

Qur'an Katha Maalika
Selected Stories from Qur'an (Telugu)

ఇస్లామ్ అన్ కథావాలిక

అల్లాహు గ్రంథాన్ని అర్థం చేసుకోవడం ఇక చాలా తేలిక!

మూలం :
ఐట్ అబూబకర్ నజార్

అనువాదం:
అబ్దుల్ వాహెద్
చోఫిజ్ ఎస్.ఎమ్. రసూల్ షరీఫ్

ప్రకాశకులు
తాంతి మార్గం పట్లికేషన్ ట్రైన్,
బ్రాదరాబాద్

Qur'an Katha Maalika
Selected Stories from Qur'an (Telugu)

Written by : Sheikh Abubaker Najaar

Telugu Translation : Abdul Wahed
 Hafiz S.M. Rasool Sharfi

© All Rights Reserved with Publishers

First Edition : February 2010

Second Edition : August 2010

Copies : 2000

Hadya : Fee Sabeelullah

DTP & Printing : Al-Baseer Graphics, Hyd.
 9441055065

Published by : Shanti Margam Publication Trust
 16-2-867/10, Akbar Bagh,
 Sayeedabad, Hyderabad-500 059.
 Cell : 9676144697
 E-mail: shantimargam@gmail.com

అనంత కరుణామయుడు, అపార కృపాశల్మలైన అల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభం

మూ మాటలు

ఖుర్జాన్ గ్రంథం ఎంత ప్రామాణికమో, అందులో ప్రస్తావించబడిన కథలూ అంతే ప్రామాణికం. వాటిలో అతిశయం ఉండదు. అవాస్తవాలు అనలే ఉండవు!

ఆది కాలం నుంచి ఈ సువిశాల ప్రపంచంలో సహజీవనం సాగిస్తున్న మానవ స్వమాజానికి సన్మార్గం చూపించేందుకు, స్వయానా మానవ సముదాయం నుంచే ఎంతో మంది దైవప్రవక్తలు ఉధ్వానించారు. అయితే ఆ ప్రవక్తల తదనం తరం వారి పట్ల దురభిమానం వల్ల వారి అనుయాయుల్లో వెరి పోకడలు తలెత్తిన ఉదాహరణలు జగచ్ఛరిత్రలో కోకొల్లలు. ప్రవక్తలు అనలు మానవులే కారన్న ఒక మూడు వాదన ప్రజల మనోమస్తిష్కాల్లో జీర్ణించుకుపోయి ఉండటం అందుకు ప్రధాన కారణం. ఫలితం మన కళల్ల ముందు స్వప్తంగా కనిపిస్తూనే ఉంది. తమకు మార్గం తెలియజేసిన ప్రవక్తలను ప్రజలు మానవాతీత వ్యక్తులుగా, దైవక్తి స్వరూపులుగా ఉంచుకున్నారు. తమకు విధిని ప్రబోధించిన సజ్జనులే స్వప్తి విధాతలంటూ వితండవాదం చేశారు. తమను సన్మార్గంలో నడిపించిన సందేశహరులే, సాక్షాత్ భగవత్ స్వరూపులంటూ స్వప్తికర్త అభిష్టాన్నే అపహస్యం చేశారు.

దైవప్రవక్తల్లో లేని శక్తులను వారికి అంటగట్టి వారిని ఆకాశానికి ఎత్తేయటం ఒక దారుణమయితే, వారి కుహనా అనుచరులు తమ ప్రవక్తల సౌశీల్యానికి ఏ మాత్రం శోభించని అవాకులు చెవాకులు పేలటం - ప్రపంచం చవిచూసిన మరో చేదు చారిత్రక వాస్తవం. మానవాలికి అన్ని విధాలా ఆదర్శప్రాయాలైన ప్రవక్తల గురించి వారి స్థాయికి ఆవనతమైన, అమర్యాదకరమైన చారిత్రక వక్కి కరణలతో పుస్తకాలు ప్రచురించటం ఒక దురదృష్టకర పరిణామం. అందునా దైవగ్రంథాలుగా చెలామణి అవుతున్న మత పుస్తకాల్లో ఇటువంటి వక్కి కరణలు చోటు చేసుకోవటం మరింత హృదయ విదారక విషయం. *

పై రెండు రకాల కథనాలకూ ఖుర్జాన్ చెక్ పెట్టేసింది. మానవ కల్పనల మూలంగా మత గ్రంథాల్లో చోటు చేసుకున్న అసత్యాలను, అర్థసత్యాలను ★ అటువంటి సందర్భాలను మచ్చుకు కొన్నింటిని ఈ పుస్తకంలోని 54, 129 పేజీల్లో పేర్కొనటం జరిగింది.

నయితం అది ఎండగట్టింది. ప్రజలు ఇక్కొ ప్రవక్తల, పుణ్యాత్ముల, మహాత్ముల పట్ల విపరీతమైన అభిమానంలోగాని లేక విద్యేషంలోగాని వెరితలలు వేయ కుండా ఖుర్జాన్, హదీసుల రూపంలో సహేతుకమైన విధానానికి, న్యాయ వంతమైన నియమావళికి పునాదులను పటిష్ఠం చేసింది.

అటువంటి ప్రామాణిక గ్రంథమైన దివ్యఖుర్జాన్లోని కథలన్నిటినీ ఏరి, మాలగా కూర్చి రూపాందించినదే ఈ అందమైన “ఖుర్జాన్ కథామాలిక”. దివ్య ఖుర్జాన్ విచార ధారను కుంచెగా చేసుకుని, ప్రవక్త ప్రవచన వన్నెలతో, ఇస్లాం భావ సారభ స్వార్థితో, స్వచ్ఛమైన చారిత్రక పత్రాలపై రమణీయంగా రూపుదిద్దు కున్న ప్రకృతిసిద్ధ కథా చిత్ర సమాపోరం.

రచయిత పేర్ అబూ బకర్ నజార్ ఈ పుస్తక రూపకల్పన కోసం దాదాపు ఖుర్జాన్, హదీసుల మీదనే ఆధారపడ్డారు. అయితే ప్రవక్తల జివిత చరిత్రలను, వాటి లోతుల్లోకి వెళ్లి క్రుణ్ణంగా అధ్యయనం చేయాలని అభిలషించినప్పుడు - అయి కథల్లోని వ్యక్తుల పేర్ల కోసం, కథలోని వివిధ సంఘటనల మధ్య సాపేక్షిక సంబంధాల కోసం ఇస్లామీయ చరిత్రకారులు తోరాత్ వంటి మత గ్రంథాల్లోని ప్రామాణికమైన ఉల్లేఖనాలపై ఆధారపడటం సహజమే. ఎవరో ఎందుకు? సుప్రసిద్ధ ఇస్లామీయ విద్యాంసులు, జగమెరిగిన ఖుర్జాన్ వ్యాఖ్యాన పండితులు హాఫ్ిజ్ ఇబ్రో కసీర్ (రహ్మాన్) గారు తన వ్యాఖ్యాన గ్రంథంలో అవసరం మేరకు అటువంటి ఇస్రాయాలీ ఉల్లేఖనాలను పొందుపరిచారు. అయితే అటువంటి వివరణలను సయితం దివ్యఖుర్జాన్, దైవప్రవక్త ప్రవచనాల వెలుగులో పరికించి, పరిశోధించి అవి ఇస్లాం ధర్మ సమగ్ర స్వార్థికి విరుద్ధంగా లేవని నిర్ధారించుకున్న మీదచే వాటిని రచయిత తన రచన కోసం ఎంచుకోవటం ఈ పుస్తకం ప్రత్యేకత.

దివ్యఖుర్జాన్లో గల వివిధ గాధల నేపథ్యాన్ని అర్థం చేసుకోవటంలో దోహద పడుతుందని భావించి, అంగ్గమూలమైన ఈ పుస్తకాన్ని తెలుగులోకి అనువదింపజేసి ప్రచురిస్తాంది శాంతిమార్గం పభ్లికేషన్ ట్రైష్ట్.

ఈ కృషిని ఆమోదించి, ఇందులో పాలుపంచుకున్న వారందికి ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ ఉత్తమ ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదించాలని అల్లాహ్ ను కోరుకుంటూ.....

- ప్రకాశకులు

నాలుగు మాటలు ఈ పుస్తకం గురించి !

‘అల్లాహ్ గ్రంథాన్ని అర్థం చేసుకోవటం ఇక చాలా తేలిక’ అన్న ఓ సరికొత్త స్వార్థి వచనంతో పారకులకు పరిచయం అవుతున్న ఈ ‘ఖుర్జాన్ కథామాలిక’ పుస్తకం నిజంగా ఖుర్జాన్ అవగాహనను ఎంతమటుకు తేలికపరుస్తుంది? అన్నది తెలుసు కోవటం పారకులకు ఎంత ముఖ్యమో, అది ఏ విధంగా సాధ్యమనేది వారికి తెలియ జేయటం ప్రకాశకులకూ అంతే ముఖ్యం. ఆ పరస్పర అవగాహన నిమిత్తం రాయ బదుతున్నవే ఈ నాలుగు మాటలు.

మనందరికి తెలుభూతికి విషయమే ఇది. ఖుర్జాన్ పరసంలో మనకు కొన్ని కొన్ని సందర్భాలు ఎదురవుతూ ఉంటాయి. ఖుర్జాన్ బోధనా కైలి అక్కడ విషయాన్ని చాలా క్ల్యాప్టంగా వీవరించి ముందుకు సాగిపోతుంది. సందర్భాన్నికి అవసరమైన అంశాలను మాత్రమే ప్రస్తుతిస్తుంది. ఉదాహరణకు, రెండవ సూర్య అయిన అల్ బఖరాలోని 67 నుంచి 74 వాక్యాల్లో ఒక అవమూడ గురించిన కథ ప్రస్తుతవనకు వచ్చింది. ఆ కథ ఏమిటంటే -

ఇస్రాయాల్ జాతివారికి అల్లాహ్ ఒక ఆప్మను జిబహ్ చేయమని ఆజ్ఞాపిస్తాడు. అయితే ఆ ఆప్మ రూపురేఖలు ఎలా ఉండాలో తమకు తేలియజేయాలని ఇస్రాయాల్ జాతివారు మూసా ప్రవక్త (అవ్)ను కోరుతారు. మూసా ప్రవక్త వారికి కొన్ని సూచనలు చెప్పేవప్పటికి వారు, తమకు మరిన్ని గుర్తులు కావాలని మూసా ప్రవక్త (స) పట్ల చాలా మూర్ఖంగా ప్రవర్తిస్తారు. ఎట్లకేలకు వారు ఒక ఆప్మను కోస్తారు. ఆ ఆప్మ మాంసంలోని ఒక ముక్కును అదే రౌజుల్లో హత్యకు గురికాబడిన ఒక మనిషి మృతదేహానికి తాకించమని అల్లాహ్ వారికి ఆజ్ఞాపిస్తాడు.

ఆప్మ కథ అంతటితో ముగిసిపోతుంది. ఖుర్జాన్ ఇవ్వ దలచిన హితబోధ కూడా పారకునికి సంతృప్తిగా లభిస్తుంది. కానీ ‘కథ’ అన్న తర్వాత దాని పూర్వాపరాలను తెలుసుకోవాలని పారకులు వాంచించటమూ సహజమే. కనుక -

అల్లాహ్ అసలు ఇస్రాయాల్ జాతివారికి అప్పను జిబహ్ చేయమని ఆజ్ఞ ఎందుకు జచ్చాడు? ఇస్రాయాల్ జాతివారు మూసా ప్రవక్త (అవ్)ను వేసిన యక్కప్రశ్నల లోగుట్టు ఏమిటి? చివరికి వారు ఆప్మను ఎలా జిబహ్ చేయగలిగారు? ఆ ఆప్మ నారికి ఎక్కడ లభించింది? జిబహ్ చేయబడిన ఆప్మ మాంసపు ముక్కును హతుని దేహానికి తగలించమని అల్లాహ్ ఆజ్ఞాపించటం వెనుక మర్చం ఏమిటి? మొదలగు ప్రత్యులు పారకుని మనసులో నశించాలని ఉండిపోతాయి.

అటువంటి సందర్భాల్లో ఖుర్జన వ్యాఖ్యానకర్తలు ఆయా కథలకు సంబంధించిన పూర్వపరాలను ప్రామాణిక చారిత్రక గ్రంథాల నుంచి వెలికి తీసి తమ తథేసీర్ గ్రంథాలలో పొందుపరచటానికి ప్రయత్నిస్తారు. ఆ విధంగా వివిధ ఖుర్జన వ్యాఖ్యాన పండితులు ఖుర్జన కథల గురించి ప్రస్తావించిన విశేషాలన్నింటినీ ఏర్పికుర్చి తయారు చేసినదే ఈ ఖుర్జన కథామాలిక. పైన పేర్కొనబడిన ఆపుదూడ కథ సాంతం ఈ పుస్తకంలోని 111 - 114 పేజీల్లో మీకు ఒకేచోట లభిస్తుంది. అదే ఈ పుస్తకం ప్రత్యేకత.

మరో ఉదాహరణ చూధ్యాం. అల్ల బఖర (రెండవ) సూరాలోని 259వ వాక్యంలో ఒక కథ ఈ విధంగా ప్రస్తావనకు వచ్చింది:

ఒకాయన పాదుబడిన ఒక నగరం గుండా వెళ్ళంటాడు. ఆ నగరం మొత్తం సర్వసాధనమై ఉంటుంది. ఆయన ఆక్రమించి ప్రజలను గురించి ఆలోచిస్తూ, “మరణంచిన వారిని అల్లాహ్ తిరిగి ఎలా బ్రతికిస్తాడు?” అని సందేహపడతారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఆయనకు మృత్యువునిస్తాడు. దాంతే ఆయన దనిపోతారు. వందళ దాక అల్లాహ్ ఆయన్ని అరే స్నేతిలో ఉంచుతాడు. తర్వాత ఆయన్ని తిరిగి బ్రతికించి, సుఖ్య ఎంతకాలం నిద్రపోయాడని అల్లాహ్ ఆయన్ని అఱుగుతాడు. దానికి ఆయన సరిగ్గా సమాధానం చేపులేకపోతారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఆయనకు వాస్తువాన్ని సాక్షాత్కారాలతో నహి తెలియజేస్తాడు.

ఇంతటితో ఆ కథ ముగుస్తుంది. అల్లాహ్ తాను మానవులకు చెప్పాలనుకున్నది మూడు ముక్కల్లో చేపేళాడు. ఖుర్జన ద్వారా హితబోధ గ్రహించాలనుకునే వారికి ఆక్రమించి వివరణ చాలు. అయితే -

ఆ కథ పూర్వపరాలు కూడా కెప్పి ఉంటాయి కదా? అసలు ఆ వ్యక్తి ఎవరు? ఆయన పేరేమిటి? ఆయన ఏ కాలంనాటి వారు? ఏ ప్రాంతం గుండా వెళుతున్నప్పుడు ఈ సంఘరున జరిగింది? వందేళ్ళ తరువాత ఆయన మేల్కొన్న ప్యాడు జరిగిన పరిణామాలేమిటి? అప్పటిక ఆయన కుటుంబ పరిశీలనలు ఎలా తయారయ్యాయి? మొదలగు వాటి గురించి తెలుసుకోవాలంటి పాతకులు వ్యాఖ్యాన (తథేసీర్) గ్రంథాలను సంప్రతించవలని ఉంటుంది. అదే ఈ పుస్తకంలోనయితే ఆ కథ మొత్తం 159వ పేజీలో మీకు లభిస్తుంది.

ఇక మూడో ఉదాహరణకు వద్దాం.

హాబిల్ - ఖాబిల్ కథ. ఇది మాయిదా (5వ) సూరాలోని 27 నుంచి 31 వాక్యాల్లో ఉంది.

ప్రవక్త ఆదంకు ఇద్దరు కుమారులు ఉండేవారు. ఏదో విషయంలో వారిద్దరికి మధ్య తగాదా వస్తుంది. వారిరువురూ అల్లాహ్ కు నజరానా పమర్చించు కుంటారు. ఒకరిది స్నేకరించబడుతుంది. ఇంకొకరిది తిరస్కరించబడుతుంది. క్రమంగా వారిద్దరి మధ్య విద్యేష భావాలు రాజుకుంచాయి. వారిలో ఒకడు ఇంకొకడిని చంపుతానని డెలిరిస్తాడు. అఖరికి అదే జరుగుతుంది. ఆ సౌదర్యలో ఒకడు ఇంకొకడిని పూత్య చేస్తాడు. రెండవ వాడు మాత్రం చివరి దాకా సహనం తోనే వ్యవహారిస్తాడు. అది భూమిపై జరిగిన మొదటి పూత్య. కాబట్టి ఆ కషాన్ని ఏం దేయాలో హంతకునికి అర్థం కాదు. రెండు కాకుల్ని చూస్తి పూడ్చిపెట్టే వద్దతి వెర్పుకున్న అతను తన విన్సహాయతకు సిగ్గుతో కుమిలి పోతాడు.

ఖుర్జన చెప్పుదలచుకున్న కథ ఇంతటితో పూర్తయినద్దే. కాని ఈ సందర్భంగా అస్త్రికరమైన మరన్నే ప్రశ్నలకు తావుంటుంది.

ఆదం గారి ఆ ఇద్దరు కుమారుల పేర్లేమిటి? అపలు ఏ విషయం కారణంగా వారి మధ్య విద్యేషం రగులుకుంది? ఆహాటి కుటుంబ స్త్రితిగతులేమిటి? మొదలగు ప్రశ్నల పూర్వమూలి. వాటి గురించి పాతకులు పూర్తి వివరాలు తెలుసుకోవాలంటి వ్యాఖ్యాన గ్రంథాలైనా చదవాలి లేదా ‘ఖుర్జన కథామాలిక’ లాంటి పుష్టకాలనయినా సంప్రతించాలి. ఈ పుస్తకంలోని 8, 9 పేజీల్లో ప్రథమ కథ మొత్తం వివరంగా ఉంది.

చివరగా మరొక్క ఉదాహరణతో విషయాన్ని అర్థం చేసుకోవటానికి ప్రయత్నిస్తాడం. అల్ల భలమ్ (68వ) సూరాలో 17 నుంచి 28 వరకు గల వాక్యాల్లో తోటపారి గురించి ఒక అస్త్రికరమైన కథ ప్రస్తావనకు వచ్చింది:

ఒక తోట యజమానులైన అన్నదమ్ములు తెల్లవారు జామునే తోటకు వెళ్ళి పండ్లను కోసుకోవాలని నిశ్చయించుకుంటారు. అయితే ఆసుకోకుండా ఆ రాత్రి, వారు నిద్రపోతున్న పమయంలోనే వారి తోట పేసుముప్పుకు గురై సర్వ్యవాసనమై పోతుంది. తెల్లవారిన తర్వాత తుటకెళ్ళి చూస్తే, అక్కడ ఎమీ మిగులుండదు. అప్పుడు వారు, తాము అల్లాహ్ ఆదేశానికి, ఆయన అభీష్టానికి వ్యతిరేకంగా వ్యవహారించామని గ్రహించాలని వాపోతారు. అల్లాహ్ నన్నిధిలో పూర్వత్తాపవతతారు.

దివ్య ఖుర్జనలో ఈ కథ దాదాపు ఇంతే ఉంది. అయితే -

ఈ తోటవారు ఎవరు? దివ్యఖారీతిన ప్రయోకంగా ఎవరిని ఉద్దేశించి ఈ మాటలు చెప్పింది? వారు ఏ కాలం జారు? ఆ కథ గురించిన పూర్తి సమాచారం ఏమిటి? మొదలగు ప్రశ్నలకు నంతరికరమైన సమాచారాలు పాతకులకు ఖుర్జన వ్యాఖ్యాన గ్రంథాల్లో మాత్రమే లభిస్తాయి.

ఈ విధంగా ఖుర్జెన్ వ్యాఖ్యాన గ్రంథాల్లో చెదురుమదురుగా ప్రస్తుతిమై ఉన్న చిన్న చిన్న చారిత్రక విశేషాలను ప్రామాణికమైన ఉల్లేఖనాల వెలుగులో విశ్లేషించి, విశదికరించి, కాలానుగుణంగా కూర్చు, ఓ చక్కటి కథాసంపుటిగా తయారు చేయటానికి జరిగిన కృషి ఫలితమే ఈ ‘ఖుర్జెన్ కథామాలిక’ పుస్తకం!

మరొక్కు మనవి!

ఈ పుస్తకం కేవలం ఇస్తామీయ నేపథ్యంతో రాయబడిన ఒక చారిత్రక పుస్తకం మాత్రమే. ఇస్తాం దృష్టిలో చరిత్ర వేరు. హాదీసు వేరు. యావత్ చరిత్రను ఖుర్జెన్ మరియు దైవప్రవక్త (స) వారి ప్రవచనాల ధర్మకాటాపై సరితుచి, అందులోని ఆణు వఱువునూ పరిశీలించి, పరిశోధించిన మీదట సత్యాలుగా స్థిరపడినవి ‘హాదీసులు’ అయితే మిగిలిన ముడి సరుకు మొత్తం చరిత్రగానే తలవోయబడుతుంది. ఇస్తాం దృష్టిలో హాదీసులకు పటిష్టమైన ఆధారాలు ఉంటాయి. కానీ చరిత్రకు అంత పటిష్టమైన ఆధారాలు ఉండడకషేష్యు. అయితే ఖుర్జెన్ హాదీసులకు వ్యతిరేకంగా లేనంత వరకూ అటువంటి చారిత్రక అంశాలను గ్రహించటంలో తప్పు లేదన్నది పండితుల ఏకాభిప్రాయం.

అటువంటప్పుడు చరిత్రలోని ప్రతి అంశం ఖుర్జెన్ మరియు ప్రామాణిక హాదీసుల్లోనిదే అయి వుండాలని గిరి గిస్తే ఖుర్జెన్లోని చాలా కథలను మనం సంపూర్ణంగా అర్థం చేసుకోలేక పోవచ్చు. వివిధ కథల్లోని వ్యక్తుల పేర్లు, ఘుసులు, ప్రాంతాల పేర్లు, ఖుర్జెన్ పేర్కొన్న అనేక సంఘటనల మధ్య సాపేక్షిక సంబంధం మొదలగు వాటి కోసం, ఎంతో సునంపన్నమైన హాదీసు సంపదతో పాటు, ఇస్రాయిల్ జాతివారి ఉల్లేఖనాల మీద కూడా కొంతవరకు ఆధారపడక తప్పని పరిష్కారి చరిత్ర గ్రంథాల రూపకల్పనలో ఉంటుంది. అయితే అందులోనూ మన రచయిత పేశ్చ అబూ బక్క నజార్ గారు ప్రతి అంశాన్ని ఖుర్జెన్ హాదీసుల వెలుగులో అన్ని విధాలా పరిశీలించి, పరిశోధించిన మీదటే ఈ పుస్తకంలో వాటిని పొందుపరచారు. అదీ ఈ పుస్తకం ప్రత్యేకత. దీనిని చదువుతున్నప్పుడు పారకులు సయితం పై విషయాలన్నిటినీ దృష్టిలో పెట్టుకొని మసలుకోగలరని ఆశిస్తున్నాము.

మేము చేసిన ఈ చిరుకృష్ణిక స్వీకృతిని ప్రసాదించి, ఈ సత్యార్థంలో పాలు పంచుకున్న వారందరికి ఇహలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ ఉత్తమ ప్రతిఫలాన్ని ప్రసాదించాలని అల్లాహోను వేడుకుంటూ.....

- ఎస్.ఎమ్. రసూల్ ఫర్జీ

కథా సూచిక

మొదటి విభాగం

సృష్టి కథ	1
ప్రవక్త ఇద్దీన్ (అలైపిాస్పులాం)	12
ప్రవక్త నూహ్ (అలైపిాస్పులాం)	14
ప్రవక్త హుద్ (అలైపిాస్పులాం)	21
ప్రవక్త సాలిహ్ (అలైపిాస్పులాం)	25

రెండవ విభాగం

ప్రవక్త ఇబ్రాహిమ్ (అలైపిాస్పులాం)	30
ప్రవక్త లూత్ (అలైపిాస్పులాం)	50
ప్రవక్త ఇన్జోక్ (అలైపిాస్పులాం)	55
ప్రవక్త యాకుబ్ (అలైపిాస్పులాం)	57
ప్రవక్త యుసుఫ్ (అలైపిాస్పులాం)	60
ప్రవక్త ముసైబ్ (అలైపిాస్పులాం)	81

మూడవ విభాగం

ప్రవక్త మూసా (అలైపిాస్పులాం)	83
మార్గదర్శి ఫిజీర్ (అలైపిాస్పులాం)	106
దైవమార్గంలో వదలివేయబడిన ఆవుదూ	111
మహా సంపన్నుడు భారూన్	115
తాలూత్ (మహోరాజగా ఫూరిన పశువులకాపరి)	118
ప్రవక్త దావూద్ - జాలూత్ (డెవిడ్ & గోలియత్)	123
మధురస్వరం కలిగిన పాలకుడు	127
మహావీకి లుక్యాన్	130
‘సబ్జుత్’ నియమాన్ని అతిక్రమించడం	133
ప్రవక్త సులైమాన్ (అలైపిాస్పులాం)	136
స్వార్థపరులైన సాదరులు(తోట వారి గాథ)	147
యహుదా - అతని సోదరుడు	151
ప్రవక్త యుసున్ (అలైపిాస్పులాం)	155
ఉజ్జైర్ (అలైపిాస్పులాం)	159
ప్రవక్త అయ్యాబ్ (అలైపిాస్పులాం)	163
ప్రవక్త ఇల్యాన్ (అలైపిాస్పులాం)	171
చెల్లాచెదరైన బనీఇస్రాయాల్ ప్రజలు	173

నాల్గవ విభాగం

ప్రవక్త జకరియా (అలైపిాస్పులాం)	177
--------------------------------	-----

నగర ప్రజలు-నలిపి చంపబడినవారు	181
మర్యాద ప్రవక్త ఈసా (అస)గారి మాతృమూర్తి	184
ప్రవక్త ఈసా (అస) జననం	187
క్రయిస్త విశ్వాసం (నేడు మనకు తెలిసిన విశ్వాసాలు)	198
జులీహర్షైన్ (మహా సాహసవంతుడు)	204
కొండ గుహ వారు	207

విద్వత విభాగం

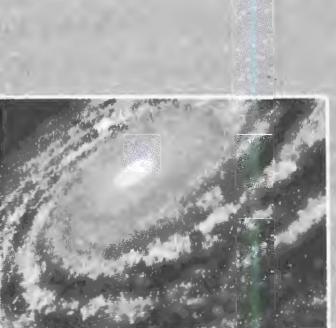
తున్ననువాన్	212
అగ్ని అఖాతాల ప్రజలు	214
సబా రాజ్యం	218
అబుహో (ఏనుగుల వాళ్ళ గాధ)	220

ఆరవ విభాగం

ఇస్లామీయ యుగం	225
ఇస్లా (రాత్రి ప్రయాణం)	239
వలస (హిజల్)	243
బద్రీ యుద్ధం	250
పరిహారం	264
ఖుబైచ్ (చిత్రవథకు గురైన కవి)	268
ఉపాంచ యుద్ధం	271
పొరబాటుగా జరిగిన ప్రతీకారం	280
శత్రు మూకలు (అహజాబ్)	285
ఇస్లాం విజయారంభం	292
ఒప్పందం	302
అబూ బసీర్ దైవ్యఫైతి	308
విజయంలోనూ వినయం!	319
హునైన్ యుద్ధం	325
ముగ్గురు ముస్లింల బహిష్కారం	331
విశ్వాసుల మాత్రమై కపటుల నీలాపనిందలు	337
మస్జిదె జిరార్ - కపటుల మస్జిదు	348
ముబాహిలా	351
తప్పుడు సమాచారం	356
అల్ ముజాదిలా (పాదించిన మహిళ)	359
అత్ తహోర్మ్ (నిషిధ్ధం)	364
జైనక్ జహాం కుమారై (రజియల్లాపు అనహో)	368

మొదటి విభాగం**సృష్టి కథ**

(చరిత్ర హర్యయుగం మంచి
ప్రవక్త సాలిహో (అస)
వరకు గల కాలం)

విశ్వాసులు నిల్చుని, కూర్చుని,
తమ పదకలపై ఒత్తిగిలి
అల్లాహోను స్మరిస్తూ ఉంటారు.
భూమ్యకాశాల స్వర్షి గురించి
యోచన చేస్తూ ఉంటారు. వారిలు
అంటారు: “మా ప్రభూ! నువ్వు ఈ
స్వర్షిని నిరథకంగా చేయలేదు.
నువ్వు పవిత్రుడవు. మన్మాల్చి
వరకాగ్ని శిక్ష నుంచి కాపాడు.”
(ఖుర్జన్ 3 : 191)

ది వ్యఖుర్జన్ మనిషికి చక్కగా
అర్థమయ్యేలా ప్రతి విషయాన్ని విషయమర్పి
చెబుతుంది. అవసరమైన గుర్తులు,
ఉదాహరణలు, చారిత్రక సంఘటనల
ద్వారా మనిషికి అవగతమయ్యేలా
వివరిస్తుంది. నిత్యజీవితంలో మనిషి
చూసే, వినే, అనుభూతి చెందే లేదా
ఉపాంచే ఉదాహరణల, గుర్తుల
ద్వారానే దివ్యఖుర్జన్ మనిషికి అవసర
మైన మార్గదర్శకత్వాన్ని ప్రసాదిస్తుంది.

జీవం, పదార్థాల పుట్టుక గురిం
చిన వివిధ సిద్ధాంతాలన్నింటిని ప్రస్తా
వించడం ఈ పుస్తకం పరిధిలో సాధ్యం
కాదు. చాలా మంది భావిస్తున్నట్లు చిలి
యన్న సంవత్సరాలకు పూర్వం రోదనీలో
సంభవించిన మహాప్రేలుడు వల్ల
సేంద్రియ పదార్థాలు (ఆర్గానిక్ మేటీ
రియల్) విశ్వంలో పెరజిమ్యుబడడం వల్ల
సృష్టి పరిణామక్రమం ప్రారంభ
మయ్యండా లేక మరో విధంగా సృష్టి
పరిణామక్రమం చోటుచేసుకుండా
అన్నది వివరించే వివిధ సిద్ధాంతాలపై
చర్చించడం ఇక్కడ సాధ్యం కాదు. కానీ
ఈ సిద్ధాంతాలు వివరించే సంఘటనలకు
పూర్వం ఉనికిలో ఉన్న పదార్థానికి కూడా
ఏదో ఒక ప్రారంభం ఉండి తీరాలన్నది
అందరూ గమనించవలసిన వాస్తవం
(అంటే “బిగ్బాంగ్” జరుగక ముందు
సంకోచించిన ఆ పదార్థానికి కూడా ఒక
పుట్టుక ఉండాలి కదా).

అయితే సృష్టిప్రారంభానికి సంబంధించిన వివిధ దశలను, యుగాలను, రోజులను గురించి దివ్యఖుర్జన్ ప్రస్తావిస్తుంది. రోదసీ శాప్రం (కాస్యాలజీ), సముద్ర శాప్రం (బిషణాలజీ), ఖగోళ శాప్రం (ఆస్ట్రోనమీ), చివరకు గర్భస్థపిండ అధ్యయనం (ఎంబ్రియాలజీ) గురించిన ప్రస్తావనలు కూడా ఈ సందర్భంగా మనకు దివ్యఖుర్జన్లో కనబడతాయి.

పథ్ఫ్యాలుగు వందల సంవత్సరాల క్రితమే తల్లి గర్భంలో పిండం పరిణామ క్రమాన్ని ఖచ్చితంగా దివ్యఖుర్జన్ ఎలా వివరించిందన్నది నేడు వైద్యశాస్త్రాన్ని ఆశ్చర్యపరచే చెప్పయిం. ఆధునిక వైద్యపరికరాలు అందుబాటులో లేని కాలంలో, ఒక నిరక్కరాస్యుడైన వ్యక్తి మహాప్రవక్త ముహామ్యుద్ (సల్లల్లాహు అలైహి వ సల్లం) ఈ విషయానికి సంబంధించి మార్పులు చేర్చుకు గురయిన మతగ్రంథాల వల్ల ఏర్పడిన అపోహాలను చక్కనిద్దడం జరిగింది. జీవపరిణామక్రమాన్ని కూడా దివ్యఖుర్జన్ ఈ సందర్భంగా ప్రస్తావించింది. జీవావిర్భావానికి సంబంధించిన మట్టి, నీరు (వీర్యం, వీర్య సంబంధిత ద్రవాల) గురించి కూడా తెలిపింది.

సృష్టికర్త

విశ్వం, విశ్వంలోని సమస్తం ఏదీ సృష్టించబడక ముందు వీటన్నింటిని సృష్టించిన సృష్టికర్త ఉన్నాడని విశ్వసించడం హౌతుబద్ధమైన ఆలోచన. ఆయన నిత్యుడు, అయంత రహితుడు, సాటిలేనివాడు, ఆయన్న పోలినవారు మరొక రెవ్యరూ లేరు. ఆయనే దివ్యఖుర్జన్ అల్లాహ్ అని ప్రస్తావించింది. అంటే దేవుడు, ఆరాధనకు అర్పుడైన ఏకైక దైవం.

ప్రపంచాలు

నేల, సముద్రాలు కలసిన ఈ భూప్రపంచం అనేక ఇతర ప్రపంచాలలో ఒకటి. సూర్యుడు, చంద్రుడు, నక్షత్రాలు, ఇతర గ్రహాలు ఇలా మనం లెక్కపెట్ట లేనన్ని ఖగోళాలు ఉన్నాయి. ఇవన్నీ కలసి విశ్వంగా ఏర్పడ్డాయి. ఒకప్పుడు ఇదంతా ఒక చాలా పెద్ద ఖాళీ ప్రదేశం అని, పొగ వంటి వాయువులతో నిండిన ప్రదేశం అని దివ్యఖుర్జన్ తెలుపుతోంది.

అకాశాలు

అకాశాలు ఈ విశ్వంలో మరొక ప్రదేశానికి, మరొక స్థితికి చెందినవి. ఇందులో స్వర్గానికి ఉన్నాయి. స్వర్గంలో ప్రతిదీ సుందరంగా ఉంటుంది.

శాంతియుతంగా ఉంటుంది. నరకం దీనికి విరుద్ధమైనది. ప్రతిదీ వికారంగా ఉంటుంది. దహించే అగ్ని ఉంటుంది. అది శాశ్వత దుఃఖబాధల నిలయం. దివ్యఖుర్జన్ ఈ రెండు ప్రదేశాలను మనిషి మస్తిష్కం అర్థం చేసుకునే వర్ణనలతో వివరించింది.

ఇతర జీవం

అల్లాహ్ ప్రపంచాలను రెండు దశలుగా సృష్టించాడు. మనిషిని సృష్టిం చడానికి చాలా ముందుగానే వీటిని సృష్టించడం జరిగింది. ఇందులో సమస్త జీవిశేషాలను (జంతువులు, చెట్టుచేమలు వ్యాపారా) లక్షలాది రకాల వాటిని నీటి ద్వారా నాలుగు దశలుగా సృష్టించడం జరిగింది.

జంటలు

అల్లాహ్ ప్రతిదీ జంటలుగా సృష్టించాడు. జంతువులను, చెట్టుచేమలను లేక నిర్మించ పదార్థాలను (మనకు జీవం లేనివిగా కనిపించే రాశ్య వగ్గరాలను అన్నింటినీ) ఆయన జంటలుగానే సృష్టించాడు. మానవులను మాత్రమే కాదు, ప్రకృతి శక్తులను కూడా జంటలుగా సృష్టించాడు. ప్రతి దోట పాజటివ్, నెగిటివ్ శక్తులు ఉన్నాయి. రాత్రితోపాటు పగలు, పరమాణువులో ప్రాటాన్స్‌తో పాటు ఎలక్ట్రాన్స్. ఇలాంటి ఉదాహరణలు మనకు చాలా కనబడతాయి.

పోషణ.. సమతల్యం

అల్లాహ్ అన్నింటికి పోషణను ప్రసాదించాడు. ప్రతి వస్తువు దానికి సంబంధించి అల్లాహ్ నీర్దేశించిన చట్టానికి(తఫ్ఫదీర్కు) లోబడి పనిచేస్తోంది. అన్ని ఖచ్చితమైన సమతల్యానికి లోబడి ఉన్నాయి. దీనినే ప్రకృతి చట్టంగా లేదా ‘అల్లాహ్ సంప్రదాయంగా’ పిలుస్తాము. ‘అహోకామ్’ (లేక ఆదేశాలు) అన్న పదం శాశ్వత నియమాలను సూచిస్తుంది. వీటిని అల్లాహ్ తప్ప మరెవ్యరూ మార్పులేదు.

అకార్బ్రోణులు లేదా శక్తులు

అల్లాహ్ వెలుతురు నుంచి దూతలను (‘మలాయికా’ను) సృష్టించాడు అగ్ని నుంచి జిన్నులను సృష్టించాడు (ఇంగ్లీషులోని ‘జీన్’ అన్న పదం అరబీ ‘జీన్’ పదం నుంచి పుట్టినదే). వీటన్నింటినీ తన ఆరాధన కొరకు సృష్టించాడాయన. ఈ ప్రాణులు అల్లాహ్ ఆదేశాలను తూ.చా. తప్పక పాటిస్తాయి. అయితే జిన్నుల

స్వభావం దైవదూతుల స్వభావానికి భిన్నమైనది. జన్మల్లో మంచవి, చెడ్డవి ఉన్నాయి. మనిషి మాదిరిగా తమ నడవడికను ఎంచుకునే స్వేచ్ఛ ఏటికి కూడా ఉంది. అందువల్ల తమ పనులకు గాను అల్లాహ్‌కు జవాబు చెప్పుకోవలసిన బాధ్యత కూడా వాటిపై ఉంది.

మూన్స స్పీ

ఆ పిదప అల్లాహ్ మనిషిని సృష్టించాలని నిర్ణయించాడు. ఆయన దైవదూతులతో ఈ విషయం చెప్పినప్పుడు వారు తమ వల్ల జరిగిన ఏదైనా పొరబాటు వల్ల అల్లాహ్ అసంతృప్తి చెందాడేమో అని భావించారు. తాము (దైవదూతులు) దేవుని ఆదేశాలను తూ.చా. తప్పక పాటిస్తున్నప్పుడు, భూమిపై కల్లోలాన్ని, రక్తపాతాన్ని సృష్టించే ప్రాణిని మీరు సృష్టిస్తారా అని వారు దేవతల్ని ప్రశ్నించారు. తాము కేవలం దేవతల్ని ఆరాధించడం తప్ప మరేదీ తెలియని వాళ్యమని అన్నారు. అయితే అల్లాహ్ వారికి జవాబిస్తారు, “మీకు తెలియనిది నాకు తెలుసు. నేను కోరినది సృష్టిస్తాను. నేను కోరిన వారిని భూమిపై ప్రతినిధులుగా నియమిస్తాను. ఇప్పుడు అస్పృంగా ఉన్నది తర్వాత మీకు బోధపడుతుంది. నేను మనిషిని సృష్టించి అతట్టి సజీవంగా రూపాందించినప్పుడు మీరందరూ అతనికి సాష్టాంగ పడవలసి ఉంది” అన్నాడు.

ఆ విధంగా అల్లాహ్ ఆదం (అస)ను సృష్టించాడు. అంటే మనిషిని నల్ల మట్టితో సృష్టించాడు.* ఆదం (అస)ను సృష్టించిన అల్లాహ్, అత్యను అంటే దివ్యశక్తిని మనిషిలో ప్రవేశపెట్టాడు. మనిషి శరీరం ప్రాణం పోసుకుంది. ఆదం (అస) మొదటి మానవునిగా అవతరించారు. ఆ పిదప అల్లాహ్ ఆయన (అస)కు జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాడు. సృష్టిలోని మిగిలిన వాటన్నింటికన్నా ఎక్కువ జ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాడు.

దైవదూతులకు ఉన్న జ్ఞానం తమ విధి బాధ్యతల పరిధికి పరిమితమైనది. కానీ మనిషికి తన జ్ఞానాన్ని పెంపాందించుకునే శక్తిని ప్రసాదించడం జరిగింది. ఆ విధంగా మనిషి విశ్వంలోని చాలా విషయాలను అర్థం చేసుకునే సామర్థ్యం

★ దివ్యఖుర్జన్ ప్రకారం, మనిషిని మట్టితో సృష్టించడం జరిగింది (సూర్యా 20 : 55 వ్యాసా). ఇక్కడ తలత్తే ప్రత్య ఏమంటే, మనిషిని సృష్టించడానికి ముంద దైవదూతులు మనిషి గురించి అతను కల్లోలం సృష్టించేవాడని, రక్తపాతం సృష్టిస్తాని ఎలా చెప్పగలిగారు? ఆదం(అస)కు ముందు మరో విధమైన మానవ సృష్టి ఉండిందా? ఆ మానవ సృష్టి ఇలాంటి పనులకు పొల్పడిందా? అల్లాహ్‌కా బాగా తెలుసు.

పందాడు. అల్లాహ్ ఆదం (అస)కు భూమిపై ఉన్న అన్ని వస్తువుల స్వభావాన్ని బోధించాడు. ఆ తర్వాత అయి వస్తువుల స్వభావం గురించి మీకు తెలిపేసే చెప్పండని దైవదూతులు ప్రశ్నించాడు. దైవదూతులు జవాబిస్తారు, “సకల స్తోత్రాలు అల్లాహ్‌కా.. మీరు ఇచ్చిన జ్ఞానం తప్ప మాకు మరేదీ తెలియదు. సత్యమేమంజే మీకే సమస్తం తెలుసు” అన్నారు. ఆ పిదప అల్లాహ్ ఆదం (అస)తో వారికి ఈ వస్తువుల పేర్లు (లక్ష్మణులు, వాటికి సంబంధించిన సమాచారం) చెప్పమన్నాడు. ఆదం (అస) ఆయి వస్తువుల గురించి వివరించిన తర్వాత అల్లాహ్ దైవదూతులతో, “నేను మీకు చెప్పలేదా.. నాకు భూమ్యాకాశాల సమస్త రహస్యాలు తెలుసనే, మీరు పైకి చెప్పేవి, మీరు దాచేవి అన్ని నాకు తెలుసని” అన్నాడు.

తిరస్కారి ఇట్లీన్

ఆదం (అస) ముందు సాష్టాంగపడమని అల్లాహ్ తన దూతులను ఆజ్ఞా పించాడు (అంటే మనిషి చౌన్తూల్యాన్ని అంగీకరించమన్నాడు). వారందరూ వెంటనే ఆదేశాన్ని పాటించారు. కానీ ఇట్లీను పాటించలేదు. ఇట్లీను ఆజ్ఞాపాలన చేయలేదు. తిరస్కారానికి పాలుడ్డాడు. అల్లాహ్ ఇట్లీనుతో నేను సృష్టించిన మనిషి ముందు సాష్టాంగపడడానికి నీకు అభ్యంతరమేమిటని ప్రశ్నించాడు. నీవు అంతటి అహంకారివా అన్నాడు. ఇట్లీను జవాబిస్తారు, “నేను మనిషికన్నా ఉన్నతుడిని, మీరు నన్ను అగ్ని నుంచి సృష్టించారు, ఇతడిని మట్టితో సృష్టించారు” అన్నాడు. (ఇట్లీను నిజానికి జన్మలలోని వాడు. దైవదూతులలోని వాడు కాదు. కానీ తన ఆరాధనలు, దైవభక్తి తత్పరతల ద్వారా దైవదూతల స్థాయికి చేరుకున్నాడు. కానీ తిరస్కారానికి పాలుడి తర్వాత దుష్టశక్తులకు నాయకుడైపోయాడు.)

ఇట్లీనుకు శీక్ష

తిరస్కారానికి పాలుడిన ఇట్లీనును అల్లాహ్ ఇక్కించాడు. “ఇక్కడి నుంచి (అంటే స్వర్ఘవనం నుంచి, శాంతి సంతోషాల ప్రదేశం నుంచి)తొలగిపో. నీవు బహిష్కుర్తుడివయ్యావు. తీర్పుదినం వరకు నీపై నా అభిశాపం ఉంటుంది” అన్నాడు. ఇట్లీను తనకు వ్యవధి కావాలని కోరాడు. తీర్పుదినం వరకు జీవించే అనుగ్రహం కావాలని కోరాడు. అల్లాహ్ అతడి కోరికను మన్నించి నిర్ధారిత సమయం వరకు నీకు వ్యవధి ఇస్తున్నాన్నాడు.

ఇట్లీసు తనకు లభించిన వ్యవధికి కృతజ్ఞత చెల్లించే బదులు మరింత తిరస్కారానికి పొల్పడ్డాడు. మీరు నాకు ఇచ్చిన ఈ వ్యవధిలో, మీరు ప్రసాదించిన ఉన్నత స్థానానికి మనిషి అర్థుడు కాదని నేను నా శక్తి మేరకు నిరూపిస్తానన్నాడు. మీ పట్ల మనిషి కృతఫుతను, విశ్వాసరాహితాయన్ని నిరూపిస్తానన్నాడు. ఇట్లీసు ఇప్పుడు మనిషిని మార్గం తప్పించడానికి పూర్తి స్వేచ్ఛను పొందాడు. మనిషిని అనుమానాల్లో పడవేయడానికి, అనుమానాల్లో పడిన మనిషిలో దుష్ట ఆలోచనలు రెచ్చగొట్టడానికి నడుం కట్టాడు. అయితే అల్లాహ్ మార్గాన్ని అనుసరించే వారిని మార్గం తప్పించడం ఇట్లీసు వల్ల కాదని, కానీ ఇట్లీసు మార్గాన్ని అనుసరించిన వారు ఇట్లీసుతో నరకాగ్నికి చేరుకుంటారని అల్లాహ్ చెప్పాడు.

హవ్వ (అస) స్ప్రై

ఆదం (అస)ను సృష్టించిన అల్లాహ్ ఆ తర్వాత ఆయన కొరకు ఒక సహచరిని (ఆయనకు భార్యను) సృష్టించాడు. ఆమెకు హవ్వ అని పేరు పెట్టిడు జరిగింది. అల్లాహ్ అనుగ్రహాల పట్ల ఆదం (అస) అపరిమితానందం పొందారు. ఈ దంపతులు స్వర్గవనంలో నివసించడానికి అనుమతి పొందారు. స్వర్గంలోని సమస్తం అనుభవించే అనుమతి వారికి లభించింది. అయితే ఒక ప్రత్యేక వ్యక్తం దరిద్రాపుల్లోకి పోరాదని, దాని ఘలాలను తినరాదని వారిని నివారించడం జరిగింది. ఆ చెట్టు వద్దకు వెళ్లి ఆ ఘలాలను తింటే అవిధేయతగా పరిగణించడం జరుగుతుందని పోచ్చరించడం జరిగింది. (నిషిధ్య ఘలం పేరును దివ్యఖుర్జన్ తెలుపలేదు. ఆదం (అస)పై ఒత్తిడి తీసుకొచ్చేలా హవ్వకు ఒక సర్పం ప్రలోభ పెట్టిందన్న ప్రస్తావన కూడా ఖుర్జన్ లో లేదు. ఇందుకు సంబంధించిన ఎలాంటి సూచనలు కూడా ప్రామాణిక హాదీసుల్లో లేవు.)

ఇట్లీస్ ప్రతీకారం

స్వర్గంలో ఆదం, హవ్వలు సంతోషంగా ఉండడాన్ని చూసి ఇట్లీసు భరించలేకపోయాడు. తాను స్వర్గం నుంచి బయటకు గెంచేయబడ్డాడు. కానీ వాళ్ళు అనందంగా ఉన్నారు. ఇది భరించలేని ఇట్లీసు వారి అనందాన్ని నాశనం చేయాలని నిర్ణయించాడు. తన దుష్టితికి కారణం మనిషే అని భావించాడు. మనిషి స్థాయి హోదాలను దిగజార్పడం ద్వారా ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలని భావించాడు. అందుకు ఒక పథకం వేశాడు.

ఆదం, హవ్వాల వద్దకు వచ్చాడు ఇట్లీస్. వారు నిషిధ్య ఘలాన్ని తించే వారికి మరణం ఉండదని, ఎన్నచీకీ అంతరించని స్వర్గవనాల్లో శాశ్వతంగా ఉంటారని చెప్పాడు. మొదట ఆదం(అస) ఇట్లీసు మాటలు వినలేదు. కానీ ఇట్లీసు నిరాశ చెందకుండా ప్రయత్నించాడు. తీయతీయని మాటలతో మోసం చేయడంలో ఇట్లీసు మహా నేర్చరి. ఆదం, హవ్వాలను ఇట్లీసు మాటిమాటికి భయపెట్టడం పొరంభించాడు. వారు స్వర్గంలోని సుఖాలను కోల్పేతారని, ఆ చెట్టు ఘలం తినకపోతే వారికి ఈ సుఖసంభోషాలు శాశ్వతంగా దక్కవని సూరిపోశాడు. ఇట్లీసు శతిఫిధాలా వారికి సచ్చిష్టపునికి ప్రయత్నించాడు. అల్లాహ్ పై ప్రమాణం చేస్తూ తాను చేపేది నిజమని అన్నాడు. వాడి మాయమాటలు ఆదం, హవ్వాలను ప్రభావితం చేశాయి. ఇట్లీసు వేసిన వలలో వారు చిక్కుకున్నారు. నిషిధ్య ఘలాన్ని తిన్నారు. ఆ వెంటనే వారికి తమ నగ్రుత్వం అనుభూతికి వచ్చింది. నిగ్గతో కుంచించుకుపోయి తమ శరీరాన్ని చెట్ల ఆకులతో కప్పుకున్నారు.

అల్లాహ్ వారికి తన మాటను గుర్తు చేశాడు. ఆ చెట్టు ఘలాలు తినవద్దని చెప్పాను కదా అన్నాడు. ఇట్లీసు మీకు శత్రువని చెప్పిన విషయాన్ని కూడా గుర్తు చేశాడు. వారిద్దరూ తమ తప్పు ఒప్పుకుని పశ్చాత్తాపద్ధారు. వారు అల్లాహ్ ను వేడుకుంటూ, “ప్రభూ! మేము తప్పు చేశాము. మీరు మమ్మల్ని క్షమించకపోతే, మాపై దయచూపకపోతే మేము నిస్పందేహంగా నాశన్నమైపోతాము” అని ప్రాథేయపడ్డారు. ఇట్లీసు ప్రలోభాల విషయంలో అప్రమత్తంగా ఉండాలని అల్లాహ్ వారిని మళ్ళీ పోచ్చరించాడు. వారి అవిధేయతను క్షమించాడు.

ఆదం, హవ్వాలతో అల్లాహ్ చెప్పిన మాట దివ్య ఖుర్జన్ లో ఈ విధంగా ప్రస్తావితమయింది:

“మీరంతా ఇక్కడి నుండి దిగిపోండి. ఇక్కై నా తరపు నుండి ఏదైనా ఉపదేశం మీ వద్దకు వచ్చినప్పుడు, నా ఈ ఉపదేశాన్ని అనుసరించే వారికి ఏ విధమైన భయం కానీ, విచారం కానీ కలిగే అవకాశం ఉండడు. దానిని స్వీకరించటానికి నిరాకరించేవారూ, మా వాక్యాలను అనత్యాలుగా కోట్టి పారేనే వారూ నరకాగ్నిలోకి పోతారు. అక్కడ వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు.”

(దివ్యఖుర్జన్ 2:38-39)

ఆదం (అస) కుమారులు భాబిల్, పశిబిల్

దాంపత్య జీవితంలోని అత్యుత్తమ అనుగ్రహాన్ని ఆదం, హవ్వ దంపతులు

కవల పిల్లల రూపంలో పాందారు. అదం (అస) దైవభీతి కలిగిన తండ్రిగా, హవ్వా భర్త అడుగుజాడల్లో నడిచే తల్లిగా జీవితం కొనసాగించారు. కవల పిల్లల్లో మగపిల్లవాడు భాబిల్, అతని కవల సోదరి జన్మించారు. ఆ తర్వాత కొంత కాలానికి మళ్ళీ హవ్వాకు కవల పిల్లలు జన్మించారు. హబిల్ మగపిల్లవాడు, అతని కవల సోదరి జన్మించారు.

ఈ కుటుంబం భూమిపై దేవుని అనుగ్రహం వల్ల లభించే ఫలాలు, ఆహారం తింటూ ఆనందంగా గడుపసాగింది. పిల్లలు పెరిగి పెద్దవారయ్యారు. భాబిల్ సేద్యం చేయడం ప్రారంభించాడు. హబిల్ పశుఫలను పెంచసాగాడు.

వారు యుక్తవయస్సుకు చేరుకున్నారు. వారికి తగిన జంటను ఇచ్చి పెళ్ళి చేయవలసిన వయసు వచ్చింది. అల్లాహ్ ప్రణాళికలో భాగంగానే ఇదంతా జరిగింది. ఎందుకంటే ఆ ఇద్దరు అమ్మాయిల్లో భాబిల్ సోదరి ఎక్కువ అందగత్తే. దైవాజ్ఞ ప్రకారం ఆ అమ్మాయి హబిల్కు భార్య కావాలి. దీనికి భిన్నంగా తనకు కాబోయే భార్య(హబిల్ సోదరి) అంత అందంగా లేకపోవటం భాబిల్లో అసంతృప్తిని రగిలించింది. మానవాళి విస్తరించడానికి వివిధ జాతులు, సంస్కృతులు ఏర్పడడానికి ప్రక్రియ ప్రారంభ మయ్యింది. అల్లాహ్ అదం (అస)ను ఆదేశిస్తూ తన కవల పిల్లల్లో మగపిల్లవాడికి మరో కవల పిల్లల్లోని ఆడపిల్లతో పెళ్ళి చేయాలని చెప్పాడు. కాని భాబిల్కు ఈ ఏర్పాటు నచ్చలేదు. ఎందుకంటే ఆ ఇద్దరు అమ్మాయిల్లో భాబిల్ సోదరి ఎక్కువ అందగత్తే. దైవాజ్ఞ ప్రకారం ఆ అమ్మాయి హబిల్కు భార్య కావాలి. దీనికి భిన్నంగా తనకు కాబోయే భార్య (హబిల్ సోదరి) అంత అందంగా లేకపోవటం భాబిల్లో అసంతృప్తిని రగిలించింది.

ప్రారంభం నుంచి శరీర సాందర్భం అన్నది స్త్రీపురుషుల మధ్య ముఖ్యమైన ఆకర్షణగా ఉండింది. ఈ ఆకర్షణ భాబిల్లో ఈర్షాసూయలను రెచ్చగొట్టింది. భాబిల్ అల్లాహ్ ఆదేశాలకు విరుద్ధంగా తిరస్కరానికి ఒడిగట్టాడు. తండ్రి సలహాను పాటించడానికి నిరాకరించాడు.

మనిషి ద్వంద్వ ప్రవృత్తి

భాబిల్ తిరస్కారం మనకు కాష్ట ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించవచ్చు. కాని మనిషికి స్వచ్ఛమైన ప్రవృత్తి ఉన్నప్పటికీ మనిషిలో అంతర్గతంగా “ద్వంద్వ ప్రవృత్తి” కూడా ఉంటుంది. అంటే మనిషిలో మంచితనంతో పాటు దానికి వ్యతిరేకమైన చెడు

కూడా దాగి ఉంటుంది. మనిషి అత్యాశాపరుడిగా, అసూయాపరుడిగా, స్వార్థ పరునిగా, విద్యంసకారునిగా మారగలదు. అంటే, మనిషి అవసరమైతే తన సుఖసంతోషాల కోసం ఇహపర లోకాల సాఫల్యాన్ని కూడా నాశనం చేసుకోవడానికి వెనుకాడడు. మనిషి సాఫల్యానికి, సన్మార్గానికి కావలసినది మనిషి తనలో ఉన్న తన శత్రువును, అంటే, తనలో దాగి ఉన్న దుష్టత్వాన్ని, చెడు ఆలోచనలను, చేప్పలను నియంత్రించడం. తన ఆచరణలు, తన కోరికల విషయంలో మితాన్ని పాటించడం. అందుకు బదులుగా మనిషి ఇహలోకంలో గొప్ప ప్రతిఫలాలను పాందుతాడు. అల్లాహ్ మనిషిని అతనిలో ఉన్న ద్వంద్వ ప్రవృత్తి ద్వారా పరీక్షిస్తున్నాడు.

తండ్రికి ఎదురైన క్లిప్పపరిస్త్రీతి

అదం (అస) క్లిప్పపరిస్త్రీతిని ఎదుర్కొన్నారు. తన కుటుంబంలో శాంతి ఉండాలని ఆయన కోరుకున్నాడు. కనుక సహాయం కొరకు దేవుణ్ణి వేడుకున్నారు. అల్లాహ్ ఆయన వేడుకోలును మన్నించాడు. ఆయన కుమారులిద్దరికి ఒక పరీక్ష పెట్టాడు. తనకు బలి సమర్పించమని వారిద్దరిని ఆదేశించాడు. ఎవరి బలి స్వీకరించబడుతుందో వారి ఇష్టప్రకారం జరుగుతుందని చెప్పాడు. హబిల్ తన వద్ద ఉన్న పనికి రాని మొక్కజొన్ సమర్పించాడు. భాబిల్ సమర్పించిన దానిని అల్లాహ్ స్వీకరించలేదు. హబిల్ బలిని అల్లాహ్ స్వీకరించాడు. తన తండ్రి పట్ల అవిధీయత చూపినందుకు, దేవునికి సమర్పించే బలి విషయంలో నిజాయితీ లేకుండా వ్యవహారించినందుకు ప్రతిఫలంగా భాబిల్ బలి నిరాకరించబడింది. దీని వల్ల భాబిల్ మరింత రెచ్చిపోయాడు. అందమైన తన స్వంత సోదరిని తాను వివాహం చేసుకోవడం సాధ్యపడదని గ్రహించాడు. అతడు తన సోదరుడిని చంపేస్తానని బెదిరించాడు. తాను అసంతృప్తితో రగిలిపోతూ ఉండగా, తన సోదరుడు సంతోషంగా ఉండడాన్ని చూసి సహించేచి లేదన్నాడు.

హబిల్ తన సోదరుని పరిస్త్రీతి చూసి బాధపడ్డాడు. తన సోదరునికి జవాబిస్తూ, “సోదరా! నీ అసంతృప్తికి కారణమేమిటో నువ్వు తెలుసుకుంటే బాగుంటుంది. ఆ తర్వాత నీవు శాంతిని పాందే మార్గంలో ముందుకు సాగగలవు. అల్లాహ్ తన పట్ల భయభక్తులు కలిగిన వారి ఆచరణలనే స్వీకరిస్తాడు” అన్నాడు.

హబిల్ చాలా తెలివికలిగిన వాడు. విధీయత కలిగినవాడు. అల్లాహ్

ఆదేశాలను శిరసావహించడానికి ఎల్లప్పుడూ సిద్ధంగా ఉండేవాడు. కానీ అతని సాదరుడు అందుకు పూర్తిగా విరుద్ధం. అతడు అహంభావి, స్వార్థపరుడు, అల్లాహ్ పట్ల అవిధేయత కలిగినవాడు. తన సాదరుని బెదిరింపులకు హాబిల్ భయపడలేదు. అలాగే తన సాదరునికి హాని కలిగించాలని కూడా అతను భావించలేదు. అల్లాహ్ హాబిల్కు స్వచ్ఛమైన మనసును ఇచ్చాడు. పవిత్రమైన భావాలను ఇచ్చాడు.

భూమిషై మొదటి హత్య

తన సాదరుని మనసులో చోటుచేసుకున్న విద్యోషాన్ని తగ్గించడానికి హాబిల్ ప్రయత్నిస్తూ, “సాదరా! నీవు సన్మానిస్తు వదలి దారి తప్పుతున్నావు. పాపాలకు దారి తీసే నిర్ణయాలు తీసుకుంటున్నావు. నువ్వు అల్లాహ్తో ప్శాత్రాపం వేడు కోవడం మంచిది. నీవు మూర్ఖంగా చేసిన బెదిరింపులను మరచిపోవడం మంచిది. అలా కానట్లయితే నేను ఈ వ్యవహారాన్ని అల్లాహ్కి వదిలేస్తున్నాను. నీ పాపాల ప్రతిఫలాన్ని నీవే అనుభవించవలని వస్తుంది. దుర్మార్గులకు నరకాగ్ని ప్రతిఫలంగా లభిస్తుంది” అన్నాడు. కానీ భాబిల్లో తిష్ఠవేసుకున్న విద్యోషాన్ని హాబిల్ హితబోధ తగ్గించలేక పాయింది. అల్లాహ్ శిక్ష విషయంలో కూడా అతను అస్సలు భయపడలేదు. తండ్రి మాటలు అతని చెవిక్కలేదు. అంతే! ఒక పెద్ద రాతితో హాబిల్ను కొట్టాడు. హాబిల్ మరణించాడు.

ఇది మనిషి భూమిషై చేసిన మొదటి హత్య, మొదటి నేరం.

భూబిల్ అపరాధభావం

హాబిల్ కొంతకాలం కనిపించకపోయేసరికి ఆదం (అస) అతని కోసం వెదకడం ప్రారంభించారు. కానీ తన ప్రియమైన కుమారుని జాడ ఎక్కుడా దొరక లేదు. హాబిల్ గురించి అయిన భాబిల్ను ప్రశ్నించారు. దానికి భాబిల్ చాలా నిర్ణయంగా సమాధానం ఇచ్చాడు. హాబిల్ను కనిపెట్టుకు ఉండడం, అతడిని కాపాడుతూ ఉండడం తన పని కాదని అన్నాడు. ఈ మాటలను బట్టి హాబిల్ మరణించి ఉంటాడని ఆదం(అస) అర్థం చేసుకున్నారు. ఆదం (అస) తీవ్రమైన మనోవేదనకు గురయ్యారు.

హాబిల్ శవాన్ని ఏం చేయాలో తెలియని భాబిల్ అయోమయంలో పడ్డాడు. తన పీపులై వేసుకుని ఒక చోటి నుంచి మరొక చోటికి తిరిగాడు. శవాన్ని

దాచేయడానికి ప్రయత్నించాడు. ఇప్పుడతనిలో ఆగ్రహం చల్లారింది. విద్యోషం తగ్గింది. మృతదేహం బరువు మోయలేక అలసిపోతున్నాడు. మృతదేహం నుంచి చెడు వాసన రావడం కూడా ప్రారంభమయ్యాంది. మరణానంతరం కూడా మనిషి గౌరవమర్యాదలను ఎలా కాపాడాలో అల్లాహ్ ఈ సందర్భంగా భాబిల్కు ఒక ఉదాహరణ చూపించి పూర్తిగా మార్ఖికి మార్ఖం తెలియజేశాడు. అల్లాహ్ రెండు కాకులను పంపాడు. అవి ఒకదానితో ఒకటి పోట్లాడుకున్నాయి. ఒక కాకి చనిపోయింది. గలిచిన కాకి తన ముక్కుతో, కాలి గోళ్ళతో ఒక గొయ్యి తప్పింది. చనిపోయిన కాకిని అందులో నెట్లి పైన మట్టి కప్పింది. ఇదంతా చూసిన భాబిల్ సిగ్గుతో, అపరాధభావంతో చిత్తికిపోయాడు. ఈ కాకి చేయగలిగిన పని కూడా నేను చేయలేకపోయానే అని బాధపడ్డాడు. ఇది మనిషి చరిత్రలో మొదటి భాననం.

(చదవండి దివ్య ఖుర్జన్ : 5:30-34)

ర్ఘ్వాంచవలసిన పాతాలు

- మనిషిలో ద్వంద్య ప్రవృత్తి ఉంటుంది. మంచి, చెడు స్వభావాలు కలగలనే ఉంటాయి.
- శారీరక ఆకర్షణ మార్ఖం తప్పిస్తుంది. ఈర్మాసూయలకు జన్మనిస్తుంది. వివాసానికి కారణమవుతుంది.
- మనం అత్యంత ఇష్టపడేవే దేవునికి సమర్పించాలి.
- అల్లాహ్ ఆదేశాలను తిరస్కరించడం, తల్లిదండ్రుల మాటలు పెడచెవిన పెట్టడం పతనానికి దారితీస్తుంది.
- మానవ చరిత్రలోని మొదటి కుటుంబంలో ఒక మినహాయించుగా అల్లాహ్ కవల జతల మధ్య వివాహాన్ని అనుమతించాడు.
- ఇస్లామీయ పద్ధతిలో జరిగే శవభానం దివ్య ఖుర్జన్లోని మార్ఖ దర్శకత్వానికి అనుగుణంగా జరుగుతుంది.

(గమనిక: దివ్యఖుర్జన్ ఈ సంఘటనను పేర్కొన్నప్పటికి హాబిల్, భాబిల్ అనే పేర్లను మాత్రం ప్రస్తావించలేదు.)

ప్రవక్త ఇద్దిన్

(అల్లిహిష్వలాం)

ఇద్రీన్ ప్రవక్త(అను) బాబిలోనియా లో జన్మించారు. అక్కడే పెరిగి పెద్దవార య్యారు. ఇద్దిన్ ప్రవక్త గురించి ఖుర్జన్ గ్రంథంలో ఈ విధంగా ప్రస్తావిత మయింది.

“ఈ గ్రంథంలో ఇద్దిన్ను గురించి ప్రస్తావించు. అతను ఒక నిజాయితీ పరుషైన మనిషి, ఒక ప్రవక్త. మేము అతనిని ఉన్నత స్థాయికి లేపాము.”

(దివ్య ఖుర్జన్ 19:56-57)

ప్రవక్త ఆదం (అను) బోధనలను, ఆయన అనుసరించిన మతధర్మాన్ని ప్రవక్త ఇద్దిన్ (అను) అనుసరించారు. ప్రవక్త ఆదం (అను) తర్వాత అయిదవ తరంలోని వారు ప్రవక్త ఇద్దిన్ (అను). ఆయన ప్రజలను ఆదం (అను) పాటించిన మతధర్మం వైపునకు పిలిచారు. కొందరు ఆయన మాటలను విశ్వసించారు. కానీ చాలా మంది ఆయన్ను తిరప్పురించారు.

ఇద్దిన్ ప్రవక్త (అను), ఆయన అనుచరులు బాబిలోనియా వదలి ఈజిప్పుకు వెళ్ళారు. అక్కడ ఆయన తన సత్య సందేశ ప్రచారాన్ని కొనసాగించారు. ప్రజలకు సత్యాన్ని, న్యాయాన్ని బోధించసాగారు. వారికి సరియైన ప్రార్థనారీతులు నేర్పసాగారు. కొన్ని నిర్ధారిత రోజుల్లో ఉపవాసాలు పాటించాలని ప్రోత్సహించసాగారు. తమ సంపదలో

ప్రాత ప్రారంభ రూపాన్ని కనిపెట్టింది ఇద్దిన్ (అను) అని తెలుస్తోంది

గుణిక, విత్తం కెందలం ఉపాత్మకం

కొంత భాగాన్ని బీదలకు ఇవ్వాలని బోధించసాగారు. ప్రాతకు సంబంధించిన ప్రారంభ రూపాన్ని కనిపెట్టింది ఇద్దిన్ (అను) అని తెలుస్తోంది. ఆయన బోధనల్లో కొన్ని:

- ★ ఈ అచరణలను ఎమీక్సింయసునే వ్యక్తి మంతోష్టాచ్చి పాంచులాము. అలాగే ఈ ద్రుష్టి వర్ణ ఈ అచరణలను వారించయారికి ఈ అచరణలను నెర్చారాదు కుచ్చి వ్యక్తి లూచా ఏషమైమ మంతోష్టాచ్చి పాంచులాము.
- ★ అర్థాల్చి అమ్మిపోలాడు ఇచ్చయిలలో ఏంయకోవచ్చాచ్చి మంది ఆయన విష్ణువుర్కుత యాచే మార్ఘం మరాకటి లేదు.
- ★ ద్రుష్టికు ఉన్న లాగ్యాచ్చి యాచి అమ్మాయిచెరాయి. ఎందుకుచే వాచు ఆ లాగ్యాచ్చి కొంతశాంం మాత్రమే అమ్మయిచెప్పాయి.
- ★ అచించుచికి పాల్చి వ్యక్తి రావి వచ్చు నెఱాంచి లాచు పాంచులేదు. ఏషమైమ కంగి ఉంచుకుచే కచితంలోని ఏషమైమ అమందం.

ప్రవక్త నూహ్

(అల్లూబిస్కులాం)

తుదకు మా అదేశం వచ్చి, పొయ్యి పొంగినప్పుడు, “ఈ ఓడలోకి ప్రతి (జీవ)రాసి నుంచి రెండేసి (ఒకటి అడ, ఇంకొకటి మగ జంతువు) చొప్పున ఎక్కించుకో.

నీ ఇంటివారలను కూడా తీసుకో.... ఇంకా విశ్వాసులందరిని కూడా ఎక్కించుకో” అని మేము నూహ్కు చెప్పాము.

(ఖుర్జన్ 11 : 40)

చూ లా తరాలుగా నూహ్ ప్రవక్త (అస) కు చెందిన జాతి ప్రజలు విగ్రహాలను ఆరాధించేవారు. వాటిని ‘దేవుళ్ళు’గా పిలిచేవారు. ఈ దేవుళ్ళు తమకు మేలు చేస్తారని తలపోసేవారు. తమను కాపాడు తారని, తమ అవసరాలను తీరుస్తారని భావించేవారు. ఈ దేవుళ్ళకు వారు పేర్లు పెట్టుకున్నారు. ఈ దేవుళ్ళకు ఉన్నాయని భావిస్తున్న శక్తులకు అనుగుణంగా వద్ద, నువ్వా, యగూన్, నాన్ వగైరా పేర్లను వారు పెట్టుకున్నారు. నిజానికి ఈ పేర్లు అంతకు ముందు కాలానికి చెందిన పుణ్యత్తుల పేర్లు. ఈ పుణ్యత్తుల మరణం తర్వాత వారి జ్ఞాపకార్థం ముందు వారి విగ్రహాలను తయారు చేసుకున్నారు. ఆ పిదప వారినే ఆరాధించడం ప్రారంభించారు. తరాలు గడిచిన తర్వాత ప్రజలకు అనలు ఈ విగ్రహాలను ఎందుకు తయారు చేశారన్నది తెలియకుండా పోయింది. ఏదో తమ పూర్వులు వీటిని పూజించారు కాబట్టి తాము కూడా తప్పకుండా వాటిని పూజించాలన్న ఒక మొండి వాదన మొదల యింది. ఆ విధంగా విగ్రహారాధన చోటుచేసుకుంది. వారికి విశ్వప్రభువైన అల్లూహ్ గురించిన జ్ఞానం లేనందు వల్ల, తమ చెడు ప్రవర్తనకు దేవుడు శిక్షిస్తాడన్న

స్ఫుర్హ లేనందు వల్ల వారు క్రూరమైన వారిగా, నీతినియమాలు లేనివారిగా తయారయ్యారు.★

ఈ ప్రజల పట్ల అల్లూహ్ దయ చూపాడు. తన ప్రవక్త నూహ్ (అస)ను వారికి మార్గదర్శిగా పంపించాడు. నూహ్ (అస) మంచి వక్త. చాలా సహనం కలిగిన వారు. ఆయన గొప్పలు చెప్పుకునే వారు కాదు. చాలా మృదువుగా వ్యహరించేవారు. అందరినీ ప్రేమించేవారు. ప్రజలకు మనిషి పుట్టుక పరమార్థాన్ని ఆయన బోధించారు. విశ్వంలోని వింతల గురించి చెప్పారు. పగలు వెనుక రాత్రి నిరంతరం భ్రమించడం ఎలా జరుగుతుందో వివరించారు. అల్లూహ్ మానవుల మేలు కోసం విరుద్ధాంశాల మధ్య సమతుల్యాన్ని నెలకొల్పాడని తెలిపారు. రాత్రి మనిషికి కావలసిన చల్లదనాన్ని, విశ్రాంతిని ఇస్తుంది. పగలు మనిషికి కావలసిన వేడిని, ఉపాధి కార్యక్రమాల సౌలభ్యాన్ని ఇస్తుంది. సూర్యుడు ఎదుగుదలకు, ప్రాణులు బ్రుతికి ఉండడానికి తోడ్పుడుతాడు. జీవుల కాలాన్ని, దిక్కులను, రుతువులను తెలుసుకోవడానికి చంద్రుడు, నక్కత్రాలు ఉపయోగ పడతాయి. భూమ్యకాశాలను సృష్టించిన అల్లూహ్యే సకల చరాచర సృష్టికి ప్రభువు. మానవులు తనను తప్ప మరెవ్వరిని ఆరాధించరాదని ఆయన ఆదేశించాడు. అలా కాక మానవులు దైవేతరులను ఆరాధిస్తా తమ దుష్టకార్యాలను కొనసాగ్నే తీర్మానిస్తే తప్ప మరెవ్వరిని పోచ్చరించాడు. నూహ్ (అస) ప్రజలకు ఈ ధార్మిక సత్యాలను బోధించారు. కాని అహంభావులైన ఆయన జాతి ప్రజలు ఆయన మాటలు వినలేదు. అజ్ఞానం వల్ల వారు అహంభావానికి, తిరస్కారానికి పాల్పడ్డారు. వారి మూర్ఖువైభాగి వారిని అనేక చెడులకు పురికొల్పింది. ఘలితంగా క్రూరత్వం, నీతిరాహిత్వం వారి జీవన విధానంగా మారింది.

వాదిపువాదాలు

నూహ్ (అస) బోధనల వల్ల కొందరు ఆయనకు అనుచరులయ్యారు.

★ ఒహుదైవారాధన(పిర్మై)ను ఇస్లాం ధర్యం తీర్మాగా గర్భిస్తుంది. పిర్మై అంటే నిజమైన దేవునికి సమానంగా మరొకరిని నిలబెట్టడం అని ఆర్థం. అంటే దేవుని స్తానంలో మరొకరిని, విగ్రహాల రూపంలో ఉన్న మానవకారాలను లేదా మరో ఆకారాన్ని పూజించడం అన్నమాట. అంతేకాదు, అల్లూహ్ను, అల్లూహ్ ప్రవక్త (స)ను కాక మరివరిసేనా లేక మరిదేనిసేనా తమకు అత్యంత జష్టమైనదిగా భావించడం కూడా పిర్మై క్రీండికి వస్తుంది.

వారు నూహా (అస) బోధనలను, దివ్యసందేశాన్ని విశ్వసించారు. కాని కొన్ని అల్లరి శక్తులు మాత్రం నూహా (అస) పట్ల శత్రుత్వం వహించాయి. అటువంటివారు అధిక సంఖ్యలో ప్రజలను ఆయనకు వ్యతిరేకంగా రెచ్చగొట్టారు. వారికి నచ్చచెప్పడానికి నూహా(అస) శతవిధాల ప్రయత్నించారు. కాని వారు ఆయన్ని అపహస్యంపాలు చేశారు. ఆయన్ను ఎగతాళి చేశారు. “నిన్ను దేవుడు ఎన్నుకు న్నాడని చెబుతున్నావు...అల్లాహ్ ఆదేశాలను తిరస్కరిస్తే అల్లాహ్ ఆగ్రహం వచ్చిపడుతుందని హెచ్చరిస్తున్నావు. నువ్వు చెప్పేది అబద్ధం. నిజానికి దేవుని అనుగ్రహాలను అధికంగా పొందుతున్నది మేము. మాకు సంపద, సేవకులు, అధికారం అన్నీ లభించాయి. కాని నీ వద్ద ఏముంది? ఏమీ లేదు. ఏ విధంగా నువ్వు మాకన్నా మెరుగ్గా ఉన్నావు?” అన్నారు.

నూహా(అస) వారికి జవాబిస్తూ, “మంచి చేయాలని నేను చేసిన ప్రయత్నాలన్నీ నిష్పత్తిమయ్యాయి. అల్లాహ్ రుజుమార్గాన్ని మీకు దూరం చేశాడని భావిస్తూ న్నాను. మీ హృదయాల కారిన్యమే మిమ్మల్ని ఈ స్థితికి చేర్చింది. చెడు చేయాలని నిర్ణయించుకున్న వారిని అల్లాహ్ వారి నిర్ణయానికి వదిలేస్తాడు” అని చెప్పారు. వారు ఆయనకు జవాబిస్తూ, “మేము నిన్ను అనుసరించాలని నువ్వు కోరుతుంటే, నీ వెంట ఉన్న అల్ప జనాన్ని పారాద్రోలు. మేము ఉన్నత తరగతికి చెందినవాళ్ళం” అన్నారు. నూహా(అస) వారికి సమాధానమిస్తూ, “నేను ఉన్నత, నిమ్మ తరగతి ప్రజలందరిని, సంపన్ములను, బీదవారిని, పాలకులను, పాలితులను అందరినీ ఒకేబక దైవధర్మం వైపు ఆహ్వానించడానికి వచ్చాను. నా అనుచరులు తమ విశ్వాసం విషయంలో దృఢంగా ఉన్నారన్నది నాకు తెలును. కాని మీరు తిరస్కరం తప్ప మరేదీ ఇంతవరకు చూపలేదు” అన్నారు.

వారు నూహా(అస)ను సహాలు చేస్తూ, “నువ్వు హెచ్చరిస్తున్న అల్లాహ్ ఆగ్రహం, శిక్క ఎలా ఉంటాయో ఒకసారి తీసుకురా” అన్నారు. నూహా (అస) జవాబిస్తూ, “శిక్కను తీసుకురావడానికి నేనెవరి? కేవలం అల్లాహ్ మాత్రమే శిక్కించగలడు. ఆయన తలచుకుంటే శిక్కిస్తాడు. ఆయన శిక్క నుంచి మీరు తప్పించు కోలేరు. నేను మీలాంటి మానవమ్మాతుడిని. నాకు దేవుని నుంచి మార్గదర్శకత్వం లభించడం తప్పిస్తే మిగిలిన విషయాల్లో నేనూ మీలాంటి వాడినే. మీరు అల్లాహ్ ఆదేశాలను అంగీకరిస్తే మీకు తగిన ప్రతిఫలం లభిస్తుంది. తిరస్కరిస్తే మీకు శిక్క పడుతుంది” అన్నారు.

నూహా (అస) ఉద్ఘమం

అల్లాహ్ తన ప్రవక్త నూహా (అస)కు గొప్ప సహనాన్ని ప్రసాదించాడు. ప్రజల తిరస్కరాన్ని, ఎగతాళిని భరించే సహనాన్ని ఉచ్చాడు. ఆయన వారి మధ్య చాలా కాలం పనిచేశారు. వారి అపహస్యాన్ని, ఎగతాళిని భరిస్తూ అల్లాహ్ ధర్మాన్ని ప్రచారం చేశారు. ఏదో ఒక గోజున వారి హృదయాల్లో విశ్వాసం చోటుచేసుకుంటుందని ఆశించారు. ఏట్లు గడిచిపోయాయి. నూహా ప్రవక్త (అస) తన జాతివారిని 950 సంపత్స్సూలపాటు అల్లాహ్ ధర్మం వైపు ఆహ్వానిస్తూ ఉన్నారు. కాని వారిలో ఎలాంటి మార్పు రాలేదు. “ఇప్పటికి విశ్వసించిన వారు తప్ప మిగిలిన వారెవ్వరూ విశ్వసించేది లేదు. కాబట్టి వారు చేస్తున్న పనుల గురించి అందోళన చెందవద్ద”న్న సందేశం వచ్చింది ఆయనకు. ఇక వ్యవహారం అల్లాహ్ చేతుల్లో ఉందని, ఈ ప్రజల్లో మార్పు వచ్చే అవకాశం లేదని నూహా (అస) అర్థం చేసుకున్నారు. ఆయన అల్లాహ్తో మొరపెట్టుకుంటూ, “ప్రభు! భూమిపై ఈ అవిశ్వాసులను ఎవరినీ మిగల్పవద్ద. వారిలో ఏ ఒక్కరిని వదలినా వాడు నీ దాసులను మళ్ళీ దారి తప్పిస్తాడు. చెడుకు, కృతమ్మతకు, అవిశ్వాస సంతానానికి కారకుడవుతాడు” అని ప్రార్థించారు.

నౌక

నూహా (అస) ప్రార్థనను అల్లాహ్ స్వీకరించాడు. ఒక నౌకను నిర్మించాలని, తన ఆదేశం, ప్రేరణల ప్రకారం నౌక నిర్మాణం కొనసాగించాలని ఆదేశించాడు. చెడుకు పాలుడ్దువారి గురించి తనతో మాట్లాడరాదని కూడా హెచ్చరించాడు. వారందరిని ముంచివేయడం జరుగుతుందని చెప్పాడు.

నౌక నిర్మాణం కోసం పట్టణానికి బయట సముద్రతీరానికి చాలా దూరాన ఉన్న ఒక ప్రదేశాన్ని నూహా (అస) ఎంచుకున్నారు. కలపను సేకరించారు. పనిముట్టు సంపాదించారు. నౌక నిర్మాణానికి రాత్రింబవలు పనిచేయడం ప్రారంభించారు.

ప్రజలు ఆయన్ను ఎగతాళి చేయడం ఇంకా ఎక్కువయ్యంది. “నూహా! మతబోధనలు మానేసి వద్దంగం మొదలెట్టావా. అయినా సముద్రతీరానికి ఇంత దూరాన నౌక తయారు చేస్తున్నావేంటి? ఈ నౌకను సముద్రం పరకు నువ్వు లాక్కెళతావా లేక గాలి మోసుకుపోతుందా?” అంటూ అపహసించారు. నూహా

(అస) వారికి జవాబిస్తూ, “ఎవరు నష్టొనికి గురవుతారో మీరే చూస్తారు. పరాభవానికి, శాశ్వత దుఃఖానికి ఎవరు గురవుతారో కూడా మీకు త్వరలోనే బోధపదుతుంది” అన్నారు.

సూహో(అస) నోక నిర్మాణాన్ని పూర్తి చేసి అల్లాహ్ ఆదేశం కోసం ఎదురు చూడసాగారు. అల్లాహ్ ఆయన్ను ఆదేశిస్తూ విశ్వాసులతో పాటు తక్కణం నోకలోకి ఎక్కుమన్నాడు. తమతో పాటు ప్రతి జంతువును, ప్రతి పక్కని, ప్రతి కీటకాన్ని, ఆడమగ జంటలను తీసుకుని నోకలోకి చేరుకొమ్మన్నాడు.

సూహో (అస) జంతువులను, పక్కలను, కీటకాలను నోక వద్దకు తీసుకు వెళ్ళడం చూసిన ప్రజలు పెద్దగా నవ్వుకున్నారు. “సూహోకు పిచ్చి పట్టింది. ఈ జంతువులతో ఏం చేయాలనుకుంటున్నాడో?” అనసాగారు.

జల ప్రతయం

సూహో(అస) తన పని పూర్తి చేసి, నోకలోకి చేరుకున్న వెంటనే భారీ వర్షం ప్రారంభమయ్యాంది. ప్రతి ప్రాంతంలోకి నీరు శరవేగంగా చోచ్చుకురాశాగింది. అదో జలప్రతయం. నీరు ఎంత ఎత్తుకు వచ్చిందంటే సూహో (అస) నోక నీటిలో తేలియడసాగింది. నోక నీటిలో తేలుతూ పోశాగింది. అవిశ్వాసులు వందలాదిగా నీట మునిగిపోయారు.

సూహో(అస) కుమారుడు

ప్రజల్లో సూహో (అస) తన కుమారుడు కనాన్నను చూశారు. అతడు ఒక కొండపైకి పరుగిత్తుతున్నాడు. సూహో (అస) తన మమకారాన్ని అణచుకోలేక పోయారు. ఆయన తన కుమారుడితో దేవుడిని విశ్వసించి, నోకలోకి రమ్మని ఎలుగిత్తి పిలిచారు. కానీ అతడు తండ్రి మాటను పెట్టడచెవిన పెట్టాడు. కొండపైకి పోయి సురక్షితంగా ఉంటానన్నాడు. కొండ వైపునకు పరుగిత్తసాగాడు. బాధాతప్త హృదయంతో సూహో(అస) కుమారుడిని హెచ్చరిస్తూ, “అల్లాహ్ తీర్చు నుంచి నేడు ఎవ్వరూ తప్పించుకోలేరు. ఆయన దయతలచిన వారు తప్ప” అన్నారు.

అంతలో ఒక మహా కెరటం సూహో(అస) కుమారుడిని ముంచేసింది. సూహో (అస) మానవ సహజమైన బలహీనతతో అల్లాహోతో మొరపెట్టుకుంటూ, “ప్రభూ! నా కుమారుడు నా కుటుంబంలోని వాడే కదా” అన్నారు. అల్లాహ్ జవాబిస్తూ, “సూహో! అతను నీ కుటుంబంలోని వాడు కాదు. అతడి ప్రవర్తన

అమర్యాదకర మైనది. అతడు సత్యాన్ని తిరస్కరించాడు. హృదయపూర్వకంగా విశ్వసించిన వారిని తప్ప మరెవ్వరిని నీవు నీ వాడిగా భావించకు. అతడు స్వయంగా నీ కన్నకొడుకైనా నీవు సిఫారసు చేయడానికి తగిన వాడు కాదు. నీకు తెలియని విషయాలకు సంబంధించి నా నుంచి ఏదీ అడగవద్దు. ఈ విషయమైనిన్న హెచ్చరిస్తున్నాను” అన్నాడు.

మానవ బలహీనత

సూహో ప్రవక్త(అస) తన తప్పిదాన్ని గుర్తించారు. కేవలం మానవ బలహీనత వల్ల ఈ తప్పిదం జరిగింది. తనను కాపాడిన అల్లాహ్కు కృతజ్ఞతలు చెప్పడం సముచ్చితంగా ఉండేది. తన తప్పిదానికి పశ్చాత్తాపపడుతూ దేవుని శరణ కోరు కున్నారు.

ఆ నోక చాలా రోజులు నీట తేలియాడింది. ప్రపంచంలో కనబడేదంతా నీట మునిగిన తర్వాత అల్లాహ్ ఆకాశాలను వర్షించడం ఆపివేయాలని ఆదేశించాడు. నేలపై నీరు ఇంకిపోయే అనుమతి ఇచ్చాడు. నోక ఒక కొండపై ఆగి పోయింది. అల్లాహ్, సూహో (అస)ను ఆదేశిస్తూ, “శాంతి అనుగ్రహించండి” ఈ కొండ దిగింది. మీ నుంచి ఒక జాతి ఉధ్వవిష్టింది. ఇంకా అనేక జాతులు వస్తాయి. వాటికి మేము కొంతకాలం వ్యవధి ఇస్తాము. చివరకు ఒక బాధాకరమైన శిక్క వారిని కప్పివేస్తుంది” అన్నాడు.

సూహో(అస), ఆయన వెంట ఉన్న విశ్వాసులు, జంతువులు, పక్కలు, కీటకాలు అందరూ నేలపై స్థిరపడ్డారు. అల్లాహ్ అనుగ్రహించో వారు సమృద్ధి, సంతోషాలు సాధించారు.

(చదవండి దివ్య ఖుర్జన్ : 2:33, 4:163, 6:83, 7:59-64, 10:71-73, 11:25-49, 21:76-77, 25:37, 26:105-122, 29:14-15, 37:75-82, 71:1-28, 54:9-16, 23:23-31, 40:5-6)

గ్రహించవలసిన పాతాలు

ఆ కాలంలో ప్రజలు రెండు తరగతులుగా విభజించబడ్డారు. సంపుల్లు, బీదవారు. బీదవారు ఎల్లప్పుడు దైవప్రవక్తల బోధనలను విశ్వసించారు. ఎందుకంటే సంపన్ములు, బీదవారు అందరూ సమానులనీ, సమన్వాయం, దయగుణం పెంపాందించుకోవాలని ప్రవక్తలు

బోధించేవారు. దాడులు, దోషిత్వకు గురికాకుండా అందరికీ భద్రత ఉండాలని బోధించేవారు. సంపన్ములు నూహో(అస)ను దూషించారు. బెదిరించారు. ఎందుకంటే వారికి వారి హోదా బైనుత్యాలు కోల్పోతాయన్న భయం పట్టుకుంది.

- అల్లాహో సమానత్వం విలనిల్లే సమాజాన్ని అభిలషిస్తాడు. మంచివారు, జ్ఞాన సంపన్ములు నాయకత్వం పహించాలని కోరుతాడు.
- నూహో (అస) దృఢసంకల్యాన్ని ప్రదర్శిస్తూ అల్లాహో సందేశాన్ని ప్రచారం చేయడానికి చాలా కృషి చేశారు.
- సంతానం పట్ల ప్రేమాభిమానాలు కలిగి ఉండాలని ఇస్లాం నొక్కి చెప్పింది. కానీ అల్లాహో పట్ల అవిధేయత చూపిన వారి పట్ల కాదు, అలాంటి వారు కన్న బిడ్డలైనా సరే; నూహో (అస) తన కుమారుడిని రక్కించాలని వేడుకున్నప్పుడు అల్లాహో ఆయన్ను మందలించాడు. అల్లాహో ప్రజలను వారి ఆచరణలపరంగా నిర్దియిస్తాడు. చివరకు ప్రవక్త కన్సుకొచుకు, కట్టుకున్న భార్య అయినా సరే ఇదే నిఘమం వర్తిస్తుంది. సాఫల్యం అన్నది రక్త సంబంధం వల్ల లభించదు. కేవలం ఆచరణల వల్ల లభిస్తుంది.
- అల్లాహో తన అదేశాలను పాటించిన వాడ పట్ల కారుణ్యం చూపుతాడు. తన క్రమాభిక్రూ అర్థించిన వారి పట్ల దయ చూపుతాడు. కానీ ఆయన్ను తిరస్కరించిన వారు శాశ్వతంగా అభిశాపానికి గురవుతారు.

ప్రవక్త హూద్

(అలైహిస్సులాం)

(అద్ జాతి ప్రజలు)

అద్ వారు ప్రచండమైన పెసుగాలుల ద్వారా నాశనం చేయబడ్డారు. వాటిని అల్లాహో వారిపై నిరంతరం ఏడు రాత్రులు, ఎనిమిది పగళ్ళు విధించాడు. (నీవు గనక అక్కడ ఉండి ఉంటే) వారు అక్కడ బోసిపోయిన భర్యారపు భౌధ్యలవలే నేలకొరిగి పడి ఉండటం చూసేపడివి.

(ఖర్జన 69 : 6-7)

గమనిక: చిత్రం కేవలం ఊహత్కుం

య మన్, ఒమన్ల మధ్య ఉన్న ప్రదేశంలో కొండచరియల వద్ద ఆద్ జాతి ప్రజలు చాలా కాలం నివసించారు. వారు శారీరకంగా దృఢకాయులు. భవన నిర్మాణ కాశలానికి వారు పెట్టింది పేరు. ఎత్తయిన అనేక భవనాలు నిర్మించిన ఘనత వారిది. వారి బలసామర్ధ్యాల వల్ల, వారి సంపద వల్ల మిగిలిన జాతుల కన్నా వారికి విశిష్ట స్థానం లభించింది. కాని భాతికంగా వారు సాధించిన ప్రగతీ వికాసాలు, వారి శారీరక బలాధిక్యత వారిని అహంకారానికి, గర్వాతిశయానికి గురి చేశాయి. దొర్చన్యాలు, అన్యాయానికి మారు పేరయిన పాలకుల చేతుల్లో రాజ్యాధికారం ఉండేది. వారికి వ్యతి రేకంగా గొంతువిపే సాహసం ఎవరూ చేసేవారు కాదు.

అల్లాహో గురించి ఏమీ తెలియని జాతి కాదు వారిది. అలాగే వారు అల్లాహో ఆరాధనను పూర్తిగా నిరాకరించనూ లేదు. కానీ వారు కేవలం అల్లాహోను మాత్రమే, అంటే ఒక్క అల్లాహోను మాత్రమే ఆరాధించడాన్ని నిరాకరించారు. అల్లాహోతో పాటు వారు అనేక దేవీదేవతలను ఆరాధించేవారు. ఇది మహాపరాధం, అల్లాహో ఎంతమాత్రం సహించని అపరాధం ఇది.

అల్లాహో ఈ ప్రజలకు మార్గదర్శకత్వం అందించాలని, వారికి హితబోధ

చేయాలని నెడ్దయించి, వారిలో ఒకరిని దైవప్రవక్తగా ఎన్నుకున్నాడు. అయినే హూద్ (అస). ఆయన తనకు అప్పగించిన పనిని నిబధ్ధతతో, దృఢసంకల్పంతో, సహానుంతో నిర్వర్తించారు. ఆయన విగ్రహాధనను ఖండించారు. ప్రజలకు బోధిస్తూ, “ప్రజలారా! ఈ రాళ్ళ వల్ల లాభం ఏముంది? మీ స్వంత చేతులతో మీరు తెక్కే వీటి వల్ల ప్రయోజనం ఏముంటుంది? నిజానికి ఇలా చేయడం మీ వివేకవివేచనలను పరాభవించుకోవడమే అవుతుంది. దేవుడు కేవలం ఒకే ఒక్కడు. ఆయనే ఆరాధనకు అర్పాడు. ఆయనే అల్లాహో. ఆయన్ను మాత్రమే ఆరాధించడం మీ బాధ్యత. ఆయనే మిమ్మల్ని సృష్టించాడు. ఆయనే మీకు పోషణిస్తున్నాడు. ఆయనే మీకు జీవన్సురణాలు ఇస్తున్నాడు” అని చెప్పారు. అల్లాహో మీకు అద్భుతమైన శారీరక శక్తిని ప్రసాదించాడు. అనేక విధాలుగా మిమ్మల్ని అనుగ్రహించాడు. కాబట్టి దేవుణ్ణి విశ్వసించండి. ఆయన మీకు ప్రసాదించిన అనుగ్రహాల చిపయంలో నిర్లక్ష్యం చేయవద్దు. లేకపోతే నూహో జాతి ప్రజలకు పట్టిన దుర్గతి మీకూ పట్టివచ్చు అని వారిని హౌచ్చరించారు.

అజ్ఞానుల వాదన

హౌతుబ్ధవైన వాదనతో హూద్ ప్రవక్త (అస) ప్రజల్లో దైవవిశ్వాసాన్ని పాదుకొల్పుడానికి ప్రయత్నించారు. కాని వారు ఆయన సందేశాన్ని స్వీకరించడానికి నిరాకరించారు. పైగా హూద్ (అస)తో వాదనకు దిగారు. “హూద్! నీవు చెబుతున్న దేవిటి? ఈ దేవిదేవతలు అల్లాహోతో మా తరఫున సిఫారసు చేస్తాయి” అని దభాయించారు. హూద్ (అస) వారికి జవాబిస్తూ, “ప్రజలారా! అందరి దేవుడు అల్లాహో ఒక్కడే. ఆయనకు భాగస్వాములు ఎవరూ లేరు. ఆయన మీ బృహద్ మనికన్నా మీకు దగ్గరగా ఉన్నాడు. ఈ విగ్రహాలు మీ కోసం సిఫారసు చేయలేవు. వీటిని ఆరాధించడం వల్ల మీరు అల్లాహోకు మరింత దూరం అవుతారు. మేము చాలా తెలివైన వాళ్ళం అని మీరు భావిస్తున్నారేమో! కాని మీ విశ్వాసాలు మీ అజ్ఞానాన్ని చాటిచెబుతున్నాయి” అన్నారు.

నిష్పలం

కాని వారు హూద్ (అస) మాటలను తిరస్కరించారు. ఆయన్ను ఎగతాళి చేశారు. “హూద్! నీవు కూడా మాలాంటి మామూలు మనిషివే. అలాంటప్పుడు

అల్లాహో నీకు మాత్రమే ప్రవక్త పదవి బాధ్యతలను అనుగ్రహించాడా? అలా ఎన్నటికీ జరగదు. నువ్వు అబద్ధాలాడుతున్నావు” అన్నారు. హూద్ (అస) వారికి జవాబిస్తూ, “నేను నా జీవితమంతా మీ మధ్యనే గడిపాను. నా వివేకవివేచనలను మీలో ఎవ్వరూ ప్రశ్నించలేదు. అల్లాహో నన్ను హౌచ్చరించేవానిగా, మార్గం చూపేవానిగా ఎన్నుకున్నాడు. అల్లాహో ఒక్కడే. ఆయన వికత్యం అన్నది విశ్వం లోని ప్రతి వస్తువులోనూ కనబదుతుంది. ప్రతి వస్తువులోనూ ఒక సూచన ఉంది. కాబట్టి ఆయన్ను విశ్వసించండి. ఆయన్ను క్రమాభిక్ష కొరకై అర్థించండి. ఆయన కారుణ్యానికి దూరం కావద్దు. పరలోకం కొరకు ఏర్పాట్లు చేసుకోండి. మీకు వైభవోపేతమైన ఎత్తుయిన భవనాలు ఉన్నాయి. ఈ భవనాలు మీ శక్తిని, మీ సంపదను చాటిచెబుతున్నాయి. కాని వీటి వల్ల మీకు ఎలాంటి ప్రయోజనం ఉండదు. ఇవి కేవలం మీ వైభవానికి చిహ్నాలైన అవశేషాలుగా మిగిలిపోతాయి. మీరు మీ సంపదను, మీ వైపుణ్యాలను ఎలాంటి జీవిత లక్ష్యం లేకుండా వెచ్చిస్తున్నారు. మీరు శాశ్వతంగా ఇక్కడే ఉంటారన్నట్లుగా వ్యవహరిస్తున్నారు. మీరు కేవలం సుఖవిలాసాల కోసం ప్రాకులాడుతున్నారు” అని హౌచ్చరించారు. కాని ఆ ప్రజలు ఆయన బోధనలను పెడచెవిన పెట్టారు. హూద్ (అస) తన ప్రచారోద్యమం నిష్పలమయ్యిందని గుర్తించారు. ఆయన వారితో, “అల్లాహో ముందు సాక్షులుగా ఉండండి. నేను దైవసందేశాన్ని మీకు అందజేశాను. నేను నా ప్రయత్నాలు కొనసాగిస్తునే ఉంటాను. మీ బెదిరింపులకు భయపడను. నేను కేవలం అల్లాహోకు మాత్రమే భయపడతాను” అన్నారు.

ఒక రోజు వారు ఆకాశాన్ని ఒక నల్లమబ్బు కప్పివేయడాన్ని చూశారు. వర్షం వస్తుందని వారు భావించారు. ఈ తోలకరి వర్షానికి పాలాలను సిద్ధం చేసుకోవాలనుకున్నారు. హూద్ (అస) వారిని హౌచ్చరించారు. ఇది దేవుని కరుణ వల్ల వచ్చిన మేఘం కాదు. ఇది అభిశాపంగా వస్తున్న గాలివాన. ఇది బాధాకరమైన శిక్షన తీసుకువస్తుంది. దీని గురించే నేను మీకు హౌచ్చరికలు చేశాను అన్నారు.

భయంకరమైన తుఫాను గాలి ఎనిమిది వగళ్ళు, ఏదు రాత్రులు కొనసాగింది. ఆ ప్రాంతం యావత్తు శిథిలమయంగా మారే వరకు అది ఆగలేదు. అక్కడి దుర్మార్గ ప్రజలు అందరూ వినాశం పాలయ్యారు. ఎడారి ఇసుకో వారిని

ముంచెత్తింది. కేవలం హూద్ (అను), ఆయన అనుచరులు మాత్రం బ్రతికి బయటపడ్డారు. వారు అక్కడి నుంచి ‘హర్షవోత్’కు వలస పోయారు. వారు అక్కడ ఒకేదేస్తు అల్లూహొను ఆరాధిస్తూ శాంతియుతంగా జీవించారు.

(చదవండి దివ్యఖుర్జన్ : 7:65-72, 11:50-60, 26:123-140)

గ్రహించవలసిన పాతాలు

● ఇటీవల స్నేహపటిల్ నుంచి తీసుకున్న ఆధునిక రాడార్ ఇమేజ్లు వల్ల అభించిన వైజ్ఞానిక ఆధారాలతో దక్కిణ ఓమ్మున్లోని ఉబార్ వద్ద ఎనిమిది ఎత్తయిన టవర్లను కనిపెట్టడం జరిగింది. ఈ ప్రాంతాన్ని “భారీ ప్రదేశం” (ఎమ్స్ క్వ్యార్)గా వెలువడం జరుగుతుంది. ఈ సంఘ టన దాదాపు 5000 సంవత్సరాలకు పూర్వం జరిగిందని భావిస్తున్నారు. ఒక్క దివ్యఖుర్జన్ తప్ప మరో మతగ్రంథం లేదా ధార్మిక పుస్తకం ఏదీ ఈ పట్టణం పతనాన్ని ప్రస్తుతించలేదు.

ప్రవక్త సాలివో

(అలైపొస్చులాం)

(సమూద్ జాతి ప్రజలు
వారి విశిష్ట ఒంతె)

సమూదు (జాతి) వారు తమ పొగరు మాలంగా (వారి ప్రవక్తను) ధిక్కరించారు..... “మీదు దేపుని ఈ ఆడ ఒంట విషయంలో, దాని సీక్ల వంతు విషయంలో జాగ్రత్తగా ఉండండి” అని దైవప్రవక్త వారిని పొచ్చరించాడు. కాని వారు మాత్రం తమ ప్రవక్త (మాటల)ను త్రోసిపుచ్చి, దాని గిట్టిలను నరికి(చంపేశారు). (ఖుర్జన్ 91 : 11-14)

గమనిక: చిత్రం కేవలం ఊహత్యకం

ఆ ద్ జాతి ప్రజల వినాశం తర్వాత సమూద్ జాతి వైభవోపేత స్థానాన్ని ఆక్రమించుకుంది. అయితే ఈ జాతి ప్రజలు కూడా విగ్రహాదనకు లోనయ్యారు. భౌతిక సంపద పెరిగిన కొఢ్చి వారి దుష్ట స్వభావం కూడా అధికమయ్యాంది. సన్మార్గం కనుమరుగయ్యాంది. ఆద్ జాతి ప్రజల మాదిరిగా వీరు కూడా ఎత్తయిన భవనాలను మైదాన ప్రాంతాల్లో నిర్మించారు. కొండలను తొలచి అందమైన సాధాలు నిర్మించారు. అణచివేతలు, దొర్కల్యాలు వారిలో నిత్యకృత్యమై పోయాయి. దుష్టులు, దుర్మార్గులు రాజకీయాది కారాన్ని ఆక్రమించు కున్నారు.

వారి వద్దకు ప్రవక్తగా సాలివో (అను) పంపబడ్డారు. కాని ఆయన సందే శాన్ని కేవలం నిరుపేదలు, అణగారిన ప్రజలు మాత్రమే స్వీకరించారు. సంఘన్యులు, అధికారం కలిగినవారు ఆయన ప్రవక్త పదవిని నిరాకరించారు. అబద్ధాలు చెబుతున్నాడని వారు ఆయన్ను దూషించారు. ప్రవక్త సాలివో (అను)తో వారు, “సీపు చాలా కాలంగా మా మధ్య నివసిస్తున్నావు. సీ తెలివితేటలు; సీ వివేకం మాకు ఉపయోగ పదతాయనుకున్నాము. కాని ఇప్పుడు నువ్వు మా పూర్వీ కులు పూజించిన దేవతల్ను పదలుకోవా

లని చెబుతావా?" అన్నారు. సాలిహ్ (అస) వారికి జవాబిస్తూ, "మీరు మీ నాయకు లను, వారి దుష్ట మార్గాలను అనుసరించడం మానండి. వారు బేచిత్యాన్ని శ్రూర్తాగోల్ఫోయారు. మీరు సాఫల్యాన్ని పొందే ఏకైక మార్గం అల్లాహ్కు భయ పడడం మాత్రమే. మీకు నా నిజాయితీ గురించి బాగా తెలుసు. అల్లాహ్ సందేశాన్ని ప్రచారం చేయడంలో నాకు వేరే రహస్య ఉద్దేశ్యాలు ఏవి లేవు" అన్నారు.

విశిష్టమైన ఆడ ఒంటె

సాలిహ్ (అస) తన సందేశ ప్రచారాన్ని మానుకునేలా లేదని వారు భావించారు. ఆయన్ను అనుసరించే వారి సంఖ్య పెరుగుతుందన్న భయం వారికి పట్టుకుంది. ఆయన్ను నిరోధించడానికిగాను వారు ఒక పథకం వేశారు. ఆయనతో, "నీవు అల్లాహ్ ప్రవక్తవన్న విషయాన్ని మాకు నిరూపించు. ఏదైనా స్విష్టమైన మహాత్మాన్ని మాకు చూపించు. కొండల్లోంచి ఒక విశిష్టమైన ఒంటెను బయటకు వచ్చేలా చేయి" అన్నారు.

అల్లాహ్ సాలిహ్ (అస)కు ఈ మహాత్మాన్ని ప్రసాదించాడు. ఒక విశిష్టమైన, భారీకాయం కలిగిన ఆడ ఒంటె కొండ నుంచి బయటకు వచ్చింది. వారందరూ ఆశ్చర్యంతో నోరెళ్ళబెట్టారు. వారు ఆ ఒంటెను చంపుతారేమో అన్న భయం సాలిహ్ (అస)కు కలిగింది. ఆ విధంగా చేస్తే దేవుని శిక్షను అహోనించడమే అవుతుంది. అందువల్ల వారిని ఆయన హెచ్చరించారు. "ఆ ఒంటె మీకు దేవుని చిహ్నం. మీ జీవితాలు ఇప్పుడు దానితో ప్రత్యక్షంగా ముడిపడి ఉన్నాయి. మీ పాలాల్లో దానిని స్వేచ్ఛగా మేయనీయండి. బావి నీటిని ఒక రోజు మొత్తం ఆ ఒంటె తాగడానికి వదిలేయండి. మరుసటి రోజు మీరూ, మీ పశువులు బావి నీటిని వాడుకోండి. ఆ ఒంటెకు మీరు హాని కలిగిస్తే తక్కణం మీపై అల్లాహ్ శిక్ష విరుచుకుపడుతుంది" అని చెప్పారు.

కొంతకాలం వాళ్ళు ఆ ఒంటెను స్వేచ్ఛగా మేయడానికి, నీరు తాగడానికి వదిలేశారు. కాని మనస్సులో వారందరూ దానిని ద్వేషించడం ప్రారంభించారు. అయితే ఒక మహాత్మంగా ఆ ఒంటె కొండ నుంచి రావడం చూసిన కొండరు సాలిహ్ (అస) సందేశాన్ని సత్యమైనదిగా విశ్వసించారు. ఇది చూసి పాలక వద్దానికి చెందిన వారు మరింత ఆందోళన చెందారు. సాలిహ్ (అస) అనుచరులను వారు

అయోమయానికి గురిచేసే ప్రయత్నం చేశారు. కాని సాలిహ్(అస) అనుచరులు తమ విశ్వాసాన్ని హృదయాల్లో ప్రతిష్ఠించుకున్నారు.

అవిశ్వాసుల నాయకులు ఆ ఆడ ఒంటెపై ఫిర్యాదులు మొదలు పెట్టారు. భారీ ఆడ ఒంటె బావిలో నీరు మొత్తం తాగేస్తోందనీ, తమ పశువులు దాన్ని చూసి భయపడుతున్నాయని వారు ఆరోపించడం ప్రారంభించారు.

ఆ ఆడ ఒంటెను చంపడానికి వాళ్ళు ఒక పథకం రచించారు. అందుకు వారు ఆడవాళ్ళ సహాయం తీసుకున్నారు. తమ ఆడశాలను మగవాళ్ళు పాటించేలా ఆడవాళ్ళతో చెప్పించారు. మాహ్య కుమారై సాదుక్ ఉన్నత వంశానికి, సంపన్న కుటుంబానికి చెందినది. మహ్రోజ్ కుమారుడు మస్సా యువకుడు. సాదుక్ అతణ్ణీ ప్రలోభపెట్టింది. ఆ భారీ ఆడ ఒంటె మోకాలి కండరాన్ని తెగ్గాడితే నీ దాన్నయి పోతానంది. అనీజా అనే వృథమహిశ తన కుమారైల్లో ఒక కుమారైను చూపించి సాలిఫ్ కుమారుడు కుదార్ను ప్రలోభపెట్టింది. ఆడ ఒంటెను చంపితే నా కూతురు నీదేనని చెప్పింది. సహజంగానే ఈ కుర్రాళ్ళు ఈ ప్రతిపాదనల ప్రలోభానికి గురయ్యారు. వారు మరో ఏడుగురిని తమ సహాయానికి ఎన్నుకున్నారు. వారందరూ ఆ ఒంటెను చాలా దగ్గరగా పరిశిలించారు. దాని కదలికలను జాగ్రత్తగా పరికించారు.

ఆ ఒంటె బావి దగ్గర నీళ్ళు తాగుతున్నప్పుడు మస్సా బాణంతో దాని కాలిని గురిచూసి కొట్టాడు. అది తప్పించుకోవడానికి ప్రయత్నించింది. కాని బాణం దెబ్బు పరుగెత్తలేకపోయింది. కుదార్ దాన్ని అనుసరించి ఖాడ్చంతో దాని కాలిపై వేటు వేశాడు. అది నేలపై కులిపోగానే దానిని ముక్కలు ముక్కలు చేశాడు.

ఒంటెను చంపిన వారికి గొప్ప స్వాగతం లభించింది. పాటలు పాటుతూ వారిని పొగిడారు. వారి గొప్పదనాన్ని కీర్తిస్తూ కవితలు అల్లారు. అహంభావంతో వారు సాలిహ్ (అస)ను ఎగతాళి చేశారు. అయిన వారితో, "మరో మూడు రోజులు జీవితాన్ని అనుభవించండి. ఆ పిదప మీపై శిక్ష రానుంది" అన్నారు. వారు తాము చేసిన తప్పులు తెలుసుకుంటారనీ, ఈ మూడు రోజుల్లో తమ ప్రవర్తనను మార్చుకుంటారని సాలిహ్ (అస) ఆశించారు. కాని వాళ్ళు అయన్ను ఎగతాళి చేస్తూ, "మూడు రోజులెందుకు? ఆ శక్కేదో త్వరగా రానివ్యు" అన్నారు. అయిన

వారికి నచ్చచెబుతూ, “ప్రజలారా! మీరు మంచికి బదులుగా చెడు కోసం తొందరపడు తున్నారెందుకు? మీరు అల్లాహ్తో క్రమాభిక్త ఎందుకు కోరుకోవడం లేదు? ఆ విధంగా మీరు దేవుని కారుణ్యం పొందే అవకాశం ఉండి కదా!” అన్నారు. కానీ వారు ఆయన మాటల్ని ఖాతరు చేయలేదు. పైగా “నీ ఉనికి, నీ అనుచరుల ఉనికి మాకు చెడ్డ శకునంగా దాపురించింది” అని వారు ఆయనతో అన్నారు.

అల్లాహ్ పథకం

అవిశ్వాసులు సాలిహ్ (అస)ను, ఆయన కుటుంబీకులను హతమార్చే పథకం వేశారు. దివ్యఖుర్జన్లో అల్లాహ్ దీని గురించి చెబుతూ, “వారు పథకం వేశారు. మేము కూడా భక్త పథకం వేశాము, దాన్ని వారు అర్థం చేసుకోవడం సాధ్యం కాదు” అని పేర్కొన్నాడు. అల్లాహ్ సాలిహ్(అస)ను, ఆయన అనుచరులను అవిశ్వాసుల కుటుంబం కాపాడాడు. సాలిహ్ (అస) బాధాతప్త హృదయంతో దుర్మార్గులను వదలి తన అనుచరులతో సహా మరో ప్రదేశానికి తరలి పోయారు.

సాలిహ్ (అస) పోచ్చరించిన మూడు రోజులు గడిచిన పిదప మహా ఉరుములు దద్దరిల్లాయి. భయంకరమైన భూకంపం కుదిపేసింది. మొత్తం జాతిని, వారి ఇత్తలను సర్వవాశనం చేసింది. వారి బలమైన భవనాలు, కొండలను తోలచిన వారి నివాసాలు ఏవీ వారిని కాపాడలేకపోయాయి.

(పదవంటి దివ్యఖుర్జన్ : 11:61-67, 7:73-79, 26:141-159, 26:45-53, 27:51, 54:23-31, 91:11-15)

గ్రహించవలసిన పాతాలు

ఆద్, సమూద్ జాతుల కథల్లో ఒకే విధమైన గుణపారం ఉంది. అల్లాహ్ ప్రసాదించిన వైపుశ్వాలను, సంపదను, బలసామర్ధ్యాలను దుర్యిని యోగం చేయడం ప్రారంభించిన జాతి వినాశం వైపునకు ప్రయాణిస్తుంది. హూద్ (అస) ఆద్ జాతి ప్రజలను దేవుని అవిధేయతకు పాల్గుఢవడ్డని భోధించారు. తమ సంపదను ప్రదర్శించడానికి విలాస వంతమైన భవనాలు నిర్మించి సుఖవిలాసాల కోసం వృధా చేయవద్దని

వారించారు. సమూద్ జాతి ప్రజలు సాలిహ్ (అస)ను మహాత్యం చూపించమని కోరారు. ఆ విధంగా ప్రవక్తనని నిరూపించుకోమ్మన్నారు. కానీ మహాత్యం చూపించిన తర్వాత దాని పట్ల అనుచితంగా వ్యవహారించారు.

- హూద్ (అస) జాతి ప్రజలను అల్లాహ్ కరినంగా శిక్షించాడు. ఎందు కంటే వారు దుర్మార్గులైన తమ పాలకులను గుట్టిగా అనుసరించారు. ఆ విధంగా వినాశాన్ని కొనితెచ్చుకున్నారు.
- దివ్యఖుర్జన్ ప్రకారం, సంపద అన్నది వ్యక్తిగతమైనది కావచ్చు. కానీ దాని ప్రయోజనాన్ని అవసరార్థులు, నిరుపేదలతో పంచుకోవాలి.
- సంస్కృతకు ఘ్యయిర్యం, సహనం ఉండాలి. హూద్(అస) తనపై కుటుంబైన వారిని ఎదిరించారు. కేవలం అల్లాహ్ పై మాత్రమే భారం వేశారు. అల్లాహ్ ఆయన భయాలను దూరం చేసి భద్రతను ప్రసాదించాడు. ఆయన బలహీనతలను బలంగా మార్చాడు.
- ప్రజలు తమకు లభించిన జ్ఞానవిజ్ఞానాలు, వైజ్ఞానిక, సాంకేతిక ప్రగతి వికాసాలు మాసి అహంకారానికి గురవుతారు. సత్యాన్ని నిరాకరిస్తారు. బలహీనులను బానిసలుగా చేసుకుంటారు. వారి సంపదను, వనరులను దోచుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తారు.
- పాపాలు, అవిధేయత జీవనవిధానంగా మారినప్పుడు అల్లాహ్ చట్టం ప్రభావం చూపుతుంది. అది వారి వినాశానికి మార్గం అవుతుంది. కేవలం అల్లాహ్ వైపునకు మరలడం ద్వారా, ఆయన్ను క్రమాభిక్త వేడు కోవడం ద్వారా మాత్రమే దైవాగ్రహం నుంచి తప్పించుకోగలుగుతారు.

రెండవ విభాగం

ప్రవక్త ఇబ్రాహీమ్

(అలైపిస్పులాం)

(క్రీ.పూ. 2000-1950, ప్రవక్త మహబ్ (అస) కాలం వరకు)

“ఆ తరువాత ఇబ్రాహీమ్ ఆ విగ్రహాలన్నింటినీ ముక్కలు ముక్కలుగా పగులగొట్టాడు. అయితే పెద్ద విగ్రహాన్ని మాత్రం విడిచి పెట్టాడు. వారంతా దానివైపు మరలటానికి (అలా చేశాడు).”

(ఖుర్జన్ 21 : 58)

గమనిక: ఛిత్రం కేపలం డాష్టుకుం

బా బిలోనియా ప్రజలు సెమెటిక్ జాతికి చెందిన ప్రజలు. భోగభాగ్యాల జీవితం గడిపేవారు. విగ్రహాలను చెక్కి వాటిని పూజించేవారు.

కనాన్ కుమారుడు నమూద్ వారి పాలకుడు. పరమ స్వార్థపరుడు. నిరం కుశ్మాన నియంత. ప్రజలను బెదిరించి, భయపెట్టి తన చెప్పుచేతల్లో ఉంచు కున్నాడు. తన పాలనలో ప్రజలు భోగ భాగ్యాలతో జీవిస్తున్నారన్న విషయం నమూద్కి బాగా తెలుసు. ప్రజలు విలాసవంతమైన జీవితం తప్ప మరేదీ పట్టించుకోరన్నది కూడా అతనికి తెలుసు. ప్రజలు ఆరాధిస్తున్న విగ్రహాలకన్నా తానే గొప్పవాడినని భావించాడు. ఎందుకంటే విగ్రహాలు కనీసం చూడలేవు, వినలేవు, అలోచించలేవు, అనుభూతి చెందలేవు, ఎవరికీ రక్కణ కల్పించలేవు, ఎవరినీ సంపన్మూలుగా లేదా నిరుపేదలుగా మార్పలేవు, కాని తాను ఎవరినైనా ఏమైనా చేయగల అధికారాలు కలిగిన వాడు. ఈ అలోచన కలిగిన వెంటనే నమూద్ తానే అనశ్లైన దేవుడినని ప్రకటించుకున్నాడు. విలాసవంతమైన జీవితం గురించి తప్ప మరిదేని గురించి పట్టించుకోని ప్రజలు అతడు చెప్పినట్లు అతనే దేవుడని ఒప్పుకున్నారు.

ఈ నేపథ్యంలో పద్ధన్ అరమ అనే పట్టణంలో ఇబ్రాహీమ్ (అస) జన్మించారు. అల్లాహ్ ఆయనకు ఎంతో

వివేకాన్ని, విజ్ఞతను, వివేచనను ప్రసాదించాడు. ఆయనకు సత్యమార్గాన్ని చూపించాడు. ఇబ్రాహీమ్ (అస) ప్రజలకు నిజమైన దేవుడిని ఆరాధించాలని బోధించడం ప్రారంభించారు. ఏకైక దేవుడైన అల్లాహ్ నే ఆరాధించాలనీ, విగ్రహాలను ఆరాధించడంలో విజ్ఞత లేదని ప్రచారం చేయసాగారు.

ఇబ్రాహీమ్ (అస) అల్లాహ్ పట్ల దృఢమైన విశ్వాసం కలిగినవారు. స్ఫైర్కర్ అయిన అల్లాహ్ సర్వశక్తిమంతుడన్న బలమైన నమ్మకం కలిగినవారు. తనకు అల్లాహ్ తరఫున అందిన సందేశాన్ని హృదయపూర్వకంగా విశ్వసించేవారు. మనుష్యులందరూ మరణానంతరం ఒక రోజున మళ్ళీ బ్రతికించబడతారని, వారు తమ కర్మలకు జవాబు చెప్పుకోవలసి ఉంటుందని పూర్తి విశ్వాసం కలిగిన వారు. అయితే ఆయనకు మరణానంతరం మనిషి మళ్ళీ ఎలా బతుకుతాడో కళ్ళారా చూడాలన్న కుతూహలం ఉండేది.

పక్కల మహాత్మ్యం

ఆయన అల్లాహ్ని వేడుకుంటూ మరణానంతరం మళ్ళీ లేపబడడం అన్నది ఎలా జరుగుతుందో చూపించాలని ప్రార్థించారు. నాలుగు పక్కలను పట్టుకుని వాటిని కోసి వాటి శరీర భాగాలను కలగలపమని అల్లాహ్ ఆయన్ను ఆదేశించాడు. అలా కలగలిపిన శరీర భాగాలను నాలుగు వాటాలుగా చేసి వాటిని వేరు వేరు కొండలపై పెట్టాలని నిర్దేశించాడు. ఆ పిదప ఆ పక్కలను దేవుని పేరుతో పిలువాలని చెప్పాడు. ఇబ్రాహీమ్ (అస) దేవుని ఆదేశం ప్రకారం చేశారు. ఆయన పిలిచిన వెంటనే కలగలిసిన శరీర భాగాలు ఏ పక్కివి ఆ పక్కివిగా వేరు పడ్డాయి. పక్కలు బ్రతికి ఎగిరి వచ్చాయి. అలాంటి ఆద్యుతమైన మహిమ చూసిన వ్యక్తికి మనిషి మరణానంతరం మళ్ళీ లేపబడతాడన్న విషయంలో ఎలాంటి సందేహం ఉండే ఆస్కార్మే లేదు. అయితే అల్లాహ్కు ఏది చేయడమైనా కష్టం కాదు. ఆయన ఏదయునా చేయదలిచితే “అయిపో” అంటాడు. అంతే ఆ పని అయి పోతుంది (దివ్యఖుర్జన్ 2:260).

తండ్రి కుమారుల వాగ్దీవాదం

ఇబ్రాహీమ్ (అస) తండ్రి పేరు ఆజర్. ఆతను విగ్రహారాధకుడు మాత్రమే కాదు, విగ్రహాలను చెక్కి అమ్మేవాడు. ఒక మంచి కుమారుడిగా తాను తన తండ్రికి ఈ పనిలోని అనోచిత్యం గురించి చెప్పడం తన బాధ్యతగా ఇబ్రాహీమ్

(అస) భావించారు. ఆ విధంగా తన తండ్రిని అల్లాహ్ ఆగ్రహం నుంచి కాపాడాలనుకున్నారు. కాని ఈ విషయాన్ని చాకచక్కంగా, తండ్రి బాధపడకుండా చెప్పాలనుకున్నారు. ఆయన తన తండ్రి ఆరాధిస్తున్న విగ్రహాల విషయంలో ఎగతాళిచేయలేదు. తండ్రి పట్ట తనకున్న ప్రేమను తెలియజేసి ఆ విధంగా తండ్రిలో ప్రేమాభిమానాలను ప్రేరేపించి తన మాటలను తండ్రి శ్రద్ధగా వినేలా చేసుకున్నారు. ఆ తర్వాత నెమ్ముదిగా నచ్చజెప్పారు. జీవం లేని విగ్రహాలను ఎందుకు పూజిస్తున్నారని ప్రశ్నించారు. వినలేని, మాడలేని, కాపాడలేని విగ్రహాలను పూజించడం ఎందుకని అడిగారు. తండ్రికి కోపం రాకముందే, “నాన్నా! మీకు తెలియని జ్ఞానం నా వద్దకు వచ్చింది. నన్ను అనుసరించడం చిన్నతనమవుతుందని దయచేసి భావించవద్దు. మీ అనుభవం కాని, మీ వయసు కాని నాకు లేవన్న సంగతి నాకు బాగా తెలుసు. కాన్ని పైతాన్ మానవాళికి శత్రువు, మనిషిని దారి తప్పించి దుర్మాగ్నికి పాల్పడేలా చేస్తాడు” అన్నారు. కుమారుడు నిర్మాహమాటంగా, నిక్కచ్చిగా చెబుతున్న ఈ మాటలు విని ఆ తండ్రి ఆశ్చర్యపోయాడు. కుమారుడితో మాట్లాడుతూ, “నీవు నా దేవుళ్ళను కాదంటున్నావా? ఇబ్రాహీమ్! నువ్వు అలా చేస్తే నేను నిన్ను రాళ్ళతో కొట్టిస్తాను. నా కోపం నీకు తెలుసు. ఒక తండ్రి మాదిరి దయాగుణాన్ని నువ్వు నాలో చూడలేవు. ఇక నన్ను ఒంటరిగా వదిలేయ్!” అన్నాడు. (అంటే ఇబ్రాహీమ్ (అస) తన ఇల్లు వదలి వెళ్ళిపోవాలని పరోక్షంగా సూచించాడు).

ఇబ్రాహీమ్ (అస) మౌనంగా ఊరుకున్నారు. అయితే తన తండ్రికి నచ్చజెప్పడం మానుకోలేదు. “మీకు శాంతి కలుగుగాక! మీ కోసం నా ప్రభువుతో క్షమాభిక్ష అర్థిస్తాను. అల్లాహ్ అనంత కరుణామయుడు. మీకూ, మీరు ఆరాధిస్తున్న వాటికి నేను దూరంగా వెళ్ళక తప్పదు” అన్నారు. తన తండ్రికి వీడ్చేలు చెప్పి భారమైన మనసుతో ఇల్లు వదలి వెళ్ళిపోయారు.

సంపాదం

తండ్రి కలినంగా నివారించినా ఇబ్రాహీమ్ (అస) తన సత్యసందేశ ప్రచారాన్ని మానుకోలేదు. ప్రజలు ప్రాణం లేని విగ్రహాల ముందు సాష్టాంగ పడడం చూసి ఆయన చాలా బాధపడేవారు. ఈ ఆచారాన్ని మానిపించాలని ఆయన తీర్మానించుకున్నారు. ఈ విషయమై ప్రజలతో వాదించడానికి సిద్ధపడ్డారు.

ఇలాంటి వాదనల వల్ల తనకు ప్రమాదమని తెలిసినా ఆయన వెనుదీయలేదు.

ఒక వైద్యుడు తగిన చికిత్స సూచించడానికి రోగినిర్ధారణకు పరీక్షలు చేసినట్లుగా, ఒక న్యాయమూర్తి నిందితుడిని ప్రశ్నించి సత్యాన్ని రాబట్టడానికి ప్రయత్నించినట్లుగా ఇబ్రాహీమ్ (అస) ప్రజలను ప్రశ్నించారు. “మీరు సాష్టాంగ వడినప్పదు ఈ విగ్రహాలు మిమ్మల్ని చూస్తాయా? మీకు ఏ విధంగా నయినా ఇవి ప్రయోజనం కలిగిస్తాయా?” అని అనేవారు.

ప్రజలు ఆయనకు జపాబిస్తూ, విగ్రహాలకు ప్రాణం లేదన్న వాస్తవం తమకు కూడా బాగా తెలుస్తిని, కాని తమ తాతముత్తాతలు వాటిని. పూజించారనీ, విగ్రహాల శక్తిసామర్థ్యాలకు ఇంతకున్న రుజువు ఏంకావాలని అన్నారు.

మీ తాతముత్తాతలు తప్ప చేశారని ఇబ్రాహీమ్ (అస) వారికి నచ్చజెప్పుడానికి ప్రయత్నించారు. ఈ మాటలు విన్న ప్రజలు ఆగ్రహంతో మండిపడ్డారు. “నువ్వు మా దేవుళ్ళను, మా తాతముత్తాతలను నిందిస్తున్నావా? లేక పరిహసానికి చెబుతున్నావా?” అని నిలదీశారు. ఇబ్రాహీమ్ (అస) ఎలాంటి సంకోచం లేకుండా తాను పరిహసం చేయడం లేదనీ, సత్యం చెబుతున్నానని, తాను ఒక సత్యమైన ధర్మం తీసుకువచ్చానని, అందరి ప్రభువైన అల్లాహ్ తనకు మార్గదర్శకత్వాన్ని ఇచ్చి పంపాడనీ, అల్లాహ్ ఒక్కడే ఏక్కెక దేవుడనీ, ఆయనే సృష్టికర్త అనీ, భూమ్యా కాశాలను సృష్టించిన ఆయనేననీ, ఆయనే జీవన వ్యవహారాలన్నీ నడుపుతున్నాడని, కేవలం కలప, రాళ్ళతో చేసిన ఈ విగ్రహాలు కాదని నిర్మాహమాటంగా చెప్పారు. ఈ విగ్రహాలు తనకు ఎలాంటి హాని చేయలేవని వారికి నచ్చజెప్పడానికి ఆయన వారితో సపాలు చేశారు. “నేను విగ్రహాలను బాహోటంగా విమర్శించాను. వాటికి నిజంగా శక్తి ఉంటే ఈ పాటికి అవి నాకు హాని కలిగించి ఉండేవి” అన్నారు.

అల్లాహ్ సృష్టిలోని సాందర్భాన్ని ఇబ్రాహీమ్ (అస) వారికి వివరించారు. అల్లాహ్ శక్తి సామర్థ్యాలను, అల్లాహ్ వివేకవిజ్ఞతలను తెలియజేశారు. విగ్రహా రాధనను అల్లాహ్ ఏవగంచుకుంటాడనీ, ఈ సమస్త విక్ర్యానికి అల్లాహ్ మాత్రమే నిజమైన ప్రభువనీ, ఆయన తనను సృష్టించాడనీ, తనకు మార్గదర్శకత్వాన్ని ఇచ్చాడనీ, తనకు అన్నపాసీయాలు కల్పిస్తున్నాడనీ, జబ్బి పడినప్పదు స్వస్ఫత ఇస్తున్నాడనీ, ఆయనే మృత్యువును ఇస్తాడనీ, తర్వాత మళ్ళీ బ్రతికించి లేపుతాడని వివరించారు. తాను ఆయనే ఆరాధిస్తున్నాననీ, ఆయనే తీర్మానించాన తన

తప్పులను మనిషుడని చెప్పారు. కానీ ప్రజలు ఈ వాస్తవాలను గుర్తించకుండా విగ్రహారథన కొనసాగిస్తున్నారని ఆవేదన వ్యక్తం చేశారు.

విగ్రహాల యుద్ధం

పట్టణానికి బయట ఒక ఉత్సవం జరుపుకునే నంపుదాయం వారికి ఉండేది. అయితే ఆ ఉత్సవానికి వెళ్ళి ముందు విగ్రహాలకు ప్రసాదాలు పెట్టి వాటి ఆశీర్వాదం తీసుకుని వెళ్లేవారు. ఉత్సవం నుంచి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత ఆ ప్రసాదాన్ని పంచుకు తినేవారు. ఇబ్రాహీమ్ (అస) వారితో పాటు ఉత్సవానికి రాన్నారు. పట్టణంలోనే ఉండిపోయారు. పూర్తి పట్టణంలోని ప్రజలందరూ ఉండి బయటకు ఉత్సవంలో పాల్గొనడానికి వెళ్లారు. పూజారులు కూడా వెళ్లిపోయారు. ఆ తర్వాత ఇబ్రాహీమ్ (అస) విగ్రహాలున్న ఆలయంలోకి ప్రవేశించారు. చాలా విగ్రహాల పాదాల పద్మ ఆహార పదార్థాలు ఉన్నాయి. ఇబ్రాహీమ్ (అస) విగ్రహాలను భోంచేయడం లేదేమని వ్యంగ్యంగా అడిగారు. కోపంగా ఆ విగ్రహాలన్నింటినీ విరగ్గిప్పారు. ఒక దాని తర్వాత ఒకటిగా విగ్రహాలన్నీ ముక్కలు చేసి ఒక పెద్ద విగ్రహాన్ని మాత్రం వదిలేశారు. అప్పటికి ఆయన కోపం చల్లారింది. పూజారులు, ప్రజలు తిరిగి వచ్చి విగ్రహాలన్నీ ధ్వంసమై ఉండడం చూసి నిర్ఘంతపోయారు. ఇలాంటి పని చేసేది ఇబ్రాహీమ్ తప్ప మరెవ్వరూ కాదని నిర్ణయించారు. అగ్రహంగా ఇబ్రాహీమ్ను నిర్వంధించి విచారణ జరపాలన్నారు. ఇబ్రాహీమ్ (అస) కూడా అందుకు ఒప్పుకున్నారు. ఆయన కూడా విచారణ జరగాలనే కోరుకున్నారు. బహిరంగంగా విచారణ జరిగితే ప్రజలకు వారి మూర్ఖ ఆచారాల గురించి బాహ్యాంగానే వివరించవచ్చని ఆయన భావించారు.

విచారణ

విచారణలో ఇబ్రాహీమ్ (అస)ను విగ్రహాల విధ్వంసం గురించి ప్రశ్నించారు. విగ్రహాలను విరగ్గిప్పింది నీవేనా అని అడిగారు. ఇబ్రాహీమ్ (అస) నప్పుతూ, విరక్కుండా ఉన్న పెద్ద విగ్రహాన్ని అడిగితే చెబుతుంది కదా అన్నారు. అసలు ఆ పెద్ద విగ్రహామే మిగిలిన విగ్రహాలను విరగ్గిప్పి ఉంటుంది అని కూడా చెప్పారు. ఈ మాటలు విన్న వాళ్ళు కోపంతో, విగ్రహాలు మాట్లాడవని నీకు తెలియదా అన్నారు. ఈ జవాబు కోసమే ఎదురు చూస్తున్న ఇబ్రాహీమ్ (అస) ప్రాణం

లేని వాటిని పూజించడం ఎంత నిప్పుయోజనకరమో వారికి వివరించారు.

తమ విశ్వాసాలలోని హేతురాహిత్యాన్ని వాళ్ళు కూడా గుర్తించారు. కానీ వారి అహంకారం సత్యం అంగీకరించకుండా అడ్డుపడింది. తమ బలాన్ని ప్రదర్శించడం తప్ప వారు మరో జవాబు ఇప్పలేకపోయారు. సాధారణంగా నియం తలు చేసే పనే ఇది. వారు ఇబ్రాహీమ్ (అస)ను సంకెళ్ళతో బంధించి ప్రతీకారం తీర్చుకునే పథకం వేశారు.

(చదవండి దివ్యఖుర్జన : 21:52-68, 26:69-102, 29:16,17,34)

అగ్నిగుండం

వారి గుండెల్లో కోపం బుపలు కొట్టిపొగింది. ఇబ్రాహీమ్ (అస)ను ఒక మహా అగ్నిగుండంలో విసరివేయాలని నిర్ణయించారు.

తమ దేవుళ్ళకు జరిగిన అవమానానికి ప్రతీకారం తీర్చుకునేందుకు ప్రజలందరూ కట్టెలు సమీకరించాలని ఆడిశించడం జరిగింది. అజ్ఞానంతో కొందరు వ్యాధిగ్రస్తులైన మహిళలు, తమ వ్యాధి తగ్గిపోతే తాము సాధ్యమైనంత ఎక్కువ కలప ఇబ్రాహీమ్ (అస) దహనానికి ఇస్తామని మొక్కుకున్నారు. అనేక రోజుల పాటు వారు కట్టెలు, కలప సేకరించారు. ఆ తర్వాత వాళ్ళు మహా అగ్ని గుండాన్ని వెలిగించారు. ఆ మహా అగ్నిగుండం భగభగ మండసాగింది. ఆ మంటల నుండి వచ్చిన భీకరధ్వని చాలా దూరం వరకు వినిపించసాగింది. అందులో నిప్పులు ఎరగా మండసాగాయి. వాళ్ళు ఇబ్రాహీమ్ (అస)ను తాళ్ళతో కట్టేసారు. ఆయన్ను అగ్ని గుండంలోకి విసరివేసారు. నల్లని దట్టమైన పాగ ఆ ప్రాంతాన్ని ఆవరించుకుంది.

ఆ అగ్నిగుండం చల్లారిన తర్వాత, పాగ తగ్గిన తర్వాత వాళ్ళు అందులో చూసి దిగ్రాంతి చెందారు. అధిదులో నుంచి ఒక వ్యక్తి ఒంటరిగా బయటకు వస్తు న్నాడు. తన స్నేహితునిగా అభివర్షించిన ఇబ్రాహీమ్ (అస)ను విశ్వప్రభువైన అల్లాహ్ కాపోడాడు. భగభగలాడే అగ్నికీలలు ఇబ్రాహీమ్ (అస)కు పూలమాలల్లో స్వాగతమిచ్చాయి. ఆయనకు కట్టి ఉన్న తాళ్ళను మాత్రమే అవి దహించాయి. ఈ మహాత్యాన్ని చూసి నిరంకుశ పాలకుడు సిగ్గుపడ్డాడు. కానీ వారి మనస్సులో ఉన్న ఆగ్రహజ్యాలను ఇది చల్లార్పులేకపోయింది. అయితే ఈ మహాత్యాన్ని చూసిన తర్వాత చాలా మంది ఇబ్రాహీమ్ (అస) సందేశాన్ని విశ్వసించారు.

కొందరు తమ విశ్వాసాన్ని రహస్యంగా ఉంచారు. నిరంకుశుడైన పాలకుడు తమను హతమార్ఘ వచ్చుని లేదా తమకు హాని కలిగించవచ్చుని భయపడ్డారు.

ఇబ్రాహీమ్ (అస) నిరపాయంగా ఆగ్నిగుండం నుంచి బయటపడిన వార్త నిరంకుశ పాలకుడు నమూద్ విన్నాడు. కోపంతో మండిపడ్డాడు. తన్న తాను దేపుడిగా ప్రకటించుకున్న నమూద్ తన దైవత్యానికి ప్రమాదం వచ్చిందని భయపడ్డాడు. అదీ ఒక సాధారణ మానవుడైన, ఇబ్రాహీమ్ (అస) వల్ల ఆ ప్రమాదం ముంచుకు వస్తోందని ఆందోళన చెందాడు. ఇబ్రాహీమ్ (అస)ను తన రాజ భవనానికి పిలిచి తీవ్రంగా హెచ్చరించాడు. “నువ్వు నా ప్రజల్లో అలజడి సృష్టిస్తున్నావు. నన్ను మించిన దేవుడు ఎవడూ లేదు” అన్నాడు. ఇబ్రాహీమ్ (అస) జవాబిస్తా, “జీవన్నరణాలు ప్రసాదించేవాడే నా ప్రభువు. ఆయనే ఈ సమస్త విశ్వానికి సృష్టికర్త” అన్నారు. ఈ మాటలు విన్న నమూద్ తన గొప్పదనాన్ని చూపించడానికి, “నేను కూడా జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తాను. నేను తలచిన వారిని ప్రాణాలతో వదిలేస్తాను. నేను తలచిన వారిని చంపించగలను. కాబట్టి నీ ప్రభువు చేసే పని ప్రత్యేకమైనదేం కాదు” అన్నాడు.

ఇబ్రాహీమ్ (అస) నవ్వుతూ తలాడించారు. “నా ప్రభువు సూర్యుడిని తూర్పు నుంచి ఉధయించేలా చేస్తున్నాడు. పడమట అస్తమించేలా చేస్తున్నాడు. నువ్వు దేవుడివైతే ఈ క్రమాన్ని మార్చి చూపించు” అన్నారు. ఈ మాటలు విన్న నమూద్ నోరెళ్ళబెట్టాడు. అతడి మూర్ఖపు వాదన తేటతెల్లమైపోయింది. అందరి ముందు సిగ్గుపడే పరిస్థితి ఏర్పడింది. కాని ఇబ్రాహీమ్ (అస)ను బహిరంగంగా చంపించడానికి భయపడ్డాడు. చాలా మంది దీని వల్ల తనకు వ్యతిరేకులై పోతారనీ, తనకు శత్రువులైపోతారనీ భయపడ్డాడు. అందువల్ల ప్రజల్లోకి తన మను మ్యాలను పంచించి ఇబ్రాహీమ్ (అస)ను అనుసరిస్తే వారికి తీవ్రపరి ణామాలు తప్పవనీ, మరణశిక్ష విధించడం కూడా జరుగుతుందని బెదిరింపులను జారీ చేయించాడు.

ఆ పట్టణంలో తన సందేశాన్ని స్వీకరించేవారు ఇంకెవరూ లేని పరిస్థితిని గమనించిన ఇబ్రాహీమ్ (అస) అక్కడి నుంచి తరలిపోయారు.

(బదవండి దివ్యఖుర్జున్ : 2:2,5,8)

ఇగోళాలను ఆరాధించే ప్రజలు

ఇబ్రాహీమ్ (అస) అక్కడి నుంచి హర్షాన్ అనే ప్రదేశానికి వచ్చారు. ఈ ప్రదేశం పలస్తీనాకు దగ్గరగా ఉంది. అక్కడే ఆయన స్థిరపడ్డారు. అక్కడి ప్రజలు తెలివిగల వారని విన్నారు. ప్రకృతిలోని వింతలను పరిశీలించడం వారికి చాలా యిష్టమని కూడా గ్రహించారు. తన సందేశాన్ని స్వీకరించేవారు ఇక్కడ లభిస్తారని ఆశించారు. అయితే అక్కడి ప్రజలు ఖగోళాలను పూజించడం కనబడింది. కాని ఆ ప్రజలు ఆలోచించే, పరిశీలించే అలవాటు కలిగిన ప్రజలు కాబట్టి హేతుబద్ధ మైన వాదనతో వారిని మార్చువచ్చని ఆయన భావించారు. ఒక రాత్రి నష్టత్రాలు మిలమిల లాడుతున్నప్పుడు ఆయన వాటిని చూపించి, “అదే నా ప్రభువు” అని బిగ్గరగా పలికారు. కాని ఆ నష్టత్రాలు కనుమరుగైపోయిన తర్వాత, “అరె నా ప్రభువు ఎక్కడికి వెళ్ళాడు?” అని బిగ్గరగా పలికారు. ఇది విన్న ప్రజలు నష్టత్రాలు అస్తమించాయని అన్నారు. ఆ మాటలు విన్న ఇబ్రాహీమ్ (అస), “ఇలా కనుమరు గయ్యే వాడు నా దేవుడు కాదు” అన్నారు. చంద్రుడు పెద్దగా, ప్రకాశంతంగా కనబడడాన్ని చూసి ఆయన, “ఇదే నా ప్రభువు కావచ్చు” అని బిగ్గరగా పలికారు. కాని చంద్రుడు కూడా అస్తమించాడు. ఇది చూసిన ఇబ్రాహీమ్ (అస), “నా ప్రభువు నాకు మార్చదర్శకత్వాన్ని ఇచ్చి ఉండనట్టయితే నేను కూడా దారితప్పే వాడిని” అన్నారు. ఉదయం సూర్యుడు ఉదయించాడు. సూర్యుడిని చూస్తా ఇబ్రాహీమ్ (అస), “ఇది తప్పక నా ప్రభువు అయి ఉండాలి. ఇది చాలా పెద్దగా ఉంది. చాలా తీక్ష్ణమైన ప్రకాశం కలిగి ఉంది. కాబట్టి మరింత ప్రయోజన కరమైనది” అన్నారు. కాని సూర్యుడు కూడా అస్తమించడాన్ని చూసి “నిస్సం దేహంగా ఈ ఖగోళాలు అన్ని కూడా ఒక విశ్వప్రభువు అదేశాల ప్రకారం నడుచు కుంటున్నాయి” అని బిగ్గరగా పలికారు. ఈ విధమైన హేతుబద్ధమైన మాటలు ప్రజల మనోమస్తిష్కాలపై పని చేస్తాయనీ, వారు సత్యాన్ని గ్రహిస్తారనీ ఆయన ఆశించారు. కాని ఆయన ఎంత ప్రయత్నించినా వాళ్ళు ఒకే దేవుడన్న విశ్వాసానికి రాలేదు. వారు అల్లాహ్ శిక్షకు భయపడలేదు. వారి వైఫారి వారిని నరకానికి తీసుకు పొతుందని ఇబ్రాహీమ్ (అస) వారిని హెచ్చరించారు. (దివ్యఖుర్జున్: 6:74-83)

శ్రాజపు యత్ర

పలస్తీనాలో కరవు ఏర్పడింది. ఫలితంగా జీవితం దుర్భరమైంది. ఇబ్రాహీమ్ (అస) తన భార్య సారాను తీసుకుని ఈజిష్టుకు వలన వెళ్ళారు. సారా చాలా

అందమైన ప్రీ. ఆమె అద్భుత సాందర్భాశి అన్న విషయాన్ని రాజోద్యగులు రాజుకు తెలియజేశారు. అలాంటి సాందర్భాశి తన భవనంలో ఉంటే తన ప్రతిష్ఠ చాలా పెరుగుతుందని భావించిన రాజు ఇబ్రాహీమ్ (అస)ను పిలిపించి ఆయనకు సారాతో ఉన్న బాంధవ్యం ఏమిటని ప్రశ్నించాడు. ఆమెకు తానే భర్తనని చెప్పితే రాజు తనను హతమార్చే ప్రమాదాన్ని పసిగట్టిన ఇబ్రాహీమ్ (అస) ఆమె తన సోదరి అని చెప్పారు. రాజు ఇబ్రాహీమ్ (అస)తో ఆమెకు పెళ్ళయ్యిందా అని ప్రశ్నించినపుడు ఆయన మౌనం వహించారు.

సారీల్చవతి సారా

రాజోద్యగులు సారాను రాజుప్రాసాదానికి తీసుకువెళ్ళారు. ఆమెకు ఖరీదైన దుస్తులు, ఆభరణాలతో అలంకరణలు చేశారు. కానీ రాజుప్రాసాదంలోని ఆడం బరాలు, సుఖభోగాలు ఆమెను సంతోషపెట్టలేదు. ఆమె హృదయ విదారకంగా రోదించసాగింది. అన్నపాసియాలు మానేసింది. రాజు ఆమెను ఓదార్చాలని ప్రయత్నించాడు. కానీ ఫలితం దక్కలేదు. రాజు ఆమె సమీపానికి వచ్చినప్పుడుల్లా ఒక విచిత్రమైన అనుభూతి అతన్ని క్రమ్యకునేది. ఒకవిధమైన భయం ఆవరించేది. ఆమెను కనీసం తాకలేకపోయేవాడు. చివరికి రాజుకు కలలో ఆమె వివాహిత అని తెలిసింది. మరుసటి రోజు ఉత్సముద్దైన ఆ రాజు సారాను స్వేచ్ఛగా విడిచి పెట్టడమే కాదు, తన వద్ద ఉన్న సేవకురాలు హజిరాను ఆమెకు కానుకగా ఇచ్చాడు. ఒక కొత్త దేశంలో ఒంటరివాడైన ఇబ్రాహీమ్ (అస)గారి గౌరవ మర్యాదలను ఆ విధంగా కాపాడాడు అల్లాహ్.

పలస్తినాకు తిరిగి రావడం

ఇబ్రాహీమ్ (అస) ఈజిష్వల్ చాలా కాలం ఉన్నారు. అక్కడ ఆయన చాలా కష్టపడి పనిచేయడం వల్ల సంపన్ముడయ్యారు. అయితే జీవితంలో విజయాలు సాధించిన వ్యక్తికి ఇతరుల ఈర్షాసూయలను కూడా ఎదుర్కొపలసి వస్తుంది. తన పట్ల ప్రజల్లో ఒక విధమైన అసూయ ఉండని గుర్తించిన ఇబ్రాహీమ్ (అస) తన భార్య సారాను, సేవకురాలు హజిరాను తీసుకుని అక్కడి నుంచి పలస్తినాకు తరలి వచ్చారు.

ప్రవక్త ఇస్త్రూయాల్ (అస)

పలస్తినాలో ఇబ్రాహీమ్ (అస) సందేశాన్ని కొందరు విశ్వసించారు. సత్యసందేశాన్ని స్వీకరించారు.

సారాకు సంతానం కలుగలేదు. ఆమెకు వయసుపైబడింది. పిల్లలు కలిగే వయసు దాటిపోయింది. తన భర్తకు ఒక పిల్లవాడిని ఇష్వలేకపోయనని ఆమె బాధపడేవారు. అందువల్ల తమ సేవకురాలు హజిరాను పెళ్ళి చేసుకోవలసిందిగా ఆమె భర్తను కోరారు. ఇబ్రాహీమ్ (అస) ఈ సలహా మన్వించారు. హజిరాను వివాహం చేసుకున్నారు. హజిరాకు ఒక కుమారుడు, ఇస్త్రూయాల్ (అస) జన్మించారు. ఇబ్రాహీమ్ (అస) చాలా సంతోషించారు. ఇస్త్రూయాల్ (అస)ను అమితంగా ప్రేమించారు.

సహజమైన తశర్ఫ్యసూయలు

మొదట్లో సారా కూడా ఇబ్రాహీమ్ (అస) సంతోషంలో పాలుపంచు కున్నారు. కానీ తర్వాత తన భర్త కొత్తగా జన్మించిన శిశువు పట్ల, శిశువు తల్లి అయిన హజిరా పట్ల అధిక శ్రద్ధ చూపడం ఆమెలో ఈర్షాసూయలకు కారణ మయ్యాయింది. ఆమెలో అసూయ బుసలుకొట్టింది. వాళ్ళిద్దరిని ఎక్కుడైనా దూరంగా విడిచి రావలసినదిగా ఆమె భర్తను కోరారు. సారా కోరినట్లు చేయవలసిందిగా అల్లాహ్ ఇబ్రాహీమ్ (అస)కు సూచించాడు. ఆయన ఎక్కుడికి వెళ్ళవలసింది దేవుడు స్వయంగా మార్గం చూపిస్తానన్నాడు. అనేక రోజులు ప్రయాణించిన తర్వాత, భయంకరమైన ఎడారిని దాటిన తర్వాత, ఒక నిర్మానప్యమైన ప్రదేశం వద్ద వారు విడిది చేశారు. అక్కడ చెట్లుచేమ మచ్చుకు కూడా లేవు. నీటి బొట్టు కూడా దొరకని నిర్జనమైన ప్రదేశం అది. ఆ ప్రదేశంలోనే ఇబ్రాహీమ్ (అస) తన భార్యాపిల్లలను వదలి వెళ్ళాలని దేవుడు ఆజ్ఞాపించాడు. ఇబ్రాహీమ్ (అస) తన భార్యకు కొన్ని ఎండు ఘలాలు, కొంత నీరు, ఒక గుడారం, మరికొన్ని వస్తువులు ఇచ్చి బరువైన మనసుతో విచారంగా అక్కడి నుంచి వెనుదిరగడానికి తన ఒంటెను అధిరోహించారు. హజిరా ఆ ఒంటెను పట్లుకుని, “ఇబ్రాహీమ్! మమ్మల్ని ఈ నిర్జన ప్రదేశంలో ఎందుకు వదిలేస్తున్నారు? మీకు నా పట్ల ఎలాంటి అభిమానం లేకపోయాని కనీసం మీ కన్నబిడ్డ గురించి ఆలోచించండి. మీ

కుమారుడు ఇక్కడ ఆకలి దప్పులతో ప్రాణం వదిలేయవచ్చు. ఇక్కడ క్రూర మృగాలు మాపై దాడి చేయవచ్చు” అని వేడుకున్నారు. ఇబ్రాహీమ్ (అను) ఎడారిని చూస్తూ, సహసం వహించాలని అమెతో చెప్పారు. తాను తన జష్టప్రకారం వ్యవహరించడం లేదనీ, కేవలం అల్లాహ్ ఆదేశాలను అమలు చేస్తున్నాననీ జవాబిచ్చారు. ఆయన జవాబు ఆమెకు ఊరట కలిగించింది. కన్నెళ్ళు తుదుచు కుంటూ, “ఇది అల్లాహ్ అభిష్టమైతే ఆయన మమ్మల్ని ఒంటరిగా వదలిపెట్టడు” అన్నారు.

ఇబ్రాహీమ్ (అను) దుఃఖం

తన కుటుంబాన్ని వదలి ఒక్కే అడుగు దూరంగా వెళుతున్న కొద్ది ఇబ్రాహీమ్ (అను)కు దుఃఖం అతిశయించసాగింది. ముసలి వయసులో తనకు అల్లాహ్ ప్రసాదించిన ఏకైక కుమారుడిని అక్కడ వదిలి వెళుతున్న ఆలోచన కూడా భరించరానిదిగా ఉండాయనకు. అయితే విశ్వప్రభువు పట్ల దృఢమైన తన నిబంధనను నిరూపించుకునే పరీక్షల్లో ఇదొకటని ఆయన గుర్తించారు. ఆయన అల్లాహ్ ను ప్రార్థిస్తూ, “ఓ ప్రభూ ! నీ పవిత్రమైన గృహానికి దగ్గరగా నిర్ణన ప్రదేశంలో నేను నా కుటుంబికులను వదలివచ్చాను. వారు అక్కడ దైవారాధనను స్థాపించాలని భావిస్తున్నాను. వారి పట్ల సానుభూతి, ఆదరాభిమానాలను ప్రజల్లో కలిగించు. వారికి కావలసిన సదుపాయాలు ప్రసాదించు” అని వేడుకున్నారు.

దేవునిపై భారం వేసిన హజిరాకు విశ్వప్రభువు సహాన్ని, ధైర్యాన్ని ప్రసాదించాడు. కొన్ని రోజులు గడచిన తర్వాత, వారి వద్ద ఉన్న ఆహారం, నీరు అయి పోయాయి. పసిబిడ్డతో సహా అమె ఆకలిదప్పులతో అలమటించసాగారు. బిడ్డకు పాలుపట్టడానికి ఆమె రొమ్ముల్లో పాలు కూడా రావడం లేదు. పసిబిడ్డ ఆకలితో దయ నీయంగా ఏడుస్తున్నాడు. హజిరా కన్నీరు మున్నీరయ్యింది. బిడ్డను అక్కడే నేలమీద వదలి నీటి కోసం, ఆహారం కోసం వెదుకాడుతూ తిరగసాగారు. ఒక కొండను ఎక్కారు (ఈ కొండనే తర్వాత సఫా కొండగా పిలుస్తున్నారు). ఆ కొండ పై నుంచి ఆ లోయ మొత్తాన్ని పరిశీలించి చూశారు. మరో వైపున ఇంకో కొండ కనబడింది (దీనిని తర్వాత మర్యాద కొండ అని పిలుస్తున్నారు). ఆ కొండపై నుంచి చూస్తూ నీటి జాడ కనబడుతుండన్న ఆశతో ఆ కొండపై కెక్కారు. కాని ఏమీ

కనబడలేదు. ఆమె ఆందోళనతో మళ్ళీ మొదటి కొండపై కెక్కారు. ఆ విధంగా ఆమె నీటి కోసం వెదుకాడుతూ ఆ రెండు కొండల మధ్య ఏడుసార్లు పరుగులు తీశారు. (హాజీ యాత్ర సందర్భంగా సఫా మర్యాద కొండల మధ్య ఏడుసార్లు పరుగెత్తుతూ చేసే ‘సయా’ ఈ సంఘటన జ్ఞాపకార్థమే జరుగుతోంది.)

జమ్మజమ్

ఆమె నిరాశగా పసిబిడ్డ వద్దకు వచ్చారు. బిడ్డ పరిస్థితి దయనీయంగా ఉంది. “ఓ ప్రభూ! కరుణించు” అంటూ మొరపెట్టుకున్నారు. బిడ్డ పరిస్థితి క్షణ క్షణానికి దిగజారుతోంది. ఊపిరి మందగిస్తోంది. శ్వాస కష్టమవుతోంది.

బాధాతప్ప హృదయంతో, తన ఏకైక సంతానం కొసప్రాణంతో పెనుగులాడ డాన్ని ఆమె నిస్పహాయంగా చూడసాగారు. ఎండిపోయిన బిడ్డ గొంతు నుంచి ఎలాంటి ధ్వని రావడం లేదు. కేవలం కాళ్ళు కొట్టుకుంటున్న శబ్దం మాత్రం విని పిస్తాంది. పసిబిడ్డ ఇస్కూయాల్ తన చిన్నారి కాళ్ళతో నేలను కొడుతున్న ప్రదేశంలో స్వచ్ఛమైన నీటి ఊట అకస్మాత్తుగా ఉచికి వచ్చింది. ఆమె తన కళ్ళను తాను నమ్మలేకపోయారు.

అల్లాహ్ పట్ల ఆమె చూపిన విధేయత, ఆమె ప్రదర్శించిన సహనాలకు అత్యుత్తమ బహుమానం లభించింది. ఎండిపోయిన నేల నుంచి స్వచ్ఛమైన జల ధార ఉచికి వచ్చేలా చేశాడాయన. తనకు నమ్మకస్తుదైన స్నేహాతుడు ఇబ్రాహీమ్ (అను) కుటుంబం కష్టాల నుంచి బయటపడే దారి చూపించాడు. హజిరా ఆ స్వచ్ఛమైన నీటిని బిడ్డ నోటిలో పోసారు. ఆ నీటితో బిడ్డ ప్రాణాలు కుదుట పడుడాన్ని ఆమె ఆనందంగా వీక్షించారు. కన్నెళ్ళతో ఆమె అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతలు అర్పించారు. ఆ అధ్యాత్మమైన జలధారలే “జమ్మజమ్” జలంగా ప్రసిద్ధి కెక్కాయి. 4000 సంవత్సరాల క్రీతం నాటి ఈ జలధార నేచికి కూడా నిరంతరం ప్రవహిస్తానే ఉంది. లక్షలాది హాజీ యాత్రికులకు అత్యంత ఆరోగ్యప్రదమైన నీటిని అంది స్తోంది. ఒకప్పుడు నిర్ణనమైన ఆ ప్రదేశంలో ఊట తొణికిసలాడేలా చేసింది ఈ జమ్మజమ్ జలమే.

మరిన్ని చివ్వులు

దూరదూర ప్రాంతాలకు చెందిన పక్కలు ఆ నీటిని చూసి దాహం తీర్చు కోవడానికి అక్కడ వాలడం ప్రారంభించాయి. యెమన్ నుంచి వస్తున్న ఒక

అరబ్బు తెగ “జూర్హమ్”★ దూరం నుంచి పక్కలు గుంపులుగా ఆ ప్రదేశం వైపునకు వెళ్ళడాన్ని గమనించారు. విచారించడానికి కొందరిని అక్కడికి పంపించారు. అక్కడికి వెళ్లి వచ్చిన వారు అక్కడ సీటి వనరు ఉండని తెలిపారు. ఆ అరబ్బు తెగ ఆ ప్రదేశానికి వచ్చింది. ఆ నిర్ణయప్రదేశంలో మనమ్యల్ని చూసి హజిరా చాలా సంతోషించారు. తనకు, తన కుమారునికి అల్లాహ్ పరిరక్షణ లభించినదానికి సూచనగా వారి ఆగమనాన్ని ఆమె భావించారు. ఆ ప్రజల హృదయాల్లో వారి పట్ల సానుభూతిని అల్లాహ్ జనింపజేశాడు. ఆ ప్రదేశం వైపు నకు వారు వచ్చేలా చేశాడు. ఆ విధంగా ఇబ్రాహీమ్ చేసిన ప్రార్థనను దేవుడు ఆమోదించాడు.

ఆ ప్రదేశంలో జమ్జమ్ సీటి ఊట బయటపడినందు వల్ల యొమన్ నుంచి అక్కడకు వచ్చిన జూర్హమ్ తెగ అక్కడ విడిది చేయడానికి, ఆ సీటిని వాడు కోవడానికి హజిరా అనుమతి కోరారు. హజిరా సంతోషంగా వారిని స్వాగతించారు. వారిని అతిథులుగా గౌరవించారు. వారిలో కొందరు తమ కుటుంబాలను అక్కడకు పిలిపించుకున్నారు. చాలా మంది ఆ ప్రదేశం(మక్కా)నే తమ శాశ్వత నివాసంగా మార్చుకున్నారు.

ఇబ్రాహీమ్ (అసు) అజ్ఞలాప

నిర్మానుష్య ప్రదేశంలో తాను వదలి వచ్చిన తన భార్యాబిష్టల గురించి ఇబ్రాహీమ్ (అసు) ఎప్పుడూ చింతిస్తూ ఉండేవారు. అప్పుడప్పుడు ఆయన అక్కడికి వెళ్లి వారిని చూసి వచ్చేవారు. తాను కోరిన విధంగా తన కుమారుడు పెద్ద వాడవ్యాడాన్ని చూసి సంతృప్తి చెందేవారు. తన కుటుంబాన్ని ఆదుకున్న విశ్వ ప్రభువుకు కృతజ్ఞతలు అర్పించేవారు. తన కుటుంబానికి నిలువనీడ కల్పించి, వారికి కావలసిన అన్నపాసీయాలు ఏర్పాటు చేసిన అల్లాహ్కు ధన్య వాదాలు తెలుపుకునేవారు.

నిరుపమానమైన తార్కగం

ఇబ్రాహీమ్ (అసు) జీవితం యావత్తు విశ్వప్రభువు పట్ల ఆయన నిబధ్యతను,

★ యొమన్ వాసులు నిజమైన అరబ్బులు అనబడుతారు. వారు మాట్లాడే అరబ్బీ భాష చాలా ప్రామాణికమైనది.

చెక్కుచెదరని విశ్వసాన్ని ప్రకటించే పరీక్షల సంగమం. దేవుని పట్ల నమ్మకం కలిగి ఉన్న వారు ఎన్నడూ నిరాశ చెందరు. అల్లాహ్ ఆదేశాలను ఎన్నడూ ప్రశ్నం చరు. అల్లాహ్ ఎల్లప్పుడూ చెడుపై మంచికి విజయాన్ని ప్రసాదిస్తాడని ప్రగాఢంగా విశ్వసిస్తారు. ఇస్కూయిల్ (అసు) చిన్నపిల్లవానిగా ఉన్నప్పుడు అల్లాహ్ మరోసారి ఇబ్రాహీమ్ (అసు)ను కలిసమైన పరీక్షకు గురిచేశాడు. ఒక కల ద్వారా ఇబ్రాహీమ్ (అసు) తన ఏకైక కుమారుణ్ణి అల్లాహ్కు బలిపెట్టాలని ఆదేశించడం జరిగింది.*

ఇబ్రాహీమ్ (అసు) దృఘమైన విశ్వసం కలిగినవారు. అల్లాహ్ పంపిన ప్రవక్త. అల్లాహ్ సందేశహరుడు. ఆయన తన ఏకైక పుత్రుడిని బలిపెట్టాలని అల్లాహ్ కోరితే ఇబ్రాహీమ్ (అసు) దైవాదేశాన్ని ఎలా కాదనగలరు? అయితే ఎవరికైనా ఇలా చేయడం ఊహించరాని త్యాగమే అపుతుంది. ఆ కుమారుడు ఆయనకు లేకలేక ముసలి వయసులో జన్మించిన కుమారుడు. ఆయనకు వయసు ఉడిగిన సమయంలో అతడే ఆధారం. ఆయన కున్న ఏకైక ఆనందం ఆ కుమారుడే. కేవలం ఇబ్రాహీమ్ (అసు) వంటి గొప్ప ప్రవక్త మాత్రమే ఇలాంటి బాధాకరమైన ఆదేశాన్ని అమలు చేయగలరు. తన సృష్టికర్త పట్ల, తన ప్రభువు పట్ల తన నిశ్చలమైన ప్రేమను ఈ విధంగా ప్రదర్శించడం ఆయనకు మాత్రమే సాధ్యం.

అత్యవిశ్వసంతో ఇబ్రాహీమ్(అసు) మక్కాకు బయలుదేరారు. ఈ వార్తను తన కుమారునికి చెప్పడం ఆయనకు ఒక పరీక్ష వంటిదే. అయితే ఇస్కూయిల్ (అసు) కూడా తండ్రికి తగిన కుమారులు. ఆయన అనితర సాధ్యమైన ధైర్య సాహసాలు ప్రదర్శించారు. దేవుని ఆదేశాన్ని అమలు చేయాలని ఆయన నిబ్బరంగా తన తండ్రికి చెప్పారు. “నాన్నా! మీకు ఆజ్ఞాపించబడినట్లు చేయండి. అల్లాహ్

★ బైబిలులో కూడా ఈ ప్రస్తావన ఉంది, అబ్రహంకు అతని ఏకైక పుత్రుడు, ఇస్కూకును బలి ఇవ్వాలని అదేశించడం జరిగినదని. కానీ ఇస్కూకు ఆయనకు ప్రథమ పుత్రుడు కాదు. ఇస్కూయిల్ ఆయనకు ప్రథమ పుత్రుడు. అంటే ఈ ఆదేశం అందిన సమయంలో ఆయనకు ఉన్న ఏకైక పుత్రుడు ఇస్కూయిల్ (అసు) మాత్రమే. ఇస్కూకు ఆ తర్వాత చాలా సంవత్సరాలకు జన్మించారు. ఇస్కూయిల్ (అసు) అరబ్బు తెగల్లో కలిశారు. ఆయన సంతానంలో అరబ్బు ప్రవక్త జన్మించారు. కాగా ఇషాక్ సంతానంలో యూద ప్రవక్తలు జన్మించారు. అందువల్లనే అరబ్బులు, యూదులు సొదరులని చెప్పడం జరుగుతుంది.

కోరిన విధంగా నేను చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నాను” అని బదులిచ్చారు. ఆయన తన దుస్తులు తొలగించారు. తల్లికి సలాములు చెప్పాలని తండ్రిని కోరారు. తన గుర్తులుగా తన దుస్తులు తల్లికి ఇవ్వాలని చెప్పారు. తాను కాళ్ళుచేతులు కొట్టుకోవడం జరిగితే తన తండ్రికి బాధ కలుగుతుందన్న ఉద్దేశ్యంతో తన కాళ్ళను చేతులను కట్టేయాలని తండ్రిని కోరారు.

ఇబ్రాహీమ్ (అను) తన కత్తికి పదును పెట్టారు. ఆ విధంగా ఇస్లామీల్ కు మృత్యువు బాధ లేకుండా ఉండాలని భావించారు. కుమారుడిని గట్టిగా కొగి లించుకుని రోదించారు. తర్వాత ఇస్లామీల్ (అను)ను పదుకోబెట్టి కాళ్ళుచేతులు కట్టేశారు. బాధాతప్త హృదయంతో కుమారుడై చివరిసారిగా చూసుకున్నారు. బరువెక్కిన హృదయంతో కత్తిని ఎత్తారు. ఇస్లామీల్ (అను) గొంతుపై వేటు వేశారు. కాని ఆ కత్తి గొంతును కోయలేదు. తన తండ్రి తగినంత గట్టిగా కత్తిని ఉపయోగించడానికి వెనుకాడుతున్నారని భావించిన ఇస్లామీల్ (అను) గట్టిగా కోయాలని తండ్రితో చెప్పారు. ఇబ్రాహీమ్ (అను) అలాగే చేశారు. అయినా ఆ కత్తి గొంతును కోయలేదు. ఇబ్రాహీమ్ (అను) ఆశ్చర్యపోయారు. తన బలహీన తను క్షమించవలసినదిగా ఆయన అల్లాహోను వేడుకున్నారు. అల్లాహో ఆయన వేడుకోలుకు బదులిచ్చాడు. “ఇబ్రాహీమ్! నీవు నిజంగా కలను సార్థకం చేశావు. మేము నీ విధేయతకు బహుమానం ప్రసాదిస్తున్నాము” అన్నాడు. ఆ తండ్రి కొడుకులు దేవుని ఆదేశం శిరసావహించడానికి క్షణం వెనుకాడలేదు. అల్లాహోకు కావలసింది బలి కాదు. తన ఆదేశాల పట్ల వారు చూపిన నిబధ్ధతనే ఆయన పరీక్షించాడు. తండ్రి కొడుకులు దేవుని కారుణ్యం పట్ల కృతజ్ఞతలు అర్పించారు. ఇస్లామీల్ (అను)కు బదులుగా బలి ఇవ్వడానికి ఆ దగ్గర్లోనే ఒక పెద్ద గొర్రె కనబడింది. అంతకు ముందు కోయడానికి మొండికేసిన కత్తి ఆ గొర్రె గొంతును ఒక్క వేటుకు కోసింది. ఈ సంఘటనను స్వరిస్తూ ప్రతి సంవత్సరం ఈదుల్ అజ్ఞహో (బ్రీము పండుగ) సందర్శంగా ఖుర్జానీ ఇవ్వడం జరుగుతుంది.

ద్వారబంధాన్ని మార్చడం

ఇస్లామీల్ (అను) ఒక అందమైన యువకునిగా ఎదిగారు. ఇర్హమ్ తెగ వారి వద్ద ఆయన అరబీ భాషను నేర్చుకున్నారు. ఈ తెగకు చెందిన అమ్మాయినే వివాహమాడారు. ఆయన చాలా అనందంగా జీవితాన్ని గడుపసాగారు.

ఆయన జీవితంలో ఎదురైన ఒక్క దుఃఖరమైన సంఘటన ఆయనను అమితంగా ప్రేమించిన మాతృమూర్తి తనవు చాలించడం. ఇస్లామీల్ (అను)ను కంటికి రెప్పలా సాకిన హజిరా మరణించిన సంఘటన ఆయన్ను విపరీతంగా కలచి వేసింది.

ఇబ్రాహీమ్ (అను) అప్పుడప్పుడు వచ్చి కుమారుడై చూసి వెళ్ళారా. ఆ ఎడారిలో ఆయన కుమారుడై చూడడానికి అనేక రోజులు ప్రయాణం చేసి రావలని వచ్చేది. ఒకసారి ఆయన వచ్చినప్పుడు ఇస్లామీల్ (అను) ఇంట లేరు. ఆయన భార్య ఇంట ఉండడంతో ఆమెతో ఇబ్రాహీమ్ (అను) మాట్లాడారు. ఆమె భర్త ఆరోగ్యం ఎలా ఉందని వాకబు చేశారు. అయితే ఆమె ఆయన చేప్పి విష యాలు ఏవీ వినకుండానే తన భర్త గురించి ఫిర్యాదులు ప్రారంభించింది. తమ భీదస్థితి గురించి చెప్పుకొచ్చింది. వచ్చింది ఎవరని కూడా ఆమె అడుగలేదు. కనీసం మంచిసీరన్నా అందించలేదు. అసహనం నిండిన ప్రీని ఇబ్రాహీమ్ (అను) ఆమెలో చూశారు. అల్లాహో అనుగ్రహిలను గుర్తించే శక్తిలేని ప్రీని చూశారు. ఆయన కనీసం తన బంటె నుంచి క్రిందికి కూడా దిగలేదు. ఆయన ఆమెతో, “నీ భర్తను అడిగానని చెప్పు... ఇంటి ద్వారబంధాన్ని మార్చడం మరచిపోవద్దని చెప్పు” అని వెళ్ళిపోయారు.

ఇస్లామీల్ (అను) ఇంటికి వచ్చిన తర్వాత ఆమె జరిగింది ఆయనకు చెప్పింది. వచ్చిన వ్యక్తి ఎలా ఉన్నారని ఇస్లామీల్ (అను) ప్రశ్నించారు. ఆమె ఆ వ్యక్తిని వర్ణించింది. ఆ వచ్చింది తన తండ్రి అని ఆయన చెప్పారు. ఆయన చెప్పిన మాటలకు అర్థాన్ని వివరిస్తూ, సరిగా లేని ద్వారబంధం ఇంటికి తగినది కాదనీ, దాని వల్ల మనిషికి ఎదురుచెఱ్చలు తగలడమే కాదు గాయాలు కూడా అవుతాయనీ, అదే విధంగా ఆమె తనకు తగిన భార్య కాదని అన్నారు.

కొంతకాలం తర్వాత ఇబ్రాహీమ్ (అను) తన కుమారుడై చూడ్చానికి మళ్ళీ వచ్చారు. అప్పుడు కూడా ఆయన కుమారుడు ఇంట లేరు. అయితే ఇంట మరో ప్రీ ఉంది. ఆమె ఇస్లామీల్ (అను) మళ్ళీ పెళ్ళాడిన ప్రీ. ఆమె ఆయనకు నీరం దించింది. భోజనం వడ్డించింది. ఆయన బంటె దిగి.. ఆమెను ఆమె భర్త గురించి అడిగారు. తన భర్త వేటకు వెళ్ళారని ఆమె బదులిచ్చింది. ఆ కాలంలో ఎడారి

జీవితం చాలా కష్టంగా ఉండేది. ఆహారం కోసం వేటాడ్చునికి చాలా దూరం వెళ్వలసివచ్చేది.

ఆమె తన భర్త గురించి చెబుతూ ఆయన చాలా కష్టపడి తమను పోషిస్తు న్నారని ప్రశంసలతో ముంచెత్తింది. అల్లాహుకు కృతజ్ఞతలు అర్పిస్తూ మాట్లాడింది. ఇబ్రాహీమ్ (అస) చాలా సంతోషించారు. ఇస్మాయిల్(అస)కు తగిన భార్య లభించిందని ఆనందించారు. తాను ఎవరైనది ఆమెకు చెప్పలేదు. తాను ఒక స్నేహితుడిని అని మాత్రమే చెప్పారు. (ఆమె ఎలాంటి కోడలో తెలుసుకోవాలని ఆయన భావించారు. ఆమె గురించి తన అభిప్రాయాన్ని నర్మగర్భంగా ఒక సందేశం రూపంలో అందించి ఆమెను ఆశ్చర్యపరచాలని భావించారు.) అక్కడి నుంచి బయలుదేరుతూ ఆయన ఆమె చూపిన అతిథి మర్యాదలకు కృతజ్ఞతలు చెప్పారు. “మీ భర్త వచ్చిన తర్వాత నా సలాములు చెప్పండి. ఇప్పుడు ద్వారబంధం చక్కగా కుదిరిందని చెప్పండి” అని వెళ్విపోయారు.

ఇస్మాయిల్ (అస) ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత ఆమె జరిగింది వివరించారు. వచ్చిన అతిథి ఎలా ఉన్నారని ఇస్మాయిల్ (అస) ప్రశ్నించారు. ఆమె వివరించిన తర్వాత ఇస్మాయిల్ (అస) నవ్వుతూ, వచ్చినది తన తండ్రి అనీ, ఆయన నిన్ను నాకు తగిన భార్యగా అభివర్ణించారనీ, నీతో కలసి ఉండాలని, నిన్ను కాపాడాలని కోరారని వివరించారు. ఇస్మాయిల్ (అస) జీవితాంతం ఆమెతో కలసి ఉన్నారు. ఆమె ద్వారా ఆయనకు సన్మార్ఘాలైన సంతానం కలిగారు.

కాబా నిర్మాణం

ఇబ్రాహీమ్(అస) తన కుమారుణ్ణి చూసి చాలా కాలమయ్యింది. ఈసారి ఆయన ఒక అతి ముఖ్యమైన పని చేయవలసి ఉంది. ప్రపంచంలో మొట్ట మొదటి ఆరాధనాలయాన్ని నిర్మించవలసిందిగా అల్లాహు ఆయన్ను ఆజ్ఞాపించాడు. మక్కా లోయలో ఈ ఆరాధనాలయం ప్రాచీన కాలంలో ఉండేది. ఇబ్రాహీమ్ (అస) మక్కా లోయకు వచ్చారు. అక్కడ జమ్జమ్ బావి వద్ద తన కుమారుడు ఇస్మాయిల్(అస) బాణాలకు పదునుపెడుతుండడాన్ని చూశారు. తండ్రిని చూసి ఆయన అత్యంత సంతోషించారు. తండ్రీకొడుకులు అనందంతో కొగలించుకున్నారు. అల్లాహు తనకు కాబా గృహాన్ని నిర్మించమని ఆదేశించాడని ఇబ్రాహీమ్ (అస) కుమారునికి తెలియజేశారు. ఇస్మాయిల్ (అస) ఎల్లప్పుడు

తన ప్రభువు ఆదేశాలను అమలు చేయడానికి సిద్ధంగా ఉండేవారు. ఇరువురు కలసి కాబా గృహం పునాదులు తవ్వసాగారు. ఈ పని చేస్తున్నప్పుడు వారి నోట క్రింది పదాలు వారి హృదయాల్లోని భావాలను వ్యక్తం చేస్తూ వెలువడసాగాయి.

“ఓ ప్రభూ! మా యిద్దరిగు ముస్లిములుగా జేయి. మా సంతానంలో ముస్లిం జాతిని ఉద్ధవింపజేయి. మా ప్రయత్నాల ఫలితాలను మాకు చూపించు. మా పశ్చాత్తూపాన్ని స్వీకరించు. నీవే పశ్చాత్తూపాన్ని స్వీకరించేవాడివి. అత్యంత కరుణామయుడివి.”

ఇస్మాయిల్(అస) రాళ్ను మోసుకుని వస్తుంచే ఇబ్రాహీమ్(అస) వాటిని అమర్ధసాగారు. కొంతకాలానికి నిర్మాణం రూపురేఖలు దిద్దుకుంది. తమకు సహాయంగా ఎవరినీ వారు తీసుకోలేదు. గోడలు చాలా ఎత్తుకు లేచాయి. ఇప్పుడు రాళ్న పేర్చడానికి ఇబ్రాహీమ్(అస) ఏదైనా ఎత్తు వేసుకోవలసిన అవసరం ఏర్పడింది. ఆయన ఇస్మాయిల్(అస)తో ఏదైనా మంచిరాయి, తాను నిలఱడడానికి చూడమని చెప్పారు. ఇస్మాయిల్(అస) ఒక పెద్దరాయిని అక్కడికి దొర్చించారు.★ ఆ విధంగా కాబాగృహం నిర్మించబడింది. మక్కాలో కాబా గృహం నిర్మించబడినప్పటి నుంచి ప్రపంచవ్యాప్త ముస్లిములకు (దైవవిధేయులకు) పవిత్రమైన గృహంగా కొనసాగుతోంది. విశ్వప్రభువైన అల్లాహు పట్ల తమ కృతజ్ఞతలను ముస్లిములు ఇక్కడికొచ్చి తెలియజేస్తుంటారు.

(చదవండి దివ్యఖుర్జన్ : 14:37-38)

గ్రహించవలసిన పాతాలు

- ఇబ్రాహీమ్ (అస)ను ప్రవక్తల పితామహసిగా పేర్కొనడం జరిగింది. సమాజంలో విగ్రహాధన, మానవ బలి వంటి దురాచారాలను తుదముట్టించడానికి ఆయన నిరంతరం శ్రమించారు.
- ఇబ్రాహీమ్ (అస) తండ్రి అల్లాహు సందేశాన్ని తిరస్కరించినప్పుడు ఆయన తన తండ్రిని నిందించలేదు. ఆయన సాఫల్యం కొరకు ప్రార్థిం

★ ఈ రాయి వేలాది సంవత్సరాలుగా పరిరక్షించబడుతుంది. నేడు ‘మకామే ఇబ్రాహీమ్’ అన్న పేరుతో గాజు పలకల మధ్య ఉన్న రాయి ఇదే.

- చారు. అయినను సత్యసందేశం స్వీకరించేలా మార్పాలని ఆశించారు. తండ్రి పట్ల ఆయన చాలా ప్రేమగా వ్యవహారించారు. ఆయన పట్ల గౌరవమర్యాదల్లో లోపం చేయలేదు. ఇబ్రాహీమ్ (అను) అల్లాహ్ పట్ల పూర్తి విశ్వాసం కలిగిన వారు. ఎలాంటి త్యాగానికైనా వెనుదీయని వ్యక్తిత్వం ఆయనది. విశ్వాసప్రభువైన అల్లాహ్ ఆయను “ఖలీలుల్లాహ్” (అల్లాహ్కు మిత్రుడు)గా అభివర్ణించాడు.
- విగ్రహార్థకులను ఎదుర్కొన్నప్పుడు ఆయన అనితరసాధ్యమైన దైర్యాన్ని ప్రదర్శించారు. వారు అత్యంత పవిత్రంగా భావిస్తున్న అంశాల్లోని బెచిత్యాన్ని నిర్మయంగా ప్రశ్నించారు. మాటల వల్ల ఎలాంటి ప్రయోజనం లేనప్పుడు ఆయన తన నిరసనను చేతల్లో చూపించారు. విగ్రహాలను ధ్వంసం చేశారు. అందువల్ల ఆయన అగ్నిగుండంలోకి విసరివేయబడడం జరిగింది. కానీ అల్లాహ్ పట్ల ఆయనకున్న చెక్కు చెదరని విశ్వాసం ఆయన్ను కాపాడింది.
- ఆయన భార్యలు సారా, హజీరా ఇష్టరూ సాశిల్యవతులు, ఆయన పట్ల పూర్తి నిబధ్యత కలిగినవారు. సహానంతో వ్యవహారిస్తూ గొప్ప గొప్ప త్యాగాలు చేశారు. అందుగ్గాను అల్లాహ్ వారికి అనేక విధాల బహాక రించాడు.
- హజీరా పట్ల, హజీరా కుమారుని పట్ల ఇబ్రాహీమ్ (అను)గారి శ్రద్ధ చూసి సారా అసూయవడడం మానవ నహాజమైన ప్రతిక్రియగా అర్థం చేసుకోవాలి.
- సారాతే తన సంబంధాన్ని రాజుకు చెప్పుకుండా దాచారు ఇబ్రాహీమ్ (అను). ఆ విధంగా తమ ప్రాణాలకు ప్రమాదం రాకుండా చూసు కున్నారు. అత్యంత ప్రమాదకరమైన పరిస్థితుల్లో ఈ విధంగా వ్యవహరించే అనుమతి ప్రకారమే ఆయన చేశారు.
- ఇబ్రాహీమ్ (అను) కుమారుడు ఇస్మాయిల్ (అను) తండ్రికి తగిన

- తనయుడు. తనకు తానుగా బలికి సిధ్ఘమై అల్లాహ్ సంతుష్టిని పొందారాయన.
- అల్లాహ్కు మానవ బలి అవసరం లేదు. అల్లాహ్ కోసం కన్నోడుకును బలిపెట్టడానికి సిధ్ఘపడడాన్ని, అల్లాహ్ సేవ కోసం కన్న కుమారుడిని అంకితం చేయడంగా మనం అర్థం చేసుకుని ఆచరణలో పెట్టగలం.
  - వారు నిర్మించిన కాబా గృహం దేవుని ఏకత్వానికి చిహ్నంగా గత 4000 ఏళ్ళ సంవత్సరాలుగా కొనసాగుతూ వస్తోంది.

ప్రవక్త లూత్

(అల్లాహీస్సులాం)

స్వల్పింగ సంపర్క పాపాచులైన లూత్ జూతి వారిటై మేము ఒక (ప్రత్యేకమైన రాక్) వాన కురిపిం చాము. పొచ్చరించబడిన ఆ జనులలై చాలా చెడ్డ వాన కురిసింది.

(ఖుర్జన్ 27 : 58)

గమనిక: చిత్రం కేవలం డాహోత్కృకం

[ప్ర] వక్త ఇబ్రాహీమ్ (అస) ఈజిష్వను వదలి తన సోదర కుమారునితో సహా పలస్తీనా వచ్చి అక్కడ స్థిరపడ్డారు. ఆ సోదర కుమారుడే లూత్ (అస). ఆ పిదప లూత్(అస) సదూమ్ పట్టణానికి వెళ్లి పోయారు. ఈ పట్టణం మృత సముద్రానికి పశ్చిమ తీరాన ఉంది. ఈ పట్టణంలో అనేక చెడులు వ్యాపించి ఉండేవి. అక్కడి ప్రజలు ప్రయాణీకులను దోచు కునేవారు. బాటసారులను దోచు కుని హతమార్పేవారు. మరో పెద్ద చెడు స్వల్పింగ సంపర్కం. పురుషులు తమ భార్యలతో కాక పురుషులతోనే కామ వాంఛలు తీర్చుకునేవారు. ఈ అసహజ లైంగిక క్రియకు తర్వాత ‘సాడోమి’ అనే పేరుపడింది. (సదూమ్ పట్టణం పేరు వల్ల). అక్కడ స్వల్పింగ సంపర్కం నిర్జిగా బాహోటంగా జరిగేది.

ఈ చెడులు పెట్రేగిపోయినప్పుడు అల్లాహ్ వారి వద్దకు లూత్ (అస)ను పంపాడు. ఈ చెడులను వదలుకోవలసి నదిగా ఆయన వారికి బోధించారు. కానీ వారు తమ చెడులలో పూర్తిగా కూరుకు పోయారు. లూత్ (అస) బోధనల పట్ల వారు ఏమాత్రం త్రధ్మచూపలేదు. అల్లాహ్ శిక్క గురించి లూత్ (అస) వారిని పోచ్చి రించినప్పటికీ వారు తమ చెడుల్లో మునిగిపోయి ఆయన మాటల్ని ఏ మాత్రం లక్ష్యపెట్టలేదు. ఇలాంటి

బోధనలు కొనసాగిస్తే పట్టణం నుంచి తరిమేస్తామని ఆయన్ను బెదిరించారు. వారి చెడులు ఇతర పట్టణాలకు కూడా వ్యాపిస్తాయని లూత్ (అస) భయపడ్డారు. వారిటై చర్య తీసుకోవాలని అల్లాహోను వేడుకున్నారు.

పోచ్చలించే దూతలు

అల్లాహ్ ఇద్దరు దైవదూతలను అందమైన యువకుల రూపంలో అక్కడికి పంపాడు. వారు మొదట పలస్తీనాలోని ఇబ్రాహీమ్ (అస) ఇంటికి వచ్చారు. బాట సారులుగా వచ్చిన వారిద్దరిని ఇబ్రాహీమ్ (అస) స్వాగతించి అతిథి మర్యాదలు చేశారు. తన వద్ద ఉన్న ఉత్తమమైన ఆహారపాసీయాలు ఇచ్చి ఆదరించారు. వారు ఆహారాన్ని ముట్టుకపోవడం చూసి ఆయన అందోళన చెందారు. వారి ప్రవర్తన చూసి ఆయన వారిని శత్రువులుగా భావించారు (ఆ కాలంలో శత్రువులు ఒకరి ఆహారాన్ని మరొకరు ముట్టుకునేవారు కాదు). కానీ వారు ఆయన భయాలను దూరం చేస్తూ, భయపడవలసిన పనిలేదని, తాము దైవదూతలమని (అందుకే ఆహారాన్ని ముట్టుకోలేదని), లూత్(అస) జాతి ప్రజలను శక్కించడానికి వచ్చామని, అల్లాహ్ మీకు ఒక పుభవార్త కూడా చెప్పమన్నాడని, ఈ ముసలి వయసులో మీకూ సారాకు సంతానాన్ని అల్లాహ్ ప్రసాదిస్తాడని చెప్పారు. (అప్పటికి ఇబ్రాహీమ్(అస), సారాలు ఇరువురూ వయోవ్యధ్యలు).

అల్లాహ్ అనుగ్రహాల పట్ల ఇబ్రాహీమ్ (అస) చాలా సంతోషించారు. కానీ సదూమ్ పట్టణం పట్ల చాలా ఆవేదన చెందారు. ఈ విధ్వంసంలో తన సోదర కుమారుడు లూత్ (అస)కు కూడా హాని కలగవచ్చని భయపడ్డారు. ఆ పట్టణ వాసులకు ఒక అవకాశాన్ని ఇవ్వవలసిందిగా ఆయన దైవదూతలతో వాదించారు. ఆ పట్టణవాసులు సన్వార్గానికి రావచ్చన్న ఆశాభావాన్ని వ్యవక్తం చేశారు. దైవదూతలు ఆయనకు హామీ ఇస్తూ లూత్ (అస)కు, ఆయన కుటుంబానికి, (భార్యకు తప్ప) ఎలాంటి హాని కలుగదని హామీ ఇచ్చారు. లూత్ (అస) భార్య ఆ పట్టణ వాసుల మాదిరిగా చెడుల్లో కూరుకుపోయిన మహిళ.

ఆ పిదప దైవదూతలు సదూమ్ పట్టణానికి చేరుకున్నారు. పట్టణ ముఖ ద్వారం వద్ద ఒక బాలిక నీటిని తీసుకువెళ్లుడాన్ని వాళ్చు చూశారు. తాము బాట సారులమని చెప్పి వారు ఆ బాలిక సహాయం కోరారు. పట్టణవాసుల వ్యవహారం, వారి అలవాట్లు తెలిసిన ఆ బాలిక ఈ బాటసారులకు ఎలాంటి ప్రమాదం కలుగ రాదన్న ఉద్దేశ్యంతో వారిని అక్కడే ఉండవలసిందిగా కోరింది. ఆమె వేంటనే తన

తండ్రిని సంప్రదించడానికి వెళ్లింది. అమె నిజానికి లూత్ (అస) కుమారై. తన తండ్రితో అమె, “శివార్లలో ఇద్దరు బాటసారులు ఉన్నారు. వారికి మీ సహాయం కావాలి. వారు ఇద్దరు అందమైన యువకులు. వారి గురించి పట్టణంలో తెలిస్తే వారి పట్ల పట్టణవాసులు చాలా దౌర్ఘన్యంగా వ్యవహరిస్తారు” అని చెప్పింది.

మొదట లూత్ (అస) ఈ కొత్తవారిని ఆహ్వానించడానికి సిద్ధపడులేదు. గుంపు నుంచి వారిని కాపాడ్తుం తన వల్ల కాదని ఆయన భయపడ్డారు. కాని ఆయన చాలా మంచి వ్యక్తి. కాబట్టి చివరకు ఆ బాటసారులకు సహాయం చేయాలని నిర్దయించుకున్నారు. వారిని రహస్యంగా తీసుకురావాలని ఆయన భావించారు. అయితే ఆయన భార్య కూడా మిగిలిన పట్టణవాసుల మాదిరిగా చెడుల్లో కూరుకు పోయిన మహిళ. తన భర్త తీసుకువచ్చిన అతిథుల గురించి అమె అందరికీ చెప్పివేసింది. ఒక పెద్ద గుంపు తన ఇంటి వైపు రావడాన్ని చూసిన లూత్ (అస) తలుపులు మూసివేశారు. ఆ గుంపు తలుపులు బాదడం ప్రారంభించింది. లూత్ (అస) ఆ గుంపును బ్రతిమాలుతూ తన అతిథులను వదలివేయ మని, అల్లాహ్ శిక్షకు భయపడమని చెప్పారు. కామవాంఘలు భార్యల వద్ద తీర్పుకోవడమే మేలయిన పథ్థతి అనీ, అల్లాహ్ అనుమతించిన పథ్థతి అదేనని వారికి బోధించారు. చివరకు తన కుమారైలను వారికిచ్చి పెళ్లి చేయడానికి కూడా సిద్ధపడ్డారు.

లూత్(అస) వారించినప్పటికీ ఆ గుంపు ఏమాత్రం లక్ష్యపెట్టలేదు. ఆయనకు బదులిస్తూ, “లూత్! నీ కుమారైల పట్ల మాకు ఆసక్తి లేదు. మేము కోరేదేమిటో నీకు బాగా తెలుసు” అన్నారు. కామంతో కట్టు మూసుకుపోయిన వారు ఆవేశంతో తలుపులు విరగ్గాట్టారు. లూత్ (అస) విపరీతమైన అగ్రహంతో వారిని ఆపాలనుకున్నారు. కాని ఆ గుంపును నిరోధించే శక్తి ఆయనలో లేదు. తన అతిథులను దౌర్ఘన్యం నుంచి రక్కించే ఫీతిలో ఆయన లేరు. అయినప్పటికీ ఆయన నిర్భయంగా గుంపును నిరోధిస్తూ వారిని ఆపడానికి ప్రయత్నించారు. ఆయన నిస్సహాయంగా, దుఃఖంతో నిలబడి ఉండడాన్ని చూసిన దైవదూత, “లూత్! మేము సాధారణ మానవులం కాదు. మేము దేవుని దూతలం. ఈ ప్రజల దౌర్ఘన్యాల నుంచి నిన్ను కాపాడ్కానికి వచ్చాము. వారిలో ఎవ్వరూ నీకు ఎలాంటి హని కలిగించలేరు. వారంతా నేడు ఓటమి పాలవుతారు” అన్నారు. ఈ మాటలు విన్న గుంపు భయంతో లూత్(అస) ఇంటిని వదలి పారిపోయింది. వెలుతూ

వెలుతూ లూత్(అస)ను బెదిరిస్తూ వెళ్లిపోయారు. ఆ తర్వాతి రోజు దైవదూతలు లూత్(అస)కు సలహా ఇస్తూ, సూర్యోదయానికి ముందే పట్టణం వదలి వెళ్లి పామ్మన్నారు. తనతో పాటు కుటుంబ సభ్యులను (ఒక్క భార్యను తప్ప మిగిలిన వారిని) తీసుకు వెళ్లిపామ్మన్ని చెప్పారు.

సదూమ్ పట్టణాన్ని నాశనం చేయాలని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. లూత్ (అస) ఆయన కుటుంబం ఆ పట్టణాన్ని వదిలిన మరుక్కణం ఆ పట్టణాన్ని ఒక భయానకమైన భూకంపం కుదిపేసింది. ఒక మహాశక్తి ఆ పట్టణాన్ని ఎత్తికుదేసి నట్టయ్యాంది. పట్టణంపై రాళ్ళవాన కురిసింది. ప్రతి ఒక్కరు, ప్రతి ఒక్క వస్తువు నాశనమయ్యాంది లూత్ (అస) భార్యతో సహా.

(చదవండి దివ్యఖుర్జన్ : 7:80-84, 27:54-58, 11:67-83, 29:27-35, 26:160-175, 15:56-77, 37:133-138, 6:86, 21:74-75, 22:43-44, 18:13-14, 54:33-39, 14:37)

గ్రహించవలసిన పారాలు

● లూత్ (అస) కథ, అతిచెడ్త చేష్ట ఆయన స్వలింగ సంపర్కం నుంచి ముఖ్యంగా వారిస్తుంది. ఇది అత్యంత అస్తీలమైన చేష్ట. ఇది ప్రకృతి నియమాలను ఉల్లంఘించే, వాటిని కలుచితం చేసే రోగిగ్రస్తమైన మనస్తత్త్వానికి సంబంధించిన చేష్ట. ఈ చేష్ట మనిషిని జంతువుకన్నా హీనమైన స్థాయికి దిగబార్యతుంది. ఎందుకంటే జంతువులు కూడా ఇలాంటి హీనమైన చేష్టకు పాల్చడవు. స్వలింగ సంపర్కాలు ఈ నిక్షప్తమైన చేష్టకు పాల్చడుతుంటారు. వీరిని “గీ”లని, “ఫయలీ”లని పిలువదం కూడా జరుగుతోంది. పురుషులే కాక స్త్రీలు కూడా స్వలింగ సంపర్కానికి పాల్చడడం జరుగుతోంది. వీరిని ‘లెస్సియన్లు’ని అంటు న్నారు.

● దివ్యఖుర్జన్ స్వలింగ సంపర్కాన్ని ఒక అత్యాచారంగా, తీవ్రమైన అజ్ఞానంగా, శక్తిని వ్యద్దం చేయడంగా, అల్లాహ్ మానవాళికి నిర్దేశించిన హద్దులను అతిక్రమించడంగా పేర్కొన్నది. కాని ప్రస్తుతం ప్రపంచంలో చాలా చోట్ల ఈ నిక్షప్తమైన చేష్ట “ప్రైకిగత స్వేచ్ఛ” పేరిట సర్వ సాధారణమైపోయింది.

- స్వలింగ సంపర్కం వల్ల లైంగిక వ్యాధులు, ఎయిట్స్ వ్యాష్టి చెందుతాయి. ప్రస్తుతం మానవ పమాజాలను ఎయిట్స్ ఒక శాపంగా కబళి స్తోంది. చివరకు అమాయక శిశువులు కూడా తల్లిదండ్రుల ద్వారా ఈ వ్యాధికి గురవుతున్నారు.
- స్వలింగ సంపర్కం వంటి అనైతిక చేష్టకు ఇస్లామ్ తీవ్రమైన శిక్షలను నిర్దేశించింది. ఇమామ్ అహ్మద్ ఈ విషయమై ఉటంకించిన హదీసు దీన్ని స్వప్తంగా తెలుపుతోంది. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) చెప్పిన ప్రవచనాన్ని ఇబ్రాహిమ్(రజి) ఇలా పేర్కొన్నారు: “ స్వలింగ సంపర్కానికి పాల్పడిన వారిద్దరినీ హతమార్గుండి.” ఇమామ్ షాఫియా, ఇమామ్ హంబలీ ఇంకా వారితో పాటు చాలా మంది ధర్మవేత్తలు ఈ శిక్షను ఆమోదించారు. ఇమామ్ అబూహనీఫా ఈ చేష్టకు ఇక్కగా నేరస్తులను ఒక కొండ మీద నుంచి క్రిందికి గెంచేయాలని, వారిపై రాళ్లను దోర్లిం చాలని పేర్కొన్నారు. అంటే అల్లాహ్ లూత్ (అస) పట్టణ ప్రజలను శక్కించిన విధంగా అస్తుమాట.
- అతిథుల ప్రాణాలను, వారి గౌరవమర్యాదలను కాపాడవలనిన బాధ్యత ముస్లింపై ఉంటుంది. లూత్ (అస) అందుగ్గాను పూర్తి ప్రయత్నాలు చేశారు. నేరస్తులను నిరోధించడానికి గాను చివరకు తన కుమార్తెలను వారికి ఇచ్చి పెళ్ళి చేయడానికి కూడా సిద్ధమయ్యారు. తన అతిథులను దోర్కన్యం నుంచి కాపాడడానికి తనకు చేతనైన ప్రయత్నాలన్నీ చేశారు.
- బైబిలులో లూత్(అస) గురించిన ప్రస్తావన చాలా అనుచితమైన రీతిలో ఉంది. లూత్(అస) కుమార్తెలు ఆయనకు మద్యం తాగించి ఆయన మత్తులో ఉన్నపుడు ఆయనతో లైంగికక్రియలో పాల్గొన్నారని, ఫలితంగా గర్జం దాల్చారని (జెనిసిన్ 19:30-38) ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఈ ప్రస్తావన దిగ్గాంతికరమైనది. తన ప్రవక్త ద్వారా ఇలాంటి పనులు జరిగేలా అల్లాహ్ అనుమతిస్తూడన్నది ఆలోచనకు కూడా అందని విషయం. దీనికి భిన్నంగా దివ్యఖుర్జెన్ అల్లాహ్ ప్రవక్తలు అందరిని ఉత్తమమైన వారిగా, ధర్మపరాయణులుగా, సన్మానాలుగా పేర్కొన్నది. ప్రవక్తల వల్ల అనైతికమైన చేష్టలు జరిగిన ఒక్క సంఘటన కూడా దివ్యఖుర్జెన్లో లేదు.

ప్రవక్త ఇస్లామ్

(అలైపిస్సలాం)

(క్రి.పూ. 1800 నుంచి

క్రి.పూ.1750 వరకు)

ఇస్లామ్ ప్రవక్త పాలస్తీనా ప్రాంతంలో జన్మించారు.

గమనిక: చిత్రం కేవలం కూడా త్వరిక

ఇ బ్రాహీమ్ (అస) మొదటి భార్య సారా. వయసుమీద పడడం వల్ల, తనకు పిల్లలు జన్మించే ఆశ లేనందు వల్ల తమ సేవకురాలు హజిరాను తన భర్త పెళ్ళాడితే ఆ విధంగా తన భర్తకు అతను కోరే సంతానం లభిస్తుందని భావించి సారా తన భర్తకు హజిరాతో పెళ్ళి జరిగించారు. హజిరా వల్ల ఇస్లామ్యాల్(అస) జన్మించారు. కానీ తర్వాత సారా అసూయతో రగిలిపోయారు. ఫలితంగా హజిరా, ఆమె కుమారుడు ఇస్లామ్యాల్ నిర్మానుష్య ప్రదేశంలో పదలివేయ బడ్డారు. కానీ సారా స్వతపోగా త్యాగ స్వభావం కలిగిన ట్రై. అందువల్ల ఆమెను దేవుడు పదలివేయలేదు. ఆమెకు కూడా వృద్ధాష్టంలో సంతానాన్ని ప్రసాదించాడు. ఆ విధంగా ఆమెకు ఇస్లామ్ (అస) జన్మించారు.

దివ్యఖుర్జెన్లో సూరా 37:112-113 ఆయతుల్లో ఈ విధంగా చెప్పడం జరిగింది:

“మేము ఆయనకు (ఇబ్రాహీమ్కు) తెలియ జేశాము. ఇస్లామ్ ఒక ప్రవక్త అవుతారని, గౌరవనీయడవుతారని చెప్పాము. వారిద్దరిని మేము అనుగ్రహించాము. వారి సంతానంలో కొండరు సన్మానాలుగా వ్యవహరించారు కాగా కొండరు దారి తప్పారు.”

ఇన్సోక్ (అన) జీవితం గురించిన పూర్తి వివరాలు. మనకు దివ్య ఖుర్జన్లో కనబడవు. అయితే విశ్వసించదగిన దివ్యఖుర్జన్ వ్యాఖ్యానకర్తలు కొందరు ఇన్సోక్ ప్రవక్త (స) జీవితానికి సంబంధించిన కొన్ని విశేషాలు ఇలా వెల్లడించారు: ఇబ్రాహీమ్ (అన) తన జీవిత చరమాంకంలో ఇన్సోక్ (అన)కు పెళ్ళి జరిగితే చూడాలనుకున్నారు. ఆయన కనాన్ జాతి స్త్రీతో ఇన్సోక్ (అన) పెళ్ళి జరుగరాదని భావించారు. ఎందుకంటే, కనాన్లు విగ్రహాధకులు. అందు వల్ల ఆయన నమ్మకమ్మడైన తన సేవకుడిని ఇరాక్సోని హార్మాన్కు పంపించారు. ఇన్సోక్ (అన)కు తగిన వధువును ఎంపిక చేయడానికి ఈ సేవకుడిని పంపడం జరిగింది. ఆ సేవకుడు రఘీకాను ఇన్సోక్ (అన)కు తగిన జోడీగా ఎంపిక చేశాడు. అమె బెతూల్ కుమార్తె. బెతూల్ నాఖుర్ కుమారుడు. ఇబ్రాహీమ్ (అన)కు నాఖుర్ సోదరుడవుతారు. ఇన్సోక్ (అన) ఆ అమ్మాయిని వివాహం చేసు కున్నారు. అమెకు కవల పిల్లలు కలిగారు. వారి పేర్లు ఇసావ్, యాకూబ్ (జాకబ్).

పీరిద్దరు పెరిగి పెద్దయిన తర్వాత ఇరువురి మధ్య సఖ్యత కరవయ్యాంది. యాకూబ్ (అన) పట్ల తండ్రి అధిక శ్రద్ధ చూపడాన్ని, అల్లాహ్ ఆయను ప్రవక్తగా ఎంపిక చేయడాన్ని ఇసావ్ భరించలేకపోయాడు. ద్వేషంతో రగిలిపోయిన ఇసావ్ చివరకు యాకూబ్ (అన)ను చంపుతానని బెదిరించాడు. యాకూబ్(అన) తన ప్రాణాలు కాపాడుకోవడానికి దేశం వదలి పోవలసివచ్చింది.

(చదవండి. దివ్యఖుర్జన్ : 6:84, 19:49, 21:72, 37:12-113)

ప్రవక్త యాకూబ్

(అలైహిస్)లాం

(క్రి.పూ. 1750 నుంచి 1700 వరకు)

(ప్రవక్త యాకూబ్ (అన) నుంచి బనీ ఇస్రాయాల్ ప్రారంభమయ్యాంది. బనీ ఇస్రాయాల్ అందే ఇస్రాయాల్ తెగ లేదా ఇస్రాయాల్ సంతానం అని ఆశ్చర్యం. ఈ సంతానంలోని అన్ని తెగలను ఈ పేరు మాచిస్తుంది.)

యాకూబ్ ప్రవక్త పాలస్తీనా ప్రాంతంలో జన్మించారు.

గమనిక: చిత్రం కేవలం ఊర్తుకు

యా కూబ్ (అన) వృద్ధుడైన తన తండ్రిని సలహా అడిగారు. ఆయన ఎల్లప్పుడు తన కుమారుడిని, కుమారుడి సంతానాన్ని దీవించేవారు. కానీ దీనివల్ల అతని సోదరుడు ఇసావ్ మనసులో అసూయ రగిలింది. యాకూబ్ పట్ల సోదర ప్రేమను మరచిపోయాడు. ఆయన్ను చంపుతానని బెదిరించడం ప్రారంభించాడు. ఇసావ్కు ఇద్దరు భార్యలు. వారిద్దరు కనాన్ తెగకు చెందినవారే. వారిద్దరి పట్ల తనకు చాలా సంతానం కలుగుతుందని, ఆ సంతానం యాకూబ్ (అన)ను, అతని కుటుంబాన్ని జీవితాంతం వేధించగలరని చేపే వాడు. యాకూబ్ (అన) ఈ విషయాన్ని తండ్రి ఇన్సోక్ (అన)తో ప్రస్తావిస్తూ, మీరు లేకపోతే అతను నిశ్చయంగా నన్ను చంపుతాడని చెప్పారు.

ఇదంతా విని ఇన్సోక్ (అన) చాలా బాధపడ్డారు. ఆయన యాకూబ్ (అన)కు సలహా ఇస్తూ బాబిలోనియా లోని పద్మాన్ అరముకు పెళ్ళవలసిందిగా సూచించారు. అక్కడ యాకూబ్ (అన)కు మేనమామ ఉంటున్నారు. ఆయన పేరు లబన్. ఆయన కుమార్తెను పెళ్ళాడవలసిందిగా చెప్పారు. తన కుమారుడికి దైర్యం చెబుతూ, “నీకు అల్లాహ్ చాలా మంది కుమారులను ప్రసాదిస్తాడు. నీ

సోదరునికన్నా మంచి జీవితాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ నిన్ను కాపాడుతాడు” అన్నారు.

ఆ రాత్రి కన్నీళ్ళతో యాకూబ్ (అస) తన తల్లిదండ్రులకు వీడ్సైలు పలికి తన సోదరునికి తెలియకుండా వెళ్ళిపోయారు.

కల

యాకూబ్(అస) ప్రయాణం అనేక రోజుల పాటు కొనసాగింది. ప్రయాణం చాలా కష్టంగా, అంతం లేనిదిగా కనబడసాగింది. కనుచూపుమేరలో ఒక్క ఇల్లు కుడా కానరావడం లేదు. తానిక వెనక్కి వెళ్ళిపోవడం మంచిదని ఆయన భావించారు. ఒక రాతినీదన కూర్చుని నిద్రిపోయారు. ఆయనకు ఒక ప్రేరణాత్మక మైన కల వచ్చింది. తనకు అల్లాహ్ ఒక మంచి జీవితాన్ని, ఇద్దరు మంచి కుమారులను ప్రసాదించినట్లు, వారు ఒక పెద్ద రాజ్యాన్నికి పరిరక్షకులైనట్లు, వారు దేవుని హిత బోధను ప్రజలకు బోధిస్తున్నట్లు ఆయన కలగన్నారు. ఈ కల ఆయనకు గొప్ప ప్రేరణను ఇచ్చింది.

ఆయన తన ప్రయాణాన్ని కొనసాగించారు. కొన్ని రోజుల తర్వాత ఆయనకు ఒక మైదానంలో మేసున్న గొల్రెలు, కొందరు పిల్లలు కనబడ్డారు. వారితో ఆయన లబన్ గురించి ప్రశ్నించారు. వారు జవాబిస్తారు, “ప్రవక్త ఇస్లామ్ హోక్ (అస) బావమరిది గురించి తెలియని వారెవ్వారు. ఆయన తన జాతిప్రజల నాయ కుడు. ఈ గొల్రెలన్నీ ఆయనవే” అంటూ ఒక అమ్మాయిని చూపించి, “అదిగో, ఆ అమ్మాయి ఆయన కూతురు రాకెల్” అన్నారు. అమె చాలా అందమైన అమ్మాయి. యాఖూబ్ (అస) సిగ్గుపడుతూ అమె వద్దకు వెళ్ళి తనను తాను పరిచయం చేసుకున్నారు. అమె ఆయనకు మర్యాదగా స్వాగతం పలికి ఇంటికి తీసుకువెళ్ళింది.

కన్నీళ్ళతో లబన్ తన సోదరి కుమారుడిని స్వాగతించారు. పలకరింపులు అయిన తర్వాత యాకూబ్ (అస) తాను ఇంత దూరం ప్రయాణించి రావడానికి కారణం వివరించారు. లబన్ అంతా విని యాకూబ్ (అస) ప్రతిపాదనను అంగీకరించారు. అయితే ఆయన ఒక పరతు విధించారు. పెళ్ళికి ముందు యాకూబ్ (అస) ఏడేళ్ళ తన వద్ద పనిచేయాలని అన్నారు. యాకూబ్(అస) ఆ పరతుకు అంగీకరించారు. తన పనులను నిబధ్యతతో నిర్వర్తించసాగారు.

(రచయిత వ్యాఖ్య : ఈ విధంగా యాకూబ్ (అస) పెళ్ళిని ఆలస్యం చేయడానికి కారణం బహుశా..... లబన్ పెద్ద కుమార్తెకు అప్పటికి వివాహం

కాలేదు. ఈ లోపు ఆమెకు వివాహం చేస్తే చిన్న కుమార్తెను యాకూబ్ (అస)కు పెళ్ళిచేయడానికి వీలవుతుందని ఆ తండ్రి భావించి ఉంటారు.)

ఏడేళ్ళ గడచిన తర్వాత కూడా తండ్రికి తన పెద్ద కుమార్తెకు పెళ్ళిచేయడం అన్న సమస్య పరిష్కారం కాలేదు. ఆయన ఈ సమస్యను యాకూబ్ (అస)తో చర్చించారు. తన పెద్ద కుమార్తె “లీహ్”ని ముందుగా పెళ్ళిచేసుకోవాలని, తర్వాత మరో ఏడేళ్ళ పనిచేసి చిన్న కుమార్తె రాకెల్ను పెళ్ళిచేసుకోవాలని ప్రతిపాదించారు. ఈ ప్రతిపాదనను కూడా యాకూబ్(అస) అంగీకరించి మరో ఏడేళ్ళపాటు ఆయన వద్ద పని చేశారు. చివరకు ఆయన రాకెల్ను వివాహం చేసుకున్నారు.

(తర్వాతి కాలంలో అక్కాచెల్లెళ్ళను ఇద్దరినీ ఒక సమయంలో పెళ్ళిచేసుకోవడాన్ని ఇస్లాం నిషేధించింది. భార్య మరణించక ముందు గాని లేక విడాకులు కాకుండా కాని ఆమె సోదరిని పెళ్ళాడ్దం నిషేధమయ్యింది.)

తండ్రి ఆ ఇరువురు కుమార్తెలకు ఇరువురు బాసిన స్త్రీలను ఇచ్చారు. వారికి సేవకులుగా, వారికి తోడు ఉండేవారిగా వారిని బహుకరించడం జరిగింది. ఆ ఇరువురు తమ బాసిన స్త్రీలకు తమ భర్తతో పెళ్ళిచేశారు. ఈ నలుగురు భార్యల వల్ల అయినకు పన్చెందు మంది సంతానం కలిగారు. రబున్, షమూన్, లావి, యహూదా, జోలున్ అనే కుమారులు మొదటి భార్య లీహ్ వల్ల జన్మించారు. రెండవ భార్య రాకెల్ వల్ల యూసుఫ్ (అస), బిన్యామిన్లు జన్మించారు. మిగిలిన నలుగురు మరో ఇద్దరు భార్యల వల్ల జన్మించారు.

గ్రహించవలసిన పోతాలు

- సోదరుల మధ్య ఈర్షాసూయలు జనిస్తే వారు విడిపోవడమే మంచిది.
- యాకూబ్(అస) మామగారు నిజానికి ఒక బహుందం చేసుకున్నారు. కాని ఆయన ఉన్న పరిస్థితుల్లో ఆయన వట్ట తగిన సానుభూతి చూపడం అవసరమయ్యింది. అందువల్ల యాకూబ్ (అస) ఆయన ప్రతిపాదనకు అంగీకరించి మరో ఏడేళ్ళ పాటు ఆయన వద్ద పని చేశారు. ఆయన చేసిన ఈ త్యాగానికి, ఆయన సహానికి అల్లాహ్ అనేక విధాలుగా బహుకరించాడు.

ప్రవక్త యూసుఫ్

(ఆలైహిస్సులాం)

(క్రి.పూ. 1700 మంచి క్రి.పూ. 1680 వరకు)

(దివ్యఖురాన్‌లో ఈ కథ చాలా వివరంగా, దాలా ఆనక్తిదాయకంగా చెప్పుడం జరిగింది. ఇందులో హస్యం, మానవ బలహీనతలు, ఉన్నత గుణ గణాలు, ఉర్రూసూయాలు, విద్యపం, అపాం, వాంఘలు, మోసం, కుట్ట, (కూరత్యం, భిథత్యం, నహానం, విశ్వాసం, దైర్యం, సహ్యత్రునం, సాను భూతి వంటి అనేక గుణగణాలు మన ముందుకు వస్తాయి. ప్రాచ్య దేశాల కన్ఱలపై ఈ కథ చాలా గొప్ప ధ్రువాస్త్రాన్ని వేసింది. ఈ కథ అధారంగా అల్లిన కొన్ని కవితలు సాహిత్యంలో అత్యుత్తమ కథా ఖండాలుగా నిలిచి పోయాయి. దివ్యఖురాన్‌లో ఈ కథ ప్రస్తావించబడిన తీరు రైతికంగా మనమిని తీర్చిదిచ్చిగా ఉంది.)

సవతి సోదరులు అసూయతో భాల యూసుఫ్‌ను బావిలో పడవేశారు.

గమనిక: చీత్రం కేవలం డాహత్కు

సూర్యదు తూర్పున లేతకిరణాలను వర్షిస్తున్నప్పుడు ప్రవక్త యాకూబ్ (అస) కుమారుడు యూసుఫ్ (అస) నిద్ర లేచారు. ఆయనకు నిద్రలో ఒక మంచి కల వచ్చింది. సంతోషంగా ఆయన తన తండ్రి వద్దకు పరుగున వెళ్లి తనకు వచ్చిన కలను చెప్పారు. “నాన్నా! పద కొండు నక్కలాలు, సూర్యుడు, చంద్రుడు నా ముందు సాష్టాంగపడినట్లు కల గన్నాను” అన్నారు. తండ్రి ముఖంలో సంతోషం విప్పారింది. తన తాతగారు ప్రవక్త ఇబ్రాహీమ్ (అస) చెప్పిన భవిష్య వాణి నెరవేరేది యూసుఫ్ (అస) వల్లనే అని ఆయన గ్రహించారు. తన సంతానంలో దైవసందేశాన్ని ప్రజలకు చేరవేసే వారు జన్మిస్తారని ఇబ్రాహీమ్ ప్రవక్త (అ) ముందే చెప్పి ఉన్నారు.

“నీకు గొప్ప భవిష్యత్తు ఉందని నీ కల సూచిస్తుంది” అని యాఖూబ్ (అస) తన కుమారునికి చెప్పారు. అయితే యూసుఫ్(అస)కు ఉన్న అనేక మంది సోదరుల అసూయ గురించి అయన భయపడ్డారు. అందువల్ల ఈ కల గురించి సోదరులకు ఎవరికి చెప్పవద్దని అన్నారు. ఈ కల గురించి చెబితే వారు నీకు వ్యతిరేకంగా కుట్టలు చేయవచ్చని పోచ్చిరించారు. మానవాళికి శత్రువైన పైతాన్ సోదరుల మధ్య వైరాన్ని రెచ్చ గొట్టగలడని యాకూబ్ (అస) భయ పడ్డారు.

యూసుఫ్(అస) పడ్డానిమిది సంవత్సరాల వయసులో ఉన్నారు. ఆయన దృఢమైన, అందమైన యువకునిగా ఎదిగారు. చాలా సముత కలిగిన వారిగా పేరుపడ్డారు. ఆయన గారవంగా వ్యవహారించేవారు. దయ సానుభూతులతో ప్రవర్తించేవారు. ఆయన సోదరుడు బిన్యామిన్ కూడా ఆలాంటి గుణగణాలు కలిగినవాడే. వీరిద్దరూ ఒకే తల్లి రాకెల్ కుమారులు. సుగుణ సంవన్నలైన ఈ ఇరువురు కుమారుల పట్ల తండ్రి యాఖూబ్ (అస) ఎక్కువ ఇష్టం ప్రదర్శించే వారు. వీరిద్దరిని తన దృష్టి నుంచి పక్కకు వెళ్లిచ్చేవారు కాదు. వారిని పరిరక్షించ దానికి గాను ఇంటి తోటలోనే వారిని పనిచేసేలా నిద్దేశించారు.

సోదరుల కుట్ల

అసూయ అగ్ని వంటిది. అది సోదరుల గుండెల్లో పాగలు గ్రస్కుడం ప్రారం భించింది. విద్యేషంగా మారింది. ఒక సోదరుడు మిగిలిన వారితో, “నాన్నగారు మనందరికన్నా యూసుఫ్, బిన్యామిన్ల పట్ల ఎక్కువ ప్రేమ చూపుతున్నారు. నిజానికి వారిద్దరికన్నా మనం బలంగా ఉన్నాం. మన అమ్మలకన్నా వారిద్దరి అమ్మనే ఆయన ఎక్కువ ప్రేమిస్తారు. ఇది న్యాయం కాదు” అన్నాడు. వారందరూ తమకు అన్యాయం జరిగిపోతోందని భావించారు.

వారి మనస్సుల్లో చెడు ఆలోచనలు మొలకెత్తి పెనువ్వకూలు కాసాగాయి. యూసుఫ్(అస)ను చంపేయాలని వారు కుట్టపన్నారు. కాని వారిలో పెద్దవాడు, తెలివిగలవాడు అయిన యహాదా మాత్రం చంపడానికి అంగీకరించలేదు. “హాత్య చేయడానికి విశ్వాసులకు అనుమతి లేదు. యూసుఫ్ ఎలాంటి నేరం చేయలేదు. అతను మనకు ఎలాంటి హాని కలిగించలేదు. మనం ఒక పని చేధ్యం. వర్తక బృందాలు వెళ్లే దారిలో ఏదైనా బావిలో అతడిని తోసేద్దాం. నీటి కోసం బావి వద్దకు వచ్చే ప్రయాణీకులు అతడిని చూసి తమతో తీసుకుపోయి దూర ప్రాంతాల్లో బానిసగా అమ్మేస్తారు. ఈ విధంగా మనం అతడిని వదిలించుకోవచ్చు” అని అతను సలహా ఇచ్చాడు.

ఒక రోజు గొర్రెలను కాయడానికి వెటుతూ యూసుఫ్ను కూడా తమతో పంపుని వారు తండ్రిని కోరారు. అతట్టి జాగ్రత్తగా చూసుకుంటామని తండ్రికి హామీ ఇచ్చారు. యూసుఫ్(అస) తాను కూడా వెళ్లాలని చాలా సరదా పడ్డారు. బిన్యామిన్ కూడా వెళ్లాలని ఉంది. కాని తండ్రి పంపనందు వల్ల ఆయన చాలా నిరాశపడ్డాడు. యాకూబ్(అస) తన భయాన్ని వెలిబుచ్చుతూ, మీరు

గొర్రెలపై దృష్టి పెట్టి ఉన్నప్పుడు ఏదైనా క్రూరజంతువు వచ్చి యూసుఫ్ కు హాని తలపెట్టువచ్చున్నారు. కాని వారు ఆయనకు హామీ ఇస్తూ తాము చాలా మందిమి ఉన్నామని, ఎలాంటి క్రూరజంతువు వల్ల ప్రమాదం ఉండడని అన్నారు. చివరకు ఆయన యూసుఫ్ (అన)ను వారితో పంపడానికి అంగీకరించారు.

ఇప్పుడు యూసుఫ్ ను వదలించుకోవచ్చని వారు సంబరపడ్డారు. ఇక నుంచి తండ్రి ప్రేమ తమకే లభిస్తుందని భావించారు. ఇల్లు వదలి బయటకు రాగానే వారు తిన్నగా బావి వద్దకు వెళ్లారు. నీళ్లు తాగాలన్న సాకుతో అక్కడకు యూసుఫ్ ను తీసుకుపోయారు. వారిలో ఒకడు యూసుఫ్ (అన)ను గట్టిగా పట్టుకున్నాడు. ఉలిక్కిపడిన యూసుఫ్ (అన) వదలించుకోవడానికి పెనుగు లాడారు. మిగిలిన సౌదరులు కూడా వచ్చి ఆయన్ను గట్టిగా పట్టుకున్నారు. అందులో ఒకడు యూసుఫ్ (అన) చోక్కా విప్పి తీసుకున్నాడు. మిగిలిన వాళ్లు ఆయన్ను ఎత్తి బావిలో పారేసారు. యూసుఫ్ (అన) ఎంతగా ప్రాధేయపడినా వారి రాతిమనసులు కరగలేదు. తర్వాత వారు ఒక గొర్రెను చంపి ఆ రక్తంలో యూసుఫ్ (అన) చోక్కాను తడిపారు. తాము చేసిన పని రహస్యంగా ఉంచాలని అందరూ ప్రమాణం చేసుకున్నారు.

ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత రక్తంతో తడిసిన చోక్కాను తండ్రికి చూపించి మొసలి కన్నీరు కార్పుడం ప్రారంభించారు. “నాన్నగారూ! మీరు భయపడినట్టే జరిగింది. మేము అటూఇటూ పరుగులు తీస్తూ, మా వస్తువుల వద్ద యూసుఫ్ ను ఉంచాము. మేము లేనప్పుడు ఒక తోడేలు వచ్చి యూసుఫ్ ను తినేసింది” అని కథ అల్లి చెప్పారు.

వారు అబధ్యమాడుతున్నారన్నది యాకూబ్ (అన) కు తెలును. తన కుమారుడు బ్రతికే ఉన్నాడన్నది కూడా ఆయన మనసుకు తెలును. రక్తంతో తడిసిన ఆ చోక్కాను ఆయన తన చేతుల్లోకి తీసుకున్నారు. దాన్ని పరచి, “విచిత్ర మైన తోడేలు.. నా కుమారుడిని తినేసింది కాని చోక్కాను అస్సలు చింపలేదు” అన్నారు. వారి ముఖాలు మాడిపోయాయి. వారిని యాకూబ్ (అన) గుచ్ఛి గుచ్ఛి ప్రశ్నించే సరికి వారు తాము నిజమే చెబుతున్నామని అల్లాహ్ పేరు మీద అబధ్యపు ప్రమాణాలు చేశారు.

ఆ తండ్రి హృదయం బ్రద్దులైంది. కన్నీళ్లతో, నిరుపమాన సహాన్ని ప్రదర్శిస్తూ ఆయన దేవునితో తన కుమారుని కోసం ప్రాధించారు.

చీకటి బావిలో యూసుఫ్ (అన)

ఆ చీకటి బావిలో ఒక రాతిని పట్టుకుని యూసుఫ్ (అన) దానిపై కూర్చు న్నారు. ఆయన చుట్టూ కటిక చీకటి. చీమ చిటుక్కుమన్న వినిపించే నిశ్చబ్జం తాండవిస్తోంది. ఆయన మనసులో భయంగొలిపే ఆలోచనలు రాశాగాయి. ఇప్పుడు ఏం కానుంది? ఆహారం ఎలా లభిస్తుంది? తన సౌదరులే తనపై ఎందుకు కుట్ట చేశారు? తన పరిస్థితి గురించి తండ్రికి తెలుసా? తన తండ్రి చిరునప్యు ఆయన కళ్లు ముందు కదలాడింది. తన పట్ల తండ్రి చూపిన ప్రేమాభి మానాలు గుర్తుకువచ్చాయి. యూసుఫ్ (అన) దేవుణ్ణి ప్రాధించడంలో మనిగి పోయారు. నెమ్ముదిగా ఆయనలో భయం తగ్గుముఖం పట్టింది. సృష్టికర్త ఆ యువకుడిని పెద్ద ఆపదకు గురిచేసి పరీక్షిస్తున్నాడు. అతనిలో అనితర సాధ్యమైన స్థయిర్యాన్ని, సహాన్ని పుట్టించడానికి ఈ పరీక్ష పెట్టాడు. యూసుఫ్ (అన) దైవాభీష్టానికి తల్గారు.

సహాయం

ఆ బావి వద్దకు వర్తకుల బృందం ఒకటి వచ్చింది. నీరు తోడుకోవడానికి వారిలోని ఒక వ్యక్తి బావిలోకి నీటిని తోడే చేద వేయగానే ఆ శబ్దానికి యూసుఫ్ (అన) ఉలిక్కి పడ్డారు. ఆయన దానిని గట్టిగా పట్టుకున్నారు. ఆ మనిషి దానిని పైకి లాగడం ప్రారంభించి చాలా బరువుగా ఉండడంతో బావిలోకి తోంగి చూశాడు. లోపలి దృశ్యాన్ని చూసి ఆశ్చర్యపోయాడు. ఒక మనిషి తాడును గట్టిగా పట్టుకుని కనబడ్డాడు. అతను తాడు గట్టిగా పట్టుకుని మిగిలిన వారిని కేకవేసి పిలిచాడు. “కాస్త చెయ్యి వేయండి.. ఇక్కడ మనకు ఒక ఖజానా దొరికినట్టుంది” అంటూ పిలిచాడు.

అతని తోటివారు పరుగు పరుగున బావి వద్దకు వచ్చారు. బావి నుంచి యూసుఫ్ (అన)ను బయటకు లాగడానికి సహాయం చేశారు. బయటకు లాగి చూప్పే, ఒక అందమైన, దృఢమైన యువకుడు కనబడ్డాడు. అతడిని బానిసగా అమృతేచాలా డబ్బు వస్తుందని భావించారు. ఆ వెంటనే ఆయన్ను ఇనుప సంకెళ్లతో నిర్మంధించారు. ఆయన్ను అక్కడి నుంచి సుదూరాన ఉన్న ఈజిష్టుకు తీసుకుని వెళ్లారు.

బానిసల వేలం

ఈజిష్టు నగరంలో ఈ వార్డు దావానలంలా వ్యాపించింది. చాలా అంద

మైన, దృఢమైన ఒక బానిస యువకుడు అమృకానికి ఉన్నాడన్న వార్త నగర మంతా పాకిపోయింది. బానిసల బజారులో వందలాది మంది గుమిగూడారు. కొందరు కేవలం చూడ్డనికి వచ్చారు, కొందరు వేలం పాడడానికి వచ్చారు. కులీనులు, సంపన్ములు అందరూ మెడలు నిక్కించి ఆయన్ను చూస్తున్నారు. చివరకు గవర్నరుగారు యూసుఫ్ (అస)ను కొనుక్కున్నాడు. యూసుఫ్(అస)ను ఆయన తన భవనానికి తీసుకువెళ్లాడు.

గవర్నరు అజ్జెస్ ★కు పిల్లలు లేరు. అతను తన భార్యతో, “ఈ కుర్రాడిని జాగ్రత్తగా చూసుకో. ఈ కుర్రాడు ఒక రోజు మనకు చాలా పెద్ద అద్భుతాన్ని కలుగ జేస్తాడని నా నమ్మకం. కనీసం మనం అతడిని మన పుత్రుడిగానయినా దత్తత తీసుకో వచ్చు” అని చెప్పాడు.

యూసుఫ్(అస)ను బంధించి ఉన్న సంకెళ్లు విప్పమని అజ్జెస్ తన సేవకులను ఆదేశించడం చూసి యూసుఫ్ (అస) ఆశ్చర్యపోయారు. యూసుఫ్(అస)తో మాట్లాడుతూ, తన నమ్మకాన్ని వమ్ము చేయవద్దని, మంచిగా మనసులుకుంటే ఆయన్ను బాగానే చూడడం జరుగుతుందని అజ్జెస్ హామీ ఇచ్చాడు. యూసుఫ్ (అస) చిరునవ్వుతో తనను కొనుక్కుని ఆదరించిన గవర్నరుకు కృతజ్ఞతలు చెప్పారు. తాను విశ్వాసపొత్తునిగా ఉంటానని చెప్పారు.

ఇక్కడ యూసుఫ్(అస)కు కాస్త ఆశ్రయం లభించింది. బాగా చూసుకునే అదరువు లభించింది. ఆయన అల్లాహ్కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటూ జీవితంలో ఎదురయ్యే సంఘటనల పట్ల ఆలోచించసాగారు. కొన్ని రోజుల క్రితం తాను ఒక చీకటి బావిలో, బ్రతికే ఆశ లేని పరిస్థితిలో ఉన్నారు. తర్వాత తనను కొందరు కాపాడారు, కాని ఇనుప సంకెళ్లతో బంధించారు. ఇప్పుడు ఒక విలాసవంతమైన భవనంలో తాను స్వేచ్ఛగా తిరుగాడుతున్నారు. ఆహారానికి ఎలాంటి కోదువ లేదు. కాని ఆయన తన తల్లిదండ్రుల కోసం, సోదరుడు బిన్యామిన్ కోసం పరితపించ సాగారు. వారిని గుర్తుచేసుకుని రోజుా దుఃఖించేవారు.

గవర్నరు గారి భార్యకు వ్యక్తిగత సేవకునిగా ఆయన నియమించబడ్డారు. ఆయన చాలా విధేయంగా పని చేసేవారు. సమ్రాత, సహానం, మృదువైభారి కలబోసిన ఆయన, అందరి హృదయాలూ చూరగొన్నారు. గవర్నరు అజ్జెస్ కూడా ఆయన్ను చాలా అభిమానించసాగాడు.

★ ఇక్కడ ‘అజ్జెస్’ అనేది పేరు కాదు. ఈజ్యోతిశ్చ దేశ అధికారిక బిరుదు.

కాలం గడచిన కొడ్డి ఆయన ఒక తెలివైన, జ్ఞానసంపన్ముడైన యువకునిగా ఎదిగారు. ఆయనలోని సుగుణాల కారణంగా అల్లాహ్ ఆయనకు వివేకాన్ని, విజ్ఞతను, వివేచనను ప్రసాదించాడు.

ఆయన చాలా అందమైనవారు. ఆయన సాందర్భం పట్టణంలో చర్చ నీయంశమైంది. కవులు ఆయన్ను తాము చూసిన అత్యంత అందమైన వ్యక్తిగా కీర్తిస్తూ కవితలు అల్లసాగారు. దూరప్రాంతాల నుంచి ప్రజలు ఆయన్ను చూడానికి రాసాగారు. అనేక మంది కన్యలు, కులీన కుటుంబాలకు చెందిన స్త్రీలు ఆయన్ను స్వంతం చేసుకోవాలని కలలు కనసాగారు. కాని ఆయన ఎన్నడూ ఎలాంటి అనుచితమైన చేష్టలకు పాల్పడలేదు. ఎల్లప్పుడూ మర్యాదగా, నమ్రతగా వ్యవహరించేవారు.

త్వరలోనే ఆయనకు జీవితంలో మరో పరీక్ష ఎదురైంది. అందమైన యూసుఫ్ (అస) సాందర్భం గవర్నరు భార్య జులేఖాను నిలువనీయలేదు. ఆయన పట్ల వెరివ్యామాహం వల్ల ఆమె నిద్రలేని రాత్రులు గడిపింది. ఆయన పట్ల ప్రేమలో మనిగిపోయింది. తాను అమితంగా ప్రేమించే వ్యక్తి అంత దగ్గరగా ఉన్నప్పటికీ కనీసం తాకడానికి కూడా అవకాశం లేని పరిస్థితి ఆమెకు భరించరాని దయ్యాంది. అయితే ఆమె బరితెగించిన స్త్రీ కాదు. ఆమెకు ఉన్న హోదా అంత స్తుల ద్వారా ఆమె తాను కోరిన పురుషుడిని పొందగలదు. ఆమె చాలా తెలివి కలిగిన అందమైన స్త్రీ. అందుకే గవర్నరు కావాలని ఆమెను వివాహం చేసు కున్నాడు. ఆమె వల్ల సంతాసం కలగకపోయినా ఆయన మరో పెళ్ళి చేసుకోలేదు. ఆమెను అంతగా ప్రేమించేవాడు.

ప్రలోభం

యూసుఫ్ (అస) పట్ల ఆకర్షణను తట్టుకోలేని జులేఖా ఒక రోజు అందంగా ముస్తాబు చేసుకుని యూసుఫ్ (అస)ను తన శయనాగారానికి రమ్యనీ పిలిపించింది. ఆయన రాగానే లోపలి నుంచి తలుపులు మూసి, నేను సీ కోసమే ఉన్నానని తన కోరికను వెళ్లుగ్కింది.

యూసుఫ్ (అస) నిర్భాంతపోయారు. ఈ ప్రలోభం చాలా బలమైనది. దీన్ని తిరస్కరించడం సాధారణమైన విషయం కాదు. పూర్తి యవ్వనంలో ఉన్న యూసుఫ్(అస) మనసులో నైతికమైన ఆలోచనలే కదలాడాయి. నన్ను కన్న కొడుకులా చూస్తున్న గవర్నరు గారి గౌరవమర్యాదలను ఎలా భంగపరచగలను?

అన్నారు. “ఆల్హావ్ క్షమించుగాక! మీ భర్త నాకు యజమాని. ఆయన నన్ను చాలా బాగా చూస్తున్నారు. చెడుగా వ్యవహారించిన వారికి ఎలాంటి మంచీ జరగదు” అని జవాబిచ్చారు. ప్రీతి దుర్మార్గపు అలోచనల నుంచి తనను కాపాడమని ఆయన దేవుళ్ళి శరణు కోరారు.

యూసుఫ్ (అస) తిరస్కరం ఆమె వాంఛను మరింత పెంచింది. ఆయన బయటకు వెళ్ళడానికి తలుపు తీస్తుండగా ఆమె వెనక నుంచి పరుగున వెళ్ళి ఆయన చొక్కు పట్టుకుంది. గట్టిగా లాగడం వల్ల ఆయన చొక్కు చిరిగిపోయింది. చిరిగిన చొక్కు ముక్కు ఆమె చేతిలో ఉండిపోయింది. ఆప్యుడే యూసుఫ్ (అస) తలుపు తెరిచారు. ఎదురుగా గవర్సరు అజ్జీ నిలబడి ఉన్నాడు. తెలివైన ఆ ప్రీతి వెంటనే తన స్వరాస్ని మార్చి తన చేతుల్లో చిరిగిపోయిన చొక్కు ముక్కును భర్తకు చూపిస్తూ, “నీ భార్య పట్ల చెడుగా వ్యవహారించిన వ్యక్తికి ఇక్క ఏమిటి?” అని ప్రశ్నించింది. యూసుఫ్ (అస) తన పట్ల అసభ్యంగా ప్రవర్తించాడని చెబుతూ అందుకు రుజువుగా ఆ చొక్కు ముక్కును చూపించింది. తాను అమాయకు రాలినని, యూసుఫ్ (అస) తనను లొంగదీయడానికి ప్రవర్తించాడని అరోపించింది. యూసుఫ్(అస) మొదట దిగ్గుంతికి గురయ్యారు. తర్వాత జిరిగినది అజ్జీకు వివరించే ప్రయత్నం చేశారు. అయితే మూసి ఉన్న తలుపుల వెనుక ఏం జిరిగిందో యూసుఫ్(అస)కు, జులేఖాకు తప్ప మరెవ్వరికి తెలియదు.

సాక్ష్యం

అజ్జీ వెంటనే జులేఖా సోదరునితో మాట్లాడారు. జులేఖా సోదరుడు నిజాయితి, తెలివితేటలు కలిగిన వ్యక్తి. ఆయన జులేఖా కథనాన్ని, యూసుఫ్ (అస) చెప్పిన మాటలను విన్నాడు. తన అభిప్రాయాన్ని చెబుతూ, “సోవకుని చొక్కు ముందు భాగం చిరిగి పోయి ఉంటే జులేఖా చెబుతున్నది నిజం. అతడు ఆమె పట్ల అసభ్యంగా వ్యవహారించాడని చెప్పాలి. అలా కాక అతని చొక్కు వెనుక భాగం చిరిగి ఉంటే జులేఖా అబద్ధమాడుతోంది” అన్నాడు. చిరిగిన చొక్కును పరిశీలిస్తే ఆమె చెప్పేది అబద్ధమని స్వస్థంగా తెలిసింది. నిరాశా నిస్సుపూ లకు గురైన ఆ భర్త ఆమెతో, “సిగ్గు.. సిగ్గు.. మీ ప్రీతి మాయోపాయాలు!” అన్నాడు.

న్యాయప్రియుడైన అజ్జీ వెంటనే తన భార్య ప్రవర్తనకు యూసుఫ్ (అస)కు క్షమాపణలు చెప్పాడు. యూసుఫ్(అస)పై అసత్యపు అరోపణలు

చేసినందుకు క్షమాపణలు వేడుకోవాలని తన భార్యకు కూడా ఆదేశించాడు. అయితే సేవకులతో నిండిన అలాంటి భవనంలో జరిగిన ఈ సంఘటన ఒక రహస్యంగా ఉండడం సాధ్యం కాదు. ఈ కథ ఆ నోట ఈ నోట అందరికి తెలిసింది. జులేఖా ప్రవర్తన సిగ్గుమాలినదిగా ప్రీతిలు మాట్లాడుకోసాగారు. “ఒక గవర్సరు రుకు భార్యగా ఉండి ఒక బానిసతో ప్రేమ వ్యవహారాన్ని నడుపాలనుకోవడం సిగ్గుచేటు” అని వ్యాఖ్యానించసాగారు.

ఈ వ్యాఖ్యలు జులేఖాను చాలా బాధించాయి. యూసుఫ్ (అస) వంటి సాటిలేని అందం కలిగిన వ్యక్తిని చూసిన ఏ ప్రీతి అయినా తన లాగే వ్యవహారి స్తుందని ఆమె భావించింది. తన అభిప్రాయాన్ని నిరూపించడానికి, తాను ఎలాంటి ఆకర్షణకు గురయ్యిందో అలాంటి ఆకర్షణకే మిగిలిన ప్రీతిలు అందరూ గురయ్యే పథకాన్ని వేసింది. వారందరిని ఒక పెద్ద విందుకు ఆహ్వానించింది. గవర్సరు గారి భార్య ఇచ్చిన విందుకు రాకుండా ఎలా ఉంటారు. అందరూ వచ్చారు. ఈ సందర్భంగా ఆ బాసిన కుర్కాడిని కూడా చూడాలని వచ్చారు. జులేఖాతో చనువు ఉన్న కొందరు ప్రీతిలయితే యూసుఫ్(అస)ను పరిచయం చేయటానికి అంగీకరిస్తేనే తాము విందుకు వస్తామని హస్యమాడారు.

విందు ప్రారంభమయ్యాంది. రకరకాల ఫలాలు వారి ముందు ఉన్నాయి. వాటిని కోయడానికి పదునైన కత్తిని ప్రతి ఒక్కరి ముందు ఉంచడం జిరిగింది. ఆ ఫలాలను తినడానికి వారు కత్తితో వాటిని కోస్తున్నప్పుడు జులేఖా అక్కడికి యూసుఫ్ (అస)ను పిలిచింది. ఆయన అక్కడికి హండాగా వచ్చారు. జులేఖా అయన్ను పేరు పెట్టి పిలువగానే ఆ ప్రీతిలు అందరూ తలెత్తి ఆయన్ను చూశారు. అలాంటి అందమైన యువకుడిని వారు ఎన్నడూ చూడలేదు. ఆయన అందం వారిని మంత్రముగ్గల్చి చేసింది. వారు తమ చూపును ఆయనపై నుంచి తప్పిం చలేకపోయారు. ఆయన్ను ఆలా చూస్తూ ఉండిపోయారు. చివరకు తమ చేతుల్లో ఉన్న ఫలాన్ని కోసే బదులు వేళ్ళు కోసుకున్నారు. ఇది చూసిన జులేఖా ముఖంలో సంతృప్తి కదలాడింది. తన పథకం ఫలించిన ఆమె భావించింది. అందరినీ ఉద్దేశించి మాట్లాడుతూ ఆమె, “ఈ యువకుడి విషయంలోనే మీరందరూ నాపై ఆరోపణలు, విమర్శలు చేశారు, ఇతడు నాకే స్వంతం, నా మాటకు ఒప్పుకోక పాతే ఇతడ్ని జైల్లో నేరస్తులతో పాటు మగ్గేలా చేస్తాను” అని అందరి ముందు ధైర్యంగా ప్రకటించింది. ఈ మాటలు విన్న యూసుఫ్ (అస) దేవునితో, “ప్రభూ! చెడుకు పాల్పడేకన్నా జైలే నాకు మేలయినది” అని ప్రార్థించారు.

ఆమె ఎన్ని విధాలుగా ప్రయత్నించినా యుసుఫ్ (అస)ను లోబరచుకోలేక పోయింది. ఆమె దెబ్బతిన్న తాచులా బుసలు కొట్టింది. తన గౌరవమర్యాదలు నిలబడాలంటే యుసుఫ్ (అస) జైలుకు పోవాలని తన భర్తకు నచ్చజెప్పింది. లేకపోతే తాను అతడి గౌరవమర్యాదలను కాపాడలేనని సృష్టింగా చెప్పేసింది. యుసుఫ్ (అస) నిర్దోష అన్న విషయం అజీవీకు బాగా తెలుసు. యుసుఫ్ (అస) మంచి యువకుడని, విశాసపాత్రుడైన సేవకుడని ఆయనకు బాగా తెలుసు. అందువల్లనే ఆయన యుసుఫ్ (అస)ను అభిమానిస్తున్నాడు. ఒక అమాయ కుడిని జైలులో పెట్టించడం ఆయనకు ఇష్టం లేదు. కాని ఆయనకు మరో దారి కూడా కనబడలేదు. యుసుఫ్ (అస)ను జాలేఖాకు దూరంగా ఉంచడం వల్లనే యుసుఫ్ (అస) గౌరవమర్యాదలు కూడా భద్రంగా ఉంటాయని ఆయన భావించాడు. ఆ రాత్రి ఆయన బరువైన మనసుతో యుసుఫ్ (అస)ను జైలుకు పంపాడు.

యుసుఫ్(అస) కలల అర్థాన్ని వివరించడం

ఈ జైలు శిక్ష యుసుఫ్ (అస)కు మూడవ పరీక్ష. ఈ సమయంలో అల్లాహ్ ఆయనకు ఒక అసాధారణమైన వరాన్ని ప్రసాదించాడు. కలల అర్థాన్ని గ్రహించే శక్తి ప్రసాదించాడు. అదే సమయంలో ఇద్దరు వ్యక్తులు ఏదో అపరాధం వల్ల అదే జైలుకు వచ్చారు. అందులో ఒకడు రాజుగారి వ్యక్తిగత సేవకుడు. దెండవవాడు రాజుగారి వంటవాడు. యుసుఫ్ (అస)ను చూసి వారు ఆయన నేరస్తుడు కాదని గ్రహించారు. ఆయన ముఖంలో ధర్మపరాయణతకు సంబంధించిన తేజస్సు దేవీవ్యమానంగా ప్రకాశించేది. వారిద్దరికి విచిత్రమైన కలలు వచ్చాయి. ఆ కలల అర్థం తెలుసుకోవాలని వారు ఆత్మత కనబరిచారు. వారు యుసుఫ్ (అస)ను తమ కలలకు అర్థం చెప్పవలసిందిగా కోరారు. రాజుగారి వ్యక్తిగత సేవకుడు తన కల గురించి చెబుతూ, “నా కలలో నేను ఒక ద్రాక్ష తోటలో ఉన్నాను. ద్రాక్షపత్ర రసాన్ని తీసి రాజుగారి కోసం పాతలో పోస్తున్నాను” అన్నాడు. రాజుగారి వంట వాడు తన కల గురించి చెబుతూ, “నేను కలలో ఒక రొట్టెలు ఉన్న బుట్టను నెత్తిన పెట్టుకుని వెడుతున్నాను. పక్కులు ‘రొట్టెలను తినేస్తున్నాయి’ అన్నాడు. వారి కలలకు అర్థం చెబుతానని యుసుఫ్ (అస) హామీ ఇచ్చారు. కలల అర్థాన్ని గ్రహించే శక్తి తనకు అల్లాహ్ ప్రసాదించాడని వారికి చెప్పారు. అల్లాహ్నా

తిరస్కరించేవారు, మరణానంతర జీవితాన్ని తిరస్కరించేవారి మార్గాన్ని తాను తిరస్కరిస్తున్నానని, తాను తన తాతముత్తాతలైన ప్రవక్తల ధర్మానికి కట్టబడు తున్నానని, తాను అల్లాహ్ అల్లాహ్ ప్రసాదములను చేర్చేవాడిని కాదని, అల్లాహ్ అల్లాహ్ ను తప్ప మరెవ్వరినీ ఆరాధించరాదని స్వయంగా ఆయనే ఆదేశించాడని వివరించారు.

ఆ తర్వాత ఆయన ఆ ఇద్దరి కలల అర్థాన్ని గురించి వివరించారు. అందులో ఒకరి కల మంచిని సూచిస్తుందని, మరొకరి కల చెడును సూచిస్తుందని అన్నారు. రాజుగారి వ్యక్తిగత సేవకుడు నిర్దోషిగా విడుదల అపుతాడని, కాని రాజు గారి వంటవాడు దేపిగా నిరూపించబడి శిలువ వేయబడతాడని అన్నారు. పక్కులు అతని తలను పొడిచి తింటాయని చెప్పారు. (రాజుగారి వ్యక్తిగత సేవకుడు నిజానికి అబద్ధపు ఆరోపణల వల్ల జైలుపాలయ్యాడు. కాని రాజుగారి వంటవాడు మాత్రం రాజుకు విషం ఇచ్చి చంపే కుట్టలో పాలుపంచుకున్న నేరస్తుడు.)

యుసుఫ్ (అస) చెప్పిన నిధంగానే రాజుగారి వంటవాడికి శిక్ష పడింది. రాజుగారి వ్యక్తిగత సేవకుడు విడుదలయ్యాడు. అతను మళ్ళీ రాజుగారి కొలువులో చేరిపోయాడు. యుసుఫ్ (అస) తన కలకు అర్థాన్ని వివరించడం, ఆయన చెప్పినట్టే జరగడం, ఆయన ముఖంలోని తేజస్సు రాజుగారి వ్యక్తిగత సేవకుడిపై గొప్ప ప్రభావాన్ని వేశాయి. యుసుఫ్ (అస)కు ఎలా తాను బదులు తీర్చుకునేదని ప్రశ్నించాడు. తనకు అన్యాయంగా విధించిన జైలు శిక్ష గురించి రాజుగారికి చెప్పమని యుసుఫ్ (అస) అతడిని కోరారు. కాని జైలు నుంచి విడుదలైన రాజుగారి వ్యక్తిగత సేవకుడు ఈ విషయాన్ని మరచిపోయాడు. అందువల్ల యుసుఫ్ (అస) మరికొన్ని సంవత్సరాలు జైలులోనే ఉండవలసి వచ్చింది.

రాజుగారి కల

ఒక రోజు రాజుగారికి ఒక కల వచ్చింది. ఆ కల ఆయన్ను చాలా కలచి వేసింది. రాజ్యంలోని పండితులు, మేధావులందరినీ ఆయన హజరువరచి తన కలకు అర్థాన్ని చెప్పుమన్నాడు. రాజుగారు తన కలలో ఏడు పుష్టికరమైన అపులను చూశారు. వాటిని ఏడు బక్కచిక్కిన అపులు తినేస్తున్నాయి. ఏడు విరగపండిన మొక్కజొన్ పొత్తులను, మరో ఏడు ఎండిన పొత్తులను చూశారు. ఈ కలకు అర్థం చెప్పవలసిందిగా రాజు కోరాడు. దర్శారులోని మేధావులు, పండితులు

నిజాయితీగా తమ అశక్తతను ప్రకటించారు. ఈ కలకు అర్థం తాము చెప్పే మన్నారు. ఈ కలలో మీశ్రమ సంకేతాలున్నాయని, ఇలాంటి కలల అర్థం చెప్పి శక్తి తమకు లేదని అన్నారు.

జైలు నుంచి విడుదలైన రాజుగారి వ్యక్తిగత సేవకుడు అప్పటికి రాజుగారి కాలువలో మళ్ళీ చేరి ఉన్నాడు. అప్పుడు అతడికి జైలులో తన కలకు అర్థం చెప్పిన యూసుఫ్ (అస) గుర్తుకు వచ్చారు. అతను రాజుగారితో, “ప్రభూ! మీ కారాగారంలో ఒక పుణ్యాత్మకుడు ఉన్నారు. ఆయన కలల అర్థాన్ని వివరించే విద్యలో ప్రాపిణ్యం కలిగినవారు. నన్న మీరు ఆయన వద్దకు పంపితే నేను వెళ్లి కలకు అర్థాన్ని తెలుసుకుని వస్తాను” అన్నాడు. రాజుగారు అతడిని వెంటనే వెళ్లాలని ఆజ్ఞాపించారు.

రాజుగారి కలకు అర్థాన్ని తన వద్దకు వచ్చిన సేవకుడికి యూసుఫ్ (అస) ఇలా వివరించారు: రాజ్యంలో ఏడు సంవత్సరాలు పుష్టిలంగా పంటలు పండుతాయి. సరియైన విధంగా సేద్యం చేస్తే మంచి దిగుబడి వస్తుంది. ప్రజల అవసరాలకు మించి పంటలు పండుతాయి. ఈ మిగులును నిలువ చేసుకోవాలి. ఆ పిదప ఏడు సంవత్సరాలు కరవు ఉంటుంది. నిలువ ఉంచుకున్న ధాన్యాన్ని ఈ కరవు కాలంలో ఉపయోగించుకోవాలి. అయితే కరువు సంవత్సరాల్లోనూ కొంత ధాన్యాన్ని మిగుల్చుకుని తర్వాతి సంవత్సరాలకు ఉంచుకోవాలని ఆయన తెలిపారు. ఇంకా ఆయన కలకు అర్థాన్ని వివరిస్తూ, “ఏడు సంవత్సరాల కరవు కాలం గతించిన తర్వాత ఒక సంవత్సరం పుష్టిలంగా వర్షాలు కురుస్తాయి. సరియైన విధంగా నీటిని ఉపయోగించుకుంటే ద్రాక్ష, ఆలివ్ పంటలు బాగా పండుతాయి. ఆ విధంగా ద్రాక్ష, ఆలివ్ నూనెలు ప్రజలకు పుష్టిలంగా లభిస్తాయి” అని చెప్పారు.

ఈ పుభవర్తను తీసుకుని రాజుగారి వ్యక్తిగత సేవకుడు రాజుగారి వద్దకు వచ్చాడు. యూసుఫ్(అస) తన కలకు చెప్పిన అర్థం రాజుగారికి ఆసక్తికరంగా కనబడింది. ఆయన వెంటనే యూసుఫ్(అస)ను పిలుచుకు రావలసిందిగా ఒక భట్టుని పంపించాడు. కానీ ఆ భట్టుడు యూసుఫ్ (అస) మాటలు విని ఆశ్చర్య పోయాడు. జైలు నుంచి విముక్తి లభిస్తుందంటే ఏ ఔర్మిదీ అయినా సంతోషంతో కేరింతలు కొడతాడు. కానీ యూసుఫ్(అస) మాత్రం ముందు తనపై మోపబడిన

అబద్ధపు ఆరోపణలను ఉపసంహరించుకుంటే జైలు నుంచి బయటకు వస్తానని చెప్పారు. ఆయన భట్టునితో ఈ విషయం చెబుతూ, “రాజుగారి వద్దకు వెళ్లి చెప్పు. ఆయన్ను అవసరమైంటే గవర్నరు గారి భార్య ఇచ్చిన విందుకు హజరైన మహిళలను విచారించమని చెప్పు. నాకు ఎందుకు జైలు శిక్ష విధించారో వారిని అడగమను” అని చెప్పి పంపించారు.

భట్టుని ద్వారా ఈ విషయం తెలుసుకున్న రాజుగారు వెంటనే విచారణ జరిపించారు. అప్పటికి గవర్నరు గారి భార్య కూడా ముసలిదయ్యంది. యూసుఫ్ (అస) కష్టాలకు తానే కారణమని ఒప్పుకుంది. తాను మానవమాత్రులాలినని, తనకూ బలహీనతలు ఉండడం సహజమని ఆమె చెప్పుకుంది. కానీ ఇప్పుడు తాను అల్లాహ్ శరణవేదుకుంటున్నానని, చెడు ఆలోచనలు మానుకున్నానని, తనను క్షమించాలని రాజుగారిని వేడుకుంది. ఆమె పట్ల జాలితో రాజుగారు ఆమెను క్షమించారు. యూసుఫ్(అస) నిర్దోషి అని రుజువుయ్యంది. రాజుగారు ఈ విషయం యూసుఫ్(అస)కు తెలియజేసి, ఆయన్ను రాజభవనానికి ఆహ్వా నించారు. యూసుఫ్(అస)ను చూడగానే ఆయన ఔన్నత్యాన్ని గుర్తించి రాజుగారు ఆయనకు తన దర్శారులో ఉన్నత పదవిని కట్టబెట్టారు. రాజ్యంలోని ధాన్యాగారాల నియంత్రణ బాధ్యతలు ఆయనకు అప్పగించారు. ఆ విధంగా ఆయన రాజ్యంలోని పంటల విషయంలో జాగ్రత్తలు తీసుకుని రానున్న కరవు కాలాల్లో ఇబ్బందులు ఎదురవ్వకుండా తగిన ఏర్పాట్లు చేస్తారని రాజుగారు ఆశించారు.

ఏదేళ్ళ ఘవధులు

కాలచక్రం గిరగిర తిరిగింది. పుష్టిలంగా పంటలు పండే మొదటి ఏడు సంవత్సరాల కాలం మొదలయింది. యూసుఫ్ (అస) ఆ కాలంలో రాజ్యంలోని పంటల విషయంలో పూర్తిగా జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు. ఆ తర్వాతి ఏదేళ్ళ రాజ్యంలో కరవు కాలం వచ్చిపడింది. ఆ ప్రాంతమంతటా కరవు అలముకుంది. యూసుఫ్(అస) స్వదేశం కనవాలో కూడా కరవు అలముకుంది. తమ రాజ్యంలో పుష్టిలంగా ధాన్యం నిలువ ఉంది కాబట్టి అవసరం ఉన్న రాజ్యాలకు తగిన ధరకు తమ వద్ద ఉన్న ధాన్యాన్ని అమృషచ్ఛని యూసుఫ్ (అస) రాజుగారికి సలహా ఇచ్చారు. రాజుగారు ఈ సలహాను అంగీకరించారు.

యూసుఫ్(అస) సోదరుల రాక

యాకూబ్ (అస) తన కుమారులను ఈజిప్పు పంపించారు. బిన్యామిన్ తప్ప ఆయన కుమారులు అందరూ ధాన్యం కొనుక్కుని వెళ్ళడానికి ఈజిప్పు వచ్చారు. ధాన్యం కోసం సుదూర ప్రాంతం నుంచి వచ్చిన ఆనేక మంది సోదరుల గురించి యూసుఫ్ (అస) విన్నారు. వారు ఈజిప్పు భాష కూడా మాట్లాడు లేకపోతున్నారని ఆయన వద్దకు సమాచారం వచ్చింది. తమకు కావలసిన ధాన్యం కొనుగోలు కోసం వారు ఆయన ముందు హజ్జరైనప్పుడు యూసుఫ్ (అస) వెంటనే తన సోదరులను గుర్తించారు. కానీ వారు ఆయన్ను గుర్తించలేక పోయారు. అసలు వారు ఆయన్ను ఎలా గుర్తిస్తారు? వారి దృష్టిలో యూసుఫ్ (అస) ఇకలేరు. ఏళ్ళ క్రితం చీకటి బావిలో విసరివేయబడ్డారు.

యూసుఫ్ (అస) వారిని సాదరంగా ఆహ్వానించారు. వారికి కావలసిన ధాన్యాన్ని ఇచ్చిన తర్వాత వారిని ఎక్కడి నుంచి వచ్చారని ప్రశ్నించారు. తాము గౌరవసీయుడైన ప్రవక్త సంతానమని, తాము పదకొండు మంది సోదరులమని వారు సమాధానమిచ్చారు. తమలో అందరికన్నా చిన్నవాడు ఇంటి వద్ద తమ ముసలి తండ్రికి సేవచేయడానికి ఉండిపోయాడని చెప్పారు. తండ్రి గుర్తుకు రాగానే యూసుఫ్ (అస) కళ్ళ సీటితో నిండిపోయాయి. తన మనసు తండ్రి కోసం పరితపించింది. తన సోదరులతో ఆయన, “మిమ్మల్ని నమ్మచ్చా?” అని ప్రశ్నించారు. వారు కాస్త అసహనంగా, “మేము అబద్ధాలు ఎందుకు చెబుతాము” అన్నారు.

“మీరు చెప్పేది నిజమైతే సాక్షంగా మీ సోదరుడిని తీసుకురండి. నేను మీకు రెట్టింపు ధాన్యం ఇస్తాను” అన్నారు యూసుఫ్ (అస). “మీ సోదరుడిని తీసుకురానట్టయితే మీరు మళ్ళీ ఇక్కడికి రాకపోవడమే మంచిది” అని పోచ్చించారు.

వాళ్ళ అనందంగా తమ సోదరుడిని తీసుకువస్తామని చెప్పారు. కానీ అందుకు తమ తండ్రి అనుమతి తీసుకోవలసి ఉంటుంది. వారిని మళ్ళీ వచ్చేలా చేయడానికి యూసుఫ్ (అస) తన సేవకునితో, వాళ్ళ ధాన్యానికి చెల్లించిన నాణాలున్న పంచిని కూడా ఒక బస్తాలో ఉంచేయమన్నారు. ఆ విధంగా వాళ్ళ ఆశతో మళ్ళీ వస్తారని ఆయన ఆశించారు.

ఇంటికి తిరిగి వెళ్ళిన ఆ సోదరులు తమ తండ్రి యాకూబ్ (అస)తో ఈజిప్పులో జరిగింది యావత్తు వివరించారు. బిన్యామిన్ను తీసుకుని ఈజిప్పు వెళ్ళవలసి ఉండని ఆయనతో చెప్పారు. యాకూబ్ (అస) దుఃఖంతో తాను వారి వెంట బిన్యామిన్ను పంపేది లేదని అన్నారు. మిమ్మల్ని నమ్మి యూసుఫ్ (అస) ను మీ వెంట పంపితే మీరు ఏం చేశారని దుఃఖించారు.

ఆ తర్వాత వాళ్ళ తమ ధాన్యం బస్తాలు తెరిస్తే వాటిలో ఒకదానిలో తాము చెల్లించిన సామ్య ఎలాంటిదలాగే ఉండడం చూసి అశ్చర్యపోయారు. వారు వెంటనే తమ తండ్రి వద్దకు నచ్చి, “చూడండి! అక్కడి అధికారి మేము ఇచ్చిన డబ్బు కూడా వాపసు ఇచ్చేశాడు. అతను బిన్యామిన్కు ఎలాంటి హాని కలిగించడనడానికి ఇదే సాక్ష్యం. బిన్యామిన్ను తీసుకువెళ్ళడం వల్ల లాభమే ఉంటుంది” అని వాదించారు. కానీ యాకూబ్ (అస) వారితో పాటు బిన్యామిన్ను పంపడానికి ఇష్టపడలేదు.

సోదరుల పునరాగమనం

కొంతకాలం గడచిన తర్వాత వారి వద్ద ఉన్న ధాన్యం అయిపోయింది. మళ్ళీ ఈజిప్పు వెళ్ళి ధాన్యం తీసుకురావలసిందిగా యాకూబ్ (అస) వారికి చెప్పారు. కానీ యూసుఫ్(అస) చేసిన పోచ్చరిక వారికి గుర్తుకు వచ్చింది. బిన్యామిన్ లేకుండా తాము ఈజిప్పు వెళ్లలేదు. తప్పనిసరయి యాకూబ్ (అస) వారితో పాటు బిన్యామిన్ను పంపించారు. అయితే వారితో పాటు బిన్యామిన్ను పంపే ముందు వారితో ఒక ప్రమాణం చేయించారు. “అతడిని ఎలా తీసుకువెడుతున్నారో అదే స్థితిలో సురక్షితంగా తిరిగి తీసుకువస్తామని నాకు అల్లాహో పేరు మీద మీరు ప్రమాణం చేయండి లేకపోతే నేను అతన్ని మీ వెంట పంపను” అని అన్నారాయన. తండ్రి కోరిన విధంగా వారు ప్రమాణం చేశారు. యాకూబ్ (అస) వారిని ఆశీర్వదించి వారిని కాపాడాలని అల్లాహోను ప్రార్థించారు. వారు ఈజిప్పుకు నుండి ప్రయాణం ప్రారంభించారు. బిన్యామిన్ భద్రత విషయమై పూర్తి జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు.

యూసుఫ్(అస) వారిని సాదరంగా ఆహ్వానించారు. తన స్వంత సోదరుడు బిన్యామిన్ను గుండెలకు హత్తుకోవాలన్న కోరికను ఆయన అతికష్టమ్మీద

అణచుకున్నారు. వారందరికీ ఆయన ఒక విందు ఇచ్చారు. భోజనాల వద్ద వారు జంటలు జంటలుగా కూర్చున్నారు. యూసుఫ్(అస) తాను అమితంగా ప్రేమించే సౌదరుడు బిన్యామిన్ ప్రక్కన కూర్చునే విధంగా ఏర్పాట్లు చేయించారు. బిన్యామిన్ ఈ ఏర్పాటు చూసి దుఃఖిస్తూ తన సౌదరుడు యూసుఫ్ (అస) ఉన్నట్లయితే తన ప్రక్కన కూర్చుని ఉండేవాడని చెప్పారు.

ఆ రాత్రి యూసుఫ్ (అస) బిన్యామిన్ను ఒంటరిగా కలుసుకుని తనను సౌదరునిగా పరిగణిస్తావా అన్నారు. బిన్యామిన్ జవాబిస్తూ, “మీరు చాలా మంచి అధికారి. కానీ నా సౌదరుడు యూసుఫ్ (అస) స్థానం మీరు పూరించలేరు” అన్నారు. యూసుఫ్(అస) కన్నీళ్ళతో తానే ఆ సౌదరుడిని వివరించారు. అనేక సంవత్సరాల యొడబాటు, తర్వాత విధి తమను మళ్ళీ కలిపిందని, ఇదంతా అల్లాహ్ అనుగ్రహమని అన్నారు. అయితే ప్రస్తుతానికి ఈ విషయాన్ని రహస్యంగా తామిద్దరి మధ్యనే ఉండనీయాలని చెప్పారు. సౌదరులిరువురు సంతోష సంబరాలతో ఒకర్నొకరు కొగలించుకున్నారు.

దొంగతనం

మరుసటి రోజు వారికి ఇవ్వవలసిన ధాన్యాన్ని బస్తాల్లో నింపి ఒంటేలపైకి ఎక్కిస్తున్నప్పుడు, రాజుగారి బంగారు పాత్రను బిన్యామిన్ సంచిలోకి ఒక వ్యక్తి జారవిధిచాడు. వారి ఒంటేలు పట్టణం దాటక ముందే వారిని ఒక అధికారి వెంబడిస్తూ వచ్చి, ఒంటేలు ఆపండని ఆజ్ఞాపించాడు. రాజుగారి బంగారు పాత్ర పోయిందని, వర్ధక బృందాలన్నింటినీ తనిటీ చేయవలసి ఉండని వారన్నారు. ఆ బంగారు పాత్రను వెదకి ఇచ్చిన వారికి రాజుగారు ఒక ఒంటే మోయగలిగిన ధాన్యం బహమానంగా ఇస్తారని కూడా వారు చెప్పారు. సౌదరులు అల్లాహ్ మీద ప్రమాణం చేస్తూ తాము ఇక్కడికి ఎలాంటి నేరం చేయడానికి రాలేదని అన్నారు. తాము దొంగలం కాదని వాదించారు. కానీ ఆ అధికారి వారిని నిలదీస్తూ మీరు అబధ్యం చెబుతున్నట్లయితే మీకు ఎలాంటి శిక్ష విధించాలని ప్రశ్నించాడు. ఎవరి సంచిలో ఆ పాత్ర లభిస్తుందో ఆ వ్యక్తిని నిర్ణాధించి విచారించాలని వారు జవాబిచ్చారు.

మొత్తం అందరినీ తనిటీ చేయడం జరిగింది. బిన్యామిన్ సంచిలో ఆ పాత్ర దొరకడం చూసి వారు నిర్ణాంతపోయారు. వారందరిని నిర్ణంధించి

యూసుఫ్(అస) ముందు హజరుపరచటం జరిగింది. సౌదరులు బిన్యామిన్ నిజాయితీని, మంచితనాన్ని, సద్వర్తనాన్ని వివరించే బదులు, బిన్యామిన్ దొంగతనం చేయడం కొత్తకాదన్నట్లు మాట్లాడారు. అతడి పెద్దన్న (అంటే యూసుఫ్ -అస) కూడా అలాంటివాడే అన్నారు. తమ ఈర్యాసూయలను ప్రకటించే మరో అవకాశం వారికి లభించినందుకు వారు సంబరపవడ్డారు. దొంగను జైల్లో పెట్టాలని యూసుఫ్ (అస) అన్నారు. తనను కూడా దొంగను చేసి వారు తన ముందే మాట్లాడడాన్ని ఆయన సహానంతో విన్నారు. మీరు చెప్పేది నిజమోకాదో అల్లాహ్పాకు బాగా తెలుసు అనుకున్నారు.

అయితే బిన్యామిన్ లేకుండా ఇంటికి వెళ్ళి తమ తండ్రికి ముఖం చూపించలేమన్నది వారికి బాగా తెలుసు. తమ తండ్రి ఎన్నామై సంవత్సరాల వృధ్య డని, ఈ వార్త ఆయన్ను చాలా కలచివేస్తుందని యూసుఫ్ (అస)కు నచ్చ జెప్పాలనుకున్నారు. బిన్యామిన్ బదులుగా తమలో ఎవరినన్నానిర్ణంధించి, బిన్యామిన్ను వదలిపెట్టాలని కోరారు. కానీ యూసుఫ్ (అస) వారి విజ్ఞప్తిని మన్నించలేదు.

వారిలో పెద్ద సౌదరుడు యహూదా చాలా ఆందోళన చెందాడు. తాము బిన్యామిన్ను క్షేమంగా తీసుకువస్తామని తండ్రికి ప్రమాణం చేసి వచ్చారు. అందువల్ల తాను ఇక్కడే ఉండిపోతానని, తండ్రి అనుమతిస్తేనే, లేదా అల్లాహ్ అదేశస్తేనే తిరిగి ఇంటికి వస్తానని అన్నాడు. వారు అతని కోసం కావలసిన అహార పదార్థాలు విడిచి పెట్టి వెళ్ళిపోయారు. యహూదా అక్కడే బిన్యామిన్కు ఎలాంటి విచారణ జరుగుతుందో అని ఎదురుచూస్తూ ఉండిపోయాడు.

అంతా ఒక పథకం

ఈలోగా యూసుఫ్(అస) తన భవనంలో బిన్యామిన్ను అతిథిగా ఉంచుకున్నారు. అతని సంచిలో రాజుగారి పాత్రను ఉంచేలా పథకం వేసింది తానేనని వివరించారు. ఆ విధంగా బిన్యామిన్ను తన వద్ద ఉంచుకునేలా చేశానని, ఆ విధంగా ఆయన్ను కోపాడుకోవాలనుకున్నానని చెప్పారు. యహూదా కూడా బిన్యామిన్ కోసం అక్కడే ఉండిపోయాడని తెలిసి ఆయన సంతోషించారు. యహూదా స్వతంత్రహా మంచివెళ్లలు గమనించడానికి యూసుఫ్(అస) రహస్యంగా ఏర్పాట్లు చేశారు. మిగిలిన సౌదరులను

వెనక్కి పంపడంలోనూ ఆయన వివేచన దాగి ఉంది. వారు తమ సోదరుల కోసం తిరిగి వస్తారో లేదో చూడాలని ఆయన భావించారు.

తిరిగి వచ్చిన కుమారులతో పాటు బిన్యామిన్ లేకపోవడాన్ని యాకూబ్ (అస) గుర్తించారు. కుమారులు ఈజిష్టో జరిగింది వివరించిన తర్వాత ఆయన నిరాశతో కూలబడ్డరు. బిన్యామిన్ అలాంటి నేరం ఎన్నడూ చేయడన్నది ఆయనకు బాగా తెలుసు. వారి నుంచి ముఖం తిప్పుకుంటూ ఆయన, “మీరు కథ అల్లి చెబుతున్నారు. నేను సహనం వహిస్తాను. బహుళ అల్లాహ్ వారంద రినీ నా వద్దకు తీసుకువస్తాడు. ఆయనే అత్యంత వివేకం కలిగినవాడు, జ్ఞాన సంపన్నుడు” అన్నారు.

బిన్యామిన్ విషయమై ఆయన చాలా బాధకు గురయ్యారు. దైవప్రార్థన మాత్రమే ఆయనకు సాంత్యననిచ్చేది. ఆ విధంగా ఆయన ధార్మిక విశ్వాసాన్ని బలోపేతం చేసుకునేవారు, సహనం వహించేవారు. ఇంతకాలం ఆయన తనకు అత్యంత ఇష్టుడైన కుమారుడు యూసుఫ్(అస) కోసం దుఃఖిస్తా వచ్చారు. ఇష్టుడు ఆయన తనకు ఇష్టులైన మరో ఇధ్దరు కుమారులను కోల్పోయారు. నిరంతరం రోదిస్తా ఉండటం మూలంగా యాకూబ్ (అస) కంటిచూపు కూడా పోయింది. మిగిలిన కుమారులు ఆయనతో, “నాన్నా! మీరు ఉత్సత్తములైన ప్రవక్త. అల్లాహ్ పంపిన గొప్ప సందేశ హరులు. మీ వద్దకు దైవసందేశం అవతరిస్తాంది. ప్రజలు మీ నుంచి మార్గదర్శకత్వాన్ని పొందుతున్నారు. ధార్మిక విశ్వాసాన్ని పొందుతున్నారు. మీరు ఎందుకు ఈ విధంగా మిమ్మల్ని మీరు కృషించేస్తున్నారు” అనందిగారు. యాకూబ్ (అస) వారికి జవాబిస్తా, “ఇలాంటి మాటల వల్ల నా దుఃఖం తగ్గేది కాదు. నా కుమారులు తిరిగి వస్తేనే నా దుఃఖం ఉపశమిస్తుంది. కుమారులారా! వెళ్లండి, వెళ్లి యూసుఫ్(అస) ను, అతని సోదరుడిని వెడకి తీసుకురండి. అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశ చెందవద్దు. అవిశ్వాసులు మాత్రమే అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల నిరాశ చెందుతారు” అన్నారు.

యూసుఫ్ (అస)ను ఎక్కడ వెడకాలో వారికి అర్థం కాలేదు. ఆయన బుతికి ఉన్నారో చనిపోయారో కూడా వారికి తెలియదు. ఆయన్ను చీకటి బావిలో వారు క్రూరంగా నెట్టేశారు. తాము చేసిన దానికి ఇష్టుడు సిగ్గుపడుతున్నారు. అయితే బిన్యామిన్, యహుదాలు ఎక్కడ ఉన్నారో వారికి తెలుసు. అందువల్ల మళ్ళీ

ఈజిష్టుకు వెళ్లి అక్కడి అధికారులకు నచ్చజెప్పి బిన్యామిన్ విడుదలకు ప్రయత్నించాలని భావించారు.

ఈజిష్టు వచ్చిన తర్వాత వారు యహుదాను కలిశారు. ఆ పిదప యూసుఫ్ (అస) వద్దకు వచ్చి, “మేము మళ్ళీ మీ వద్దకు రాక తప్పలేదు. మా సోదరుడిని విడుదల చేయవలసిందిగా మేము మిమ్మల్ని వేడుకుంటున్నాము. మా తండ్రిగారి దుఃఖాన్ని ఈ విధంగా మేము తగ్గించగలము. దయ చూపండి. దయ చూపేవారిని అల్లాహ్ కనికరిస్తాడు” అన్నారు.

తానెవరో చెప్పవలసిన సమయం ఆసన్నమయ్యిందని యూసుఫ్(అస) గ్రహించారు. “మిమ్మల్ని షైతాన్ తప్పుదారి పట్టించిన రోజు మీకు గుర్తున్నదా.. చాలా కాలం క్రితం మీరు నన్ను చీకటి బావిలో నెట్టేసిన రోజు మరచిపోయారా? అప్పుడు నేనెంత బుతిమాలినా మీ మనసు కరగలేదు కదా!” అన్నారు. వారంతా ఆశ్చర్యంతో ఆయన వైపు చూస్తుండిపోయారు. వారిలో ఒకడు అసంకల్పికంగా, “నువ్వు యూసుఫ్వా?” అని పలికాడు. “అప్పును నేను యూసుఫ్వానే. అల్లాహ్ నాపై అనుగ్రహించాడు. అల్లాహ్ నిస్పందేహంగా అపారకృపాశిలుడు” అన్నారాయన.

సోదరులు భయంతో వణకిపోసాగారు. యూసుఫ్(అస) వారి భయాన్ని పోగొడుతూ, “ఇష్టుడు భయపడవలసిన పనిలేదు. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని క్షమించు గాక.. ఆయన పరమ దయామయుడు” అన్నారు. వారిని యూసుఫ్(అస) ఆలింగనం చేసుకున్నారు. వారంతా అనంద భాష్యాలు రాల్చారు. ఆ రాజ్యంలో యూసుఫ్(అస) ఒక బాధ్యతాయుతమైన స్థానంలో ఉన్నారు. తన స్థానంలో మరొకరిని నియమించకుండా ఆక్కడి నుంచి తప్పుకోవడం ఆయనకు సాధ్యం కాదు. కాబట్టి ఆయన తన సోదరులను తక్కణం ఇంటికి వెళ్లి తల్లిదండ్రులను వెంటబెట్టుకుని ఇక్కడికే వచ్చేయండి అన్నారు. వారిని కలువాలన్న ఆత్మత ఆయన్ను నిలువనీయలేదు. సోదరులకు తన చోక్కు ఒకటి ఇచ్చి ఆ చోక్కాను తండ్రి కళ్ళుపై వేయమని చెప్పారు. ఆ విధంగా ఆయనకు కంటిచూపు మరలా వస్తుందని చెప్పారు.

యాకూబ్(అస) ఇక్కడ రాత్రింబవలు దైవప్రార్థనల్లో గడుపుతున్నారు. విచిత్రంగా ఒక ప్రశాంతత తనను ఆపహించుకున్న భావన ఆయనకు కలిగింది.

ఆయన ఆశ్చర్యపోయారు. “నిశ్చయంగా నాకు యూసుఫ్(అస) సువాసన అనుభూతికి వస్తుంది. మీరు నన్ను మతిచెడిన ముసలివాడనుకున్నా సరే” అన్నారు. ప్రజలు ఆయన ఏదేదో ఊహించుకుంటున్నారని భావించారు. ఈలోగా ఈజిష్టు నుంచి సోదరులు రానే వచ్చారు. తమతో పాటు వారు యూసుఫ్(అస) చొక్కాను కూడా తీసుకువచ్చారు. వారు సంతోషంగా తమ తండ్రికి జరిగిన వృత్తాంతం వివరించారు. యూసుఫ్ (అస) చొక్కాను ఆయన కళ్ళపై వేశారు. ఆ వెంటనే ఆయనకు కంటిచూపు వచ్చింది.

వారు తమ తండ్రితో తాము చేసిన తప్పుకు క్రమాపణ కోరుకున్నారు. యాకూబ్ (అస) వారితో, “నాకు మీపై ఎలాంటి అధికారమూ లేదు. మీకు అల్లాహ్ ఇక్క విధించకుండా నేను కాపాడలేను. నేను కేవలం మీ క్రమాపణ కోసం అల్లాహ్ ను ప్రార్థించగలను. ఆయన చాలా క్రమించేవాడు. పరమ దయా మయ్యదు” అన్నారు. ఆ పిదప వారందరూ ఈజిష్టుకు వెళ్లిపోయారు.

వారందరినీ యూసుఫ్(అస) అత్యంత సాదరంగా అహ్మోనించారు. అల్లాహ్ అనుగ్రహాలకుగాను అమితంగా కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. తన తల్లిదండ్రులను అలింగనం చేసుకుని, “నాన్నా నేను కన్న కలకు అర్థం ఇదే. నా ప్రభువు నా కలను నిజం చేశాడు. ఆయన నన్ను కరుణించాడు. జైలు నుంచి బయటకు తీశాడు. నాకు, నా సోదరులకు మధ్య ఔతాన్ విద్యేషాన్ని రగిల్చిన తర్వాత ఇంత కాలానికి సుదూర ఎడారి నుంచి మిమ్మల్ని నా వద్దకు చేర్చాడు. నా ప్రభువు తాను తలచిన వారిపై దయచూపుతాడు. ఆయన అస్తి తెలిసినవాడు, మహా జ్ఞాన సంపన్నుడు” అన్నారు.

యూసుఫ్(అస) తన తల్లిదండ్రులను రాజుగారి వద్దకు తీసుకువెళ్లారు. వారందరూ ఈజిష్టులో స్థిరపడడానికి అనుమతి కోరారు. రాజ్యంలో యూసుఫ్ (అస) ఒక ముఖ్యమైన అధికారి. రాజు చాలా సంతోషంగా యూసుఫ్ (అస) కుటుంబం రాజ్యంలో ఉండడానికి అనుమతించాడు. యూసుఫ్ (అస) కృతజ్ఞతతో అల్లాహ్ సన్నిధిలో సాప్తాంగపడ్డారు.

(చదవండి దివ్యఖుర్జున్ 12:3,104; 23:34,75)

గ్రహించవలసిన పోతాలు

తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లలందరినీ ప్రేమిస్తారు. కానీ కందరి పట్ల ఎక్కువ ఇష్టం చూపుతారు. అందుక్కారణం ఆ పిల్లల మంచి గుణ

గణాలు. అయితే ఈ ప్రేమాభిమానాలు వ్యక్తం చేయడంలో జాగ్రత్తగా ఉండడం అవసరం. నంతానంలో కొందరి పట్ల ఎక్కువ ఇష్టాన్ని ప్రదర్శిస్తే మిగిలిన వారిలో ఆసహానం, అసూయలు జనించడానికి అవకాశం ఉంది.

→ అసూయ వల్ల బాధలకు గురయినవానికి దేవుని రక్షణ లభిస్తుంది. యూసుఫ్(అస) సోదరులు ఆయన్ను బానిసగా ఆమ్యుదుపొయిలా చేయబానికి పన్నెన కుట్ట నిజానికి ఆయన్ను జీవితంలో ఉన్నత స్థానానికి చేర్చింది.

→ తాను చాలా ప్రేమించే తన కుమారుడు యూసుఫ్(అస) మరణించాడని విస్తృతుడు యాకూబ్(అస) చాలా బాధపడ్డారు. కానీ ఆయన నిరాశ చెందలేదు. పహాస్సు, దేవుని కారుణ్యాన్ని ఆయన కోరుకున్నారు. అల్లాహ్ పై భారంవేసి తాను అధికంగా ప్రేమించే మరో కుమారుడు బిన్యోమిన్ నమ్మకస్తులుకాని కుమారుల చేతుల్లో పెట్టడానికి ఆయన సిద్ధమయ్యారు. ఈసారి కూడా ఆయన నమ్మకం వమ్ముయినట్లు కనబడింది. అయితే స్వష్టికర్త పట్ల ఆయన విశ్వాసం చెక్కుచెదరలేదు. పలితంగా ఆయనకు దేవుని గొప్ప అను గ్రహాలు లభించాయి.

→ దేవుని ఏకత్వాన్ని ప్రజలకు తెలియజేయడమే ప్రవక్తల ముఖ్య ఉద్దేశ్యం. అన్ని పరిస్థితుల్లోను, చివరకు జైలు గోదల మధ్య కూడా యూసుఫ్(అస) క్రైదిలకు దేవుని ఏకత్వాన్ని బోధించారు. ముస్లిములందరూ ఈ వైఫారిని కలిగి ఉండాలని అల్లాహ్ కోరుతున్నాడు.

→ ప్రీపురుష కలివిది సంప్రదాయం వల్ల ప్రమాదాలు వాటిల్లతాయి. యూసుఫ్ (అస) తన యజమానురాలి వెంట ఎల్లప్పుడూ ఉండేవారు. అందువల్ల ఆమె మనములో వాంఘ తలెత్తింది. ఆమె ఆయన్ను లోబరచుకోవాలనుకున్నప్పుడు - ఆయన దేవునికి భయపడేవారు కాబట్టి, బలమైన సైతికఫ్ఫాయి కలిగిన వారు కాబట్టి- ఆమె కోరికను

- తిరస్కరించారు. జైలు గురించి బెదిరించినవుడు కూడా ఆయన, “మీరు చేయమనే దానికన్నా జైలే నాను మంచిది” అన్నారు.
- ప్రజలు చాలా త్వరగా మరచిపోతారు. తమకు చేసిన మంచిని కూడా మరచిపోతారు. రాజుగారి సేవకుడు చేసింది ఆదే.
- యూసుఫ్(అన) తాను చేయని నేరానికిగాను చాలా సంవత్సరాలు జైలు శిక్ష అనుభవించారు. తన నిర్దోషత్వం రుజువు కాకుండా విడుదల కావడానికి ఆయన తిరస్కరించారు.
- అజీజ్ భార్య, తర్వాత తన తప్ప తెలుసుకుంది. దేవుళ్లి క్రమావణ వేడుకుంది.
- యూసుఫ్(అన), బిన్యామిన్లకు వ్యతిరేకంగా సోదరులు పస్తిన కుటులకు గాను వారిని యూసుఫ్(అన) మరణిక్కు గురిచేసినా, జైల్లో వేయించినా, వారిని మరో విధంగా హింసించినా సముచితమే అయ్యాడి. అలా చేసే శక్తి కూడా ఆయనకు ఉండింది. కాని ఆయన వారందరినీ క్రమించారు.
- దివ్యఖుర్జన్ అన్లో అజీజ్ భార్య పేరు ప్రస్తుతవనకు రాలేదు. కాని ఆమె పేరు జులేబాగా ఇతర ఉల్లేఖనాల్లో ప్రస్తుతవనకు వచ్చింది.
- బైబిలు ప్రకారం, జోసెఫ్(అంటే యూసుఫ్ ప్రవక్త) ఈజిష్వ దేశానికి ఫారోల కాలంలో వద్దారు. కాని ఇది బాస్తువం కాదు, పశుపాలక రాజులుగా పేరొందిన హిక్కసోన్ రాజుల కాలంలో ఆయన ఈజిష్వకు వచ్చారు.

ప్రవక్త మంబ్

(అలైహిస్సులాం)

తూనికలు కొలతలు

కొలతలు తూనికల్లో మోసాలక్క పాల్చినిన జాతి వారి హితబోధకై మంబ్ ప్రవక్త పంపబడ్డారు

గమనిక: చిత్రం కేపలం డాహోత్కుం

మ ద్వయన్ ప్రాంతవాసులు అర బ్యాలు. వారు మతాన్ రాజ్యంలో నివసిం చేవారు. నేడు ఇది సిరియాలో ఒక భాగంగా ఉంది. వారు అత్యాశపరులైన ప్రజలు. వారికి దేవుని ఉనికి పట్ల ఎలాంటి నమ్మకం ఉండేది కాదు. అన్ని విధాల చెడులతో నిండిన జీవితాన్ని వారు గడిపేవారు. తూనికలు కొలతల్లో మోసాలు చేసేవారు. తాము అమ్ము వస్తువులలోని లోపాలు దాచి చాలా గొప్ప వస్తువులుగా పాగిడేవారు. వినియోగ దారులకు అబద్ధాలు చెప్పి మోసగించే వారు.

వారి వద్దకు అల్లాహ్ తన ప్రవక్తను పంచించాడు. ఆ ప్రవక్త మంబ్(అన). ఆయనకు అల్లాహ్ కొన్ని మహాత్మలు కూడా ఇచ్చి పంపాడు. మంబ్ (అన) వారికి హితబోధ చేయడం ప్రారంభిం చారు. అల్లాహ్ అనుగ్రహాలను ఎల్లప్పుడు గుర్తుంచుకోవాలని, దుర్మాగ్నానికి పాల్పు డితే తీవ్రమైన ఘలితాలు చవిచూడవలని వస్తుందని వారికి బోధించారు. కాని వారు ఆయన్ను ఎగతాళి చేశారు. అపహసిం చారు. మంబ్(అన) సహనంగా, తనకు వారితో ఉన్న బంధుత్వాన్ని గుర్తుచేస్తూ, తాను చేస్తున్నది తన స్వంత ప్రయోజనం కోసం కాదని వారికి నచ్చజేపుడానికి ప్రయత్నించారు.

వారు ఆగ్రహించి మంబ్ (అన),

ఆయన అనుచరుల వస్తుసంపద మొత్తం లాక్కున్నారు. వారిని పట్టణం నుంచి బయటకు తరిమివేళారు. ప్రవక్త మహాబ్ (అస) దేవుని సహాయం కోసం ప్రార్థించారు. ఆయన ప్రార్థనకు జవాబు లభించింది. అల్లాహ్ ఆ పట్టణంపైకి బొబ్బలెక్కించే వేడిని పంపాడు. ఈ వేడికి వారు అల్లాదిషాయారు. ఆకాశంలో ఒక మేఘాన్ని చూసి హమ్ముయ్య ఇక చల్లగా వర్షం పదుతుందని భావించారు. కానీ ఆ మేఘం తీవ్రగ్రహనలతో పిడుగులు కురిపించింది. పైనుంచి గుండెలవిసే ఉరుములు వినబడ్డాయి. వాటి శబ్దానికి వారి కాళ్ళ క్రింది భూమి కంపించింది. భయభీతులతో దుర్మార్గులు నాశన మయ్యారు. దుర్మార్గుల అంతాన్ని దూరంగా నిలబడి మహాబ్ (అస) చూశారు.

“ఓ ప్రజలారా! ప్రభువు సందేశాన్ని నేను మీకు చేరవేళాను. మీకు మంచి సలహాలు ఇచ్చాను. సత్యాన్ని తిరస్కరించిన ప్రజల పట్ల నేను ఎలా సానుభూతి చూపగలను” అన్నారు.

(జంకా చదవండి దివ్యఖుర్జన్: 7:85-93, 11:84-95, 26-176-191, 29:36-37)

గ్రహించవలసిన పాఠాలు

- సంస్కరణకర్త ఎల్లప్పుడు ప్రజలకు నచ్చజేబుతూ ఉండాలి. హోదా, పదవి, సంపద వ్గీరాలు పాండాలన్న ఉద్దేశ్యాలు అతనిలో ఉండరాదు. కేవలం అల్లాహ్ కోసం మాత్రమే పనిచేయాలి.
- తునికలు కొలతల్లో ప్రజలు మోసాలు చేయకుండా వారిని మార్ప దానికి మహాబ్ (అస) చాలా ప్రయత్నించారు.
- వస్తువులను వాటి వాస్తవ వరిస్తితికి మించి పొగడడాన్ని ఇస్లామ్ అంగికరించదు. వాటిలో లోపాలను సృష్టింగా తెలియజేయాలని ఆదేశిస్తుంది. నిజాయితీ అన్నది ఇస్లామ్లో ఒక విధానం మాత్రమే కాదు, అన్ని వ్యవహారాల్లోనూ ఇదే ముఖ్యమైన సూత్రం.
- అవినీతికరమైన వ్యవహారాల్లో అల్లాహ్ తన అనుగ్రహాన్ని చూపదు. వేరస్తులను తీవ్రంగా శిక్షిస్తాడు. దేవుని శిక్ష విధాలుగా ఉంటుంది.

ప్రవక్త మూసా

(అలైహిస్సులాం)

విమోచనకర్త

(కాలం : క్రి.పూ. 1400-1250,
అల్కున్ (అస) కాలం వరకు)

(దివ్యఖుర్జన్లో ఉన్న
ప్రవక్తల కథలలో ఇది అతిపెద్ద
కథ. అనేక విధాలుగా
ప్రస్తావనకు వచ్చింది.)

ఖెర్జెన్ మంత్రగాల్కుతో జరిగిన
పోటీలో మూసా ప్రవక్త విసిరిన
కర్త మహాసర్పంగా మారింది.

గమనిక: చిత్రం కేవలం ఊహిత్యకం

ఈ జిప్పును పరిపాలించిన ఫిరౌన్ పరమ నియంత. యాకూబ్ (అస) సంతానంపై (అంటే బనీఇస్రాయాల్పై) ఫిరౌన్ అతి దారుణంగా అణచివేతలు, అత్యాచారాలకు పాల్పడ్డాడు. వారిని పరాభవించడానికి, వారిని అన్ని విధాలుగా త్రైక్కి వేయడానికి అతడు తనకు అందుబాటులో ఉన్న మార్గాల న్నింటినీ ఉపయోగించాడు. వారిని బానిసలుగా చేసుకున్నాడు. నామ మాత్రంగా జీతభత్యాలు ఇస్తూ, కొన్ని సందర్భాల్లో అస్తలు ఏమీ ఇవ్వకుండా వారితో బండచాకిరి చేయించుకునే వాడు. ఫిరౌన్ ఒంటరిగా ఇలాంటి అఫూయుత్యాలకు పాల్పడడం సాధ్యం కాదు, అతడితోపాటు అతని అనుచరులు అనేక మంది ఈ దౌర్జన్యాలలో పాలు పంచుకునేవారు. వీరంతా కలసి అణగారిన బనీఇస్రాయాల్ ప్రజలపై దౌర్జన్యాల పరంపర కొనసాగించే వారు.

పసిపాపలను మాత్రమార్చడం

ఫిరౌన్ దర్శారులోని ఒక పూజారి చెప్పిన మాటల వల్ల ఫిరౌన్ పసిపిల్లల హత్యాకాండకు పాల్పడ్డాడు. బనీ ఇస్రాయాల్లో జన్మించే ఒక యువకుని వల్ల ఫిరౌన్కు పతనం వాటిల్లతుందని ఆ పూజారి చెప్పాడు. ఆ మాటలు విన్న తర్వాత ఫిరౌన్ మండిపడి, బనీ ఇస్రాయాల్ ప్రజల్లో ఎవరికైనా మగపిల్లవాడు

జన్మిస్తే వెంటనే హతమార్గాలని అదేశించాడు. అంతేకాదు బనీఇస్రాయాల్ మహిషలను పురుషులకు దూరం చేయాలని తన సైనికులకు చెప్పాడు. రాజుగారి అదేశంతో సైనికులు విచ్చులవిడిగా దుర్మార్గాలకు పాల్పడ్డారు. పనిపాపల సుకుమారమైన శరీరాల్లోకి కరవాలాలను దిగేశారు. గర్భంలపై నిఘా వేసి ఉంచడం జరిగేది. వారికి ప్రసవం అయిన వెంటనే పుట్టింది మగపిల్లవాడైతే వెంటనే హతమార్చేవారు.

శాఖలో పసివాడు

ఈ కాలంలో ఒక ఇస్రాయాల్ కుటుంబంలో ఒక పిల్లవాడు జన్మించాడు. అతడి పేరు మూసా. తల్లి యుకాబిద్. ఆమె రహస్యంగా పిల్లవాని అలనాపాలనా చూసింది. ఏదో ఒక విధంగా మూడు నెలల పాటు పిల్లవానికి పాలుపట్ట గలిగింది. ఆ తర్వాత తనకు వైవికంగా తోచిన భావాన్ని ఆచరణలో పెడుతూ ఆమె పసివాడిని ఒక బుట్టలో ఉంచి ఆ బుట్టను నదిలో విడిచిపెట్టింది. సైలు నదిలో ఆ విధంగా తన కుమారుణ్ణి విడిచిపెట్టిన ఆ తల్లి తన కుమార్తెతో ఆ బుట్ట ఏ దిశగా పోతుందో వెంట వెళ్లి చూడమని చెప్పింది. ఆమె కుమార్తె నది తీరం వెంబడి బుట్ట ఎటు కొట్టుకు పోతున్నదో చూస్తూ వెళ్లసాగింది. ఆ నీటి ప్రవాహం రాజబవనం ఆవరణలోని తోటలో నుంచి ప్రవహిస్తూ వెళ్లింది. ఆమె ఆశ్చర్యంతో తన కళ్ళముందు కనబడిన దృశ్యాన్ని చూస్తూ ఉండిపోయింది. ఆ ప్రవాహంలోని బుట్ట రాజబవనం వద్ద తీరానికి చేరింది. రాజసేవకులు ఆ బుట్టను, అందులో ఉన్న శిశువును చూసి, శిశువును తీసుకుని ఫిరోన్ దంపతుల వద్దకు వెళ్లారు. ఫిరోన్ భార్య, అక్కడి మహారాణి ఆ ? రువును చూసి ముగ్గురాలయ్యాంది. అల్లాహో ఆమె హృదయంలో ఆ శిశువు పట్ల ప్రేమ పుట్టుకువచ్చేలా చేశాడు. ఆమె తన భర్తతో, “ఈ పసివాడిని మనం పెంచుకుండాం, మన కుమారునిలా పెంచు కుండాం” అని చెప్పింది. ★ ఫిరోన్కు కూడా ఆ పసివానిపై అభిమానం కలిగింది. పిల్లవాడిని పెంచుకునే అనుమతి మహారాణికి ఇచ్చాడు.

★ ఫిరోన్ భార్య దైవభక్తి కలిగి విశ్వాసి. ఆమె ఎల్లప్పుడు దేవునితో తన సాఫల్యం కోసం, దుర్మార్గాలను తన భర్త నుంచి, అతని దుర్మార్గాల నుంచి, అతనితో ఉన్న దుష్పల నుంచి విముత్తి కోసం అల్లాహోను ప్రార్థించేది. (దివ్యఖుర్జన: 66:11). దివ్యఖుర్జన వ్యాఖ్యానకర్తలు ఆమెను ‘అసియాగా పేర్కొన్నారు. ఆమె ‘మూసా’ను పెంచుకున్నది. వైచిలు పేర్కొన్న మాదిరిగా ఆమె పారో (ఫిరోన్) కుమార్తె కాదు.

మూసా సోదరి రాజబవన ఆవరణం వదలి బయటకు వెళ్లేముందే ఫిరోన్ మహామంత్రి హమాన్ ఆమెను గమనించాడు. ఆమెను బంధించి ఫిరోన్ వద్దకు తీసుకువెళ్లాడు. ఆమె చాలా భయపడింది. అయినా దైర్యాన్ని కోల్పోకుండా నిబ్బరంగా వ్యవహరించింది. రాజబవనంలో ఏం చేస్తున్నావని గుచ్ఛి గుచ్ఛి ప్రశ్నించినా ఆమె ఒక్క మాట కూడా చెప్పలేదు.

ఈలోగా పసివాడైన మూసాకు పాలు త్రాగించడానికి ఆయాలను పిలవవలసిందిగా మహారాణి ఆజ్ఞాపీంచింది. చాలా మంది ఆయాలు వచ్చారు. కానీ మూసా ఎవరి వద్ద కూడా పాలు తాగడం లేదు. మహారాణి నిరాశగా ఇంకా ఎవరైనా ఆయాలు ఉంచే పిలుచుకు రమ్యస్తి సేవకులను పంపింది. మూసా అక్క కూడా అందోళనగా చూడసాగింది. పసివాడైన మూసా పాలు తాగి చాలా సేపయ్యింది. మహారాణి కూడా చాలా అందోళనగా ఆయాల కోసం సేవకులను పంపుతుండడాన్ని చూసిన ఆమె దైద్యం చిక్కబట్టుకుని మహారాణితో నెమ్ముదిగా, ఈ శిశువుకు పాలు తాగించగల మహిష తనకు తెలుసని చెప్పింది. నీటిలో తేలి యాడే బుట్టను అనుసరించి ఎందుకు వచ్చావని వాళ్లు నిలదీశారు. ఆ బుట్టలో ఏముందో చూడాలన్న కుతూహలంతో వచ్చానని చెప్పిందాము. ఆమె చెప్పిన సమాధానం నమ్మకయంగానే వారికి కనబడింది. అయితే వెంటనే వెళ్లి ఈ శిశువుకు పాలు పట్టగలిగిన ఆ మహిష ఎవరో తీసుకురా... వెళ్లు అని పంపించారు. ఇంటి వద్ద ఆమె తల్లి కూడా తీవ్రమైన దుఃఖంతో ఎదురు చూస్తోంది. పసివానికి ఏమయ్యాందో అన్న అందోళనతో ఎదురుచూస్తోంది. ఇంటికి తిరిగి వచ్చిన కూతురు తల్లికి తాను చూసిన విషయాలతో పాటు రాజబవనం నుంచి వచ్చిన ఆదేశాన్ని .. ఖభవార్తను తల్లికి తెలిపింది. పిల్లవాడు క్షేమంగా ఉన్నాడు, పిల్లవానికి పాలుపట్టడానికి రాజబవనానికి రమ్యస్తి తల్లికి ఆదేశం వచ్చింది. ఆమె తక్కణం పరుగు పరుగున రాజబవనానికి చేరుకున్నది.

ఎవరి పాలూ తాగని శిశువు ఈ మహిష పాలుపట్టగానే తాగడం చూసి ఫిరోన్ ఆశ్చర్యంగా ఎవరు నువ్వు? అని అడిగాడు. ఈ శిశువు ఎవరి పాలూ తాగలేదు, కానీ నువ్వు పాలుపట్టగానే తాగుతున్నాడు! అంటూ నిలదీశారు. ఆమె నిజం చెప్పినట్లయితే ఫిరోన్కు ఆ పిల్లవాడు ఇస్రాయాల్ జాతి వాడని తెలిసేది, వెంటనే హతమార్చి ఉండేవాడు. కానీ అల్లాహో ఆమెకు సమాధానం ఇచ్చే స్థలుయాన్ని ప్రసాదించాడు. ఆమె ఫిరోన్కు జవాబిస్తూ, “దేవుని దయవల్ల నా

పాలు చాలా తీయగా ఉంటాయి. అందువల్ల ఏ శిశువైనా నా పాలు తాగుతాడు” అంది. ఈ జవాబు ఫిరోన్కు సంతృప్తిని ఇచ్చింది. ఆ రోజు నుంచి ఆమెను మూసాకు పాలు పట్టే ఆయగా రాజభవనంలో నియమించడం జరిగింది. ఆమె తన పిల్లలవాడిని అక్కడ చాలా కాలం కనిపెట్టుకు ఉన్నది. పిల్లలవాడు పెరిగి పెద్దయిన తర్వాత, పాలు తాగడం మానేసిన తర్వాత, అప్పుడుప్పుడు వచ్చి పిల్ల వాడిని చూసి వెళ్ళి అనుమతి ఆమెకు లభించింది. రాజభవనంలో మూసా ఒక రాకుమారుని మాదిరిగా పెరిగారు.

యాదృచ్ఛిక హత్య

అల్లాహ్ మూసా(అస)కు మంచి ఆరోగ్యం, శారీరక బలం, వివేకం, విజ్ఞానాలు ప్రసాదించాడు. బలహీనులు, అణగారిన వారు రక్తం కోసం, న్యాయం కోసం ఆయన వద్దకు వచ్చేవారు. ఒకరోజు, రాజుడాని నగరంలో ఇద్దరు పోట్లాడు కోవడాన్ని ఆయన చూశారు. ఒక ఈజిష్టు వ్యక్తి ఒక బనీ ఇస్లాయిల్ వ్యక్తిని కొడుతున్నాడు. మూసా(అస)ను చూసిన ఇస్లాయిల్ వ్యక్తి సహాయం కోసం వేడుకున్నాడు. మూసా(అస) ఈ తగాదాలో జోక్యం చేసుకున్నారు. మాటా మాటా పెరిగింది. పట్టరాని ఆగ్రహంతో మూసా(అస) ఆ ఈజిష్టు వ్యక్తిని బలంగా కొట్టారు. ఆ దెబ్బకు వాడు అక్కడికక్కడే మరణించాడు. తన వల్ల ఒక హత్య ఇరిగిందని, ఒక మనిషి తన వల్ల మరణించాడని గ్రహించిన మూసా(అస) చాలా బాధపడ్డారు. ఆయన అల్లాహ్ క్షమాభిక్ష వేడుకున్నారు. చంపాలన్న ఉద్దేశ్యం తనకు లేదని, యాదృచ్ఛికంగా హత్య జరిగిందని అల్లాహ్కు మొరపెట్టుకున్నారు. అల్లాహ్ను ఆయన్ను క్షమించాడు. మూసా(అస)కు మనసులో ఒక విధమైన సంతృప్తి వంటి భావం కలిగింది. ఆ పిదప మూసా(అస) ఇతరుల పట్ల అత్యంత సహనాన్ని చూపడం ప్రారంభించారు.

పునరావుతం

మరుసటి రోజు అదే బనీ ఇస్లాయిల్ వ్యక్తి మరో వ్యక్తితో పోట్లాడుతూ కనబడ్డాడు. మూసా(అస) అతని వద్దకు వెళ్లి, “నువ్వు చాలా తంపులమారిలా ఉన్నావే. ప్రతిరోజు ఎవరో ఒకరితో పోట్లాడుతుంటావా?” అన్నారు. మూసా(అస) తనను కూడా కొడతారేమో అని బనీ ఇస్లాయిల్ వ్యక్తి భయపడ్డాడు. భయంతో గట్టిగా అరుస్తూ, “మూసా! నిన్న వాడిని చంపినట్లు నేడు నన్ను కూడా చంపే స్తావా?” అన్నాడు. వాడితో పోట్లాడుతున్న ఈజిష్టు వ్యక్తి ఈ మాట విన్నాడు. వెంటనే

మూసా(అస) గురించి రాజుధికారులకు ఫిర్యాదు చేశాడు. ఆ తర్వాత మూసా(అస) దగ్గరికి ఒక వ్యక్తి పరుగున వచ్చి, “మూసా! అధికారులు నీపై ఫిర్యాదును స్వీకరించారు. నీ కోసం వెఱుతున్నారు. నీపై విచారణ జరగొచ్చు, వాళ్ళ నిన్ను చంపవచ్చు, నువ్వు పారిపో” అని సలహా ఇచ్చాడు. ఒక ఈజిష్టువాడిని చంపితే మరణశిక్ష పదుతుందని, చట్టం ఇ విధంగా ఉండని మూసా(అస)కు తెలుసు.

పులాయనం

రాత్రి చీకటిలో మూసా(అస) నగరాన్ని విడిచి వెళ్లిపోయారు. “అల్లాహ్! నన్ను ఈ దుర్మార్గుల నుంచి కాపాడు” అని ఆయన అల్లాహ్ను ప్రార్థిస్తూ నగరం దాటారు. మద్దయన్ దిశగా పయనించారు. సిరియా, ఈజిష్టులకు మధ్యన ఉన్న జనావాస ప్రాంతం అది. వేడి గాట్టుల ఆ ఎడారి దారిలో ఆయన ఒంటరిగా, కేవలం అల్లాహ్ తోడుగా ప్రయాణించారు. ఆయన(అస) వెంట ఉన్న సామగ్రి దైవభీతి మాత్రమే. దారిలో ఆకలి తీర్చుకోవడానికి గడ్డిపరక కూడా లభించలేదు. వేడి ఇసుక ఆయన కాళ్ళను కాల్పసాగింది. కాని ఫిర్మిజెన్ సైన్యం తనను వెంటాడు తుందన్న ఆందోళన వల్ల ఆయన ప్రయాణిం ఆపలేదు. ఆ విధంగా ఆయన(అస) ఎనిమిది రాత్రులు ప్రయాణించారు. పగటి పూట ఎక్కుడయినా దాక్కుని గడిపేవారు. ఆ విధంగా ప్రధాన ఎడారి భాగాన్ని దాటిన తర్వాత ఆయన(అస) ఒక బావి వద్దకు చేరుకున్నారు. అది మద్దయన్ శివార్లలో ఉన్న బావి. అక్కడ గొర్రెల కాపరులు తమ గొర్రెలకు నీళ్ళు పదుతున్నారు.

ఆయన అక్కడ కూర్చున్నారు. నీళ్ళు తాగడానికి తన వంతు ఎప్పుడు వస్తుందా అని ఎదురు చూస్తున్నారు. అక్కడ ఇద్దరు యువతులు తమ గొర్రెలకు నీళ్ళు తాపడానికి వచ్చి, సంకోచిస్తూ నిలబడడాన్ని ఆయన గమనించారు. ఆయనలో ఆసక్తి కలిగింది. వారి వద్దకు వెళ్లి వారి సమస్య ఏమిటో అడిగారు. వారు జవాబిస్తూ... అక్కడ ఉన్న గొర్రెల కాపరులు మొరటువాళ్ళని, తాము ఆడవాళ్ళయినందువల్ల తమ గొర్రెలకు నీళ్ళు పట్టడానికి అవకాశం దౌరకడం లేదని, తమ తండ్రి చాలా ముసలి వారని, అందువల్ల గొర్రెలకు తామే నీళ్ళు పట్టి తీసుకువెళ్ళవలసి ఉండని తెలిపారు. మూసా(అస) వారి గొర్రెలను తీసుకుని నీళ్ళు పట్టడానికి బావి వద్దకు వచ్చారు. పాడవగా, బలిష్టంగా ఉన్న మూసాను చూసి ఆ గొర్రెల కాపరులు దారి విడిచారు. ఆయన(అస) గొర్రెలకు

నీళ్ళు పట్టి, నీటి సంచలు నింపి, తాను కూడా కడుపారా నీళ్ళు తాగారు. ఆ పిదప బావి దగ్గర నీడలో సేదదీర్ఘకుంటూ కూర్చున్నారు. దేవుని సహాయం కోసం, మార్గదర్శకత్వం కోసం ప్రార్థించసాగారు. ఆ యువతులు అక్కడి నుంచి వెళ్ళే ముందు ఆయన వద్దకు వచ్చి ఆయనకు కృతజ్ఞతలు తెలిపారు.

మూసా (అసు)కు స్వాగతం

ఆ యువతులు ప్రతిరోజు కన్నా కాస్త ముందుగానే ఇంటికి చేరుకున్నారు. త్వరగా ఇంటికి చేరుకున్న వారిని చూసి వారి తండ్రి ఆశ్చర్యపోయారు. వారు తండ్రికి, జరిగిన వృత్తాంతం వివరించి మూసా (అసు) వల్ల తాము త్వరగా ఇంటికి రావడం సాధ్యమైందని చెప్పారు. ఆ అపరిచితుడిని (మూసాను) ఇంటికి పిలుచుకు రావలసిందిగా తండ్రి ఇష్టరిలో ఒక అమ్మాయిని పంపించాడు. ఆ అమ్మాయి సిగ్గుపడుతూ మూసా (అసు) వద్దకు వెళ్ళి తన తండ్రి పంపిన సందేశాన్ని వినిపించింది. “మీరు చేసిన సహాయానికి మా నాన్నగారు చాలా కృతజ్ఞతలు తెలిపారు. మీకు స్వయంగా కృతజ్ఞతలు తెలుపడానికి ఆయన మిమ్మల్ని ఇంటికి రమ్మంటున్నారు” అని చెప్పింది. మూసా (అసు) ఈ అహోనాన్ని మన్మించారు. ఆ అమ్మాయి వెంట వారి ఇంటికి వెళ్ళారు. వారు సాకర్యవంతంగా, సంతోషంగా జీవిస్తున్న కుటుంబంగా ఆయన గుర్తించారు. ఆ వృద్ధునికి తన్న తాను పరిచయం చేసుకున్నారు. తనపై వచ్చిన ఆపద గురించి చెప్పారు. ఈజిష్టు వదలి ఎందుకు రావలసి వచ్చిందో కూడా తెలియజేశారు. వృద్ధుడు ఆయనకు ఊరటు నిస్సూ భయపడవద్దని, దుర్మార్గుల నుంచి తప్పించుకుని వచ్చేసినట్టేనని అన్నాడు.

మూసా (అసు) వివాహం

మూసా (అసు) సచ్చిలాన్ని, ఆయన సద్వ్యర్తనలను ఆ వృద్ధుడు, అతని కుమార్తెలు గమనించారు. మూసా(అసు)ను తన ఇంటనే ఉండవలసిందిగా ఆ వృద్ధుడు ఆహోనించాడు. మూసా (అసు) అంగీకరించారు. ఆ కుటుంబ సభ్యులు దేవునికి భయపడే సద్వ్యర్తనలు. మూసా (అసు)ను పనిలో పెట్టుకుంటే బాగుంటుందని వృద్ధుని కుమార్తెలో ఒక అమ్మాయి సూచించింది. మూసా (అసు) బలిష్టంగా ఉన్న యువకుడు, నమ్మకమ్మడు. కాబట్టి పనిలో పెట్టుకోవడం మంచిదని సలహా ఇచ్చింది. ఆయన వంటి యువకుడి అవసరం వారికి ఉంది. ముఖ్యంగా బావి వద్ద, మొరటు జనం గుమిగూడే ప్రాంతాల్లో అలాంటి యువ

కుని అవసరం ఎంతయినా ఉంది. అయితే మూసా (అసు)నమ్మకమ్మడని స్వాల్పకాలంలో చెప్పడం ఎలా సాధ్యమని తండ్రి ఆ అమ్మాయిని ప్రశ్నించాడు. ఆ అమ్మాయి జవాబిస్తూ, “నేను తనను ఇంటికి రమ్మని ఆహోనించినపుడు, అతను నన్ను తన వెనక నడువమన్నాడు, ఆ విధంగా నేను ముందు నడువడం, నాపై తన దృష్టిపడడం జరక్కుండా (ఏ విధమైన వికారాలకు అవకాశం లేకుండా) జాగ్రత్త పడ్డడు” అని చెప్పింది. ఈ మాటలు విని వృద్ధునికి నమ్మకం కలిగింది. వృద్ధుడు మూసా (అసు) వద్దకు వచ్చి, “నా యిష్టరు కుమార్తెలలో ఒకమ్మాయిని నీకు ఇచ్చి పెళ్ళి చేయాలనుకుంటున్నాను, కానీ ఒక పరతు, నువ్వు ఎనిమిది సంవత్సరాలు నా వద్ద పని చేయడానికి ఒప్పందం కుదుర్చుకోవాలి” అన్నాడు. (ఆ కాలంలో యువకులు కష్టపడి పని చేసి పెళ్ళికి అర్పులుగా నిరూపించుకో వలసి ఉండేది). ఈ ప్రతిపాదన మూసా(అసు)కు కూడా నచ్చింది. కొత్త దేశంలో అపరిచితునిగా వచ్చిన తనకు ఆశ్రయం, ఉపాధి ఎలాగూ అవసరమే. మూసా(అసు) అ ఇష్టరు అమ్మాయిలలో ఒకమ్మాయిని వివాహం చేసుకుని వృద్ధుని పశువుల సంరక్షణ చూడసాగారు. ఆ విధంగా తన ఒప్పందంకన్నా రెండేళ్ళు ఎక్కువగా పదేళ్ళపాటు అక్కడ పనిచేశారు.

తన ప్రజల గురించి అందీళన

మూసా(అసు) ఎలాంటి సమస్య లేని జీవితం గడుపుతున్నప్పటికీ ప్రశాంతంగా ఉండలేకపోయారు. ఆయనకు ఎల్లప్పుడు తాను వదలివచ్చిన ప్రజల సమస్యలు, కష్టాలే గుర్తుకు వచ్చేవి. శిక్ష గురించిన భయం వెంటాడుతున్నప్పటికీ ఆయన (అసు) తన కుటుంబాన్ని తీసుకుని ఈజిష్టుకు బయలుదేరారు. తన్న అల్లాహ్ కాపాడుతాడనే నమ్మకంతో ఆయన ప్రయాణమయ్యారు. ఆయనకు వ్యక్తిగత స్వార్థాలు ఏపి లేవు, ఆయన (అసు) కోరేది బానిసత్యంలో మగ్గుతున్న తన ప్రజలను రక్కించడం.

పిలుపు

వారు ఎదారిలో చాలా దూరం ప్రయాణించి సినాయ్ పర్వతం వద్దకు చేరు కున్నారు. తాము దారి తప్పినట్లు మూసా(అసు)కు అక్కడికి వచ్చిన తర్వాత అథ మయ్యింది. ఆయన అల్లాహ్ ను మార్గదర్శనం కోసం ప్రార్థించారు. ఆయన (అసు)కు దైవికంగా మార్గం కనిపించింది. ఆయన (అసు) ఒక రాత్రి తూర్ప పర్వతం

వద్దకు చేరుకున్నారు. మూసా(అస)కు అక్కడ దూరంగా మంట కనిపించింది. ఆయన తన ఇంటివారితో, “ఇక్కడే ఉండండి, దూరంగా మంట కనిపిస్తోంది. అక్కడి నుంచి మండే కట్టె ఏదైనా తీసుకువస్తాను. ఇక్కడ చలిలో కాస్త మనకు వేడి దొరుకుతుంది. ఇక్కడి నుంచి ముందుకు వెళ్ళే దారి కూడా తెలుస్తుంది” అన్నారు. ఆయన ఆ మంట దగ్గరకు వెళ్ళినప్పుడు ఆయనకు గంభీరమైన స్వరం వినిపించింది. ఆ స్వరం ఆయను పిలిచింది.

“ఈ మూసా! నేను అల్లాహ్ము, విశ్వానికి ప్రభువును.”

ఈ స్వరాన్ని విని మూసా (అస)దిగ్నాంతి చెందారు. నలుదిసెలా చూశారు. “నీ కుడి చేతిలో ఏమంది మూసా?!” అని మరలా ఆయనకు ఆ విచిత్రమైన స్వరం వినిపించింది. మూసా (అస) వఱకుతున్న గొంతుతో, “ఇది నా చేతికర. నేను దీనికి ఆనుకుని నిలబడతాను, దీనితో గొట్టెలకు చెట్ల ఆకులు రాల్చుతాను.. ఇంకా ఇలాగే ఇంకొన్ని విధాలుగా పనికివస్తుంది” అన్నారు. (మూసా దృష్టిని మరల్చడానికి, ఆయనలో ఆందోళనను తగ్గించి జరుగబోయే మహాత్మాలకు తగిన విధంగా సిద్ధం చేయడానికి ఈ ప్రశ్న అడుగడం జరిగింది. ఒక ప్రవక్తగా మూసా(అస) ఉద్యమానికి ప్రారంభం ఇది.)

ఆ స్వరం మూసా(అస)ను ఆదేశిస్తూ, “చేతికర క్రిందికి విసిరేయ” అంది. మూసా (అస) ఆ విధంగా చేయగానే అది వంకర్లు తిరుగుతూ ప్రాకే పాముగా మారిపోయింది. మూసా (అస) భయంతో పారిపోబోయారు. కానీ ఆ స్వరం ఆయను నిలువరించింది. “భయవడకు... దానిని పట్టుకో.. దాన్ని ఎప్పటి మాదిరిగా మేము మార్చేస్తాము” అని వినిపించింది. ఆ పాము మళ్ళీ చేతికరగా మారిపోయింది. మూసా(అస)లో ఆందోళన తగ్గముఖం పట్టింది. సత్యాన్ని కనుగొన్న ఎరుక ఆయనలో ప్రశాంతతను కలుగజేసింది. ఆ పిదప అల్లాహ్ ఆయను (అస)అదేశిస్తూ చేతిని చంకలో పెట్టుకుని గట్టిగా నొక్కమని ఆదేశించాడు. అలా చేసి చేతిని బయటకు లాగగానే ఆ చేయి మిరుమిట్లు గొలిపే కాంతితో ప్రకాశించింది. అల్లాహ్ ఆ తర్వాత ఆయను ఆదేశిస్తూ, “ఇప్పుడు నీకు దేవుని రెండు చిహ్నాలు ఇవ్వడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఫిరోవు వద్దకు, ఆతని సర్దారుల వద్దకు వెళ్ళు. వాళ్ళు పరమ దుర్మార్గులు. అన్ని హద్దులను అతిక్రమించారు వాళ్ళు” అన్నాడు. కానీ మూసా (అస)కు ఫిరోను తనను నిర్వంధిస్తాడన్న

భయం ఉంది. ఆయన (అస) అల్లాహ్తో, “ప్రభూ! నేను వారి వ్యక్తిని ఒకడిని హత్య చేశాను. వాళ్ళు నన్ను హతమార్ఘవచ్చని భయపడుతున్నాను” అన్నారు. ఎలాంటి ప్రమాదం జరగదని అల్లాహ్ ఆయనకు హామీ ఇచ్చాడు. ఆయన భయాన్ని దూరం చేశాడు. మూసా (అస) మళ్ళీ దేవునితో, “ప్రభూ! ప్రవక్త బాధ్యతలు నిర్వర్తించడానికిగాను నా మనసును విశాలంగా చేయి.. నా మార్గంలో కష్టాలను తొలగించి నా కర్తవ్యాన్ని సున్మాసంగా మార్చు... నా నాలుక ముడు లను పదులు చేయి, తద్వారా నా మాటలు వాళ్ళకు అర్థమయ్యాలా చెప్పగలను. నా మాటలు వారి మనసులో నాటుకునేలా చెప్పగలను. నా పనిలో నాకు సహాయ కునిగా ఒకరిని ప్రసాదించు.. నా జాతికి చెందిన వాడిని, నా సోదరుడు హరూన్ ను నాకు సహాయ కునిగా ప్రసాదించు” అని వేడుకున్నారు. అల్లాహ్ ఆయన విజ్ఞప్తిని మన్వించాడు. అప్పటికి ఈజిష్టులో ఉన్న హరూన్ కు దైవికంగా సమాచారం అందడంతో ఆయన సినాయ్ వద్దకు వచ్చి మూసా(అస) ను కలసుకున్నారు. అల్లాహ్ వారిద్దరిని ఉద్దేశించి, “మూసా! నీవు, నీ సోదరుడు ముందుకు సాగండి. నా సూచనలు తీసుకుని వెళ్ళండి. ఫిరోవు, అతడి ప్రజలకు నా సందేశాన్ని నెమ్మి దిగా వినిపించండి. దేవుని సందేశహరులుగా వచ్చామని, బనీ ఇస్రాయాల్ ప్రజలను బానిసత్యం నుంచి, అణచివేతల నుంచి విడుదల చేయమన్న దేవుని సందేశం తీసుకువచ్చామని చెప్పండి” అన్నాడు.

విమోచకునిగా తిరిగి వచ్చిన మూసా (అస)

మూసా(అస), హరూన్లు కలసి ఈజిష్టుకు వచ్చారు. వారిద్దరు ఫిరోవు వద్దకు వెళ్ళి దేవుని సందేశాన్ని అందజేశారు. “నిజంగా మేము అల్లాహ్ తరపున నీ వద్దకు వచ్చిన సందేశహరులం. ఆయన వద్ద నుంచి సూచనలను తీసుకుని నీ వద్దకు వచ్చాము. ఇస్రాయాల్ ప్రజలను త్రూంగా వేధించడం మానేయే. మా ప్రజలను విడిచిపెట్టు... వారిని మేము అల్లాహ్ వాగ్గానం చేసిన ప్రాంతానికి తీసుకుని పోతాము” అన్నారు. ఫిరోవు కోపంతో మండిపడ్డాడు. “మూసా! నిన్ను బాల్యం నుంచి మేము పెంచి పెద్దచేయలేదా? నీ జీవితంలో చాలా సంవత్సరాలు నీవు మా వద్ద గడవలేదా? నీవు నా జాతి ప్రజలలో ఒకరిని చంపావు. ఇప్పుడు నీ జాతి ప్రజలను తీసుకుపోవడానికి వచ్చావు. నీవు కృతమ్ముడివి” అన్నాడు. మూసా (అస) ఈ మాటలకు జవాబిస్తూ, “నేను ఆ పని పొరబాటున చేశాను. నేను నీకు భయవడి పొరపోయాను. అల్లాహ్ నన్ను క్రమించాడు.

అల్లాహ్ నన్ను కాపాడాడు. నాకు వివేకాన్ని ప్రసాదించాడు. నీ వద్దకు నన్ను సందేశపూరునిగా పంపాడు. నీ భూ భాగంలో నా ప్రజలను నీవు బానిసలుగా చేశావు. నిస్పందేహంగా అల్లాహ్ నిన్ను శిక్షిస్తాడు. కాబట్టి, నీవు చేసిన అపరాధాలకుగాను అల్లాహ్తో క్షమాపణ వేడుకో, నా ప్రజలను నాతో పంపించు. వారికి అల్లాహ్ ఒక కొత్త భూభాగాన్ని ఇచ్చే వాగ్దానం చేశాడు” అన్నారు. ఫిరోవ్ మరింత కోపంగా, “మీ యిద్దరికి ప్రభువని చెబుతున్న ఈ అల్లాహ్ ఎవరు? నేను తప్ప మీకు మరో దేవుడులేదు” అన్నాడు గర్వంగా. మూసా (అస) జవాబిస్తూ, “అల్లాహ్ మాకు, నీకు ప్రభువు. తూర్పు పదమరలకు, వాటి మధ్య ఉన్న సమస్తానికి ఆయనే ప్రభువు” అన్నారు.

మూసా(అస)ను బెదిరిస్తూ ఫిరోవ్, “నేను తప్ప మరో దేవుడున్నాడని చెబితే నిన్ను జైల్ పారేస్తాను” అన్నాడు. కాని మూసా (అస) లక్ష్మీపెట్టలేదు. “నీ సందేహాలను తొలగించే మహాత్మాన్ని నేను నీకు చూపించిన తర్వాత కూడా నీవు ఈ విధంగా బెదిరింపులకు దిగుతావా?” అన్నారు. ఫిరోవ్ జవాబిస్తూ, “మూసా! నువ్వు అబద్ధాలరాయుడివి. నువ్వు చెప్పేది నిజమైతే, నీ ప్రభువు నుంచి నువ్వేదయినా సూచన తీసుకుని వస్తే దాన్ని చూపించు” అన్నాడు.

మాంత్రికుల పోటీ

ఆ కాలంలో ఈజిప్పులో చాలా మంది మంత్రగాళ్ళు ఉండేవారు. ఒక గోపు కళ స్థాయికి మంత్రతంత్రాలను అభివృద్ధి చేసి అనేక గమ్మతులు ప్రదర్శించేవారు. మూసా (అస) తన మొదటి సూచనను ప్రదర్శించారు. ఆయన తన చేతికరను విసరగానే అది దేవుని ఆజ్ఞతో ఒక పాముగా మారిపోయింది. ఇది చూసి రాజు ఆశ్చర్యపోయాడు, అయినా తన అహాన్ని వదలలేదు. మూసా (అస) ప్రదర్శించ గలిగినది ఒక బక్క మాయాజాలం అనుకున్నాడు. “నువ్వు నాకింకేం చూపిం చాలను కుంటున్నావు” అన్నాడు. మూసా (అస) తన చేతిని చంకలో ఉంచి తీయగానే అది మిరుమిట్లుగొలుపుతూ ప్రకాశించింది. రాజు దిగ్ర్భాంతికి గురయ్యాడు. తన అధికారానికి ప్రమాదం ముంచుకొచ్చేలా ఉందని భయపడ్డాడు. తన సర్దారులు, సలహాదారులతో సంప్రదించాడు. “పీళ్ళిద్దరు పెద్ద మంత్రగాళ్ళు. మన ఘనమైన సంప్రదాయాలను నాశనం చేసి, తమ మంత్ర తంత్రాలతో ఈ దేశం నుంచి వెళ్ళగొట్టగలరు. ఇప్పుడు ఏం చేయాలో సలహా ఇవ్వండి” అని

అడిగాడు. వాళ్ళు ఫిరోవ్ కు సలహా ఇస్తూ, మూసా(అస)ను, ఆయన సౌదరుడిని ఇద్దరినీ జైల్ ఉంచాలని, ఈలోగా దేశంలో ఉన్న పెద్ద పెద్ద మంత్రగాళ్ళందరిని పిలుస్తామని, వాళ్ళు వచ్చి తను మంత్రాలను ప్రదర్శించి కర్రలను పాములుగా మార్చడం చేస్తారని, ఆ విధంగా ప్రజలపై మూసా (అస) ప్రభావాన్ని తగ్గించగల మని చెప్పారు. ఫిరోవ్ వారి మాటల ప్రకారం మూసా, హోరూన్ లను జైల్ వేయిం చాడు. దేశ వ్యాప్తంగా చాటింపులు వేయించి పెద్ద పెద్ద మంత్రగాళ్ళను పిలిపిం చాడు. గెలుపాందిన మంత్రగాడికి ఘనమైన కానుకలతో పాటు రాజదర్శారులో స్థానం కూడా ఇస్తామని చెప్పాడు.

పోటీ

ఈజిప్పు సామ్రాజ్యంలోని ప్రజలందరూ పాల్గొనే ఒక పండుగ సందర్భంగా ఫిరోవ్ తన మంత్రగాళ్ళకు, మూసా(అస)కు మధ్య పోటీ ఏర్పాటు చేశాడు. ప్రజలు ఎన్నడూ లేనంత పెద్ద సంఖ్యలో ఈ ఉత్సవాలకు హజరయ్యారు. ఫిరోవ్ తరఫున దేశంలోని పెద్ద పెద్ద మంత్రగాళ్ళ గుంపుకు, దైవప్రవక్తగా చెప్పుకుంటున్న ఒకే ఒక్క వ్యక్తికి మధ్య జరుగుతున్న పోటీ గురించి ప్రజల్లో అప్పికే ప్రచారం జరిగింది. ఒకప్పుడు నైలు నదిలో కొట్టుకువచ్చిన శిశువు ఫిరోవ్ ప్రాసాదంలో ప్రవేశించి, రాజకుమారుని మాదిరిగా పెరగడం గురించి కూడా వాళ్ళ విని ఉన్నారు. కాని ఆ రాజకుమారుడు ఒక ఈజిప్పు వ్యక్తిని ఒకే ముష్టిమాత్రానికి హతమార్చి దేశం వదలి పారిపోయాడని కూడా వాళ్ళు విని ఉన్నారు. ఈ పోటీ చూడడానికి అందరూ చాలా ఆత్రంగా వచ్చారు. పోటీ మొదలు కాకముందు మూసా (అస)లేచి నిలబడ్డారు. గుమిగుడిన ప్రజల్లో గుసగుసలు మొదల య్యాయి. మూసా (అస) అక్కడికి వచ్చిన మంత్రగాళ్ళను ఉద్దేశించి, “అల్లాహ్ సూచనలను మాయాజాలంగా వర్షించి అల్లాహ్ గురించి మీరు అసత్యాలు పలికితే, అల్లాహ్నాను విశ్వాసించకపోతే మీకు వినాశం తప్పదు. సత్యానికి - అసత్యా నికి మధ్య గల భేదాన్ని తెలుసుకోండి. లేకపోతే మీరు నాశనమవుతారు. అల్లాహ్ మిమ్మల్ని శిక్షిస్తాడు” అని బోధించారు.

మూసా (అస) నిజాయితీగా మాటల్లాడిన మాటలు మంత్రగాళ్ళలో పునరాలోచనను రేకెత్తించాయి. కాని ఫిరోవ్ ఇస్తానన్న సంపద, పేరు ప్రతిష్ఠల ప్రలోభం వారిని ముంచేత్తింది. తమ మాయాజాలంతో ప్రజలను ఆకట్టుకోవాలను

కున్నారు. ఆ విధంగా మూసా(అస)ను ఒక మోసగానిగా నిరూపించాలను కున్నారు.

మూసా(అస) వారిని ఊర్దేశించి, “మీరే ముందు ప్రారంభించండ” న్నారు. వారు తమ మంత్రదండ్రాలను నేలపై విసిరారు. మరుక్షణం ఆ కర్తలు, తాళ్ళు పాములుగా మారి బుసలు కొట్టడం ప్రారంభించాయి. ప్రజలు నిర్వాంతపోయి చూడసాగారు. ఫిరోన్, అతడి అనుచరులు సంతోషంగా చప్పట్లు కొట్టారు. మూసా(అస) భయపడ్డారు. కాని ఆ తర్వాత భయపడకుండా కర్తను విసరమని అల్లాహ్ ఆయనకు ఛైర్యాన్నిచ్చాడు. మూసా(అస) తన చేతికర్తను విసిరారు. అది ఒక పెద్ద కొండచిలువగా మారింది. ప్రజలు భయంతో లేచి నిలబడ్డారు. ఏం జరుగుతుందో అని మెడలు నిక్కించి చూడసాగారు. ఫిరోన్, అతడి అనుచరులు నిశ్శబ్దంగా చూడసాగారు. ఆ పాములన్నింటిని కొండచిలువ ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా అన్నింటిని మింగేసింది. మూసా(అస) క్రిందకి వంగి దాన్ని పట్టు కున్నారు. ఆ వెంటనే అది చేతికర్తగా మారి పోయింది. ప్రజలు ఒక మహా కెరటంగా లేచి కేరింతలు కొట్టారు. ఇలాంటి వింతను వారు గతంలో ఎన్నదూ చూడలేదు. మూసా(అస) ప్రదర్శించిన ఈ మహాత్యాన్ని చూడగానే మంత్రగాళ్ళు తక్షణం అల్లాహ్ సన్నిధిలో సాష్టాంగపడ్డారు. “మేము మూసా, హరూన్ ల దేవుడిని విశ్వసిస్తున్నాము” అన్నారు. ఈ పరిణామం చూసి ఫిరోన్ ఊర్దుడై పోయాడు. మూసా(అస)ను దెబ్బతీయడానికి మరో కుట్ట ఆలోచించాడు. మంత్రగాళ్ళకు, మూసా(అస)కు మధ్య మరో పోటి రహస్య ఘలంలో జరుపుతా మని ప్రకటించాడు. తన పథకానికి ఒప్పుకోవాలని మంత్రగాళ్లపై ఒత్తిడి తెచ్చాడు. కాని సత్యాన్ని గుర్తించిన మంత్రగాళ్ళు అంగీకరించలేదు. వారిని హత మార్పుతానని ఫిరోన్ బెదిరించినా వాళ్ళు మాత్రం అల్లాహ్ పట్ల తిరస్కారానికి పాల్పడేది లేదని నిక్కచ్చిగా చెప్పారు.

దౌర్జన్యకాండ

ఫిరోన్ తన క్రూరత్యాన్ని నిర్దఱ్జగా ప్రదర్శించాడు. మంత్రగాళ్ళ కాళ్ళు చేతులు నరికిస్తానని బెదిరించాడు. ఖర్జార చెట్లకు శిలువ వేయిస్తానని అన్నాడు. ఫిరోన్ దుర్మాలకు అతడి అనుచరులు వంతపాసాగారు. తమ అధికారాన్ని, తమ దేవుళ్ళను సవాలు చేసి దేశంలో ఎలాంటి అలజడి లేపకుండా మూసా(అస)ను, ఆయన అనుచరుల్ని అడ్డుకోవాలని ఫిర్కోన్ మీద ఒత్తిడి తెచ్చారు.

ఫిరోన్ ఆగ్రహంతో, “మనం అధికారంలో ఉన్నాం.. మనం వారి మగసంతానాన్ని హతమార్పుదాం.. ఆడవారిని విడిచిపెడదాం” అన్నాడు. తన ఆగ్రహాన్ని బనీ ఇస్రాయాల్ ప్రజలపై ప్రదర్శిస్తూ వారిని ఊచకోతలకు గురి చేసి బీభత్సాన్ని సృష్టించాడు.

పలాయనం

ఫిరోన్ దౌర్జన్యలు భరించలేని ఇస్రాయాల్ ప్రజలు మూసా(అస) వద్దకు వచ్చి, “మూసా(అస)! నీవు రాక ముందు కూడా మేము దౌర్జన్యాలను భరించాం.. కాని ఇప్పుడు మాపై దౌర్జన్యాలు అనేక రెట్లు పెరిగిపోయాయి” అన్నారు. మూసా(అస) వారిని ఓదార్పుతూ, “అల్లాహ్ సహాయం కోసం ప్రార్థించండి.. సహానం వహించండి. ఈ భూమి అల్లాహ్ కు చెందినది. ఆయన తాను కోరిన వారికి ఇక్కడ వారసత్యాన్ని ప్రసాదిస్తాడు. అల్లాహ్ పట్ల తమ విధులను నిర్వారించిన వారికి మంచి జరుగుతుంది” అన్నారు. ఈలోగా ఫిరోన్ కుట్లు చేస్తూ మూసా(అస)ను హతమార్పుడానికి పథకం వేశాడు. ఈ విషయం మూసా(అస)కు తెలిసింది. ఆయన వెంటనే ఫిరోన్కు ఒక సందేశం పంపించారు. “తీర్పుదినాన్ని విశ్వసించని ప్రతి దుర్మార్గాన్ని నుంచి నేను నా ప్రభువు శరణు కోరుకుంటున్నాను” అని ఆ సందేశంలో తెలిపారు.

ఫిరోన్, అతని అనుచరులు, సలహాదారులు కలసిపున్న ఒక సమావేశంలో రాజకుటుంబానికి చెందిన ఒక వ్యక్తి లేచి, “నా ప్రభువు అల్లాహ్” అని ప్రకటించి నందుకు ఆ వ్యక్తిని చంపుతారా? అతను తాను చెబుతున్నది సత్యమని నిరూపించే స్వప్షమైన రుజువులు కూడా తీసుకువచ్చాడు. ఆయన చెబుతున్నది నిజమే అయితే ఆయన పొచ్చరిస్తున్న శిక్ష మనపై వచ్చిపడుతుంది. పాతకాలానికి చెందిన ఆద్, సమూద్ జాతుల మాదిరి గతి మనకు కూడా పట్లవచ్చని నేను భయపడుతున్నాను” అన్నాడు. ఈ సలహాను స్వీకరించే బదులు అక్కడి వారందరూ అతడిని అవమానించారు. ఆ వ్యక్తి వారికి జవాబిస్తూ “ప్రజలారా! నేను సాఫల్యం వైపునకు పిలుస్తున్నాను. కాని మీరు అగ్ని వైపునకు ఆహ్వానిస్తున్నారు. నా ప్రభువును నేను విశ్వసించడం మీకు ఇప్పంటేదు. మీరు దేవునికి భాగస్వాములను కల్పించమని కోరుతున్నారు. నేను మిమ్మల్ని సర్వశక్తిమంతుడైన, అపార కృపాశీలుడైన దేవుని వైపునకు పిలుస్తున్నాను. ఆయన వైపునకే మనం మరలిపోవలసి ఉంది. ఆయనే తన దాసులను కాపాడేవాడు” అని చెప్పాడు. ఈ మాటలు విని ఫిరోన్, అతడిని

అనుచరులు మండిపడ్డారు. ఆ వ్యక్తిని తీవ్రంగా బెదిరించారు. కానీ ఆ వ్యక్తి తన అభిప్రాయాలు మార్పుకోవడానికి ఒప్పుకోలేదు. వాళ్ళు అతడిని ప్రలోభపెట్టడానికి ప్రయత్నించారు. కానీ ఆ వ్యక్తి నిక్కుచ్చిగా, “మీరు మీ వినాశాన్ని కొనితెచ్చుకుం టున్నారు” అన్నాడు. ఫిరోన్ ఉగ్రుడై ఆ వ్యక్తిని చంపేస్తానని బెదిరించాడు. అల్లాహ్ ఆ విశాసిని రక్షించాడు. బనీ ఇస్లామ్ ప్రజలను బానిసత్యం నుంచి విడుదల చేయాలని మూసా (అస) పట్టుబట్టారు. ఫిరోన్ ఒక బహిరంగ సభ ఏర్పాటు చేసి బనీఇస్లామ్ తో సహా ప్రజలందరినీ అక్కడకు పిలిచాడు. ప్రజలందరికి తానే ప్రభువునని, వారి అవసరాలన్నీ తీర్చేది తానేనని, మూసా(అస) వద్ద ఎలాంటి బంగారు ఆభరణాలు లేవని, అయిన వెనుక ఎలాంటి దైవదూతలు లేరని, అయిన ఒక నిరుపేద మాత్రమేనని ప్రకటించాడు.

చాలా కాలంగా అణచివేతలకు గురయి ఉన్న ఆ ప్రజలు తమ స్వంత అలోచనలను కూడా కోల్పోయిన దశలో ఉన్నారు. తాము కళ్ళతో చూసిన విషయాలను ఆధారంగా చేసుకుని మాత్రమే నిర్దయాలు తీసుకునే స్థితిలో ఉన్నారు. తమ రాజుగారు చాలా సంపన్ముదు, తమకు అవసరమైన వాటన్నింటినీ ఇచ్చే స్థితిలో ఉన్నాడు. కనుక అజ్ఞానంతో వాళ్ళు ఫిరోన్కు విధేయత చూపి మూసా(అస)ను నిర్లక్ష్యం చేశారు.

శిక్షలు

బనీఇస్లామ్ పై దౌర్జన్యాలకు పాల్పడినందుకు, అల్లాహ్ పట్ట అవిశాసా నికి పాల్పడినందుకు ఈ ప్రపంచంలోనే శిక్ అనుభవించవలసి ఉంటుందని ఫిరోన్ను హాచ్చరించవలసిందిగా అల్లాహ్ మూసా(అస)ను ఆదేశించాడు. అల్లాహ్ విధించే శిక్కు ముందస్తు సూచనగా నైలు నది ఒడ్డున ఉన్న భూములను తడిపే కాలువలు రాలేదు. ప్రతి ఏటా భూములను తడుపుతూ ఉండే కాలువలు రానందున ఆ సంవత్సరం పంటలు ఎండిపోయాయి. దేశంలో కరవు నెలకొంది. అయినా ఫిరోన్ తన అహంకారాన్ని వదలలేదు. ఆ పిదప అల్లాహ్ భయానకమైన వరదలు వచ్చేలా చేశాడు. ఆ వరదలు తీవ్రమైన వినాశాన్ని సృష్టించాయి. ఆ పిదప అల్లాహ్ గొప్ప మిదతల దండును పంపాడు. మిగిలిన కొద్దోగొప్పొ పంటలను కూడా మిదతలు తినేసాయి. ఆ పిదప గుంపులు గుంపులుగా కప్పలు వారిపైకి వచ్చి పడ్డాయి. చివరిగా వారిపైకి వ్యాఘులు వచ్చి పడ్డాయి. ఫలితంగా వారి శరీరాలు రక్తం ఓడసాగాయి. ఈ పరిణామం వారిని భయభీతులకు

గురిచేసింది. బెంబేలెత్తి వారు మూసా (అస) వద్దకు పరుగెత్తుకు వచ్చారు. “నీ ప్రభువుకు నీతో ఒప్పందం ఉంది కాబట్టి మా కోసం నువ్వు ఆయన్ను ప్రార్థించు. ఈ బాధలను తోలిగేలా చేస్తే మేము బనీఇస్లామ్ ప్రజలను విడుదల చేస్తాము. వారు నీ వెంట వెళ్లడానికి ఒప్పుకుంటాము” అన్నారు. మూసా (అస) వారి కోసం దేవుణ్ణి ప్రార్థించారు. అల్లాహ్ వారి బాధలను తోలగించాడు. వారి పంటలు మళ్ళీ చక్కగా పండసాగాయి. నైలు నది ఎప్పటి మాదిరిగా నిండుగా ప్రవహించసాగింది. కానీ పరిస్థితులు చక్కబడిన తర్వాత వారు తమ మాటను నిలబెట్టుకోలేదు.

సముద్రం చీలడం

మూసా (అస) సందేశంలోని సత్యాన్ని చివరకు బనీఇస్లామ్ ప్రజలు గుర్తించారు. ఫిరోన్ బెదిరింపులను లక్ష్యపెట్టక తమ నాయకుని (మూసా) వద్దకు వచ్చి ఆయన నుంచి మార్గదర్శకత్వాన్ని కోరారు. ఈజిష్టు వదలివెళ్లడానికి వారిని మూసా (అస) సిద్ధం చేశారు. ఈ పరిణామమే వలసగా అభివర్ణించబడింది. అల్లాహ్ అజ్ఞానుసారం రాత్రి చీకటిలో మూసా (అస) తన ప్రజలను తీసుకుని సముద్రం దిశగా బయలు దేరారు. పాద్మటికల్లా వారు సముద్రపు ఒడ్డుకు చేరుకున్నారు. అప్పటికి ఫిరోన్కు వారి ప్రయాణం గురించి తెలిసిపోయింది. అతడు వారిని వెంటాడుతూ సైన్యంతో సహా వచ్చాడు.

ఇస్లామ్ ప్రజలు అసహానికి గురువ్యారు. ఒకతను తీవ్ర అసహానంతో, “మన ముందు మనం దాటలేని ఈ సముద్రం, మన వెనుక శత్రు సైన్యం.. నిజంగా మనకు ఇక చావు తప్పదు” అన్నాడు. మూసా (అస) జవాబిస్తూ, అల్లాహ్ మనతో ఉన్నాడు, ఆయన మార్గదర్శనం కోసం ఎదురు చూద్దామన్నారు. ఈ మాటలు విని వాళ్ళు కొద్దిగా ఉంరట పొందారు. కానీ మనిషి ఫలితాల కోసం తొందరపడతాడు. వాళ్ళు మళ్ళీ బానిసత్యంలోకి వెళ్ళిపోవడమే మంచిదన్న అభిప్రాయానికి వచ్చేశారు. అప్పుడే అల్లాహ్ నుంచి మూసా(అస)కు మార్గదర్శనం లభించింది. “నీ చేతికర్తతో సముద్రాన్ని కొట్టు” అన్న ఆదేశం విన్న మూసా (అస) అలాగే చేశారు. మహావేగంతో గాలి వీయడం ప్రారంభమయ్యాంది. ఎండ తీక్షణంగా కాయసాగింది. ఒక్క క్షణంలో సముద్రం రెండుగా చీలిపోయింది. డెరటాలు రెండుషైప్పలా రెండు కొండల్లా నిలిచాయి. గాలి, ఎండల వల్ల బురద ఎండి పోయింది. మూసా (అస) తన ప్రజలను తీసుకుని ఆ మార్గాన నడిచారు.

“నా ప్రభువు నాతో ఉన్నాడు” అని మూసా (అస) చెప్పిన మాటలను ఈ పరిణామం నిరూపించింది.

వారు వెనుకు తిరిగి చూస్తే ఫిరొన్, అతని సైన్యాలు వస్తూ కనబడ్డాయి. వాళ్ళ కూడా చీలిన సముద్రం నుంచే రావడం కనబడింది. భయాందోళనలతో వాళ్ళ ఆ దారిని మూసేలా దేవుణ్ణి ప్రార్థించమని అడిగారు. అయితే సముద్రాన్ని మళ్ళీ చేతికర్తలో కొట్టురాదని అల్లాహ్ మూసా(అస)ను ఆదేశించాడు. ఎందుకంటే అల్లాహ్ ఆదేశం అప్పటికే అమలవుతోంది. ఫిరొన్, అతడి సైన్యాలు సముద్రం చీలిపోయే మహాత్మాన్ని చూశారు. కాని ఫిరొన్ తన సైన్యాలను ఉద్దేశించి తన కాపట్టాన్ని ప్రదర్శిస్తూ, “చూశారా! నా ఆజ్ఞతో సముద్రం చీలిపోయాంది. నేను ఆ తిరుగుబాటుదారులను వెంటాడి పట్టుకోవడానికి సముద్రం నాకోసం దారి వదిలింది” అన్నాడు. వాళ్ళు సముద్రం చీలిన ఆ మార్గాన ముందుకు రావడం ప్రారంభించారు. కాని వాళ్ళు సముద్రం మధ్యకు చేరుకున్న తర్వాత యథారూపంలో రావలసిందిగా అల్లాహ్ సముద్రాన్ని ఆజ్ఞాపించాడు. భయాందోళన లకు గురయిన ఫిరొన్ తన అంతం సమీపించిందని గ్రహించాడు. భీతావహుడై, “ఇస్లాయిల్ సంతతి ప్రజలు విశ్వసిస్తున్న దేవుడు తప్ప ఆరాధనకు అర్థాడైన దేవుడెవ్వడూ లేదని నేను విశ్వసిస్తున్నాను. ఆ దేవునికి విధేయత చూపిన వాడిగా మారుతున్నాను” అని ప్రకటించాడు. కాని అల్లాహ్ అతడి విక్షాస ప్రకటనను స్పీకరించలేదు. ఫిరొన్, అతడి సైన్యాలను సముద్రజలాలు ముంచేసాయి.★

★ ఇక్కడ ఫిరొన్గా పిలువబడిన వాడు ఫారో రామసేన్ 2గా తజిష్టాలజిస్టులు భావిస్తున్నారు. ఫిరొను అతడి కుమారుడు మిన్పాత్ సహాయసహకారాలు అందించాడు. క్రీ.పూ. 13/14 శతాబ్దాలలో ఫిరొన్ ఇస్లాయిల్ సంతతి ప్రజలను అణచివేసి నిరంకు శపరిపాలన కొనసాగించాడు. అంటే దాదాపు 3000 సంవత్సరాలకు పూర్వం. ఈ కాలం బాలా వరకు ఖళ్ళితమైనదిగా చెప్పువచ్చు. ఎందుకంటే 1886లో లభించిన మిన్పాత్ శిలాఫలకాలలో “ఇస్లాయిలీలు పూర్తిగా నాశనం చేయబడ్డారు. వారి పునరుత్థాకి ఎలాంటి విత్తనాలు మిగల్లేదు” అని వుంది. అంటే ఇస్లాయిలీ ప్రజలు మూసా (అస) తో పాటు వలన పోకముందు, సముద్రం చీలిపోయిన సంఘటనకు ముందుకాలం వరకు వారిపై కొనసాగిన జాతిసిర్యాలన ఊచకోతలను ఈ శిలాఫలకాలు సూచిస్తున్నాయి. సముద్రం చీలిపోయిన సంఘటన తర్వాత 2000 సంవత్సరాలకు దివ్యఖురుత్తును ఈ సంఘటనను ప్రస్తావిస్తూ, ‘ఈ రోజు మేము నీ మృతహస్తాన్ని భద్రంగా ఉంచుతున్నాము.. అది వారికి (తజిష్టానులకు) వారి తర్వాతి వారికి ఒక సూచన కావాలి’ అని ప్రకటించింది. ఆశ్ర్యమేమంటే, ఫారో రామసేన్-2 శవం ఒక రాజక్షుసంఘాలో లభించింది. దానిని ప్రదర్శనగా మూర్యజియంలో ఉంచారు. నిపుణుల అభిప్రాయం ప్రకారం, ఆ శవం మహీగా మార్గక ముందు నీటి సుంచి ఒడ్డుకు వచ్చిపడిన శవం (సముద్రం బయటకు విసరివేసిన శవం). అది ఎలాంటి శవమైనపుటటి, ఫిరొన్ శవాన్ని రానున్న తరాలకు ఒక సూచనగా భద్రపరచడం జరుగుతుందన్న దివ్యఖురుత్తున్ వాక్యం నిజమని నిరూపించబడింది.

ఆధ్యాత్మిక ప్రక్కాశన

మూసా(అస)తో పాటు ఒనీ ఇస్రాయిల్ ప్రజలు సినాయ్ ఎడారిలో స్థిరపడ్డారు. తన ప్రజలు ఎక్కడ స్థిరపడాలన్న విషయమై మూసా(అస) అల్లాహ్ మార్గదర్శనాన్ని కోరారు. అల్లాహ్ ఆయనకు ఆదేశమిస్తా ముఖ్యయి రోజులు ఉపవాసాలు పాటించి పరిశుద్ధులు కావాలని చెప్పారు. ఆ పిండ సినాయ్ కొండ వద్దకు వెళ్ళాలి, అక్కడ ఆయనకు అవసరమైన చట్టాలను ప్రసాదించడం జరుగుతుందని తెలిపాడు.

మూసా(అస) తన ప్రజలలో డెబ్బయి మందిని ఎన్నుకున్నారు. అల్లాహ్ చెప్పిన ప్రాంతానికి, అల్లాహ్ ఇచ్చే చట్టాలను స్వీకరించడానికి తనతో పాటు రమ్మిని వారిని కోరారు. వారికి నాయకునిగా తన సోదరుడు హారూన్నను నియమించారు. మూసా(అస) వారి కోసం కొంత కాలం ఎదురుచూశారు. కాని వారెంతకీ రాలేదు. మూసా(అస) ఇక ఓపిక పట్టలేక తానే ఒంటరిగా తూర్ శిఖరానికి చేరుకున్నారు. అక్కడికి చేరుకోవడానికి ఆయన ముఖ్యయి రోజులు ప్రయాణించారు. అక్కడికి వెళ్లిన తర్వాత అల్లాహ్ ఆయను ప్రశ్నిస్తూ, నీ ప్రజలు వచ్చేవరకు ఎందుకు వేచిఉండలేదని అడిగాడు. మూసా జవాబిస్తూ, “వారు వెనుక వస్తున్నారు. నేను మీ ప్రసన్నత పాందడానికి త్వరత్వరగా వచ్చాను ప్రభూ” అన్నారు. మరో పదిరోజులు ఉపవాసాలు పాటించి పరిశుద్ధత పాందాలని ఆయను ఆదేశించడం జరిగింది.

మళ్ళీ మూసా సినాయ్ కొండవద్దకు వచ్చారు. విశ్వప్రభువైన అల్లాహ్తో నంభాషించారు. ఈ సంభాషణల వల్ల ఆయనకు అల్లాహ్తో సాన్నిహిత్యం అప్పట్లో జరిగిన చారిత్రక సంఘటనలకు అద్దం పడుతున్నాయి. ఇంతవరకు పురాతన రాతల్లో ఎక్కడా లభించని చారిత్రక వాస్తవాలు వెలుగులోకి వచ్చాయి. సముద్రం చీలిపోయిన సంఘటన తర్వాత 2000 సంవత్సరాలకు దివ్యఖురుత్తును ఈ సంఘటనను ప్రస్తావిస్తూ, ‘ఈ రోజు మేము నీ మృతహస్తాన్ని భద్రంగా ఉంచుతున్నాము.. అది వారికి (తజిష్టానులకు) వారి తర్వాతి వారికి ఒక సూచన కావాలి’ అని ప్రకటించింది. ఆశ్ర్యమేమంటే, ఫారో రామసేన్-2 శవం ఒక రాజక్షుసంఘాలో లభించింది. దానిని ప్రదర్శనగా మూర్యజియంలో ఉంచారు. నిపుణుల అభిప్రాయం ప్రకారం, ఆ శవం మహీగా మార్గక ముందు నీటి సుంచి ఒడ్డుకు వచ్చిపడిన శవం (సముద్రం బయటకు విసరివేసిన శవం). అది ఎలాంటి శవమైనపుటటి, ఫిరొన్ శవాన్ని రానున్న తరాలకు ఒక సూచనగా భద్రపరచడం జరుగుతుందన్న దివ్యఖురుత్తున్ వాక్యం నిజమని నిరూపించబడింది.

పెరిగింది. ఆయన హృదయం ఆధ్యాత్మిక భావనలతో నిండిపోయింది. తన భావావేశాలను వ్యక్తపరుస్తా ఆయన, “ఓ ప్రభూ! నీ దర్శనభాగ్యం ప్రసాదించు, నేను కళ్యాణ నిన్న చూడాలనుకుంటున్నాను” అని ప్రాథేయపడ్డారు. కానీ విశ్వప్రభువు జవాబిస్తూ, “నీవు నన్ను చూడలేవు. ఆ కొండపై నీ దృష్టి నిలుపు, అది తన పునాదిపై నిలబడి ఉన్నట్టయితే నీవు నన్ను చూడగలవు” అన్నాడు. మూసా వెంటనే ఆ కొండపై దృష్టి సారించారు. ఫెళ్ళఫెళ్ళరావాలతో ఆ కొండ కుపు కూలింది. ఆ ప్రభావానికి మూసా నేలపై విసిరివేయబడ్డారు. ఆయన నిర్మాంత పోయారు. కానీ అల్లాహ్ ప్రసన్నత పాందినవారికి ఆయన కారుణ్యం ఎల్లప్పుడూ లభిస్తుంది. మూసా స్ఫూర్హలోకి వచ్చిన తర్వాత ఆశ్వర్యంగా, “ప్రభూ! సర్వ స్తోత్రాలు నీకే. నేను పశ్చాత్పాంతో నీ వైపునకే మరలుతున్నాను. నిజమైన విశ్వాసుల్లో అగ్రభాగాన ఉండాలని భావిస్తున్నాను” అన్నారు. ఆయన ముందు దేవుని చట్టాలు లిభించబడి ఉన్న శిలాఫలకాలు ఉన్నాయి. బనీఇస్లాయిల్ ప్రజలను పాలించడానికి అవసరమైన చట్టాలవి. దేవుని పట్ల తన కృతజ్ఞతను వ్యక్తపరుస్తా మూసా, “ప్రభూ! నీవు నాకు గౌప్య గౌరవాన్ని ప్రసాదించావు. ఇంతకు ముందు ఎవరూ ఇలాంటి గౌరవాన్ని పాందలేదు” అన్నారు. అల్లాహ్ జవాబిస్తూ, “మూసా! ఇతరుల కన్నా నీకు ప్రాముఖ్యం ఇచ్చి నా సందేశాన్ని అందజేయడానికి, నా ఆదేశాలు అందుకోవడానికి నిన్ను ఎన్నుకున్నాను. కాబట్టి నేను ప్రసాదించిన వాటని (చట్టాలను) దృఢంగా పట్టుకో, కృతజ్ఞత చూపేవారిలో ఒకనిగా ఉండు” అన్నాడు.

బంగారు అవుదూడు

బనీ ఇస్లాయిల్ ప్రజలను వదలి మూసా (అస) సినాయ్ కొండ వద్దకు వెళ్లి నలబై రోజులు గడిచిపోయాయి. ప్రజలు అనహనానికి, అలజడికి గురయ్యారు. అల్లాహ్ మూసా(అస)కు మరో పది రోజులు అధిక కాలం అక్కడ ఉంచాడన్న విషయం వారికి తెలుసు. వారిలో ఒక వ్యక్తి సామిరి. దుర్గాద్రష్ట ఆలోచనలు కలిగిన సామిరి తమ జాతికి మరో మార్గదర్శిని వెదుకోవాలని ప్రచారం చేశాడు. అన్నమాట ప్రకారం మూసా (అస) రాలేదు కాబట్టి, నిజమైన మార్గదర్శనం పాందడానికి తమకు ఒక దేవుని అవసరం ఉంది కాబట్టి, జాతి వారికి ఒక కొత్త దేవుడిని తాను వెదకిపెడతానన్నాడు. అందుకోసం ప్రజల వద్ద నుంచి బంగారు ఆభరణాలన్నిటినీ సేకరించాడు. ఒక గొయ్య తవ్వి ఆ

బంగారు ఆభరణాలను అందులో వేశాడు. పెద్ద మంట పెట్టి వాటిని కరగ బెట్టాడు. దాన్ని పోతపోస్తా, మంత్రగాఢ్య అమాయకులను మభ్యపుచ్ఛదానికి చేసే చేప్పలన్నీ చేశాడు. అలా కరిగిన ఆ బంగారాన్ని ఒక ఆవుదూడ బొమ్మగా తయారు చేశాడు. ఆ ఆవుదూడ విగ్రహం లోపల బోలుగా భాళీప్పలం ఉంది. అందులోంచి గాలి పీస్తే ఒక విధమైన శబ్దం వచ్చేది. వారి గతకాలం అంతా మూఢనమ్మ కాలతోనే గడిచిపోయింది కాబట్టి వారు ఆ విచిత్రమైన శబ్దం మానవాతీత శక్తి అన్న నిర్ణయానికి వచ్చేశారు. ఆ విగ్రహాన్ని ఒక సజీవమైన దైవంగా భావించారు.

వారికి నాయకునిగా మూసా (అస) తన సోదరుడు హోరూన్ నియ మించి వెళ్లారు. హోరూన్ ఈ పరిణామం చూసి చాలా దుఃఖానికి గురయ్యారు. వారికి నచ్చ చెబుతూ, “ప్రజలారా! మీరు మోసానికి గురవుతున్నారు. మీ ప్రభువు అపార కృపాశిలుడు, నా మాటలు వినండి, నేను చెప్పినట్లు చేయండి” అని ఎంతగా చెప్పినా వాళ్లు వినలేదు. ఆయనకు జవాబిస్తూ, “మూసా(అస) హస్త గాని ఈ దైవానికి పూజలు చేయడం ఆపేదిలేదు” అన్నారు. అయితే ఒక దేవుని విశ్వాసంలో స్థిరంగా ఉన్నవాళ్లు ఈ అజ్ఞానులకు వేరయ్యారు. భేదాభిప్రాయాలున్నపుటికీ శాంతి భద్రతలు కొనసాగాయి. అల్లాహ్తో సంభాషణల సందర్భంగా మూసా(అస)కు ఈ విషయం తెలిసింది. “నీవు లేనప్పుడు మేము నీ ప్రజలను పరీక్షించాము. సామిరి వాళ్లను తప్పుడో వప్పించాడని” అల్లాహ్ తెలిపాడు.

మూసా (అస) పునరాగమనం

తిరిగివచ్చిన మూసా (అస) తన ప్రజలు ఆవుదూడ విగ్రహం ముందు పాటలు పాడుతూ నృత్యాలు చేయడం చూశారు. ఈ అజ్ఞానపు ఆచారాన్ని చూసిన ఆయన, కోపం పట్లలేక వారి కోసం తాను తీసుకువచ్చిన చట్టాలున్న శిలాఫల కాలను క్రిందపడేశారు. తన సోదరుడు హోరూన్ గెడ్డాన్ని పట్లకుని గుంజుతూ, “వాళ్లు తప్పుడారి పట్లకుండా ఎందుకు ఆపలేదు. ఈ దురాచారాన్ని ఎందుకు నిలువరించలేదు” అని నిలదీశారు. హోరూన్ జవాబిస్తూ, “నా తల్లి పుత్రుడా! నా గెడ్డం వదులు. ఈ ప్రజలు నన్ను బలహీనడిగా చేశారు. వాళ్లు దాదాపు నన్ను చంపినంత పని చేశారు. నా శత్రువులు అనందించేలా వ్యవహారించకు. నన్ను దుర్మార్గుల్లో చేర్చకు. ఇస్రాయిల్ సంతతి ప్రజల్లో వర్గాలు సృష్టించానని నువ్వు నిందిస్తావని కూడా నేను భయపడ్డాను” అన్నారు.

మూసా (అస) అగ్రహం నెమ్ముదిగా చల్లారింది. హోర్స్ నిస్పహయ స్థితిని అయన అర్థం చేసుకున్నారు. పరిస్థితిని సంయుమనంతో చక్కడిద్దాలనుకున్నారు. అవిశ్వాసుల నాయకుడు సామిరిని పిలిచారు. “సామిరి! నువ్వేమంటావు?” అనడిగారు. సామిరి నిర్లక్ష్యంగా జవాబిస్తూ, “వాళ్ళ అర్థం చేసుకోలేనిది నేను అర్థం చేసుకున్నాను. అందువల్ల, నా మనసుకు తట్టిన విధంగా చేశాను. మీ పాదచిహ్నాల వద్ద నుంచి కాస్త మట్టి తీసి ఆపుదూడ పొతపోస్తున్నప్పుడు విసిరాను” అన్నాడు. మూసా (అస) అతడిని అక్కడి నుంచి పంపేశారు. ఆ పిదప ఆయన ప్రజలను ఉద్దేశించి ప్రసంగించారు. “మీ ప్రభువు మీకు వాగ్గానం చేయలేదా? నిర్ధారిత సమయం చాలా ఎక్కువైపోయిందా? లేక నా పట్ల విశ్వాసాన్ని మానుకుని ప్రభువు అగ్రహస్తు కొనితెచ్చుకోవాలని భావిస్తున్నారా?” అని నిలదీశారు. వారు తలలు వంచుకుని జవాబిస్తూ, “మీ పట్ల విశ్వాసాన్ని గాని, మా సంకల్యాన్ని గాని మేము వదులుకోలేదు. కాని ఆ బంగారు అభరణాల భారం చాలా ఎక్కువైంది. అందుకే సామిరి చెప్పినట్లు వాటిని మంటలో పారేశాము. వాడు ఈ బంగారు ఆపుదూడను తయారు చేసి మమ్మల్ని తప్పుదారి పట్టించాడు” అన్నారు.

ఇస్రాయాల్ ప్రజలు పశ్చాత్తాపవడుతూ, “మా ప్రభువు మాఘై కరుణ చూపకపోతే, మమ్మల్ని క్షమించకపోతే మేము నిస్పందేహంగా వైఫల్యం చెందుతాము” అన్నారు. వారు మూసా (అస)ను ప్రాథేయపవడుతూ తగిన మార్గాన్ని చూపమని కోరారు. మూసా (అస) వారికి జవాబిస్తూ, “పశ్చాత్తాపవడుండి. పశ్చాత్తా పానికి, క్షమాభిక్షకు మార్గం చూపమని ప్రభువును వేడుకోండి. మీ ప్రాపంచిక కోరికలను అణచివేయండి. ప్రక్కాళన పొందండి. మీరు పరిశుద్ధులయ్యే వరకు మీలో ఉన్న దుర్మార్గపు ఆలోచనలను నిర్మాలీంచండి. మీరు ఆత్మవికాసం పొందగలరు” అన్నారు. వాళ్ళ పశ్చాత్తాపవడ్డారు. అల్లాహ్ వారి పశ్చాత్తాపాన్ని స్వీకరించాడు. ఆయన అపార కృపాశిలుడు, అమితంగా కరుణించేవాడు.

కాని సామిరి ఎలాంటి పశ్చాత్తాపాన్ని ప్రకటించలేదు. తాను చేసిన పనికి బాధపడునా లేదు. సామిరితో ఎవరూ ఎలాంటి సంబంధం కలిగి ఉండరాదని మూసా ఆదేశించారు. ఆ విధంగా సామిరి బహిష్మరించబడ్డాడు. మూసా (అస) ఆ బంగారు ఆపుదూడ విగ్రహస్తు కరిగించి కరిగిన లోహస్తు సముద్రంలో పారవేయించారు. ఆ విధంగా బంగారు ఆపుదూడ కథను ముగించారు!

అల్లాహ్ అనుగ్రహశీలు

బనీజిస్రాయాల్ ప్రజలను అల్లాహ్ అనేక విధాలుగా అనుగ్రహించాడు. వారికి అనేక వరాలు ప్రసాదించాడు. వారిని దౌర్జన్యాల నుంచి, అణచివేతల నుంచి రక్షించాడు. క్రూరమైన పాలకుడు ఫిరోవ్ నీటమునిగి చావడాన్ని వాళ్ళు కళ్యారా చూశారు. ఎడారి భూమిలో వారికి త్రాగడానికి నీరు దొరకని పరిస్థితిలో అల్లాహ్ వారికి సహాయపడ్డాడు. చేతికర్తతో ఒక రాతిని కొట్టమని అల్లాహ్ మూసా (అస)కు ఆదేశించాడు. ఆ రాయి చీలి అందులో నుంచి పన్నెండు నీటి ఊటలు ఉచికాయి. పన్నెండు విభిన్నమైన తెగలకు ఆ పన్నెండు నీటి ఊటలను కేటా యించడం జరిగింది. ఆ విధంగా అల్లాహ్ నీటి కరవు విషయంలో వారి మధ్య ఎలాంటి వివాదాలు తలెత్తుకుండా చూశాడు. మలమలమాడ్చే ఎండ నుంచి వారిని కాపాడడానికి ఆకాశాన్ని మేఘమృతమై ఉండేలా చేశాడు. వారి ఆకలి తీర్పుడానికి ఒక విధమైన రుచికరమైన రేగులాంటి పణ్ణ (మన్వ), సల్వ అనబడే ఒక విధమైన పక్షి మాంసం ప్రసాదించేవాడు.

బనీజిస్రాయాల్ ప్రజలను తీసుకుని వాగ్గానం చేయబడిన పవిత్ర భూమికి వెళ్ళాలని మూసా(అస)ను అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. ఆ పవిత్ర భూమి సిరియాలో ఉంది. వాస్తవానికి ఈ పవిత్ర భూమి ఇబ్రాహీమ్ (అస)కు వాగ్గానం చేయబడింది. ఇబ్రాహీమ్ (అస) సంతతిలో సన్మార్గులు, దైవభీతి కలిగిన వారు, దేవుని చట్టాలను పరిరక్షించే వారు నివసించడానికి ఈ భూమిని అల్లాహ్ ప్రసాదించాడు.★

★ ఇబ్రాహీమ్ ప్రవక్త (అస) సంతానానికి ఈ పవిత్ర భూమి వాగ్గానం చేయబడింది. వారిలో ఇస్రాయాల్ సంతతి ప్రజలు, ఇస్రాయాల్ సంతతి ప్రజలు ఉన్నారు. వారికి ఈ పవిత్ర భూమి వాగ్గానం చేస్తూ అందుకు పరితుగా వారు దేవుని వికత్యానికి కట్టుబడుతాని, ఆరాధనలు, దానధర్మాలు చేయాలని చెప్పడం జరిగింది. బనీ ఇస్రాయాల్ ఈ పరితుకు కట్టుబడడంలో విఫలమయ్యారు. అందువల్లనే సూర్య 21:05లో అల్లాహ్ ఈ విధంగా చెప్పాడు: “తోరాత్ ఇవ్వబడిన తర్వాత మేము లేఖనాల్లోనూ (జబూర్లోనూ) పేర్కొన్నాము. నా దాసుల్లో సన్మార్గులు మాత్రమే భూమికి వారసత్వాన్ని పొందుతారు.” (లేఖనాల్లోనూ ఇదే కనబడుతుంది. 37:29. “సన్మార్గులే పవిత్ర భూమికి వారసత్వాన్ని పొంది అక్కడ శాశ్వతంగా ఉంటారు”)

సాకులు చెప్పే జనం

బనీజుస్రాయాల్ కృతజ్ఞత లేని ప్రజలు. అల్లాహ్ వారిని అపారంగా అనుగ్రహించినప్పటికి వారు చెడులకు దూరంగా ఉండలేదు. అల్లాహ్ చట్టాల పట్ల తమ నిర్దక్షాన్ని కోనసాగించారు. కనాన్, హిమైట్ ప్రజల పట్టణాలను ఆక్రమించు కోవాలని మూసా (అస) వారిని ఆదేశించారు. ఈ రెండు జాతులు బనీజుస్రాయాల్కు శత్రుజాతులు, బనీజుస్రాయాల్ ప్రజలను వెంటాడి వేధిస్తున్న జాతులు. కాని, మూసా (అస) ఆదేశం విన్న బనీజుస్రాయాల్ ప్రజలు పిరికితనాన్ని చూపారు. సాకులు చెప్పసాగారు. “మూసా! ఆ పట్టణాల్లో బలాధ్యలైన ప్రజలున్నారు. వారు అక్కడి నుంచి వెళ్లనంత కాలం ఆ పట్టణాల్లోకి మేము ప్రవేశించం” అన్నారు.

కాని వారిలో, నిజమైన విశ్వాసం కలిగినవారు ఇధరు ఉన్నారు. వారిధరూ, “ఆ పట్టణాల్లోకి సింహాద్వారం గుండా ప్రవేశించండి. మీకు విజయం లభిస్తుంది. మీరు విశ్వాసులైతే అల్లాహ్ పట్ల పూర్తి విశ్వాసాన్ని కలిగి ఉండండి” అన్నారు. కాని బనీజుస్రాయాల్ ప్రజలు పిరికితనాన్ని వదలలేదు. “మూసా! ఆ ప్రజలు ఉన్నంత కాలం మేము ఆ పట్టణంలోకి ప్రవేశించం. కాబట్టి నువ్వు, నీ ప్రభువు వారితో పోరాడండి. మేమిక్కడ వేచి ఉంటాం” అన్నారు.

మూసా (అస), హరూన్లు ఈ పిరికివాళ్లను మార్పులేకపోయారు. నిరాశతో మూసా (అస) అల్లాహ్ను వేడుకున్నారు. “నాకు నా సోదరునిపైన, నామైన తప్ప మరెవ్వరిపై అదుపు లేదు. కాబట్టి అవిధేయులైన వారికి - మాకు మధ్య విచక్షణ చేయి” అని ప్రార్థించారు. దిక్కుతోచని స్థితిలో వారు మరో నలబై సంవత్సరాలు గమ్యరహితంగా తిరుగుతూ ఉండేలా అల్లాహ్ వారిని శపించాడు. మూసా (అస) వారిని వదలి దూరంగా వెళ్లిపోయారు. ఈ తరం ప్రజలు దిక్కుతోచని స్థితిలో గమ్యరహితంగా తిరుగాడుతూ చివరకు అంతరించారు. తర్వాతి తరాలు మాత్రమే పవిత్ర భూమిని చేరుకోగలిగాయి.

(చదవండి దివ్యఖుర్జున్ : 28:3-43, 20:9-100, 26:1-68, 7:100-156/160, 10:75-92, 27:7-14, 79:15-26, 11:96-101, 14:5-8, 23:45-48, 17:101-104)

గ్రహించవలసిన పాతాలు

- అణచివేతకు, పక్షపాతానికి, నిరంకుశత్వానికి గురయిన జాతులు సైతికంగా దిగజారుతాయి. పరాభవాలు, అణచివేతలు వారిని కూడా తమను అణచి వేసిన నియంతల మాదిరిగా తయారు చేస్తాయి. దొర్ఘన్యాలు, అణచివేతల వల్ల అల్లాహ్ పట్ల విశ్వాసాన్ని కోల్పివడం కూడా జరుగుతుంది. నిరాశావాదులుగా, భవిష్యత్తు పట్ల ఆకలేని వారిగా మారడం కూడా జరుగుతుంది.
- నియంతలతో అయినా సరే చక్కని వివేకంతో వాదించాలని అల్లాహ్ తన సందేశహరులను ఆదేశించాడు.
- ఒక పైన్యం లేదా అసత్యం ఎంత బలమైనదయినాగాని చివరకు అది సత్యం చేతిలో టిటమిని చవిచూస్తుంది.
- గత సంప్రదాయాలను గుర్తిగా అనుసరించడం వల్ల ప్రజలు సంస్కరణలను వ్యక్తిరేకిస్తారు.

ప్రవక్త మూసా-

(అలైపిస్పులాం)

మార్గదర్శి ఖిజర్

(అలైపిస్పులాం)

మూసా, ఖిజర్లు బయలుదేరాడు.
చివరకు ఒక పడవలో
ఫయనమైనప్పుడు అతను (ఖిజర్)
దాని చెక్క పలకలను పగుల
గొట్టారు. దానికి మూసా,
“ఇదేమిటీ, పడవ ప్రయాణికులందరినీ
ముంచేయటానికా ఏటిని
పగులగొట్టారు? మీరు చాలా
ఫోరపైన వనికి ఒడిగట్టారు”
అని చెప్పునే చెప్పేశాడు.
(ఖుర్జన్ 18 : 71)

గమనిక: చిత్రం కెలం ఉహత్కం

ఒ కోజు, మూసా (అస) ప్రజల్లో
షైతన్యాన్ని రగిలించే ఒక ప్రభావవంత
మైన ప్రసంగం చేశారు. ఆ ప్రసంగం
వారిపై తీవ్రమైన ప్రభావం వేసింది.
ప్రజల్లో ఒక వ్యక్తి, “దైవప్రవక్త! భూమిపై
మీకన్నా ఎక్కువ జ్ఞానం కలిగిన వ్యక్తి
ఉన్నాడా?” అని ప్రశ్నించాడు. అల్లాహ్
తనకు మహాత్మాలు ప్రదర్శించే శక్తి
ఇచ్చాడు. తోరాత్ గ్రంథాన్ని ప్రసాదిం
చాడు కాబట్టి ఈనే అందరికన్నా ఎక్కువ
జ్ఞానం కలిగిన వాడినని భావిస్తూ మూసా
(అస) ఆ వ్యక్తితో, “లేదు” అని జవాబి
చ్చారు. కానీ తెలుసుకోవలసి నదంతా
తెలుసుకున్న వ్యక్తి ఎవరూ లేరని,
సంపూర్ణ జ్ఞానానికి ఒకే దైవప్రవక్తకేంద్రం
కావడం కూడా జరగదని, ఒక వ్యక్తికి తెలి
యని విషయాలు తెలిసిన మరో వ్యక్తి
ఎల్లప్పుడు ఉంటాడని అల్లాహ్ అయి
నకు తెలియజేశాడు. అప్పుడు మూసా
(అస) అల్లాహ్తో, “ప్రభు! ఆ వ్యక్తి
ఎక్కుడ ఉన్నారు? నేను అయిన్న
కలుసుకుని అయన నుంచి విద్య నేర్చు
కోవాలని భావిస్తున్నాను” అన్నారు. ఆ
వ్యక్తిని గుర్తించడానికి గుర్తు చెప్పమని
కూడా అల్లాహ్ను కోరాడు.

అల్లాహ్ అయనకు మార్గం
చూపుతూ, నీటితో నిండిన ఒక పాతలో
ఓ చెపను తీసుకుని బయలుదేరాలని, ఆ
చెప పాత నుంచి మాయమైన ప్రదేశంలో

ఆ వ్యక్తి కనబడతాడని చెప్పాడు. మూసా (అస) ఆ వ్యక్తిని కలుసుకోవడానికి
బయలుదేరారు. ఆయన వెంట ఒక అనుచరుడు చెపవున్న నీటిపాత్రను పట్టు
కుని రాసాగాడు. వారిద్దరు రెండు నదులు కలసిన సంగమ ప్రదేశానికి చేరు
కున్నారు. అక్కడ విత్రాంతి తీసుకోవాలని భావించారు. మూసా (అస) అక్కడ
నిద్రలోకి జారుకున్నారు.

ఆయన నిద్రపోతున్నప్పుడు, నీటి పాతలోని చెప ఎగిరి నదిలో దూకడాన్ని
అయన అనుచరుడు చూశాడు. కానీ అతడు ఈ సంఘటన గురించి మూసా
(అస)కు చెప్పడం మరచిపోయాడు. మూసా (అస) లేచిన తర్వాత ఇద్దరూ
ప్రయాణం కొనసాగించారు. వారు బాగా అలసిపోయారు, చాలా ఆకలితో
ఉన్నారు. మూసా(అస) తన అనుచరునితో ఆహారం గురించి అడిగారు. అప్పుడు
అనుచరునికి నీటి పాతలోని చెప నదిలో దూకి వెళ్ళిపోయిన విషయం
గుర్తుకువచ్చింది. ఆ విషయాన్ని మూసా(అస)కు తెలియజేశాడు. మూసా (అస),
“అర్పి.. మనం వెదుకుతున్న ప్రదేశం అదే” అన్నారు. వారు త్వరిత్యర్గా వెనక్కి
వచ్చారు. రెండు నదులు కలసిన ప్రదేశానికి, చెప నదిలో దూకి ఈదుకుంటూ
వెళ్ళిపోయిన ప్రదేశానికి చేరుకున్నారు. అక్కడ వారికి ఒక వ్యక్తి కనిపించాడు.
అతని ముఖం సగ భాగాన్ని ఒక వప్పుం కప్పిఉంది. ఆయనే ఖిజర్ (అస)..
మార్గదర్శి!

వింత మనిషి

మూసా (అస) అయనకు ఆభివాదం చేశారు. “అస్సులాము అలైకుమ్
(మీపై శాంతి కలుగుగాక!)” అన్నారు. ఆ వ్యక్తి తన ముఖంపై ఉన్న వప్పున్న
తప్పించి వారిని చూశారు. “మీరు నాకు శాంతి కలగాలని అభివాదం చేశారు.
కానీ ఈ దేశంలో శాంతి ఉందా? అనులు మీరెవరు?” అని ప్రశ్నించారు. మూసా
(అస) జవాబిస్తూ, “నేను ఇస్రాయాల్ వారి ప్రవక్తను” అన్నారు. ఆ వ్యక్తి తిరిగి,
“మీకు బోధనలు ఎవరు చేశారు? ఎవరు మిమ్మల్ని ఇక్కడకు పంపించారు?”
అనడిగారు. మూసా (అస) జరిగిన విషయాన్ని అయనకు వివరించారు. చాలా
మర్యాదగా, “నేను మీతో రావచ్చా.. ఆ విధంగా మీరు మీ వద్ద ఉన్న జ్ఞానాన్ని
నాకు బోధించగలరు. మిమ్మల్ని కలవడానికి నేను చాలా ప్రయాసపడి ఇక్కడకు
వచ్చాను. నేను మీకు అవిధేయత చూపను” అన్నారు. ఖిజర్ (అస) అయనకు
జవాబిస్తూ, “మీరు నన్న భరిస్తారని నేను అనుకోవడంలేదు. ఎందుకంటే మీరు

అనేక విచిత్రమైన విషయాలను చూడవచ్చు. చాలా విచిత్రమైన వాటిని చూసి మీరు నన్ను విమర్శించకుండా ఉండలేరు. ఎందుకంటే మీ అవగాహన పరిమిత మైనది. అందువల్ల మీరు వాదనకు దిగుతారు” అన్నారు. మూసా (అస) చాలా నిజాయితీగా, “దైవం తలిస్తే ... నేను సహనంతో ఉంటాను. మీ పట్ల అవిధేయత చూపను” అన్నారు. చివరకు భిజర్ (అస) ఆయన్ను వెంట తీసుకువెళ్లడానికి అంగీకరిస్తూ ఒక షరతు పెట్టారు. తాను ఏం చేసినా ప్రశ్నించరాదని అన్నారు. మూసా (అస) తన అనుచరుడిని వెనక్కు పంపి తాను భిజర్ (అస)తో పాటు బయలుదేరారు.

పడవకు నష్టం కలిగీంచడం

వారు ఒక నది పడ్డకు చేరుకున్నారు. ఇద్దరూ ఒక పడవలోకి ఎక్కారు. ఆ పడవ యజమాని వారిద్దరి పట్ల ఒక విధమైన అభిమానాన్ని చూపించాడు. వారిద్దరిని అభిమానంగా పడవలోకి ఆహ్వానించాడు. పడవలోకి ఎక్కిన తర్వాత భిజర్ (అస) చాలా వింతగా వ్యవహారించారు. పడవ ప్రక్కల బిగించి ఉన్న కొన్ని చెక్కలను పీకిపారేశారు. దాని వల్ల పడవకు ఒకవైపు పెద్ద రంధ్రంలా ఏర్పడింది. ఈ విచిత్ర ప్రవర్తనను చూసి నిర్ణాంతపోయిన మూసా(అస), “ఆరె, ఎందుకు పడవను నాశనం చేస్తున్నారు? మన పట్ల అభిమానంగా ఆహ్వానించిన పడవ యజమానికి ఇదా మనం ఇచ్చే ప్రతిఫలం? పైగా మనమంతా మునిగిపోయే ప్రమాదం కూడా ఉందని మీరు గ్రహించడం లేదా? మీరు చేసిన పని చాలా అనుచితమైనది” అన్నారు.

భిజర్ (అస) ఆయనకు తమ మధ్య కుదిరిన అంగీకారాన్ని గుర్తుచేశారు. మూసా(అస)కు వెంటనే తాను చేసిన పారపాటు గుర్తుకువచ్చింది. ఆయన్ను క్షమాపణలు కోరుకున్నారు. “నా మతిమరుపుకు కోపం తెచ్చుకోవద్దు, నా బలహీనత విషయంలో కరినంగా వ్యవహారించవద్దు. మీతో రాకుండా నివారిం చవద్దు. నేను నా మాటకు కట్టబడి ఉండడానికి ఈసారి పూర్తిగా ప్రయత్నం చేస్తాను” అన్నారు. అందుకు అంగీకరించి భిజర్ (అస) ఆయన్ను వెంటతీసుకుని బయలుదేరారు.

పిల్లవాడిని హతమార్ఘడం

దారిలో వారికి ఒక పిల్లవాడు తన మిత్రులతో ఆడుకుంటూ కనబడ్డాడు.

భిజర్ (అస) ఆ పిల్లవాడిని మిత్రులుండం నుంచి వేరు చేసి ఒక ప్రక్కకు తీసుకు వెళ్ళి హతమార్ఘరు. ఈ అఫూయిత్యం చూసి మూసా (అస) నిర్ణాంతపోయారు. “మీరు ఒక అమాయక పిల్లవాడిని చంపేశారు. ఇది నిజంగా అమానుషం” అని అరిచారు. భిజర్ (అస) ఆయన వైపు తీక్కణంగా చూసి తమ మధ్య కుదిరిన అంగీకారాన్ని గుర్తుచేశారు. తన పనులను మరోసారి ప్రశ్నిస్తే ఇక తనతో రావడం ఉండడని పోచ్చరించారు. మూసా (అస) మళ్ళీ క్షమాపణ కోరుకున్నారు. “నేను మరోసారి ఈ పారపాటు చేస్తే నన్ను మీ వెంట రాకుండా చేయండి” అన్నారు. భిజర్ (అస) ఆయన్ను మన్నించారు.

భిజర్ (అస) చేసిన మంచి పని

వారిద్దరు ఒక గ్రామానికి చేరుకున్నారు. అక్కడి గ్రామస్తులతో వారు ఆశ్రయాన్ని, ఆహారాన్ని కోరారు. కాని పిసినారి ప్రజలు వారికి ఏది ఇవ్వలేదు. అందువల్ల వాళ్ళిద్దరూ అలాగే ప్రయాణం కొనసాగించవలసి వచ్చింది. వారిద్దరూ వెదుతున్నప్పుడు ఒక చోట ఒక గోడ కూలడానికి సిద్ధంగా ఉండడాన్ని వాళ్ళు చూశారు. వెంటనే భిజర్ (అస) ఆ గోడను మరమ్మత్తు చేయడానికి పూను కున్నారు. ఇది చూసిన మూసా (అస) ఉండబట్టలేక, “మీరు భలే విచిత్రమైన మనిషి. ఈ స్వాధపరుల పట్ల మీరు సానుభూతి చూపుతున్నారు. పైగా మీరు చేస్తున్న కష్టానికి ప్రతిఫలం కూడా కోరడం లేదు. మనం చేసిన కష్టానికి వారి నుంచి ప్రతిఫలం తీసుకుని మన ప్రయాణానికి కొద్దిగా ఆహారాన్ని సమకూర్చుకోగలిగే వాళ్ళం” అన్నారు. తన పనులకు తగిన వివరణ ఇచ్చే పరకు వాటిని మూసా (అస) భరించలేరని భిజర్(అస)కు అర్థమయ్యింది. “ఇక చాలు... ఇక మనం ఎవరి దారి వారు వేరవ్వడం మంచిది. మీకు సహనం లేదు. అయితే మనం వేరయ్యే ముందు నేను చేసిన పనులకు కారణాలు వివరిస్తాను” అన్నారు. మూసా సిగ్గుపడుతూ తల వంచుకున్నారు.

1. నేను నష్టపరచిన పడవను కిరాయికి నడుపుకుని ఆ పడవ యజమాని, అతని భార్య బ్రతుకుతున్నారు. నేను ఆ పడవను ఎందుకు నష్టపరిచానంటే, వారి రాజు పడవలను స్వాధినం చేసుకుని పెద్ద నొకాదళాన్ని తయారు చేయాలని చూస్తున్నాడు. ఈ పడవను నష్టపరచడం వల్ల దీన్ని చూసినా కూడా పనికిరాని దిగా భావించి రాజు దాన్ని వదలివేస్తాడు. మూసా! నేను చేసిన పని చూడడానికి

బాధ్యత లేని పనిగా కనబడినా... నేను నిజానికి ఆ పదవను కాపాడడానికి, పదవ యజమానిపై సానుభూతితో చేసిన పని.

2. నేను చంపిన పిల్లవాడి తల్లిదండ్రులు నిజమైన విశ్వాసులు. కానీ ఆ పిల్లవాడిలో ఉన్న దుర్మార్గం గురించి నాకు తెలిసింది. కన్నకొడుకు కాబట్టి ఆ తల్లి దండ్రులు అతడి దుర్మార్గాన్ని భరిస్తారు. కానీ, చివరకు వాడి దుర్మార్గాలు ఆ తల్లిదండ్రులను కూడా ప్రభావితం చేస్తాయిని నేను గ్రహించాను. అతడిని చంపి నేను వారి విశ్వాసాన్ని కాపాడాను. అల్లాహ్ వారికి మంచి సంతానాన్ని ప్రసాదించాలని ప్రార్థిస్తున్నాను.

3. నేను ఆ గోదను నిర్మించినది స్వార్థపరులైన గ్రామస్తుల కోసం కాదు, ఆ గోద ఇద్దరు అనాధలైన బాలలది. ఆ గోద క్రింద గుప్తనిధి ఉండని అల్లాహ్ నాకు తెలియజేశాడు. ఆ పిల్లల తండ్రి పుణ్యాత్మకు, దానధర్మాలు చేసేవాడు. ఆ పిల్లలు పెరిగి పెద్దయ్యే వరకు ఆ గుప్తనిధి రహస్యంగా ఉండడం చాలా అవసరం. వారు పెద్దయిన తర్వాత అల్లాహ్ వారికి ఆ నిధిని చూపిస్తాడు. ఆ గోద పడిపోతే స్వార్థపరులైన గ్రామస్తులు ఆ నిధిని దోచుకుంటారు. కాబట్టి నేను చేసిన ప్రతీ పని నా ప్రభువు కారుణ్యం వల్ల చేసిన పని. నేను ఏ పనీ నా స్వంతంగా చేయలేదు. ఈ మాటలు చెప్పి ఖిజర్ (అస), వెగంగా నడుచుకుంటూ వెళ్లిపోయారు.

(చదవండి దివ్యఖర్జన : 18:60-82)

గ్రహించవలసిన పాతాలు

- జ్ఞానం పాందిన వ్యక్తి తానొక్కడే కాదన్న విషయం తెలిసిన వెంటనే మూడా (అస) మరింత జ్ఞానం సంపాదించడానికి కష్టసాధ్యమైన ప్రయాణానికి పూనుకున్నారు. జ్ఞానం సులభసాధ్యంగా లభించేది కాదు. జీవితంలో విజయం సాధించాలంటే మనిషి కష్టపడి పనిచేయవలసి ఉంటుంది.
- అల్లాహ్ ఆదేశాల మర్మాలన్నీంటినీ మనం అర్థం చేసుకోలేము. మనకు తప్పుగా కనబదుతున్న విషయం నిజానికి ఒక అనుగ్రహం కావచ్చు. “తాను చేసేది అల్లాహ్కాకే బాగా తెలుసు”.

దైవమార్గంలో వదలివేయబడిన ఆవుదూడు

బనీ ఇస్లామ్ వారు
బలి ఇచ్చిన ఆవు ఫూర్య రంగం

గమనిక: చిత్రం కేవలం ఒకవృత్తకం

బనీ ఇస్లామ్ ప్రజల్లో ఒక పుణ్యాత్మకు నివసించేవాడు. అతను చాలా బీదవాడు. అయినప్పటికీ తన సంపాదన విషయంలో చాలా జాగ్రత్తగా ఉండేవాడు. నీతిగా, నిజాయితీగా సంపాదించేవాడు. అతను చేసిన ప్రతి పని అల్లాహ్ ప్రసన్నత పొందడానికి చేశాడు. ఎన్నడూ స్వార్థంకోసం, తన అభీష్టాల ప్రకారం నడుచుకోలేదు.

ఆ వ్యక్తి చనిపోతున్నప్పుడు అతని చివరి పలుకులు, “అల్లాహ్! నా భార్యను, పసివాడైన నా కుమారుడిని, నా ఆస్తి అయిన ఆవుదూడను నీ సంరక్షణలో వదులుతున్నాను”. ఈ మాటలు పలికిన ఆ వ్యక్తి విచిత్రంగా తన భార్యతో, “ఆవుదూడను తీసుకువెళ్లి అడవిలో వదిలేసి రమ్మన్నాడు.” అతను అలా చెప్పడానికి కారణం లేకపోలేదు. ఇస్లామ్ ప్రజల నడవడి గురించి తెలిసిన ఆ వ్యక్తి వారిని నమ్మదలచుకోలేదు. వారు స్వార్థం, అత్యాశ నిండిన జనం అన్న విషయం అతనికి బాగా తెలుసు.

కొన్ని సంవత్సరాలు గడచిపోయాయి. ఆ పిల్లవాడు పెరిగిపెద్దయ్యాడు. అప్పుడు అతని తల్లి కుమారుడితో, “మీ నాన్నగారు ఒక ఆవుదూడను అడవిలో వదలివేయమని చెప్పారు. అల్లాహ్పై భారమేసి వదిలేశాను. ఈ పాటికి ఆ దూడ పుష్టిగా

ఎదిగి ఉంటుంది” అని చెప్పింది. ఆ కుమారుడు కాస్త ఆశ్చర్యంగా ఆ ఆవుదూడు ఎక్కుడు ఉండని తల్లిని ప్రశ్నించాడు. తల్లి అతడితో, “మీ నాన్న గారి అడుగు జాడల్లో నడవడానికి ప్రయత్నించు. అల్లాహ్ ను విశ్వసిస్తున్నానని చెప్పు. అల్లాహ్ పై భారం వేసి ఆ ఆవుదూడను వెదుకు” అని చెప్పింది. ఆ కుమారుడు ఒక తాడును తీసుకుని అడవికి బయలుదేరాడు. అడవికి చేరుకున్న తర్వాత అల్లాహ్ సన్నిధిలో సాష్టాంగపడి, “అల్లాహ్! ఇబ్రాహీమ్, యాకుబ్ ల ప్రభువా! నా తండ్రి అప్పగించిన దానిని నాకు తిరిగి అప్పగించు” అని ప్రార్థించాడు. అతను తన చేతిని ఎత్తిన వెంటనే అతనికి ఒక ఆవు తన వైపు వస్తున్నట్లు కనబడింది. ఆ ఆవు అతని వద్దకు వచ్చి మచ్చికొన ఆవు మాదిరిగా నిలబడింది. ఆ ఆవు మెడకు ఒక తాడు కట్టి అతను తనతో ఇంటికి తీసుకువచ్చాడు. ఆ ఆవు కూడా ఆ కుర్రాడిని తప్ప మరెవ్విని తన వద్దకు రానిచ్చేది కాదు.

ఆ కుర్రవాడు కూడా తన తండ్రి మాదిరి పుణ్యాత్మకుడు, సన్మానిస్తు అవలంబించేవాడు. కట్టెలు కొట్టడం ద్వారా జీవనోపాధి పాందేవాడు. తాను సంపాదించినదానిని మూడు సమానభాగాలు చేసేవాడు. ఒక భాగాన్ని తన తల్లికి ఇచ్చేవాడు. ఒక భాగాన్ని తన సాంతం కోసం ఉపయోగించుకునేవాడు. ఒక భాగాన్ని దానధర్మాలకు ఉపయోగించేవాడు. రాత్రి సమయాన్ని మూడు భాగాలుగా విభజించుకునేవాడు. రాత్రి ప్రథమ భాగంలో తన తల్లికి సహాయపడే వాడు. తర్వాతి భాగం ఆరాధనలో గడిపేవాడు. ఆ తర్వాతి సమయం నిద్రకు కేటాయించేవాడు.

వారసుని హత్య

ఈ కాలంలో ఒక సంపన్నుడు మరణించాడు. అతనికి ఒకే ఒక్క కుమారుడు. తండ్రి యావదాస్తి ఆ కుమారునికి లభించింది. కాని అతని బంధువులకు కొండరికి కన్నుకుట్టింది. రహస్యంగా ఆ యువకుడిని హత్య చేశారు. ఆ విధంగా ఆ యావదాస్తిని తాము కాజేయాలనుకున్నాడు. మరణించిన ఆ యువకుని బంధువుల్లో ఈ హత్యతో ప్రమేయం లేనివారు ప్రవక్త మూసా (అస) వద్దకు వచ్చారు. హంతుక్కణ్ణి కనుగొనడానికి సహాయపడమని కోరారు. మూసా (అస)

ఎరికి సలహో ఇస్తూ, ఒక ఆవును కోసి దాని నాలుకను ఆ యువకుడి శరీరంపై ఉంచాలని చెప్పారు. ఆ నాలుక హంతుని గురించి తెలుపుతుందని అన్నారు. మూసా (అస) పరిహసమాడుతున్నారని వాళ్ళు ఆయను నిందించారు. మూసా (అస) వారికి జవాబిస్తూ, “అల్లాహ్ శరణు! నేను అవివేకంగా వ్యవహరించను” అన్నారు. ఎలాంటి ఆవును కోయాలని వాళ్ళు ఆయను ప్రశ్నించారు. మూసా (అస) వారికి జవాబిస్తూ, మరీ లేగదూడ కారాదు, అలా అని పూర్తిగా ఎదిగిన ఆవు కూడా కారాదు అన్నారు. మధ్యఘృతంగా ఉన్న దానిని కోయాలని చెప్పారు. కాని వాళ్ళు ఆయన సలహోను పాటించే బదులు, ఆ ఆవు ఎలా ఉండాలని మరిన్ని వివరాలు అడగడం ప్రారంభించారు. “ఆ ఆవు రంగు ఎలా ఉండాలి?” అని అడిగారు. “పసుపు రంగు కలిగినదై ఉండాలి” అన్నారు మూసా (అస). అయినా వారికి తృప్తి కలుగలేదు. మరిన్ని వివరాలు చెప్పమని అడిగారు. “ఆ ఆవు దుక్కి దున్నినది కారాదు. కాడి లాగినది కారాదు. నీళ్ళు తోడడానికి ఉపయోగించినది కారాదు. ఎలాంటి మచ్చలు ఉండరాదు” అన్నారు మూసా(అస).

అలాంటి ఆవు కోసం వాళ్ళు వెదుకుతూ బయలుదేరారు. ఈ లక్షణాలన్నీ ఉన్న ఆవు ఒకే ఒక్కటి దొరికింది. ఆ ఆవు అనాధ యువకుడి వద్ద ఉన్న ఆవు. వాళ్ళు అతని వద్దకు వెళ్ళి ఆ ఆర్పను ఎంతకు అమ్ముతావని ప్రశ్నించారు. ఆ యువకుడు తన తల్లితో అడిగి చెబుతానని అన్నాడు. వారంతా కలసి అతని ఇంటికి వచ్చి అతని తల్లితో మాట్లాడారు. ఆ ఆవుకు బదులుగా మూడు బంగారు నాటేలు ఇస్తామన్నారు. కాని ఆమె ఆ ప్రతిపాదనకు తిరస్కరించింది. వాళ్ళు ఆ ఆవు ధర పెంచుతూ పోయారు. కాని అమె అంగికరించలేదు. చివరకు వాళ్ళు ఆమెను ఒప్పించమని యువకుడిని కోరారు. కాని అతడు అందుకు ఒప్పుకోలేదు. “నా తల్లి ఒప్పుకోకపోతే ఆవును అమ్మేది లేదు.. మీరు ఆవు ఎత్తు బంగారం ఇచ్చినా అమ్మను” అన్నాడు. ఈ మాటలు విన్న అతడి తల్లి చిరునవ్వుతో, “అంత సామ్ము ఇవ్వండి.. ఆవు ఎత్తు బంగారం ఇచ్చి ఆవును తీసుకువెళ్ళండి” అంది. చివరకు వాళ్ళు ఆ గుర్తులన్నీ ఉన్న ఆవు అదొక్కటే కాబట్టి ఆవు ఎత్తు బంగారం ఇచ్చి కొనుక్కున్నారు.

మహో సంపన్నము భారూన్

(పూర్వకాలంలో కథకులు, గొప్ప సంపద అని చెప్పడానికి 'భారూన్ సంపద' అని పోల్చి చెప్పేవారు. అంటే సాటిలేని మహో సంపద అన్న భావంతో వాడేవారు.)

“చివరికి మేము భారూన్ను, అతని నిషాసాన్ని నేరలో కూర్చివేళాము.
అప్పుడు అల్లాహ్ బాధి సుంచి
అతన్ని అడుకోవటానికి ఏ
సమూహమూ లేకపోయింది. పురి
వాడు సయితం తనకు ఏ సాయమూ
చేసుకోలేకపోయాడు.”

(ఖుర్జన్ 28 : 81)

గమనిక: చిత్రం కేవలం ఊహత్కరం

గ్రహించవలసిన పాతాలు

- అల్లాహ్, ఆ యువకుడి తండ్రి తనకు అప్పగించిన దానిని తల్లి పట్ల సేవా భావం, దానగుణం కలిగి ఉన్న ఆ యువకునికి అనుగ్రహించాడు. అల్లాహ్ను విశ్వసించాలని కుమారుడికి బోధించిన ఆ తల్లినీ అనుగ్రహించాడు. ఈ పూర్తి వ్యత్సుంతం- దైవవిశ్వాసం విషయంలో- ఇస్లామ్ ప్రజలకు, మూసా ప్రవక్తకు ఒక పారంగా నిలిచింది.
- మరో ముఖ్యమైన పారం ఏమండే, మూసా (అస) వారికి ఒక ఆపును కోయాలని చెప్పారు. ప్రత్యేకమైన ఆపు అని చెప్పలేదు. కాని వాళ్ళ ఇంకా వివరాలు కావాలని ఆయనపై ప్రత్యుల వర్షం కురిపించారు. అనవసరమైన ప్రత్యులు వేశారు. వాళ్ళ ఈ రంధ్రాన్వేషణ చేయకుండా చెప్పిన విధంగా ఒక ఆపును కోసి ఉన్నట్లయితే వారికి ఎలాంటి సమస్య ఉండేది కాదు. కాని అనవసరమైన ప్రత్యుల వర్షం వల్ల వారికి ఆ ఆపు చాలా భర్దెన ఆపుగా మారింది.

నీతి: గుచ్ఛిగుచ్ఛి ఆదగడం అన్నది చాలా ఇబ్బందులకు గురిచేస్తుంది.

ఖూ రూన్, ప్రవక్త మూసా (అస) వంశానికి చెందినవాడు. చాలా సంపన్నుడు. ఒక మహో ప్రాసాదంలో భోగభాగ్యాలతో జీవించేవాడు. అత్యంత భర్దెన దుస్తులు ధరించేవాడు. అసంఖ్యాక బాని సలు ఎల్లప్పుడూ అతని సేవకు సిద్ధంగా ఉండేవారు. అన్ని రకాల సుఖవిలాసాలతో ఆడంబరంగా జీవితం గడిపేవాడు. అపారమైన ధన సంపత్తులు అతనిలో గర్వాన్ని పెంచాయి. అహంకారంతో విశ్రవీగేవాడు.

భారూన్ బీదలను చూసి అనహించుకునేవాడు. తెలివితేటలు లేకపోవడం వల్లనే వారు బీదరికంలో మగ్గుతున్నారని ఈసహించుకునేవాడు. తన తెలివితేటలు, వ్యాపార సైపుణ్యం వల్లనే తనకు అపార సంపద లభించిందని మిడిసిపడేవాడు.

జకాత్ చెల్లించవలసిందిగా ప్రవక్త మూసా(అస) అతడికి చెప్పారు. జకాత్ అన్నది బీదలకు ఒక హక్కుగా సంపన్నులు చెల్లించవలసిన నిర్ధారిత వాటా. విశ్వాసులందరూ తప్పనిసరిగా జకాత్ చెల్లించాలని అల్లాహ్ ఆదేశించాడు. కాని ఈ సలహా విన్న భారూన్ కేపంతో మండిపడ్డాడు. తనపై దేవుని అనుగ్రహించర్చిస్తుందని, తన ధనసంపదలే అందుకు నిదర్శనమని ప్రవక్త మూసా (అస)తో చెప్పాడు. తన జీవిత విధానాన్ని

ఆమోదించినందువల్లనే దేవుడు తన సంపదను అనునిత్యం పెంచు తున్నాడని వాడించాడు. ప్రవక్త మూసా (అస) అతడికి నచ్చ జెప్పారు. దుర్గాధ్వర్ష ఆలోచనల పరిణామాలు నష్టదాయకంగా ఉంటాయని హెచ్చరించారు.

చివరకు భారూన్ తన సంపదపై జకాత్ లెక్కించాడు.* జకాత్ను లెక్కిస్తే తాను చెల్లించవలసిన మొత్తం అతడికి చాలా ఎక్కువగా కనబడింది. అంత మొత్తం చెల్లించాలంటే ప్రాణాలు పోయినట్లనిపించింది. జకాత్ చెల్లించేది లేదని తిరస్కరించడమే కాదు, ప్రవక్త మూసా(అస) తన స్వాధ్వర్షప్రయోజనాల కోసం జకాత్ చట్టం తీసుకొచ్చారని ప్రచారం మొదలుపెట్టాడు. ప్రవక్త మూసా(అస)కు వ్యతి రేకంగా ప్రజల అభిప్రాయాన్ని కూడగట్టడానికి కొంతమందికి లంచాలు కూడా ఇచ్చాడు. ప్రవక్త మూసా (అస) గురించి నానావిధాల పుకార్లు వ్యాపించేలా చేశాడు.

భారూన్ కుటుల గురించి అల్లాహ్, ప్రవక్త మూసా(అస)ను హెచ్చరించాడు. భారూన్ పిసినారితనానికి, అల్లాహ్ చట్టుల పట్ల అతని తిరస్కారానికిగాను అతడిని శిక్షించాలని ప్రవక్త మూసా (అస) దేవుట్టి ప్రార్థించారు. అల్లాహ్ ఆగ్రహం భారూన్పై విరుచుకుపడింది. భూమి ఒక్కసారిగా పగులుబారి భారూన్తో సహా అతడి భవనాన్ని, యావత్తు సంపదను తనలో కలిపేసుకుంది. భారూన్ అనేవాడు ఒకప్పుడు ఉండేవాడన్న చిహ్నాలు కూడా లేకుండా అతడు తుడిచిపెట్టుకు పోయాడు. భారూన్ సంఘటన మూసా (అస) జాతి ప్రజలకు ఒక గుణపారంగా మిగిలి పోయింది.

ఈ విషయమై దివ్య ఖుర్జన్లో ఇంకా ఏముందంటే, భారూన్ సంపదను చూసి ఈర్యాపడిన వారు, అప్పటి వరకు భారూన్ను కీర్తించడమే ఖునకార్యంగా భావించిన వారు ఈ సంఘటన తర్వాత, “అల్లాహ్ ఎవరికి తలచుకుంటే వారికి సంపద ఇస్తాడు. ఎవరికి తలచుకుంటే వారికి నిరాకరిస్తాడు. మనమై అల్లాహ్ అనుగ్రహం లేనట్లయితే మనల్ని కూడా భూమి ప్రింగేసి ఉండేది. అల్లాహ్ను తిరస్కరించేవారు పురోభవ్యాధి సాధించలేరు. ఈ ప్రపంచంలో కౌన్సిల్యూన్సీ కోరుకోని వారికి, దుర్గార్థానికి పాల్గుడని వారికి మాత్రమే పరలోక స్వర్గవనాలు లభిస్తాయి” అనడం ప్రారంభించారు.

* జకాత్ అంటే పేదల కోసం, సమాజ శ్రేయస్తు కోసం అల్లాహ్ మార్గంలో ఖర్జ పెట్ట వలసిన సామ్య.

గ్రహించవలసిన పాతాలు

- భారూన్ వంటి వారు ప్రపంచంలో చాలా మంది ఉన్నారు. కొంతమంది నడమంత్రపు సిరి పొంది తమ పాత రోజులను, అప్పటి కష్టాలను మరచి పోతారు. తాము కష్టపడి, శ్రమించి తమ తెలివితేటలతో సంపాదించిందే అంతా అనుకుంటారు. అందులో దేవుని కారుణ్యం లేదని భావిస్తారు. అల్లాహ్ పట్ల ఏలాంటి కృతజ్ఞత చూపించరు. అల్లాహ్ ఆదేశాలను విస్తరిస్తారు. బీదసాదలకు ఏలాంటి సహాయం అందించడం వారికి ఇష్టం ఉండదు. పైగా తమ నంపదను పెద్ద భవాలు కట్టడం ద్వారా, సంపేమ్ములకు గప్ప విందులు ఇవ్వడం ద్వారా, అనవసరమైన ఆడం బరాల ద్వారా, ఖరీదైన దుస్తులు, వాహనాల ద్వారా ప్రదర్శిస్తూ విశ్రవేశ తుంటారు. మరికొందరు ఇందుకు విరుద్ధంగా అత్యంత పిసినారులుగా మారిపోతారు. పిల్లికి చిచ్చమెత్తని ధోరణి ప్రదర్శిస్తారు. స్వంతం కోసం, తమ కుటుంబం కోసం ఖర్జుపెట్టడానికి కూడా వెనుకాడుతారు. సంపద పోగుచేయడంలోనే మునిగిపోతారు. కానీ ఇలాంటి వారు తాము ఈ ప్రపంచంలో కేవలం కొంత సమయం గడిపి వెళ్ళడానికి వచ్చామన్న వాస్తవాన్ని మరచిపోతుంటారు.
- అల్లాహ్ నిర్దేశించిన వాటాను బీదలకు చెల్లించడం ద్వారా మనిషి తన సంపదను పరిశుద్ధం చేసుకుంటాడు. లేనట్లయితే సంపద కలుపితమై పోతుంది. సంపద ఒక శాపంగా మారిపోతుంది. తన మార్గంలో ఖర్జు చేసిన సంపదను అనేక రెట్లు పెంచి ఇస్తానని అల్లాహ్ వాగ్దానం చేస్తు న్నాడు. దాన ధర్మాలకు ఖర్జు చేసినది తనకు ఇచ్చిన ఉత్తమమైన రుణంగా అల్లాహ్ అభివర్ణిస్తున్నాడు. అల్లాహ్కు రుణం ఇచ్చి ఆయన నుంచి తిరిగి పొందడం అన్నది మనిషికి ఎంత గారవప్రదం! ఎంత శుభప్రదం!!
- అల్లాహ్ మనిషికి ధనసంపదలను ఒక పరీక్షగా అప్పగిస్తాడు (అమానత్-అంటే ఏదన్నా వస్తువును జాగ్రత్తగా ఉంచమని ఎవరికైనా అప్పగించడం). ధనసంపదలు కూడా అల్లాహ్ మనిషికి అప్పగించిన అమానత్ (అప్పగింత). తాను ఇచ్చిన ధనసంపదలతో ఎవరు ఏం చేస్తారన్నది చూడడానికి అల్లాహ్ వాటిని ప్రసాదిస్తాడు.

తాలూత్

మహారాజుగా మారిన
వశవులకాపరి
(1030-1010క్రీ.పూ.)

“అల్లాహ్ తాలూత్ను మీ రాజుగా నియమించాడు”ని వారి ప్రవక్త వారికి తెలియజేసినప్పుడు, “అతని అధికారం మాపై ఎలా నడుస్తుంది? రాజ్యాధికారానికి అతనికన్నా ఎక్కువ హక్కుదూరులము మేమాయే! కనీసం అతనికి సిరిసంపదల్లో కూడా విస్తృతి హసగబడలేదు” అని (సెక్కలు) చెప్పసాగారు. ప్రవక్త వారికి ఇలా నచ్చజెప్పాడు: “(చూడండి!) అల్లాహ్ అతన్నే మీపై (నాయకునిగా) ఎన్నుకున్నాడు. జ్ఞానపరంగా, శారీరకంగా కూడా అతనికి అధిక్యతను ప్రసాదించాడు. అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి రాజ్యాధికారం ఇస్తాడు. అల్లాహ్ విశాల సంపన్ముడు, జ్ఞాన సంపన్ముడు కూడా!” (ఖుర్జన్ 2:247)

౭ ఇస్రాయిల్ ప్రజలు తమ వద్ద ఉన్న పవిత్ర పెట్టె (మూసా కాలానికి చెందిన కొన్ని పవిత్రమైన వస్తువులు కలిగి ఉన్న బంగారు తాపడం ఉన్న పెట్టె - టూబర్బికల్) చాలా పవిత్రమైనదని, తమ చరిత్రకు సంబంధించి చాలా ముఖ్య మైన చిహ్నమని భావించేవారు. చివరకు యుద్ధాలలోను దానిని తీసుకుని వెళ్ళే వారు. దాని వల్లనే అల్లాహ్ తమను కాపాదుతున్నాడని నమ్మేవారు. ఈ నమ్మకం వల్ల వారికి మానసిక శాంతి, అపార దైర్యసాహసాలు లభించేవి. దీని వల్ల వారి శత్రువులు కూడా భయ భీతులయ్యేవారు. దానికి అల్లాహ్ ప్రత్యేక మైన శక్తులు ప్రసాదించాడని వారి శత్రువులు భావించేవారు.

క్రమేణా ఇస్రాయిల్ ప్రజలు అల్లాహ్ ఆదేశాలను, చట్టాలను విస్మరించడం ప్రారంభించారు. చెడులు, దుర్జుతలు వారి జీవితాల్లో భాగాలుగా మారిపోయాయి. అల్లాహ్ వారిపై వారి శత్రువులను (పలస్తీనులను) పంపించాడు. ఇస్రాయిల్ ప్రజలను పలస్తీనులు ఓడించారు. వారి పవిత్రపెట్టెను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. వారిని వారి ప్రాంతాల నుంచి వెళ్గాట్టారు. వారి సంతానాన్ని నిర్ఘంధించి బానిసలుగా మార్చారు. ఇస్రాయిలీల అధికారం,

ప్రాబల్యం అంత్రా అంతరించింది. వారు ఒకరికి ఒకరు కాకుండా పోయారు. నిరాశానిస్సుహలకు గురయ్యారు.

అప్పుడు ప్రవక్త శామూయ్ల్ (అస)వారి వద్దకు వచ్చారు. ఆయన రాకత్తే వారికి కాస్త ఉపశమనం లభించింది. తమకు ఒక బలమైన నాయకుడి అవసరం ఉందని అందుకు ప్రవక్త సహకరించాలని వారు ఆయన్ను కోరారు. ఒక బలమైన నాయకుని పర్యవేక్షణలో తాము శత్రువులతో పోరాడాల్సి ఉందని చెప్పారు. కాని ప్రవక్త శామూయ్ల్ (అస)కు వారి బలహీనతలు బాగా తెలుసు. అందువల్ల ఆయన వారితో, “పోరాడవలసిన సమయం వచ్చినప్పుడు మీరు వెనక్కి తగ్గుతారు” అన్నారు. కాని వారు ఆయనతో, తాము చాలా పరాభవాలు సహించామని, ఇప్పుడు అల్లాహ్ మార్గంలో పోరాడడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని, తమ ప్రాణాలు పోయినా ఫర్మాలేదని అన్నారు.

జస్తిభారా

ప్రవక్త శామూయ్ల్ (అస) జస్తిభారా (తగిన దారి చూపించాలని అల్లాహ్ను ప్రార్థించడం) చేశారు. అల్లాహ్ ఆయనకు మార్గం చూపిస్తూ తాలూత్ అనే వ్యక్తిని వారికి రాజుగా ఎంపిక చేయాలని ఆదేశించాడు. కాబోయే రాజును ఎలా గుర్తించాలని ప్రవక్త దేవుణ్ణి ప్రార్థించారు. తాలూత్ తానే స్వయంగా మీ వద్దకు వస్తారని అల్లాహ్ ఆయనకు తెలియజేశాడు. తాలూత్ వచ్చిన తర్వాత అధికారాన్ని ఆయనకు కట్టబెట్టాలని ఆదేశించాడు. శత్రువులతో జహాద్కు ఆయన వాయకత్వం వహిస్తారని తెలిపాడు.

తాలూత్ పొడవైన బలిష్టమైన వ్యక్తి. చాలా తెలివి కలిగినవారు. మంచి వారు. తన తండ్రితో పాటు పొలంలో పని చేస్తూ జీవించేవారు. ఒక రోజు వారి పశువుల్లో అనేక గాడిదలు తప్పిపోయాయి. వాటిని వెదుక్కుంటూ తన సేవకునితో కలసి తాలూత్ బయలుదేరారు. చాలా రోజులు ప్రయాణించి బాగా అలసి పోయారు. తన సేవకునితో, “జక వెనక్కి పోదాం.. నాన్నగారు కూడా చాలా కంగారు పదుతూ ఉంటారు. మిగిలిన పశువులను కూడా చూసుకో వలసి ఉంది కదా!” అన్నారు. సేవకుడు ఈ మాటలు విని, “మనం ఎలాగూ ప్రవక్త శామూయ్ల్ ప్రాంతానికి వచ్చేశాం కదా, ఆయన వద్దకు వెళ్ళి తప్పిపోయిన గాడిదల గుర్తించి అడిగి చూడ్దాం” అన్నాడు. తాలూత్ అందుకు అంగీకరించారు. ఇంద్రరూ కలసి

బయలుదేరారు. దారిలో వారు కొంతమంది బాటసారులను చూసి వారిని దారి అడిగారు. బాటసారులు వారికి. దారి చూపిస్తూ, కనబడే కొండ వైపు వెళ్లమని చెప్పారు. అక్కడ ప్రవక్త శాముయాల్ (అస) కోసం చాలా మంది ఎదురు చూస్తున్నారు. తాలూత్ అక్కడికి చేరుకున్నారు. ప్రవక్త శాముయాల్ను చూడగానే తనలో కలిగిన పవిత్ర భావం వల్ల ఆయనే ప్రవక్తగా తాలూత్ పోల్చుకున్నారు. ప్రవక్త శాముయాల్ (అస) కూడా తాలూత్ను చూడగానే అల్లాహ్ పంపిన రాజు ఈయనే అని గుర్తించారు. తాలూత్ మర్యాదపూర్వకంగా ప్రవక్త శాముయాల్కు అభివాదం చేశారు. తప్పిపోయిన తన గాడిదల గురించి వాకబు చేశారు. ప్రవక్త శాముయాల్ (అస) జవాబిస్తూ, తప్పిపోయిన గాడిదలు తిరిగి వారి పాలం వైపు వెటుతున్నాయని, వాటి గురించి కంగారు పదవలసింది ఏదీ లేదని అన్నారు. ఆ పిదప ఆయన తాలూత్కు ఇస్రాయాలీలకు రాజుగా అల్లాహ్ ఆయన్ను ఎన్నుకున్న విషయాన్ని తెలియజేశారు. కాబట్టి ఆయన ఇస్రాయాలీల వ్యవహారాలను చూడాలని, వారిని ఒక వేడికపై సమైక్యపరచాలని, వారి శత్రువుల నుంచి వారిని కాపాడాలని అన్నారు. అల్లాహ్ ఆదేశాలను పాటిస్తే తప్పక విజయం లభిస్తుందని చెప్పారు. అకస్మాత్తుగా తనకు లభించిన ఈ గౌరవం చూసి తాలూత్ అశ్వర్య పోయారు. పైగా ఇది చాలా పెద్ద బాధ్యత. ప్రవక్త శాముయాల్కు జవాబిస్తూ, తాను బిన్యామిన్ వంశస్తుడననీ తెలియజేశారు. యూకూబ్ సంతానంలో అతితక్కువ పేరుప్రతిష్ఠలు కలిగిన వంశం బిన్యామిన్ వంశం. పైగా తనకు నాయకత్వం గురించి, రాజరికం గురించి ఏమీ తెలియదని, తన వద్ద సంపద కూడా ఏమీ లేదని అన్నారు. ప్రవక్త శాముయాల్ (అస) ఆయనకు సమాధానమిస్తూ, రాజుగా బాధ్యతలు స్వీకరించడం అల్లాహ్ అభిష్టమని, తనకు లభించిన గౌరవానికి గాను అల్లాహ్కు కృతజ్ఞతలు తెలిపి, అల్లాహ్ పట్ల దృఢమైన విశ్వాసం కలిగి ఉండాలని చెప్పారు.

అభ్యంతరాలు

తాలూత్ చేయి పట్టుకుని ప్రవక్త శాముయాల్ స్వయంగా ప్రజల వద్దకు తీసుకుని వెళ్లి ఆయన్ని ఎంపికెన రాజుగా ప్రకటించారు. “నిస్సందేహంగా అల్లాహ్ తాలూత్ను మీ రాజుగా నియమించాడు. కాబట్టి అతని ఆదేశాలను పాటించడం మీ బాధ్యత. అతను మిమ్మల్ని పాలిస్తాడు. మీ శత్రువులపై జిహ్ద

(ధర్మయుద్ధం)లో మీకు నాయకత్వం వహిస్తాడు” అన్నారు. ఇస్రాయాల్ ప్రజలు ఈ ఎన్నిక చూసి ఆశ్చర్యపోయారు. “ఇతను బనీజిస్రాయాల్ రాజకుటుంబానికి చెందినవాడు కాదు. లెవి కుటుంబానికి చెందిన వాడు కూడా కాదు. కనీసం యహూతా రాజులకు చెందినవాడు కూడా కాదు. ఇతనికన్నా మా వద్ద ఎక్కువ సంపద, హోదాలు ఉన్నాయి” అని అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేశారు. ప్రవక్త వారి అభ్యంతరాలను అడ్డుకుని, “సైనిక నాయకత్వానికి, రాజ్యపాలనకు సంపద హోదాలు అవసరం లేదు. సంపదను ఎలా ఉపయోగించాలో తెలియనప్పుడు సంపద ఉండి ప్రయోజనం ఏమిటి? తాలూత్కు నాయకత్వ లక్షణాలు ఉన్నాయి. మీకన్నా ఎక్కువ జ్ఞాన సంపద ఉండి కాబట్టి అల్లాహ్ అతన్ని మీకు రాజుగా ఎంపిక చేశాడు. అతనికి శారీరకబలం ఉంది. నైపుణ్యం ఉంది. అల్లాహ్ అన్ని తెలిసినవాడు. అత్యంత వివేకవంతుడు” అన్నారు. కానీ ప్రజలు దేవుని వద్ద నుంచి ప్రత్యక్ష నిదర్శనం ఏదన్నా కావాలని ఒత్తిడి చేశారు.

నిదర్శనం

ప్రవక్త వారితో పట్టణం బయటకు వెళ్లి నిదర్శనాన్ని చూడుమన్నారు. అందరూ ఆ నిదర్శనం చూడడానికి వెళ్లారు. ఈ సంఘటనను దివ్యఖుర్జన్ ఇలా వర్ణించింది: “అల్లాహ్ నుంచి తాలూత్ను రాజుగా నియమించిన నిదర్శనం ఏమంటే, అతని పాలనాకాలంలో మీరు మీ పవిత్ర పెట్టేను తిరిగి పొందుతారు. అందులో మీ ప్రభువు తరఫున మీకు మానసిక శాంతిని ప్రసాదించే సాధనాలున్నాయి. అందులో మూసా, హరూన్ కుటుంబానికి చెందిన పవిత్ర చిహ్నాలున్నాయి. ప్రస్తుతం దానిని దైవదూతలు మోస్తున్నారు. మీరు నిజమైన విశ్వాసు లైతే ఇందులో మీకు గొప్ప నిదర్శనాలున్నాయి.”

ప్రజలు ఆ వెంటనే తాలూత్ను తమ రాజుగా అంగీకరించి ప్రతిజ్ఞ చేశారు.

సైన్మానికి పరీక్ష

తాలూత్ తన సైన్మానికు వ్యవస్థీకరించడం ప్రారంభించారు. దేవునిపై బలమైన విశ్వాసంతో, వివేకంతో సైన్మానిన్ని తీర్మిదిద్దడం మొదలుపెట్టారు. ఎలాంటి బాధ్యతలు లేని పురుషులు సైన్మానిలో చేరాలని ఆదేశించాడు. ఇంటి నిర్మాణం పనుల్లో ఉన్నవారు, పెళ్ళి చేసుకోబోతున్నవారు, వ్యాపార కార్యకలాపాల్లో ఉన్నవారు సైన్మానిలో చేరనవసరం లేదన్నారు.

ఆ విధంగా ఒక సుశీక్షితమైన సైన్యాన్ని రూపొందించారు. వారిని ఇక పరీక్షకు నిలబెట్టాలని భావించారు. తమ దారిలో ఒక నదిని దాటవలసి ఉండని, నదిలో నీటిని దాహం తీర్చుకోడానికి తగినంత మాత్రమే తాగాలని అంతక్కన్నా ఎక్కువ తాగరాదని అడేశించారు. కానీ వారు నదిలో నీటిని దాహం తీర్చుకో వడానికి అవసరమైన దానికంచే చాలా ఎక్కువగా తాగారని అయినకు తర్వాత తెలిసింది. వారి అవిధేయత కారణంగా ఆయన వారిని సైన్యం నుంచి తొలగించారు. తన ఆదేశాలను పాలించిన కొంత మందిని మాత్రమే సైనికులుగా నియమించుకున్నారు. ఎందుకంటే, వారు తమ నిజాయితీని నిరూపించుకున్నారు. కానీ ఈ చర్య వల్ల సైన్యంలో చీలిక వచ్చింది. అయినా ఆయన లక్ష్మిపెట్టలేదు. పెద్దసంఖ్యలో సైన్యం ఉండడంకన్నా ఆదేశాలు తూ.చా. తప్పక పాటించే కొండరు ఉండడమే మేలని భావించారు. అవిశ్వాసుల పెద్ద సైన్యం కన్నా గుప్పెడు మండి విశ్వాసు లపై ఆధారపడడమే ఉత్తమమని తలచారు.

నదికి అవలి వైపు శత్రుసైన్యాలను తాలూత్ సైనికులు చూశారు. శత్రువులు శారీరకంగా చాలా బలంగా కనిపించారు. వారి వద్ద ఆయుధాలలం కూడా చాలా ఎక్కువగా కనబడింది. మహాపరాక్రమశాలి జాలూత్ (గోలియత్) వారికి నాయకత్వం వహిస్తున్నాడు. ఈ బలమైన సైన్యాన్ని చూడగానే తాలూత్ సైన్యం కకావికలయ్యాంది. తాలూత్ వెంట మిగిలిన కొద్దిమంది సైనికులు మాత్రం అన్నిటికి తెగించి పోరాడడానికి సిద్ధమయ్యారు. అల్లాహ్ అనుగ్రహం వల్ల చిన్న సైన్యం చేతిలో పెద్ద పెద్ద సైన్యాలు బిడిపోయిన సంఘటనల గురించి వారు వినిష్టున్నారు. వారు అల్లాహ్ ను ప్రార్థించారు, “ప్రభు! మాకు దృఢమైన సంకల్పాన్ని ప్రసాదించు. మా అడుగులకు బలాన్నివ్యా. నిన్న విశ్వసించని వారిపై మాకు విజయం ప్రసాదించు” అని వేడుకున్నారు.

(మిగిలిన కథ తరువాతి అధ్యాయంలో చూడగలరు)

ప్రవక్త దావూద్ - జాలూత్

(దేవిడ & గోలియత్)

(1030-970క్రీ.పూ.)

మహాత్కాయుడిని ఓడించిన బాలుడు

“దావూద్ జాలూత్ను
పథించాడు.”

(ఖర్జన్ 2 : 251)

గమనిక: చిత్రం కెవలం సూచిత్రకం

రె 1ండు సైన్యాలు ఒకదానిని ఒకటి ఫీకోస్సుప్పుడు, జాలూత్ ద్వారంద్య యుద్ధానికి సహాలు చేశాడు. తాలూత్ సైన్యంలో ఎవరైనా సరే తనతో తలపడాలన్నాడు (ఆ కాలం యుద్ధాల సంప్రదాయం ఇది. మహాకాయుడైన జాలూత్ తన బలాన్ని ప్రదర్శించాలను కున్నాడు). అతడిని చూసి తాలూత్ సైనికులు భీతిల్లారు. సహాలు ఎదుర్కొనే ధైర్యం ఎవరూ చేయలేకపోయారు.

సైనికులను ప్రోత్సహించడానికి రాజు ఒక ప్రకటన చేస్తాడు, జాలూత్తో పోరాడినవారికి తన అందమైన కుమారైను ఇచ్చి వివాహం చేస్తానన్నారు. కానీ ఈ ప్రకటన కూడా బెంబేత్తెన సైన్యంలో కొత్త ఉత్సాహాన్ని నింపలేక పోయింది. అప్పుడే, ఆశ్చర్యకరంగా ఒక బాలుడు ముందుకు వచ్చాడు. అతడిని చూసి శత్రు సైన్యం పకపక నవ్వడం ప్రారంభించింది. చివరకు తాలూత్ సైనికులు కూడా ఆ బాలుణ్ణి తక్కువగానే చూశారు.

ఆ బాలుడిపేరు దావూద్ (దేవిడ), బెత్తెహామ్ పట్టణానికి చెందినవాడు. ముసలివాడైన అతని తండ్రి తన ముగ్గురు కుమారులను తాలూత్ సైన్యంలో పంపాడు. అందరిక్కన్నాచిన్న వాడైన దావూద్ను పోరాటంలో పాల్గొని వద్దని ప్రత్యేకంగా చేపాడు. సైన్యానికి

ఇతర విధాలుగా సహాయం చేయాలని, ప్రత్యక్ష పోరాటంలో పాల్గొనరాదని తండ్రి చెప్పి పంపించాడు. యుద్ధరంగంలో ఏం జరుగుతుందో తండ్రికి ఎప్పటికవుటు చెప్పాలని కూడా నిర్దేశించాడు.

ఆ బాలుని దైర్యం తాలూతు చాలా నచ్చింది. బాలునికి సలహా ఇస్తూ, “నీ దైర్యాన్ని అభినందిస్తున్నాను. కానీ ఆ యుద్ధపీరుడికి నీవు సరిణోడి కావు. బలమైన సైనికులు ముందుకు వస్తార్లే” అన్నారు. కానీ దావూద్ మాత్రం పోరాడాలనే నిర్ణయించుకున్నాడు. తాను అంతకు ముందు రోజునే ఒక సింహాన్ని చంపానని, తమ గౌరైలను తినడానికి వచ్చిన సింహాన్ని మట్టి కరిపించానని, అంతకు ముందు ఒక ఎలుగుబంటిని కూడా చంపానని, తన ఆకారం చూసి తనను తక్కువగా అంచనా వేయవద్దని, తాను మనుషులకు గాని, క్రూర జంతువులకు గాని ఎవరికి భయపడునని దైర్యంగా తాలూతు జవాబిచ్చాడు. తాలూతు ఈ మాటలు విని అతని దైర్యానికి ఆశ్చర్యపోయారు. “నీ దైర్యాన్ని ప్రశం సిస్తున్నాను. నీవు నిర్ణయించుకుంటే, అల్లాహు నీకు శక్తిని ప్రసాదించి కాపాడుగాక!” అన్నారు.

రాజుగారు దావూద్ కు కవచం తొడిగి, ఖాళ్లం చేతికిచ్చారు. యుద్ధరంగ దుస్తులు ధరించే అలవాటు దావూద్ కు లేదు. ఆ దుస్తులు చాలా అసాకర్యంగా అనిపించాయి. పైగా ఆ దుస్తుల్లో కడలడం కూడా కష్టంగా ఉంది. అందువల్ల కవచం తీసిపారేశారు. తర్వాత కొన్ని రాళ్లు సేకరించి తన తోలుసంచిలో వేసు కున్నారు. ఆ సంచిని తన భుజానికి తగిలించుకున్నారు. వడిసెల పక్కన వేలాడ దీసుకున్నారు. చేతిలో ఉన్న కరతో శత్రువు వైపు నడవడం ప్రారంభించారు. తాలూతు అందోళనతో, “వడిసెల, కంకరాళ్లతో ఆ మహాకాయుడిని ఎలా ఎదుర్కొంటావు?” అనడిగారు. దావూద్ జవాబిస్తూ, “ఎలుగుబంటి గోళ్ల నుంచి, సింహం పంజా నుంచి నన్ను కాపాడిన అల్లాహు తప్పకుండా ఈ మహాకాయుడి నుంచి కూడా కాపాడుతాడు” అన్నారు.

అపపరిస్థితి

తన వైపు వస్తున్న బాలుడిని చూసి జాలూతు బిగ్గరగా నవ్వుతూ, “నీ తోటి కుర్రాళ్లతో కర యుద్ధం చేయడానికి వస్తున్నావా? లేక బతకడం చికాకనిపించి చాడానికి వస్తున్నావా? నా ఖాళ్లంతో ఒకేబక్క వేటుతో నీ తలను మొండెం నుంచి వేరుచేస్తాను” అన్నాడు. దావూద్ జవాబిస్తూ, “నీ దగ్గర కవచం, డాలు, ఖాళ్లం,

విల్లంబులు ఉండోచ్చు. కానీ నేను అల్లాహు పేరుతో పోరాడ్డానికి వస్తున్నాను. అయిన ఆదేశాలను నువ్వు అపహాస్యం చేశావు. ఈ రోజు ప్రాణాలు తీసేది కత్తి కాదని, అల్లాహు అభీష్టమేనని నువ్వు తెలుసుకుంటావు” అంటూ తన వడిసెల తీసి అందులో ఒక రాయి ఉంచి జాలూతు వైపు గురిచూసి విసిరారు. వడిసెల నుంచి రివ్వున బయలుదేరిన రాయి శరవేగంగా జాలూతు తలకు తగిలింది. నెత్తురు ధారగా బయటకు చిమ్మింది. జాలూతు ఆ దెబ్బకు దిమ్మురపోయి నేలపై పడ్డాడు. అతను ఖడ్డాన్ని తీసే సమయం కూడా అతనికి దక్కులేదు. నేలపై పడిన వాడు అలాగే ప్రాణాలు కోల్పోయాడు. తమ సైన్యాధిపతి ఈ విధంగా హతం కావడం చూసిన సైన్యం కాలికి బుధ్ధి చెప్పింది. వారిని ఇస్రాయాల్ సైనికులు వెంటాడడం ప్రారంభించారు. శత్రువుల చేతుల్లో అనేక సంవత్సరాలుగా పడిన బాధలకు ప్రతీకారం తీర్చుకోవడం మొదలుపెట్టారు. తమ వల్ల సాధ్యమైనంత మంది శత్రుసైనికులను హతమార్చారు. ఈ యుద్ధంలో ఇస్రాయాలీలు తాము చాలా కాలం క్రితం పోగట్టుకున్న గౌరవాన్ని, అధికారాన్ని తిరిగి సంపాదించు కున్నారు. దావూద్ పేరు కూడా మారుమోగిపోయింది. తాలూతు తన మాట నిలబెట్టుకుని తన కుమార్తె మికెల్సు దావూద్ కు ఇచ్చి వివాహం చేశారు. ఆయన్ని తన ముఖ్య సలహాదారునిగా నియమించుకున్నారు. తాలూతు మరణించిన తర్వాత దావూద్ రాజుగా బాధ్యతలు స్వీకరించారు. (దివ్యఖుర్జన్ 2:251)

ర్ఘ్వాంచవలసిన పాఠాలు

- తాలూతు ఒక వశవుల కాపరి. అల్లాహు అయన్ని ఉన్నత స్థానానికి చేర్చాడు.
- నాయకుడిని వంశం ఆధారంగా, తెగ ఆధారంగా, కుటుంబం ఆధారంగా ఎన్నుకోవడం జరగదు. రాజ్యపాలనా భారాన్ని మోసే యోగ్యత ఆధారంగా ఎన్నుకోవడం జరుగుతుంది.
- మహాప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) ఏమన్నారంటే, “తనకన్నా అర్థత, యోగ్యత లున్న వారు చాలామంది ఉన్నరని తెలిసి కూడా అధికారం కోసం ప్రయ

తీంచే వ్యక్తి అల్లాహ్ ను, అల్లాహ్ ప్రవక్తను, విశ్వాసులను మోసగించే వాడు.” అంతెకాదు, అధికారం కోసం ప్రయత్నించే వ్యక్తి విషయంలో జాగ్రత్తగా ఉండాలని కూడా ఆయన పోచ్చరించారు.

- ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) ముఖ్య సహచరుల్లో ఒకరైన హజత్ అబూ బకర్ (రజి) తాను ఖలీఫాగా నియమించబడినప్పుడు ప్రజలను ఉడ్దేశించి, “నేను మీకన్నా గొప్పవాడిని కాబట్టి నన్ను ఖలీఫాగా నియమించారని భావించవద్దు. మీ వ్యవహారాల్లో నేను అల్లాహ్ కు, అల్లాహ్ ప్రవక్తకు విధేయంగా పని చేస్తే నాకు సహాయం చేయండి. నేను అవిధేయంగా వ్యవహరిస్తే నన్ను సరిచేయండి” అని అన్నారు.
- రాజ్యవ్యవహారాల్లో సైనికబలం కన్నా వైపుణ్యం ముఖ్యమైనది.

మధురస్వరం కలిగిన పాలకుడు

“మేము పర్వతాలను అతని (దావూద్) అదుపులో పెట్టాము. అవి అతనితోపాటే సాయంత్రం పూట, ఉదయం పూట (మూ) వవిత్రతను కొనియాడేవి. అలాగే, పట్టులను కూడా గుమి గూడిన స్థితిలో. అవన్నీ కలసి అతనితోపాటే (అల్లాహ్ వైపుకు) మరలేవి.”

(ఖుర్జన్ 38 : 18, 19)

దా వూద్ ప్రవక్త న్యాయశీలి. ప్రజా రంజకులైన పాలకులు. శాంతి సౌభాగ్యాలు పర్మిలేలా రాజ్యాన్ని పాలించారు. ఆయన్ను అల్లాహ్ తన ప్రవక్తగా ఎన్ను కున్నాడు. అల్లాహ్ సందేశాన్ని ఆయన ప్రజలకు వినిపించేవారు. అల్లాహ్ ఆయ నకు మధురమైన స్వరాన్ని ప్రసాదించాడు. ఆయన జబూర్ గ్రంథాన్ని పరిష్కంటే ప్రకృతి అంతా తలవూపుతున్నట్లు ఉండేది. ప్రజలు మంత్రముగ్గులై వినేవారు. దావూద్ ప్రవక్త ప్రజలకు చేరవేసిన దైవసందేశం అత్యంత ప్రజాదరణ పొందింది. ప్రజలు ఆ సందేశాన్ని చక్కగా గుర్తుంచుకునేవారు (పీటిని బైబిలులో “పత్రాలు”గా, “దావూద్ పాటలు”గా పేర్కొనడం జరిగింది).

దావూద్ (అస) తన రోజువార్కార్యక్రమాలను నాలుగు భాగాలుగా విభజించారు. తన ఉపాధి సంపాదించుకోవడానికి, విశాంతి తీసుకోవడానికి ఒక భాగం కేటాయించేవారు. అల్లాహ్ ను ఆరాధించడానికి ఒక భాగం కేటాయించేవారు. తన ప్రసంగాల కోసం ఒక భాగాన్ని కేటాయించేవారు. ప్రజల ఫిర్యాదులు స్వీకరించడానికి ఆయన కొంతమంది అధికారులను కూడా నియమించారు.

ఆ విధంగా తాను లేనపుడు ప్రజల సమయాలు నిర్దిక్ష్యానికి గురికాకుండా జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు. ఆయన రాజ్యాన్ని పాలించే రాజులునప్పటికీ ఖజానా సామ్య తన కోసం ఉపయో గించేవారు కాదు. ఆయుధాలు తయారు చేసే విద్యలో ఆయన నిష్టాతులు. ఆయుధాలు తయారు చేసి వాటిని అమ్మి ఆ అదాయంతో జీవించేవారు.

దివ్యఖుర్జాన్లో క్రింది సంఘటన వర్ణించబడింది:

“ఇద్దరు వ్యక్తులు ఫిర్యాదులు స్వీకరించే సమయంలో వచ్చారు. కాని వారిని రాజుప్రాసాదంలో ప్రవేశించకుండా రాజుభటులు అడ్డుకున్నారు. వారిద్దరూ రాజుప్రాసాదం చుట్టూ తిరిగి గోడ ఎక్కి. రాజుగారి ఆంతరంగిక గదిలోకి ప్రవేశించారు. వారిని చూసి దాహూద్ ప్రవక్త కంగారుపడ్డారు. తనకు హాని కలిగించడానికి వచ్చినవారని భావించారు. కాని వారెందుకు వచ్చారో తెలిసిన తర్వాత ఆయనకు నెమ్మిది కలిగింది. “మేమిద్దరం ఒక ఫిర్యాదు తీసుకుని వచ్చాము. మా మధ్య ఒక వివాదం ఉంది. మీరు తీర్పు చెప్పాలి” అని వారిలో ఒకడు అన్నాడు. రెండవ వాడు, “ఇతను నా సోదరుడు, ఇతనికి తొంభైతోమ్మిది గౌరేలున్నాయి. నా వద్ద కేవలం ఒక్కటే ఉంది. నాకు మాయమాటలు చెప్పి నా ఒక్క గౌరేను తీసేసుకున్నాడు” అన్నాడు. దాహూద్ జవాబిస్తా, “తన వద్ద చాలా గౌరేలున్నప్పటికీ నీ గౌరే కూడా తీసుకుని అతను తప్పు చేశాడు. చాలామంది ఇతరులను అణచి వేస్తుంటారు, అల్లాహ్ పట్ల విశ్వాసం కలిగినవారు, మంచి పనులు చేసేవారు తప్ప. కాని అలాంటి వారు చాలా తక్కువ మంది ఉన్నారు” అని చెప్పారు. ఈ మాటలు చెప్పిన వెంటనే దాహూద్కు తాను చెప్పిన మాటల్లోని తప్పు గుర్తుకు వచ్చింది. ఆయన రెండవవాని కథనం వినకముందే తన తీర్పు చెప్పేశారు. వెంటనే ఆయన అల్లాహ్ ముందు సాష్టాంగపడి క్రూపణ వేడుకున్నారు. అల్లాహ్ ఆయన తప్పను క్రమించి విధి బాధ్యతల నిర్వహణలో ఆయనకు మార్గదర్శనాన్ని ప్రసాదించాడు.” (చదవండి దివ్యఖుర్జాన్ 38:21-26)

గ్రహించవలసిన పాతాలు

- బలహీనంగా కనబదేవారి చేతిలో మహాబలశాలి కూడా మట్టికరవదం జరగవచ్చు.
- దాహూద్ ప్రవక్త అల్లాహ్కు ఎంతగా భయపడేవారంటే, రాజుగా ఉన్నప్పటికీ, ఖజానా సామ్య వాడుకునే హక్కు తనకు ఉన్నప్పటికీ తన స్వంత సంపాదనతోనే జీవించేవారు.
- బైబిలు ప్రకారం, దాహూద్ తన సైన్యాధికారుల్లో ఉరైహ్ అనే సైన్యాధికారి భార్యను ప్రేమించారు. ఫలితంగా ఆమె గర్భవతి అయ్యింది. ఆయన ఆ సైన్యాధికారిని ఒక ప్రమాదకరమైన యుద్ధమైదానానికి పంపించి వేశారు. అక్కడ ఆ అధికారి చంపబడతాడని భావించారు. అప్పుడు అతని భార్యను తాను వివాహం చేసుకోవచ్చనుకున్నారు. కాని ఈ కథనం చాలా వక్రీకరణతో, బురదజల్లే కథనంలూ ఉంది. బైబిలులో అనేకమంది ఇతర ప్రవక్తల గురించి కూడా ఇలాంటి బురదజల్లే కథనాలు ఉన్నాయి. ఈ విధంగా ఆక్రమ సంబంధాలు, అమాయకుడిని హతమార్చే కుట్టలు ఒక ప్రవక్తకు అంటగట్టడం దాటుఱం.

మహావివేకి లుక్యాన్

మంచికైనా చెడ్కైనా మనిషి నాలుక, హృదయాలే మూలమని చెప్పిన మహామాట్టువుడు లుక్యాన్

గమనిక: చిత్రం వెలం ద్రాష్టవుకు

లుక్యాన్ (అస) ఆఫ్రికా భండంలో జన్మించారు. ఆయన అడవుల్లో పెరిగి పెద్దయ్యారు. అడవుల్లో కాలికి చెప్పులు కూడా లేకుండా తిరిగేవారు. కేవలం ఒక పాణాన్ని చుట్టుకుని అడవుల్లో వన్య మృగాలతో పాటు ఉండేవారు. అడవిలో జీవితం, రోజు అడవి మృగాలతో తల పడదం - ఈ విధంగా ఆయన కిరిన మైన జీవితాన్ని గడిపేవారు. భయం అంటే ఎరుగని వ్యక్తిత్వాన్ని సంతరిం చుకున్నారు. తన చుట్టు ఉన్న ప్రకృతి గురించి దీర్ఘంగా ఆలోచించేవారు. ఈ ఆలోచనల వల్ల అనేక కొత్త విషయాలను ఆయన తెలుసుకున్నారు.

బానిసత్వం

ఆఫ్రికాపై దండెత్తిన బానిస వ్యాపారులు ఆయన్ను నిర్వంధించారు. ఆయన్ను ఒక బానిసగా అమిగ్వేశారు. తన స్వేచ్ఛ స్వాతంత్ర్యాలు కోల్పోయారాయన. స్వేచ్ఛగా తిరగడానికి లేదు, మాట్లాడడానికి లేదు. జీవితంలో ఎదురైన ఈ కష్టాన్ని ఆయన భరించారు, సహనం వహించారు. అల్లాహ్ అనుగ్రహం కోసం ఎదురుచూడసాగారు. ఆయన్ను కొనుకున్న వ్యక్తి మంచి మనిషి. తెలివి, వివేకం కలిగినవాడు. అతను లుక్యాన్ ను దయగా చూసేవాడు. లుక్యాన్ (అస) సాధారణమైన వ్యక్తి కాదని అతను గుర్తించాడు. లుక్యాన్

వివేకానికి ఒక పరీక్ష పెట్టాలనుకున్నాడు. ఒక రోజు లుక్యాన్ ను పిలిచి గౌరైను కోసి అందులో అత్యంత చెడ్డ భాగాలు తన వద్దకు తీసుకురమ్మన్నాడు. లుక్యాన్ (అస) ఒక గౌరైను కోసి దాని గుండె, నాలుకలను తీసుకుని యజమాని వద్దకు వెళ్లారు. లుక్యాన్ తీసుకొచ్చిన వాటిని చూసి యజమాని మెచ్చుకోలుగా చిరు నవ్వున నవ్వాడు. శరీరంలో అత్యంత చెడ్డ భాగాలుగా గుండె, నాలుకలను తీసుకు వచ్చిన ఎన్నిక ఆయనకు నచ్చింది. లుక్యాన్ (అస) చాలా లోతయిన విషయాన్ని ఈ విధంగా చెప్పారని అతను అర్థం చేసుకున్నాడు. అప్పటి నుంచి యజమాని లుక్యాన్ (అస) పట్ల ప్రత్యేక శ్రద్ధ చూపడం ప్రారంభించాడు. ఆయన్ను మరింత అదరంగా చూడసాగాడు.

కొన్ని రోజుల తర్వాత యజమాని లుక్యాన్ ను మళ్ళీ పిలిచి ఈసారి గౌరైను కోసి దానిలో అత్యంత ఉత్తమమైన అవయవాలు తీసుకురమ్మన్నాడు. లుక్యాన్ యజమాని చెప్పినట్టు చేశారు. కాని విచిత్రంగా ఈసారి కూడా గౌరై గుండె, నాలుకలే తీసుకువచ్చారు. యజమాని వాటిని చూసి శరీరంలో అత్యంత చెడ్డ భాగాలు, మంచి భాగాలు రెండు కూడా ఇవే ఎలా అస్తుతాయని ప్రశ్నించాడు. లుక్యాన్ (అస) యజమానికి సమాధానమిస్తూ, “మనిషి మంచివాడైతే అతని గుండె, నాలుకలు చాలా ఉత్తమమైన భాగాలు, మనిషి చెడ్డవాడైతే అతని గుండె, నాలుకలు అత్యంత చెడ్డ భాగాలు” అన్నారు. ఈ సంఘటన తర్వాతి నుంచి యజమాని లుక్యాన్ పట్ల అత్యంత గారవాదరాలు చూపడం ప్రారంభించాడు. చాలామంది లుక్యాన్ వద్దకు సలహా కోసం కూడా వచ్చేవారు. ఆయన వివేక విచక్షణలు, తెలివితేటలు యావత్తు రాజ్యంలో మారు మోగిపోసాగాయి.

స్వచ్ఛ

యజమాని తన కుటుంబ సభ్యులకు స్వప్తమైన ఆదేశాలు ఇచ్చాడు. తన మరణానంతరం లుక్యాన్ (అస)కు హర్షి స్వేచ్ఛ ఇవ్వాలని చెప్పాడు. యజమాని మరణించిన తర్వాత లుక్యాన్(అస)కు స్వాతంత్ర్యం లభించింది. ఆయన (అస) అక్కడి నుంచి బయలుదేరి చాలా ప్రాంతాలు తీరిగి చివరకు బనీజ్ఞాయాల్ వద్ద స్థిరపడ్డారు. దావూద్ (అస) పాలనా కాలంలో ఆయన న్యాయమూర్తిగా నియమించబడ్డారు. మహావివేకంతో, విచక్షణతో, నిష్పక్షపాతంగా ఆయన ఇచ్చే తీర్పులు చాలా ప్రసిద్ధి పొందాయి. అక్కడే ఆయన పెళ్ళి చేసుకున్ని సంసార జీవితాన్ని గడిపారు.

లుక్కాన్ తన కుమారుడికి చేసిన బోధ దివ్యబుర్జున్లో ఇలా ప్రస్తుతించ బడింది:

లుక్కాన్ తన కుమారునికి హితబోధ చేసిన విషయాన్ని జ్ఞాపకం తెచ్చుకో, అప్పుడు అతను ఇలా అన్నాడు: “కుమారా! అల్లాహ్ కుంభాగ స్వాములను ఎవరిని చేరుకు. నిజం ఏమిటంటే, ఇతరులను అల్లాహ్ కు భాగ స్వాములుగా చేరుటం పరమ దుర్భాగ్యం.”

“కుమారా! ఒక వస్తువు, అది అవగింజంతచీడైనప్పటికీ కొండ రాయి లోగాని, ఆకాశాలలోగాని, భూమిలోగాని, ఎక్కడ దాగి ఉన్నప్పటికీ, అల్లాహ్ దానిని బయలీకి తీసుకువస్తాడు. అయిన సూక్ష్మగ్రాహి మరియు సర్వజ్ఞుడు. కుమారా! సమాజము స్థాపించు, మంచిని ఆజ్ఞాపించు, చెడు పనుల నుంచి నిరోధించు, ఏ కష్టం కలిగినా దానికి సహనం వహించు. ఈ విషయాలు ఎంతో గట్టిగా ఆజ్ఞాపించబడిన విషయాలు. ప్రజలతో ముఖం ప్రక్కకు త్రిపిగ్గా మాట్లాడకు, భూమిపై నిక్కుతూ నడవకు. అస్థంభాన్ని, బడాయికోరు అయిన ఏ వ్యక్తినీ అల్లాహ్ ప్రేమించడు. నీ నడకలో సమమైన తూకం పాటించు. నీ కంతస్వరాన్ని తగ్గించు, అన్ని స్వరాలకంటే అతి చెడ్డ స్వరం గార్ఢభాల స్వరం.”

(దివ్యబుర్జున్ : 31 : 13-19)

గ్రహించవలసిన పాతలు

- మనిషి మంచివాడు లేదా చెడ్డవాడన్నది అతని స్వాదయం, నాలుకల వల్ల తెలుస్తుంది. ఈ రెండు అవయవాలను ఎలా వాడాలన్నది మనిషి చేతుల్లో ఉంది.
- మంచి యజమాని తన వద్ద ఉన్న వివేకంతులైన నౌకర్లను గౌరవించాలి.
- లుక్కాన్ తన కుమారునికి ఇచ్చిన సలహాను అల్లాహ్ దివ్యబుర్జున్లో ప్రస్తుతించి మానవాళికి ఒక ఉదాహరణగా చూపించాడు. ఈ సలహాను యావత్తు మానవాళి మార్గదర్శక సూత్రంగా అనుసరించవలసి ఉంది.

‘సబ్జుత్’ నియమాన్ని అతిక్రమించడం

“ (ప్రాయిల్ జాతివారు) శనివారం నాచి విషయంలో హస్తమీరి ప్రవర్తించేవారు. మరి అ శనివారం నాడే చేపలు ఐసైకి తేలియాడుతూ వారి ముందుకు వచ్చేవి. శనివారం కాని దినాలలో అవి వారి ముందుకు వచ్చేవి కాను. వారి అవిధీయత మూలంగా మేము వారిని ఈ విధంగా పరీక్షకు గురి చేసేవారము.”

(ఖుర్జన్ 7 : 163)

గమనిక: చిత్రం కేవలం ఊహాత్మకం

ఇ ప్రాయిల్ ప్రజలు వారంలో ఒక రోజు తమ పనులన్నింటినీ మానుకోవాలని ప్రవక్త మూసా (అస) బోధించారు. అలా పనులన్నింటినీ మానుకునే రోజును ‘సబ్జుత్’ అంటారు. సబ్జుత్ రోజున అన్ని వనులు మాను కుని కేవలం అల్లాహ్ ను ఆరాధించవలసి ఉంది. అల్లాహ్ తమపై కురిపించిన అనుగ్రహాలకు కృతజ్ఞతలు చెల్లించవలసి ఉంది. ఈ విధంగా చేయడం వల్ల వారి హృదయాలు పరిపుష్టమవుతాయని అయిన బోధించారు. యూదులు శనివారాన్ని తమ సబ్జుత్ రోజుగా ఎన్నుకున్నారు. ఈ సంప్రదాయాన్ని అనేక తరాలు ఆచరించాయి.

ప్రవక్త దాహూద్ (అస) కాలంలో ఎలాత్ ప్రాంతంలో కొండరు ఇప్రాయిల్ ప్రజలు నివసించేవారు. ఎలాత్ ఎర సముద్ర తీరాన ఉన్న ఒక పట్టణం. వారంతా చేపలు పట్టే జాలర్లు. సబ్జుత్ రోజున సముద్రంలో చేపలు రెండు శిలల మధ్య గుమిగూడి గుంపులు గుంపులుగా కనబడడాన్ని వాళ్ళు చూశారు.

సబ్జుత్ రోజున జాలర్ల వలలు తమను ఏమి చేయవన్న విషయం వాటికి తెలిసినట్లు, ఆ రోజునే అవి తీరానికి వచ్చి ఉంచించేవి. వాటిని చూసి కొండరు

జాలర్లు నిగ్రహస్తి కోల్పోయారు. అత్యా శతో చివరకు వాళ్ళు సబ్బుత్ నియమాన్ని అతిక్రమించాలని నిర్దయించుకున్నారు.

ఒక సబ్బుత్ రోజు ఉదయం ఈ జాలర్లు చేపలు పట్టడానికి వెళ్ళారు. కాని దైవభయం కలిగిన ప్రజలు ఈ విషయం గురించి తెలిసి దైవాదేశాలను అతిక్రమించవద్దని వారికి హితోవదేశం చేశారు. కాని దురాశకు గురయిన జాలర్లు వినలేదు. అందువల్ల పట్టణం నడిబొడ్డున ఒక గోడ నిర్మించి సబ్బుత్ పాటించే ప్రజలు, సబ్బుత్ము అతిక్రమించిన ప్రజలుగా పట్టణాన్ని విభజించడం జరిగింది. అల్లాహ్ శిక్ష తమపై ఎక్కుడ పదుతుందో అని మంచివాళ్ళు భయపడ్డారు.

దుర్మార్గులు ప్రతి సబ్బుత్ రోజున నిర్వయంగా, నిస్పంకోచంగా చేపల వేట కొనసాగించేవారు. చివరకు వాళ్ళు తమ ఇళ్ళకు దగ్గరగా కందకాలు తవ్వి సముద్రం నీటినుంచి చేపలు తమ ఇళ్ళ దగ్గరి వరకు వచ్చేలా చేసేవారు. ప్రవక్త దాహ్వాద్ (అస) స్వయంగా వారిని హెచ్చరించడానికి వెళ్ళారు. అల్లాహ్ ఆదేశాలను అతిక్రమిస్తే అల్లాహ్ శిక్ష వారిని పట్టుకుంటుందని నచ్చజెప్పారు. కాని వారు వినలేదు. వారి వైఫారిని చూసి కొందరు వారిని వారి ఖర్జకు వదలివేయడమే మంచిదని చెప్పారు.

ప్రవక్త దాహ్వాద్ (అస) ఈ విషయమై దేవుని సహాయం కోసం ప్రార్థించారు. చివరకు ఒక పెద్ద భూకంపం నగరాన్ని కుదిపేసింది. సబ్బుత్ నియమ ఉల్లంఘన పాపాన్ని సహించిన విశ్వాసులు కూడా ఆ భూకంపం ప్రభావానికి గురయ్యారు. దుర్మార్గులు పాల్పడే చెడ్డ పనులను వ్యతిరేకించి అభ్యంతరపెట్టిన వారిని మాత్రం అల్లాహ్ రక్షించాడు. సబ్బుత్ నియమాన్ని ఉల్లంఘించి దుర్మార్గానికి పాల్పడిన వారిని అల్లాహ్ భూకంపం ద్వారా అంతమొందించాడు. భూకంపంలో నాశన మయ్యే ముందు సబ్బుత్ నియమాన్ని ఉల్లంఘించిన వారు కోతులుగా మారి పోయారు. కొందరు వ్యాఖ్యానకర్తల అభిప్రాయం ప్రకారం, వారు కోతుల మాదిరిగా ప్రవర్తించారు.

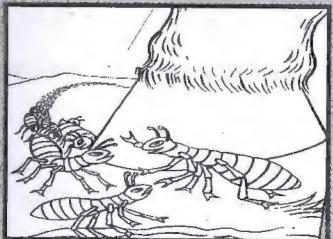
ర్హమాంచవలసిన పాతాలు

- నేటికి కూడా యుములు శనివారం రోజును సబ్బుత్గా పాటిస్తారు. ప్రవక్త తసా (అస) కూడా సబ్బుత్ పాటించేవారు. తర్వాత క్రయిస్తవులు ఆది వారంగా మార్పుకున్నారు. ప్రాచిన రోమన్స్ ఆరాధించిన సూర్యదేవునికి చెందిన రోజైన ఆదివారాన్ని క్రయిస్తవులు తమ కోసం ఎన్నుకున్నారు
- దేవుడు పూర్తి ప్రపంచాన్ని అరు రోజుల్లో స్ఫోంచాడని ఏడవ రోజున విత్రమించాడని క్రయిస్తవులు విశ్వాసిస్తారు (జెనిసిన్ 2-2). కాని దేవుడు కూడా మానవుల మాదిరిగా అలసిపోతాడని, విశ్రాంతి అవసరమని ముస్లిములు ఎన్నటికి భావించరు.
- ఖుక్తవారం ముస్లిములకు సంబంధించి సబ్బుత్ ఎంతమాత్రం కాదు. ఖుక్తవారం మధ్యాహ్న ప్రార్థనల సమయంలో పనులన్నే మానుకుని తప్పనిపరిగా సామూహిక ప్రార్థనలకు హోజరు కావలసి ఉండన్న మాట నిజమే కాని ఆ ప్రార్థనలు మహామయితే అరగంట కన్నె అధిక పమయం ఉండవు. ఆ పెదప వాయ తమ ఉపాధి కార్యక్రమాల్లో నిమగ్గం కావచ్చు (చదవండి దివ్యఖుర్జన్ 62:9-10).

ప్రవక్త సులైమాన్

(అలైహిస్సులాం)

(970-931 క్రీ.పూ.)

“చిపరకు సులైమాన్ సైన్యమండా
బక్ చీమల లోయకు
చెచుకుస్వప్పుడు ఒక చీమ ఇలా
ప్రకటించింది: “ఈ చీమల్లారా!
సులైమాను, అతని సైన్యాలు
తెలికుండా మిష్యుల్లి వలిపివేనే
స్థాతి ఏర్పడకుండా ఉండేదుకు,
మీరు మీ మీ పుట్టలలోనికి
దూరిషోండి.”

(ఖుర్జన్ 27 : 18)

గమనిక: చిత్రం కేవలం డూపత్వకుం

ప్రవక్త దాహూద్ (అస) వివేకం మూర్తిభవించిన పాలకులు. ఆయన కుమారుడు సులైమాన్ మరింత తెలివి, వివేకసంపద కలిగినవారు. ఆయన చిన్న పిల్లవానిగా ఉన్నప్పుడే తెలివితేటలు, వివేకవిచక్షణలు ప్రదర్శించారు. రాజు దర్శారులో వివాదాల, ఫిర్యాదుల తీర్పులు జరుగుతున్నప్పుడు ప్రవక్త దాహూద్ (అస) తన కుమారుణ్ణి కూడా దర్శారులో పిలిచి కూర్చుండబెట్టేవారు.

ఒకసారి ఒక రైతు ఓ ఫిర్యాదు తీసు కుని వచ్చాడు. ఆ రైతు తన పాలంలో గోధుమ, మొక్కజొన్న పండించే వాడు. పాలంలో ఘలవ్వక్కాలు కూడా ఉండేవి. ఈ రైతుకు పారుగున మరో వ్యక్తి ఉన్నాడు. ఈ పారుగు వ్యక్తి గౌరైలు పెంచేవాడు. రైతు పాలంలో పంట బాగా ఏపుగా పెరిగినప్పుడు పారుగువాని గౌరైలు పాలంలో పడి పంట మొత్తం ఆగం చేసి వెళ్ళేవి. ఈ వివాదం దర్శారుకు వచ్చింది. పారుగువాడు రైతు చేసిన ఫిర్యాదు నిజమేనని ఒప్పుకున్నాడు. ఇద్దరి వాంగుల్లాలు విన్న తర్వాత ప్రవక్త దాహూద్ (అస) తన తీర్పు చెబుతూ, రైతుకు జరిగిన నష్టానికిగాను పారుగు వ్యక్తి తన గౌరైలను రైతుకు ఇచ్చి నష్ట పరిహారం చెల్లించాలని అన్నారు. తన గౌరైలు విచ్చలవిడిగా తిరగడానికి వదలి వేసిన పారుగువాడు ఈ విధంగా

గుణపారం కూడా నేర్చుకుంటాడని దాహూద్ (అస) అన్నారు. అప్పటికి సులైమాన్ వయసు కేవలం పదకొండు సంవత్సరాలు మాత్రమే. ఆయన ఈ తీర్పు విని లేచి నిలబడి మాట్లాడడానికి తండ్రి అనుమతి కోరారు. తండ్రి ఆయనకు అనుమతి ఇచ్చారు. సులైమాన్ మాట్లాడుతూ తాను ఈ తీర్పుతో ఏకీభవించడం లేదని, ఈ శిక్ష చాలా తీవ్రంగా ఉండని అన్నారు. బాల సులైమాన్ దైర్యంగా చెప్పిన ఈ మాటలు విని పూర్తి దర్శారు నిర్ణాంతపోయింది. దర్శారులో గుసగుసలు వ్యాపించాయి. దాహూద్ ప్రవక్త చిరునప్పుతో తన కుమారుడిని చూస్తూ ఈ వివాదానికి నీ తీర్పు ఏమిటో చెప్పు అన్నారు. అప్పుడు సులైమాన్ మాట్లాడుతూ, గౌరైలను కొంతకాలం వరకు రైతుకు అధినం చేయాలని, ఆ విధంగా రైతు వాటి ఉత్సత్తుల ద్వారా అంటే పాలు, ఉన్ని, వగ్గిరాలతో లాభం పొంది తన నష్టాన్ని పూడ్చుకుంటాడని, ఈ లోగా గౌరైల యజమాని ఒక సంవత్సరం పాటు రైతు పాలాన్ని సాగుచేసి పంట పండించి పంట కోయకుండా రైతుకు అప్పగించాలని, రైతు తన అధినంలో ఉన్న గౌరైలను, ఎన్ని గౌరైలయితే పారుగువాడు తన అధినం చేశాడో అన్ని గౌరైలను తిరిగి అతనికి అప్పగించాలని, వాటికి పుట్టిన గౌరైపిల్లలను ఇవ్వ నవసరం లేదని అన్నారు. ఈ విధంగా గౌరైల యజమాని నిర్లక్ష్యానికి తగిన ఇక్క కూడా పదుతుందని, అతను ఒక సంవత్సరం పాటు ఎలాంటి ప్రతిఫలం లేకుండా పాలంలో పని చేసి పంట పండించి రైతుకు అప్ప గించవలసి ఉంటుందని, అలాగే అతను పూర్తిగా తన గౌరైలను కోల్పోయే పరిస్థితి కూడా ఉండడని చెప్పారు. పంట సిద్ధంగా ఉన్న పాలాన్ని అతను అప్ప గించిన తర్వాత రైతు దానిని కోసుకోవచ్చు. ఈ తీర్పును రాజు దర్శారు నిశ్శబ్దంగా వింటూ ఉండిపోయింది.

రాజు దాహూద్ (అస) తన తీర్పును ఉపసంహరించుకుంటున్నానని, తన కుమారుని తీర్పును అమలు చేయాలని ఆదేశించారు. కుమారుని తీర్పు నిప్పుక్క పాతంగా, న్యాయసమ్మతంగా, వివేకవంతంగా, తన తీర్పు కన్నా ఉత్తమంగా ఉండని ప్రకటించారు. రైతు, గౌరైల యజమాని ఇద్దరూ కూడా తీర్పు పట్ల సంతృప్తి వ్యక్తం చేశారు.
(చదవండి దివ్యఖుర్జన్ : 21:78-82)

కుమారుని ద్రోహం

ప్రవక్త దాహూద్ (అస) తన తర్వాత తన కుమారుడు సులైమాన్ ను రాజుగా చేయాలని నిర్ణయించారు. కానీ దాహూద్(అస) గారి మరో కుమారుడు అబ్బాలోమ్

పెద్దవాడు. పెద్దవాడయినప్పటికీ రాజబాధ్యతలు నిర్వర్తించే యోగ్యతలు అతనికి లేవు. తన తండ్రి సులైమాన్ ను రాజుగా చేయాలని నిర్దయించడం అబ్సాలోమ్కు సచ్చలేదు. అతనిలో ఈర్ధవ్యోషాలు బుసలు కొట్టాయి. ఎలాగైనా రాజనింహా సనాన్ని హస్తగతం చేసుకోవాలని అతను కుట్టపన్నాడు.

ముందుగా అతడు ప్రజలను మభ్యపుచ్చి తన పక్కానికి వచ్చేలా చేయాలనుకున్నాడు. ప్రజలను తన వైపు త్రిప్పుకోవడానికి ఒక పథకం వేశాడు. ప్రజలు తమ వివాదాల పరిపూర్వానికి సులైమాన్ దర్జారుకు వస్తున్నప్పుడు వారిని అక్కడకు వెళ్ళకుండా అడ్డుకుని తన వద్దకు వచ్చేలా చేశాడు. ఆ విధంగా తాను చాలా వివేకవంతుడినన్న అభిప్రాయాన్ని ప్రజల్లో కలిగించడానికి ప్రయత్నించాడు. ఆ పిదప తన కుట్టకు పనికివచ్చే కొంతమంది దుర్మార్గులను తన అనుచరులుగా చేర్చుకున్నాడు. ఒక రోజు అతను తన తండ్రితో గిబియన్ పట్టణానికి వెళ్తాను అనుమతించమని కోరాడు. గిబియన్ పట్టణంలో తాను చేయవలసిన పని ఉండని సాకులు చేప్పాడు. తనతో పాటు తన అనుచరులను తీసుకుని వెళ్తాడు. గిబియన్ పట్టణానికి వెళ్తిన వెంటనే బనీ ఇస్రాయాల్లోని వివిధ తెగలకు రహస్య సందేశాలు పంపాడు. నగారా శబ్దం వినగానే తనను రాజుగా ప్రకటించాలని వారందరికీ సూచనలు పంపించాడు. కానీ దాహూద్ (అస) పట్ల విశ్వాసం కలిగిన ప్రజలు ఈ ఆదేశాన్ని లక్ష్యపెట్టలేదు. అబ్సాలోమ్ అనుచరులకు, వివిధ తెగలకు మధ్య తీవ్రమైన పోరాటం జరిగింది. జెరుసలేమ్ పట్టణం దాదాపుగా నాశనం అయ్యంది.

తన కుమారుని ద్రోహం గురించి దాహూద్ ప్రవక్తకు తెలిసింది. తన స్వంత కుమారుడు ఇలా వ్యవహారించాడని తెలిసి ఆయన చాలా బాధకు గురయ్యారు. అయినా ఆయన సంయుమనాన్ని కోల్పోలేదు. తన రాజ్యంలో రక్తపాతాన్ని ఆయన ఇష్టపడలేదు. అబ్సాలోమ్ పట్టణాన్ని బలవంతంగా వశవరచుకోవచ్చని ఆయన భయపడ్డారు. అందువల్ల ఆయన తన వారికి వెంటనే పట్టణాన్ని వదిలి వేయాలని సందేశం పంపించారు. హాని కలుగకముందే అక్కడి నుంచి తప్పించుకొమ్మని చెప్పారు. చాలా మంది పట్టణాన్ని వదలి జోర్డ్స్ నదిని దాటి వచ్చేశారు. దాహూద్ (అస) ఆలివ్ కొండను ఎక్కి అల్లాహ్ ను ప్రార్థించారు. ప్రజలను ఈ ప్రమాదం నుంచి కాపాడమని వేడుకున్నారు. కొంతమంది ప్రజలు తమ దుస్థితికి రాజుగారే కారణమని విమర్శించారు. కానీ చాలా మంది దాహూద్ పక్కాన విశ్వాసంగా

నిలబడ్డారు. ఆయన వారితో, “నా స్వంత కుమారుడు నాకు ద్రోహం చేసినప్పుడు పరులు నాకు వ్యతిరేకమయ్యారని నేను ఎలా చెప్పగలను” అన్నారు.

దాహూద్ (అస) కొండరు అధికారులను అక్కడికి పంపి పరిస్థితి చక్కి దిద్దుమన్నారు. అబ్సాలోమ్కు ఎలాంటి హాని చేయవద్దని వారిని ఆదేశించారు. దాహూద్ (అస) పంపిన అధికారులు కరినంగా అక్కడి తీరుగుబాటును అణచి వేశారు ఈ పోరాటంలో అబ్సాలోమ్ హతమయ్యారు. జెరుసలేమ్లో మళ్ళీ శాంతిభద్రతలు పునరుద్ధరించబడ్డాయి. దాహూద్ (అస) రాజుగా పరిపాలించడం కొనసాగింది.

సులైమాన్ రాజలికం

తన తండ్రి మరణానితరం సులైమాన్ (అస) రాజుగా పాలనాపగ్గాలు చేపట్టారు. తన రాజ్యం వంటి మరో రాజ్యం లేనంత చక్కగా పాలించే అనుగ్రహం ప్రసాదించాలని ఆయన అల్లాహ్ ను ప్రార్థించారు. అల్లాహ్ ఆయన కోరికను మన్మించాడు. సులైమాన్ (అస) మహావివేకవంతుడు మాత్రమే కాదు, అల్లాహ్ ఆయనకు అనేక వరాలు ప్రసాదించాడు. ఆయన గాలులను తన అదుపులో ఉంచుకోగలిగేవారు. పశుపక్కాదులలో మాట్లాడగలిగేవారు. భూగర్భంలో ఉన్న ఖనిజాలను త్రవ్యి బయటకు తీసి వాటితో ఉపకరణాలు, ఆయుధాలు తయారు చేసే వీద్యను మనుష్యులకు, జిన్నాతులకు (అగ్నితో సృష్టించబడిన బుద్ధిజీవులైన ప్రాణులకు) నేర్చాలని అల్లాహ్ ఆయనకు ఆదేశించాడు. అల్లాహ్ ఆయనకు ఒక రాగి గనిని కూడా ప్రసాదించాడు. ఆ కాలంలో రాగి అరుదైన లోహంగా ఉండేది.

ఒక రోజు సులైమాన్ (అస) తన సైన్యాన్ని సమావేశపరచారు. అదొక విచిత్రమైన సైన్యం. అందులో మనుష్యులు, పశుపక్కాదులు, జిన్నాతులు ఉన్నారు. సైన్యాన్ని తీసుకుని ఆయన అష్టులాన్ రాజ్యానికి బయలుదేరారు.

వారు ఒక లోయ నుంచి వెళుతున్నప్పుడు ఒక చీమ ఈ సైన్యం రావడాన్ని చూసింది. మిగిలిన చీమలను హెచ్చరిస్తూ, “పారిపోండి. పుట్టల్లో తలదాచు కోండి. లేకపోతే మనల్ని చూడకుండా సులైమాన్ సైన్యం మనల్ని తోక్కేస్తుంది” అని ఆరిచింది. ఈ అరుపు సులైమాన్ చెవులకు సోకింది. ఆయన నవ్వుకున్నారు. ఒక ప్రవక్తగా తాను కావాలని దేవుని సృష్టి దేనికి హాని తలపెట్టనన్న విషయాన్ని

ఆ చీమ గుర్తించినందుకు సంతోషించారు. చీమలను కాపాడినందుకు ఆయన అల్లాహ్‌కు కృతజ్జతలు తెలిపారు.

రాతి గుమ్మటం

జెరుసలేమ్‌లో ఒక పెద్ద శిలపై సులైమాన్ (అస) ఒక అందమైన ఆరాధనా లయాన్ని నిర్మించారు. ప్రజలు అల్లాహ్‌ను ఆరాధించడానికి వచ్చేలా ఈ ఆరాధనా లయాన్ని కట్టారు. నేడు దీనిని “మస్జిదుల్ అక్కా” లేదా మస్జిదుల్ ఖుభ్వ్ లేదా “దొమ్ ఆఫ్ రాక్” అని పిలుస్తున్నారు. ఇక్కడి నుంచి సులైమాన్ (అస) వెంట పెద్ద సంఖ్యలో అనుచరులు మక్కాలోని పవిత్ర గృహానికి యాత్రకు బయలు దేరారు. వారు తమ హజ్జ యాత్ర పూర్తి చేసుకుని అక్కడి నుంచి యమన్ చేరుకుని సనా పట్టణానికి వచ్చారు. ఇక్కడ తెలివిగా పట్టణాల్లో నీటిపారుదల సదుపాయాన్ని ఏర్పాటు చేసిన పద్ధతి చూసి ఆయన చాలా ప్రభావితులయ్యారు. తన రాజ్యంలో కూడా అలాంటి నీటిపారుదల సదుపాయం ఏర్పాటు చేసుకోవాలని భావించారు. కాని తన రాజ్యంలో అందుకు అవసరమైన నీటివనరులు లేవు. ఆయన వెంటనే హూపో పక్కి కోసం కబురంపారు. ఆ పక్కి భూగర్జుంలో జనవనరులను పసిగట్టగలదు. ఆయన హూపో పక్కి కోసం నాలుగుచెరగులా సందేశాలు పంపారు. కాని ఆ పక్కి ఎక్కడా లేదు. ఆయన కోపంగా ఆ పక్కి కనుక సరియైన కారణం లేకుండా గైర్పా జర్జైతే దానిని కలినంగా శిక్షిస్తానని అన్నారు.

పీభా రాణి జల్విన్

చివరకు హూపో పక్కి సులైమాన్ వద్దకు వచ్చింది. తన ఆలస్యానికి కారణాన్ని వివరించింది. “మీకు తెలియని ఒక విషయాన్ని నేను కనిపెట్టి వచ్చాను. నేను సబా (పీభా) నుంచి ఒక శుభవార్త తీసుకుని వచ్చాను” అంది. ఈ మాటలు విన్న సులైమాన్ ఆగ్రహం మాయమై ఆయనలో కుతూహలం చోటుచేసుకుంది. “సబా రాజ్యాన్ని బిల్సిన్ అనే రాణి పాలిస్తోంది. ఆమెకు అన్ని సౌభాగ్యాలు పుష్టిలంగా ఉన్నాయి. ఆమె సింహసనం చాలా అధ్యాతంగా ఉంది. కాని ఇంత సంపద ఉన్నపుటికీ, ఆమె హృదయంలో, ఆ రాజ్య ప్రజల హృదయాల్లో పైత్రువేసుకుని ఉన్నాడు. ప్రజలు ఆమె పట్ల చాలా విశ్వాసంగా ఉన్నారు. వారంతా విశ్వాప్రభువైన అల్లాహ్‌కు బదులు సూర్యణ్ణి పూజించడం చూసి నేను నిర్మాంతపోయాను” అని ఆ పక్కి వివరించింది.

హూపో పక్కి చెప్పిన మాటలు నిర్ధారించుకోవడానికి సులైమాన్ (అస) ఆ పక్కితో సబా రాణికి ఒక లేఖ పంపారు. రాణికి లేఖ చేరవేసి అక్కడే రహస్యంగా ఉండి రాణి ఏం చేస్తుందో చూడమని పక్కికి సూచనలిచ్చారు.

హూపో పక్కి ఆ లేఖను సబా రాణి ముందు పడవేసి ఎగిరిపోయింది. వెళ్ళి ఓ మూలన దాక్కున్ని చూడసాగింది. సబా రాణి ఆ లేఖను ఆశ్చర్యంగా తీసుకుని చది వింది. “ఈ లేఖ సులైమాన్ నుంచి పంపబడింది. అనంత కరుణా మయుడు, అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభం. నాకు వ్యతిరేకంగా బలప్రదర్శనకు దిగవద్దు. లొంగిపోయిన మనిషి మాదిరిగా నా వద్దకు రావాలి.....” ఈ లేఖ చూసి రాణి చాలా ఆందోళనకు గురయ్యాంది. వెంటనే తన సలహాదారులను పిలిపించింది. వారు ఆమెతో తాము కేవలం సలహా మాత్రమే ఇవ్వగలమని, ఆదేశాలిచ్చి చర్యలు తీసుకోవలసినది రాణిగారేనని విన్నవించు కున్నారు. వారి ఉద్దేశ్యాన్ని ఆవే గ్రహించింది. వారంతా సులైమాన్తో యుద్ధరంగంలో ధీకోవాలని భావిస్తున్నారు. కాని ఆమె వారితో, “స్నేహం, శాంతి యుద్ధం కన్నా మంచివి. వివేక వంతమైనవి. యుద్ధం వల్ల పరాభవాలు వాటిల్లు తాయి. ప్రజలు బానిసలవుతారు. సంపద నాశనం అవుతుంది. నేను సులైమాన్కు కానుకలు పంపాలని భావిస్తున్నాను. మన ఖజానాలోని విలువైన వస్తువుల్ని పంపుదాం. ఈ కానుకలు తీసుకుని వెళ్ళి రాజుప్రతినిధులు సులైమాన్ గురించి కూడా తెలుసుకోవచ్చు, అతని స్నేహిక బలాన్ని కూడా అంచనా వేయవచ్చు” అని చెప్పింది.

కాని ఆమెకు తన మాటలన్నింటినీ హూపో పక్కి వింటుందన్న విషయం తెలియదు. హూపో వెంటనే సులైమాన్ వద్దకు వెళ్ళి ఈ విషయాలు చేరవేసింది.

కానుకలా? లంచాలా?

సులైమాన్ (అస) వెంటనే తన అధీనంలో ఉన్న ఒక జిన్సుతో ఒక మహా ప్రాసాదాన్ని నిర్మించమని ఆదేశించారు. ఆ మహాసౌధంలో రాబోయే అతిథులను స్వాగతిస్తానని చెప్పారు. సబా రాణి వద్ద నుంచి వచ్చిన రాజుప్రతినిధులను ఆయన చాలా ఆదరంగా స్వాగతించారు. అధ్యాతమైన ఆ భవనాలను చూసి వారు దిగ్భూతించి గురయ్యారు. వారు తమ రాణి పంపిన విలువైన కానుకలను సులైమాన్(అస)కు అందజేశారు. స్నేహానికి గుర్తులుగా వాటిని తమ రాణి పంపిం దని, వాటిని స్వీకరించాలని కోరారు. కాని సులైమాన్ ఆ కానుకలను విప్పి

చూడకుండానే వారిని ఉద్దేశించి, “అల్లాహో నాకు పుష్టిలంగా ప్రసాదించాడు. ఒక పెద్ద రాజ్యాన్ని ఇచ్చాడు. ప్రవక్త పదవిని ఇచ్చాడు. కాబట్టి నేను లంచాలకు లొంగే అవకాశం లేదు. నా లక్ష్మణ ఒక్కటే, తేహోద్ (ఏకదైవారాధన)ను వ్యాపింప జేయడం” అన్నారు. అంతేకాదు, ఆ కానుకలను తిరిగి తీసుకువెళ్లాలని ఆదేశించారు. మీ రాణి తన ఆరాధనా పద్ధతిని మార్చుకోసట్లయితే రాజ్యాన్ని వశపరచు కుంటానని, ప్రజల్ని అక్కడి నుంచి వెళ్గాడతానని కరినంగా చెప్పారు.

రాణి ప్రతినిధిలు ఆ కానుకలు తీసుకుని ఆమె వద్దకు చేరుకుని సులైమాన్ (అస) చెప్పిన మాటలు చెప్పారు. అంతేకాదు, సులైమాన్ రాజ్యంలో తాము చూసిన అధ్యతాలను కూడా వివరించారు. సులైమాన్ సందేశం పట్ల ఆమె ఆగ్రహం ప్రదర్శించే బదులు సులైమాన్ రాజ్యాన్ని సందర్శించాలని నిర్ణయించుకుంది. తనకు విశ్వాసపొత్తులైన నోకర్లతో ఆమె సబా రాజ్యాన్ని వదలి బయలుదేరింది. ఒక సందేశపారుడితో సులైమాన్ (అస) వద్దకు తాను వస్తున్న వర్తమానం ముందుగానే పంపించింది.

సులైమాన్ ఆదేశపాలన కోసం జిన్నుల పోటీ

సులైమాన్ (అస) తన అధీనంలో ఉన్న జిన్నులను పిలిచి సబా రాణి రాక ముందే ఆమె సింహసనాన్ని తన వద్దకు ఎవరు తీసుకువస్తారని అడిగారు. ఒక జిన్ను, “ఈ సమావేశం ముగిసేలోపే ఆ సింహసనాన్ని మీ ముందు ఉంచు తాను. నేను నిస్పందేహంగా బలం కలవాడిని. ఇలాంటి పనులు చేయడానికి నమ్మక స్తుఫిని” అన్నాడు. కాని ఈ పని చేయడానికి జిన్నులు పోటీపడ్డారు. ఇంతలో ప్రత్యేక జ్ఞానం కలిగిన ఒక జిన్ను, “నేను రెప్పపాటులో ఆ సింహసనాన్ని మీ ముందు ఉంచుతాను” అంటూ మాట పూర్తయ్యేలోపే సింహసనాన్ని ముందు ఉంచాడు. సులైమాన్ (అస) ఆశ్చర్యంగా, “ఇదంతా అల్లాహో అనుగ్రహం నేను కృతజ్ఞత చూపుతానో లేదో అని ఆయన పరీక్షిస్తున్నాడు” అన్నారు. ఆ తర్వాత ఆయన ఆ జిన్నుతో ఆ సింహసనం ఆకారాన్ని మార్చమన్నారు.

సబా రాణి ఆగమనం

బిల్లీస్ సులైమాన్ రాజప్రాసాదంలోకి వచ్చినపుడు ఆమెను ఘనంగా స్వాగతించడం జరిగింది. ఆ తర్వాత సులైమాన్ (అస) తన వద్ద ఆకారం మార్చి ఉన్న సింహసనాన్ని ఆమెకు చూపించి ఆమె సింహసనం కూడా అలాంటిదేనా అని ప్రశ్నించారు. ఆమె ఆ సింహసనాన్ని పదే పదే చూసింది. తాను చూస్తున్న

సింహసనం తన సింహసనం అయ్యే అవకాశం లేదని భావించింది. ఎందుకంటే, తన సింహసనం తన రాజభవనంలో ఉంది. కాని తన సింహసనానికి ఈ సింహసనానికి పోలికలు చాలా ఉండడం చూసి ఆమె ఆశ్చర్యంగా, “ఈ సింహసనాన్ని చాలా విధాలుగా పోలి ఉంది” అంటూ జవాబిచ్చింది. ఆమె చాలా తెలివైన, దౌత్యపరమైన వైపులైం ఉన్న మహిషగా సులైమాన్ (అస) గుర్తించారు.

ఆ తర్వాత ఆయన ఆమెను ఒక పెద్ద హోలులోకి ఆహ్వానించారు. ఆ గదిలో నేల అంతా గాజుతో పరచబడి ఉంది. ఆమె గాజు నేలను చూసి అదంతానీరుగా భ్రమపడింది. ఆమె ఆక్కడ అడుగుపెట్టేటపుడు తన దున్సులు తడవకుండా కొద్దిగా కాలిమడమల పైకి లాక్కుంది. సులైమాన్ (అస) ఆమెను చూస్తూ ఇక్కడ నీరు లేదు, గాజుతో చేసిన నేల అని చెప్పారు. ఆమె ఆశ్చర్యపోయింది. అలాంటి నిర్మాణాన్ని ఆమె అంతకుముందు ఎన్నడూ చూడలేదు. తన ముందు ఉన్నది విజ్ఞానవివేకాలు మూర్తీభవించిన అసాధారణ వ్యక్తి అని ఆమె గుర్తించింది. ఆయన కేవలం ఒక రాజ్యానికి పాలకుడు మాత్రమే కాదని, దేవుని ప్రవక్త కూడా అని తెలుసుకుంది. ఆమె తన ఆరాధనా పద్ధతులలోని తప్పులకు పశ్చాత్తాపవడింది. సూర్యణ్ణి పూజించే అలవాటు మానుకుంది. అల్లాహోను ఒకే ఒక్క దేవునిగా విశ్వాసించింది. తన రాజ్యంలోని ప్రజలను కూడా అదే విధంగా చేయాలని కోరింది.

(చదవండి దివ్యఖర్జన్ : 6:84, 21:81-82, 34:12-14, 27:15-44, 2-103, 38:32-40)

అశ్వమేఘుకుడు సులైమాన్(అస)

సులైమాన్ (అస) కాలంలో ప్రజలు గుర్రాలపై ప్రయాణాలు చేసేవారు. యుద్ధరంగంలో సైనికులకు యుద్ధ సామగ్రిని, ఆయుధాలను చేరవేయడానికి గుర్రాలనే ఉపయోగించేవారు. వస్తురవాణాకు, వాహనాలు లాగడానికి కూడా గుర్రాలనే వాడేవారు. గుర్రాల పట్ల చాలా శ్రద్ధ చూపేవారు. వాటికి చక్కని ఇచ్చేవారు. సులైమాన్ (అస) గుర్రపుశాలలో చాలా గుర్రాలు ఉండేవి. గుర్రాలంబే ఆయనకు చాలా శ్రద్ధ ఉండేది. ఒకసారి ఆయన తన గుర్రపుశాలలో గుర్రాలను చూస్తూ వాటిని ప్రేమగా నిమురుతూ చాలాసేపు గడిపారు. సూర్యుడు అస్తమించే సమయం అయిపోయింది. అట్లి నమాజు సమయం దాటిపోతోంది.

ఆయన తాను చేస్తున్న ఆలస్యాన్ని గుర్తించి వెంటనే, “నేను ఈ సంపదను నా ప్రభువు సంస్కరణార్థం ప్రేమించాను.” ....“వాటిని నా వద్దకు తిరిగి తీసుకు రండి” అన్నారు.

(చదవండి దివ్యఖుర్జన : 38:32-33)

సులైమాన్ (అస) విచిత్ర మృతి

సులైమాన్ (అస) పాలనలో అనేక పనులను జిన్నులే చేస్తుండేవి. జిన్నులు చేసిన పాపాలకు శిక్కగా వాటితో ఈ పనులు చేయించడం జరిగేది. అగ్నితో స్ఫ్యుంచబడిన జిన్నులు తమకు సమస్త శక్తులున్నాయని, తాము అగోచరాలను కూడా చూడగలమని, భవిష్యత్తును తెలుసుకోగలమని ప్రజలను నమ్మించడం వంటి పాపాలకు పాల్పడేవారు. తన అనుచరుల్లో ఇలాంటి తప్పుడు విక్యాసాలు చోటుచేసుకోకుండా చూడవలిని బాధ్యత ఒక ప్రవక్తగా సులైమాన్(అస)పై ఉంది. భవిష్యత్తు తెలుసుకునే శక్తి జిన్నులకుగాని, ప్రవక్తలకు గాని ఎవరికి లేదని, కేవలం అల్లాహుకు తప్ప అలాంటి శక్తి మరెవ్వరికి లేదని ప్రజలు తెలుసు కునేలా చేయడం ఆయన బాధ్యత. ఈ దిశగా ఆయన చేసిన ప్రయత్నాలు ఆయన మరణానంతరం కూడా కొనసాగడం చెప్పుకోదగిన విశేషం.

ఒక గనిలో జిన్నుల పనిని పర్యవేక్షిస్తూ ఆయన తన చేతికర్కు అనుకుని కూర్చుని ఉన్నారు. ఆ విధంగా కూర్చున్న స్థితిలోనే ఆయన తుదిశ్యాసను విడిచారు. చాలా సమయం వరకు ఆయన (అస) మరణం గురించి ఎవరికి తెలియదు. ఆయన (అస) అక్కడ కూర్చున్నట్టే చాలా మందికి కనబడ్డారు. సులైమాన్ (అస) చూస్తున్నారన్న భయంతో జిన్నులు విరామం లేకుండా పని కొనసాగిస్తూ పాయారు. ఈ సంఘటనను దివ్యఖుర్జన : 34:14 వివరించింది. “ఆ తరువాత సులైమాన్పై మేము మరణ నిర్ణయాన్ని అమలు జరిపినప్పుడు, జిన్న తులకు అతని మరణం గురించి తెలియజేసిన వస్తువు అతని చేతి కర్మను తింటూ ఉన్న చెదవురుగు తప్ప మరొకబేదీ కాదు, ఈ విధంగా సులైమాన్ పడిపోగా, తమకు అగోచర విషయాలు తెలిసి ఉంటే అవమానకరమైన ఈ బాధకు గురి అయి ఉండేవారము కాము అని జిన్నాతులకు స్ఫ్యంగా తెలిసి పోయింది.”

ఆ విధంగా ఆయన మరణం కూడా ఆయన అనుచరులకు ఒక పారంగా మిగిలింది. జిన్నులేకాదు, ఎవరూ కూడా భవిష్యత్తును గురించి తెలుసుకునే అవకాశం లేదన్నది అందరికి తెలిసివచ్చింది. (చదవండి దివ్యఖుర్జన : 34:14)

గ్రహించవలసిన పారాలు

- సరియైన విధంగా న్యాయం చేయాలండే, తీర్చు చెప్పేముందు ఇఱ పక్కాల వాదనను హర్షిగా వినాలి. న్యాయం జరిగిందని ప్రజలు తెలుసు కునేలా ఉండాలి.
- వయసులో చిన్నవాడైన తన కుమారుడి వివేకాన్ని గుర్తించి తండ్రి తన స్వంత నిర్ణయాన్ని ఉపసంహరించుకున్నాడు.
- ప్రార్థనలతో సహా వివిధ పనులకు తగిన విధంగా సమయాన్ని విభజించు కోవాలి. ప్రవక్తలు, చాలామంది పాలకులు ఇహపరలోకాల విధులు నిర్వర్తించడానికి తగిన విధంగా సమయాన్ని విభజించుకునేవారు.
- మనిషి ఆధ్యాత్మిక శక్తి అతని ధార్మిక విక్యాసంలో ఉంది.
- మంచి పనులు జాతిని పత్తనానికి గురికాకుండా కాపాడుతాయి. అయితే విదేశి దాడుల నుంచి కాపాడుకోవడానికి సైనిక ఏర్పాట్లు అవసరం.
- ఆత్మసమీక్ష : మనిషి తన ఆచరణల విషయంలో ఏమాత్రం అనుమానం వచ్చినా తత్కణం అల్లాహు వైపునకు మరలి మార్గదర్శనం కోసం ప్రార్థించాలి.
- అల్లాహు స్ఫ్యుపట్ల సులైమాన్ (అస) చాలా శక్తి తీసుకునేవారు, చివరకు ఒక చీమకు కూడా హాని కలుగడాన్ని ఇష్పుపడలేదు.
- వివేకజ్ఞానాలు ఉన్న సులైమాన్ (అస) కూడా ఒక పక్కి నుంచి నేర్చుకు న్నారు. ఆ పక్కి సలహా తీసుకుని ఆ ప్రకారం వ్యవహరించారు.
- పరశుర సంప్రదింపులు : బిల్హిన్ ఒక ప్రీ, ఆమె ఒక పాలకురాలు కూడా. అయినప్పటికీ అల్లాహు ఆమె పాలనాశైలిని గుర్తించాడు. ఆమె ఇతరులతో సంప్రదింపులు జరిపింది, కాని వారిచ్చిన తప్పుడు సలహాలను పాటించలేదు.
- కాంతి అన్నది సంతోషాన్ని, సాభాగ్యాన్ని ప్రసాదిస్తుంది. యుద్ధాలు, పోరాటాలు వినాశానికి కారణమవుతాయి.
- లంచాలకు, అవిసీతికి ఎన్నదూ లొంగరాదు.

- సులైమాన్ (అస) మరణం కూడా మానవాళికి గుణపారం వంటిది. మనిషి జన్ములను కూడా పాలించగలదు. అవి మనిషిపై ఆధిపత్యాన్ని సాధించ లేవు. వాటికి భవిష్యత్తును తెలుసుకునే శక్తి కాని, అగోచరాలను గ్రహించే శక్తి కాని లేవు.
- బైబిలులో కింగ్.. దాష్టర్ 2లో సులైమాన్ (అస) దేవుని ఆదేశాలకు విరుద్ధంగా 700 మంది మహిళలను నివాహం చేసుకున్నారని, 300 మంది మహిళలను ఉంచుకున్నారని, ఆ మహిళలు ఆయన్ను విగ్రహార్థా ధన చేసేలా ప్రలోభపెట్టారని, ఆయన అనేక విగ్రహార్థాలనాలయాలు కట్టించాడని, తన భార్యల కోసం బలిపీరాలు కట్టించాడని ఇలాంటి అనేక అసత్య ఆరోపణలు ఉన్నాయి. కాని దివ్యఖుర్జన్ ఈ అసత్య ఆరోపణలను, అలాగే భూకమ్మాజిక్కు పాల్గొడ్డాడన్న ఆరోపణలన్నింటినీ ఖండిస్తోంది.

(చదవండి దివ్యఖుర్జన్ 2-102)

స్వార్థపరులైన సోదరులు

(తోట వారి గాథ)

“ఆ సోదరులు నిద్రపోతుండగానే సీ
ప్రథమ తరవున ఒక ఆపద
వారి తోటను చుట్టుముట్టి
పోయింది. అంతే! తెల్లపారే
సరికల్లా ఆ తోట కోతోసిన చేసు
మారిరిగా తయపోయింది.”
(ఖుర్జన్ 68 : 19 - 20)

గమనిక: చిత్రం కెలం డాహత్కుం

బ క రోజు ప్రాతఃకాలం, నలు దిశలూ
ప్రశాంత వాతావరణం అలుము కుని
ఉంది. రాతినేలపై చేతికర్తో కొదుతూ
ఎవరో నడుస్తున్న శబ్దం విని పిస్తోంది.
మధ్యమధ్యలో ఆ వ్యక్తి ఆయసంతో
దీర్ఘశ్వాస విడువడం కూడా చెపులకు
సౌకుతోంది. ఆ వ్యక్తి ఒక ముసలివాడు.
అయిన తన తోట వద్దకు వెఱున్నాడు.
ఆ తోటలో అనేక పండ్ల చెట్లు ఉన్నాయి.
చెట్లన్నీ విరగకాసాయి. తోట మధ్యలో
ఒక సెలయేరు ప్రవహిస్తోంది. అనేక
పూల వాసనతో అక్కడ గాలి మధురంగా
గుబాళిస్తోంది. ప్రాతఃకాలం మనకుమనక
వెలుతురు నెమ్మిదిగా ప్రకాశమానం అవు
తోంది. పత్రాలు ప్రపంచాన్ని నిద్రలేవ
డానికి కిలకిలరావాలు ప్రారంభిం
చాయి. కాని ఈ ప్రకృతి సాందర్భం ఆ
ముసలి వ్యక్తి ధ్వనిను మరల్చేదు.
విశ్వప్రభువు అనుగ్రహాలను అన్వేషించే
విషయంలో ఆయన ఏమాత్రం నిర్లక్ష్యం
చేయదలచుకోలేదు. ఆయన సమయం
కాగానే అల్లాహోను స్మృతిస్తూ నమాజు చేసి
దేవుని అనుగ్రహాలకు కృతజ్ఞతలు చెల్లిం
చాడు.

తన తోటలోకి ఆయన అందరినీ
అనుమతించేవాడు. అక్కడి ప్రకృతి
సాందర్భాన్ని ఆస్వాదించే అవకాశం
కల్పించేవాడు. అయితే ఎవరూ తన
తోటను నాశనం చేయకుండా జాగ్రత్తగా

ఉండేవాడు. తోటలో పండ్లను దించేటప్పుడు బీదలను పిలిచి వారికి ఉదారంగా తన ఫలసాయం నుంచి పంచి పెచ్చేవాడు. అంతేకాదు, తోటలో దించకుండా మిగిలిపోయిన పండ్లను దించుకునే అనుమతి బీదలకు ఇచ్చేవాడు.

ముగ్గురు కుమారులు

ఆ ముసలి వ్యక్తికి ముగ్గురు కుమారులు. అందులో ఇధరు తమ తండ్రికి పూర్తి విరుద్ధమైన స్వభావం కలిగిన వారు. తమ తండ్రి ఉదారంగా చేసే దాన ధర్మాలు వారికి సహించేవి కావు. వారిలో ఒకడు తండ్రితో, “మీరు బీదలకు అంతా పంచిపెట్టి మాకు రావలసిన వాటా తగ్గిపోయేలా చేస్తున్నారు” అని కూడా అన్నాడు. రెండవ కుమారుడు మరింత ముందుకు పోయి, “మీ దానధర్మాలు చివరకు మనల్ని కూడా బిచ్చగాళ్ళయ్యెలా చేస్తాయి” అన్నాడు. ఇది విన్న మూడవ కుమారుడు జవాబు చెప్పబోయాడు. కాని తండ్రి అతడిని వారించాడు. ఆ ముసలి వ్యక్తి తన కుమారులను విచారంగా చూస్తూ, “పిల్లలారా! నేను దాన ధర్మాలు చేయడం వల్ల మనం బీదవాళ్ళమైపోతామని మీరనుకోవడం చాలా పారపాటు. ఇది స్వాధ్యాహారితమైన ఆలోచన. మీరు కోరుతున్న ఈ సంపద నిజానికి మీది కాదు, నాది కాదు. ఈ సంపద అల్లాహాది. నేను కేవలం ఈ సంపదకు పర్యవేక్షకుడిని మాత్రమే. ఈ సుపదను కేవలం నా స్వంతానికి మాత్రమే ఖర్చు చేసుకునే అనుమతి నాకు లేదు. అల్లాహో సృష్టించిన మిగిలిన వారికి కూడా దీనిలో భాగం ఉంది. ముఖ్యంగా బీదలకు, బాటసారులకు, అవసరార్థులకు ఇందులో భాగం ఉంది. పక్షులు, క్రిమి కీటకాలకు కూడా ఇందులో భాగం ఉంది. ఎందు కంటే, అవి కూడా అల్లాహో సృష్టిలోనివే. ఆ తర్వాత మిగిలినదే మనది. ఆ విధం గానే మనిషి తన సంపదను పరిశుద్ధం చేసుకోగలడు. సొభాగ్యాన్ని, సంపదలో వృధిని పొందగలడు. నేను ఈ విధానాన్ని నా యప్పనం నుంచి అనుసరిస్తూ వస్తున్నాను. మరణించే వరకు ఈ పద్ధతికి కట్టుబడి ఉంటాను.

ఇప్పుడు నేను ముసలివాడినై పోయాను. నా శరీరం వ్యాఘులతో క్రుంగి పోయింది. నా చాపు ఇక ఎంతో దూరంలో లేదు. కాబట్టి ఇదంతా మీరు స్వంతం చేసుకునే రోజు పెద్ద దూరంలో లేదు. అప్పుడు మీ ముందు రెండు దారులుంటాయి. మీరు కూడా నా మాదిరిగా మీ సంపదను అల్లాహో మార్గంలో ఖర్చు చేస్తే అల్లాహో మిమ్మల్ని అనుగ్రహిస్తాడు. కాని మీరు స్వాధఫరులై సంపదను అల్లాహో మార్గంలో ఖర్చు చేయకపోతే మీరు ఆయన అనుగ్రహాలను కోల్పోవడమే

కాదు, చివరకు ఉత్త చేతులతో మిగులుతారు. కాబట్టి కుమారులారా! అల్లాహో మనల్ని ఇలా ఉండాలని ఆదేశిస్తున్నాడు” అని చెప్పాడు.

ఈ సంభాషణ జరిగిన కొంతకాలానికి ఆ ముసలి వ్యక్తి మరణించాడు. తర్వాత తోటలో పండ్లు దించే సమయం వచ్చినప్పుడు బీదలు ఎప్పటి మాదిరిగా అక్కడకు వచ్చి తమకు కూడా ఇవ్వడం జరుగుతుందని ఎదురుచూడసాగారు. కాని ఇప్పుడు ఆ తోటకు యజమానులు కుమారులు. వాళ్ళ బీదలకు తోటలో లభించే పండ్లలో ఏదీ ఇవ్వరాదని, బాటసారులు తోటలో ప్రవేశించే అనుమతి ఇవ్వరాదని నిర్ణయించుకున్నారు. కాని మూడవ కుమారుడు తండ్రిని పోలిన వాడు. అతను తన సోదరులతో, “మీరు చేప్పే మాటలు దుర్మార్గంతో కూడు కున్నవి. దుర్మార్గం చెడును కొనితెస్తుంది. బీదలను కాదనడం ద్వారా మనం ప్రయోజనాలు పొందలేం. పైగా మనం స్వయంగా ఇబ్బందులకు గురికావచ్చు. కాబట్టి అల్లాహో ప్రసాదించిన ఈ సంపద మన తండ్రి వద్ద ఉన్నప్పుడు ఆయన ఎలా ఇచ్చేవారో అలాగే ఇవ్వడం మంచిది” అన్నాడు. కాని సోదరులు ఈ మాటలకు ఆగ్రహించి, “నీకు సంబంధంలేని వ్యవహారాల్లో మాకు సలహాలు ఇవ్వవద్దు. నాన్న బ్రతికి ఉన్నప్పుడు చాలా సలహాలు తీసుకున్నాం” అన్నారు. కాని మూడవ కుమారుడు తన పట్టు వదల్లేదు. “మనం అల్లాహోను ప్రార్థించి దేవుని మార్గదర్శనాన్ని కోరుకుందాం.. ప్రార్థన మనిషిని చెడు నుంచి కాపాడు తుంది” అన్నాడు. కాని సోదరులు అతని మాటలను ఏమాత్రం లక్ష్యపెట్టలేదు.

మరుసటి రోజు తెల్లవారుజామున లేచి తోటలోని పండ్లను దించి తామే పంచుకోవాలని వారు నిర్ణయించుకున్నారు. అలాగే మరుసటి రోజు తెల్లవారు జామున తోటకు వెళ్ళారు. కాని అక్కడ కనబడిన దృశ్యం చూసి నిర్ణయించి పోయారు. వారి తోట పరిశీలించే మారిపోయింది. అంతా నాశనమైపోయింది. అసలు గుర్తుపట్టడానికి కూడా వీల్చేకుండా మారిపోయింది.

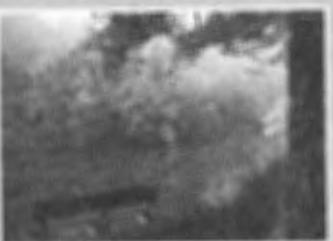
ఈ వార్త మూడవ కుమారునికి తెలిసి, “మీ దుర్మార్గపు ఆలోచనల వల్ల ఏమయ్యిందో చూడండి” అని వ్యాఖ్యానించాడు. ఇధరు సోదరులు తమ తప్పు తెలుసుకుని అల్లాహోను క్రమాభిక్ష కోరారు. “మా ప్రభువు పరిశుద్ధుడు.. నిజంగానే మేము పాపాత్పులం... మన ప్రభువు దీనికి బదులు దీనికన్నా మెరుగైన తోటను మనకు ప్రసాదించడం అసంభవమేమీ కాదు” అన్నారు.

(చదవండి దివ్యఖుర్జన్ : 68:17-33)

గ్రోంచెపులసీర వీధాలు

→ అల్లార్హ మహమ మంచిరము ఒక బార్యాతగ అభిగిణ్ణము. రావిళే మహమ ఎం చేష్టివా వర్ణించు. ఆ మంచిరలో లీచంకు, అవసరాయ్యలకు, బాసంచియలకు ఇస్కూరాదికి నిరాకరిస్తే అల్లార్హ మంచిరము తిముకుని అనేక విరాయగా ఉండుటు. మహమ చేష్టివ తప్పికు రిక్తంలైకి విశ్వాస్తు విడికి, అల్లార్హ ఈము తిముకున్న రావిళ్లు మొయ్యినిది ఉండుటు.

యహూదా - అతని సోదరుడు

(ఖుర్జన్) తయ అశ్వమ అధ్యాయము తేసుకున్న ద్వితీయ తయ శోశలో నెఱ, "ప్రార్థించా ఈ శోశ సాధయైంచుంచి మేయుండుటు" అన్నాయి.

(ఖుర్జన్ 18 : 35)

ప్రాపంచిక ఆకర్షణలు

బ నీజప్రాయాల్లో ఒక వ్యక్తి ఉండేవాడు. అతనికి ఇద్దరు కుమారులు. ఇద్దరూ భిన్న ధృవాల వంటివారు. రాత్రిం బవత్తు మధ్య ఎంత తేడా ఉండో వారిద్దరి మధ్య అంత తేడా ఉండేది. ఒక కుమారుడు యహూదా దైవభక్తి కలిగినవాడు. దానధర్మాలు చేసే ఉదార స్వభావి. ఈ ప్రపంచం అంటే ఏమిటో గుర్తించిన వాడు. అందువల్ల ఇక్కడి సంపద సౌభాగ్యాలను పట్టించుకునే వాడు కాదు. రెండవ కుమారుడు ఖ్రీస్తువు ప్రాపంచిక సుఖభోగాలంటే పడిచెచ్చేవాడు. చెదు నడతకు అలవాటు పడినవాడు. తండ్రి చాలా సంపన్ముదు. తండ్రి మరణించిన తర్వాత ఇద్దరు సోదరులూ వారసత్వంగా ఆ సంపదను సమాన భాగాలుగా పంచు కున్నారు.

యహూదా తన భాగాన్ని అందు కున్న తర్వాత అల్లాహోకు కృతజ్ఞతలు చెల్లించాడు. “అల్లాహో! నేను ఈ సంపదను నీ ప్రసన్నత పొందే మార్గంలో ఖర్చు చేస్తాను” అన్నాడు. అతని ఇంటికి వచ్చిన అవసరార్థాలైన వారెవ్వరూ ఉత్తచేతుల్లో వెళ్లేవారుకాదు. తన సంపదలో అధిక భాగం మంచి పనుల కోసం ఖర్చు చేసే శాసు. తన కోసం చాలా తక్కువ మిగిలి నప్పటికీ అతను మాత్రం సంతృప్తితో ఉండేవాడు.

ప్రాపంచిక ఆకర్షణలు
అతని సోదరుడు ఖ్రీస్తువు ఎన్నడూ

దానధర్మాలు చేసేవాడు కాదు. అతని సంపద రోజురోజుకూ పెరిగింది. బీదలు ఎంత మొత్తుకున్నా అతని హృదయం కరిగేది కాదు. అతను రెండు తోటలను కొన్నాడు. వాటిని అభివృద్ధి చేయడానికి తన సంపద, తన శక్తి సామర్థ్యాలు అన్నీ వెచ్చించాడు. ఆ తోటలు పట్టణంలో ప్రముఖ తోటలుగా పేరుపొందాయి. వాటి కోసం రోడ్సు వేయించాడు. తోటలోని చెట్ల మధ్యగా సెలయేరు ప్రవహించేలా చేశాడు. తోటలోని పూల సువాసన చాలా దూరం వరకు వ్యాపించేది. అతని తోటలో కాస్త నడిస్తే స్వర్గవనాల్లో విహరించి నట్టేనని ప్రభావితి పొందింది. పచ్చని దట్టమైన చెట్లు, వాటి మధ్య సెలయేరు, ప్రకృతి సాందర్భం అక్కడ తోటికిన లాడేది. మనసు ప్రశాంతమయ్యేది. ఆ అందమైన తోటను చూడడానికి ప్రజలు చాలా దూరం నుంచి వచ్చేవారు. తన తోట ప్రసిద్ధికెక్కడం చూసి ఖాత్రున్ చాలా ఆనందించాడు. అంతేకాదు, ఈ పేరు ప్రతిష్టల వల్ల అతను అహంభావిగా మారాడు. తన పట్ల అల్లాహ్ ప్రత్యేకంగా అనుగ్రహాలు కురిపిస్తున్నాడని, తన సంపద అందుకు నిదర్శనమని భావించేవాడు.

సోదరుష్టి కించపరచడం

ఒక రోజు అతని సోదరుడు యహాదా అతని వద్దకు వచ్చాడు. ఖాత్రున్ అతన్ని చిన్నచూపు చూస్తూ, “నీకు వారసత్వంగా లభించిన సంపద ఏమి య్యాంది? చూడు ఎలా ఉన్నావో.. నీ దుస్తులు పరమ మురికిగా ఉన్నాయి. నీకు సేవకులు ఎవరూ లేరు. కాని నన్ను చూడు, మనిషి కోరుకునేవి అన్నీ నా వద్ద ఉన్నాయి. నా వద్ద సంపద ఉంది. పిల్లలు ఉన్నారు. సేవకులు ఉన్నారు. స్నేహితులు ఉన్నారు. ఇంకా ప్రసిద్ధికెక్కిన తోటలు ఉన్నాయి. రా.. భూమిపై స్వర్గం ఎలా ఉంటుందో చూపిస్తాను. నువ్వు ఎప్పుడూ తీర్చుదినం గురించి, పరలోకం గురించి చెబుతుంటావు కదా.. ఒకవేళ ఆ రోజు వేస్తే..ఆ రోజున కూడా నేడు ఎంతగా సోభాగ్యాలు పొందానో అన్ని సోభాగ్యాలు పొందుతానన్న నమ్మకం నాకుంది” అన్నాడు. దానికి యహాదా జవాబిస్తూ, “సోదరా! నువ్వు అల్లాహ్ పట్ల విశ్వాసాన్ని తిరస్కరిస్తున్నావు. మరణానంతర జీవితాన్ని, తీర్చుదినాన్ని నిరాకరిస్తున్నావు. దేవుని స్వర్గాన్ని ఊహించడం కూడా సాధ్యం కాదు. ఆయన మనిషిని మట్టి నుంచి పుట్టించాడు. మనిషి వీర్యాన్ని ఆయన సురక్షితమైన స్థానంలో ఉంచాడు. తర్వాత దానిని ఒక నెత్తుటి ముదగా మార్చాడు. ఆ పిదప దానిని ఒక మాంసపు ఖండంగా మార్చాడు. తర్వాత దానికి కండరాలు, ఎముకలు చేర్చాడు. ఆ విధంగా మానవుడిని సృష్టించాడు. సృష్టికర్త, నిన్న అధ్యాత్మమైన ఆకారంలో

సృష్టించినవాడు. మరణానంతరం కూడా ఆయన నిన్ను మళ్ళీ బ్రతికించగలడు. ఒకప్పుడు ఉన్న దానిని మళ్ళీ సృష్టించడం అన్నది ఆసలు లేనిదానిని సృష్టించడం కన్నా చాలా తేలిక. ప్రాపంచిక ఆకర్షణలను చూసి నీ దృష్టి చెదిరిపోయింది. నీ మనసు మొద్దుబారిపోయింది. నేను బీదవాడిని కాబట్టి నువ్వు నన్ను తక్కువగా చూస్తున్నావు. ప్రాపంచిక సంపదల పట్ల నీ ప్రేమ నిన్ను కుహానా దేవుళ్లను ఆరాధించేలా చేసింది. నీ బంగారు ఆభరణాలు, నీ తోటలు శాశ్వతమైనవి కావు. చివరకు అవి దుమ్ముధూళిలో కలసిపోతాయి. నీ స్నేహితులు, నీ దుర్మార్గానికి సహాయం చేస్తున్నవారు నిజానికి నీ అసలైన శత్రువులు.

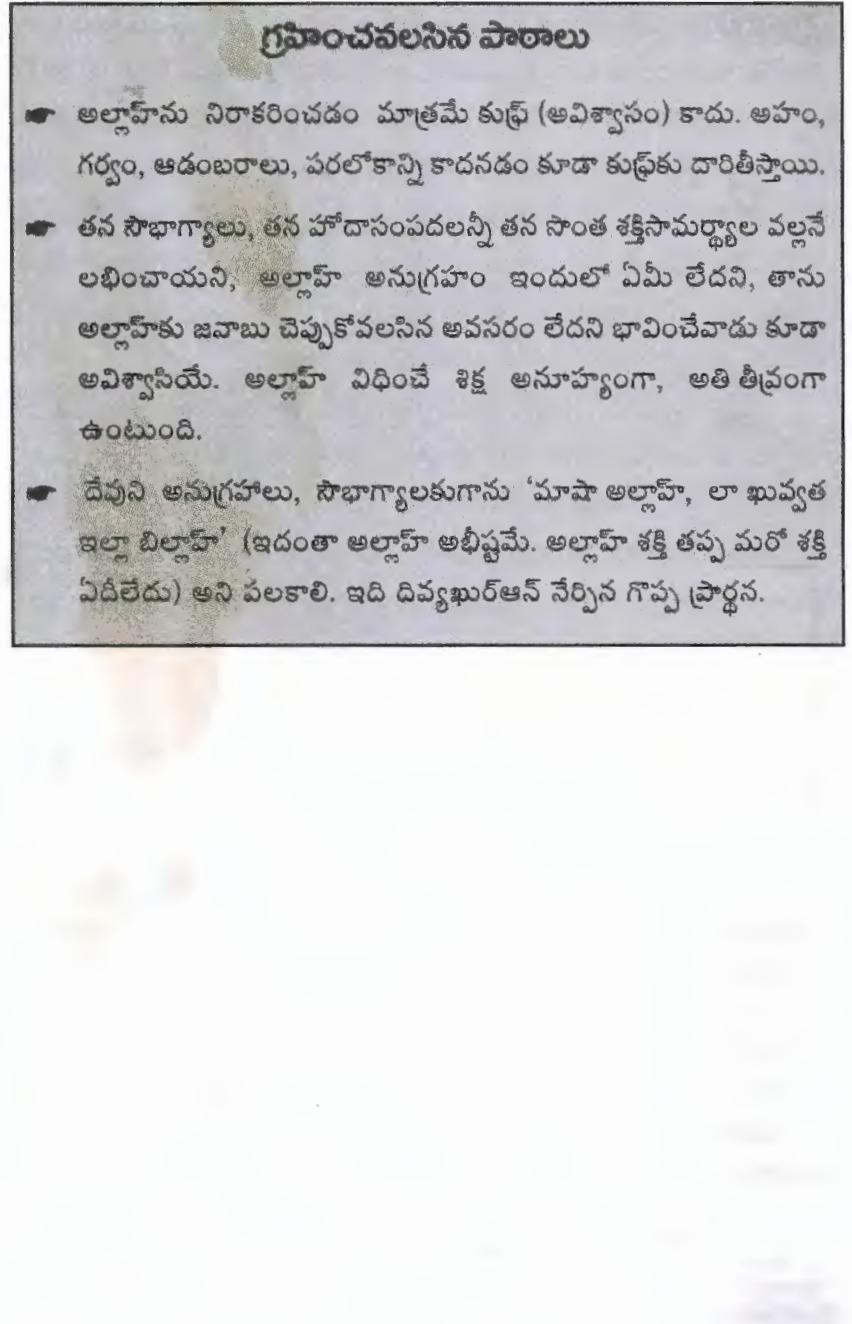
నేను అల్లాహ్ ను పూర్తిగా నమ్మకున్నాను. నా సంపదలు నిజానికి నా అరోగ్యం, నా మానసిక శాంతి. నేను సాధారణమైన ఆహారం తీసుకుంటాను, కాని నేను అరోగ్యంగా జీవించి ఉండడానికి ఆ ఆహారం చాలా. నా జీవన విధానం నన్ను నీ మాదిరిగా ఆహంభావిగా మారకుండా కాపాడుతుంది. నాకు లభించే ప్రతిఫలం శాశ్వతమైన శాంతి, శాశ్వతమైన సాభాగ్యాల స్వర్గవనం, కాబట్టి, సోదరా! నువ్వు నీ భాతిక వస్తునంపదల ఆరాధనను మానుకో, అవన్నీ అల్లాహ్ ప్రసాదించిన అనుగ్రహాలుగా గుర్తించి అల్లాహ్కు కృతజ్ఞతలు చెల్లించు. నా బీదరికం కారణంగా, నాకున్న తక్కువ సంతూసం కారణంగా నన్ను హీనంగా చూసే బదులు నువ్వు నీ అందమైన తోటలోకి వెళ్లినప్పుడు ఇదంతా అల్లాహ్ అభీష్టమే, అల్లాహ్ శక్తి తప్ప మరో శక్తి ఏదీ లేదు అని అంటే భాగుండేది అన్నాడు. కాని ఖాత్రున్ తన తోటను చూసి పొంగిపోతా తన సోదరుడు వెళ్లిపోవడాన్ని చూడనన్నా చూడలేదు.

ఆ తర్వాత రోజు ఎప్పటి మాదిరిగా ఖాత్రున్ తన తోట చూడడానికి వెళ్లాడు. కాని తోటను సమీపిస్తూ అక్కడి దృశ్యాన్ని చూసి నిర్మాంతపోయి ఆగి పోయాడు. అతని తోటలు పూర్తిగా ధ్వంసమైపోయాయి. అక్కడి సెలయేరు పూర్తిగా అసలు ఎప్పుడూ లేనట్లుగా ఎండిపోయింది. ఖాత్రున్ గొంతు ఎండి పోయింది. అల్లాహ్ పట్ల తన కృతమ్మత, తన స్వార్థం, అహం, దుర్మార్గాలే తనను వాశనం చేశాయని గుర్తించాడు. కోపంగా తన చేతులు నులుముకుంటూ, “అల్లాహ్కు భాగస్వాములను కల్పించకుండా ఉన్నట్లయితే ఎంత బాగుండును” అనుకున్నాడు.

(చదవండి దివ్యఖుర్జన్ : 18:33-44)

ర్షమాంచవలసిన పాతాలు

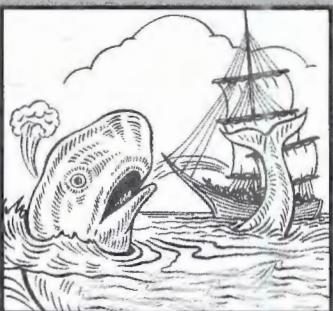
- అల్లాహోను నిరాకరించడం మాత్రమే కుట్టి (అవిశ్వాసం) కాదు. ఆహం, గర్యం, ఆడంబరాలు, పరలోకాన్ని కాదనడం కూడా కుట్టికు దారితీస్తాయి.
- తన సాభాగ్యాలు, తన హోదాసంపదలన్నీ తన సాంత శక్తిసామర్థ్యాల వల్లనే లభించాయని, అల్లాహో అనుగ్రహం ఇందులో ఏమీ లేదని, ఆను అల్లాహోకు జవాబు చెప్పుకోవలసిన అవసరం లేదని భావించేవాడు కూడా అవిశ్వాసియే. అల్లాహో ఏధించే శిక్ష అనుహృతంగా, అతి తీవ్రంగా ఉంటుంది.
- దేశుని అనుగ్రహాలు, సాభాగ్యాలకుగాను ‘మాపా అల్లాహో, లా ఖువ్వత ఇల్లా బిల్లాహో’ (ఇదంతా అల్లాహో అభీష్టమే. అల్లాహో శక్తి తప్ప మరో శక్తి ఏర్పాటాలు) అని పలకాలి. ఇది దివ్యఖుర్జన్ నేర్చిన గొప్ప ప్రార్థన.

ప్రవక్త యూనుస్

(అలైహిస్సులాం)

చేప కడుపులో సజీవంగా
మిగిలిన మనిషి
(800-750 క్రి.పూ.)

యూనుస్‌ను చేప ప్రొంగేసింది.
అప్పుడు అతను తన్న తానే
నిండించుకోసాగాడు.
ఒకవేళ అతను (అల్లాహో)
పవిత్రతను కొనియాడటంలో
నిమిశ్శుద్దై ఉండకపోతే...
ఘనరుథానదినం వరకు చేప కడుపు
తోనే ఉండిపోయేవాడు.
(ఖుర్జన్ 37 : 141-143)

గమనిక: చిత్రం కేవలం జాపార్కుం

నె నవాహో పట్టణ ప్రజలు విగ్రహాధ కులు. వారి జీవన విధానం సిగ్గు-లజ్జ లేకుండా ఉండేవి. వారి వద్దకు ప్రవక్త యూనుస్ (అస)ను అల్లాహో పంచించాడు. వారిని సంస్కరించడానికి, అల్లాహోను ఆరాధించేలా వారిని తీర్పిదిద్దడానికి ప్రవక్త యూనుస్ (అస) పచ్చారు. తమ ఆరాధనా విధానంలో యూనుస్ జోక్యం వారికి సచ్చలేదు. “మా తాతముత్తాతలు ఈ దేవుళ్ళనే ఆరాధించారు. మేము వీటిని చాలా కాలంగా ఆరాధిస్తున్నాము. మాకు ఎలాంటి హని కలుగలేదు” అని వారు ఆయన మాటలను తిరస్కరించారు.

విగ్రహాధన ఎంత అవివేక మైనదో, అల్లాహో ఆరాధనలోని ఔచిత్య మెంత గొప్పదో ఆయన వారికి సచ్చజెప్ప దానికి చాలా విధాలుగా ప్రయత్నించారు. కాని వారు ఆయన మాటలు వినలేదు. తమ విధానాలు మార్పుకోనటల్లయితే అల్లాహో శిక్ష విరుదుకుపడుతుందని ఆయన వారిని హౌచ్చరించారు. అయినా వారు లక్ష్యపెట్టలేదు. తాము ఏ శిక్షకూ భయపడమని అన్నారు. ఆ శిక్ష ఏంటో రానీ చూద్దాం అన్నారు. నిరాశకు గురయిన యూనుస్ (అస) వారితో, “అలా అయితే నేను మిమ్మల్ని మీ దుర దృష్టానికి వదలి వేస్తున్నాను” అన్నారు. తర్వాత ఆయన అల్లాహో శిక్ష పట్టణాన్ని చుట్టుకుంటుంది. ఆ పట్టణాన్ని వదలి వెళ్ళిపె

గ్రోసంచర్చలసిర పొరాయ

- అల్లూరీను దిలాకశించయం మాత్రమే కుట్టి (ఆవిశ్వామి) కాదు. అహిం, గోధుం, అవంబరాయి, వరలోకాచ్ఛి శాయించయం కూడా కుట్టిను దారించుటాయి.
- ఈ సిచాగ్యాయి, ఈ వోదాచంచిదఱాచ్ఛి ఈ పింత క్షోమధ్యుల వీళ్లచే ఉరించాయిని. అల్లూరీ అమృతామిం ఇంచులూ ఏమీ లేదని, ఆము అల్లూరీను ఇంచు దెప్పుకోవలసిన అవసరం లేదని చాపించేశాయి కూడా అవిశ్వామిని. అల్లూరీ ఎరించే క్కక అమాప్యాంగా, అంత తీవ్రంగా ఉంచుంది.
- రేఘుని అమృతామి, సిచాగ్యాపకుగాను 'మామి అల్లూరీ, దా భుజ్యుత అల్లూ రిల్లూరీ' (ఇంచా అల్లూరీ అప్పిమే. అల్లూరీ శ్రీ తన్న మరో శ్రీ ఎరికు) అని విలక్షణి, ఇది దివ్యాఖురూప వేర్పు గాప్పి ఉప్పున.

ప్రవక్త యునున్

(ఎల్లోప్పులా)

ప్రమ కటుపులో పుట్టిపంచా
మిగిలియ పుట్టి
(800-750 క్ర.పూ.)

యాచుకు చేయ బ్రాంచులం.
అప్పుకు ఒచ్చు వున్న జానీ
సించించుకోపాగాయ.
పాచుకు ఒచ్చు (అల్లూరీ)
మిగిలియ కొచుచుచులు
మిగిలియ ఉచుకోశే...
మిగిలియ ఉచుకు చేయ కటుపు
చేయ కటుపుమించాడు.
(పాచుకు 37 : 141-143)

నై నవామీ పట్టణ ప్రజలు విగ్రహాధ కులు. వారి జీవన విధానం నిగ్గి-లజ్జ లేకుండా ఉండేవి. వారి వద్దకు ప్రవక్త యూనున్ (అస)ను అల్లూర్హా పంపించాడు. వారిని సంస్కరించ డానికి, అల్లూర్హాను ఆరాధించేలా వారిని తీర్పిదిద్దడానికి ప్రవక్త యునున్ (అస) వచ్చారు. తమ ఆరాధనా విధానంలో యునున్ జోక్యం వారికి నచ్చలేదు. “మా తాతముత్తాతలు ఈ దేవుళ్ళనే అరాధించారు. మేము పీటిని చాలా కాలంగా ఆరాధిస్తున్నాము. మాకు ఎలాంటి హాని కలుగలేదు” అని వారు అయిన మాటలను తిరస్కరించారు.

విగ్రహాధన ఎంత అవివేక మైనదో, అల్లూర్హా ఆరాధనలోని ఔచిత్య మెంత గొప్పదో ఆయన వారికి నచ్చజెప్ప డానికి చాలా విధాలుగా ప్రయత్నించారు. కాని వారు ఆయన మాటలు వినలేదు. తమ విధానాలు మార్పుకోనటల్లయితే అల్లూర్హా శిక్క విరుచుకుపడుతుందని అయిన వారిని పౌచ్చరించారు. అయినా వారు లక్ష్మిపెట్టలేదు. తాము ఏ శిక్కకూ భయపడుని అన్నారు. ఆ శిక్క ఏంటో రానీ చూడ్దాం అన్నారు. నిరాశకు గురయిన యునున్ (అస) వారితో, “అలా అయితే నేను మిమ్మల్చి మీ దుర దృష్టానికి వదలి వేస్తున్నాను” అన్నారు. ఆ తర్వాత ఆయన అల్లూర్హా శిక్క ఇక ఆ పట్టణాన్ని చుట్టుకుంటుందని భయపడి ఆ పట్టణాన్ని వదలి వెళ్లిపోయారు.

ఆయన పట్టణం వదలి వెళ్లిన వెంటనే అక్కడి ఆకాశం ఎర్రగా మంటలా మారిపోయింది. ఈ దృశ్యం చూసి ప్రజలు భయపడ్డారు. ఆదీ, సమూద్ర, నూహ్ జాతి ప్రజల వినాశం గుర్తుకు తెచ్చుకున్నారు. తమకు కూడా అలాంటి గతి పట్టనుందా! అన్న ఆలోచన వారిలో నెమ్ముదిగా ధార్మిక విశ్వాసాన్ని సృజించింది. వారంతా ఒక కొండపై గుమిగూడారు. అల్లాహ్ కారుణ్యం కోసం, ఆయన క్షమా భిక్ష కోసం ప్రార్థించడం ప్రారంభించారు. వారి మొరలతో కొండలు ప్రతిధ్వనిం చాయి. నిజాయితీతో కూడిన పశ్చాత్తాపం వాతావరణమంతా అలముకుంది. అల్లాహ్ వారిపై తన ఆగ్రహాన్ని తొలగించి వారిని మరలా అనుగ్రహించాడు. భయంకరమైన తుఫాను శిక్ష తప్పుకోగానే వారు యూనుస్ ప్రవక్తను మళ్ళీ రావలసిందిగా కోరారు. ఆయన వచ్చి తమకు సరియైన మార్గం చూపించాలని కోరారు.

పదవ ప్రయాణం

ఈలోగా యూనుస్ ప్రవక్త (అస) ఒక పదవలో ప్రయాణమయ్యారు. ఆయనతో పాటు కొంతమంది ప్రయాణీకులు ఉన్నారు. సముద్రంలో ప్రయాణమైన తర్వాత తీవ్రమైన తుఫాను గాలికి పదవ చిగురుటాకులా పణకి పోసాగింది. పర్వతాల వంటి అలల తాకిడికి పదవ తలక్రిందులైపోతోంది. పదవలో చాలా సామాను ఉంది. ప్రయాణీకులు తమ సామాన్నను పదవ నుంచి బయటకు విసరివేసారు. అయినా పదవలో బరువు చాలా ఎక్కువ ఉంది. ఇంకా బరువు తగ్గించకపోతే పదవకు ప్రమాదం. కాబట్టి కనీసం ఒక వ్యక్తిని సముద్రం లోకి విసరేస్తే బరువు తగ్గుతుందని మిగిలిన వాళ్ళు బ్రతుకుతారని అనుకున్నారు. అందరూ చీటీలు వేశారు. ఈ లాటరీలో యూనుస్ ప్రవక్త పేరు వచ్చింది.

యూనుస్ ప్రవక్త గురించి వారికి తెలుసు. చాలా మంచివారు, గౌరవ నీయుడు. అటువంటి మనిషిని సముద్రంలో వదిలేయడానికి వాళ్ళు ఇష్టపడ లేదు. అందువల్ల వాళ్ళు మళ్ళీ లాటరీ వేశారు. రెండవసారి కూడా యూనుస్ ప్రవక్త పేరే వచ్చింది. చివరిసారిగా చూద్దామని మూడవసారి వేశారు. అప్పుడు కూడా యూనుస్ ప్రవక్త పేరే వచ్చింది. ఇందులో అల్లాహ్ అభీష్టం ఉందని యూనుస్ ప్రవక్త గుర్తించారు. ఆయన అల్లాహ్ అనుమతి లేనిదే తన పనిని మధ్యలో వదలివేశారు. ఒక ప్రవక్తగా ఆయన తీవ్రమైన తప్పిదానికి పాల్పడ్డారు.

ప్రయాణీకులు తనను సముద్రంలో వదిలేయక ముందే ఆయన లేచి అల్లాహ్ పేరు స్మరిస్తూ సముద్రంలోకి దూకారు. భారీ అలల్లో ఆయన కలసిపోయారు.

చేప కడుపులో

యూనుస్ (అస) కళ్ళ తెరిచేసరికి తాను తడితడిగా మెత్తగా ఉన్న ఒక నేలపై ఉన్నట్లు భావించారు. తన చుట్టూ ఉన్న ప్రదేశం అంతా మూసివేయబడిన ఒక గుహలా ఉంది. అంతా చాలా చీకటిగా ఉంది. కాని చాలా మృదువుగా, మెత్తగా ఉంది. ఆయనకు కుదుపులు తగులుతున్నాయి. అలల్లో పడవకు తగిలే కుదుపుల వంటివి. తాను ఒక పెద్ద చేప కడుపులో ఉన్నట్లు ఆయన గుర్తించారు. తుఫాను సముద్రంలో ఆయన్ను కాపాడడానికి గాను అల్లాహ్ ఆయన్ను ఒక చేప మింగేసేలా చేశాడు. ఆయన వెంటనే అల్లాహ్నాను తలచుకుని తాను చేసిన తప్పుకు పశ్చాత్తాపం వ్యక్తం చేశారు. “అల్లాహ్ తప్ప వేరే దేవుడు ఎవరూ లేరు. ఔన్నత్యం ఆయనదే. నిస్సందేహంగా నేను తప్ప చేశాను” అన్నారు. అనంత కరుణామయుడు, అపారంగా క్షమించేవాడయిన అల్లాహ్ ఈ ప్రార్థనను అలకించాడు. ఆ వెంటనే తాను బలవంతంగా బయటకు తోయబడిన అనుభూతి యూనుస్(అస)కు కలిగింది. ధడాలున ఆయన మెత్తని నేలపై వచ్చిపడ్డారు. ఆయన్ను బయటకు క్కేర్చేసేలా అల్లాహ్ ఆ చేపకు అజ్ఞాపించాడు. యూనుస్ (అస) వెంటనే అల్లాహ్కు కృతజ్ఞతలు చెల్లించారు.

ఆయన ఒక నిర్ఝన ప్రదేశంలో ఉన్నారు. బలహీనంగా, ఒంటరిగా మిగిలి పోయారు. ఆయన పెద్ద పెద్ద ఆకులున్న ఒక పాదలో పడి ఉన్నారు. ఎండ వేడిమి నుంచి ఆ ఆకులు రక్షణ కెల్విస్తున్నాయి. అక్కడ చాలా సారకాయలు ఉన్నాయి. వాటితో ఆయన తన ఆకలిని తీర్చుకున్నారు. నెమ్ముదిగా ఆయన శక్తిని పుంజు కున్నారు. తన స్వస్థలం నైనవాహాకు ప్రయాణమయ్యారు. అక్కడ ప్రజల్లో వచ్చిన మార్పును చూసి చాలా ఆనందించారు. ప్రజలంతా ఆయన్ను చాలా ఆదరంగా స్వాగతించారు. తామంతా నిజమైన దేవణ్ణి విశ్వసించడం ప్రారంభించా మని ఆయనకు తెలిపారు. వారంతా కలసి దేవునికి కృతజ్ఞతా సూచకంగా ప్రార్థనలు చేశారు. (చదవండి దివ్యఖుర్జన్ : 6:86-57, 21:87-88 37:139-158)

గ్రోంచెక్కలనిన ప్రాణాలు

- యూసున్ బ్రవ్హ (అవ) తమ అచ్ఛగించాడిన వేషిన మర్యాద విచిర శైలి వెళ్లాడ్ని వరం వెగ్గిపొయారు. అయిన అల్లూరీను మాధురధృషం కోరకుండానే ఉ విష్టయం తీముకువ్యాయ. తన విద్యక్కుపై క్లుపు అనుభవించారు.
- తమి క్రు విఱయకుపై మాదములు కొలుచాడే యఱ్యాలు తమ తప్పిను గుర్తించి అల్లూరీను క్రమార్థిక అర్థమై కాయిఱ్యాం కేంచి ప్రార్థిం దారు. అల్లూరీ తన ఆగ్రహించి ఉనిషంహారించుకుని వారిచి మరక్కితంగా విచిరిపొడ్డామ. యూసున్ బ్రవ్హ (అవ) విషయంలోహూ ఉన్న అచ్ఛగించి. అల్లూరీ అయిమ్మ ఒక విరితిభూత. దయుంకరమైన నంఘుసాకు గురిచోయి. అయిన తన తప్పిను గుర్తించి అల్లూరీను క్రమార్థిక కోయి. అల్లూరీ కమా యాచి అయిమ్మ కాపాడాయి.
- బ్రవ్హ యూసున్ (అవ) దేశివ వెరాట్లుని, దివ్య ప్రార్థన లాలా ప్రాముఖ్యాం కొనిపోది.
- మాధుర కార చిడ అచి వెళ్లాడ్ కాటంకం ప్రశారం, బ్రవ్హ ముహిచ్చుక్ (ఏ) కాలా అహాయి: "క్షోర్లు ఉన్న ముహ్యిం, యూసున్ బ్రవ్హ దేశివ ప్రార్థనలో లేపునికి మొరపిష్టుకుంచే అల్లూరీ ప్రతిప్రిందిశ్శామ. అది అల్లూరీ లేశివ వాగ్గాచంగా ఖాపించలయితుంది". లా ఇలాపా ఇల్లు అంత మిచ్చిశాసక, ఇంచ్ కుండు మిచ్చురిపేయ.

ఉజ్జేర్

(అల్లూరీప్రాయి)
(పంచేశ్వర విక్రమియి మిచ్చి)
(500-400 ప్ర.పూ.)

అల్లూరీ (అల్లూరీ) అయిమ్మ,
"మాధుర కార చిడ ప్రార్థనలో నీ అల్లూరీప్రా
యి క్షోర్లు, ఉన్న ముహిచ్చు
ప్రతిప్రిందిశ్శామ, ఉం నీ గాంపా
మాలా క్షోర్లు.... మేమ (గాంపా)
మొరపిష్టు నీ విశువా లేచి,
సార్చె మాధురం విష్టయామై"
(అల్లూరీ 2 : 229)

మాలా క్షోర్లు, మాలా క్షోర్లు

ట్రె షైర్ (అస) తన తోటలోకి ప్రవేశించి అక్కడి ప్రకృతి సాందర్భానికి మ్రాస్పడి అలాగే కౌసేపు నిలబడి పోయారు. పచ్చగా కళకళలాడే చెట్లు, వాటిపై ఒక కొమ్మ మీద నుంచి మరొక కొమ్మపైకి కిలకిలరావాలతో ఎగిరే పక్కలు, విసన కప్రల్లాంటి చెట్లు ఆకుల నుంచి పీస్తున్న స్వచ్ఛమైన పిల్లలెమ్మరలు అస్వాదిస్తా తన చేతిలో ఉన్న బుట్టను క్రిందపెట్టారు. అలా చాలా సేపు నిలబడిపోయారు. చెట్లు కొమ్మలు నోరూరించే పండ్ల భారంతో క్రిందికి వంగిపోయి ఉన్నాయి. అయిన తన బుట్టను తీసుకుని అందులో రకరకాల పండ్లు కోసు కున్నారు. ఆ బుట్టను తన గాడిధ పీపున కట్టారు. దానిపై కూర్చుని వెళ్లిపోయారు.

దారిలో కూడా ప్రకృతి సాందర్భం గురించి, ప్రకృతిలోని రమణీయత గురించి ఆలోచించి అశ్వర్యపోసాగారు. గాడిద దారితప్పి తనను ఎటో తీసుకు పోవడాన్ని అయిన గుర్తించలేదు. ఆలోచనల నుంచి బయటపడి చూసేసరికి అయిన ఒక పాడుపడిన జోరిలో ఉన్నారు. నేలమై మానసుల కంకాళాలు, జంతువుల అస్తిపంజరాలు చెల్లా చెద రుగా పడిఉన్నాయి. వారంతా గతించిన కాలాల ప్రజలని, వారి చివ్వులు చిందర వందరగా పడి ఉన్నాయని గ్రహించారు.

ఆయన గాడిదై నుంచి క్రిందికి దిగారు. గాడిదై ఉన్న బరువును క్రిందికి దించి, ఒక కూలిపోయిన గోడకు అనుకుని కూర్చున్నారు. ఆ ఊరి ప్రజలకు ఏమయ్యిందో అని ఆలోచించసాగారు. ఆయనకు మరణానంతర జీవితం గురించి ఆలోచన వచ్చింది. మరణించిన వారు మళ్ళీ ఎలా బ్రతికిం చబడతారు? ఆయన మనసులో ఇలాంటి ఆలోచనలు ముసురుకున్నాయి. ఆలోచనల్లో మునిగి అలాగే కునికిపాట్లు పడుతూ నిద్రలోకి జారిపోయారు.

అలా రోజులు గడచిపోయాయి, నెలలు గతించాయి. సంవత్సరాలు కాల గర్భంలో కలసిపోయాయి. ఉజ్జేర్ (అస) నిద్రలోనే ఉన్నారు. ఈ సుదీర్ఘకాలంలో ఆయన పిల్లలు, వాళ్ళ పిల్లలు, పీల్లల పిల్లలు ఇలా తరాలు గడచిపోయాయి. జాతులు అంతరించాయి. కొత్త జాతులు ఉనికిలోకి వచ్చాయి.

అల్లాహ్ తన ప్రవక్తలతో వ్యవహరించే తీరు విభిన్నంగా ఉంటుంది. సౌధారణ విశ్వాసికి అధ్యాత్మిక విశ్వాసానికి సంబంధించిన అనుభూతి లభించక పోయినా ఆతము తన విధులను నిర్వహించవలినే ఉంటుంది. కాని దేవుని సందేశ హరుతైన ప్రవక్తలకు వారి విధుల నిర్వహణలో, దేవుని సందేశం ప్రజలకు అంద జీయడుడంలో పటిష్టమైన సంకలన్యం అవసరం. అందుకుగాను జీవితానికి సంబంధించిన లోతయిన వాస్తవాలను తెలుసుకోవలసిన అవసరం కూడా వారికి ఉంటుంది. అందుకే ప్రవక్తల వద్దకు దైవదూతులు వచ్చేవారు. స్వర్గసరకాలు, భూమ్యకాళాలు, మరణానంతరం జీవితం వగైరా వాస్తవాలను వారికి చూపించడం జరిగేది.

మేలకువ

ఉజ్జేర్ (అస) తన దీర్ఘనిద్ర నుంచి మేల్కొన్నారు. అల్లాహ్ అదేశానుసారం ఆయన నిద్ర పూర్తయ్యింది. ఆయన నిద్రపోయినప్పుడు ఎలా ఉన్నారో నిద్ర లేచినప్పుడు కూడా అలాగే ఉన్నారు. ఒక దైవదూత ఆయన ముందు ప్రత్యక్ష మయ్యాడు. ఉజ్జేర్తో దైవదూత, “ఎంతకాలం నిద్రపోయానని భావిస్తున్నావు?” అని ప్రశ్నించాడు. ఉజ్జేర్ (అస) జవాబిస్తూ, “నేను రోజులో చాలా భాగం నిద్ర పోయి ఉంటాను” అన్నారు. దైవదూత ఆయని చూస్తూ, “కాదు, నువ్వు వంద సంవత్సరాలు నిద్రపోయావు. చూడు! నీ పండ్లు అప్పుడు ఎంత తాజాగా ఉన్నాయో ఇప్పుడు కూడా అంతే తాజాగా ఉన్నాయి. నీ త్రాగునీరు కూడా చాలా స్వచ్ఛంగా ఉంది. కాని నీ గాడిదను చూడు, కేవలం దాని అస్థిపంజరం మాత్రమే

మిగిలి ఉంది. ఇప్పుడు.. అల్లాహ్ మహాత్మాన్ని చూడు.. మరణించిన వారిని మళ్ళీ ఆయన ఎలా బతికిస్తాడో అర్థం చేసుకో.. దీన్ని నీ ప్రభువు తరపు నుంచి నిదర్శనంగా భావించు. నీ మనస్సులో ఉన్న అనుమానాలన్నీ తొలగించుకో” అన్నాడు.

ఉజ్జేర్ (అస) చూస్తుండగానే గాడిద అస్థిపంజరంపై మాంసం కండరాలు చోటు చేసుకున్నాయి. గాడిద మళ్ళీ సజీవంగా లేచి నిలబడింది. ఆయన ఆశ్చర్యంగా, “అల్లాహ్ ఏమైనా చేయగల శక్తి కలిగినవాడని నేనిప్పుడు దృఢంగా నమ్ముతున్నాను” అన్నారు.

అంతరించిన గతం

ఉజ్జేర్కు తెలిసిన ప్రాంతాలన్నీ పూర్తిగా మారిపోయాయి. తన ఇంటిని వెదకడానికి చాలా సమయం పట్టింది. చివరకు ఇంటికి చేరుకుంటే అక్కడ ఆయనకు ఒక వృధ్మమహిళ కనబడింది. అమె కళ్ళు కనబడడం లేదు. కాని అమె జ్ఞాపకశక్తి చాలా బలంగా ఉంది. ఉజ్జేర్ (అస) అమెను గుర్తించారు. తాను ఇల్లు వదలి వచ్చినప్పుడు అమె తన ఇంటిలో పనిచేసే చిన్నపిల్ల. ఆయన అమెతో, “ఇది ఉజ్జేర్ ఇల్లేనా” అని ప్రశ్నించారు. అమె సమాధానం ఇస్తూ, “అవును” అంది. అమె దుఃఖింతో, “ఉజ్జేర్ ఇల్లు వదలి వెళ్ళిపోయారు. చాలా సంవత్సరాలై పోయాయి. ఆ తర్వాత ఎవరికి ఆయన ఎక్కడిక్కింది తెలియరాలేదు. ఆయన గురించి తెలిసిన వాళ్ళు చాలా మంది చనిపోయారు. చాలా కాలంగా ఆయన పేరు ప్రస్తావించిన వాళ్ళు కూడా లేరు” అంది. ఉజ్జేర్ (అస) అమెతో, “నేనే ఉజ్జేర్. అల్లాహ్ అభీష్టం వల్ల నేను చాలా కాలం నిద్ర పోయాను. అల్లాహ్ నన్న వంద సంవత్సరాల తర్వాత నిద్ర లేపాడు” అన్నారు.

ఈ మాటలు విని ఆ వృధ్మమహిళ చాలా ఆశ్చర్యపోయింది. కాస్సెపు ఏమీ మాటలడలేదు. తర్వాత, “ఉజ్జేర్ (అస) చాలా ధర్మాత్ముడు. అల్లాహ్ ఆయన ప్రార్థనలను వినేవాడు. ఆయన రోగుల స్వస్థత కోసం ప్రార్థించిన ప్రతిసారీ వారికి ఆరోగ్యం చేకూరేది. కాబట్టి, నువ్వు ఉజ్జేర్వే అయితే నా ఆరోగ్యం కోసం, నా కంటిచూపు కోసం అల్లాహ్నాను ప్రార్థించు” అని అడిగింది.

ఉజ్జేర్ (అస) అల్లాహ్నాను వేడుకున్నారు. అల్లాహ్ ఆయన ప్రార్థనలకు ప్రతిస్పందించాడు. ఆ వృధ్మమహిళకు ఆరోగ్యం చేకూరింది. అమె కంటిచూపు మళ్ళీ వచ్చింది. అమె ఆయనకు ధన్యవాదాలు చెప్పి ఈ వార్త అందరికి

చెప్పడానికి తక్కణమే బయటకు వెళ్లింది. ఉజ్జైర్ పిల్లలు, మనుమలు, మనుమల పిల్లలు అందరూ పరుగున వచ్చారు. యువకునిగా కనబడుతున్న ఉజ్జైర్ ని చూసి ఆయన తమకు తాతగారని వారు నమ్మలేకపోయారు. “ఇది నిజమా!” అని గుపగుసలాడు కోసాగారు. ప్రస్తుతం ముసలివాడై పోయిన ఉజ్జైర్ కొడుకు ఒకరు “నా తండ్రికి భుజంపై ఒక పుట్టుమచ్చ ఉండేది. మా అందరికి ఆ పుట్టుమచ్చ గురించి బాగా తెలుసు. మీరు ఆయనే అయితే ఆ పుట్టుమచ్చ చూపించండి” అని ప్రశ్నించాడు. ఉజ్జైర్ తన భుజంపై ఉన్న పుట్టుమచ్చను చూపించారు. అయినా వారికి సంతృప్తి కలగలేదు. మరో కుమారుడు, “జేరుసలేమ్ ను బుఝ్హనస్వర్ ఆక్రమించుకుని తోరాత్ గ్రంథాలన్నింటినీ ధ్వంసం చేసినప్పటి నుంచి తోరాత్ కంఠం చేసిన వాట్చు చాలా తక్కువ మంది మిగిలారు. అలా తోరాత్ కంఠం చేసిన వారిలో మా తండ్రిగారు కూడా ఒకరు. మీరు ఆయనే అయితే తోరాత్ వినిపించండి” అనడిగాడు. ఉజ్జైర్ తోరాత్ మొత్తం పరించి వినిపించారు. ఆయన స్వరానికి వారు మంత్రముగ్భూతి విన్నారు. నిజంగా ఉజ్జైర్ (అస) తిరిగి వచ్చారని వారికి అప్పటికి నమ్మకం కలిగింది. అందరూ ఆయన్ను ప్రేమతో కాగిలించుకున్నారు. ఆనంద భాషాలు రాల్చారు.

ఆ పిదప యూదులు, “అల్లాహ్ ఉజ్జైర్ను మళ్ళీ బ్రతికించాడు. కాబట్టి ఆయన తప్పక అల్లాహ్ కుమారుడై ఉండాలి” అనడం ప్రారంభించారు.

(చదవండి దివ్యఖురుల్ : 9:30, 2:259)

గ్రహించవలసిన పాలాలు

■ సాధారణంగా మనిషి కళ్ళకు కనబడే వాటిని పట్టించుకోకుండా తమ స్వంత ఆలోచనలకు ప్రాధాన్యం ఇస్తారు. ఉజ్జైర్ తిరిగి రావడం అల్లాహ్ చూపించిన మహాత్మంగా గ్రహించే బదులు యూదులు ఆయన్ను దేవుని కుమారునిగా పిలువడం ప్రారంభించారు.

ప్రవక్త అయ్యాబ్

(ఆలైఫిస్టులం)

సహనకీలికి ఎదురైన పరీక్షలు

మరి అయ్యాబు (స్నితిని గురించి కూడా ఓసారి మననం చేసుకోండి). అతను “నాకు ఈ వ్యాధి సోకింది. నువ్వు కరుటించే వారందరి లోకీ అపారంగా కరుటించే వాడవు” అని తన ప్రభువును మొరపెట్టుకున్నప్పుడు, మేము అతని ప్రాధనను అలకించి, అవోదించాము. అతని బాధను దూరం చేశాము.

(ఖరుల్ 21 : 83, 84)

కొందరు దైవదూతలు అల్లాహ్ స్టాప్లీ లోని కొన్ని ప్రాణుల గురించి మాట్లాడు కోసాగారు. విధేయత చూపి అల్లాహ్ ప్రసన్నతను పాందిన వారి గురించి వారు చర్చించుకోసాగారు. అలాగే అహంభావంతో విరుపీగి అల్లాహ్ ఆగ్రహస్సి కొని తెచ్చుకున్న వారి గురించి సంభాషిస్తుండగా ఒక దైవదూత, “ప్రస్తుతం భూమిపై ఉన్న వారిలో అత్యుత్తముడు అయ్యాబ్. అయిన ఉన్నత వ్యక్తిత్వం కలిగినవాడు. గొప్ప సహనకీలి. ఎల్లప్పుడూ అపార కరుణా మయుడైన విశ్వాప్రభువును స్వర్ణిస్తూ ఉంటాడు. అల్లాహ్ను ఆరాధించే వారికి ఆయన గొప్ప ఆదర్శం. అందుకు ప్రతి వలంగా అల్లాహ్ ఆయనకు దీర్ఘాయుమ్మ ప్రసాదించాడు. అపార సంపదలు ఇచ్చాడు. అయ్యాబ్ ఎన్నప్పుడూ అహంభావానికి పాల్గుడలేదు. స్వార్థం ఆయనలో లేనేలేదు. ఆయన కుటుంబం, ఆయన సేవకులు, అవసరార్థులు, బీదలు అందరూ ఆయన సంపదలో భాగం పాందుతున్నారు. ఆయన బీదలకు అన్నంపెడతారు. వారికి దుస్తులు ఇస్తారు. బానిసలకు స్వేచ్ఛ ప్రసాదించడం కోసం వారిని కొంటారు. తన నుంచి దానధర్మాలు పాందేవారు తనకు ఉపకారం చేస్తున్న

ట్లుగా ఆయన వ్యవహరిస్తారు. ఆయన చాలా ఉదార స్వభావి, చాలా మంచి వాడు” అంటూ ప్రశంసించారు.

ఇట్లీన్ పగ

ఈ మాటలను ఇట్లీన్ విన్నాడు. వాడికి చాలా కోపం వచ్చింది. అయ్యాబ్ (అన)ను ఎలాగైనా ప్రలోభపెట్టి ఆయన ధార్మిక విశ్వాసాన్ని దెబ్బతీయాలని, ఆయన్ను పతనం చేయాలని భావించాడు. వెంటనే ఆయన వద్దకు పోయాడు. ఆయన ప్రార్థనలను చెడగొట్టడానికి ప్రయత్నించాడు. ప్రపంచంలోని సుఖభోగాల గురించి ఆయనలో భావాలను రేకెత్తించడానికి చూశాడు. కాని అయ్యాబ్ నిజమైన విశ్వాసి. చెదు భావాలు తనను వశవరచుకోకుండా ఆయన జాగ్రత్త పడ్డారు. ఇది చూసి ఇట్లీన్ మరింత అసహానానికి లోనయ్యాడు. అయ్యాబ్ అంటే వాడిలో మరింత ద్వేషం పెరిగింది.★

ఇట్లీన్ ఒక పథకం వేశాడు. అల్లాహ్కు అయ్యాబ్ (అన) గురించి ఫిర్యాదు చేశాడు. అయ్యాబ్ నిరంతరం అల్లాహ్ను స్మరిస్తున్నప్పటికీ అదంతా స్వార్థంతో చేస్తున్నదేననీ, ఆయన నిజాయితీగా దైవస్వరణ చేయడంలేదని, అల్లాహ్ తనకిచ్చిన సంపదును వెనక్కి తీసుకుంటాడన్న భయంతో మాత్రమే ఆయన దైవ స్వరణ చేస్తున్నాడని, ఆయనదంతా ప్రదర్శన మాత్రమేనని, దురాశతో అల్లాహ్ను నమ్మించడానికి ప్రదర్శిస్తున్న దైవభక్తి మాత్రమేనని అన్నాడు. “మీరు గనుక అయ్యాబ్ కిచ్చిన సంపద వెనక్కి తీసుకుంటే, ఇక మీ నామస్వరణ చేయడు. నమజులు మానేస్తాడు” అని అల్లాహ్తో అన్నాడు ఇట్లీన్.

అయ్యాబ్ నిజాయితీ కలిగిన దైవభక్తుడనీ, కేవలం సంపద కోసం తనను అరాధించే వ్యక్తి కాదని, అయ్యాబ్ హృదయపూర్వకంగా తన పట్ల భక్తివిశ్వాసాలు కలిగిన వ్యక్తి అనీ, భాతిక సంపదలకు - ఆయనగారి భక్తివిశ్వాసాలకు ఎలాంటి

★ అదమ్ (అన) విషయంలో ఇట్లీన్ ఎలా వ్యవహరించాడో, ఏ విధంగా తిరస్కారానికి పాల్పడి అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురయ్యాడో, ఎలా స్వర్గం నుంచి బహిష్మరించబడ్డాడో పారకులు ఇంతకు ముందు చదివారు. ఇట్లీన్కు తీర్పుదినం వరకు అల్లాహ్ వ్యవధిని ఇచ్చాడు. అప్పటి వరకు వాడు తన ఇష్టం వచ్చినట్లు వ్యవహరించే స్వేచ్ఛను కలిగి ఉన్నాడు.

సంబంధం లేదని అల్లాహ్ సెలవిచ్చాడు. అయ్యాబ్ ప్రవక్త భక్తివిశ్వాసాలు, ఆయన సహాయిలం గురించి ఇట్లీన్కు అర్థమయ్యేలా చేయడానికి అల్లాహ్ నిర్ణయించు కున్నాడు. ఇట్లీన్తో, “నువ్వు, నీ సహాయకులు అయ్యాబ్ సంపద విషయంలో మీ ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసుకోండి” అని స్వేచ్ఛ ఇచ్చాడు.

మొదటి పరీక్ష

ఇట్లీన్ చాలా ఆనందించాడు. తన సహాయకులందరినీ ప్రోగుచేసు కున్నాడు. అయ్యాబ్(అన) గారి పశుసంపదు, పాలాలను, సేవకులను, భోగభాగ్యాలన్నీ నాశనం చేసి ఆయన వద్ద చిల్లిగవ్వ లేకుండా చేయడానికి బయలుదేరాడు. సంతోషంతో అయ్యాబ్ వద్దకు వచ్చాడు. ఒక వృద్ధజ్ఞాని రూపంలో అయ్యాబ్ ముందు హజరయ్యాడు. ఆయనతో, “నీ సంపద మొత్తం పోయింది. నువ్వు దానధర్మాలకు చాలా ఖర్చు చేస్తావు కాబట్టి, అల్లాహ్ను ప్రార్థిస్తూ నీ సమయస్నంతా వ్యధం చేస్తున్నందువల్ల నీ సంపద నాశన మయ్యం దని కొందరు చెబుతున్నారు. నీ శత్రువులకు ఆనందం కలిగించడానికి అల్లాహ్ ఇదంతా చేశాడని మరికొందరు అంటున్నారు. నష్టం కలుగకుండా కాపాడే శక్తి అల్లాహ్కు ఉన్నట్లయితే నీ సంపదు ఆయన కాపాడి ఉండేవాడు” అన్నాడు. కాని అయ్యాబ్ (అన) నిజమైన విశ్వాసి. ఆయన జవాబిస్తూ, “నా నుంచి అల్లాహ్ తీసుకున్నదంతా నిజానికి అల్లాహ్కు చెందినదే. నాకు కేవలం కొంతకాలానికి మాత్రమే ఆ సంపద అధీనం చేయబడింది. అల్లాహ్ తనకు ఇష్టం వచ్చిన వారికి ఇస్తాడు, తనకు ఇష్టం వచ్చిన వారి నుంచి తీసుకుంటాడు” అని చెప్పి ఆయన అల్లాహ్ సన్నిధిలో సాష్టాంగపడ్డారు.

ఇదంతా చూసిన ఇట్లీన్ చాలా నిరాశకు గురయ్యాడు. మళ్ళీ అల్లాహ్తో, “నేను అయ్యాబ్ సంపద అంతా నాశనం చేశాను. అయినా ఆయన మీ పట్ల విశ్వాసంగా ఉన్నాడు. కాబట్టి అతని సంతోషంపై నాకు అధికారాన్ని ప్రసాదిం చాలని కోరుతున్నాను. తండ్రికి సంతానం వల్లనే నిజమైన పరీక్ష ఎదురవుతుంది. అప్పుడు అయ్యాబ్ ఎలా తిరస్కారానికి పాల్పడుతాడో మీరే చూస్తారు” అన్నాడు.

అల్లాహ్ ఇబ్రీన్కు అతడు కోరిన అధికారాన్ని ఇచ్చాడు. నువ్వేం చేసినా అయ్యాబ్ (అస)లో భక్తివిశ్వాసాలను ఇసుమంత కూడా తగ్గించలేవని పోచ్చరించాడు.

రెండవ పరీక్ష

ఇబ్రీన్ తన సహాయకులందరితో మళ్ళీ అయ్యాబ్ (అస)పై కుటులు అమలు చేశాడు. అయ్యాబ్ (అస) సంతానం నివసిస్తున్న ఇంటి పునాదులను కుదిపేశాడు. ఇల్లు కుప్పకూలింది. పిల్లలందరూ మరణించారు. ఆ పిదప అయ్యాబ్ వద్దకు పెద్ద సానుభూతిపరునివలే నటిస్తూ వెళ్ళాడు. ఆయన్ను బీదారుస్తున్నట్లు నటిస్తూ, “మీ పిల్లలు మరణించిన పరిస్థితులు చాలా విచారకరమైనవి. నిజంగా మీరు ప్రార్థిస్తున్న దేవుడు మీ ప్రార్థనలకు సరయిన ప్రతిఫలం ఇవ్వడం లేదు” అన్నాడు. ఈ మాటలు చెప్పి అయ్యాబ్ (అస) ఏమంటారో అని ఆత్రుతగా ఎదురుచూడసాగాడు. ఇక ఇప్పుడు అయ్యాబ్ (అస) నిజంగా అల్లాహ్ ను తిరస్కరిస్తూ మాటల్లాడుతారని వాడి ఆశ. కాని అయ్యాబ్ (అస) జవాబు వాడిని మరింత నిరాశకు గురిచేసింది. ఆయన వాడికి జవాబిస్తూ, “ఇచ్చేవాడు అల్లాహ్యాయే.. ఆయన తానిచ్చినది కొన్నిసార్లు తీసు కుంటాడు. అల్లాహ్ కొన్నిసార్లు ప్రసన్నుడవుతాడు, కొన్నిసార్లు ఆగ్రహిస్తాడు. అంతా మన ఆచరణలను బట్టి ఉంటుంది. నాకు మంచి జరిగినా, చెడు జరిగినా ఏం జరిగినా నేను మాత్రం అల్లాహ్ పట్ల నా విశ్వాసం విషయంలో స్థిరంగా ఉంటాను. సృష్టికర్తకు ఎల్లప్పుడూ కృతజ్ఞాడనై ఉంటాను” అన్నారు. ఈ మాటలు చెప్పి ఆయన అల్లాహ్ సప్నిధిలో సాప్టాంగపడ్డారు. ఇదంతా చూసిన ఇబ్రీన్ చాలా నిరాశకు గురయ్యాడు.

మూడవ పరీక్ష

ఇబ్రీన్ మళ్ళీ అల్లాహ్తో, “ప్రభూ! అయ్యాబ్ సంపద అంతా పోయింది. అతని సంతానం అందరూ మరణించారు. కాని అతను శారీరకంగా చాలా ఆరోగ్యంగా ఉన్నాడు. అతను మంచి ఆరోగ్యంతో ఉన్నంత కాలం మిమ్మల్ని ఆరాధిస్తునే ఉంటాడు. ఆ విధంగా తన సంపదను, సంతానాన్ని మళ్ళీ పొందాలని ప్రయత్నిస్తాడు. కాబట్టి నాకు అతని శరీరంపై అధికారాన్ని ఇప్పండి. నేను అతని

శరీరాన్ని బలహీనం చేసివేస్తాను. అప్పుడు మీరే చూస్తారు, అతను ఏ విధంగా తిరస్కరానికి పాలుడుతాడో!” అన్నాడు. ఇబ్రీన్కు ఒక గుణపారం గరపాలని అల్లాహ్ నిర్ణయించుకున్నాడు. అయ్యాబ్ నిజమైన భక్తివిశ్వాసాలు కలిగిన వారని వాడికి స్పష్టంగా తెలియజేయాలని భావించాడు. అందువల్ల ఇబ్రీన్కు అతడి మూడవ కోరికను కూడా మన్నించాడు. అయితే ఒక పరటు పెట్టాడు. “అతని శరీరంపై నీకు అధికారం ఇస్తాను. కాని అతని ఆత్మపై, అతని మనోమస్తిష్టాలపై మాత్రం కాదు. ఎందుకంటే, ఈ ప్రదేశాల్లో నాకు సంబంధించిన జ్ఞానం, నా ధర్మం ఉంటాయి” అన్నాడు.

ఇబ్రీన్ తనకు లభించిన కొత్త అధికారంతో అయ్యాబ్ (అస) శరీరంపై దాడి చేసి దానిని అనేక వ్యాధులకు గురయ్యేలా చేశాడు. చివరకు ఆయన శరీరం కేవలం ఎముకల గూడుగా మిగిలింది. అస్థిపంజరానికి చర్చం తొడిగిన మాదిరిగా తయారయ్యాంది. అనేక శారీరక బాధలతో ఆయన అలమటించడం ప్రారంభ మయ్యాంది. కాని ఈ బాధలన్నింటినీ ఆయన భరించారు. ఎల్లప్పుడూ అల్లాహ్ పట్ల తన విశ్వాసంలో పటిష్టంగా నిలబడ్డారు. ఈ కష్టాలు, బాధలను సహనంతో భరించడమే కాదు, ఏ విధంగానూ ఆయన ఫిర్యాదు చేయలేదు. అల్లాహ్ దానులు కష్టాల్లో సహాయం కోసం ఇతరుల వైపు చూడరు. అల్లాహ్ కారుణ్యం పట్ల ఎల్లప్పుడూ ఆశావాదులుగా ఉంటారు. చివరకు అయ్యాబ్ దగ్గరి బంధు వులు, మిత్రులు కూడా ఆయన్ను వదిలేశారు. ఆయన్ను అమితంగా ప్రేమించే ఆయన భార్య మాత్రమే ఆయనతో మిగిలారు. ఆయనకు కష్టాల్లో ఆమె వెంట ఉన్నారు. ప్రేమాభిమానాలతో ఆయన్ను చూసుకున్నారు. అనేక సంవత్సరాలుగా ఆయన అనుభవించిన సుదీర్ఘకష్టాల ప్రయాణంలో ఆమె ఆయనకు తోడుగా వెంట నడిచింది.

ఇప్పుడు ఇబ్రీన్ మరింత కలతకు గురయ్యాడు. తన సహాయకులందరినీ సలహాలు అడిగాడు. కాని ఎవరూ అతనికి సలహా ఇప్పలేకపోయారు. ఇబ్రీన్నే వాళ్ళ నిలదీస్తూ, “నీ జిత్తులమారితనం అయ్యాబ్ ముందు విఫలమయ్యాం దేంటి? మానవులకు పితామహుడైన ఆదమ్నన ప్రలోభపెట్టడంలో నువ్వు సఫల మయ్యాపు కదా... ఇక్కడ విఫలమయ్యావేంటి?” అన్నాడు.

నాలుగవ పటీక్క

ఇశ్వరీన్ అయ్యాబ్ ప్రవక్త భార్య వద్దకు వెళ్లాడు. ఒక మనిషి రూపంలో ఆమె వద్దకు వెళ్లి, “మీ భర్త ఎక్కడ ఉన్నారు?” అని ప్రశ్నించాడు. ఆమె తన వేలితో మంచంపై నిర్మీవ కశేబరం మాదిరిగా పడి ఉన్న తన భర్తను చూపించింది. “అక్కడ ఉన్నారు. చూడండి, చావుకు బ్రతుకుకు మధ్య ఉన్నారు” అని జవాబి చ్చింది. ఇశ్వరీన్ ఆమె పట్ల సానుభూతి చూపుతున్నట్లు నటిస్తూ, ఆమె భర్తతో గడిపిన మంచి రోజులను గుర్తు చేశాడు. అయ్యాబ్ (అస) ఆరోగ్యంగా ఉన్నప్పుడు, వారి వద్ద పుష్టులంగా సంపద, సంతానం ఉన్నప్పటి రోజులను గుర్తు చేశాడు. ఆమె కళ్లుల్లో నీళ్లు తిరిగాయి. ప్రస్తుతం అనుభవిస్తున్న కష్టాలు తలచుకుని ఆమె రోడించింది. దుఃఖింతో అయ్యాబ్ (అస) వద్దకు వెళ్లి, “మన ప్రభువు విధిస్తున్న ఈ కష్టాలను ఎంత కాలం భరిస్తారు? మనం ఇలాగే సంపద, సంతానం, మిత్రులు ఎవరూ లేకుండా గడుపవలసిందేనా? ఈ కష్టాలను తొలగించాలని మీరు అల్లాహ్ ను ఎందుకు ప్రార్థించడం లేదు?” అనడిగింది.

అయ్యాబ్ (అస) నిట్టుర్చుతూ... బలహీన స్వరంతో జవాబిచ్చారు. “ఇశ్వరీన్ నీలో ఇలాంటి భావాలు రేకెత్తించి ఉంటాడు. అందువల్లనే నీవు అసంతృప్తికి గురయ్యావు. ఒక విషయం చెప్పు, ఎంతకాలం నేను ఆరోగ్యం, సంపదలను అనుభవించాను?” అని ప్రశ్నించారు. ఆమె జవాబిస్తూ, “ఎన్నై సంవత్సరాలు” అంది. మళ్ళీ అయ్యాబ్ (అస) ఆమెను ప్రశ్నిస్తూ, “మనం ఎంతకాలంగా కష్టాలను అనుభవిస్తున్నాం?” అనడిగారు. ఆమె జవాబిస్తూ, “ఏడేళ్లుగా” అని అంది. అప్పుడు అయ్యాబ్ (అస) ఆమెకు జవాబిస్తూ, “అలా అయితే ఈ కష్టాలను తొలగించాలని అప్పుడే నా ప్రభువును కోరడం నాకు సిగ్గుచేటు. ఎందుకంటే నేను ఆరోగ్యం, బశ్వర్యాలు అనుభవించినంత కాలం కష్టాలను అనుభవించలేదు. నీ విశ్వాసం బలహీనమైనట్లుంది. నువ్వు అల్లాహ్ సంకల్పం పట్ల అసంతృప్తికి గురయ్యావు. నాకు మళ్ళీ ఆరోగ్యం చేకూరితే, నిన్ను వంద దెబ్బలతో శిక్షిస్తానని ప్రమాణం చేసి ఉన్నారు. కాని ఆమెను బాధించే ఉద్దేశ్యం ఆయనకు ఎంతమాత్రం లేదు. కాని తన ప్రమాణం ప్రకారం చేయకపోతే దేవునిపై చేసిన ప్రమాణం భంగపరచిన వారవుతారు. ఈ సంకటాన్ని అల్లాహ్ స్వయంగా తొలగించాడు. అల్లాహ్ ఆయ నకు సలహా ఇచ్చాడు. “వంద గడ్డిపోచలు కలిపి ఒక కట్టగా చేయే.. నీ భార్య శరీరానికి ఆ కట్టను ఒకసారి తాకించ. ఆ విధంగా నీ బాధ్యత పూర్తపుతుంది. నీ కష్టకాలంలో నీ వెంట ఉన్న నిజాయితీ కలిగిన నీ భార్య పట్ల సానుభూతి, దయలను ప్రదర్శించినట్లుపుతుంది” అన్న సలహాను ఆయన అమలు చేశారు.

తొలగిన కష్టాలు

ఈ నిస్సహాయ స్థితిలో అయ్యాబ్ ప్రవక్త (అస) దేవుని ప్రార్థనల్లో గడిపారు. దైవకారుణ్యం కోసం వేదుకున్నారు. అంతేకాని ఎలాంటి ఫిర్యాదులు చేయలేదు. “ప్రభూ! నేను ఈ వ్యాధితో చాలా కాలంగా బాధపడుతున్నాను. నీవు పరమ కరుణామయుడివి” అని ప్రార్థన్నూ గడిపారు. అల్లాహ్ ఆయన ప్రార్థనలకు ప్రతిస్పందించాడు. ఆయనకు జవాబిస్తూ, “నీ కాలితో నేలను కొట్టు, అక్కడి నుంచి నీటి ఊట ఉచికివస్తుంది. ఆ నీటిని త్రాగి, దానితో స్నానం చేయ” అని అల్లాహ్ సూచించాడు. అయ్యాబ్ (అస) అలాగే చేశారు. ఆ వెంటనే ఆయన ఆరోగ్యం కుదుటపడింది.

ఈలోగా అయ్యాబ్ ప్రవక్త భార్య తన భర్తను వదలి ఎక్కువ రోజులు ఉండలేకపోయారు. ఆయన వద్దకు క్షమాపణ కోరుకోవడానికి వచ్చారు. ఆయన సేవలో గడుపడానికి వచ్చారు. కాని ఇంటిలోకి వచ్చి అక్కడి మార్పును చూసి ఆమె ఆశ్చర్యపోయారు. అయ్యాబ్ (అస) పూర్తి ఆరోగ్యంతో ఉన్నారు. ఆమె ఆశ్చర్యంతో, అనందంతో ఆయను కాగిలించుకుని, అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతలు చెల్లించింది.

ప్రతిజ్ఞ

ఇప్పుడు అయ్యాబ్ (అస) మరింత ఆందోళనకు గురయ్యారు. తనకు ఆరోగ్యం చేకూరితే తన భార్యను వంద దెబ్బలతో శిక్షిస్తానని ప్రమాణం చేసి ఉన్నారు. కాని ఆమెను బాధించే ఉద్దేశ్యం ఆయనకు ఎంతమాత్రం లేదు. కాని తన ప్రమాణం ప్రకారం చేయకపోతే దేవునిపై చేసిన ప్రమాణం భంగపరచిన వారవుతారు. ఈ సంకటాన్ని అల్లాహ్ స్వయంగా తొలగించాడు. అల్లాహ్ ఆయ నకు సలహా ఇచ్చాడు. “వంద గడ్డిపోచలు కలిపి ఒక కట్టగా చేయే.. నీ భార్య శరీరానికి ఆ కట్టను ఒకసారి తాకించ. ఆ విధంగా నీ బాధ్యత పూర్తపుతుంది. నీ కష్టకాలంలో నీ వెంట ఉన్న నిజాయితీ కలిగిన నీ భార్య పట్ల సానుభూతి, దయలను ప్రదర్శించినట్లుపుతుంది” అన్న సలహాను ఆయన అమలు చేశారు.

(చదవండి దివ్యఖుర్జన : 38:41-44, 21:83-84, 6:84)

గ్రహించవలసిన పాతాలు

- ప్రవక్తలకు కూడా పరీక్షలు, కష్టాలు తప్పవు. మనిషిని ఆతని విశ్వాస స్థాయికి అనుగుణంగా పరీక్షించడం జరుగుతుందని అంటారు. మనిషి బలమైన విశ్వాసం కలిగినవాడయితే కలినమైన పరీక్షలకు గురిచేయడం జరుగుతుంది. ఈ విధంగా అల్లాహ్ మనిషి విశ్వాసాన్ని పరీక్షిస్తాడు. ఈ పరీక్షల్లో సహనం వహించినవారికి తన కారుణ్యంతో ప్రతిఫలం ప్రసాది స్తాడు. అల్లాహ్ ఈ విధంగానే అయ్యాబ్ ప్రవక్తను పరీక్షించాడు. ఆయన సహనానికి మారు పేరుగా నిలిచారు. అయ్యాబ్ (అన) వంటి సహనం కలిగిన వ్యక్తిగా ఎవరినైనా ప్రశంసించడమంచే భావం అత్యంత ఉత్తమ స్థాయి సహనం కలిగినవాడని చెప్పడమే.
- సత్ర (సహనం) గురించి డెబ్యుయసార్ల కన్నా అధికంగా దివ్యఖుర్జున్ ప్రస్తుతించింది. మిగిలిన సద్గుణాలకన్నా సహనాన్ని అల్లాహ్ అధికంగా ప్రశంసించాడు.
- భార్యతో ఎలా వ్యవహారించాలన్నది అయ్యాబ్ ప్రవక్త ఆచరణల్లో తెలుస్తుంది. అయ్యాబ్ ప్రవక్త కష్టాల్లో ఉన్నప్పుడు ఇఖ్లీన్ ఆయన భార్యను ప్రలోభావికి గురిచేశాడు. అందువల్ల ఆయన తన భార్యను శక్తిస్తానని ప్రమాణపూర్వకంగా చెప్పారు. కానీ ఆమె ఆయన పట్ల చాలా విశ్వాసంగా ఉన్న మహిళ. అందువల్ల ఆమె పట్ల ఉదారంగా వ్యవహారించవలసి ఉంది. ఈ సమస్యను పరిష్కరించడానికి అల్లాహ్ ఒక చక్కని మార్గాన్ని ఆయనకు చూపించాడు.
- వంద గడ్డిపోచల కట్టతో భార్యను తాకాలని చూపించిన పద్ధతి నిజానికి అల్లాహ్ నేర్చిన ఒక పారం. మాటలకు, వాస్తవాలకు మధ్య ఉన్న భేదాన్ని గుర్తించవలసిన అవసరాన్ని ఈ పద్ధతి తెలుపుతుంది. బహారంగంగా విధించే సాధారణమైన శిక్ష కూడా మనిషికి సరిపోతుంది.
- అనాలోచితంగా ప్రమాణాలు నేయరాదని దివ్యఖుర్జున్ బోధిస్తుంది.

ప్రవక్త ఇల్యాన్

(అలైపిస్సలాం)

ఇల్యాన్ ప్రవక్త కాలంలో ప్రజలు ‘బాల్’ విగ్రహాన్ని సూర్యాదేవుడి పేరుతో ఆరాధించేవారు.

గమనిక: చిత్రం కేపలం ఊహత్యకం

బా లీబ్క పట్టణంలో బనీ ఇస్లాయాల్కు చెందిన ఒక వర్గం ప్రజలు నివసించేవారు. ఈ పట్టణం లెబనాన్లో ఉంది. కానీ ఈ ప్రజలు ప్రవక్తల బోధన లను పెడచెవినపెట్టి విగ్రహాధన ప్రారం భించారు. వారు ఒక పెద్ద విగ్రహాన్ని తయారు చేసి దానికి “బాల్” అని పేరు పెట్టారు (సూర్యానికి గారవసూచకంగా తయారు చేసిన విగ్రహం అది). ఈ విగ్రహాన్ని తమ ప్రధాన వైవంగా భావించే వారు. అందువల్లనే ఆ పట్టణానికి “బాల్బ్క” అన్న పేరు వచ్చింది. బాల్బ్క అంటే బాల్ నగరమని అర్థం (టవర్ ఆఫ్ బాబెల్).

వారి వద్దకు అల్లాహ్ తన ప్రవక్త ఇల్యాన్ను పంపించాడు. ఆయన వారి వద్దకు వచ్చి హతబోధ చేశారు. ఏకైక దేవుడైన అల్లాహ్ను ఆరాధించాలని, సూర్య దేవుడని బాల్ ఆరాధన చేయ రాదని చెప్పారు. కానీ వారు ఆయన మాటలను తిరస్కరించారు. ఘలితంగా ఇహలోకంలోను, పరలోకంలోను అల్లాహ్ ఆగ్రహానికి గురయ్యారు.

ఇల్యాన్(అన) చూపిన నిజాయితీ, కలిన ప్రయత్నాల కారణంగా అల్లాహ్ ఆయన గురించి చాలా గొప్పగా దివ్య ఖుర్జున్లో ప్రస్తుతించాడు:

“ఇల్యాన్ ఒక ప్రవక్త. ఆయన తన జాతి ప్రజలతో, ‘మీరు మీ విధిని నిర్వహించరా? మీరు బాల్కు మొరపెట్టుకుని ఉత్తమ సృష్టికర్తను విస్మరిస్తారా? అల్లాహ్ మీకు ప్రభువు, మీ పూర్ణికులకు అందరికి ప్రభువు’ అని చెప్పారు. కానీ వారు ఆయను తిరస్కరించారు. వారిని తప్పక లాక్ష్మిరావడం జరుగుతుంది (శిక్షించడానికి). నిజాయితీ, నిబధ్యత కలిగిన దైవఫక్తులను తప్ప. మేము ఆయన పేరును తర్వాతి తర్వాత ప్రస్తావించబడేలా చేశాము. ఇల్యాన్ శైలి శాంతి కురియుగాక! సానుభూతితో వ్యవహరించిన వారిని మేము ఈ విధంగా బహాకరి స్తుము. ఆయన మాసై విశ్వాసం కలిగిన దాసుల్లో ఒకడు.”

(దివ్యఖర్జున్ : 37:123-132)

ఇల్యాన్ ప్రవక్త తర్వాత అల్లాహ్ ‘అల్యసా’ను ప్రవక్తగా పంపాడు.

(చదవండి దివ్యఖర్జున్ : 38:48, 6:25)

చెల్లాచెదరైన బనీజ్ఞాయాల్ ప్రజలు

(క్రి.శా.587 రాం)

ప్రవక్త క్రమించు లోచన్ ను
అప్పుచెట్టుని కారణంగా ఘర్షియాల్
(మొదట యామ్ముల చేతిలో ప్రోత్స
మాటలుం దయియాడు.)

ఒక దశలో బనీజ్ఞాయాల్ ప్రజలు చెడులే జవన విధానంగా మారి పోయాయి. వారు సుఖవిలాసాల కోసం ప్రాకులూడే ప్రజలుగా మారి పోయారు. అల్లాహ్ పట్ల తమ విధిబాధ్యతలను మరచి పోయారు. మూసా ప్రవక్త (అను) మరణం తర్వాత శాంతిభద్రతలన్నివి అక్కడ కనుమరుగయ్యాయి. వారి హృదయాల్లో దయ, కారుణ్యం అన్నపి మాయ మయ్యాయి. ఆ తర్వాత వచ్చిన ప్రవక్త లను వారు తిరస్కరిస్తూ వచ్చారు. ప్రవక్త లను అబద్ధాలకోరులుగా ఆరోపించే వారు.

ఈ కాలంలో అల్లాహ్ వారిని కరు తీంచి, వారిని హెచ్చరించే ప్రవక్తను వారి వద్దకు పంపించాడు. ఒక మార్గ దర్శిని వారి వద్దకు పంపాడు. ఆ ప్రవక్త పేరు జెరిమియా (అరబీ పేరు “అర్జుయా”). ఆయన ఒక గౌరవనీయమైన కుటుంబంలో జన్మించారు. ఆయన వారికి హిత బోధ చేసేవారు. సెన్మాచెరిబ్ వారిని నాశనం చేయడానికి ప్రయత్నించిన కాలాన్ని గుర్తుచేశారు. వారిని రక్షించ వలసిందిగా ప్రవక్త పైజా (ఇసాయ) దేవుణ్ణి ప్రార్థించిన వైనాన్ని జ్ఞాపకం చేశారు. ఫలితంగా అల్లాహ్ సెన్మాచెరిబ్ సైన్యాన్ని వ్యాధికి గురిచేసి నాశనం చేశాడు. కానీ బనీజ్ఞాయాల్ ప్రజలు

షైజా (అస)పట్ల కృతజ్జత చూపలేదు. ఆయన్ను అవమానించారు. ఆయన గొంతుకోసి హతమార్చారు. ఈ పద్ధతులను మార్చుకోకపోతే వారిపై అల్లాహ్ శిక్ష వచ్చిపడుతుందని ప్రవక్త జెరిమియా (అస) వారిని పెచ్చరించారు. అల్లాహ్ వారిపై భయంకరమైన సైన్యాన్ని పంపుతాడని, ఆ సైన్యం బీభత్తాన్ని స్ఫైంచి వారిని నాశనం చేస్తుంది జాగ్రత్త పడండన్నారు.

కాని అహంకారంతో బనీఇస్లాయాల్ ప్రజలు ఆయన్ను తిరస్కరించారు. తమను అల్లాహ్ ఎంచుకున్నాడని, తాము అల్లాహ్ స్ఫైలో ఎంపికైన జాతికి చెందినవారమని, తమ జాతికి పవిత్రమైన అల్లాహ్ వాక్యాలను ప్రసాదించడం జరిగిందని, అందువల్ల అగ్ని ఘాజించే, విగ్రహాల ముందు సాగిలబడే అవిశ్వాసుల చేతిలో తాము బిడిపోయే పరిస్థితి అల్లాహ్ ఎన్నటికీ కలుగజేయడని వాదించారు.

బనీఇస్లాయాల్ ప్రజలు అహంకారంతో తప్పులకు పాల్పడినప్పుడు అల్లాహ్ ఆగ్రహం వారిని విడిచిపెట్టలేదన్న వాస్తవాన్ని కూడా ప్రవక్త జెరిమియా (అస) వారికి గుర్తుచేశారు. కాని వారికి ఆయన సలహా నచ్చలేదు. ఆయన సలహాను మన్మించే బదులు వారు ఆయన్ను సంకెత్తతో బంధించి జైలులో పడవేశారు.

ఒక రోజు ఆకాశమంతటా దట్టమైన మేఘాలు అలముకున్నాయి. సూర్యుని కిరణాలు ఒక్కటి కూడా నేలకు చేరకుండా మబ్బులు క్రమ్యకున్నాయి. పూర్తి రాజ్యం చీకట్లో జారిపోయింది. మబ్బులు తొలగేసరికి ఒక పెద్ద సైన్యానికి నాయకత్వం వహిస్తున్న సైన్యాధిపతి గుర్దంపై వారి వైపు వస్తున్నాడు. అతడు నెబుచామ్రిజ్జార్ (అరబీ పేరు - బుఫ్ఫతనస్సరీ). అతడు బాబిలోనియాకు చెందిన వాడు. బనీఇస్లాయాల్ ప్రజలను శిక్షించడానికి వచ్చాడు. బనీఇస్లాయాల్ ప్రజలు ప్రమత్తతలో ఉన్నారు. అతడిని ఎదుర్కొడానికి సిద్ధంగా లేరు. అతడి సైన్యం వారిపై నిర్దాక్షిణ్యంగా విరుచుకుపడింది. కనబడిన ప్రతిది నాశనం చేసింది. చేతికి దొరికినవారిని హతమార్చింది. వారి పట్టణాలు శిథిలాలయ్యాయి. బనీఇస్లాయాల్ ప్రజలు బానిసలయ్యారు. విజేతలు వారిని వివిధ ప్రాంతాల్లో అమ్మేళారు.

బుఫ్ఫతనస్సరీ మరణించిన తర్వాత అనేక సంవత్సరాలకు బాబిలోనియా రాజ్య సింహసనాన్ని దయహ్యాదయం కలిగిన రాజు అధిష్టించాడు. బనీ

ఇస్లాయాల్ ప్రజల దయనీయ స్థితిని గమనించిన రాజు వారి గురించి విచారించాడు. బనీఇస్లాయాల్ ప్రజలు యాకూబ్ ప్రవక్త, దావూద్ ప్రవక్తల సంతతికి చెందినవారని తెలుసుకున్నాడు. వారు సిరియా భూభాగంలో నివసించేవారని, సిరియా భూభాగం సస్యశ్యామలమైనదని, సహజ వనరుల సంపదతో తులతూగే ప్రదేశమనీ, కాని బుఫ్ఫతనస్సరీ వారి పట్టణాలను నాశనం చేసి వారిలో చాలా మందిని హతమార్చి వారిని బానిసలుగా మార్చాడని తెలుసుకున్నాడు. రాజుకు వారి స్థితి చూసి జాలి కలిగింది. వారంతా ఇక బానిసత్వం నుంచి విముక్తి పొందారని, వారు స్వేచ్ఛగా తమ భూభాగానికి వెళ్లవచ్చని ప్రకటించాడు.

బనీఇస్లాయాల్ ప్రజలు ఆనందంతో తమ స్వప్ఫలాలకు చేరుకున్నారు. అపార కరుణామయుడైన అల్లాహ్ వారిపై తన కృపాకట్టాలను మరోసారి వర్షించాడు. వారి సంతతి వృద్ధి చెందింది. వారి పంటలు పుష్పలంగా పండాయి. వారి పశుసంపద పెరిగింది. అల్లాహ్ పట్ల కృతజ్జతతలు చూపే బదులు వారు మళ్ళీ రుజుమార్కాన్ని వదలి పక్కదారులు పట్టారు. గత అనుభవాల నుంచి వారు పాలాలు నేర్చుకోలేదు. చెడులు వారి ప్రవృత్తిగా మారిపోయాయా అనిపించింది. ఈ కాలంలోనే గొప్ప ప్రవక్తలు జకరియా, యహోయా (బాప్పిస్ట్ జాన్) వారి వద్దకు వచ్చారు. ఇస్లాయాల్ ప్రజలు ఈ ప్రవక్తల హితబోధలను వినే బదులు వారికి వ్యతిరేకంగా కుటులు పన్ని వారిని హతమార్చారు.

దేవుని శాపం

మరోసారి అల్లాహ్ శాపం వారిపై పడింది. ఈసారి గొప్ప సేవాధిపతి ప్రెట్స్ నాయకత్వంలో రోమన్లు వారి ప్రాంతాన్ని ఆక్రమించుకున్నారు. ఈ యుద్ధంలో వారి ఇశ్ఱూవాకిష్టు సర్వనాశనమయ్యాయి. మరోసారి వారు బానిసలయ్యారు. స్వంతదేశం లేని జాతిగా మారారు. ప్రపంచంలోని నలుమూలలా చెల్లాచెదరయ్యారు. పరాభవాలకు, అవమానాలకు గురయ్యారు.

(చదవండి దివ్య ఖుర్జెన్ 5 :74-76, 3:112)

గ్రోండ్‌చెల్సిస్ పొదులు

- బాటి, చెర్చం, చెర్చు, మతు, చెంచు, గెళచిల్లరోచి కెచ్చుక్కుం, చెంచు, అదిశారం, క్షూచం, కైపుక్కుం, చీంచుక్కుం, మంచుక్కి కెచ్చిచా ఏ విషయానికి చెంచుండిన అదిక్కుర అయిచా గాని లేక కెంచం దేరి మూడుగా అల్లూర్చిను విశ్వర్మించుంగాని పీటలో దెచిని అల్లూర్చా రాశ్రుత అమృతాలను పొంచుచుచ్చి నీపాచముగా చాచించుచు. మెచిని అదరుచుచ్చుంగా దేశే చెనులు, మెచిని అచుంచించే దుఖమ్మార్కుం అచుంగానే అల్లూర్చా విక్రయాలు తీముకుంచుచు. అదరులో తప్పుచారించికి అల్లూర్చా ఉక్క మెచినిచ్చై చెయుకుంది. ఉ ఈక్క అచేక దూచులుగా ఉంచుచ్చు.
- ఈ మారులను విభిన్నంచే 2:177,207-212, 3:16-17,92, 103-105, 101-105, 4:36,125, 5:96, 7:42-43, 10:97, 107:1-7

జ కరియా (అస)కు వయసు మీద పడింది. ఆయన ముసలివారయ్యారు. వయసుతో పాటు మనిషి కూడా వంగి పోయారు. ఇప్పుడాయన తొంటై సంతృ రాల జీవనసంధ్యలో ఉన్నారు. వయసు సహకరించకపోయినా ఆయన ఆరాధనా లయానికి రోజు వెళ్లి తన ప్రసంగాలు వినిపించేవారు.

జకరియా (అస) సంపన్నుడు కాదు. అయినప్పటికీ అవసరంలో ఉన్నవారిని ఆదుకోవడానికి ఎల్లప్పుడూ ఆయన సిద్ధంగా ఉండేవారు. ఆయనకు జీవితంలో ఉన్న ఒక్క అసంతృప్తి సంతానం లేకపోవడం. ఆయన భార్య గొత్రాలు. పిల్లలు లేకపోవడం వల్ల ఆయన బాధపడేవారు. తన పనిని తన తర్వాత కొన్సాగించేవారు ఎవరూ ఉండ రన్న భావన ఆయన్న ఆందోళనకు గురిచేసేది. ప్రజలకు బలమైన నాయ కుని అవసరం ఉంది. వారిని అలాగే వదిలేస్తే వారు అల్లాహ్ చూపించిన మార్గాన్ని వదలి, దైవం పంచిన చట్టాలను తమకు అనుకూలంగా మార్చుకునే అవకాశం ఉంది.

మర్యం

ఆరాధనాలయంలో ఒక మారు మూల గదిలో ఒంటరిగా మర్యం నివసించేవారు (మర్యం గురించిన పూర్తి కథ తర్వాతి పుటల్లో రానుంది).

జకరియా (అస) ఆరాధనాలయానికి రోజు వెళ్లేవారు. ఒక రోజు ఆయన మర్యంను చూడడానికి అక్కడికి వెళ్లారు. ఆ గదిలో తాజా ఫలాలు ఆయనకు కనబడ్డాయి. పైగా ఆ కాలంలో లభించని పండ్లవి. ఆయన ఆశ్చర్యపోయారు. తనకు తప్ప మరెవ్వరికి ఆ గదిలో ప్రవేశించే అనుమతి లేదు. ఆ పండ్లు ఎలా వచ్చాయని ఆయన అడిగినపుడు, ఆ పండ్లు అల్లాహ్ పంపినవని ఆమె జవాబి చ్చారు. ప్రతిరోజు ఉదయం ఆ పండ్లు తన గదిలో ఉంటున్నాయని అన్నారు. కానీ ఈ విషయమై ఆయన ఎందుకు అంత ఆశ్చర్య పోతున్నారో ఆమెకు అర్థం కాలేదు. అదే విషయం ఆయన్ను అడిగారు. “అల్లాహ్ తాను కోరిన వారికి అపరిమితంగా ప్రసాదిస్తాడను విషయం మీకు తెలియదా?” అన్నారామె. ఆ పవిత్రమైన కన్య అడిగిన ప్రశ్న ఆయనకు కనువిప్పు కలిగించిది. ఈ ముసలి వయసులో ఒక శిశువును ప్రసాదించమని దేవుణ్ణి ఎందుకు ప్రార్థించరాదు? అన్న భావన ఆయన మనసులో కలిగింది. ఆయన భార్యకు పిల్లలను కనే వయసు దాటిపోయింది. కానీ కరుణామయుడైన దేవునికి సాధ్యం కానిది ఏది లేదు. ఆయన వెంటనే ఆరాధనాలయంలోనికి వెళ్లి దేవుని ముందు సాప్తాంగపడి, “ప్రభూ! నా ఎముకలు బలహీనమయ్యాయి. నా వెంట్లుకలు నెరినపోయాయి. నేను మీ ఆరాధనలను ఎన్నడూ విస్మృతించలేదు. ప్రభూ, నాకు ఒక వారసుడిని ప్రసాదించండి. ప్రభువును సేవించడానికి” అని ప్రార్థించారు.

దైవదూత సౌక్షాత్మకరం

తన ముందు దైవదూత ప్రత్యక్షమయ్యేసరికి జకరియా (అస) తన కళ్లును తానే నమ్మించేకపోయారు. ఆయన భార్యకు ఒక కుమారుడు జన్మించనున్నాడన్న శుభవార్తను వినిపించాడా దైవదూత. ఆ శిశువుకు యహోయా అన్న పేరు పెట్టాలని చెప్పాడు. ఆయన ఆశ్చర్యపోయారు, తన చెవులను నమ్మించేకపోయారు. తాను చాలా ముసలివాడినైపోయానని, తన భార్య కూడా ముసలిదైపోయిందని, ఆమె గొత్తాలని, ఇక పిల్లలు ఎలా పుడతారని ఆయన ప్రశ్నించారు. దైవదూత జవాబిస్తూ, “అలాగే జరుగుతుంది. అల్లాహ్ ఇలా చెప్పాడు: ‘మీరు అసలు లేనపుడు మిమ్మల్ని స్ఫైంచాను. అలాంటి నాకు అలా చేయడం చాలా తేలిక’ అన్నాడు. ఈ శుభసంఘటనకు ఏదన్నా గుర్తును ప్రసాదించమని జకరియా (అస) కోరారు. ఈ సంఘటనకు గుర్తు ఏమంటే మీరు మూడు రోజుల పాటు ఎవరి తోనూ మాట్లాడలేరు, కేవలం సంజ్ఞలు మాత్రమే చేయగలరు అని దైవదూత

చెప్పాడు. ఆయన సంతోషంతో బయటకు పరుగెత్తారు. ప్రజలందరికి ఈ విషయం చెప్పాలని, ప్రజలు దేవుణ్ణి రాత్రింబవలు స్తుతించేలా అందరికి తెలియజేయాలని భావించారు.

యహోయా జననం

కొంత కాలానికి యహోయా జన్మించారు. ఆయనకు దేవుడు అపారమైన వివేకాన్ని, విజ్ఞానాన్ని ప్రసాదించాడు. ఆయన దేవుని ప్రవక్తగా మారవలసి ఉంది. యహోయా దేవుణ్ణి నిబద్ధతతో ప్రార్థించేవారు. తరచూ ఉపవాసాలు ఉండేవారు. తోరాత్కు సంబంధించిన ఎలాంటి ప్రశ్నలకైనా ఆయన సమాధానం ఇచ్చేవారు. ఆయన పేరుప్రభ్యాతులు దేశమంతటా వ్యాపించాయి. ఆయన సత్యాన్ని నిల బెట్టడానికి వచ్చిన వ్యక్తి. అసత్యాన్ని అంతం చేయడానికి వచ్చినవారు. అల్లాహ్కు తప్ప మరెవ్వరికి ఆయన భయపడేవారు కాదు.

(చదవండి దివ్యఖుర్జెన్ : 19:2-15)

కామాతురాణాం న భయం న లజ్జ

పలస్తీనా పాలకుడు హెరాత్ల్ అంటీపాస్, హెరోడియాస్ ను ప్రేమించాడు. ఆమె అతని సోదరుని కుమార్తె. తన సోదరుని కుమార్తెను పెళ్లాడాలని పథకాలు వేయసాగాడు. ఈ పెళ్లిని ఆమె తల్లి కూడా ప్రోత్సహించింది. కొన్ని జియోన్లు (యూద ఆరాధనాలయాలు) కూడా దీనిని సమర్థించాయి. పాలకుడిని మంచి చేసుకోవాలనే ఉద్దేశ్యంతో లేదా పాలకుడి పట్ల భయంతో అవి అలా చేశాయి.

పాలకుడి ఈ పథకాల గురించి తెలిసిన యహోయా తక్షణం దీనిని ఖండిస్తూ, అలాంటి పెళ్లి, నిపిధుబంధుత్వాల పెళ్లి (జన్మస్టోప్స్)గా ప్రకటించారు. ఎలాంటి పరిస్థితుల్లోనూ ఈ పెళ్లికి ఆమోదం తెలిపేది లేదన్నారు. తోరాత్ చట్టాలకు ఈ వివాహం విరుద్ధమైనదనీ, ఇది చట్టాన్ని అతిక్రమించడం అవుతుందని చెప్పారు.

ప్రలోభం

యహోయా ప్రకటన విన్న హెరోడియాస్ మండిపడింది. తనకు చిన్నాన్న వరుస అయిన హెరాత్ల్ను పెళ్లాడి రాజ్యాన్ని ఏలాలన్నది ఆమె ఆకాంక్ష. తన లక్ష్మీన్ని సాధించుకోవడం కోసం ఆమె ఒక పథకం వేసింది. ఆకర్షణంగా సింగారించుకుని, హెరాత్ల్ను రెచ్చగొట్టేలా అతని ముందు అడిపాడింది. కామాతో కళ్లుమూసుకు పోయిన హెరాత్ ఆమెను కాగిలించుకుని ఆమె కోరిన వరం

ఏదైనా ఇస్తానన్నాడు. అమె వెంటనే, “నాకు యహోయా తల కావాలి. అతను యావత్తు రాజ్యంలో మీ గౌరవాన్ని, నా గౌరవాన్ని మంటగలిపాడు. ఈ కోరిక తీర్మితే నేను చాలా సంతోషిస్తాను. నన్ను నేను మీకు అర్పించుకుంటాను” అంది. అమె మాయలో పడిపోయిన హెరార్ట్ అమె పైశాచిక కోరికను మన్మించాడు. యహోయాను హతమార్పి ఆయన తలను హెరోడియాన్ వద్దకు తీసుకురావడం జరిగింది. ఆయన తలను చూసి ఆ క్రూరమైన మహిళ అనందంతో చిందులు వేసింది. కాని దేవుని ప్రియప్రవక్తను హతమార్పినందుకు అమెకే కాదు మొత్తం బసిఇస్తాయాల్ ప్రజలందరూ తీవ్రమైన శిక్షను చవిచూడవలని వచ్చింది. శత్రు పైన్యాలు ఆ రాజ్యాన్ని స్వీకారణం చేశాయి. (దివ్యఖరుల్న : 19:2-15)

గ్రహించవలసిన పాతాలు

- దంపతులు ఎంత ముసలివారయినప్పటికీ పిల్లలు కావాలని కోరుకోవడం సహజమైన కోరిక. అల్లాహోను ప్రార్థిస్తే, అల్లాహో తలచితే జరగనిది ఏదీ లేదు. జకరియా భార్య చాలా ముసలి వయసులో కూడా గర్భం దాల్చడం సాధ్యమయ్యంది.
- మర్యాద గదిలో తాజా పండ్లను చూసిన తర్వాత కాని జకరియా వంటి ప్రవక్త కూడా అల్లాహో కరుణకు హద్దుల్లేవన్న సత్యాన్ని గుర్తించలేక పాయారు.
- తమ జీవిత విధాన్ని మార్చుకోవడానికి ఎంతమాత్రం సిద్ధంగా లేని మూర్ఖు ప్రజలతో వ్యవహారించవలసి వచ్చినప్పుడు సంస్కర్తల కార్య భారం మరింత కష్టమైపోతుంది.
- రాజ్యాన్ని పాలించే రాజు, అతని ప్రియురాలి మధ్య ఉన్న నిషిద్ధ సంబంధాన్ని ఖండించడం వల్ల వాటిల్లే పరిషామాలు యహోయాకు బాగా తెలుసు. అల్లాహో పట్ల తనకు ఉన్న విధిబాధ్యతలు కూడా ఆయనకు తెలుసు. అందుకే తన విధినిర్మించాడను ప్రాణాలు పణంగా పెట్టారు. (ముహమ్మద్ ప్రవక్త (స) ప్రవచనం ప్రకారం సత్యం ఎంత చేడైనదయిప్పాగాని సత్యాన్నే పలుకాలి)
- చెదును నిరోధించనివారు చివరకు చెదు చేసే వారితో పాటు శిక్షకు గురికావలసి వస్తుంది.

నగర ప్రజలు-నలిపి చంపబడినవారు

హీ బీబ్ నజ్జార్ ఒక వడుంగి. ఒక క్రూరమైన రాజు పరిపాలిస్తున్న రాజ్యంలో ఆయన నివసించేవారు. ఆ రాజు కాని, ఆ రాజ్యంలోని ప్రజలు కాని అల్లాహోను ఆరాధించేవారు కాదు. హాబీబ్ మాత్రం తన తాత తండ్రులు ఆచరించిన ధర్మానికి కట్టుబడ్డారు. ఒకే దేవుడైన అల్లాహోను ఆరాధించే ధర్మం అంది. సత్య మార్గాన్ని తాను అనుసరించడం మాత్రమే కాదు, రాజును, ప్రజలను కూడా ఒకే దేవుని ఆరాధనకు పిలిచేవారు. కాని వారు ఆయన పిలుపును, పట్టించుకో లేదు, ఆయన్ను పిచ్చివాడనేవారు. కాని ఆయన నిరాశపడలేదు. ఒకే దేవుని సందేశాన్ని ప్రచారం చేయడం మానుకో లేదు. చివరకు రాజభటులు ఆయన గారి వడుంగపు కార్ఖానాకు తాళం వేసే శారు. ప్రజలు ఆయనపై దాడి చేయడం కూడా ప్రారంభించారు. చివరకు ఆయన నగరాన్ని విడిచి పారిపోవలసి వచ్చింది.

అతని తరువాత మేము
అతని జాతి వారిపై ఆకాశం
సుంచి ఏ వైనిక దణ్ణు
దింపలేదు. దాని అవసరం
మాకు లేదు కూడా.
అది (ఆ శిక్ష) ఒకేఇక్క కేక
మాత్రమే! అంతే,
వారంతా (ఆ దెబ్యుకు)
అరిపోయారు.
(ఖరుల్న : 36 : 28 - 29)

నగరం బయట ఉన్న ఒక గుహలో ఆయన ఆశ్రయం పొందారు. దగ్గరలోని దట్టమైన అడవిలో ఆయన ఆకలిని తీర్చుడానికి కావలసిన పండ్లు, పక్కలు, చిన్న చిన్న జంతువులు లభించాయి. ఇక్కడ ఆయన ఏకైక దేవుడైన అల్లాహోను

స్వేచ్ఛగా ఆరాధించుకునే వీలు కలిగింది. ఒక రాత్రి ఆయన కలలో తను స్వర్గంలో ఉన్నట్లు చూశారు. తన పట్ల దేవుడు ప్రసన్నుడైనట్లు కలగాంచారు.

సాదిక్ మరియు మన్సదూక్

ఈలోగా సాదిక్, మన్సదూక్ లనబడే ఇద్దరు అక్కడికి వచ్చారు. అక్కడి రాజు, ప్రజలు చేస్తున్న విగ్రహాధన పట్ల వారు చాలా వ్యాకులపడ్డారు. వారిద్దరు ప్రజలకు ధర్మభోధ చేయడం ప్రారంభించారు. ప్రజలను రుజుమార్గానికి పిలువడం మొదలుపెట్టారు. అల్లాహ్ ను ఆరాధించాలని, ఆయన ఆదేశాలనే శిరసావహించాలని ఉద్దేశించశాగారు. వారెక్కడి నుంచి వచ్చారు? అసలు వాళ్ళావరని ప్రజలు అడగడం ప్రారంభించారు. తాము దేవుని తరపున ప్రవక్తలుగా వచ్చామని వారిద్దరు చెప్పారు. కానీ ప్రజలు వారి మాటలు వినిటేదు. “మీరు కూడా మా వంటి సాధారణ మనుషులే. మీకు కూడా మృత్యువు వస్తుంది. అలాంటి మిమ్మల్ని దేవుడు మా వద్దకు ప్రవక్తలుగా పంపాడా? మీరు అబద్ధాలు చెబుతున్నారని” మండిపడ్డారు. హాబీబ్ నజ్జుర్ను వదిలించుకోవడం ద్వారా తాము హాయిగా ఉన్నామని భావిస్తుంటే, మళ్ళీ ఈ ఇద్దరు ఎక్కడి నుంచి వచ్చారని రాజు అగ్రహించాడు. పైగా ఈ ఇద్దరు చాలా తెలివితో ప్రచారం చేస్తున్నారు. కనుక ఏరు మరింత ప్రమాదం కాగలరని అనుకున్నాడు. ఈ ప్రచారాన్ని మానకపోతే రాళ్ళతో కొట్టి చంపిస్తామని పోచ్చరికలు చేశాడు. ఈ పోచ్చరికలను బహిరంగంగా, అందరిముందు చేయడం జరిగింది. ఆ విధంగా ఈ ఇద్దరి మాటలు వినకుండా ప్రజలను కూడా భయపెట్టడం జరిగింది.

తిలిగి వచ్చిన హబీబ్

హాబీబ్ ఈ ఇద్దరి గురించి విన్నారు. ప్రజలను సంస్కరించడానికి వారిద్దరు చేస్తున్న ప్రయత్నాల గురించి తెలుసుకున్నారు. తక్కణం ఆయన వెనుదిరిగి పట్లణానికి వచ్చారు. సాదిక్, మన్సదూక్ లు చేస్తున్న హితబోధన ప్రజలు వినాలని, సన్మార్గం ఏదో తెలుసుకోవాలని హాబీబ్ కూడా ప్రచారం చేయడం ప్రారంభించారు. వారిద్దరు తమ స్వార్థం కోసం ఏదీ చేయడం లేదు. ప్రజల నుంచి వారేమీ ఆశించడం లేదు. పైగా ప్రజలకు సహాయపడాలనుకుంటున్నారు. ఈ వాస్తవాలను ప్రజలకు చెప్పి నచ్చజెప్పడానికి శతవిధాల ప్రయత్నించారు. కానీ ప్రజల హృదయాలు బండబారిపోయాయి. వారి చెవులకు మంచి మాటలు

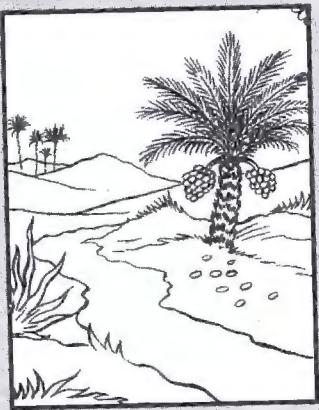
ఎక్కులేదు. హాబీబ్ పై ఆగ్రహంతో మండిపడుతూ మూకుమృదిగా ఆయనపై పడి అమానుషంగా కొట్టడంతో ఆయన చనిపోయారు. ఆ విధంగా ఆయన అమరుడు (పహీద) ఆయ్యారు. ఇద్దరు ప్రవక్తలను కూడా ఆ దుర్మార్గులు హాంసించక ముందే దైవదూత జిబులూల్ (అస)కు దేవుని వద్ద నుంచి ఆదేశం అందింది. దుర్మార్గులపై శిక్ష విరుచుకుపడనుంది. శిక్ష రాకముందే ఇద్దరు ప్రవక్తలను తక్కణం ఆ పట్టణం వదలి వెళ్ళిపోవలసిందిగా ఆదేశించడం జరిగింది. వారు వెంటనే ఆ పట్టణం వదలి వెళ్ళిపోయారు.

ఒక మహాప్రేలుడు ఆ పట్టణాన్ని కుదిపేసింది. మహామృక్షాలు కూకటి ప్రేళ్ళతో తల్లక్రిందులయ్యాయి. పట్టణంలోని భవనాలన్నీ సర్వనాశనం అయ్యాయి. శిథిలాలు తప్ప మరేమీ మిగల్లేదు. అందరూ ఆ శిథిలాల క్రింద నలిగిపోయారు. సన్మార్గానికి కట్టుబడిన హాబీబ్ ఆత్మ శరీరాన్ని వదలి స్వర్గానికి చేరుకుంది. అల్లాహ్ స్వాగతం పలికి దానిని స్వర్గంలో ప్రవేశపెట్టాడు. అంతా హాబీబ్ తన కలలో చూసిన మాదిరిగానే జరిగింది. (దివ్యఖుర్జన్ : 36 : 13-30)

పహీద అంటే అమరగతిపాందినవాడు. సత్యం కోసం నిలబడి, ఎన్ని కష్టాన్పాలు ఎదురైనా అసత్యానికి, అన్యాయానికి వ్యతిరేకంగా మొక్కాలోని దీక్షతో నిలబడి సత్య నికి సాక్ష్యం పలికిన వ్యక్తిని, ఆ క్రమంలో ప్రాణాలు పొగాట్టుకున్న వ్యక్తిని “పహీద” అంటారు. పహీదకు అల్లాహ్ స్వర్గం ప్రసాదిస్తాడు.

మర్యాద

ప్రవక్త ఈస్టా (అన)గారి
మాతృమూర్తి
(అలైపీస్పులామ్)

“ఈ మర్యాద! నీపు ఈ చెట్టు మొదలు పట్టి ఉపితే నీటై తాజా ఖర్మారపు పండ్లు రాలతాయి.”
(ఖరుల్ 19 : 25)

గమనిక: చిత్రం కేపలం డాహుత్కం

ప్ర వక్త జకరియా (అన) గారి భార్య సోదరికి ఒక కుమార్తె ఉంది. ఆమె పేరు హన్నా. ఆమెకు ఇష్టువున్నాడు పేట్లు య్యాంది. ఇష్టువున్న ఇస్రాయాల్ నాయ కుల్లో ఒకరు. ఈ దంపతులకు చాలా సంవత్సరాల వరకు సంతానం కలగలేదు. బిడ్డలను ఎత్తుకున్న తల్లుల్లీ చూసినప్పుడు పిల్లల కోసం ఆమె హృదయం పరితపించేది. ఇలా చాలా సంవత్సరాలు గడచి పోయాయి. అయినా ఆమెలో సంతానం గురించి ఆశ మాత్రం సజీవంగా ఉండేది. ఏదో ఒక రోజున అల్లాహ్ తనకు సంతానం ప్రసాదిస్తాడన్న నమ్మకం ఆమెలో ఉండేది. తన సంతానాన్ని అల్లారు ముద్దుగా పెంచుకోవాలని కలలు కనేది.

ఆమె తనకు సంతానం ప్రసాదించ మని దేవుడికి మొరపెట్టుకుంది. భూమ్యకాశాల ప్రభువైన అల్లాహ్ ను ప్రార్థించేది. తనకు సంతానాన్ని ప్రసాదిస్తే, ఆ సంతానాన్ని జెరుసలేంలోని దైవగృహం సేవలో ఉంచుతానని ఆమె మొక్కకుంది. అల్లాహ్ ఆమె ప్రార్థన విన్నాడు. ఆమె మొర అలకించాడు. ఆమెకు సంతానాన్ని ప్రసాదించాడు. ఆమె కడుపులో పసిబిడ్డ పెరగడం ప్రారంభమైంది. ఆమె ఆనందానికి పట్టపగాల్సేవ. అల్లాహ్ కు శతవిధాల కృతజ్ఞతలు అర్పించుకుంది. ఆమె భర్త ఇష్టువు కూడా చాలా సంతోషించారు. దేవునికి ధన్యవాదాలు తెలుపుకున్నారు.

కాని, ఆమె గర్భంతో ఉన్నప్పుడే ఆమె భర్త చనిపోయారు. ఆమె ఎంతగానో రోదించింది. తమకు పుట్టబోయే బిడ్డను చూడకముందే చనిపోయిన దురదృష్టం ఇష్టువున్నది. చివరకు ఆమెకు ఆడబిడ్డ పుట్టింది. ఆమె మరలా దేవునికి మొరపెట్టుకుంటూ, “ప్రభూ! నాకు ఆడబిడ్డను ప్రసాదించావు. ఆడబిడ్డ మగబిడ్డ వంటిది కాదు. నా బిడ్డకు నేను మర్యాద (భక్తురాలు) అని పేరు పెట్టాను. ఆమెను, ఆమె సంతానాన్ని నువ్వు పైత్తాన్ బారి నుంచి కాపాడాలని నేను కోరుకుంటున్నాను” అని ప్రార్థించింది.

హన్నాకు ఒక సమయం ఎదురయ్యాంది. ఆమె తనకు పుట్టబోయే బిడ్డను దైవగృహం సేవకు అర్పిస్తానని మొక్కకుంది. కాని ఆడపిల్లలను అక్కడ అనుమతించడం జరగదు. ఆమె ఈ విషయమై చాలా అందోళన చెందసాగింది. ఆమె సోదరి భర్త జకరియా (అన) ఆమెకు దైర్యం చేప్పేవారు. దైవానికి ఆమె గురించి తెలుసనీ, ఆమెకు పుట్టిన ఆడబిడ్డ గురించి కూడా దైవానికి తెలుసనీ, ఆమె దేవుని సేవకు ఎలా అర్పితమైంది కూడా దేవునికి తెలుసనీ ఆయన నచ్చజేప్పేవారు. అందువల్ల ఆమె తన బిడ్డను ఒక వప్రంలో చుట్టి దైవగృహం పెద్దలకు అప్పగించింది. ఆడబిడ్డ కావడం వల్ల ఆమె సంరక్షణ బాధ్యత ఎవరికి అప్పగించాలన్నది దైవగృహం పెద్దలకు ఒక సమయంగా మారింది. తాము ఎంత గానో అభిమానించే, తమకు ఇష్టుడైన తమ నాయకుడి అనాధ బిడ్డ సంరక్షణ బాధ్యత స్వీకరిస్తామని ముందుకు వచ్చారు. అప్పుడు జకరియా (అన) మాట్లాడుతూ, “దైవగృహంలో మిగిలిన వారందరి కన్నా నేను ఈ బిడ్డకు నమీప బంధువును. కాబట్టి నేను ఆమె సంరక్షణ పట్ల మిగిలిన వారందరికన్నా ఎక్కువ శ్రద్ధ తీసుకుంటానని” తెలిపారు.

అప్పట్లో వివాదాలు పరిష్కరించుకోవడానికి లాటరీ వేసే పద్ధతి ఆచరించే వారు. ఇప్పుడు కూడా అదే పద్ధతి ప్రకారం లాటరీ వేశారు. బిడ్డ సంరక్షణ బాధ్యత స్వీకరిస్తామని ముందుకు వచ్చిన వారందరికి ఒక్కొక్క గడ్డిపోచను ఇవ్వడం జరిగింది. ఆ గడ్డిపోచను నదిలో వేయాలనీ, ఎవరి గడ్డిపోచ మునిగి పోకుండా తెలుతూ ఉంటుందో వారే సంరక్షణ బాధ్యత తీసుకోవాలని నిర్ణయించారు. ఒక్క జకరియా వేసిన గడ్డిపోచ తప్ప మిగిలిన వారందరి గడ్డిపోచలు నదిలో మునిగి పోయాయి. ఆ తర్వాత అందరూ ఈ నిర్ణయానికి కట్టుబడి జకరియా(అన)ను సంరక్షకునిగా అంగీకరించారు.

దైవగృహంలో మర్యాద వద్దకు మిగిలిన వాళ్ళివ్యరు వెళ్ళకుండా జకరియా (అన) అక్కడ ఒక గదిని కట్టించారు. ఆమె పెరిగి పెద్దవసాగింది. ఎక్కువ సమయం దైవాధనలో గడువసాగింది. జకరియా (అన) రోజు వచ్చి ఆమెకు కావలసినవి ఇచ్చి వెఱతుండేవారు. ఈ విధంగా అనేక సంవత్సరాలు గడచి పోయాయి. ఒక రోజు జకరియా (అన) అక్కడికి వచ్చేసరికి అక్కడ తాజా ఘలాలు కనబడ్డాయి. వాటిని చూసి జకరియా (అన) చాలా ఆశ్చర్యపోయారు. ఎందుకంటే అయిన వాటిని తీసుకురాలేదు. మరొకరు వచ్చే అవకాశం లేదు. (కొందరు దివ్య ఖరుల్ వ్యాఖ్యాతల ప్రకారం, ఆ కాలంలో లభించే అవకాశంలేని ఘలాలు ఆమె వద్ద జకరియాకు కనబడ్డాయి). అయిన ఆశ్చర్యంగా ఈ ఘలాలు ఎక్కడి నుంచి వచ్చాయని ప్రశ్నించారు. ఆమె జవాబిస్తూ, ఈ ఘలాలు అల్లాహ్ వద్ద నుంచి వచ్చాయనీ, అల్లాహ్ తాను తలచుకున్న వారికి ఏమైనా ఇస్తూడని జవాబు చెప్పింది. ఈ మాటలు విన్న జకరియాకు అల్లాహ్ మర్యాదకు ఉన్నత హోదా ఇచ్చాడనీ, మిగిలిన మహిళలు ఎవ్వరికి లభించని ఉత్సిష్ట హోదా మర్యాదకు లభించిందని ఆశ్చర్యమయింది. అప్పటి నుంచి జకరియా (అన) ఆమె వద్ద మరింత అధిక సమయం గడుపుతూ ఆమెకు దైవ ధర్మాన్ని బోధించేవారు. ఈ విధంగా మర్యాద ఒక ధర్మపరాయణురాలైన మహిళగా, అల్లాహ్ను రాత్రింబవలు స్తోతం చేసే మహిళగా ఎదిగారు.

(చదవండి దివ్యఖరుల్ : 3 : 33-47, 4:156, 19:16-34, 21:91, 66:12)

ప్రవక్త తిస్తా (అలైహిస్సులామ)

మర్యాద కుమారుడైన
మనీహో ఒక ప్రవక్త తప్ప
మరేమీ కాదు. అయినకు
మునుపు కూడా ఎంతో
మంది ప్రవక్తలు గతించారు.
అయిన తల్లి నద్వార్తను
రాలు. ఆ తల్లి కొడుకులిరు
పురూ అన్నం తినేవారే.
(ఖరుల్ 5 : 75)

మర్యాద దైవగృహంలో అరాధనలో ఉన్నప్పుడు ఒక దైవదూత పురుషుని రూపంలో ఆమె ముందు ప్రత్యక్ష మయ్యాడు. ఆమె భయంతో వణుకుతూ అక్కడి నుంచి పారిపోవడానికి ప్రయత్నించింది. “నీవే గనుక దేవునికి భయపడే వానివైతే (ఇక్కణ్ణించి వెళ్ళిపో), నేను నీ నుంచి అల్లాహ్ శరణు కోరుతున్నాను” అంటూ దేవుణ్ణి ప్రార్థించింది. దైవదూత ఆమెను ఉద్దేశించి మార్లాడుతూ, “భయ పడవద్దు. నీకెలాంటి ప్రమాదమూ లేదు. నేను నీ ప్రభువు పంపగా వచ్చిన దూతను మాత్రమే. నన్ను ప్రభువు నీ వద్దకు పంపాడు. నీకు సన్మార్గుడైన ఒక కుమారుణ్ణి ప్రసాదించ డానికి” అన్నాడు. ఈ మాటలు విని మర్యాద నిర్ణాంత పోయింది. ఆమె దైవదూత చెప్పిన మాటలకు అభ్యంతరం వ్యక్తం చేస్తూ, “నాకు కుమారుడు ఎలా పుడతాడు. నన్ను ఏ పురుషుడూ తాకలేదే. నేను శిలం లేని దాన్ని కాదు” అన్నారు. దైవదూత ఆమెకు సమాధానమిస్తూ, అలాగే అవు తుంది. నీ ప్రభువుకు ఇది చాలా తేలిక. అయిన నీ కుమారుడిని మానవాలికి ఒక నిదర్శనంగా, అల్లాహ్ తరపున కారు ఇయింగా తయారు చేస్తాడని చెప్పాడు. ఈ మాటలు పలికిన దైవదూత అదృశ్య మయ్యాడు.

ఆందోళన

దైవదూత రాక వల్ల మర్యాద (అస) చాలా ఆందోళనకు గురయ్యారు. నెలలు గడచినకొట్టి ఆమె ఆందోళన ఎక్కువయ్యాంది. భర్త లేకుండా బిడ్డకు జన్మనివ్వడం ఎలా? ఎలా సమాధానమిచ్చుకోగలదు?

ఆమెలో మరో ప్రాణి ఊపిరి పోసుకుంటుందన్న విషయం త్వరలోనే ఆమెకు తెలిసివచ్చింది. ఆమె ఒరువెక్కిన హృదయంతో దైవగృహాన్ని వదలి నజరేత్కు వెళ్లిపోయారు. నజరేత్ పట్టణంలోనే ఆమె జన్మించారు. ప్రజలకు దూరంగా ఒక చిన్న ఇంట్లో ఆమె నివసించసాగారు.

కాని భయం, ఆందోళన ఆమెను వదలిపెట్టలేదు. ఆమె ఒక ఉన్నత కులీన కుటుంబానికి, ధర్మపరాయణుల కుటుంబానికి చెందిన స్త్రీ. ఆమె కుటుంబ చరిత్ర ఘనమైనది. ఆమె తండ్రిని చెడ్డవాడిగా చేపే ధైర్యం ఎవరూ చేయలేదు. ఆమె తల్లిని ఎవరూ ప్రేతెత్తి చూపలేదు. కాని ఇప్పుడు ఆమె గురించి ప్రశ్నంచే వారికి ఏమని జవాబు చెప్పగలదు. ఇలా కొన్ని నెలలు గడచిపోయాయి. ఆమె ఈ మానసిక ఒత్తిడిని భరించలేకపోయారు. గర్జంలో బిడ్డను మోస్తూ ఆమె నజరేత్నను విధిచిపట్టి వెళ్లిపోయారు. ఎక్కడికి వెళ్లాలన్నది ఆమెకు తెలియదు. ఎక్కడికో అక్కడికి ఈ ప్రాంతం నుంచి, ఈ వాతావరణం నుంచి దూరంగా వెళ్లిపోవాలని బయలు దేరారు.

పురటి నొప్పులు

అలా బయలుదేరిన ఆమె ఎక్కువ దూరం వెళ్లక ముందే పురిటి నొప్పులు ప్రారంభమయ్యాయి. ఆమె ఒక చెట్టును ఆనుకుని కూర్చుండిపోయారు. అక్కడే ఆమె ఒక మగిశిఖవుకు జన్మనిచ్చారు. అంద్మైన ఆ శిశువు ముఖాన్ని తదేకంగా చూడసాగారు. తండ్రి లేకుండా ఆ శిశువును ఈ లోకంలోకి తీసుకు వచ్చినందుకు ఆమెకు చాలా బాధ కలిగింది. ఆమె చాలా విచారంగా, “ఇదంతా జరక్కముందే నేను చనిపోయి ఉంటే ఎంత బాగుండేది?” అనుకున్నారు. హారాట్కుగా ఆమెకు ఒక స్వరం వినిపించింది. “దుఃఖించవద్దు, నీ ప్రభువు ఇక్కడికి సమీపంలో ఒక సెలయేరును ఏర్పాటు చేశాడు. ఇక ఆహారం విషయానికి వ్యోమ, ఈ ఖర్జారం చెట్టు మొదలు పట్టుకుని ఊపితే ఖర్జారాలు రాలతాయి. వాటిని తిని, సెలయేటి నీరు తాగి నీవు కోల్పేయిన బలాన్ని తిరిగి పొందు. సంతోషంగా ఉండు. నీవు

చూస్తున్నది అల్లాహో శక్తిసామర్థ్యాల ప్రభావాన్ని. వాటి వల్ల ఎండిపోయిన ఖర్జారం చెట్టు నీ కోసం ఫలాలను ఇస్తోంది” అని ఆ స్వరం పలికింది. దేవుని తరపున వినిపించిన ఆ స్వరం ఆమెకు ధైర్యాన్నిచ్చింది. ఆమె స్వచ్ఛమైన నడవడికు, వ్యక్తిత్వానికి ఇది నిదర్శనం. ఆమె తిరిగి పట్టుణానికి వెళ్లాలని నిర్ణయించు కున్నారు. కాని ఆమెలోని భయాలు మత్తీ ఆమెను చుట్టుముట్టాయి.

అప్పుడే జన్మించిన సిసువు మాట్లాడడడం

ఆమె ప్రజలకు ఏమని జవాబు చెప్పగలదు? తల్లి పదుతున్న ఆందోళనను గుర్తించినట్లు శిశువు తానే స్వయంగా మాట్లాడడం ప్రారంభించాడు. “నీవు ఎవరినైనా కలిస్తే వారితో.. దేవుని కోసం నేను ఈ రోజు ఉపవాసం ఉంటున్నాను. ఈ రోజు ఎవరితోనూ మాట్లాడను” అని పలకాలని చెప్పాడు. ఈ అసాధారణ సంఘటన, పుట్టిన బిడ్డ మాట్లాడిన సంఘటన చూసి ఆమెలోని భయాలు చాలా వరకు తగ్గిపోయాయి.

అపవాదు

ఆమె అనుకున్నట్టే, పట్టుణ ప్రజలు ఆమెను, ఆమె ఒడిలో ఉన్న బిడ్డను అనుమానంగా చూడడం ప్రారంభించారు. ఆమెను నిందించడం ప్రారంభించారు. “ఓ హోరూన్ సోదరి! (ప్రవక్త హోరూన్, ఆమెకు పూర్వీకుడు). నువ్వు చేసింది మహా పాపం. నీ తండ్రి చెడ్డవాడు కాదే, నీ తల్లి చెడ్డది కాదే” అంటూ నిలదీయడం ప్రారంభించారు. ఆమె తన నోటిపై ప్రేలు ఉంచుకుని తన బిడ్డ వైపు సైగ చేసింది. వారు ఆశ్చర్యంగా, “పసిబిడ్డతో మేం ఎలా మాట్లాడగలం?” అన్నారు. కాని వారిని ఆశ్చర్యానికి గురిచేస్తూ ఆ బిడ్డ స్పష్టంగా మాట్లాడడం ప్రారంభించింది. “నేను అల్లాహో దాసుడను. అల్లాహో నాకు గ్రంథాన్ని ఇచ్చి నన్ను ప్రవక్తగా చేసి పంపాడు” అని పలికాడు.

ఆ బిడ్డ విశిష్టమైనదని ప్రజలు గ్రహించారు. అల్లాహో తాను అనుకున్నది జరగడానికి కేవలం ‘అయిపో’ అంటే చాలు. ఆయన తలచినది జరిగిపోతుందని తెలుసుకున్నారు. కాని ఇదంతా ఒక కనికట్టు విద్యగా భావించినవారు కూడా కొండరు ఉన్నారు. అయితే, ఈ పరిణామం తర్వాత మర్యాద (అస) నజరేత్లో ఎలాంటి వేధింపులు లేకుండా నివసించడం సాధ్యపడింది.

ప్రవక్త పదవికి సంబంధించి మరిన్ని నిదర్శనాలు

ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) పెరిగి పెద్దయిన కొణ్ణి ఆయన ప్రవక్త పదవికి సంబంధించి మరిన్ని నిదర్శనాలు బహిర్గతం కాసాగాయి. ఆయన తన స్నేహితులతో మాట్లాడుతూ, వారి కొరకు వారి ఇంట ఎలాంటి భోజనం సిద్ధంగా ఉన్నదో చేపే వారు. వారు ఎక్కడ ఏది దాచి ఉంచారో కూడా చేపేసేవారు. ఆయన పారాలు నేర్చుకుంటున్నప్పుడు చాలా శ్రద్ధగా వినేవారు. తనకు నేర్చుబడిందంతా కంఠస్థం చేసేసేవారు. ఆయన తన ఉపాధ్యాయులను ప్రశ్నించి ప్రతిదీ తెలుసుకునేవారు.

పన్నెండు సంవత్సరాల వయసులో ఉన్నప్పుడు ఆయన తన తల్లితో కలసి జెరుసలేం వెళ్ళారు. ఆయన అక్కడ ఆరాధనాలయంలో తిరుగుతూ, రబ్బిలు (యూద మతబోధకులు) చేస్తున్న బోధనలను అక్కడి జనసమాహంతో పాటు కలసి విన్నారు. అక్కడ ఉన్న వారందరూ పెద్దలే. పెద్దవారి మధ్య కూర్చుని మతవిషయాలు వినడానికి ఆయన ఏమాత్రం సంకోచించలేదు. మతబోధకుల ఉపన్యాసాలు శ్రద్ధగా విన్న తర్వాత ఆయన ఆసక్తిగా ఎన్నో ప్రశ్నలు అడిగి వారి నుంచి జవాబులు తీసుకున్నారు. తన అభిప్రాయాలు నిర్మాహమాటంగా తెలిపారు. ధైర్యంగా ప్రశ్నలు అడిగి, తన అభిప్రాయాలు తెలుపుతున్న ఆ బాలుని చూసి రబ్బిలు కాస్త కలవరపడ్డారు. ఆయన అడిగిన ప్రశ్నలకు వారి వద్ద జవాబులు లేవు. వారు ఏం చెప్పాలో తెలియని పరిస్థితికి గురయ్యారు. ఆయన ప్రశ్నలు అడక్కుండా అడ్డుకోవడానికి, ఆయన నోరు విప్పకుండా చేయడానికి వాళ్ళ ప్రయత్నించారు. కాని ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) వారి ఎత్తుగడలు సాగినివ్వలేదు. తన అభిప్రాయాలను నిర్మాహమాటంగా తెలియజేశారు. ఈ వగ్గొవాదంలో ఆయన ఎంతగా నిమగ్నమై పోయారంటే, ఆయనకు తాను ఇంటికి తిరిగి వెళ్లవలసి ఉండన్న విషయం కూడా గుర్తుకు రాలేదు.

ఈలోగా ఆయన తల్లి ఆయన కోసం వెదికి, ఆయన స్నేహితులతో కలసి ఇంటికి వెళ్ళిపోయి ఉంటారని భావించి తమ ప్రాంతానికి తిరుగుముఖ మయ్యారు. కాని ఇంటికి వచ్చి చూస్తే ఆయన లేరు. ఆమె తిరిగి జెరుసలేం వచ్చి ఆయన కోసం వెదకడం ప్రారంభించారు. చివరకు ఆరాధనాలయంలో మత బోధకుల మధ్య, వారితో మాట్లాడుతూ ఆయన కనబడ్డారు. ఆయన చాలా మామూలుగా, మతచర్యలు ఎప్పటి నుంచో చేస్తున్న వ్యక్తి మాదిరిగా ఎలాంటి బిడియం లేకుండా వారి మధ్య కూర్చుని మాట్లాడుతూ కనబడ్డారు. మర్యామ్

(అస) ఆయన్ను చూసి నిశ్చింతగా ఉపిరి పీల్చుకుని, తనను పైరానాకు గురి చేసినందుకు మందలించాగు. ఆయన జవాబిస్తూ, మతపెద్దలతో చర్చల్లో మునిగి తాను సమయాన్ని మరచిపోయానని అన్నారు.

జిబ్రియాల్ రాక

ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) ముప్పుయి సంవత్సరాల వయసుకు చేరుకున్న తర్వాత దైవ దూత జిబ్రియాల్ ఆయన వద్దకు వచ్చి ఇంజీల్ గ్రంథాన్ని ఇచ్చారు. దైవ గ్రంథమైన ఇంజీల్, అంతకు ముందు అరుదెంచిన ప్రవక్తల గ్రంథాలను, అంతకు ముందు అవతరించిన దైవసందేశాలను అన్నింటినీ ధృవీకరించిన గ్రంథం. కాని అప్పటికి యూదులు తమ ప్రవక్త మూసా (అస) తీసుకువచ్చిన తొరాత్ గ్రంథానికి చాలా దూరమైపోయారు. వారు కేవలం సంపదను కూడ బెట్టడంలో మునిగి పోయారు. ఆరాధనాలయాల నిర్మాణం పేరిట ప్రజల నుంచి భారీ మొత్తంలో డబ్బు వసూలు చేసేవారు, కాని ఆ సామ్య యావత్తు తమ స్వార్థం కోసం ఉపయోగించు కునేవారు.

అయితే, పునరుజ్జీవనాన్ని (మరణానంతరం మళ్ళీ బ్రతికించబడ్డాన్ని), తీర్పు దినాన్ని విశ్వసించే ఒక వర్గం కూడా వారిలో ఉండేది. అలాగే, బహిరంగంగా మాత్రం చాలా ధర్మపరాయణుల్లా, దైవభీతి కలవారిగా నటిస్తూ, తమ వ్యక్తిగత జీవితాల్లో అన్ని విధాల చెడుల్లో కూరుకుపోయిన వర్గం కూడా ఉండేది.

ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) తన సందేశ ప్రచార ఉద్యమాన్ని ప్రారంభించారు. అలాహో మార్గానికి ప్రజలను ఆహ్వానించడం మొదలుపెట్టారు. యూదులు కూరుకు పోయిన చెడుల గురించి వివరిస్తూ వారిని మందలించేవారు. యూద మతపెద్దల ద్వంద్య ప్రమాణాలను విమర్శించేవారు. వారి వైతిక పతనం పట్ల వారిని పోచ్చరించేవారు. కాని యూద మతపెద్దలు ప్రవక్త క్రీస్తు హితబోధను పెడుచెవినపెట్టారు. పైగా ఆయనకు శత్రువులై పోయారు. తమ విలాసవంతమైన జీవితాలకు ప్రమాదం ముంచుకు వచ్చిందని భయపడ్డారు. సత్యాన్ని అణచివేయ దానికి అన్ని విధాల ఎత్తుగడలకు పాల్పడ్డారు. అలాంటి ఎత్తుగడల్లో ఒకబేమి టుంబే, ప్రవక్త క్రీస్తును ఆయన ప్రవక్త పదవికి సంబంధించి నిదర్శనాలు చూపమని అడగడం.

ప్రవక్త క్రీస్తు ప్రదర్శించిన మహాత్మలు

ప్రవక్త క్రీస్తుకు అల్లాహ్ మహాత్మలు ప్రదర్శించే శక్తిని ప్రసాదించాడు। ఆయన మట్టితో ఒక పక్కిని తయారు చేసి దానిలోకి ఉండారు. అల్లాహ్ అభీష్టంతో ఆ మట్టిపక్కి ప్రాణం పోసుకుంది. ఆయన గ్రుడ్జివారికి చూపు వచ్చేలా చేశారు. చెవిటివారికి వినికిడి శక్తి వచ్చేలా చేశారు. కుష్మాయాధిగ్రస్తులకు వ్యాధి నయ మయ్యేలా చేశారు. మరణించిన వారు ప్రాణం పోసుకునేలా చేసి చూపించారు. ఇన్నీ ఆయన అల్లాహ్ అభీష్టంతో మాత్రమే చేసి చూపించగలిగారు. ఇన్నీ మహాత్మలు చేసి చూపించినప్పటికీ చాలా మంది ఆయన్ను విశ్వసించే బదులు ఆయన్ను మంత్రగానిగా ఆరోపించారు. అయితే ప్రవక్త క్రీస్తు బోధనలు కొందరిని ఆకట్టుకున్నాయి. ఒక చిన్న సమూహం ఆయన బోధనలను విని ఆయన్ను విశ్వసించింది.

కొంతకాలం తర్వాత ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) తన వ్యతిరేకులను బహిరంగంగా ఎదుర్కొలని నిర్దయించుకున్నారు. ఆ రోజు పండుగ రోజు. యూద మత పెద్దలు అందరూ జైరుసలెంలో సమావేశమై ఉన్నారు. పెద్ద బహిరంగ సభను ఉద్దేశించి వారు ప్రసంగించడానికి వచ్చారు. ఆ బహిరంగ సభను ఉద్దేశించి ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) ప్రసంగించారు. ఆయన ప్రసంగం అందరినీ ఆకట్టుకుంది. ఈ పరిణామం యూద మతపెద్దలను తీవ్రంగా అసహానికి గురిచేసింది. ఎలాగైనా ప్రవక్త క్రీస్తును వదిలించుకోవాలని భావించారు.

కానీ బహిరంగంగా ఆయనకు కీడు తలపెట్టడం వారి వల్ల కాలేదు. ఎందు కంటే, ప్రజలు పెద్ద సంఖ్యలో ఆయన్ను అభిమానిస్తున్నారు. అందువల్ల ఆయనకు వ్యతిరేకంగా కుటుపుడం ప్రారంభించారు.

(చదవండి దివ్యఖర్జన : 17:16-36, 2:87, 3:45-60, 4:156-159/
171-172, 5:17/46/72/75, 19:30-31, 23:15, 63:57-65, 61:6-14,
5:109-120, 57:26-27, 9:111)

విందులీ మహాత్మం

తన శిష్యులతో సహా ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) ప్రతి పట్టణాన్ని సందర్శించి అల్లాహ్ సందేశాన్ని ప్రచారం చేయడం ప్రారంభించారు. ఆయన శిష్యులు సంఖ్యలో చాలా తక్కువ మంది కాని ఆయన కోసం దృఢంగా నిలబడే మద్దతు దారులు. ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) అన్యాయాలకు వ్యతిరేకంగా తన గొంతు విప్పారు.

ఈ ప్రయాణాల్లో ఒక బంజరు భూమికి చేరుకున్నారు. వారు అలసిపోయి ఉన్నారు. ఆకలిదప్పులతో ఉన్నారు. ప్రవక్త క్రీస్తు(అస) వారి ధైర్యఫలయిర్యాలను పెంచడానికి తన దైవిక ఉద్యమం గురించి వారికి సమగ్రంగా వివరించడం ప్రారంభించారు. ఆ విధంగా వారు ఆకలిదప్పులను మరచిపోయేలా చేయాలనుకున్నారు. కాని కేవలం నోచి మాటల ద్వారా ఆకలిదప్పుల బాధలు తీరడం లేదు. వారు ఏదైనా మహాత్మం చూపించాలని కోరారు. అహా పదార్థాలు వష్టించిన ఒక బల్ల తమ ముందుకు వచ్చేలా చేయాలని కోరారు. వారు ఈ కోరిక కోరడం వెనుక ఎలాంటి మూర్ఖపు ఆలోచనలు లేవు, వారి విశ్వాసంలోనూ ఎలాంటి లోపం లేదన్న విషయం ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) గ్రహించారు. వాళ్ళ కేవలం అల్లాహ్ శక్తిసామర్థ్యాలను మరోసారి చూడాలనుకుంటున్నారు. ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) సృష్టికర్తను వేడుకుంటూ, ఒక మహాత్మం చూపించాలని అభ్యర్థించారు. అల్లాహ్ ఆయన ప్రార్థనను ఆలకించాడు. మరుక్షణం వారి ముందు ఆహార పదార్థాలు వష్టించిన ఒక బల్ల ప్రత్యక్షమయ్యాంది. ఇది తనకు, తన శిష్యులకు ఒక పరీక్ష అవుతుందేమో అని ఆయన భయపడ్డారు. ఈ మహాత్మం తనకు, తన శిష్యులకు ఒక కారుణ్యంగా చేయాలని ఆయన అల్లాహ్కు మొరపెట్టుకున్నారు. ఆ తర్వాత వారంతా ఆ ఆహార పదార్థాలను కడుపారా భుజించారు. ఈ విందులో చుట్టూ ప్రక్కల ప్రజలు చాలా మంది వచ్చి పాల్గొన్నారు. అందరూ తిన్నారు. దైవికంగా ఆక్రూడకు వచ్చిన ఆ ఆహార పదార్థాలు ఎంత మంది తిన్నారు. ఆ తర్వాత కూడా చాలా కాలం వరకు ఆ మహాత్మం గురించి ప్రజలు కథలు కథలుగా చెప్పుకున్నారు. ఈ మహాత్మం తర్వాత చాలా మంది ప్రవక్త క్రీస్తు సందేశాన్ని విశ్వసించారు.

(చదవండి దివ్యఖర్జన : 5:112-115)

అబద్రపు ఆరోపణలు

యూద మతపెద్దల వాదనలను తప్పుగా నిరూపిస్తూ, సత్య మేదో అసత్య మేదో తేటతెల్లం చేస్తుండడడంతో ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) వారికి కంటగింపయ్యారు. ఆయన పట్ల వారు వైరం పెంచుకున్నారు. ఆయన వాదనలకు వ్యతిరేకంగా వారు సమర్థవంతంగా వాదించలేకపోయారు. అందువల్ల ఆయన్ను ఒక మోసగానిగా, ఒక అబద్రాలకోరుగా ప్రచారం చేయడం ప్రారంభించారు. ఆ ప్రాంతం పొలకుని వద్ద ఆయనకు వ్యతిరేకంగా ఒక తప్పుడు ఫిర్యాదు నమోదు చేశారు. అప్పట్లో ఆక్రూడ రోమన్ ప్రభుత్వం పాలిస్తోంది. ప్రవక్త క్రీస్తు ప్రజలను రెచ్చగొడుతున్నాని,

విదేశి పాలకులపై తిరగబడేలా చేస్తున్నారని, ఆయన చర్యలు యూద ధర్మంపై తిరుగు బాటుకు దారితీస్తున్నాయని ఫిర్యాదు చేశారు. ఆయన్ను ఒక మంత్ర గానిగా ఆరోపించారు. మంత్రతంత్రాలు చేస్తున్నాడన్నారు.

ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) ప్రదర్శించిన అనేక మహాత్మలను చూసిన తర్వాత కూడా వారు తమ వైఖరిని మార్పుకోలేదు. మోసాలకు, ద్రోహలకు పూనుకున్నారు. ఆయన్ను చంపేయాలని భావించారు. రోమన్ పాలకులను కూడా ఈ పరిణామాలు కలవరానికి గురిచేశాయి. ప్రజల్లో సమానత్వం వంటి విషపువాత్మక భావాలు వాయిపించడాన్ని వాళ్ళు కూడా సహించలేరు. చివరకు ప్రవక్త క్రీస్తును నిర్వంధించడానికి వాళ్ళు అంగీకరించారు. కాని ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) వారికి ఎక్కడ కూడా కనబడలేదు. ఆయన దైవసందేశాన్ని ప్రచారం చేస్తూ దూరప్రదేశాల్లో తిరుగుతున్నారు. పరిస్థితులకు అనుగుణంగా బహిరంగంగా లేదా రహస్యంగా ఆయన ప్రచారం కొనసాగుతోంది.

మోసం

ప్రవక్త క్రీస్తు అచూకి చెప్పినవారికి భారీ బహుమానం ఇస్తామని పాలకులు ప్రలోభపెట్టారు. ఈ ప్రలోభానికి ప్రవక్త క్రీస్తు శిష్యుల్లో ఒకడైన 'జూడా' లోంగి పోయాడు. తన గురువుకు ద్రోహం చేయడానికి సిద్ధమయ్యాడు. తననెవరూ గుర్తుపట్టకుండా ఉండడానికి వేషం మార్పుకుని రోమన్ సైనికులతో కలసి ప్రవక్త క్రీస్తును వెదకడంలో పాలుపంచుకున్నాడు. చాలా సేపు వెదకిన తర్వాత చీకటి పదుతున్న సమయంలో ప్రవక్త క్రీస్తు రాత్రి గడవడానికి బస చేయాలనుకున్న తోటకు చేరుకున్నారు. ఆ ప్రదేశాన్ని రోమన్ సైనికులు చుట్టుముట్టడాన్ని చూసిన క్రీస్తు శిష్యులు పారిపోయారు. ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) వంటరిగా శత్రువుల వలయంలో మిగిలిపోయారు.

కాని అల్లాహ్ ఆయన్ను వదలిపెట్టలేదు. ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) అక్కడ సైనికులకు ఎవరికి కనబడకుండా అదృశ్యమయ్యేలా చేశాడు అల్లాహ్. క్రీస్తు కోసం వెదుకుతున్న సైనికులకు ఒక వ్యక్తి కనబడ్డాడు. అతని రూపురేఖలు క్రీస్తును పోలి ఉన్నాయి. వారు తక్కుం అతన్ని నిర్వంధించారు. ఈ వ్యక్తి మరెవరో కాదు, స్వయంగా జూడాయే. అతను ఎంతగా నిర్మింతపోయాడంటే, తనను అన్యాయంగా నిర్వంధిస్తున్నారని చెప్పడానికిగాని, తన వాదన వినిపించడానికి గాని అతని నోరు పెగలలేదు. ప్రవక్త క్రీస్తుకు ద్రోహం చేసిన ఘలితమిది. ఆ

విధంగా జూడా కుటు బెడిసికొట్టేలా చేశాడు అల్లాహ్. సైనికులు అతన్ని ఈడ్డు కుని శిలువ వేసే ప్రదేశానికి తీసుకుపోయారు. చిత్రవథకు, పరాభవంతో కూడిన మరణానికి గురయ్యాడతను. కాగా ప్రవక్త క్రీస్తును అల్లాహ్ కాపాడాడు.

ర్యాంచవలసిన పాతాలు

- తీర్పుదినాన మానవులను మళ్ళీ బ్రతికించడం జరుగుతుందన్న విషయానికి ఒక నిదర్శనంగా క్రీస్తు ప్రవక్తను తండ్రి లేకుండా సృష్టించడం జరిగింది. ప్రవక్త క్రీస్తు పుట్టుకు ముందు యూదుల ఒక గ్రూపు మరణానంతరం మళ్ళీ బ్రతికించడం జరగదని వాదించేది. ఈ గ్రూపును సెడ్యాసీస్ అనేవారు. ల్యాక్, అధ్యాయం 20, వాక్యం 27 ప్రకారం, 'అప్పుడు కొందరు సెడ్యాసీలు - మృత్యువుతో జీవితం ముగిసి పొతుం దని విశ్వించేవారు - మరణానంతరం మళ్ళీ బ్రతికించడం లేదన్నారు).
- గత కాలాలకు చెందిన ప్రవక్తలపై అవతరించిన క్రింది గ్రంథాలతో పాటు ఇంజీల్ గురించి కూడా దివ్యఖుర్జన్లో ప్రస్తావనలు ఉన్నాయి. ప్రస్తుత బైబిల్ పీటి నుచి ఏర్పడిందే! బైబిల్లో పాతనిబంధన, కొత్త నిబంధనలు ఉన్నాయి. యూద మతానికి సంబంధించిన పాత నిబంధనను మాత్రమే యూదులు అంగీకరిస్తారు. ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) యూద ప్రవక్తలలో చివరి వారయినప్పటికీ కొత్త నిబంధనను వాళ్ళు అంగీకరించరు.
- 1. తోరత్ (పాత నిబంధన... మూసా ప్రవక్త (అస)పై అవతరించిన గ్రంథం)
- 2. జబూర్ (డెవిడ్ పాటలు, పాత నిబంధనలో ఉన్నవి)
- 3. ఇంజీల్ (గ్రీకులో ఇహంజిల్, ఇంగ్లీషులో గోప్యుల్) ప్రవక్త క్రీస్తుపై అవతరించింది. దీనిని క్రయిష్టపులు కొత్త నిబంధనగా ప్రశ్నోర్థాక్షరాలు.
- ప్రస్తుతం మనకు అందుబాటులో ఉన్న ఈ గ్రంథాలలో దివ్య ఖుర్జన్ ప్రస్తావనలు వేటిని సూచిస్తున్నాయి చెప్పలేము. అయితే ఈ గ్రంథాల

భాగాలు మాత్రమే దొరుకుతున్నాయి. ఈ గ్రంథాలు సంపూర్ణంగా, మార్పులు లేకుండా ఉన్నాయని చెప్పే పరిస్థితి లేదు. ఇందులో అనేక వైరుధ్యాలు మనకు కనబడతాయి. కానీ దివ్యఖుర్జాన్ నెటికి 1400 సంవత్సరాలుగా ఎలాంటి మార్పులు లేకుండా యథాతథంగా భద్రంగా ఉంది.

- కొత్త నిబంధనకు సంబంధించి ఇద్దరు మార్క్సీ, బూకాలు నిజానికి ప్రవక్త క్రీస్తును అయన జీవిత కాలంలో అనుసరించిన పన్చెందు మంది శిష్యులలోని వారుకాదు. (గోస్పేల్ ఆఫ్ బార్కాబాన్స్ తో సహ) క్రీస్తు శిష్యులలో కొందరి రచనలను తదుపరి కాలాల క్రయిస్తవులు సందేహస్వదమైన రాతలుగా తిరస్కరించారు.
- జె.సి. ఫెంటాన్, యార్క్ ప్రైవెర్ లోని వెంతవర్క్ కు మాజీ మతాధికారి, తర్వాత అయన లీచఫీల్డ్ థియోలాజికల్ కాలేజికి వెళ్లారు. అయన రాసిన పుస్తకం “సాయింట్ మాధ్వాన్” 1963లో ప్రచురిత మయ్యాంది. పెంగ్ల్స్ సంఘ ఈ పుస్తకాన్ని ప్రచురించింది. అందులో అయన ఇలా రాశారు: శిలువ వేసిన తర్వాత నుంచి గోస్పేల్ రాయబడిన సమయం వరకు గడచిన కాలంలో కొంత మంది ప్రారంభ కాలాలకు చెందిన క్రయిస్తవులు క్రీస్తు శిలువ వేయబడుతేదని, ఆయనకు బదులు మరొకరు శిలువ వేయబడ్డారని విశ్వసించారు. క్రీస్తు శిలువపై మరణించలేదని విశ్వసించే క్రయిస్తవ వర్ధం కూడా ఉంది. వారి అభిప్రాయం ప్రకారం, క్రీస్తు శిలువ నుంచి సజీవంగా బ్రతికి క్రిందికి వచ్చారు. 19వ శతాబ్దం ప్రారంభంలో కొందరు క్రీస్తు శిలువపై సీరసవడ్డారని, తర్వాత రాతి సమాధి నుంచి బయటకు వచ్చారని కొత్త సిద్ధాంతాలు ప్రతిపాదించారు.
- ప్రవక్త క్రీస్తు ప్రత్యక్ష శిష్యుల్లో ఒకరు రాసిన ‘గోస్పేల్ ఆఫ్ బార్కాబాన్’ ను కొత్త నిబంధన నుంచి తొలగించడం ఆన్నది క్రీస్తు తర్వాత చాలా శతాబ్దాలకు జరిగింది. ఈ గోస్పేల్ ఒరిజినల్ కాపీ వియన్నాలో ఇంపీరియల్ లైబ్రరీలో భద్రపరచబడి ఉంది. లాస్ట్ డేర్, లారా రాగ్లు అనువదించిన ప్రతి ఇది. ఆక్షఫ్ర్స్ ప్రైస్ దీనిని 1907లో ప్రచురించింది. ఈ పుస్తకం 481వ

పేజీలో ఈ విషయం స్వస్థంగా రాయబడింది. జూడా యాపురేథలు ఆ సమయంలో హర్మిగా ప్రవక్త క్రీస్తును పోలి ఉన్నందు వల్ల అతన్ని క్రీస్తుకు బదులు శిలువ వేయడం జరిగిందని బార్కాబాన్ అన్నారు. ఈ మాటలు క్రీస్తు శిలువ వేయబడడాన్ని ఖండిస్తున్నాయి.

- ప్రాచీన కాలానికి చెందిన ‘డెడ్ సీ స్ట్రోన్స్’ను ఒక అరబ్బు పతువుల కాపరి ఒక గుహలో కనుగొన్నాడు. ఏటిని కూడా ప్రజలకు అందుబాటులో లేకుండా దాదాపు నలభై సంవత్సరాల పాటు రహస్యంగా ఉంచడం జరిగింది. ఏటిని పలస్తీనాకు చెందిన యూదులు రాశారని తెలుస్తోంది. ప్రవక్త క్రీస్తు జీవిత కాలానికి రెండు శతాబ్దీల ముందు నుంచి ప్రవక్త క్రీస్తు జీవితకాలం వరకు ప్రాయబడిన పత్రాలివి. బైబిల్కు సంబంధించిన అతిపురాతనమైన ప్రాతప్రతులివే.
- హిబ్రూ యూనియన్ కాలేజీకి చెందిన ప్రాఫెనర్ బెన్ జమ్ వాకోల్డర్, మార్క్సీన్ అబెక్లు ఈ ప్రాతప్రతులను రహస్యంగా ఉంచడాన్ని సాలు చేసి వాటిని బయటకు తీయదానికి కృషిచేశారు. ఈ ప్రాతప్రతుల ద్వారా మనకు మార్పులు చేయులకు గురికాని పత్రాలు దొరకవచ్చు.)

క్రయస్తవ విశ్వాసం

(నేడు మనకు తెలిసిన
విశ్వాసాలు)

“వారు ఆయనను చంపలేదు,
శిలువపై ఎక్కించనూ లేదు. వారు
ప్రముకు గురిచేయబడ్డారంతే!”
(దివ్యభూర్జన్ 4 : 157)

ము స్నిములు ఇతర మతాల గురించి
తెలుసుకోవడం ఎంతయినా అవసరం.
ఆ విధంగా వారు ఇస్లామీతర విశ్వాసా
లకు దూరంగా ఉండే అవకాశం లభి
స్తుంది. అంతేకాదు, దివ్యభూర్జన్ ఇతర
మతాలను చులకన చేయడాన్ని నిషేధిం
చిందన్న వాప్టవాన్ని కూడా మనం దృష్టిలో
ఉంచుకోవాలి.

ప్రవక్త క్రీస్తు (అస) ఒక కొత్త మతాన్ని
దేన్ని తీసుకురాలేదు. ఆయన ఇస్లామీ
యార్లకు చెందిన చెల్లాచెదరయిన తెగల
వద్దకు పంపబడ్డారు. మూర్శా ప్రవక్త
(అస) తీసుకు వచ్చిన దైవచట్టాలను
ధృవీకరించడానికి ఆయన పంపబడ్డారు.
ఈ విషయం క్రయస్తవ గ్రంథాలలోను
నిర్ధారితమయ్యాంది. ఆయన ఎన్నదూ
తాను దేవుళ్లని చెప్పుకోలేదు. త్రిత్వాన్ని
ఎన్నదూ ప్రచారం చేయలేదు. దైవం
మానవ కుమారునిగా రావడం గురించి
కాని, లేక ‘మాలిక పాపం’ (బరిజనల్
సిన్) గురించి కాని ఆయన చెప్పలేదు.
కాని ఆయన బోధనలను తర్వాతి కాలా
ల్లోని మతపెద్దలు మార్చి వేశారు. పాల్
ముఖ్యంగా ఈ మార్పులు చేశారు. పునరు
చ్ఛివం, దైవసాప్రాజ్యం, శిలువ వగైరా
పదాలకు ఆయన కొత్త అర్థాలు ఇచ్చారు.

(ఈ అనుచరులకు బహుశా బైబిల్ నుండి అందుకు కావలసిన ప్రేరణ
లభించి ఉంటుంది. బైబిల్లో వైవాన్ని సాధారణ మనిషి స్తోయికి
తీసుకొచ్చిన ప్రస్తుతవనలు చాలా ఉన్నాయి. మామ్ర్ మైదానాల్లో ప్రవక్త
అలపోం దేవుని కాళ్లు కడిగి విందు భోజనం వడ్డించిన ప్రస్తుతవన ఆలాం
టిదే. జెనెసిన్ : 18:1-8. ఇక్కడ సబ్ హెడింగ్లో ముగ్గురు దైవమాతలు
దేవుని వెంబడి వచ్చారన్న విషయం ఉంది. ఇక్కడ దేవుడు వచ్చిన
విషయం స్పృషంగా ప్రస్తుతించబడింది. అధునిక సంచికల్లో ఈ కథనం
నిభిన్నంగా ఉంది.

జెనెసిన్ 32:24లో ప్రవక్త జాకబ్ భౌతికంగా దేవునితో మల్లయుద్ధం చేసిన
ప్రస్తుతవన ఉంది. ఇక్కడ మళ్ళీ సబ్ హెడింగ్ క్రీంద దైవమాత అని ఉంది.
కాని టైట్స్ లో ఈ ప్రస్తుతవన లేదు. పైగా ప్రవక్త జాకబ్ “నేను దేవుడిని
ముఖాముఖి చూశాను. నా జీవితం రక్తం పొందింది” అన్న మాటలు
ఉన్నాయి. బహుశా ఇవి మల్లయుద్ధం తర్వాత చెప్పిన మాటలు కావచ్చు.)

త్రిత్వం

క్రయస్తవ విశ్వాసం ప్రకారం, త్రిత్వం అంటే దైవానికి సంబంధించిన
మూడు రూపాలు. దైవం, దైవకుమారుడు, పరిశుద్ధత్వ దేవునికి ఈ మూడు
రూపాలున్నాయని విశ్వాసార్థాలు. ప్రతీ రూపం దేనికదే సమగ్రమైందని, మళ్ళీ ఈ
మూడు ఒక్కటే అని అంటారు. ఈ విశ్వాసం ప్రకారం, క్రీస్తు దేవుని కుమారుడు.
దేవుని వారసుడు. పూర్తిగా దేవుని వంటివాడు.

(కొలోసీయన్లు : 1:15-20, హిబ్రూన్, 1:1-14)

ఇస్లామీయ విశ్వాసం ఏమంటే, దేవుడు ఎవరికి జన్మించలేదు. ఆయనకు
సంతానం లేదు. ఆయనే సర్వస్వాన్ని సృష్టించాడు. ఆయన సాటిలేనివాడు.
ఆయన ఒకే ఒక్కడు. ఆయన వంటివాడు మరెవ్వరూ లేరు. దేవునికి సహా
పర్చులుగా లేదా భాగస్వాములుగా ఇతరులను నిలబెట్టడం మహాపాపం. దేవుని
వద్ద మధ్యవర్తులు లేరు. ఎవరూ ఆయన ఎదుట ఎవరికి సిఫారసు చేయలేరు.
దైవవిశ్వాసం, మంచి పనులు తప్ప మరేపి ఆయన సమక్కంలో మనిషికి
ఉపయోగపడవు.

దైవకుమారుడు

ప్రవక్త క్రీస్తును దేవుని కుమారుడుగా విశ్వసిస్తారు. ఈ విశ్వాసం అను వాదాల్లో వచ్చిన పారపాటు వల్ల జనించింది. ప్రవక్త క్రీస్తు మరణించిన తర్వాత దాదాపు ముఖ్యయి సంవత్సరాల వరకు గోస్పెల్స్ సంకలనం చేయబడ లేదని క్రయిస్తవ పండితులే అంగికరిస్తున్నారు. ప్రారంభంలో గోస్పెల్స్ గ్రీకు భాషలో ప్రాయబడ్డాయి. ఇందులో కొన్ని మౌఖికంగా అందినవి, కాగా కొన్ని రాతప్రతుల ద్వారా లభించినవి. రాతప్రతుల ద్వారా లభించినవి ఆర్యుల్క భాషలో ఉన్నవి. ఈ భాషను అస్పటి యూదులు మాటల్లాడేవారు. కానీ ఇప్పుడు ఆ మూలప్రతులేపీ అందుబాటులో లేవు. కొత్త నిబంధనలో కూడా కొన్ని ప్రవక్త క్రీస్తు అనుచరులు చెప్పినవి, కొన్ని కొత్తవారు చెప్పినవి. అందువల్ల ఏటి మధ్య వైరుధ్యాలున్నాయి. ప్రవక్త క్రీస్తు(అను)పై అవతరించిన అసలు గ్రంథం కానీ, బైబిలు ప్రవక్తలపై అవతరించిన దైవసందేశాలు కాని ఏపి కూడా నేడు లభించడం లేదు. (అయితే రోమన్ కేథలిక్ బైబిల్కు, ఇతర ప్రతులకు మధ్య చాలా వ్యత్యాసం ఉంది).

పాల్ ఈ అనువాదం చేసినప్పుడు, గ్రీకు భాషలో ఉన్న “దైవదాసుడు” అన్న పదాన్ని (ఈ పదాన్ని ప్రవక్త క్రీస్తు ఎక్కువగా ఉపయోగించారు) అనువదించే టప్పదు ఈ పారపాటు దొర్చింది. ఈ పదానికి గ్రీకు భాషలో “దేవుని దాసుడు” అన్న అర్థంతో పాటు “దేవుని కుమారుడు” అన్న అర్థం కూడా ఉంది. పాల్ ఇందులో రెండవ అర్థాన్ని స్వీకరించి అనువాదం చేశాడు. ఈ పారపాటు తర్వాతి కాలాల్లో క్రయిస్తవ విశ్వాసాలను, దైవభావనను మార్చివేసింది.

దేవుని పత్రిక 1988 ఆగస్టు 15 సంచికలో వచ్చిన వ్యాసం ఇక్కడ ప్రస్తావించ దగింది. ఆ వ్యాసంలో ఈ పంక్తులు ఉన్నాయి. “క్రీస్తు, క్రయిస్తవ మతాల చరిత్రలను మనం పోల్చి చూసినట్లయితే మనకు ఇష్టరు క్రీస్తులు ఉన్నట్లు అనిపిస్తుంది. చారిత్రక క్రీస్తు, ఏకదైవారాధనను బోధించిన ప్రవక్త ఒకరు కాగా పాల్ తదితరులు సృష్టించిన పోరాణిక క్రీస్తు మరొకరు. ప్రవక్త క్రీస్తు బోధనలను మార్చి, మార్పులు చేర్చులకు గురిచేసి ఈ కొత్త క్రీస్తును సృష్టించడం జరిగిందని ఎన్. టిస్లింగ్ అధ్యయనం ధృవీకరిస్తాంది.”

ఈ ఆరోపణ కేవలం ఒక్క పాల్ మీద మాత్రమే కాదు, పీటర్స్‌పై కుడా ఈ ఆరోపణ ఉంది. ఆయన దృష్టిం... ఆయన ఆకలితో ఉన్నప్పుడు విర్పరచుకున్న దృష్టిం ప్రారంభ కాలాల్లోని క్రయిస్తవుల ఆహార నియమాలను మార్చివేసింది. పాత దైవగ్రంథాల్లో నిషిధ్ఘమైన ఆహారాన్ని నేడు క్రయిస్తవులు అనుమతించబడిన ఆహారంగా మార్పుకోవడానికి కారణమయ్యాంది. (చూడండి : యాత్ర్మ 10:9-16, 11:5-10). ఈ మార్పులు ప్రవక్త క్రీస్తు జీవన విధానానికి విరుద్ధమైనవి.

బైబిల్ ఇలాంటి ఆహారాన్ని నిషేధిస్తుందని, దివ్యఖుర్జన్ 5వ సూరా 4వ ఆయతులో సూచించిన విధంగా జూబ్ హో చేయబడిన ఆహారాన్ని బైబిల్ కూడా బోధిస్తుందని తెలిప్పే ఆలోచించే క్రయిస్తవులు ఆళ్ళర్యాపోక తప్పదు. చూడండి లెవిటాక్స్ : 11:7, 17:14, డైటరానమీ : 12:2, 14:18, యాత్ర్మ : 15:29)

పీటర్ వ్యాఖ్యలు పరస్పర విరుద్ధంగా ఉన్నాయి. మాఫ్యాన్ అధ్యాయం 16, వాక్యం 18లో ఆయన తనను క్రీస్తు చాలా ప్రశంసించినట్లు, దేవుని దీవెన పొందిన వానిగా పొగిడినట్లు, క్రీస్తు కట్టబోయే చర్చికి పునాదిరాయి వంటి వానిగా అభివర్దించినట్లు చెబుతాడు. కాని అయిదు వాక్యాల తర్వాత క్రీస్తు అతడిని తీవ్రంగా ఖండిస్తూ, సాతానుగా, తనను దారితప్పించిన వానిగా వ్యాఖ్యానిస్తాడు.)

దివ్యఖుర్జన్ లోని 9:30-31 ఆయతులో దేవుడు ఈ విషయాన్ని స్పష్టంగా విశదీకరించాడు:

“ఉజ్జీర్ అల్లాహో కుమారుడు” అని యూదులు అంటారు. “మనీహో అల్లాహో కుమారుడు” అని క్రైస్తవులు అంటారు. వారికి పూర్వం అవిశ్వాసంలో పడిపున్న వారి మాటలను అనుకరిస్తూ వారు తమ నేచితో అనే ఈ మాటలు నిరాధారమైనవి. దేవుని దెబ్బ వారిపై పడుగాక! వారేలా మోస పోతున్నారు! వారు అల్లాహోను కాదని తమ పండితులను, తమ సన్మానులను తమ ప్రభువులుగా చేసుకున్నారు. వాస్తవానికి, ఒకే దేవుని దాస్యం తప్ప మరెవరి దాస్యాన్ని చేసే ఆజ్ఞ వారికి ఇవ్వబడులేదు. ఆయన

తప్ప ఆరాధనకు అర్థుడైన వాడెవడూ లేదు. ఆయన పరిశుద్ధుడు. వారు పలుకుతున్న ఒహూడైవత్య మాటలకు అతీతుడు.”

(ఖర్జ 9 : 30 - 31)

పునరుష్టవం

క్రయస్తవ విశ్వాసం ప్రకారం, ప్రవక్త క్రీస్తును ఉంచిన రాతి సమాధి తర్వాత భారీగా కనబడింది. ఆయన మరణించి మళ్ళీ సజీవుడయ్యారు. ఆ పిదప స్వర్గానికి అధిరోహించారు. (గత అధ్యాయంలో దీని గురించి దివ్యఖర్జ ఏమంటుందో తెలుసుకున్నాము)

అసలు పాపం

“అసలు పాపం” అన్న సిద్ధాంతం ప్రకారం, యావత్తు మానవాళి పాపం కారణంగా జన్మించింది. ఆదిపురుషుడు ఆదమ్, ఆయన సంతానం శాశ్వత పాపానికి గురయ్యారు. ఎందుకంటే, ఆదమ్, ఆయన భార్య హవ్వాలు నిపిధ్ఘ ఫలాన్ని తిన్నారు కాబట్టి. ఈ పాపం నుంచి విముక్తి పాందాలంటే మనిషి ఒక మతపెద్ద ద్వారా బాష్పజం పాందక తప్పదు. లేకపోతే మనిషి నరకంలో శిక్ష అనుభ వించవలసి ఉంటుంది. కొన్ని చర్చిల ప్రకారం, మనిషి తన పాపాలను మత పెద్ద ముందు అంగీకరించడం కూడా తప్పనిసరి.

ఈ విషయంలో మనం ఇస్లామీయ విశ్వాసాన్ని పరిశీలిస్తే, మనిషి ఎలాంటి పాపం లేకుండా పాపరహితుడిగా జన్మిస్తాడు. మనిషి ఆచరించిన చెడు కర్మల వల్ల మాత్రమే మనిషి పాపాత్ముడవుతాడు. కేవలం దేవుడు మాత్రమే మనిషిని క్రూమించగలడు. మనిషి ప్రత్యక్షంగా దేవుణ్ణి మొరపెట్టుకోగలడు. క్రమాభిక్ష అర్థించగలడు. పశ్చాత్తాపదుడం, మంచి పనులు చేయడం వల్ల మనిషి క్రమాభిక్ష పాందగలడు. దేవుడు అపార కృపాశీలుడు, పరమ దయామయుడు. ముస్లిముకు మతపెద్దల ద్వారా బాష్పజము పాందవలసిన అవసరం లేదు. మతపెద్దల ముందు అంగీకరించవలసిన అవసరమూ లేదు. ముస్లిమ్ ఎవరైనా తన పశ్చాత్తాపం తానే స్వయంగా దేవునికి ప్రకటించవచ్చు.

క్రుయస్తవ విశ్వాసం కొన్ని ప్రశ్నలకు జార్యానిస్తోంది. అవి ఏమంటే:

- తల్లిదండ్రులు చేసిన పాపానికి పిల్లలకు శిక్ష విధిస్తూరా?
- తన స్వాస్తి ఆయన మానవుడు చేసిన ఒక చిన్న పారపాటును ఏమాత్రం త్వమించలేని వాడా దేవుడు?
- ఎందుకు అనేక సంవత్సరాల తర్వాత దేవునికి తన స్వంత కుమారుడు ఉండాలన్న ఆలోచన వచ్చింది? అనేక సంవత్సరాల తర్వాత కాని మానవాళి పాపాల ప్రకూశనకు కావలసిన రక్తం పారించదానికి తన స్వంత కుమారుళ్ళి అత్యంత అమానుషంగా హత్యకు గురయ్య పరిస్థితి కల్పించ వలసి వచ్చిందా?
- ప్రవక్త క్రీస్తు మన పాపాల కోసం మరణించి ఉన్నట్లయితే, ఆయన ద్వారా సాఫల్యం సాధ్యమయ్యేదయితే, ఆయనకన్నా ముందు పుట్టి గలించిన మానవాళి సాఫల్యం ఎలా సాధ్యం? అంటే ఆయనకు ముందు పుట్టిన ప్రజలు, ఆయనకన్నా ముందు వచ్చిన ప్రవక్తలు అందరికి శాశ్వత పాపం నుంచి విముక్తి లేదా?

జుల్ఫర్నైన్

(మహా సాహసవంతుడు)

“నా ప్రభువు వాగ్గాన సమయం వచ్చినపుడు ఆయన దీనిని (ఈ గోదను) నేలమట్టం చేసేస్తాడు”

అని జుల్ఫర్నైన్ చెప్పాడు.
(దివ్యఖుర్జన్ 18 : 98)

సమస్కా ఉపా కెరలు డిప్పత్తులు

జ్య లెఖ్ఫర్నైన్ వద్ద అతిపెద్ద సైన్యం, ఒక మహాసామ్రాజ్యం ఉండేవి. అల్లాహ్ అతడికి భూమిపై అధికారం ప్రసాదించాడు. అతడికి కావలసిన సమష్టమూర్జ్ఞాడు. ఆ మహాసైన్యం అతడి ఆజ్ఞను జవదాచేది కాదు. అతడికి లొంగని దేశం లేదు. అతడికి అనువకాని ప్రదేశం అంటూ ఏదీ లేదు. ఎలాంటి సాహస మైనా అతడికి సాధ్యం కానిది కాదు. అతడు పాల్గొన్న ప్రతి యుద్ధం లోనూ విజేతగా నిలిచాడు.

అప్పటి ప్రపంచంలో నలు మూలలా అతడు పర్యటించాడు. తూర్పు నుంచి పడుమరకు ప్రతి చోటికి వెళ్ళాడు, ఒక ప్రదేశంలో ఒక పెద్ద సరస్సు వద్ద నీరు బురదతో కలసి బుడగలుగా వస్తుండడాన్ని చూశాడు. ఈ ప్రదేశం ప్రపంచానికి చివరిదా లేక ఈ ప్రదేశం తర్వాత కూడా ప్రపంచం ఉండా అని ఆలోచించ సాగాడు. ఆ ప్రదేశంలో కొందరు మనుష్యులు కనబడ్డారు. వాళ్ళు దైవం గురించి తెలియని అవిశ్వాసులు. పరమ దుర్మర్గులు. ప్రజలను దోచు కోవడం, హత్యలు చేయడం వృత్తిగా బ్రతుకుతున్నవాళ్ళు. జుల్ఫర్నైన్ దేవుణ్ణి ప్రార్థించి మార్గ దర్శకత్వం కోసం మొర పెట్టుకున్నాడు. అల్లాహ్ అతడికి రెండు మార్గాలలో ఒకదాన్ని ఎంచుకోమన్నాడు. “జుల్ఫర్నైన్ వారిని శిక్షించు లేదా

వారిపై దయచూపు”. జుల్ ఖర్నైన్ తన సైనికులతో, “మనం ఇక్కడ దుర్మర్గులను శిక్షించాం. వాళ్ళు ప్రభువు వద్దకు వెళ్లిన తర్వాత మళ్ళీ తగిన శిక్ష పాందుతారు. అయితే మనం మంచివారిని దయతో చూద్దాం” అన్నాడు. జుల్ఫర్నైన్ ఆ ప్రజలను సంస్కరిస్తూ అక్కడ కొంతకాలం గడిపాడు. అక్కడ న్యాయాన్ని స్థాపించిన తర్వాత, మంచివారిని అక్కడ పాలకులుగా నియమించిన తర్వాత వారి నుంచి సెలవు తీసుకుని వెళ్లిపోయాడు.

యూజూఢ్, మాజూఢ్

జుల్ఫర్నైన్, మహాసాహసి అయిన పాలకుడు. తూర్పు దిశగా ప్రయాణం చేశాడు. అవిశ్వాసులను సంస్కరిస్తూ, వారితో యుద్ధాలు చేస్తూ తన సైన్యంతో యాత్ర కొనసాగించాడు. ఆయన ప్రతి యుద్ధంలోనూ విజేతగా నిలిచాడు. అలా ప్రయాణిస్తూ అతను ఒక ప్రదేశానికి వచ్చాడు. ఆ ప్రదేశం నాగరికతకు అభరుగా భావించాడు. అక్కడ ప్రజలకు నివాస గృహాలు లేవు. ఎలాంటి ఆశ్రయం లేదు. కనీసం చెట్టు నీడ కూడా వారికి లేదు. వారంతా పరమ అజ్ఞానంలో బ్రతుకు తున్నారు. ఆయన వారి మధ్య కొంతకాలం నివసించాడు. వారికి సంస్కారాన్ని నేర్చాడు. నాగరికతను నేర్చాడు. వారికి అల్లాహ్ గురించి బోధించాడు. వారి కోసం ఒక మంచి ప్రభుత్వాన్ని ఏర్పాటు చేశాడు. ఆ తర్వాత అతను పశ్చిమ దిశగా ప్రయాణం ప్రారంభించాడు.

ఆ విధంగా జుల్ఫర్నైన్ ఒక దేశానికి చేరుకున్నాడు. ఆ దేశం రెండు కొండల నడుమ ఉంది. చాలా అభివృద్ధి చెందిన దేశం అది. అక్కడి ప్రజలు జుల్ఫర్నైన్తో తమకు, తమ పారుగు దేశానికి మధ్య ఒక గోడ కట్టలని అభ్యర్థించారు. పారుగు దేశం ప్రజలు తమపై దాడి చేసి తమ సంపద దోచుకుని హత్యా కాండకు పాల్చుడుతున్నారని అన్నారు. పారుగున ఉంటున్నది యాజూఢ్, మాజూఢ్ తెగలు. అడ్డుగోడ కట్టినందుకు ప్రతిగా సుంకం చెల్లిస్తామని కూడా వారన్నారు. కాని జుల్ఫర్నైన్ వారికి జవాబిస్తూ, “నాకు అల్లాహ్ చాలినంత ధనం ప్రసాదించాడు. కనుక మీ శ్రమ తప్ప మరేమీ నాకు అవసరంలేదు. మీకు - దురాక్రమణ దారులకు మధ్య పటిష్టమైన అడ్డుగోడ నేను నిర్మిస్తాను” అన్నాడు. వారు సంతోషంగా ఒప్పుకున్నారు.

ఇనుమును భారీగా ఉపయోగించి జుల్ఫర్నైన్ రెండు కొండల మధ్య ప్రదేశాన్ని పూరించాడు. ఒక భారీ గోడను నిర్మించి ఆ గోడపై కరిగిన లోహాన్ని

పోతపోసాడు. దురాక్రమణదారులు ఆ లోహాపు నునుపైన గోదపైకి ఎక్కుడం కాని, గోదను పగులకొట్టి చౌరబడడం కాని సాధ్యపడని విధంగా తయారుచేశాడు. ఆ దేశ ప్రజలు సంతోషించారు. గోద నిర్మాణం పూర్తయిన తర్వాత జుల్ఫార్నాన్ అల్లాహ్ కు కృతజ్ఞతగా నమాజు చేశాడు. “నా దేవుని కారుణ్యం తప్ప ఇది మరేమీ కాదు. నా దేవుని వాగ్దాన సమయం వచ్చినపుడు అయిన దానిని దుమ్ములో కలిపే స్తాడు. నా ప్రభువు వాగ్దానం సత్యమైనది” అన్నాడు. (దివ్యఖుర్జన 18:83-98, ఇంతకు ముందు చెప్పబడిన కథ కూడా ఈ రిఫరెన్సులో ఉంది)

కొండ గుహ వారు

(క్రి.పూ. 65 డిసియన్
పాలనా కాలం)

“వారు గుహలో
309 సంవత్సరాలు
(నిదురపోతూ) ఉన్నారు.”
(ఖుర్జన 18 : 25)

గమనిక: చిత్రం కేవలం డాహుత్యకం

ఇ ఫిసన్ నగరంలో పండుగ రోజు అది. ఆ రోజున ప్రజలు తమ విగ్రహాలకు పూజలు చేసి వాటికి ప్రత్యేక వైవేద్యాలు సమర్పిస్తారు. కాని ఈ కార్యక్రమంలో పాల్గొన కుండా ఒక యింవ కుడు దూరంగా ఉండిపోయాడు. ఎందుకంటే, అతని మనసులో ఈ కార్యక్రమం పట్ల అనేక అనుమానాలు ఉన్నాయి. అతను ఒక చెట్టు నీడన కూర్చుని నగరంలో జరుగుతున్న కార్యక్రమం గురించి ఆలోచించసాగాడు. కొంతసేపటి తర్వాత అతని మిత్రుడొకరు వచ్చి కలిశాడు. ఆ తర్వాత కొడ్దిసేపటికి మరొకరు. అలా మొత్తం ఏడుగురు మిత్రులు ఆక్కడ కలిశారు. వారందరి ఆలోచనా విధానం ఒక్కటే. విగ్రహాధన పట్ల, విగ్రహాధన కుల పట్ల వారి మనస్సులో అనేక అను మానాలున్నాయి. అల్లాహ్ వారికి సత్యాన్ని గ్రహించే వివేకం ప్రసాదించాడు. వారు తాము నమ్రమిన ధార్మిక విశ్వాసాన్ని తమ హృదయాల్లోనే దాచుకోవాలని నిర్ణయించుకున్నారు. ఎందుకంటే రాజు కూడా విగ్రహాధనకుడే కాబట్టి తమ విశ్వాసం గురించి చెబితే రాజు వేధింపు లకు గురిచేస్తాడని భయపడ్డారు.

రహస్య సమాలోచన

వారంతా మళ్ళీ ఒక రాత్రి సమావేశ మయ్యారు. అందులో ఒకరు గుస గుసగా మిగిలినవారితో మాట్లాడుతూ,

“రాజుగారికి మన గురించి తెలిసిపోయిందట, మనం మతం మార్పు కున్నామని తెలిసి రాజు కోపంతో మండిపడుతున్నాడట, కనుక మనం విగ్రహారాధనలో పాల్గొనకపోతే శిక్షిస్తానని బెదిరించినట్లు కూడా తెలిసింది. రేపు మనల్ని తన దర్శారుకు పిలిసిస్తాడు. దర్శారులో మనపై విచారణ జరిపిస్తాడు. ఇప్పుడు మనమేం చేయాలో ఆలోచించండి” అన్నాడు. మరొక యువకుడు జవాబిస్తూ, “నాకు కూడా ఈ విషయం తెలిసింది. కానీ ఇదంతా ఒక పుకారు మాత్రమే అనుకుంటున్నాను. ఏదివ్మైనా మనం మన విశ్వాసం విషయంలో దృఢంగా ఉండాలి. మళ్ళీ విగ్రహారాధనకు మరలిపోవడం మన వల్ల కానిపని. ఈ సృష్టి మొత్తానికి మహా సృష్టికర్త ఒకడున్నాడని చెప్పడానికి చాలా నిదర్శనాలున్నాయి” అన్నాడు.

రాజుగారి దర్శారులో

మరుసటి రోజు ఆ ఏడుగురిని రాజుగారు దర్శారుకు పిలిచాడు. వారిని ప్రశ్నించడానికి రాజు పిలుస్తున్నాడని, రాజుకు కొత్త మతం అంటే గట్టుదని వారికి బాగా తెలుసు. అయినా వారు భయపడలేదు. తమ ప్రభువు భూమ్యాకాశాలకు ప్రభువని, ఆ సృష్టికర్తను తప్ప మరెవ్వరినీ దేవునిగా అంగీకరించలేమని నిర్భయంగా చెప్పారు. అల్లాహ్ ను తిరస్కరిస్తే మహాపాపం చేసినట్లు అవుతుందని కూడా వివరించారు.

ఈ మాటలు విని రాజుగారికి చాలా కోపం వచ్చింది. వారికి మరణశిక్ష విధిస్తాన్నాడు. కానీ వారు కులీన కుటుంబాలకు చెందినవారయినందువల్ల వారికి ఒక రోజు గడువు ఇచ్చాడు. ఈలోగా తమ కొత్త మతాన్ని వదులుకోనట్లు యితే వారికి చావు తప్పదని హెచ్చరించాడు. వారు అల్లాహ్ పట్ల విశ్వాసంతో మరింత బలాన్ని పొంది ఇలా జవాబిచ్చారు. “రాజు! ఈ మతాన్ని మేము ఎవరి ప్రోధులం వల్లనూ స్వీకరించలేదు. అజ్ఞానం వల్లనూ స్వీకరించలేదు. ఎవరి బలవంతం వల్లనూ ఈ మతాన్ని స్వీకరించలేదు. మా హృదయాలలో ఉన్న సహజ సిద్ధమైన భావనల ప్రేరణ వల్ల మాకు లభించిన వరం ఇది. అల్లాహ్ మా హృదయాలను ప్రకాశవంతం చేశాడు. ఆయన ఒక్కడే దేవుడు. ఆయనే మాకు ప్రభువు. ఆయనే భూమ్యాకాశాలకు ప్రభువు. మేము ఆయన్ను తప్ప మరెవ్వరినీ దేవునిగా ఆరాధించలేము. రాజు.. మా పట్ల నీవు ఎలా వ్యవహారించాలనుకున్నా.. నీ యిష్టం.. ఇప్పుడే నీ యిష్టమొచ్చినట్లు చేయడం మంచిది” అన్నారు. రాజు

జవాబిస్తూ, “నేను నా నిర్ణయాన్ని ప్రకటించేశాను. కాబట్టి మీకు ఒక రోజు ఆలోచించుకునే గడువు ఉంది. రేపు నేను నా తుది తీర్చు వినిపిస్తాను” అన్నాడు.

తప్పించుకోవడం

రాజుదర్శారు నుంచి వచ్చిన తర్వాత వాళ్ళ తమ పథకాన్ని ఆచరణలో పెట్టడానికి పూనుకున్నారు. వారిలో ఒకడు మిగిలినవారితో, “మనం మన విశ్వాసం పట్ల ఎంత దృఢంగా ఉన్నామో రాజుకు తెలుసు కాబట్టి తప్పక మన మీద చర్య తీసుకుంటాడు. ఒకవేళ రాజు చర్య తీసుకోకపోతే ప్రజలు రాజును బలహీనుడిగా భావించి పరిహసిస్తారు. కాబట్టి మనం ఇక్కడ ఉండడం క్షేమం కాదు, పట్టణాన్ని వదలి కొండ గుహల్లో ఎక్కడైనా తలదాచుకుండాం. అక్కడ మనం స్వేచ్ఛగా మన విశ్వాసం ప్రకారం జీవించవచ్చు. ఎవరి జోక్కుం ఉండదు” అన్నాడు.

తమకు లభించిన ఆహార పదార్థాలు తీసుకుని ఆ ఏడుగురు యువకులు కొండలకు వెళ్ళిపోయారు. అక్కడ వారందరికి సరిపోయే వైశాల్యం ఉన్న ఒక గుహ కనబడింది. ఆ గుహలో వాళ్ళ దాక్కున్నారు. వారిని అనుసరిస్తూ ఒక కుక్క కూడా అక్కడి వరకు వచ్చింది. ఆ కుక్క గుహ ముఖద్వారం వద్ద కూర్చుంది. వాళ్ళ తమ వద్ద ఉన్న ఆహార పదార్థాలు తిని, సమీపంలోని వాగు నీరు త్రాగి విశ్రాంతి తీసుకున్నారు. కొద్దిసేపటికే వాళ్ళంతా గాఢనిద్రలో మునిగిపోయారు.

ఆ ఏడుగురు పట్లణం వదలి వెళ్ళిన విషయాన్ని అందరూ చెప్పుకోసాగారు. వాళ్ళు ఎక్కడికి వెళ్ళారో ఎవరికి తెలియలేదు. వారి తల్లిదండ్రులు వారిని వెదకడానికి చాలా మందిని పంపించారు. రాజు కూడా దేశం యావత్తు వారి కోసం వెడికించాడు. కానీ వారి జాడ దౌరకలేదు. వారు ఈ విధంగా మాయం అయి పోయిన సంఘటన తర్వాత చాలా కాలం వరకు జనం కథలుగా చెప్పుకున్నారు. అనేక తరాల వరకు ఈ కథ హ్యాపించింది.

ధీర్ఘవిద్

రోజులు, నెలలు గడుచాయి. తర్వాత సంవత్సరాలు గడచిపోయాయి. వాళ్ళ అలాగే గాఢనిద్రలో ఉండిపోయారు. సూర్యకిరణాలు ఆ గుహలోనికి రాలేదు. కటిక చీకటిలో ఉండడం వల్ల వారి గురించి బాటుసారులకు కూడ తెలుసుకునే అవకాశం చిక్కలేదు. వారి చుట్టూ ఉన్న దుర్గాధ్రవు ప్రపంచం నుంచి

అల్లాహ్ వారికి ఆత్మయం కల్పించాడు. ఆ విధంగా వారు 309 సంవత్సరాల కాలం నిద్రలో గడిపారు. (దివ్యభురుం ప్రకారం మూడు వందలకు పైబడి తొమ్మిది సంవత్సరాలు. దీన్ని బట్టి 300 సంవత్సరాలు సూర్యమాన సంవత్సరాలని, పైన ఉన్న తొమ్మిది సంవత్సరాలు చంద్రమాన సంవత్సరాల లెక్కలోనివని గ్రహించ వచ్చు.)

ఆ తర్వాత అల్లాహ్ వారిని మళ్ళీ నిద్ర నుంచి లేపాడు. నిద్ర నుంచి మేల్కొన్న తర్వాత ఆ ఏడుగురు తాము చాలాసేపు నిద్రపోయామని అను కున్నారు. అందులో ఒకడు జవాబిస్తూ బహుశా ఒక రోజంతా నిద్రపోయి ఉంటామన్నాడు. మరొకడు జవాబిస్తూ, సూర్యస్తమయం ఇంకా కాలేదు కాబట్టి రోజులో కొంత భాగం మాత్రమే నిద్రపోయి ఉంటామన్నాడు. ఇంకాకడు మాటల్లా దుతూ, “ఈ ఊహాలు కట్టిపెట్టండి. నిజం అల్లాహ్కు మాత్రమే తెలుసు. ముందు నాకు ఆకలి చాలా వేస్తోంది. మనలో ఎవరివైనా పట్టణానికి పంపించి ఆహారం తెప్పిద్దాం. మన జేబుల్లో ఎవరి వద్ద ఎంత సామ్య ఉండో పోగు చేయండి. పట్టణానికి వెళ్లేపారె వరయినా చాలా జాగ్రత్తగా ఉండాలి. మన ఆచూకి ఎవరికి తెలియ కూడు” అన్నాడు. వాళ్ళంతా తమ వద్ద ఉన్న సామ్యను ఒకరికి ఇచ్చారు. అతడిని పట్టణానికి పంపించారు.

ఆ యువకుడు పట్టణం దగ్గరకు చేరుకుంటున్నప్పుడు, అక్కడి పరిసరాలు చూసి చాలా ఆశ్చర్యపోయాడు. అంతా కొత్తగా ఉంది. అతను ఏదీ గుర్తు పట్టలేక పోయాడు. భవనాలు, ప్రజల వస్తుధారణ, వ్యవహారాల అన్నీ మారి పోయాయి. అతను ఒక పలహారశాల చూసి అందులోకి ప్రవేశించాడు. ఆ దుకాణందారుడు యువకుడి ముఖంలోని తేజస్సుకు ఆశ్చర్యపోయాడు. యువకుడు రొట్టిలు కావాలని అడిగాడు. కానీ ఆ యువకుడు ఇచ్చిన నాటేలు చూసి దుకాణందారుడు ఆశ్చర్యపోయాడు. ఆ విచిత్రమైన నాటేలు ఎక్కడి నుంచి తీసుకువచ్చావని ప్రశ్నించాడు. అలాంటి నాటేలు ఇక్కడ వాడకంలో లేవని అన్నాడు. వారిద్దరి మధ్య వాగ్యవాదం ప్రారంభమయ్యాంది. త్వరలోనే జనం గుమి గూడారు. ఆ యువకుడు ఆ ప్రాచీన నాటేలను ఎక్కడి నుంచి సంపాదించాడో తెలుసుకోవాలని ప్రతి ఒక్కరూ భావించారు. ఆ యువకుడు ఆ డబ్బు తన స్వంతమని వాడించాడు. రాజబట్టులు అక్కడికి వచ్చారు. ఆ యువకుడిని న్యాయస్థానానికి తీసుకుపోవడం జరిగింది. అక్కడ ఆ యువకుష్టి ప్రశ్నించడం

జరిగింది. అతను తన గురించి చెప్పాడు. గుహలో ఉన్న తన ఆరుగురు మిత్రుల గురించి కూడా చెప్పాడు. అప్పుడు ప్రజలకు ఆ యువకుడెవరో తెలిసింది. మూడు వందల తొమ్మిది సంవత్సరాల క్రితం పట్టణం నుంచి మాయమైన ఏడుగురు యువకుల్లో ఒకడిగా అతడిని గుర్తించారు. దుర్గార్థపు రాజు మరణించి అనేక వందల సంవత్సరాలయ్యాందని తెలిసి ఆ యువకుడు కూడా ఆశ్చర్య పోయాడు.

కొత్త రాజ్యం

ఈ సంఘటన గురించిన వార్త రాజుగారికి తెలిసింది. ఆయన ఒక సందేశ హరుడిని పంపి ఆ యువకుడిని పిలుచుకురమ్మన్నాడు. యువకుడు చెప్పిన విచిత్రమైన కథ విన్న తర్వాత రాజు ఆ యువకునితో కలసి కొండ గుహ వద్దకు వెళ్ళాడు. యువకుడు తన మిత్రులను గుహ బయటకు రమ్మని పిలిచాడు. ఇప్పుడు భయపడవలసిన పనిలేదని చెప్పాడు. వారు బయటకు వచ్చారు. ఆ యువకుల ముఖాలపై తేజస్సు చూసి రాజు ప్రూస్సిపోయాడు. వారిని చాలా అభిమానంగా ఆలింగనం చేసుకున్నాడు. మిగిలిన యువకులు తమ మిత్రుడి ద్వారా జరిగిన కథ తెలుసుకున్నారు.

రాజు వారిని తన భవనానికి రమ్మన్నాడు. కానీ వారు ఆ ఆహ్వానాన్ని మర్యాదగా కాదంటూ, తమ బంధువులు, మిత్రులు అందరూ మరణించి నందు వల్ల ఇక జీవితంలో తమకు కావలిసింది ఏమీ మిగల్లేదని అన్నారు. వారు చేతులెత్తి అల్లాహ్ను ప్రార్థిస్తూ తమను కారుణ్యంతో కాపాడమని కోరుకున్నారు. ఆ వెంటనే వారి ఆత్మలు వారి శరీరాలను వదలి వెళ్లిపోయాయి. అయినా ఆ యువకుల ముఖాలు తేజస్సుతో ప్రకాశిస్తునే ఉన్నాయి. వారి అంత్యక్రియలకు వేలాది ప్రజలు హజరయ్యారు. కొండ గుహను వారి సమాధిని రాజు అందంగా కట్టించాడు.

(చదవండి దివ్యభురుం : 18:9-26)

సమాధులను అందంగా కట్టించడం ఆన్నది ముహమ్మద్ ప్రవక్త(స) ప్రవచనం ప్రకారం నిషిద్ధం. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స), ఆయన సహచరులు, షహీదులు (అమరవీరులు) ఎవరి ససాగులు కూడా ఈ విధంగా కట్టించబడలేదు.

అయిదవ విభాగం

తున్ననువాన్

ఈ కథలు ప్రవక్త ముహమ్మద్
(స) పుట్టుకు ముందు
కాలానికి సంబంధించినవి

తున్ననువాన్ యూదు మతం
స్వీకరించని వారిని
అగ్నిసుండంలోకి విసరి వేసి
శిక్షించాడు.

గమనిక: చిత్రం కేవలం డోహ్త్యకం

హీ మొయరైట్ వంశానికి చెందిన తున్ననువాన్ రాజు యమన్ దేశాన్ని పాలించేవాడు. తనకు ముందు పాలించిన పాలకుల దుర్మార్గపు పాలనా విధానాన్ని, భోగవిలాస జీవనాన్ని ఆయన ఏవగించుకునేవాడు. దైవారాధన పట్ల అనురకుడైన, ధర్మపూర్వాయముడైన రాజు ఆయన.

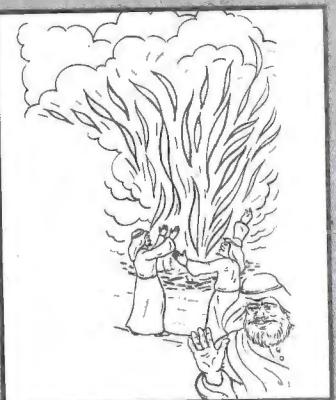
ఎస్రిబో (ఈ నగరానికి తర్వాత 'మదీనా' అన్న పేరు పడింది) కొన్ని యూద తెగలు నివసిస్తుండేవి. రాజు అక్కడికి వెళ్లినప్పుడు ఆ యూదులతో ధార్మిక చర్చలు జరిపేవాడు. చర్చల్లో వారి వాదన ఆయనకు నచ్చింది. ఆయన యూదునిగా మారాడు. తన రాజ్యానికి తిరిగి వచ్చిన తర్వాత తన ప్రజలందరినీ యూద మతం స్వీకరించాలని ప్రకటించాడు. యూద మతం స్వీకరించని వారిని శిక్షించాడు. భయం వల్ల చాలా మంది యూద మతం స్వీకరించారు.

యమన్కు పారుగున ఉన్న నజ్ఞాన్ ప్రదేశంలో క్రయిస్తవులు అల్ప సంఖ్యాకులు. క్రయిస్తవులు రాజుగారి యూద మతాన్ని స్వీకరించడానికి ఇష్టపడలేదు. వారందరినీ అగ్నిగుండం లోకి విసిరేసి శిక్షించాడు. ప్రజలను ఫలానా మతం స్వీకరించాలని అతి త్రువంగా బల వంతంచేసే పద్ధతిని పాటించాడు.

రాజు తన స్వంత అనుభవాల నుంచి కూడా గుణపాతాన్ని స్వీకరించలేదు. ధార్మిక చర్చల ద్వారా ఆయన యూద మతం మంచిదని గ్రహించాడే కాని బలవంతం వల్ల కాదు కదా? ఇతరులను వారి మతాన్ని వదలి ఫలానా మతం స్వీకరించాలని బలవంతం పెట్టడం వల్ల వారి హృదయాలను గెలుచు కోవడం సాధ్యపడదు. తర్వాత రాజు తన దుర్మార్గానికి తగిన ఘలితం అనుభవించాడు. తన రాజ్యాన్ని కోల్పోయాడు. (తర్వాత అధ్యాయంలో ఈ కథను మరింత వివరంగా చదువుకోగలరు).

ఆగ్ని అభూతాల ప్రజలు

విజమైన క్రయిష్టవులను సజీవ
దహనం చేసిన సంఘటన
(క్రి.శ. రమణ శతాబ్దిం)

“ఏక్షాసులైన పురుషులను, ప్రీతిను
వేధింపులకు గురిచేసిన దుర్మాటలు
పక్కాత్మాపవడకపోతే. వారిని
నరకాగ్నిలో తాల్చుడం జయిసుంది”
(ఖర్జన్ : 85 : 10)

గమనిక: చిత్రం సమరం కుచ్ఛిత్వం

ఎడారిలో వేడిగాడు బలంగా కొడు
తోంది. ప్రజలు ఎలాంటి పని చేయ
డానికి సాధ్యపడని వేడి వాతావరణం
అది. నజ్మాన్ నుంచి ఒక వ్యక్తి ‘సన్మా’
నగరానికి వచ్చాడు. ‘సన్మా’ నగరం
యమన్కు రాజధాని. ఆ వ్యక్తి తిన్నగా
రాజు గారి దర్శారుకు వెళ్ళాడు. ఆ సమ
యంలో ఒక సందర్భకుడు రావడాన్ని
చూసి అక్కడి రక్కకభటులు ఆశ్చర్య
పోయారు. వేడికి ముఖం మాడి పోతున్న
సమయంలో వచ్చిన ఆ వ్యక్తిని ఆశ్చ
ర్యంగా చూశారు. ఈ ఎండలో పడి
ఎందుకు వచ్చావని అతన్ని ప్రశ్నించారు.
“రాజు తున్ననువాసీకు ఒక ముఖ్యమైన
విషయం చెప్పడానికి వచ్చాను” అన్నాడు
ఆ వ్యక్తి. భటులు ఆ/వ్యక్తితో రాజుగారు
విక్రాంతి తీసుకుంటున్నారని, కాస్త
చల్లబడిన తర్వాత ఆయన ఉద్యానవనా
నికి వస్తారని, అక్కడ ఆయన సందర్భ
కులను కలుసుకుంటారని చెప్పారు. ఆ
వ్యక్తి రాజుగారు వచ్చేవరకు వేచిఉంటా
నని అక్కడే నీడలో కూలబడ్డాడు.

రాజుగారు ఉద్యానవనానికి వెళు
తున్నప్పుడు ఆ వ్యక్తిని రాజు ముందు
ప్రవేశచెట్టుడం జరిగింది. లాంచనంగా
రాజుగారికి చేయవలసిన నమస్కారాలు,
పందనాలు అన్ని అయిన తర్వాత ఆ
వ్యక్తి తన సందేశాన్ని ఇలా వినిపించాడు.
“శ్రీస్తు తీసుకువచ్చిన కొత్త మతం

నజ్మాన్లో వ్యాపిస్తాంది. చాలా మంది ప్రజలు ఆ మతాన్ని ఇప్పటికే స్వీకరించారు. యూదుల్లో కూడా కొందరు ఆ మతాన్ని అవలంబించారు. కొత్తగా మతం స్వీకరించినవాళ్ళు రోజు మతబోధ చేస్తున్నారు. ప్రజల్లి పాతమతం వదలాలని చెబు
తున్నారు. రాజుగారు తక్కణం చర్య తీసుకోనటల్లయితే ప్రజలందరూ శ్రీస్తు మతానికి
మారిపోతారు” అన్నాడు.

ప్రజలు కొత్త మతం పట్ల ఎందుకు ఆకర్షితులవుతున్నారని రాజుగారు ఆ
వ్యక్తిని ప్రశ్నించాడు. ఆ వ్యక్తి జవాబుగా క్రింది కథ చెప్పాడు:

“నజ్మాన్కు తీసుకువచ్చిన బానిసల్లో భాయ్మియున్ అనబడే గ్రీకు,
సాలోహో అనబడే అరబ్బు ఉన్నారు. భాయ్మియున్ ఒక విగ్రహాధకుని వద్ద
బానిసగా పెరిగాడు. ఆ విగ్రహాధకుడు ఇతడిని ధర్మపరాయణునిగా భావించే
వాడు. ఇతడు పగలంతా కష్టపడి పని చేసేవాడు, రాత్రి దైవాధనలో గడిపేవాడు.
ఒక రోజు సాయంత్రం యజమాని తన బానిస గదిలోకి వెళ్ళాడు. ఆ గదిలో
ఎలాంటి దీపం లేకపోయినా గదంతా వెలుతురు పరచుకుని ఉంది. యజమాని
ఇది చూసి ఆ బానిసను సీ మతం ఏది అని ప్రశ్నించాడు. ఆ బానిస జవాబిస్తూ,
తాను అల్లాహోను ఆరాధిస్తానని చెప్పాడు. అల్లాహో సర్వస్ఫుటికర్త అని, ప్రభువులకు
ప్రభువని చెప్పాడు. ప్రవక్త శ్రీస్తు బోధనల వల్ల ఆ బానిస అల్లాహో గురించి తెలుసు
కున్నాడు. ఆ బానిస తన యజమానితో దేవుడిని మాత్రమే ఆరాధించాలని, విగ్రహా
లను, చెట్లను పుట్లను పూజించడం వల్ల ఎలాంటి ప్రయోజనమూ ఉండడని
చెప్పాడు. వాటికి ఎలాంటి శక్తిసామర్థ్యాలు లేవని, సర్వశక్తిమంతుడు అయిన
అల్లాహో పంపే తుఫానులు సమస్తాన్ని తుడిచేస్తాయని అన్నాడు. యజమాని
మాటల్లాడుతూ, అల్లాహో నిజంగా అలా చేస్తే తాను తన మతం మార్చుకుంటానని
అన్నాడు. భాయ్మియున్ అల్లాహోను ప్రార్థించాడు. ఒక తీవ్రమైన గాలివాన
ప్రారంభమయ్యాంది. కొద్దిసేపటికే భయంకరమైన తుఫానుగా మారింది. ఆ అజ్ఞాన
ప్రజలు ఆరాధిస్తాన్ను తాటిచెట్లను కూకటిపేళ్ళతో ఆ తుఫాను కూల్చివేసింది. ఇది
చూసిన యజమాని తక్కణం భాయ్మియున్ చెప్పిన ప్రకారం, కొత్త ధర్మాన్ని
స్వీకరించాడు. ఈ సంఘటన చాలా దూరప్రాంతాలకు వ్యాపించింది. ప్రజలు
తండోప తండూలుగా కొత్త ధర్మాలోకి మారడం ప్రారంభమయ్యాంది.”

తున్ననువాస్ ఈ కథను జాగ్రత్తగా విన్నాడు. తర్వాత ఆ వ్యక్తిని ప్రశ్నిస్తూ
భాయ్మియున్ గత చరిత్ర గురించి నీకేమన్నా తెలుసా అని ప్రశ్నించాడు. ఆ

వ్యక్తి జవాబిస్తూ భాయమియున్ మిత్రుడు అరబ్బు సాలేహ్ అనీ, సిరియాలో ఇద్దరూ కలిశారని, భాయమియున్ పట్ల సాలేహ్కు అభిమానం ఏర్పడిందని, ఈ ఇద్దరూ కలిశారని, భాయమియున్ మంచివాడు, తెలివిగలవాడని, అందువల్ల సాలేహ్ అతడిని భాయమియున్ మంచివాడు, నిర్ణయించుకున్నాడని, ఒకరోజు వారిద్దరూ ఎడారిలో ప్రార్థన వెన్నంటి ఉండాలని నిర్ణయించుకున్నాడని, ఒకరోజు వారిద్దరూ ఎడారిలో ప్రార్థన చేస్తుండగా ఒక క్రూరమృగం వారి వైపు దూసుకువచ్చిందని, సాలేహ్ బిగ్గరగా చేస్తుండగా ఒక క్రూరమృగం వారి వైపు దూసుకువచ్చిందని, కానీ ప్రార్థనలో మునిగి ఉన్న భాయమియున్ను పిలుస్తూ తప్పకోమన్నాడని, కానీ ప్రార్థనలో మునిగి ఉన్న భాయమియున్ను ఏమాత్రం తొణకలేదని, అతడి మీదకు లంఘించిన క్రూరమృగం భాయమియున్ ఏమాత్రం తొణకలేదని, ఇలాంటి కథలను సాలేహ్ అనేకం చెపుతున్న తక్షణం ప్రాణాలు వదిలిందని, ఈ ఇద్దరినీ అరబ్బులు పట్టుకుని బానిసలుగా అమ్మేశారని తెలియజేశాడు. డని, ఈ ఇద్దరినీ అరబ్బులు పట్టుకుని బానిసలుగా అమ్మేశారని తెలియజేశాడు.

ఈ కథ యావత్తు విన్న రాజు ఆగ్రహంతో మండిపడ్డాడు. నజ్ఞాన్లో మరో చట్టాలను మతం ఎలా ఉంటుంది? ఇక్కడి ప్రజలు తోరాత్ చట్టాలు తప్ప మరో చట్టాలను ఎలా అవలంబిస్తారని చిందులు వేశాడు.

నజ్ఞాన్ ప్రజలు తోరాత్ మతాన్ని మళ్ళీ అవలంబించకపోతే వారికి గుణ పారం నేర్పుతానని ప్రతిజ్ఞ చేశాడు. ఆ వెంటనే తున్నవాన్ ఒక పెద్ద సైన్యాన్ని తీసుకుని నజ్ఞాన్కు బయలుదేరాడు. అక్కడికి వెళ్లగానే క్రయిస్తవ నాయకులను పిలిచి వారికి పోచ్చరికలు జారీచేశాడు. “మీరు తుఱు మతాన్ని మళ్ళీ స్వీకరిం చండి లేదా నా శిక్ష రుచిచూడండని” హూంకరించాడు. కానీ క్రయిస్తవ నాయ చండి లేదా నా శిక్ష రుచిచూడండని” హూంకరించాడు. అక్కడికి వెళ్లగానే క్రయిస్తవ నాయకులను ఎంత క్రూరంగా మంటల్లో విసరేసి చంపింది తెలియజేశాడు. తున్నవాన్ పై ఒక సైన్యాన్ని పంపి అతడి గర్వాన్ని, అణచివేతలను పరిసమాప్తి చేయాలని కోరాడు. చక్రవర్తి వెంటనే అబిసీనియా రాజు నజాపీకి ఒక లేఖ రాశాడు. అబిసీనియాను ఇప్పుడు ఇధియోపియా అంటున్నారు. నజాపీ క్రయిస్తవ రాజు. ఇధియోపియా రాజ్యం ఎమన్కు పారుగున ఉంది. నజ్ఞాన్ నుంచి వచ్చిన వ్యక్తికి ఆ లేఖను ఇచ్చి వెంటనే వెళ్లి నజాపీని కలువమన్నాడు చక్రవర్తి.

చేశాడు. కేవలం ఒకేఒక్క వ్యక్తి ఈ హత్యాకాండ నుంచి ప్రాణాలతో బయటపడ గలిగాడు. ఈ సంఘటనను అల్లాహ్ దివ్య ఖుర్జన్లో ప్రస్తావిస్తూ ఇలా హెచ్చరించాడు:

“పియాసులైన పురుషులను, స్త్రీలను వేధింపులకు గురిచేసిన ఈ దుర్మార్గులు పశ్చాత్తాపవడకపోతే వారిని నరకాగ్నిలో కాల్పండం జరుగుతుంది”

(దివ్యఖుర్జన్ : 85:4-10)

(ఇక్కడ క్రయిస్తవులను దివ్యఖుర్జన్ వియాసులుగా పేర్కొంది. ప్రవక్త క్రీస్తు అసలు బోధనలను విశ్వసించిన వారినే ఈ విధంగా సంబోధించడం జరిగింది. అంతేకాని దైవకుమారుడన్న భావాన్ని నమ్మేవారిని కాదు.)

నజాపీ క్రయిస్తవ రాజు)

నజ్ఞాన్లో ఒక వ్యక్తి ఈ ఆగ్నిగుండం శిక్ష నుంచి తప్పించుకుని పారిపోగలిగాడు. ఆ వ్యక్తి కాన్స్టాంటివోపుల్ సామూజ్యానికి పారిపోయాడు. కాన్స్టాంటివోపుల్ చక్రవర్తి క్రయిస్తవ పరిరక్షకునిగా ఉండేవాడు. నజ్ఞాన్ నుంచి పారిపోయి వచ్చిన వ్యక్తి రోదిస్తూ జరిగిన వృత్తాంతం యావత్తు వివరించాడు. అల్లాహ్ ఆరాధకులను ఎంత క్రూరంగా మంటల్లో విసరేసి చంపింది తెలియజేశాడు. తున్నవాన్ పై ఒక సైన్యాన్ని పంపి అతడి గర్వాన్ని, అణచివేతలను పరిసమాప్తి చేయాలని కోరాడు. చక్రవర్తి వెంటనే అబిసీనియా రాజు నజాపీకి ఒక లేఖ రాశాడు. అబిసీనియాను ఇప్పుడు ఇధియోపియా అంటున్నారు. నజాపీ క్రయిస్తవ రాజు. ఇధియోపియా రాజ్యం ఎమన్కు పారుగున ఉంది. నజ్ఞాన్ నుంచి వచ్చిన వ్యక్తికి ఆ లేఖను ఇచ్చి వెంటనే వెళ్లి నజాపీని కలువమన్నాడు చక్రవర్తి.

నజాపీ నిజమైన క్రయిస్తవుడు. తోటి క్రయిస్తవులు నజ్ఞాన్లో ఎదుర్కొన్న దారుణాల గురించి విన్న నజాపీ చాలా ఆవేదన చెందాడు. తక్షణం ఒక పెద్ద సైన్యాన్ని ఎమన్కు పంపించి తగిన ప్రతీకారం చేయాలని సంకల్పించాడు. భీకర యుద్ధం జరిగింది. తున్నవాన్ ఆ యుద్ధంలో దారుణ పరాభవానికి గుర య్యాడు. ఈ యుద్ధ ఫలితంగా ఎమన్ ఇధియోపియాకు వలస రాజ్యంగా మారింది.

సబూ రాజ్యం

“మేము సబూ వారి ఆనకట్టను
తెంచి వారిపైకి వరదను
పంచాము.”

(దివ్యఖుర్జున్ : 34 : 16)

గమనిక: చిత్రం కేవలం దృష్టుకుం

ఎ మన్లో ముఅన్నియా పరిపాలన అంతమయ్యంది. రాజ్యం సబా వారి హస్తగతమైంది. అయితే సబాలు కూడా పాత రాజుల సంప్రదాయాలు, భాష, విధానాలనే అవలంబించారు. అతి కొద్ది కాలంలోనే వారు అసాధారణ ప్రగతి సాధించారు. మారిబ్ పట్టణం రాజునిగా వారి పరిపాలన కొనసాగింది.

ఎమన్ చాలా సారవంతమైన దేశం. విశాలమైన లోయలు, మైదానాలతో విరాజిల్లే దేశం. కాని నీటి సమస్య తీవ్రంగా ఉంది. వరక్కాలంలో వానలు బాగా కురిసేవి. కాని వర్షపు నీరు ఎక్కడా నిలువ ఉండేది కాదు. మొత్తం నీరంతా ప్రవహించి పోయేది. ఎమన్ ప్రజలు కష్టజీవులు. ఒక గొప్ప నీటిపారుదల వ్యవస్థను నిర్మించుకున్నారు. అక్కడ సహజమైన నదులేపి లేవు. అందువల్ల వర్షపు నీటిని ఆనకట్టల ద్వారా నిలువ చేసి నదుల ద్వారా తమ అవసరాలకు కాలువల ద్వారా తమ అధారంగానే వ్యవసాయం జరిగేది. మారిబ్ లో చాలా పెద్ద నీటి పారుదల వ్యవస్థ ఉండేది. ప్రాచీన కాలంలో ఇలాంటి నీటిపారుదల వ్యవస్థ, ఇలాంటి ఇంజనీరింగ్ వైపుల్యం చాలా అరుదుగా కనబడుతుంది. కేవలం బాచిలోని యాలో మాత్రమే ఇలాంటి నీటిపారుదల వ్యవస్థ ఉండేది. మారిబ్ నుంచి

ఎమన్లోని చాలా ప్రాంతాలకు నీరు సరఫరా అయ్యేది. ఈ నీటిపారుదల వ్యవస్థ వల్ల ఆ ఎడారి నేలలు చాలా పరకు సస్యశాయమలం అయ్యాయి. మారిబ్ పట్టణం ఒక పెద్ద ఉద్యానవనంలా ఉండేది. ప్రజలు చాలా కష్టించి వని చేసేవారు. ఘలితంగా పంటలు పుష్టిలంగా పండేవి. పశునంపదతో, పాడిపంటలతో దేశం అలరారేది. కాని ప్రజలు ఈ సౌభాగ్యం యావత్తు అల్లహ్ ప్రసాదించినదని మరచి పోతే సంపద, భోగభాగ్యాలు కూడా శాపాలుగా పరిణమిస్తాయి. భోగభాగ్యాల జీవితం వారిని ఏమరుపాటుకు గురిచేసింది. దేవుళ్లి మరచిపోయేలా చేసింది. అనేక రకాల చెడులు వారిలో చోటుచేసుకున్నాయి. వారు స్వాధీనరులుగా, అహంకారులుగా తయారయ్యారు. చివరకు సామరితనానికి గురయ్యారు. ఆన కట్టల నిర్వహణ విషయంలో అత్యద్ద చూపారు.

ఒక రాత్రి విపత్తు విరుదుకుపడింది. అతిపెద్ద ఆనకట్ట తెగింది. కట్ట తెంచుకున్న నీరు ఒకదాని తర్వాత ఒకటిగా అనేక ఆనకట్టలను ధ్వంసం చేసింది. ఆ మహావరదలో యావత్తు దేశం నాశనమయ్యంది. నీటిపారుదల వ్యవస్థ యావత్తు కుప్పకూలిపోయింది. ఒకప్పుడు ఉద్యానవనంగా అలరారిన దేశం ఒక శిథిల నగరంలా మారింది. అడవి చెట్లు, పిచ్చిమొక్కలు, చింతపండువంటి ఘలులు తప్ప మరేమీ పండని నేలగా రూపొంతరం చెందింది. చివరకు ఒకప్పుడు ఉద్యానవనాల్లో కిలకిలరావాలతో ఆహ్లాదపరిచిన పక్కలు కూడా వలన పోయాయి. సబా ప్రజలు తమ ఇశ్రూవాిత్యు వదలి ఇతర ప్రాంతాలకు తరలి పోవలసి వచ్చింది. కొందరు సిరియా వెళ్లిపోయారు. కొందరు మక్కాలోను, కొందరు ఎస్రిబ్లోను, ఇతర ప్రదేశాలలోను వెళ్లి స్థిరపడ్డారు. ఆ విధంగా ఆ ప్రజలు చెల్లాచెదరయ్యారు.

సబా ప్రజలకు ఎదురైన విపత్తు గురించి తర్వాతి తరాలు కథలుగా చెప్పకొన్నాయి. అల్లాహ్ కారుణ్యం వల్ల అపరిమిత సౌభాగ్యాలు పొందిన వారు దేవుళ్లి మరచిపోయి ఏ విధంగా నాశనమైంది అనేక తరాల వారికి గుణ పారంగా మిగిలిపోయింది.

(దివ్యఖుర్జున్ : 34:15-20)

త్రిబ్రహ్మ

(పీసుగుల వాళ్ళ గాధ)

నీ ప్రభువు పీసుగుల వారిపట్ల వ్యవహారించిన తీరును నీపు చూడ లేదా?..... ఎట్లకేతలు, ఆయన వారిని తిని (తొక్కి వేసి)న తొక్కు మాదిగా చేసేశాడు.

(ఖుర్జన్ 105 : 1 - 5)

గమనిక: దిత్తం కేవలం డూహత్కం

అ బీసీనియా పరిపాలనలో ఉన్న యమన వలస రాజ్యానికి సైన్యాధిపతి అబ్రహ్మ. తన సైన్యంతో యమన్పై అధికారాన్ని కైవసం చేసుకున్నాడు. అబ్రహ్మతో యుద్ధం చేసే బదులు అతడినే ఎమన్కు గవర్నరుగా నియమించడం మంచిదని అబీసీనియా రాజు భావించాడు.

యమన్కు పారుగున ఉంది మక్కా. యమన్ ప్రజలే కాదు, ఆ చుట్టూ ప్రక్కల ప్రజలందరూ మక్కా పట్ల గౌరవాదరాలు, భక్తిప్రవత్తులు ప్రదర్శించడాన్ని అబ్రహ్మ చూశాడు. మక్కా యాత్రకోసం ప్రజలు దూరదూర ప్రాంతాల నుంచి రావడాన్ని చూశాడు. ప్రజలను క్రయిస్తువం పట్ల ఆకర్షితులయ్యేలా చేయడానికి, వారిని మక్కాకు దూరం అయ్యేలా చేయడానికి నిర్ణయించుకుని సన్తాన నగరంలో ఒక అందమైన ఆరాధనాలయం నిర్మించాడు. సన్తా పట్టణం యమన్కు రాజధాని నగరం. మక్కా లోని కాబా గృహం చాలా సాధారణంగా ఉంటుంది. అబ్రహ్మ రాజు సన్తాలో నిర్మించిన ఆరాధనాలయం అట్టహా సంగా, అనేక అలంకరణలతో చాలా అకర్షణీయంగా ఉంటుంది. కాని అంత గొప్ప కట్టడాన్ని నిర్మించినప్పటికీ అతను ఊహించినట్లు జరగలేదు. వివిధ ప్రదేశాల ప్రజలే కాదు, స్వయంగా తన

ప్రజలు కూడా మక్కా యాత్రకు వెళ్ళడం మానుకోలేదు. ప్రాచీన కాబాకు పోటీగా అబ్రహ్మ కొత్త దైవగృహాన్ని నిర్మించాడని చెప్పుకుంటూ ప్రజలు అతడి ప్రయత్నాల పట్ల సమ్ముఖునేవారు. అబ్రహ్మ నిర్మించిన ఆరాధనాలయాన్ని కనాన్కు చెందిన ఒక వ్యక్తి దూషించడమే కాదు, ఆరాధనాలయానికి నష్టం కలిగించాడు. దీంతో అబ్రహ్మకు తీవ్రమైన కోపం వచ్చింది. కాబా గృహం పట్ల ప్రజలకున్న అభిమానం వల్లనే, కాబా గృహం పట్ల ప్రజలకున్న గౌరవప్రపత్తుల కారణంగానే తాను నిర్మించిన ఆరాధనాలయం పట్ల అనుచితంగా వ్యవహరిస్తున్నారని భావించాడు. కాబా పట్ల అతని కోపం, ద్వేషం ఎక్కువయ్యాయి. ఎలాగ్గొనా కాబా గృహాన్ని నాశనం చేయాలని భావించాడు. కాబా గృహంపై దాడికి ఒక పెద్ద సైన్యాన్ని సమకూర్చుకున్నాడు.

వ్యతిరేకత

అబ్రహ్మ రాజు కాబా పట్ల విద్యేషం పెంచుకున్నప్పటికీ ఎమన్ ప్రజలు మాత్రం కాబా పట్ల గౌరవాదరాలు ప్రదర్శించారు. కాబాను కూలదోయాలన్న అబ్రహ్మ ఆలోచనను తీవ్రంగా వ్యతిరేకించారు. తునాఫర్ అనే ఒక ధర్మపరాయణు ప్రజలను సమీకరించి అబ్రహ్మ సైన్యంతో పోరాడాడు. కానీ బలమైన అబ్రహ్మ సైన్యం ముందు వారు నిలువలేకపోయారు. ఇంకా కొన్ని తెగలు కూడా అబ్రహ్మను వ్యతిరేకించాయి. కాని వారేవ్యరూ అబ్రహ్మను నిలువరించలేక పోయారు. అందరినీ అబ్రహ్మ ఓడించాడు. ఓడిపోయిన తెగలు భారీకప్పాలు చెల్లించి అబ్రహ్మకు లొంగిపోవలసి వచ్చింది. ఇలా ఓడిపోయిన తెగలకు చెందిన వారిలో కొందరిని అబ్రహ్మ తన వెంట మక్కాకు రమ్మన్నాడు. మక్కాకు వెళ్ళి సురక్షిత మార్గం చూపాలని ఆదేశించాడు. అబూరిగాల్ అనే వ్యక్తి అబ్రహ్మకు ముగమ్మన్ ప్రాంతానికి దారి చూపాడు. ముగమ్మన్ ప్రదేశం తాయిఫ్, మక్కాలకు మధ్యన ఉంది. అబ్రహ్మ సైన్యం అక్కడ బిడారు వేసింది (అబూరిగాల్ సమాధి ముగమ్మన్ వద్ద ఇప్పటికీ భద్రంగా ఉందంటారు).

అక్కడి నుంచి అబ్రహ్మ బలమైన దశాన్ని పంపి తిపోమా, ఖుర్జైవ్ తెగల పశుపులను స్వాధినపరచుకుని తీసుకురమ్మన్నాడు. అబ్రహ్మ సైన్యం ఆహార అవసరాలకు ఆ పశుపులు కావాలి. అలా దోచుకువచ్చిన పశుపుల్లో మక్కాలోని ఖుర్జైవ్ నాయకుడు, హాషిమ్ కుమారుడు అబ్బుల్ ముత్తలిబ్బు చెందిన రెండు

వందల ఒంటెలు కూడా ఉన్నాయి. హాజ్ యాత్రికులకు నీటి సరఫరా చేసే బాధ్యత కూడా ఆయన నిర్వహిస్తుంటారు (అబ్బుల్ ముత్తలిబ్ ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)కు తాతగారు).

మక్కా ప్రజలు అబ్రహమ్ పట్టణంలోకి రాకుండా అడ్డుకోవాలని సన్నా హోలు ప్రారంభించారు. ఒక సైన్యాన్ని సమకూర్చడం మొదలుపెట్టారు. కానీ అబ్రహమ్ సైన్యాన్ని చూసిన తర్వాత, అంత భారీ సైన్యాన్ని నిలువరించడం తమ వల్ల కాదని గ్రహించారు.

అబ్రహమ్ వద్ద నుంచి ఒక సందేశహరుడు మక్కా నగరానికి వచ్చాడు. ఖుర్జే నాయకులతో కలసి మాటల్డాలన్నాడు. అతడిని అబ్బుల్ ముత్తలిబ్ వద్దకు తీసుకువెళ్లారు. ఆ సందేశహరుడు అబ్రహమ్ సందేశాన్ని వినిపించాడు. అబ్రహమ్ మక్కా నగర ప్రజలతో పోరాడాలని రాలేదు. వారికి ఎలాంటి హోని తలపెట్టడం అతడి ఉద్దేశ్యం కాదు. అబ్రహమ్ కేవలం కాబా గృహాన్ని పడగొట్టడానికి మాత్రమే వచ్చాడు. కాబట్టి ఈ విషయం చర్చించడానికి అబ్బుల్ ముత్తలిబ్ ను అబ్రహమ్ ఆహారానించాడు.

బంటెల సమస్య

అబ్బుల్ ముత్తలిబ్ తన కుటుంబ సభ్యులతో, తన సలహాదారులతో కలసి అబ్రహమ్ వద్దకు వెళ్లారు. అబ్బుల్ ముత్తలిబ్ గాంభీర్యం చూసి అబ్రహమ్ అవాక్సయ్యాడు. ఆయన్ను చాలా మర్యాదగా ఆహారానించాడు. తన ప్రక్కన ఆయన్ను కూర్చుండబెట్టుకున్నాడు. ఆ విధంగా రాజు తన ప్రక్కన కూర్చుండబెట్టడం అత్యున్నత స్థాయి మర్యాదకు చిహ్నం. అబ్రహమ్ ఆయనతో మీరేమన్నా విజ్ఞప్తి చేయాలను కుంటున్నారా అని ప్రశ్నించాడు. అబ్బుల్ ముత్తలిబ్ జవాబిస్తూ, సైన్యం పట్టుకెళ్లిన తన రెండు వందల ఒంటెలను తిరిగి ఇప్పించాలని అన్నాడు. ఈ విజ్ఞప్తి విని అబ్రహమ్ కాస్త నిరాశ చెందాడు. అబ్బుల్ ముత్తలిబ్ తో, “నేను మిమ్మల్ని మొదట చూసినపుడు మీ గాంభీర్యం చూసి అచ్చేరువుండాను. అందువల్లనే మీకు అత్యున్నత మర్యాద ఇచ్చాయి. కానీ ఇప్పుడు మీరు ఒక సాధారణ మనిషి మాదిరి చాలా చిల్లర స్థాయి విజ్ఞప్తి చేశారు. ఇక మీ మీద నాకు ఎలాంటి గౌరవం మిగల్లేదు. మీరు కాబా గృహాన్ని కాపాడాలని విజ్ఞప్తి చేస్తారని నేను భావించాను” అన్నాడు. అబ్బుల్ ముత్తలిబ్ వెంటనే జవాబిస్తూ, “నేను ఆ ఒంటెలకు

యజమానిని, వాటిని మీ సైన్యం ఎత్తుకు వచ్చింది. ఇక కాబా విషయ మంటారా.. కాబా గృహం యజమాని ఉన్నాడు. దాని రక్షణ ఆయనే చూసు కుంటాడు” అన్నారు. అబ్రహమ్ ఈ మాటలు విని కోపంగా, “మా నుంచి మిమ్మల్ని ఎవరు కాపాడగలరు?” అన్నాడు. “అయితే, మీ యిష్టం వచ్చినట్లు చేసుకోండి” అన్నారు అబ్బుల్ ముత్తలిబ్. మహాగంభిరంగా కనబడే ఆ వృద్ధుని నిర్లక్ష్యధోరణి చూసి అబ్రహమ్ మరేమీ మాటల్లాడ లేకపోయాడు. తన సైన్యం పట్టుకువచ్చిన ఒంటెలను అప్పగించాడు.

అబ్బుల్ ముత్తలిబ్ తో నచ్చిన ఇతర సభ్యులు అబ్రహమ్కు నచ్చజెప్పడానికి, కాబా గృహానికి సష్టుం కలిగించకుండా చూడడానికి ప్రయత్నించారు. అందుకు బదులుగా తిహామా, ఖుర్జే తెగలు పండించే పంటలో మూడవ వంతు అబ్రహమ్కు చెల్లించడానికి కూడా సిద్ధపడ్డారు. కాని అబ్రహమ్ ఒప్పుకోలేదు. అతడు సంపద కోసం రాలేదు. కాబాను ధ్వంసం చేయాలన్న ఉద్దేశ్యంతోనే వచ్చాడు. మక్కా ప్రతిసిధ్యులు బరువెక్కిన హృదయాలతో వెనుదిరిగారు. ఇప్పుడేం జరుగనుందో వారికి అర్థం కాలేదు.

ఖూళీ అయిన మక్కా

అబ్బుల్ ముత్తలిబ్ మక్కా ప్రజలను నగరం వదలి కొండల్లో తలదాచుకోవ లసిందిగా సలహా ఇచ్చారు. అబ్రహమ్ సైన్యం వేళ్లే వరకు తిరిగి నగరానికి రావడని అన్నారు. ఆ రాత్రి మక్కా ప్రజలు కాబా గృహానికి వీడ్చేలు ప్రదక్షిణ చేశారు. అబ్బుల్ ముత్తలిబ్, ఆయన సలహాదారులు కాబా గృహం ద్వారాన్ని ఆలింగనం చేసుకుని సుదీర్ఘకాలం దేవుణ్ణి ప్రార్థించారు. ఎలాగైనా కాబా గృహాన్ని కాపాడాలని మొరపెట్టుకున్నారు.

మరుసటి రోజు అబ్రహమ్ తన ఏనుగునెక్కి కాబా గృహాన్ని ధ్వంసం చేయడానికి బయలుదేరాడు. ఆ సైన్యం కాబా సమీపిస్తున్నప్పుడు హలాత్తుగా అబాబీల్ అని పిలువబడే పక్కలు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చాయి. ఆ పక్కలు గులక రాళ్లను కరచుకు వచ్చాయి. ఆ మహాసైన్యంపై ఆ పక్కలు రాళ్లను వేయడం ప్రారంభించాయి. పక్కలు జారవిడిచిన ఆ రాళ్లు శరవేగంగా సైనికుల శరీరాలను చిల్పుతూ నేలపై పడసాగాయి. చాలా మంది అప్పటికప్పుడే మరణించారు. అబ్రహమ్ తీవ్రంగా గాయపడ్డాడు. తన సైన్యాన్ని తక్కణం ఉపసంహరించుకుని

ఎమన్కు తిరుగు ప్రయాణమయ్యాడు. ఎమన్ రాజుని నగరం సన్తా చేరుకున్న తర్వాత కొన్ని రోజులకే అబుహో తీవ్రమైన బాధతో మరణించాడు. అప్పటి నుంచి అరబ్బులు తమ కేలండరును మార్చుకుని ఈ సంవత్సరం నుంచి కొత్త కేలండరును, “ఎనుగుల సంవత్సరం” నుంచి లెక్క మొదలయ్యే కేలండరును తయారు చేసుకున్నారు.

ఈ అధ్యాత్మమైన సంఘటన నిజానికి ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) రాకు ముందు, అయిన రాకను సూచిస్తూ జరిగింది. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) కూడా ఆ సంవత్సరమే జన్మించారు. అయిన పెరిగిపెద్దయి కాబా గృహాన్ని విగ్రహాధన నుంచి కాపాడారు.
(దివ్యఖుర్జన్ : 105 : 1-5)

గ్రహించవలసిన పాతాలు

- మనం చరిత్ర నుంచి గుణపాతాలు గ్రహించాలి.
- అబుహో వద్ద ఉన్న బలమైన సైన్యాన్ని ఎదిరించదం ఆబ్బుల్ ముత్తలిబ్ తెగవారి చిన్న సైన్యానికి సాధ్యం కాదు. అందువల్ల ఆయిన వివేకాన్ని ప్రదర్శిస్తూ అబుహోను ఎదిరించకుండా ఉరుకున్నారు. తన ప్రజలను ఆ ప్రాంతం నుంచి దూరంగా పంపి వారిని కాపాడారు. అల్లాహో రక్షించేవాడని ఆయిన బలంగా విశ్వసించేవారు.

ఆరవ విభాగం

ఇస్లామీయ యుగం

“ఆయైనే తన ప్రవక్తకు సన్మానిస్తూ సత్యధర్మాన్ని ఇచ్చిపంపాడు - దూన్ని మత ధర్మాలన్నింటిపై ఆధిక్యం వహించేలా చేయటానికి! ఈ విషయం బహుమానాధకులకు ఇష్టంలేకపోయినా సరే.”
(ఖుర్జన్ 61 : 9)

ఈ విభాగంలో దివ్యఖుర్జన్లో ప్రస్తావనకు వచ్చిన కొన్ని ముఖ్యమైన సంఘటనలను తెలుసుకుండాం. ఇస్లామీయ యుగం ప్రారంభ కాలానికి సంబంధించిన సంఘటనలిని. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) జీవిత కాలానికి సంబంధించిన వివిధ సంఘటనల గురించి ఇక్కడ తెలుసుకుండాం. ఇందులో కొన్ని పోరాటాలు ఉన్నాయి. కొన్ని యుద్ధాలు ఉన్నాయి. ఇస్లామ్ శత్రువులు, కొండరు చరిత్రకారులు కూడా ఈ పోరాటాలు, యుద్ధాలను ప్రస్తావిస్తూ ఇస్లామ్ కత్తి వల్ల వ్యాపించిందని ఆరోపిస్తుంటారు. కానీ ఈ ఆరోపణ అర్థంలేని, వాస్తవ విరుద్ధమైన ఆరోపణ మాత్రమే.

అణచివేతలు

ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) మక్కా నగరంలో నివసించేవారు. వదుమూడు సంవత్సరాల కాలం ఆయన మక్కా ప్రజలకు శాంతియుతంగా నచ్చజెబుతూ ఇస్లామ్ ప్రచారాన్ని నిర్వహించారు. దేవుడొక్కడేననీ, ఆయన్ను మాత్రమే ఆరాధించాలని చెప్పినందుకు ఆయన్ను, ఆయిన అనుచరులను ఆయన స్వీంత తెగకు చెందిన ఖురైష్ ప్రజలు తీవ్రమైన వేధింపులకు, చిత్రహింసలకు గురి చేశారు. ఆయిన అనుచరులను కొండరిని చిత్రవధకు గురిచేసి చంపారు. ఈ వేధింపులు, చిత్రహింసలన్నీ ఆయిన

వోనంగా భరించారు. తనను హతమార్ఘాలని వారు కుటుపన్నడం గురించి తెలిసిన తర్వాత మాత్రమే ఆయన యస్తిబ్ (మదీన) నగరానికి తరలిపెళ్ళి పోయారు. ఆయన ఆస్తిపొస్తులను, ఆయన అనుచరుల ఆస్తిపొస్తులను మక్కలోని ఖురైమలు స్వాధినం చేసుకున్నారు.

మదీనాలో ఒక బలమైన ముస్లిం (ఏకదైవారాధకుల) రాజ్యాన్ని స్థాపించిన తర్వాత ఆయన అణచివేతదారులపై ఒక ఆర్థిక యుద్ధాన్ని ప్రారంభించారు. ఆ విధంగా మతస్వేచ్ఛ, వాక్స్యాతంత్ర్యం తదితర స్వేచ్ఛలను కాపాడడానికి ప్రయత్నించారు. మొదట ఆయన ఖురైమల ఒక వ్యాపార బృందాన్ని అడ్డుకోవాలని చూశారు. కానీ ఆ బృందం తప్పించుకుంది. మక్కల ఖురైమలు ఒక పైన్యాన్ని పంపి ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను, ఆయన అనుచరులను అందరినీ అంతం చేయాలని చూశారు. అప్పుడు అల్లాహ్ ఆయనకు పూర్తి స్థాయి యుద్ధం చేసే అనుమతి ఇచ్చాడు.

ఎవరికి వ్యుతిరేకంగా యుద్ధం చేయబడుతూ ఉండే, వారికి (యుద్ధం చేయటానికి) అనుమతి ఇవ్వబడింది; ఎందుకంటే వారు అన్యాయానికి గురి అయినవారు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ వారికి సహాయం చేయగల సమర్థుడు. వారు అన్యాయంగా తమ ఇళ్ల నుండి తరిమివేయబడినవారు. వారి తప్పు కేవలం, “అల్లాహ్ మా ప్రభువు” అని అనటమే. అల్లాహ్ గనక ప్రజలను ఒకరి ద్వారా మరొకరిని తోలగిన్న ఉండకపోతే, ఆత్మమాలు, చర్చిలు, యూదుల ప్రార్థనా లయాలు, మస్జిదులు- వేటిలో అల్లాహ్ పేరు అత్యధికంగా స్ఫురింపబడుతుండే- అన్ని ధ్వంసం చేయబడి ఉండేవే. అల్లాహ్కు సహాయపడేందుకు సమాయత్తం అయిన వారికి అల్లాహ్ కూడా తప్పకుండా నహాయపడతాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ మహాబలుడు, సర్వాధిక్యుడు.

(దివ్యఖుర్జన్ : 22:39-40)

కానీ అణచివేతలకు పాల్పడడాన్ని, ఇతరుల హక్కులకు భంగం కలిగించడాన్ని అల్లాహ్ నిషేధించాడు. అలాగే ఇస్లామ్ ప్రచారంలో బలప్రయోగాన్ని కూడా అల్లాహ్ అనుమతించలేదు.

“ధర్మం విషయంలో నిర్వంధంకానీ, బలాత్కారంకానీ లేవు. సత్యవాక్య అనత్యవాక్యుల నుండి ప్రస్తుతం చేయబడింది.” (దివ్య ఖుర్జన్ : 2:256)

“ఇది సత్యం, మీ ప్రభువు నుండి వచ్చింది. ఇష్టమైనవారు దానిని స్వీకరించ నూవచ్చు. ఇష్టంకాని వారు దానిని తిరస్కరించనూ వచ్చు”

(దివ్యఖుర్జన్:18 - 29)

జిలాల్ (రజి)

మక్కల నగరం. ఖలఫ్ కుమారుడు ఉమయ్యా, ఇంట్లో కూర్చుని ఉన్నాడు. ఒక వ్యక్తి వచ్చి అతని ప్రక్కన కూర్చుని, “ఉమయ్యా! నీకి విషయం తెలుసా... అభిసేనియాకు చెందిన నీ నీగ్రో బానిస బిలాల్, రాత్రులు ముహమ్మద్ను సందర్శించడానికి దొంగచాటుగా వెళుతున్నాడు. వాడు కొత్త మతం స్వీకరించాడనీ, ఇతరులను కూడా కొత్త మతం స్వీకరించేలా ప్రేరిపిస్తున్నాడని నాకు తెలిసింది” అన్నాడు. ఈ మాటలు నినగానే ఉమయ్యా ఉలిక్కిపడ్డాడు. “నువ్వు చెప్పేది నిజమేనా?” అన్నాడు నమ్మలేనట్లు. “నా దగ్గర సాక్షాత్ లున్నాయి. నీకు చెబితే నీ బానిసను అదుపులో ఉంచుకుంటావని వచ్చాను. ఇతర బానిసలు కూడా పెడదారి పట్టకుండా నీ బానిసను కట్టడి చేయ. అసలే మనవాళ్లలో ఉన్నత వంశాల వాళ్లు కూడా కొత్త మతం స్వీకరిస్తున్నారు” అన్నాడు. ఉమయ్యాకు తీవ్రమైన కోపం వచ్చింది. బిలాల్ (రజి)కు మరచిపోలేని పాఠం నేర్చాలనుకున్నాడు.

జిలాల్ (రజి) ఒప్పుకోలు

ఉమయ్యా వెంటనే బిలాల్(రజి)ను పిలిచి, “రాత్రులు దొంగచాటుగా ముహమ్మద్ (స)ని కలువడానికి వెళుతున్నావా లేదా? ముహమ్మద్ (స) మతాన్ని స్వీకరించావా లేదా? మన దేవుళ్లు లాత్, ఉజ్జాలను నువ్వు తిరస్కరిస్తున్నావా?” అంటూ ప్రశ్నల వర్షం కురిపించాడు. తన యజమాని చాలా కోపంగా ఉండడం చూసి బిలాల్ (రజి) మొదట కంగారుపడ్డారు. అయినా జవాబిస్తా, “నేను ఇస్లాం స్వీకరించానన్న విషయాన్ని కాదనడం లేదు. నేను ముహమ్మద్ (స) సందేశాన్ని హృదయపూర్వకంగా విశ్వసిస్తున్నాను” అన్నారు. ఉమయ్యా కోపంతో ఊగి పోయాడు. “నువ్వు ఒక బానిసవు మాత్రమే. నిన్ను కొన్న రోజునే నేను నీ శరీరాన్ని, నీ మనస్సును, నీ ఆత్మను కూడా కొనేశాను. అంటే నువ్వు నీ యిష్టం వచ్చినట్లు అలోచించడానికి, చేయడానికి ఎలాంటి స్వేచ్ఛ లేదు. ఇక్కడ నువ్వు నా ఆదేశాలు వినడం మాత్రమే చేయాలి. నేను ఆరాధించే దేవుళ్లను మాత్రమే నువ్వు కూడా ఆరాధించాలి” అని చిందులు వేశాడు. బిలాల్ (రజి) బెదరలేదు. “నా శరీరం

(రజ) బిలాల్ (రజి)తో, “అల్లాహ్ ప్రసన్నత కోసం నేను నీకు స్వేచ్ఛ ప్రసాది స్తున్నాను. కానీ ముందు నాతో రా.. నీ గాయాలకు చికిత్స చేయడం అవసరం” అన్నారు. తనతో పాటు బిలాల్(రజి)ను ఇంటికి తీసుకెళ్ళి ఆయన గాయాలకు చికిత్స చేయించారు.

క్రూరుడైన ఉమయ్యాకు, జాలిగుండె కలిగిన అబూబక్రీ(రజి)కు మధ్య ఉన్న విభేదాన్ని దివ్యఖుర్జాన్ ఈ క్రింది విధంగా ప్రస్తావించింది:

“నేను మమ్మల్ని ప్రజ్ఞలించే అగ్ని గురించి పోచ్చరించాను. (సత్యాన్ని) తిరస్కరించి, ముఖం తిప్పుకున్న పరమ దౌర్శాగ్యాడు తప్ప మరెవ్వురూ అందులో కాలిపొరు. పరిశుద్ధడు కాపటానికి తన సంపదము ఖర్చుచేసే పరమ దైవభీతిపరుడు దానికి దూరంగా ఉంచబడడతాడు. అతనికి ఎవ్వురూ ఏ విధమైన ఉపకారం చేయలేదు దానికి అతను బదులు తీర్చేందుకు. అతను కేవలం మహేషాన్నతుడైన తన ప్రభువు ప్రసన్నతను పొందటానికి మాత్రమే ఈ పని చేస్తున్నాడు.”

(దివ్యఖుర్జాన్ : 92 :14-20)

సందేశ ప్రచారం

యసిబ్లో అరబ్బు తెగలు బేస్, ఖజీరజ్ నివసిస్తున్నాయి. యసిబ్ నగరమే తర్వాత మదీనా నగరంగా పేరుపొందింది. ఈ రెండు తెగలు నిజానికి ఒకే మూల వంశానికి చెందినవి. కానీ వారి మధ్య తరచుగా వివాదాలు చెలరేగు తుండేవి. అనేక సందర్భాల్లో యుద్ధాలు జరిగాయి. ‘బుత్తన్’ యుద్ధం చాలా భయంకరంగా జరిగింది. ఈ యుద్ధంలో ఇరు తెగలకు చెందిన అనేక మంది భయంకరంగా జరిగింది. ఈ యుద్ధంలో ఇరు తెగలు భారీగా నష్టపోయాయి. ఈ ప్రముఖ నాయకులు మరణించారు. ఇరు తెగలు భారీగా నష్టపోయాయి. ఈ యుద్ధం తర్వాత కొంతకాలం యుద్ధ విరమణ వంటిది అమలయ్యాంది. ఈ యుద్ధం తర్వాత కొంతకాలం యుద్ధ విరమణ వంటిది అమలయ్యాంది. ఈ యుద్ధం తర్వాత కొంతకాలం యుద్ధ విరమణ వంటిది అమలయ్యాంది. ఈ యుద్ధం తర్వాత కొంతకాలం యుద్ధ విరమణ కాలంలో ఖజరజ్ తెగ యూదులకు దగ్గరయ్యాంది. రెండు తెగలు యుద్ధవిరమణ కాలంలో ఖజరజ్ తెగ యూదులకు దగ్గరయ్యాంది. రెండు తెగలు యుద్ధం కొత్త నేతలను ఎన్ను కున్నాయి. కొత్త నేతల ఎన్నిక తర్వాత బోస్ తెగ ఒక బృందాన్ని మక్కాకు పంపించి అక్కడి ఖురైమలతో మైత్రి ఒప్పందం చేసుకోవాలని నిర్ణయించింది.

ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)కు వారి రాక గురించి తెలిసింది. ఆయన వెళ్ళి వారిని కలుసుకున్నారు. వారిని మృదుమధురంగా పలకరించారు. “మీరు దేని

కోసం వచ్చారో అంతకన్నా ఉన్నతమైన విషయం మీకు చెప్పనా” అనడిగారు. వారు ఆస్తికీగా అదేమిటో చెప్పండన్నారు. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) వారికి ఇస్లామ్ గురించి తెలియజేశారు. దివ్యఖుర్జాన్లోంచి కొన్ని ఆయతులను వారికి చదివి వినిపించారు. ఆ వచ్చిన బృందంలో ఇయాన్ అనే ఒక యువకుడు ఉన్నాడు. ఈ వాక్యాలను వినగానే అతను లేచి, “ప్రజలారా! ఈయన చెప్పింది సత్యం. మనం దేనికోసం వచ్చామో అంతకన్నా ఈయన చెప్పింది ఎంతో ఉన్నతమైంది” అన్నాడు. కానీ ఆ బృందం నాయకుడు మాత్రం తీవ్రంగా ప్రతిస్పందించాడు. నాయకుడు అబ్బల్ హైసర్ గుప్పెడు ఇసుక తీసి ఆ యువకుడి మీదకు విసరి, “నీకు ఇదే ఉత్తమమైంది” అన్నాడు. “మేము దీని కోసం రాలేదు. మేం వేరే పని మీద వచ్చాం” అని తెరస్కరించాడు. ఆ యువకుడు మౌనంగా ఊరు కున్నాడు. ప్రవక్త (స) అక్కడి నుంచి వెళ్ళిపోయారు.

ప్రాదుర్యుపూర్వక స్వీకారం

ఆ సంవత్సరం మక్కాయాత్ సందర్భంగా ఖజీరజ్ తెగవారు కొందరు హాజ్ యాత్రకు వచ్చారు. (మక్కా యాత్ అన్నది అరబ్బులు వేలాది సంవత్సరాలుగా ఆచరిస్తున్న సంప్రదాయం). వారి రాక గురించి తెలుసుకున్న ప్రవక్త వారిని కలుసు కున్నారు. వారికి తానెవరో తెలియజేశారు. వారు ఆయన మాటలు ఆస్తికీ విన్నారు. ఆయన దివ్యఖుర్జాన్లోని కొన్ని ఆయతులను వారికి వినిపించారు. ఆ తర్వాత వారు తమలో తాము సంప్రదించుకున్నారు. “యూదులకు తెలుప బడిన ప్రవక్త ఈయనే. మనం వారికన్నా ముందుగా ఈయనకు విధేయత చూపుదాం” అని నిర్ణయించుకున్నారు.

ఆ తర్వాత కొన్ని ప్రశ్నలు అడగడం, ప్రవక్త (స) వారి ప్రశ్నలకు జవాబులు ఇవ్వడం జరిగింది. వాళ్ళ ఆయన్ను ప్రవక్తగా విశ్వసించడమే కాదు, ఇస్లామ్ నియమాలను తూ.చా. తప్పకుండా పాటిస్తామని వాగ్గానం చేశారు. ఆ తర్వాత వారు ప్రవక్త(స)తో మాట్లాడుతూ, “మా నగరంలో మా మనుషులు ఇంకా చాలా మంది ఉన్నారు. వైరం, చెడుల వల్ల ముక్కులు ముక్కులైన మాలాంటి ప్రజలు ఎవ్వరూ ఉండరు. మీ ద్వారా అల్లాహ్ మమ్మల్ని ఏకం చేయుగాక. మేము ఏ విధంగా మీ మతాన్ని స్వీకరించామో అదే విధంగా మీ మతాన్ని స్వీకరించాలని మేము వెళ్లి ఇంతకు ముందు కలువలేదు” అన్నారు.

ఖజ్జరజ్ బృందం యస్తిబ్ తిరిగి వెళ్లి తమ మాట వినేవారందరికీ ఈ సందేశాన్ని చేరవేసింది. ఖజ్జరజ్ తెగవారు ఇస్లామ్ పట్ల అనురక్తులయ్యారు. ఆ విధంగా ఇస్లామ్ వేగంగా విష్టరించింది. ఈ వార్త తెలిసి ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) చాలా సంతోషించారు.

తలజిరును తిరస్కరం

కాని, మక్కాలో ఖురైమలు మాత్రం ప్రవక్త (స) సందేశప్రచారాన్ని ఏమాత్రం సహించలేదు. ఆయన సందేశాన్ని అడ్డుకోవడమే కాదు, ఇస్లామ్ స్వీకరించిన వారిని తీవ్రమైన చిత్రహింసలకు గురిచేసేవారు. ప్రవక్త (స) ఇతర తెగల వారికి ఇస్లామ్ సందేశాన్ని వినిపించారు. సక్కిఫ్, తాయిఫ్, కిందా, బనీ ఆమిర్, బనీ హానిఫ్ తెగలు కూడా ఖురైమల మాదిరిగానే తిరస్కారానికి ఒంగట్టాయి. ప్రవక్త హానిఫ్ నిరుత్సాహ పడినప్పటికీ నిరాశపడలేదు. ఆయన మళ్ళీ మక్కాలో జరిగే హాజ్ కాస్త నిరుత్సాహ సందర్భంగా యస్తిబ్ నుంచి యాత్ర కాలం కోసం ఎదురు చూడసాగారు. హాజ్ సందర్భంగా యస్తిబ్ నుంచి వచ్చే వారి కోసం ఎదురుచూడసాగారు.

విశ్వాస ప్రకటన

మళ్ళీ ఆయన యస్తిబ్ నుంచి వచ్చిన యాత్రికులనే కలుసుకున్నారు. వారంతా ముస్లిములే. వారు మొత్తం పన్నెండు మంది. ఇందులో ఇద్దరు జౌస్ తెగవారు. పది మంది ఖజ్జరజ్ తెగకు చెందినవారు. వారు ఇస్లామ్ పట్ల తమ విశ్వాసాన్ని ప్రకటించారు. ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)పట్ల విధేయత ప్రకటించారు. “బేచబ్కు దేవుడు అల్లాహ్ కు భాగస్వాములను నిలబెట్టము” అని, దొంగతనం చేయము, వ్యభిచారానికి పాల్పడము, ఆడిశిష్టవులను హతమార్గము అని, ఈ ప్రతిజ్ఞను ఎన్నదూ భంగపరచము అని వారు ప్రతిన చేశారు. అంతేకాదు, మక్కా ప్రతిజ్ఞను ఎన్నదూ భంగపరచము అని వారు ప్రతిన చేశారు. అంతేకాదు, మక్కా ప్రజలకు ఈ ప్రతిజ్ఞ గురించి తెలియజేయకుండా, రహస్యంగా ఉంచుతామని కూడా వారు వాగ్గానం చేశారు.

ప్రవక్త (స) వారితో పాటు అబ్దుద్దూర్ కుమారుడు ముసులిము పంపించారు. ముసులిము వారికి ఇస్లామ్ నియమాలను నేర్చారు. ఆ మరుసటి చారు. ముసులిము వారికి ఇస్లామ్ నియమాలను నేర్చారు. ఆ మరుసటి నంపత్తురం యస్తిబ్ నుంచి డెబ్బయి మంది స్త్రీపురుషుల బృందం ప్రవక్త(స)ను కలుసుకోవడానికి వచ్చింది. వారి రాక గురించి తెలిసిన ప్రవక్త (స) వారిని అకబా అనే ప్రదేశం వద్ద రహస్యంగా కలుసుకున్నారు. ప్రవక్త(స)తో పాటు ఆయన

చిన్నాన్న అబ్బాన్ కూడా వారిని కలుసుకోవడానికి వచ్చారు. అబ్బాన్ అప్పటికి ముస్లిము కాదు. కాని ప్రవక్త(స)కు ఏదైనా హాని జరగవచ్చన్న భయంతో ఆయన ప్రవక్త (స) వెంట వచ్చారు. ఆయనకు తన అన్న కుమారుని క్షేమం పట్ల ఆదుర్దా ఉండేది. అక్కడ ఖజ్జరజ్ బృందంతో మొదట మాట్లాడింది కూడా ఆయనే. “ఖజ్జరజ్ ప్రజలారా! ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను ఆయన బంధువులు అమితంగా గౌరవిస్తారని మీకు తెలుసు. ఆయన బోధిస్తున్న మతాన్ని తిరస్కరిస్తున్న వారి నుంచి ఆయన్ను మేము కాపాడుకుంటున్నాము. ఆ విధంగా ఆయన ఇక్కడ క్షేమంగా ఉండేలా చూసుకుంటున్నాము. కాని ఆయన మీతో పాటు, మీ మధ్య నివసించాలన్న కోరిక వెలిబుచ్చారు. మీరు మీ మాట నిలబెట్టుకునే సామర్ధ్యం కలిగి ఉన్నట్లయితే, శత్రువుల నుంచి ఆయన్ను కాపాడే శక్తి కలిగి ఉన్నట్లయితే ఆయన మీ వెంట వెళ్లవచ్చు. కాని మీరు ఆయన్ను కాపాడడంలో విఫలం అవుతామని భయపడుతున్నట్లయితే ఆయన్ను ఇక్కడే విడిచిపెట్టండి. ఇక్కడ ఆయనకు రక్షణ ఉంది” అన్నారు. ఈ మాటలు విన్న తర్వాత యస్తిబ్ బృందం నాయకుడు జవాబిస్తూ, “మీరు చెప్పిన మాటలు మేము విన్నాము. ఇప్పుడు ప్రవక్త(స)ను మాట్లాడనివ్వండి. తన తరపు నుంచి, తన ప్రభువు తరపు నుంచి ఆయన ఎలాంటి పరతులు విధిస్తారో చెప్ప నివ్వండి” అన్నాడు. ప్రవక్త (స) దైవ స్తోత్రం చేసి దివ్యఖుర్జున్ నుంచి కొన్ని వాక్యాలు పరించి ఇలా అన్నారు: “మీరు మీ స్త్రీలను, మీ పిల్లలను ఏ విధంగా కాపాడు తారో అదే విధంగా నన్ను కాపాడితే నేను మీ వెంట ఉంటాను” అన్నారు. ఆ వెంటనే మారుహ్ కుమారుడు బ్రాలేచి ప్రవక్త (స) చేయి పుచ్చుకుని, “మిమ్మల్ని సత్యంతో పంపించిన ప్రభువు సాక్షి, మేము మా కుటుంబాలను ఏ విధంగా కాపాడుకుంటామో అదే విధంగా మిమ్మల్ని కాపాడుకుంటాము. కాబట్టి మా ఒప్పుండాన్ని అంగీకరించండి. ఓ ప్రవక్తా(స)! మేము యుద్ధతెగకు చెందిన వాళ్లం. తండ్రి నుంచి కుమారునికి ఆయుధాలు వారసత్వంగా పుచ్చుకుంటున్నవాళ్లం” అన్నాడు.

అయితే మారుహ్ కుమారుడు అబ్బాన్ లేచి, “ఈ ప్రతిజ్ఞ చేయడం ద్వారా యావత్తు తెగలతో యుద్ధం కొనితెచ్చుకుంటున్నామన్న విషయాన్ని మీరు గుర్తించారా?” అని ప్రశ్నించాడు. ఆ ప్రశ్నకు జవాబుగా వారంతా ముక్కకంరంతో, “ఆయన్ను మేము రక్కించుకుంటాం.. అందుకు బదులుగా మా సంపదలు కోల్పయినా, మా నాయకులను ఎనిరించవలసి వచ్చినా, చివరకు మా ప్రాణాలు

కోవ్వలసివచ్చినా సరే” అన్నారు. ఆ తర్వాత వాళ్లు ప్రవక్త (స) వైపు తిరిగి, “దైవప్రవక్త! ఇందుకు బదులుగా మాకు లభించే బహుమానం ఏమిటి?” అని ప్రశ్నించారు. ప్రవక్త (స) వారికి జవాబిస్తూ, “స్వర్గం” అన్నారు. వారు ఈ జవాబుతో సంతృప్తి చెందారు. అందరూ ప్రతిజ్ఞ చేశారు.

వారి నాయకుల్లో ఒకడైన అబుల్ హైసమ్ మాట్లాడుతూ, “ఈ దైవప్రవక్త! మాకు - యూదులకు మధ్య ఒడంబడిక ఉంది. అవసరమైతే ఆ ఒడంబడికను మేము రద్దు చేసుకుంటాము, అయితే, అల్లాహ్ మీకు మా ప్రత్యర్థులపై విజయాన్ని ప్రసాదిస్తే మీరు మళ్ళీ మీ ప్రజల వద్దకు వెళ్లిపోతారని, మమ్మల్ని వదలి వేస్తారని భయపడుతున్నాము” అన్నాడు. ప్రవక్త (స) ఆయనకు జవాబిస్తూ, “మీ రక్తం నా రక్తం. మీ వినాశం నాకు వినాశం. మీరు ఎవరిపై యుద్ధం చేస్తారో వారితో నేను యుద్ధం చేస్తాను. మీరు ఎవరితో శాంతి ఒప్పందం చేసుకుంటారో వారితో నేను యుద్ధం చేస్తాను. మీరు ఎవరితో శాంతి ఒప్పందం ఉంటుంది. మీలో ఉత్తమమైన పన్చెండు మందిని నాయకు శాంతి ఒప్పందం ఉంటుంది. ప్రవక్త క్రిస్తు శిష్యుల మాదిరిగా వారు మీ మంచిచెడ్లలు చూస్తారు. మీ అందరిపై నేను పర్యవేక్షకునిగా ఉంటాను” అన్నారు. ఈ హామీ తర్వాత ప్రతిజ్ఞ సమగ్రమయ్యాంది.

తీవ్ర ప్రతిస్ఫురదనలు

ప్రవక్త(స)ను తమ అధినాయకునిగా యస్తిబ్ బృందం స్వీకరించి ఆయన చేతుల మీదుగా ప్రతిజ్ఞ చేసిందన్న వార్త శరవేగంగా వ్యాపించింది. యస్తిబ్లో ఇస్లాం విస్తరిస్తుందన్న వార్త ఖురైమలును కలవరానికి గురిచేసింది. ఫలితంగా ఇస్లామును తుఫిచేయాలన్న ఉద్దేశ్యంతో ఖురైమలు మక్కాలో ఉన్న ముస్లిములను అనేక విధాలుగా చిత్రపాంసలకు గురి చేయడం తీవ్రం చేశారు. మక్కా నగరం ముస్లిములపాలిట మరుభూమిగా మారింది. చిత్రపాంసలు నిత్యకృత్యాలయ్యాయి.

ముస్లిములు చాలా దారుణంగా హింసలకు గురవుతుండడాన్ని ప్రవక్త (స) గమనించారు. అందువల్ల వారిని యస్తిబ్ వలసపోవలసిందిగా సలహా ఇచ్చారు. “అల్లాహ్ అక్కడ మీకు సౌదరులను ఇచ్చాడు. సురక్షితమైన ప్రాంతాన్ని కూడా ఇచ్చాడు” అన్నారు. పెద్దసంఖ్యలో ముస్లిములు మక్కా వదలి యస్తిబ్ వలస

పోవడం ప్రారంభమయ్యాంది. వారిని అడ్డుకోవడానికి ఖురైమలు చాలా ప్రయత్నించారు, అయినా చాలా మంది వారిని తప్పించుకుని యస్తిబ్ చేరుకున్నారు.

ముహాజిర్లు

యస్తిబ్ వలసపోయిన ప్రారంభ కాలానికి చెందిన ముస్లిములు దృఢమైన విశ్వాసానికి ఉదాహరణలు. వారిని దివ్యఖుర్జన “ముహాజిర్లు”గా అభివర్ణించింది. ఈ పదం “హిజత్” నుంచి వచ్చింది. హిజత్ అంటే అల్లాహ్ మార్గంలో వలసపోవడం (కాందిశీకులుగా వెళ్లడం కాదు). యస్తిబ్లో ఉన్న విశ్వాసులు వారిని సాదరంగా ఆహ్వానించారు. వారిని తమ సౌదరులుగా చూసుకున్నారు. తమ సంపదను వారితో పంచుకున్నారు. యస్తిబ్లోని ఈ ప్రజలనే దివ్యఖుర్జన అన్నార్లుగా అభివర్ణించింది. అన్నార్లు అంటే సహాయపడినవారు. విశ్వాసులకు సహకారం అందించినవారు.

ఒక అందమైన యువకుడు

అబ్బుద్దార్ కుమారుడు ముసాబ్ మక్కా వీధుల్లో నడిచి వెడుతుంటే ఆయన వైపు చూడని అమ్మాయి ఉండేది కాదు. ఇంటి కిటికీలోంచి లేదా తలుపు చాటు నుంచి ఆయన వైపు చూసి ఆయన తనను జీవిత భాగస్వామిగా చేసుకుంటే బాగుండునని భావించేవారు చాలా మంది అమ్మాయిలు. అలాంటి సౌందర్యం ఆయనది. అంతేకాదు, ఆయన తల్లి చాలా సంపన్చురాలు. ఆమెకు ఆయన ఒకేఒక్క కుమారుడు. అత్యంత ఖరీదైన దుస్తులు ఆయన ధరించేవారు. రోజుకు కనీసం మూడుసార్లు తన దుస్తులు మార్చేవారు. అత్యంత ఖరీదైన సువాసన ద్రవ్యాలు ఉపయోగించేవారు. ఆయన తల్లికి ఆయన పట్ల చాలా ప్రేమ. కాని అలాంటి తల్లి కూడా ఆయన పట్ల తీవ్రమైన ఆగ్రహం వ్యక్తం చేసింది. ఆయన చేసిన నేరం ఏమంటే ప్రవక్త (స) బోధనలు వినడానికి ఆయన రోజు అర్థమ్ ఇంటికి వెడుతున్నారన్న విషయం ఆమెకు తెలిసింది. కోపం పట్లలేక ఆమెకుమారుడిని నిలదీసింది. “నువ్వు ఆ ముహాముద్ బోధనలు నింటున్నాపు నిజమేనా?” అన్న ప్రశ్నకు ఆయన నిబ్బరంగా జవాబిస్తూ, “అన్నమా! నేను ఆయన బోధనలు వినడమే కాదు, ముస్లిముగా మారాను కూడా” అన్నారు. ఈ జవాబు ఆమెకోపాన్ని మరింత అధికం చేసింది. “ఎంత దైర్యం నీకు. వెంటనే ఆ మతాన్ని వదలి మన పూర్వీకుల మతాన్ని స్వీకరించు లేదా నేను చిల్లిగ్వు

కూడా ఇవ్వను.. నీ భరీదైన దుస్తులన్నీ తీసేసుకుంటాను” అని బెదిరించింది. ఆయన ప్రశాంతంగా జవాబిస్తా, “అమ్మా! నువ్వు ఏది మంచిదనుకుంటే అది చేయవచ్చు” అన్నారు.

ఆమె కోపం పట్టలేక కుమారుడి భరీదైన దుస్తులన్నీ తీసేసుకుంది. ఆయనకు ఉబ్బులు ఇవ్వడం నిలిపేసింది. ముస్లిమ్ గా ఉన్నంతకాలం తన ఇంటికి రావద్దని చెప్పేసింది. ఆమె బంధువులు ఆమెకు పూర్తిగా వత్తాను పలికారు. ఇస్లామ్ ను వదిలిపెట్టుకపోతే పరిణామాలు చాలా తీవ్రంగా ఉంటాయని కూడా ఆయన్ను హౌచ్చరించారు.

ఆయన వద్ద ఏమీ మిగల్లేదు, ఒంటి మీద ఉన్న ఒక పొడుగైన చొక్క తప్ప. నిన్నటి వరకు ఎంతో ఆడంబరంగా బ్రతికిన ఆ యువకుడు ఒక్కసారిగా నిరు పేదగా మిగిలిపోయాడు. ఖురైషులు ఆయన పరిస్థితి చూసి ఎగతాళిగా నవ్వడం ప్రారంభించారు. ఆయన గురించి తెలిసిన ముస్లిములు కూడా జాలి పడ్డారు. కానీ ఆయన ఇవేవీ పట్టించుకోలేదు. ప్రవక్త (స) గారి బోధనలకు క్రమం తప్పక హజరయ్యేవారు. ఆయన తల్లికి ఆయన పట్ల చాలా ప్రేమ. అందువల్ల ఒక సందేశాన్ని పంపించింది. “నువ్వు ఆ కొత్త మతాన్ని వదిలిపెట్టనంత వరకు నేను అన్నపాసీయాలు ముట్టేది లేదు. ఇలాగే చచ్చిపోతాను” అంటూ వచ్చిన ఆ సందేశాన్ని ఆయన అందుకున్నారు. ఆమె కేవలం బెదిరించడం మాత్రమే కాదు, చెప్పినట్టే నిరాహారదీక్క ప్రారంభించింది. ముస్లిమ్ ఆమె వద్దకు వెళ్లి తన దృఢసంకల్పాన్ని ఎలాంటి సంకోచం లేకుండా వినిపించారు. “అమ్మా! నీ వద్ద వంద జీవితాలు ఉండి ఒక దాని తర్వాత ఒక జీవితాన్ని ఇలా సమాప్తం చేసుకున్న పుటికీ నేను నా విశ్వాసాన్ని వదులుకోను” అని ఖచ్చితంగా చెప్పేశారు. ఆ తల్లికి తన నిరాహారదీక్క విరమించడం తప్ప మరో మార్గం లేకుండా పోయింది.

ఈ కాలంలోనే యస్రిబ్ నుంచి మొదటి బృందం వచ్చి ప్రవక్త(స)ను అకబ్బా వద్ద కలుసుకుంది. తమతోపాటు ఎవరినన్నా ఇస్లామ్ ను బోధించడానికి పంపాలని వారు ప్రవక్తను (స) కోరారు. ప్రవక్త (స) మరో ఆలోచన లేకుండా ముస్లిమ్ ను ఎన్నుకున్నారు. ఆ విధంగా యస్రిబ్ చేరుకున్న ముస్లిమ్ వారికి ఇస్లామ్ బోధించడం ప్రారంభించారు. ఎవరి మాట వినని మొండిఘుటాలుగా పేరొందిన వారిని కూడా ఆయన తన వాక్కాతుర్యంతో తన మాట వినేలా చేసేవారు. “నేను చెప్పేది వినండి. మీకు నచ్చితే స్వీకరించండి లేకపోతే లేదు” అంటూ ఆయన

చెప్పే మాటలు చాలా మంది హృదయాలను మార్చివేశాయి. ఆయన్ను అందరూ అల్ ముఫ్తిరీ (పారాయణం చేసేవాడు) అని పిలువసాగారు. ఆయన దివ్య ఖుర్జన్ పారాయణం అంత మధురంగా ఉండేది!

మరుసటి సంవత్సరం ముస్లిమ్ యస్రిబ్ నుంచి డెబ్బయి మంది బృందాన్ని తీసుకుని మక్కా వచ్చారు. ఆయన ప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చి యస్రిబ్లో ఇస్లామ్ స్వీకరించని కుటుంబం అంటూ ఒక్కటి కూడా మిగల్లేదని, ప్రతి కుటుంబంలోనూ ఎవరో ఒక్కరు ఇస్లామ్ స్వీకరించారని అన్నారు. ఆ విధంగా ప్రవక్త (స) ఆయన సహచరులు యస్రిబ్కు వలన వెళ్ళడానికి అనుకూలమైన వాతావరణాన్ని ఆయన ఏర్పరచగలిగారు.

ముస్లిమ్ మక్కా వచ్చిన విషయం ఆయన తల్లికి తెలిసింది. ఆమె ఆయనకు కబురు పంపారు. తన వద్దకు వచ్చిన కుమారుడిని ఆమె మందలిం చడం ప్రారంభించింది. “నీకు తల్లి పట్ల ప్రేమ లేదు. ఇక్కడకు వచ్చిన వెంటనే తల్లిని కలువడం నీ బాధ్యత కాదా?” అన్నారు. ఆయన తొణక్కుండా జవాబిస్తా, “అమ్మా! ప్రవక్త(స)ను కలసి ఆయనకు జరిగిన సంఘటనలు నివేదించడం నా ప్రథమ బాధ్యత” అన్నారు.

యస్రిబ్లో ఆయన చేసిన ప్రయత్నాలకు నిదర్శనం ప్రవక్త(స)కు అక్కడ లభించిన ఘనమైన స్వాగతం. బద్రు యుద్ధంలో పోరాడి ఇస్లామ్కు విజయం సాధించిన కొందరు పీరుల్లో ఆయన కూడా ఒకరు. ఉపాద యుద్ధం సందర్భంగా ఆయన చేసిన త్యాగం ఎన్నటికీ మరువలేనిది. ఆ యుద్ధంలో ప్రవక్త (స) ఒక కొండపై నిలబడి ఉన్నారు. ఆయన శత్రువుల దాడికి అందుబాటులో ఉన్న పరిస్థితి అది. శత్రు వర్గానికి చెందిన విలుకాళ్ళు ప్రవక్త(స)కు గురిపెట్టడాన్ని ముస్లిమ్ చూశారు. ఆయన తక్కణం ప్రవక్త(స)కు అడ్డుగా నిలబడి ఆ బాణాల న్నింటికి తన శరీరాన్నే దాలుగా చేశారు. ఆ విధంగా ఆయన ప్రవక్త (స) చేతుల్లో తుదిశ్వాస వదిలారు.

యుద్ధంతరం ప్రవక్త సహచరులు ముస్లిమ్ అంత్యక్రియలకు ఏర్పాట్లు చేస్తున్నప్పుడు ఆయన ధరించిన పొడుగైన చొక్కానే ఆయనకు శవవ్ప్రంగా ఉపయోగించడలిచారు. కానీ ఆ చొక్కాతో తల భాగాన్ని కప్పితే కాళ్ళ అనాచాది తంగా ఉండిపోతున్నాయి. కాళ్ళను కప్పితే ఆయన శిరోభాగం అనాచాదితంగా ఉండిపోతోంది. ప్రవక్త ఈ పరిస్థితి చూసి ఆయన శిరోభాగాన్ని చొక్కాతో కప్పాలని,

ప్రవక్త(స) సహచరులైన అబూబక్ర్ (రజి) వెంటనే ఇలా అన్నారు:
 “ముహమ్మద్ (స)! మీరు చెబుతున్నది సత్యమని నేను ప్రకటిస్తున్నాను. మీరు
 చెబుతున్నది ఎంత అసాధ్యంగా కనబడుతున్నప్పటికి నేను నమ్ముతున్నాను”
 అన్నారు. (ఆప్పటి నుంచి అబూబక్ర్ (రజి)కు సిద్ధిక్, అంటే సత్యానికి సాక్షీం
 పరికినవాడు అన్న పేరు ఫీరపడింది). అక్కడ గుమిగూడిన జనంలో చాలా మంది
 అబూబక్ర్(రజి) మాటలతో ఏకిభవించారు. కానీ కొందరు విశ్వసించడానికి సిద్ధపడ
 లేదు.

తెదు.
తన పరిచారిక ద్వారా ఈ వివరాలు తెలుసుకున్న ఉమ్మేష్ నే పరిచారికో, విశ్వాసం విషయంలో బలహీనంగా ఉన్న వారి గురించి అందోళన చెందవలసిన “విశ్వాసం బలహీనపడిన వారు ముస్లిం సమాజం నుంచి బయటకు పనిలేదు, విశ్వాసం బలహీనపడిన వారు ముస్లిం సమాజం నుంచి బయటకు వెళ్లిపోయినా ఫర్యాలేదని” వ్యాఖ్యానించారు.

ಮೇರಾಜ್

ఇస్తా (రాత్రి ప్రయాణం) సందర్భంగానే మేరాజ్ సంఘటన కూడా జరిగింది. జెరుసలేమ్లోని మస్జిదుల్ అక్కా నుంచి మేరాజ్ (అధిరోహణ) ఏడు ఆకాశాలకు జరిగింది.

ಮೇರಾಟ ಗುರಿಂಚಿ ದಿವ್ಯಭೂರ್ತಾನ್ 53:1-18ಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಉಂದಿ. ಅಯಿತ್ತ ಮೇರಾಟ ಅನ್ನ ಪದಂ ಅಕ್ಕುಡು ವಾಡಡಂ ಜರಗಲೇದು.

వలస

(పొడియం) ప్రి. వ. 622

ఇస్తామీయ క్యాలెండరు
మొదలయింది ఈ సంవత్సరం
నుంచే. దీన్నే హి.శ.
(హింజీ శకం) అంటారు.

ఎవరు విశ్వసించి, స్వస్తలాన్ని
విడిచి పలసపోయారో, అల్లావో
మార్గంలో పోరాటం సలిపారో,
మరెవరు (పారికి) ఆళ్ళయమిచ్చి
ఆదుకున్నారో - వారే నిజమయిన
విశ్వాసులు.

(ఖర్తున్ 8 : 74)

ము స్నిములు పెద్ద నంఖ్యలో యస్తిబుకు వలసపోతే, వాళ్ళు అక్కడ బలపడి మక్కలో ఉన్న ముస్తిములకు సహాయసహకారాలందించడం ప్రారంభి స్తారని ఖురైమలు భయపడ్డారు. అలా జరిగితే మక్కలోని ఖురైమల పరిస్థితి బలహీన పదుతుంది. ఈ సమస్య గురించి చర్చించడానికి వాళ్ళు సమావేశ మయ్యారు. అదే సమయంలో ప్రవక్త (స)ను కాపాడుతూ వచ్చిన పెదనాన్న అబూతాలిబ్ మరణించారు. ఈ పరిణామం తమకు మంచి అవకాశాన్ని ఇస్తుందని, గట్టి చర్య తీసుకోవడానికి ఇదే తగిన సమయమని వాళ్ళు భావించారు. ఆ సమావేశంలో హిషామ్ కుమారుడు అబుల్ బఝ్రురీ ఒక ప్రతిపాదన చేశాడు. “మనం ముహమ్మద్ను నిర్వంధించి, గతకాలాల తిరుగుబాటు కవులను కట్టేసిన విధంగా సంకెళ్తతో కట్టి పారేద్దాం” అన్నాడు. కానీ చాలా మంది ఈ సూచనతో ఏకిభవించలేదు. అలా చేస్తే ముహమ్మద్ తెగకు చెందిన వాళ్ళు రెచ్చిపోతారని భయపడ్డారు (తెగలో వారికి ఎన్ని విభేదాలున్నప్పటికి, తెగలో ఒక వ్యక్తి హత్య జరిగితే మొత్తం తెగదానికి ప్రతీకారం తీర్చుకునే నియమం ఉండేది). అప్పుడు ఉమర్ కుమారుడు అబుల్ అస్వాద్ రాబియా మాట్లాడుతూ, ముహమ్మద్(స)ను బహిపురిదాం

అన్నాడు. కానీ ఈ సూచన కూడా చాలా మందికి నచ్చలేదు. అలా చేస్తే ముహమ్మద్ (స) ఇతర ప్రాంతాల ప్రజలను ముస్లిములుగా మార్చే స్వచ్ఛను పాందుతారని భయపడ్డారు.

హాత్యకు కుట్ట

చాలా సేపు చర్చ జరిగిన తర్వాత హింషా కుమారుడు అబూజహాల్ సూచ నను వాళ్ళు అంగీకరించారు. ఆ సూచన ప్రకారం, ప్రతీ తెగకు చెందిన ఒక బల మైన యువకుడిని ఎన్నుకోవాలి. అలా వివిధ తెగలనుంచి ఎంపికైన యువకులు నిర్ధారిత సమయంలో ముహమ్మద్(స)పై దాడి చేసి అందరూ ఆయనపై విరుదుకుపడాలి. ఆ విధంగా చేస్తే అన్ని తెగల వాళ్ళు ఆయన్ను హాత్య చేసినట్లు అవుతుంది. ఈ హాత్యకు ప్రతీకారం తీర్పుకోవడం కోసం బనీ ఆశ్చే మునాఫ్ అవుతుంది. ఈ హాత్యకు ప్రతీకారం తీర్పుకోవడం కోసం బనీ ఆశ్చే మునాఫ్ అంగీకరించారు. అన్ని తెగలతో పొరాదవలసి (ప్రవక్తతో దగ్గరి రక్త సంబంధం ఉన్న వంశస్థులు) అన్ని తెగలతో పొరాదవలసి వస్తుంది. ఖురైష్లోని అన్ని తెగలతో తలపడవలసి వస్తుంది. అలా చేయడం వస్తుంది. అందువల్ల వాళ్ళు ప్రతీకారం తీర్పుకునే అవకాశం లేదు, వారికి సాధ్యం కాదు. అందువల్ల వాళ్ళు ప్రతీకారం తీర్పుకునే అవకాశం లేదు, రక్తపరిహారంగా కొంత మొత్తం స్వీకరించడం తప్ప వారికి మరో దారి ఉండదు. ఈ విధంగా తమ అధికారానికి, తమ పెత్తనానికి అడ్డుపడుతున్న ముహమ్మద్ (స)ను వదిలించుకోవచ్చని వారు కుట్ట పన్నారు.

ప్రవక్త (స) అనుచరుని పథకం

ఉత్తమమైన వ్యక్తిత్వం కలిగిన అబూబక్ర్ (రజి) తన ప్రాణాలకన్నా ఎక్కు వగా ముహమ్మద్ (స)ను ప్రేమించేవారు. అబూబక్ర్లో ఉన్న సుగుణాలను ప్రవక్త వగా ముహమ్మద్ (స)ను ప్రేమించేవారు. అబూబక్ర్లో ఉన్న సుగుణాలను ప్రవక్త వగా ముహమ్మద్ (స)ను ప్రేమించేవారు. అబూబక్ర్ అని పిలిచేవారు. అంటే సత్యాన్ని గుర్తించారు. అందుకే ఆయన్ను ‘సిద్ధీక్’ అని పిలిచేవారు. అంటే సత్యాన్ని విశ్వసించేవాడని అర్థం. అంతేకాదు, ఆయన్ను అతీక్ (అంటే సరకాగ్ని నుంచి విముక్తి పాందినవాడు) అని కూడా పిలిచేవారు. అబూబక్ర్ యస్రిబ్కు వలస పోవాలని అనుకున్నారు. ప్రవక్త (స) కూడా తనతో పాటు వస్తే బాగుండునని సిద్ధం చేసుకున్నారు.

దైవిక మార్గదర్శకత్వం

ప్రవక్త (స)ను హాత్య చేయాలని ఖురైష్ తెగలు కుట్ట పన్నిన రోజున అల్లాహ్ ఈ కుట్ట గురించి ప్రవక్త (స)కు తెలిపాడు. అంతేకాదు, మక్కా వదలి

వెళ్ళడానికి అనుమతి కూడా ప్రసాదించాడు. ప్రవక్త (స) అబూబక్ర్ ఇంటికి వెళ్ళి అల్లాహ్ తనకు మక్కా వదలి వెళ్ళడానికి, యస్రిబ్ వలసపోవడానికి అనుమతి ఇచ్చిన విషయం తెలిపారు. అబూబక్ర్ వెంటనే, “నేను కూడా మీతో పాటు రావ చ్చునా” అని ప్రశ్నించారు. ఈ మాటలు విని ప్రవక్త (స) చాలా సంతోషించారు. ఇట్టా నమాజు తర్వాత రాత్రి బయలుదేరుదామని చెప్పారు. అబూబక్ర్ సంతోషంగా ప్రయాణ ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి వెళ్ళిపోయారు.

ప్రవక్త (స) ఇంటికి వెళ్ళి, అలీ (రజి)ను పిలిచారు. ఆయన ప్రవక్త (స)కు చిన్నాన్న కుమారుడు. అలీ(రజి)ను తన పడకపై, తన దుష్పటి కప్పుకుని పదుకోవాలని చెప్పారు. ధైర్యానికి మారుపేరయిన అలీ(రజి) ఏమాత్రం సంకోచించ కుండా అంగీకరించారు. అల్లాహ్ అభీష్టం వల్ల ఆ ఇంటిని అప్పుకే చుట్టూ ముట్టిన శత్రువులు మగతనిద్దకు గురయ్యారు. అర్థరాత్రి దాటిన తర్వాత ప్రవక్త (స) ఎలాంటి ఆడ్డు లేకుండా తన ఇంటిని విడిచి బయటకు వచ్చారు. ఆయన వెళ్ళి అబూబక్ర్ (రజి)ను కలుసుకున్నారు. ఇద్దరూ కలిసి యస్రిబ్ దిగా ప్రయాణ మయ్యారు. తెల్లారక ముందే వారు సౌర్ గుహ వద్దకు చేరుకున్నారు. ఆ గుహలో దాక్కోవడం మంచిదని భావించారు. తమ ఒంటెలను అక్కడ మేతమేయడానికి వదలివేసారు.

ఆ రోజు తెల్లావారుజామున శత్రువులు ప్రవక్త (స) ఇంటిలోకి ప్రవేశించారు. కాని ఆశ్చర్యంగా వారికి ప్రవక్త (స) పడకపై అలీ కనబడ్డారు. తాము హతమార్చాలనుకున్న ప్రవక్త (స) దొరకలేదు. వాళ్ళు వెంటనే ఈ విషయం తమ నాయకులకు చెప్పడానికి పరుగులు తీశారు. ఆ వెంటనే అబూజహాల్ పరుగున అబూబకర్ ఇంటికి వెళ్ళాడు. ప్రవక్త (స)కు అబూబక్ర్ (రజి) అత్యంత సన్నిహితుడన్న విషయం అతడికి తెలుసు. అబూబక్ర్ (రజి) కూడా ప్రవక్త (స)తో కలిసి వెళ్ళిపోయి ఉంటారని అనుమతించాడు. అబూబక్ర్ (రజి) కుమార్తె అస్మాను, “మీ నాన్న ఎక్కడ?” అని గద్దించాడు. ఆమె తనకు తెలియదని చెప్పింది. ఆగ్రహం పట్టలేని అబూజహాల్ ఆమెను చాచి కొట్టాడు. ఆ వెంటనే అందరినీ సమావేశపరచి, తప్పించుకున్న వారిని పట్టుకోవడానికి మనుష్యులను పంపాలని చెప్పాడు.

గాలింపు

తప్పించుకున్న ప్రవక్త (స)ను పట్టుకోవడానికి గాలింపు మొదలైంది. సౌర్

గుహ సమీపంలో గిట్టుల చప్పుడు విన్న అబూబక్ర్ (రజి) చాలా భయపడ్డారు. “జ్ఞప్పుడేం చేద్దాం.. మనం ఇద్దరమే ఉన్నాం” అన్నారు. ప్రవక్త (స) జవాబిస్తూ, “భయపడవద్దు మిత్రమా! మనం ముగ్గురం ఉన్నాం. అల్లాహ్ మనతో ఉన్నాడు” “భయపడవద్దు మిత్రమా! మనం ముగ్గురం ఉన్నాం. అల్లాహ్ మనతో ఉన్నాడు” అన్నారు. వెదుకుతున్న వాళ్ళు సార్ గుహ వద్దకు వచ్చారు. ఎంత వెదికినా వారికి అన్నారు. వెదుకుతున్న వాళ్ళు సార్ గుహ వద్దకు వచ్చారు. చివరికి వేసారి మక్కాకు తిరిగి వెళ్ళి ముహమ్మద్ (స) జాడ కనిపించలేదు. చివరికి వేసారి మక్కాకు తిరిగి వెళ్ళి పోయారు.

ప్రవక్త (స)ను పట్టుకోవడానికి అవసరమైన సమాచారాన్ని ఇష్టే వారికి వంద ఒంటెల బహుమానం ఇస్తామని ఖురైషు నాయకులు ప్రకటించారు. కినాన తెగకు చంటెల బహుమానం ఇస్తామని ఖురైషు నాయకులు ప్రకటించారు. కినాన తెగకు చెందిన సురాకా ఈ ప్రకటన విన్నాడు. ప్రవక్త (స) ఆచాకీ తెలుసుకోవాలని బయలుదేరాడు.

అబూబక్ర్ (రజి)కు చెందిన ఇద్దరు సమ్మక్షులైన నౌకర్కరు ప్రవక్త (స) తప్పించుకున్న విధానం తెలుసు. అందులో ఒకరు పుష్టారా కుమారుడు అమిర్. అయిన అక్కడ గొర్రెలను తోలుకు వచ్చి మేతకు వదిలేవారు. సాయంత్రం పూట గుహలో ఉన్నవారి కోసం పాలు, మాంసం ఇచ్చి వెళ్ళారు. రెండు నౌకరు ఉన్నార్తే గుహలో ఉన్నవారి కోసం పాలు, మాంసం ఇచ్చి వెళ్ళారు. అయిన రోజు మక్కాలో జరుగుతున్న పరిణామాల కుమారుడు అబ్బుల్లాహ్. ఈయన రోజు మక్కాలో జరుగుతున్న పరిణామాల వార్తలు తీసుకొచ్చి వారికి వినిపించేవారు. ఖురైషుల పథకాల గురించి తెలిపే వార్తలు తీసుకొచ్చి వారికి వినిపించేవారు. ఖురైషుల పథకాల గురించి తెలిపే వార్తలు తీసుకొచ్చి వారికి వినిపించేవారు. అబ్బుల్లాహ్ వెళ్ళిపోయిన వెంటనే ఆమిర్ తన గొర్రెల మందతో ఆయన వారు. అబ్బుల్లాహ్ వెళ్ళిపోయిన వెంటనే ఆమిర్ తన గొర్రెల మందతో ఆయన వారు.

బహుమానం కోసం అక్కడిన వాళ్ళు అనేక మంది దూరదూర ప్రాంతాల వరకు ప్రవక్త (స) కోసం వెదికారు. రెండు దినాలు, మూడు రాత్రులు ప్రవక్త (స), అబూబకర్ (రజి) ఆ గుహలో గడిపారు. గుహలో అధిక సమయం ప్రార్థనలు చేస్తూ గడిపేవారు.

మూడువ రోజున ఖురైషులు ఇక ఆశ వదులుకుని వెదకడం మాను కున్నారు. అబూబక్ర్ (రజి) తన సేవకుడిని తమ ఒంటెలను తీసుకురమ్మని చెప్పారు. ఒంటెలు రాగానే ఇద్దరూ మళ్ళీ యస్తిబ్ దిశగా ప్రయాణమయ్యారు.

పట్టుబడిన ప్రయాణీకులు

అందరూ వెదకులాట మానుకున్నప్పటికీ సురాకా మాత్రం పట్టు వదల్లేదు. శరవేగంగా యస్తిబ్ దిశగా ప్రయాణమయ్యాడు. దూరంగా ఇద్దరు ప్రయాణీకులు

బంటెలపై వెతుతున్న దృశ్యం కనబడింది. ఒరలోంచి కత్తి దూసి వారివైపు దూసుకు వెళ్ళాడు. కాని హాతూతుగా అతడి గుర్రం తూలిపడింది. అతను గుర్రం నుంచి నేలపై పడ్డాడు. ముందు పోతున్న ఇద్దరు తమ ఒంటెలను మరింత వేగంగా అదిలించారు. సురాకా మళ్ళీ గుర్రంపైకి ఎక్కుడు. కాని మళ్ళీ గుర్రం తూలింది. మళ్ళీ నేలపై పడ్డాడు. ప్రవక్త (స)కు దైవికమైన రక్తణ ఉండన్న విషయం అతడికి అర్థం అయ్యింది. తన కత్తిని ఒరలో పెట్టుకుని ప్రవక్త(స)తో క్షమాభిక్ష కోరు కున్నాడు. వారి గురించి ఎవరికి చెప్పసనని ప్రమాణం చేశాడు. ప్రవక్త (స) అతడి కోసం ప్రార్థన చేశారు. తాను జనం ముందు చేసిన సహాలును మరచిపోయి సురాకా తన గుర్రాన్ని ఎక్కి, వెనక్కి ప్రయాణమయ్యాడు.

సున్నాగతం

ప్రవక్త మహానీయులు (స) వస్తున్న వార్త యస్తిబ్లో వ్యాపించింది. జనం పట్టరాని ఆనందంతో ఆయన కోసం ఎదురుచూడడం ప్రారంభించారు. ఆయనకు స్వాగతం పలకడానికి వారు రోజు పట్టణం శివాల్లోకి వచ్చి పొద్దుటి నుంచి సాయంత్రం వరకు ఎదురు చూసి వెనుతిరిగి వెళ్ళారు. ఒక రోజు అదే విధంగా ఎదురుచూస్తున్నప్పుడు ఒక వ్యక్తి దూరం నుంచి ప్రవక్త (స)ను, ఆయన సహచరుడు అబూబక్ర్ (రజి)లను చూసి సంతోషంగా, ప్రవక్త (స) వస్తున్నారని బిగ్గరగా అరచి చెప్పాడు. ఆ వెంటనే ప్రజలందరూ హర్షధ్వానాలు చేశారు. పాటలు పాడుతూ స్త్రీపురుషులు, పిల్లలు అందరూ ఆయనకు ఘనస్వాగతం పలికారు. ప్రవక్త (స) అధిరోహించిన ఒంటె మందగమనంతో జనం మధ్య నుంచి వెతుతున్న ప్పుడు ప్రతి ఒక్కరు ఆ ఒంటె తాడును పట్టుకుని, “బీ ప్రవక్తా! మా యింట బనచేయండి” అని అభ్యర్థించసాగారు. ప్రవక్త (స) వారిని అశీర్వదిస్తూ, “నా ఒంటెను తన దారిన నడవనివ్యండి. దీనిని అల్లాహ్ నడిపిస్తున్నాడు” అన్నారు. ఒంటె ఖుబా దిశ నుంచి నజ్జార్ కుమారుడు మాలిక్ ఇంటి వైపుగా నడిచింది. కొంత దూరం ముందుకు వెళ్లిన తర్వాత ఒంటె అక్కడ కూర్చున్నది. అది ఖాతీస్తలం, ఖర్జూరాలు ఎండబెట్టడానికి వాడుకుంటున్న ప్పలం. రాఫై అనే వ్యక్తి కుమారులు సహ్లా, సుహెల్లాలకు చెందిన ప్పలం అది. వాల్మీద్దరూ అనాధలు. తండ్రిలేని వారు. ప్రవక్త (స) ప్రజలను ఉద్దేశించి, “నేను ఇక్కడ ఉంటాను” అన్నారు.

అల్లాహో! నా నివాస స్థలానికి శుభాన్ని ప్రసాదించు. నీవే శుభాన్ని ప్రసాదించే వాడవు” అని ప్రార్థించారు. ఆయన ఆ అనాధ బాలల సంరక్తకుడిని పిలిచి ఆ స్థలానికి తగిన వెల చెల్లించారు. అటూ ఆయుధాబ్ అన్నారే ప్రవక్త (స) సామాను తన ఇంటికి తీసుకువెళ్లారు. జురారా కుమారుడు అసద్ ప్రవక్త (స) ఒంటెను తనతో తీసుకువెళ్లారు.

మక్క నుంచి వచ్చినవారిని ప్రవక్త (స), “ముహోజిర్లు” అని పిలిచారు. ముహోజిర్లుంచే వలసవచ్చినవారని అర్థం. యస్రిబ్లో వారికి ఆశ్రయం ఇచ్చిన వారిని “అన్నార్లు” అని పిలిచారు. ముహోజిర్లకు, అన్నారకు మధ్య ఆయన సాదర బంధాన్ని ఏర్పాటు చేశారు. ఇస్లాం ఆధారంగా వారిని సమైక్యపరిచారు. ఆ విధంగా ప్రవక్త (స) ఏర్పాటు చేసిన వ్యవస్థను వారు భక్తిత్రథలతో అవలంబించడం ప్రారంభించారు.

యస్రిబ్లో ఆయన అనుచరులతో కలసి అల్లాహో అదేశాల ప్రకారం ఉత్తమమైన జీవన వ్యవస్థను నెలకొల్పసాగారు. ఆ రోజు నుంచి యస్రిబ్ పట్టణాన్ని ‘మదీనతున్వుబీ’ (అంటే ప్రవక్త పట్టణం)గా పిలువడం ప్రారంభ మయ్యంది నీళం ఎఱ్మా గుగ్గినా ఐటిసు వారిను. (చదవంపి దివ్యఖుర్జన్ : 8:30, 9:39

- కొండలు దిన్యకూడలు చెయికుచ్చి ప్రమాద్ (స). ఆయన విధాచిలులు మక్క, ముంది మచ్చిలు పాంపాలు లాలేదు. ఈది నీరికివంతో కూడు కుచ్చ చ్చు కూడా కారు. ఆమర్ (రక) చెచ్చిన మాపుల ప్రార్థణ, పొల్చాలే అప్పుది విశ్వార్థిక, అప్పాయికి మర్కు విరుడున రేళ. ముచ్చిములు తమి కేంచయిను దాని ప్రార్థన ప్రారంచించుకేవచు ఉంది.
- తమి వెళ్ క్రమంలో విశ్వామిలు అవేస విధాయగా శ్యామాలు కేయవంపి వర్ధించి, తమి కుటుంబాలము, దమించిరును వయిలుకుని వెళ్వించి వర్ధించి, తమి కుటుంబ వెళ్వించు. కూరంగా వ్యవహారంలే అవిశ్వా ముం మర్కు చెరిచి వెళ్వించి వర్ధించి. ఖుల్లిములు అవేసిద్దు పొల్చార్థి దాటులను, దౌర్యాలము దంచించును వర్ధించి. కాని మార ద్విష్టో యాస్తి. పొల్చాల అప్పుది అంచివేసు వ్యుతించా తిమసు కాముసు.

- వర్షస్వరయానికి ఉచ్చిందించ ఒక వృథాన్ని విడుం అని తియిందించి, ఆ భూమి దివరకు ఇంకొమ విషయాన్ని పొరిందింది.
- విశ్వామిలు వెలచిపొనమచ్చుది దిన్యలో కొత్త కారు. ప్రమాద్ కుమార్ మామ్ (అపి) ఇంక ముంది విరియాకు వెలచిపెళ్లాడు. ప్రమాద్ మామ్ (అపి) ఉచ్చింది ముంది సీహాయిను, వెలచ్చేకు వెలచిపెళ్లాడు. ప్రమాద్ కుమ్ (అపి) ఉచ్చింది ముంది కెయిలెరెమ్కు వెలచిపెళ్లాడు. వేసు అధుచిక కార్పం లోపు ఇది అధుచికోండి.
- ఇలా వెలచి వర్ధిం వారిని ఇంకొమ కాందికిసుయగా వింగచేందు. వారిని వెలచివర్ధిం వారిగా, మచ్చిశ్చుగానే దివ్యాఖుర్జాల ప్రశ్నావిందింది. కారు విత్కుం కేంచి వెలచివర్ధిం వారు. మచ్చిలో వారిని ఇంకొమిందివ వారిని అప్పాయ్గా ప్రశ్నావిందయిం ఇంగింది. అప్పాయ్ంలే ఇంక విశ్వామిల విషయచిదివారిని అర్థం. ఆ ర్మాత ముపొక్కు, అప్పాయ్ లోపిం గాను, అర్మాతిక్కులాను ఉ విశ్వామిల వ్యు గొప్ప భింబాలు లంగాడు. విశ్వామి విషయంలో ర్మాతంగా వెలచివిం వారిక ఉంచే ప్రతిభుం ఇది.
- ప్రమాద్ (పి), అమాబాసిరి(రకి)లు లెప్పించుకుచ్చ విరాసం ఇంక గమనిం దగినది, ఇంకు విఠుం ప్రార్థణ, ఎళ్ళిం విధాంచి పొరాయి లేకుండా శాశ్వతమచ్చుయి. కారు ఇంద్రి వరి వ్యక్తిక రింగో ముంయా ప్రయోగం లేకారు. ర్మాత ఒక గుపొలో కొంతాలుం ఎవరికి కుంక కుండా రాగి ఉచ్చారి. మక్క, ముంది సమాఖ్యాలం తము కెరె విశ్వామి కెముకుచ్చాడు. శాసిస్టులు ఎవరికి కుంకతుండూ కెరెనివేయిందాడు.
- “ఎవరు అల్లాహో మాయ్యంలో వెలచిపొయారి, తమాత దంచిల్కూరో కే మురచేశారో వారికి అల్లాహో ముంది ఉపిరిని ప్రార్థించు. విశ్వామిగా అల్లాహో మాయ్యంలో వెలచివిం వారిక ఉంచే ప్రతిభుం ఇది.” (దివ్యాఖుర్జాల : 22:58)
- మచ్చిప్రమాద్ ముపొమ్ము (పి) అంచి గ్రం ముచ్చిం ఒక ముహాజున శాశ్వతమిందాడు. అంచి ముచ్చిం చెయుల ముంది ర్మాతంగా వంచి పొశాడు. ఇంచి ముంది వెళ్వించియాగా మచ్చిలుగా చెయులను దూరం అధుచికాడు.

బద్రీ యుద్ధం

కామన్ ఎరా, క్రి.శ. 624

బద్రీ (యుద్ధం)లో మీరు అత్యంత దయనీయస్తితిలో ఉన్నప్పుడు అల్లాహ్ మిమ్మాల్చి ఆదుకున్నాడు.
కాబట్టి అల్లాహ్ కు మాత్రమే భయపడండి.

(ఖుర్జన 3 : 123)

గమనిక: చిత్రం కేవలం డోట్టుకుం

ముహాజీర్లు మదీనాలో శాంతిగా బ్రతక సాగారు. కాని మక్కాలో ఖురైముల దౌర్జన్యాలను వారు మరచిపోలేదు. వారు తమ ఇశ్యూవాకిట్లు వదలి వలస పాయేలా చేసింది ఖురైములే. అంతేకాదు, ముహాజీర్లు తమ ప్రియమైన కుటుంబ సభ్యులను కూడా మక్కాలో వదలి వచ్చారు. వారిని చూడాలన్న కోరిక కూడా ముహాజీర్లలో బలంగా ఉండేది. మక్కాలోని శత్రువులపై ఒత్తిడి తీసుకొచ్చే చర్య ఏదైనా చేపట్టడం అవసరమయ్యాంది. ఖురైముల వర్ధకచిదారులు మక్కా నుంచి సిరియాకు వెళ్లి వస్తుంటాయి. వాటిని అడ్డుకోవాలని ఆలోచించారు.

సమాచార సేకరణ

హిజుత్ జిరిగిన రెండవ ఏట ప్రవక్త (స) ఒక బృందాన్ని సమాచార సేకరణకు పంపించారు. ఆ బృందానికి జహాం కుమారుడు అబ్బుల్లాహ్ నాయకత్వం వహించారు. మదీనా నుంచి బయలు దేరిన తర్వాత రెండు రోజులకు మక్కా-మదీనాల మధ్య ఉన్న తాయిఫ్ ప్రాంతంలోని నఫ్లా ప్రదేశానికి చేరుకోవాలని చెప్పారు. అక్కడికి వెళ్లిన తర్వాత మాత్రమే చదవాలని ఒక లేఖను కూడా ఇచ్చారు. ఆ లేఖలో అబ్బుల్లాహ్ కు ప్రియమైన వివరమైన సూచనలు చేశారు. ప్రవక్త (స) చెప్పిన విధంగా నఫ్లా

చేరుకున్న అబ్బుల్లాహ్, ఆ లేఖను చదివి తనతో వచ్చిన వారిని ఉడ్డేశించి, “ప్రవక్త(స) నఫ్లాలో ఖురైముల పథకాలేమిటో తెలుసుకోవాలని నన్ను అదేశించారు. మీకు ఇష్టం లేకపోతే బలవంతంగా మీతో ఈ పని చేయించవద్దని కూడా అదేశించారు” అని చెప్పారు. ఈ మాటలు విన్న బృంద సభ్యులు ఏమాత్రం సంకోచం లేకుండా తాము ప్రవక్త (స) చెప్పిన ప్రతీ పని చేయడానికి సిద్ధంగా ఉన్నామని, తమకు అల్లాహ్పై, అల్లాహ్ ప్రవక్తపై పూర్తి విశ్వాసం ఉండని అన్నారు. బృందంలోని ఇద్దరు తమ శిబిరం వద్ద ఒంటెలకు కాపలాగా ఉండి పోయారు. కాని ఆ యిద్దరిని ఖురైముల దళం ఒకటి చూసి వారిని నిర్వంధించింది.

పవిత్ర మాసాల్లో అతిక్రమణాలు

ఈలోగా అబ్బుల్లాహ్, అతని తోటి వారు ముందుకు వెళ్లారు. తమ తోటి వారు ఇద్దరు ఖురైముల నిర్వంధంలో ఉన్న విషయం వారికి తెలియదు. వారికి ఒక వర్తక బిడారు కనబడింది. మక్కా నుంచి ఒక్క రోజు ప్రయాణ దూరంలో ఆ బిడారు ఉంది. ఆ బిడారుపై దాడి చేయాలని వారు భావించారు. కాని వారిలో ఒకరు వారిస్తూ, అలా చేయడం వల్ల పవిత్ర మాసాల నియమాలు ఉల్లంఘించడం అవుతుందని చెప్పాడు. (జిల్హాజీ, జిల్హాదా, ముహార్రం, రజ్జుబ్ నెలల్లో అరబ్బులు నిర్వంధ నియమాలను పాటిస్తారు. వర్తక బిడారుల కదలికలు సురక్షితంగా ఉండడానికి ఈ నియమాలు ఉపయోగపడేవి). కాని అబ్బుల్లాహ్, అయిన తోటి వారు ఈ నియమాన్ని ప్రక్కన పెట్టి వర్తక బిడారుపై దాడి చేశారు. బిడారును తమ అధినంలోకి తీసుకుని, ఔదీలను వెంటబెట్టుకుని మదీనాకు తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు.

ఈ విషయం తెలియగానే ప్రవక్త (స) ఆగ్రహించి, వారిని మందలించారు. తాను వారిని దాడులు చేయడానికి పంపలేదని, కేవలం సమాచార సేకరణకు మాత్రమే పంపించానని అన్నారు. ఆ దాడిలో లభించిన యుద్ధసాత్సు గాని, ఔదీలను గాని స్వీకరించడానికి అయిన నిరాకరించారు. అద్వితీయాత్మ అల్లాహ్ నుంచి అవతరించిన ఒక ఖుర్జన వాక్యం ఈ సంక్లిభాన్ని నివారించింది.

నిషిధ్ మాసంలో యుద్ధం చేయుటాన్ని గురించి ప్రజలు నిన్ను అడుగుతారు. వారికి ఇలా సమాధానం చెప్పు: “ఆ మాసంలో యుద్ధం చేయుటం మహా నేరవే. కాని అల్లాహ్ మార్గంలో అవరోధాలు

కల్పించటం, అల్లాహ్ ను తిరస్కరించటం, అల్లాహ్ ఆరాధకులను 'ముస్లిమ్ హరామ్'ను దర్జించకుండా ఆటంకపరచటం, అందులో ఉండేవారిని బయటికి గెంటి వెయ్యటం అల్లాహ్ దృష్టిలో అంతకంటే గొప్ప నేరం. ఇంకా, హింస ద్వారా ధర్మాన్ని అణచటం రక్తపాతం కంటే అత్యంత తీవ్రమైనది. మిమ్మల్ని మీ ధర్మాన్నండి మళ్ళించ గలగటం వారికి సాధ్య పడితే, వారు అంతవరకు మీతో యుద్ధం చేస్తూనే పోతారు (ఈ విషయం అంతకు మీతో యుద్ధం చేసుకోండి). మీలో ఎవరైనా తన ధర్మాన్ని పరిత్యజించి, బాగా అర్థం చేసుకోండి). మీలో ఎవరైనా తన ధర్మాన్ని పరిత్యజించి, అవిశ్వాస స్థితిలో మరణిప్పే, అతడు చేసిన మంచి పనులన్నీ ఇహపర లోకాలు రెండింటిలోనూ వృథా అవుతాయి. అటువంటి వారంతా నరక వాసులు. నరకంలోనే వారు శాశ్వతంగా ఉంటారు." (ఖుర్జన్ 2 : 217)

ఈ దివ్యఖుర్జన్ వాక్యం అవతరించిన తర్వాత ముస్లిములు చాలా ఆనందించారు. దాడిలో పాల్గొన్న ప్రవక్త (స)సహచరులు ఊపిరి పీల్చుకున్నారు. ప్రవక్త (స) యుద్ధసాత్మకును, ఖైదీలను స్వీకరించి అందరికి పంచారు.

ఖుర్జేముల ప్రతిస్పందన

దాడి గురించి తెలిసిన ఖుర్జేములు మండిపడ్డారు. వెంటనే ఖైదీలను విడుదల చేయాలని, సంపదను వాపసు చేయాలని వర్తమానం పంచారు. పవిత్ర విడుదల చేయాలని, సంపదను వాపసు చేయాలని వర్తమానం పంచారు. పవిత్ర మాసాల్లో దాడులకు పాల్గొనిందుకు ముస్లిములను నిందించారు. కాని ప్రవక్త మాసాల్లో దాడులకు పాల్గొనిందుకు ముస్లిములను నిందించారు. కాని ప్రవక్త (స) వారి ఒత్తిడికి లొంగలేదు. మక్కూ ఖుర్జేములు నిర్వంధించి ఉన్న ముస్లిములను విడిచిపెడితే, తాము నిర్వంధించిన ఖుర్జేములను విడిచిపెడతామని తెలిపారు. వర్తక సామగ్రిని, సంపదను వాపసు చేసే ప్రస్తకి లేదన్నారు. ఖుర్జేములకు దారిపారు. వర్తక సామగ్రిని, సంపదను వాపసు చేసే ప్రస్తకి లేదన్నారు. ఖుర్జేములకు మరో మార్గం కూడా ఏది లేదు. కాబట్టి ఒప్పుకోక తప్పలేదు. ఈ దాడికి నాయ మరో మార్గం కూడా ఏది లేదు. అయిన ప్రవక్త (స)తో, కత్యం వహించిన అబ్బుల్లాహ్ కు ఈ సంశయం వదల్లేదు. అయిన ప్రవక్త (స)తో, "ప్రవక్త! మేము చేసిన పనిని అల్లాహ్ తన మార్గంలో చేసిన ప్రయత్నంగా పరిగా తిస్తున్నాను. ముజాహిద్స్సులు (అల్లాహ్ మార్గంలో నిరంతరం శ్రమించి నవారు) మాదిరిగా మాకు కూడా ఉత్తమ ప్రతిఫలం ప్రసాదిస్తాడని అనుకుంటున్నాము" అన్నారు. అప్పుడు అవతరించిన దివ్యఖుర్జన్ వాక్యాలు ముస్లిములకు ఊరటను కలిగించాయి. ఆ ఖుర్జన్ వాక్యాలు:

"విశ్వసించి, అల్లాహ్ మార్గంలో తమ ఇల్లూ వాకిలీ సయితం విడిచి జిహద్ చేసేవారు దైవకారుణ్యం ఆశించటానికి అన్ని విధాలా అర్థులు. అల్లాహ్ వారి తప్పులను క్షమించి వారిని కరుణిస్తాడు."

(దివ్యఖుర్జన్ 2 : 218)

ఖుర్జేములకు సంబంధించినంత వరకు ముస్లిములు పవిత్ర మాసాలను ఉల్లంఘించారు. ఈ విషయాన్ని ప్రచారం చేసి ఇతర తెగలను ముస్లిములకు వ్యతిరేకంగా రెచ్చగట్టడానికి వారు ప్రయత్నం ప్రారంభించారు. ఇప్పుడు ఖుర్జేములకు- తమకు మధ్య శాంతియుతంగా సమస్య పరిష్కారమయ్య సూచనలు లేవస్తుది ముస్లిములు గ్రహించారు. శత్రుత్వం అలాగే కొనసాగింది.

వర్తక సామగ్రీ నిండిన జిడారు

ఖుర్జేము నాయకుడు, హర్ష కుమారుడు అబూసుఫ్యాన్ సిరియా నుంచి వస్తున్నాడని, ఆయనతో పాటు పెద్ద వర్తక బిడారు, ధనసంపదలతో ఉండని ఒక రోజు ప్రవక్త (స) ముస్లిములకు తెలియజేశారు. ఈ వర్తక బిడారును అడ్డుకోండి, అల్లాహ్ మీకు దానిని ప్రసాదించవచ్చు అన్నారు. చాలా తక్కువ మంది ముస్లిములు ఈ బిడారుపై దాడికి వెళ్ళారు. ఈ దాడిలో సాహసం లేదని చాలా మంది భావించారు. పెద్గా ప్రతిఫుటున ఉండడని అనుకున్నారు. కాని అబూసుఫ్యాన్ చాలా జాగ్రత్తలు తీసుకున్నారు. తన బిడారుపై దాడి జిరగవచ్చని భయపడ్డారు. అటుగా వచ్చే ప్రయాణీకులను ప్రశ్నించి సమాచారం సేకరించారు. ముస్లిములు దారికాచి ఉన్నారని గ్రహించారు. ఒక దళాన్ని పంపించి వారి గురించి సమాచారం సేకరించారు. అంతేకాదు, ఒక వార్తాపారుడిని పంపించి, మక్కూలోని ఖుర్జేములకు తన పరిస్థితిని, తన బిడారుపై దాడి జిరిగే ప్రమాదాన్ని తెలియజేశారు.

విచిత్రమైన కల

మక్కూలో అబ్బుల్ ముత్తలివ్ కుమారుడు అబ్బాన్ ఉండేవారు. ఆయన ప్రవక్త (స)కు చిన్నాన్న అవుతారు. కాని ఆయన ఇంకా ఇస్లామ్ స్వీకరించలేదు. అబ్బాన్ సోదరి ఆతికాకు ఒక విచిత్రమైన కల వచ్చింది. ఆ కలలలో ఆమె, ఒంచెపై స్వారీ చేస్తున్న ఒక యోధుడిని చూసింది. ఆ యోధుడు సహాయం కోసం మూడు సార్లు బిగ్గరగా అరిచాడు. ఆ తర్వాత అతడు కాబా గృహం పైకెక్కి సహాయం కోసం

ఎలుగెత్తి అరిచాడు. ఆ తర్వాత అతడు ఒక పెద్ద కొండపై కనబడ్డాడు. ఒక పెద్ద శిలను క్రిందికి దొర్లించాడు. ఆ శిల దొర్లి, రాతిముక్కలు అన్ని దిశలకు ఎగిరి వచ్చి పడ్డాయి. ఈ సంఘటన నుంచి ఒక్క కుటుంబం కూడా తప్పించుకోలేక పోయింది. ఈ కల గురించి ఆమె అబ్బాస్ కు చెప్పారు. అబ్బాస్ ఈ కల గురించి ఉత్సాహమారుడు వలీద్దుకు చెప్పారు. అయితే దీని గురించి ఎవరికీ చెప్పవద్దని, ఇతరులకు తెలిస్తే తనను పరిహాసిస్తారని అన్నారు. అయితే వలీద్ ఈ కల గురించి తన తండ్రికి చెప్పాడు. ఆ పిదప ఈ కల గురించిన వార్త తెగలోని చాలా మందికి తెలిసిపోయింది.

మరుసటి రోజు అబ్బాస్ కాబా గృహ ప్రదక్షిణ పూర్తి చేసిన తర్వాత, అబూ జహాల్ ఆయన వద్దకు వచ్చి, “ముత్తలిబ్ కుటుంబంలో మీకు ఒక వ్యక్తి తాను ప్రవక్తనని చెప్పడంతో తృప్తి కలుగలేదా, ఇప్పుడు నీ ఇంట్లో కూడా ఒక మహిళా ప్రవక్త పుట్టుకొచ్చిందా ఏమిటి?” అన్నాడు ఎగతాళిగా. అబ్బాస్ జవాబిస్తూ, “నువ్వేం చెబుతున్నావో నాకు అర్థం కావడం లేదు” అన్నారు. అబూజహాల్ మరింత గేలి చేస్తున్నట్లు, “నేను నీ సాదరి కల గురించి మాట్లాడుతున్నాను. మేము మూడు రోజుల పాటు చూస్తాము. ఈలోగా కలలో చూసింది జరుగు తుందో లేదో చూడ్చాం. జరక్కపోతే, నీ వంశం అరబ్బుల్లో పెద్ద అబ్దాలకోరు వంశంగా పరిగణిస్తాం” అన్నాడు. అబ్బాస్ తన సాదరికి అలాంటి కల ఏదీ వంశంగా పరిగణిస్తాం” అన్నాడు. అబ్బాస్ తన సాదరికి అలాంటి కల ఏదీ వంశంగా పరిగణిస్తాం” అన్నాడు. కానీ ఆయన ఇంటికి వెళ్ళగానే ఆయన తెగ మహిళలు ఆయన్ను నిలదీశారు. “అబూజహాల్ కారుకూతలను ఎందుకు భరించావు. వాడు మన తెగ పురుషులనే కాదు మహిళలను కూడా అవమానించాడు. నువ్వు ఒక పిరికివాడివ”ని నిందించారు. అబ్బాస్ ఆగ్రహంగా, “అల్లాహ్ సాక్షి, ఇప్పుడే వాడి వద్దకు వెళతాను. వాడు మళ్ళీ ఆ మాటలు చెబితే గట్టిగా బుధి చెప్పి వస్తాను” అన్నారు.

ఈ సంఘటన జరిగిన మూడవ రోజున అబ్బాస్ కాబాగృహానికి వెళ్ళారు. అబూజహాల్ కోసం చూశారు. వాడు కాస్త దూరంలో కూర్చుని కనబడ్డాడు. వాడిని చూడగానే అటుగా వేగంగా నడిచారు. కానీ అబూ జహాల్ వేగంగా ద్వారం వైపు కదిలాడు. కారణమేమంటే, అబూ సుఫ్యాన్ పంపించిన వార్తాహారుడు ద్వారం దగ్గర బంటెపై ఉన్నాడు. ఆ బంటె ముక్కు నుంచి రక్తం కారుతుంది. బంటెపై ఉన్న జను కూడా తిరగబడి ఉంది. వార్తాహారుడి చోక్కు. చిరిగిపోయి ఉంది.

ఏదో పోరాటం నుంచి వస్తున్నట్లు కనబడుతున్నాడు. ఆ వ్యక్తి సహాయం చేయం డంటూ మూడుసార్లు అరిచాడు. “ఖురైష్ ప్రజలారా! అబూ సుఫ్యాన్ వర్తక బిదారులో ఉన్న మీ సామగ్రికి ప్రమాదం ముంచుకు వచ్చింది. ముహమ్మద్ ఆ సామగ్రిని అడ్డుకోబోతున్నారు. మీరు మీ సామగ్రి కాపాడుకోవడానికి తక్కణం వెళ్ళింది” అన్నాడు. ఈ సంఘటన తర్వాత ఆతికా కల నిజమే అయ్యింది. ఖురైష్ లోని ప్రతి ఒక్క కుటుంబం ఈ కబురు వల్ల ఉలిక్కిపడింది.

ఖురైష్ ల సన్నాహాలు

దిగ్భూంతికి గురైన ఖురైషులు తర్వాత తేరుకుని సన్నాహాలు మొదలు పెట్టారు. శక్తి ఉన్న ప్రతిబక్కడు ఆయుధం చేతపట్టాడు. లేదా తన స్థానంలో పోరాడచానికి ఇంకొకరిని నియమించాడు. అలా ఒక్కొక్క కిరాయి యోధుడికి అయిదువేల దిర్ఘములు చెల్లించడానికి కూడా సిద్ధపడ్డారు. వాళ్ళ బయలుదేర డానికి సిద్ధంగా ఉన్నపుడు ఒక అనుమానం వచ్చింది. తాము మక్కా వదలి వెళ్ళ డాన్ని అవకశంగా తీసుకుని శత్రుతెగ భినాన వాళ్ళ మక్కాపై దాడి చేయవచ్చని అనుమానించారు. కానీ భినాన తెగు చెందిన మాలిక్ కుమారుడు సురాకా తమ తెగవాళ్ళ దాడి చేయరని హామీ ఇచ్చాడు. ఈ హామీ తీసుకున్న తర్వాత ఖురైషులు తమ బిదారును కాపాడుకోవడానికి బయలుదేరారు.

ముస్లిముల ప్రవ్రాత్లు

ఈలోగా ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) నల్ల జెండాలు చేపట్టిన రెండు దళాలను తీసుకుని మదీన వదలి బయలుదేరారు. అబూతాలిబ్ కుమారుడు అలీ(రజి) ఒక దళానికి నాయకత్వం వహించారు. అన్నార్లు రెండవ దళంలో ఉన్నారు. అయితే వారి వద్ద సరిపడ సంఖ్యలో ఒంటెలు లేనందువల్ల ముహమ్మద్ (స), అయన సహచరులు వంతులవారీగా ఒంటెలపై స్వార్థ చేశారు. దారిలో కనబడిన వారిని ప్రశ్నించి బిదారు గురించి సమాచారాన్ని సేకరించారు.

ఈ విధంగా వాళ్ళ సఫ్రా లోయకు చేరుకున్న తర్వాత ముహమ్మద్ (స) ఒక దళాన్ని సమాచారం సేకరించడానికి ముందుగా పంపారు. ఈ దళం జఫ్ఫరాన్ వద్ద ఆగింది. మక్కా ఖురైషులు పెద్ద సైన్యంతో బయలుదేరారన్న వార్త వారికి చేరింది. ప్రవక్త (స) వెంటనే ఈ కొత్త పరిణామం గురించి తన సహచరులతో చర్చించారు. ఉమర్ కుమారుడు మిక్కాద్ మాట్లాడుతూ, “ప్రవక్తా (స)! మీరు

ముందుకు సాగండి. అల్లాహ్ మీకు ఏం చెయ్యమని ఆదేశించాడో ఆ పని కానివ్యంది. మేమంతా మీతో ఉన్నాము. మేము బనీ ఇస్లాయిల్ వంటి వాళ్ళం కాదు. వాళ్ళు మూసా(స)కు చెప్పిన మాదిరిగా, ‘నువ్వు నీ ప్రభువు పోయి పోరాడండి, మేము ఏం జరుగుతుందో చూస్తాము’ అని చెప్పే వాళ్ళం కాదు. మేము, ‘మీరు మీ ప్రభువు ముందుకు సాగండి, మేమంతా మీతో పాటు ఉన్నా మని’ చెబుతున్నాం. మీకు సత్కాయిని ఇచ్చి పంపించిన ప్రభువు ఎంత సత్యమైన వాడో మేము చివరి వరకు మీతో ఉండడం అంతే సత్యం” అన్నాడు.

ప్రవక్త (స) అతనికి ధన్యవాదాలు చెప్పి అతని కోసం ప్రార్థించారు. ఆ తర్వాత ఆయన అన్నార్ల వైపు తిరిగి వారి సలహా అడిగారు. అన్నార్లో ముఅట్ కుమారుడు సాద్ జవాబిస్తూ, “మీరు మా జవాబు కోసం చూస్తుంటే, ఓ ప్రవక్త! మేము మిమ్మల్ని విశ్వసిస్తున్నాము. మీరు తీసుకువచ్చిన హితబోధ సత్యమైనదని విశ్వసిస్తున్నాము. దాని ప్రాతిపదికన మేము మీకు వాగ్గానం చేస్తున్నాము. మేము మాట వింటాము, విధేయత చూపుతాము. కాబట్టి మీరు మీ ఇష్టమొచ్చిన నిర్ణయం తీసుకోవచ్చు” అన్నారు. ఈ జవాబు విని ప్రవక్త (స) చాలా సంతోషించారు. ఆయన ఆనందంగా, “పదండి ముందుకు సాగుదాం. మన ముందున్న రెండింటిలో ఒకదాన్ని అల్లాహ్ నాకు వాగ్గానం చేశాడు. వర్తక బిడారు కాని, ఖురైమల సైన్యం కాని స్వాధీనమైన దృశ్యాన్ని నేను చూస్తున్నాను” అన్నారు.

బెదలపోయిన నౌకర్లు

వాళ్ళు బద్రీ లోయకు చేరుకున్నారు. ప్రవక్త (స) తన సహచరులు కొండ రిని దగ్గరలోని నీటిమండుగు వద్దకు పంపారు. అక్కడి నుంచి శత్రువుకు సంబంధించిన సమాచారాన్ని సేకరించాలని అన్నారు. అక్కడ వారికి ఖురైమలకు నీటిని మోసే ఇద్దరు నౌకర్లు కనబడ్డారు. వారిని బంధించి ప్రవక్త వద్దకు తీసుకువచ్చారు.

ప్రవక్త (స) ప్రార్థనలో ఉండడం వల్ల సహచరులు స్వయంగా ఆ నీరు మోసేవాళ్ళను ప్రశ్నించడం ప్రారంభించారు. వాళ్ళు ఏ తెగకు చెందినవారు, ఎక్కడికి వెడుతున్నారు వగైరా ప్రశ్నలు వేశారు. బందీలు తాము కేవలం నీటిని మోసే వాళ్ళం మాత్రమేనని మొత్తుకున్నారు. కాని వారి మాటలను కొండరు ముస్లిములు నమ్మలేదు. వారిని కొట్టి నిజం రాబట్టాలనుకున్నారు. ఈ దెబ్బలను తప్పించుకోవడానికిగాను వారు తాము అబూ సుఫ్యాన్ బిడారుకు చెందిన వాళ్ళ తప్పించుకోవడానికిగాను వారు తాము అబూ సుఫ్యాన్ బిడారుకు చెందిన వాళ్ళ

మని చెప్పారు. ఈ జవాబుతో తప్పిపడిన ముస్లిములు వాళ్ళను కొట్టడం ఆపారు. ఆ తర్వాత ప్రవక్త (స) ప్రార్థన ముగించి అక్కడకు వచ్చారు. “మీ బందీలు నిజం చెప్పినప్పుడు మీరు వారిని కొట్టారు. వారు అబద్ధం చెప్పినప్పుడు కొట్టడం మానే శారు” అన్నారు. బందీల వైపు తిరిగి, ఖురైష్ సైన్యం ఎక్కడ ఆగించో చెపు మన్నారు. దగ్గరలోని కొండ వద్ద వాళ్ళు విడిది చేశారని బందీలు చెప్పారు. ఖురైమలు రోజుకు ఎన్ని బంటెలను కోస్తున్నారని ప్రవక్త (స) ప్రశ్నించారు. బందీలు జవాబిస్తూ, తొమ్మిది లేదా పది బంటెలను రోజూ కోస్తున్నారని చెప్పారు. దీన్ని బట్టి శత్రువుల సంఖ్య తొమ్మిది వందల నుంచి వేఱు వరకు ఉండవచ్చని ప్రవక్త (స) తన సహచరులకు తెలిపారు. అంటే మక్కాలో పోరాడే వాళ్ళ దాదాపుగా అందరూ వచ్చేశారు.

అటు అబూ సుఫ్యాన్ పంపించిన దళం కూడా సమాచారాన్ని సేకరించి అయిన వద్దకు చేరుకుంది. ముస్లిముల సైన్యం బద్రీ దగ్గరగా విడిది చేసిందని తెలిపింది. ఆయన వెంటనే ప్రయాణ మార్గాన్ని మార్చి, బద్రీకు కుడి వైపుగా సాగిపోయే మార్గాన మక్కాకు శరవేగంగా ప్రయాణం కొనసాగించారు. ఈ మార్గాన ప్రమాదం నుంచి బయటపడిన సూచనలు కనబడిన వెంటనే ఆయన ఒక వార్తాపారుడిని ఖురైమల వద్దకు పంపించారు. ఆ వార్తాపారుడు బద్రీ వైపు సాగిపోతున్న ఖురైమ సైన్యాన్ని చేరుకున్నాడు. అబూసుఫ్యాన్ వర్తక బిడారు ఇష్టుడు క్షేమంగా ఉండని, ఎలాంటి సహాయం అవసరం లేదని వార్తాపారుడు సైన్యానికి తెలిపాడు.

అబూజహాల్ మొండితనం

ఈ సందేశం చేరుకున్న తర్వాత ఖురైష్ సైన్యానికి నాయకత్వం వహిస్తున్న అబూజహాల్ తన సైనికులతో, “మనం వెనుదిరిగేది లేదు. మనం బద్రీ చేరుకుందాం. విజయాన్ని సాధించాలి. అక్కడ మనం చాలా గౌలైలను కోసి తినవచ్చు, కావలసినంత తాగవచ్చు. మన వినోదానికి నాట్యకత్తులు ఉండనే ఉన్నారు. బద్రీలో మనం అందరం సమైక్యంగా సాధించిన విజయాన్ని అరేబియా ప్రజలందరూ తెలుసుకుంటారు. మనం అంటే ఎల్లప్పుడూ భయపడతారు” అన్నాడు. షారిఫ్ కుమారుడు అల్ అఫ్ఫన్ ఈ మాటలతో ఏకీభవించలేదు. అతడు తన తెగ బనీ జహీరహో వారిని ఉద్దేశించి, “మనం కాపాడుకోవడానికి వచ్చిన సంపద ఇష్టుడు సురక్షితంగా ఉంది. కాబట్టి ఇష్టుడు మనం వెనక్కి తిరిగి

వెళ్లి పోదాం. అనవసరపు అహంకారాలతో మన సమయాన్ని వ్యధం చేయవద్దు” అన్నాడు. ఆ తెగవాళ్లు ఈ మాటలు విని వెనుదిరిగారు. అబూజహాల్ అతని సైన్యం మాత్రమే మిగిలింది.

ముస్లిములు పంపిన సమాచార సేకరణ బృందం వెనుదిరిగి వచ్చి, అబూ సుఫ్యాన్ మార్గాన్ని మార్చి మక్కాకు వెడుతున్నాడని, కాని మక్కా వారి సైన్యం ఎదురు దిశగా దగ్గరకు వస్తుందని తెలిపారు. ముస్లిముల్లో కొందరు, “ఇప్పుడు మనం మదీనాకు తిరిగి వెళ్లి పోవడం మంచిద్ది” నుకున్నారు. శత్రుసైన్యానికి చాలా దగ్గరగా వచ్చినందువల్ల ఇప్పుడు ఈ అవకాశాన్ని వదలరాదని మరికొందరు భావించారు. ముస్లిములు బడ్డ వద్ద ఉన్న ఒక నీటి ఊట వద్ద విడిది చేసి తమ తదుపరి కార్యాచరణ గురించి ఆలోచించసాగారు. యుద్ధం సందర్భంగా అల్లాహ్ ఆదేశంతో వర్షం కురిసింది. ముస్లిములు ఉన్న వైపు ఇనుక నేల గట్టిపడి వారికి మంచి ఆధారాన్ని ఇచ్చింది. పైగా ముస్లిములు ఎత్తు ప్రదేశంలో ఉన్నందు వల్ల అక్కడ కురిసిన వర్షం నేలను గట్టిగా చేయడమే కాక క్రిందికి ప్రవహించి, ఖురైములు విడిది చేసిన ప్రదేశాన్ని ముంచేత్తింది. అక్కడ నేల బురద బురదగా మారి ఖురైము సైన్యానికి కొత్త సమయులు స్వీపించింది.

ముంజిర్ కుమారుడు అల్ హబాబ్ ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)తో, వర్షం నీరు క్రిందికి ప్రవహించకుండా అడ్డుకోవాలని, ఆ విధంగా శత్రువులకు నీటి సరఫరా లేకుండా చేయవచ్చని సూచించారు. ముస్లిం సైన్యం ఆ సలహా పాటిం చింది. దాంతో ఖురైము సైన్యానికి మరిన్ని కష్టాలు వచ్చి పడ్డాయి.

ముత్కు కుమారుడు సాద్ ప్రవక్త (స)తో, “ప్రవక్త! మీ కోసం కలపతో ఒక శిబిరం లాంటిది కట్టాలనుకుంటున్నాం అనుమతించండి, ఒకవేళ మనం ఈ యుద్ధంలో పరాజయం పాలయినా మీరు క్షేమంగా మదీనా చేరుకోవచ్చ, అక్కడ మా కుటుంబసభ్యులు మీకు కావలసిన భద్రత కల్పిస్తారు” అన్నారు. సాద్ కోసం ప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) ప్రార్థించారు. కలప కట్టడం నిర్మించడానికి అనుమతిం చారు.

ఖురైష్ దళం ముస్లిముల సమాచారాన్ని సేకరించి, ముస్లిము సైన్యంలో కేవలం మూడు వందల మంది మాత్రమే ఉన్నారని, సైనిక సామగ్రి కూడా చాలా తక్కువగా ఉందని, కాని చాలా ఉత్సాహంగా ఉన్నారని తెలియజేసింది. ముస్లిముల్లో ఉన్న ఉత్సాహం గురించి తెలిసిన ఖురైష్ సైన్యం ఒకింత ఆందోళనకు

గురయ్యింది. ఖురైష్ సైన్యంలో కాస్త తెలివిగా ఆలోచించేవారు, ఈ పరిణామాలు మంచివి కావని భయపడ్డారు. ముస్లిములు ఈ యుద్ధంలో కనుక గెలుపాందితే, ఇప్పటి వరకు అరేబియా వర్డ్రక బిడారులకు నాయకులుగా వ్యవహారిస్తున్న ఖురైములు తమ హోదా కోల్పోతారని కూడా భయపడ్డారు. రబీయా కుమారుడు ఉత్సాహాన్నికి సలహా ఇస్తూ, “ఖురైము ప్రజలారా! ఈ యుద్ధంలో మనం గెలుపాందినా మనకు దూరీకేది ఏదీ లేదు. మనం మన తెగవారి రక్తాన్నే చిందిస్తాం. అందువల్ల మనం వెనుదిరిగి వెళ్లి పోదాం పదండి” అన్నాడు. కాని ఆ మాటలు విన్న అబూజహాల్ కోపంతో మండిపడ్డాడు. ఇంతకు ముందు ముస్లిములతో జరిగిన పోరాటాల్లో మరణించిన వారి గురించి చెప్పి రెచ్చగొట్టాడు. ప్రతీకారం తీర్చుకోకుండా వెళ్లేది లేదన్నాడు. అతడి ప్రసంగంతో ఖురైములు రెచ్చి పోయారు. ప్రతీకారం ప్రతీ ఒక్కడిలో బుసలు కొట్టసాగింది.

యుద్ధం

సైన్యాలు రెండూ ముఖాముఫీ అయ్యాయి. చెక్కతో కట్టిన తన శిబిరం నుంచి ప్రవక్త (స) శత్రుసైన్యాన్ని పరిశీలించారు. సంఖ్యలో ముస్లిములకన్నా చాలా ఎక్కువగా ఉన్నారు. మూడు రెట్లు ఉన్నారు. దాదాపు రెండు వందల మంది ఆశ్విక దళంలో ఉన్నారు. ముస్లిముల వద్ద ఉన్నది రెండే గుర్రాలు. శత్రు సైన్యం అన్నివిధాలా ముస్లిం సైన్యంకన్నా బలంగా ఉంది. ప్రవక్త (స) వెంటనే తన సహచరుల వద్దకు వెళ్లి వారి కైల్చేర్చయిర్చాలు పెంచడానికి మాట్లాడారు. వారితో యుద్ధప్రణాళిక చర్చించారు. తన ఆదేశం లేకుండా యుద్ధం ప్రారంభించ వద్దని వారికి సూచించారు. యుద్ధంలో విలుకాండ్రు మొదట దాడి చేయాలి. శత్రు సైన్యంపై శరపరంపర కురిపించాలి. ఆ తర్వాత ఆయన తన శిబిరానికి వెనుదిరిగి వచ్చారు. ఆయనలో ఆందోళన ఉంది. మౌకాళ్లపై కూలబడి, చేతులెత్తి ఆయన అల్లాహ్ కు మొరపెట్టుకున్నారు. “అల్లాహ్! ఖురైములు బలగర్యంతో, అహంకారంతో, అవిశ్వాసంతో నిన్న సహాలు చేయడానికి, నీ సందేశాన్ని అబధంగా నిరూపించడానికి వచ్చారు. ప్రభూ! నువ్వు నాకు వాగ్దానం చేసిన విజయాన్ని ప్రసాదించు. ప్రభూ! ఈ రోజు కనుక నా యా గుప్పెడు మంది డిడిపోతే, నీ ఆరాధన చేసేవారు ఇక ఎవరూ ఉండరు” అని ప్రార్థించారు. ఆయన తన ప్రభువును వేడుకుంటూ, మొర పెట్టుకుంటూ అలాగే చాలాసేపు గడిపారు. ఆయన కప్పుకున్న దుప్పటి క్రిందికి జారిపోయింది. అబూబక్ర్ (రజి) ఆ దుప్పటిని

ఎత్తి, “ఓ దైవప్రవక్త! మీరు ప్రభువును వేడుకున్న తర్వాత, వాగ్దానం చేసిన విజయాన్ని ఆయన తప్పక ప్రసాదిస్తాడు. విజయం తప్పక మీకు వశమవుతుంది” అన్నారు. అయినా ప్రవక్త (స) అలాగే ప్రభువు సన్నిధిలో విధేయతతో కూలబడి అన్నారు. అయినా ప్రవక్త (స) అలాగే ప్రభువు సన్నిధిలో విధేయతతో కూలబడి అన్నారు. అయినా ప్రవక్త (స) అలాగే ప్రభువు సన్నిధిలో విధేయతతో కూలబడి అన్నారు. అయినా ప్రవక్త (స) అలాగే ప్రభువు సన్నిధిలో విధేయతతో కూలబడి అన్నారు. అయినా ప్రవక్త (స) అలాగే ప్రభువు సన్నిధిలో విధేయతతో కూలబడి అన్నారు. అయినా ప్రవక్త (స) అలాగే ప్రభువు సన్నిధిలో విధేయతతో కూలబడి అన్నారు. అయినా ప్రవక్త (స) అలాగే ప్రభువు సన్నిధిలో విధేయతతో కూలబడి అన్నారు. అయినా ప్రవక్త (స) అలాగే ప్రభువు సన్నిధిలో విధేయతతో కూలబడి అన్నారు. అయినా ప్రవక్త (స) అలాగే ప్రభువు సన్నిధిలో విధేయతతో కూలబడి అన్నారు. అయినా ప్రవక్త (స) అలాగే ప్రభువు సన్నిధిలో విధేయతతో కూలబడి అన్నారు. అయినా ప్రవక్త (స) అలాగే ప్రభువు సన్నిధిలో విధేయతతో కూలబడి అన్నారు. అయినా ప్రవక్త (స) అలాగే ప్రభువు సన్నిధిలో విధేయతతో కూలబడి అన్నారు.

ప్రవక్త(స)! ముస్లిములను యుద్ధానికి పురికిల్పు. మీలో గనక జరవై మంది స్థయిర్యం కలవారు ఉంటే, వారు రెండొందల మందిని జయిస్తారు. ఇంకా అటువంటి వారు వంద మంది గనక ఉంటే వేయి మంది సత్యతిరస్కారులను జయిస్తారు. ఎందుకంటే, సత్య తిరస్కారులు బుధీహీనులైన ప్రజలు.

(ఖుర్జన్ 8 : 65)

ప్రవక్త (స) తన శిబిరం నుంచి బయటకు వచ్చి తన వారి వద్దకు చేరుకుని వారిని ప్రాత్మహించారు. తర్వాత కొంత మట్టి తీసుకుని శత్రువుల వైపు విసరి “గ్రుఫ్ఫివారయి పోవుగాక” అన్నారు.

తన సహచరులను అజ్ఞాపిస్తూ ముందుకు కదలండని, ఒక్కమృద్గిగా శత్రువైపు విరుచుకుపడాలని చెప్పారు. ముస్లిములు, “అహాద్.. అహాద్. అల్లాహ్ ఒక్కడే.. అల్లాహ్ ఒక్కడే” అంటూ నినాదాలు చేస్తూ ముందుకు సాగారు. అల్లాహ్ అనుభూతిని వారపుడే పాందారు.

ముస్లిములు అత్యంత దైర్యసాహసాలతో పోరాడారు. యుద్ధరంగంలో ఒక విచిత్రమైన దుమ్మి ఆకాశాన్ని అలముకోవడం వారు చూశారు. మృత్యుదూత శత్రుసైన్యం మధ్యన ఉండి వారి శరీరాల నుంచి ఆత్మలను వెలికితీస్తున్న దృశ్యంగా ఆ ధూతిమేఘం కనిపించింది.

బిలాల్ (రజి) ప్రతీకారం

శత్రుసైన్యంలో బిలాల్ (రజి)కు తన మాజి యజమాని కనిపించాడు. తనను నానావిధాలుగా చిత్రహింసలకు గురిచేసిన వాడిని చూడగానే ఆయన, “ఉమయ్యా! అవిశ్వాసుల నాయకుడా!” అంటూ అరిచారు. తనను అనేక రకాలుగా వాడు హింసలకు గురిచేసిన సంఘటనలు ఆయనకు గుర్తుకు వచ్చాయి. వాడి వైపు శరవేగంగా కదిలారు. వాడు భయపడి పారిపోవడానికి

ప్రయత్నించాడు. “వాడు తప్పించుకుంటే నేను బ్రతకడం అనవసరం” అంటూ బిలాల్ (రజి)వాడి వెంట పడ్డారు. కాని ఇతరులు బిలాల్ (రజి)ను అడ్డుకుంటూ, ఉమయ్యా వ్యవహారం తమకు వదిలేయమన్నారు. కాని బిలాల్ (రజి)తన శక్తినంతా కూడదీసుకుని ఉమయ్యా వైపు కదిలారు. వాడి వైపు లంఘించి ఒక్క వేటుకు నేలకూల్చారు.

చివరకు దుమ్మి తోలగిపోయిన తర్వాత చూస్తే యుద్ధరంగం అంతా కళేబరాలతో నిండి ఉంది. శత్రువుల శవాలను ఒక కందకంలో వేయించారు ప్రవక్త (స). ఆ తర్వాత వారిని ఉధైశిస్తూ, “కందకంలో పడిఉన్న వారలారా! మీరు నాకు ఎలాంటి బంధువులు? ఇతరులు నన్ను విశ్వసించినా మీరు మాత్రం నన్ను తిరస్కరించారు. ఇతరులు నాకు ఆశ్రయం కల్పించినా మీరు మాత్రం నన్ను బలవంతంగా నా ఇంటి నుంచి వెళ్ళిపోయేలా చేశారు. ఇతరులు నాకు సహాయం కోసం ముందుకు వచ్చారు కాని మీరు నాతో పోరాడారు. మీ ప్రభువు వాగ్దానం సత్యమైనదని జపుటికయినా తెలిసిందా? నా ప్రభువు వాగ్దానం సత్యమైనదని నేనుయితే గ్రహించాను” అన్నారు.

ప్రవక్త సహచరులు ఆయన్ను, “ప్రవక్తా(స)! మరణించిన వారికి చెబుతున్నారా!” అని ఆశ్రూర్యంగా ప్రశ్నించారు. దానికి ప్రవక్త (స)జవాబిస్తూ, “మీరు విన్నట్టే వారు నా మాటలు వింటున్నారు. అయితే వాళ్ళు జవాబు చెప్పలేరంతే” అన్నారు. ఆ తర్వాత ప్రవక్త (స) ఆ కందకాన్ని మట్టితో నింపున్నారు.

ప్రవక్త సహచరుల్లో ఒకరయిన అబూహజైఫా తండ్రి శత్రుసైన్యం పక్కాన పోరాడి యుద్ధంలో మరణించారు. అబూహజైఫా విచారంగా ఉండడాన్ని ప్రవక్త (స) చూశారు. ఆయనతో ప్రవక్త (స), ‘అబూ హజైఫా! నీ తండ్రి మరణం నిన్ను బాధిస్తోందని నాకు తెలుసు’ అన్నారు. అబూ హజైఫా (రజి) జవాబిస్తూ, “ప్రవక్తా(స)! నేను నా తండ్రి మరణం వట్ల బాధపడడం లేదు. ఆయన తెలివి, విచక్షణ, మంచితనం కలిగిన మనిషి. ఆ గుణగణాలు ఆయన్ను ఇస్లాం పరిధిలోకి తీసుకు వస్తాయని ఆశించాను. కాని ఆయన అవిశ్వాసిగా మరణించడమే నాకు చాలా బాధ కలిగిస్తోంది” అన్నారు. ప్రవక్త (స) ఆయన కోసం ప్రార్థిస్తూ ఆయన్ను దగ్గరకు తీసుకుని ఓదార్శారు.

ఈ విజయం ద్వారా అల్లాహ్ తమకు ప్రసాదించిన యుద్ధసాత్తు, బండిలను తీసుకుని అల్లాహ్కు ముస్లిములు కృతజ్ఞతలు అర్పించారు.

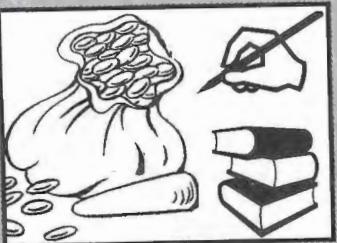
(చదవండి దివ్యఖుర్జన : 2:217-218, 8:7-10)

గ్రహించవలసిన పోతాలు

- విజయం పొందడానికి దివ్యఖుర్జనలో ఉన్న విధానం, ప్రవక్త (స) అనేక పొరాబాల్లో అచరించి విజయాలు సాధించిన విధానం ఏమంచే :
    1. పూర్తిగా అల్లాహ్ను నమ్ముకోవాలి. ఆయనే శక్తిసామర్థ్యాలు ప్రసాదించేవాడు.
    2. అల్లాహ్ను, దైవప్రవక్త(స)ను పూర్తిగా విశ్వసించి విధేయత చూపాలి.
    3. అవిశ్వాసాన్ని పూర్తిగా పదలివేయాలి.
    4. పొరాటం అన్నది పూర్తిగా అల్లాహ్ కోసమే కావాలి. బలప్రదర్శన కోసమో, కీర్తిపంపదలు పొందడానికి కారాదు.
    5. అనైక్యతను స్ఫోటించే చిన్న చిన్న వివాదాలకు దూరంగా ఉండాలి.
    6. కష్టాలు ఎదురైనప్పుడు సహనం వహించాలి.
    7. సంఖ్యాబలాన్ని చూసి, శక్తిసామర్థ్యాలను చూసి, వ్యక్తిగత సామర్థ్యం చూసుకుని గర్చించరాదు.
    8. యుద్ధప్రణాళికను రూపొందించాలి. పథకాలు వేయాలి. సాధ్యమైన నంతవరకు అవసరమైన సామగ్రిని సేకరించాలి.
    9. శత్రువును ఎదుర్కొంటున్నప్పుడు దృఢచిత్తంతో ఉండాలి.
    10. శత్రువు బలాధిక్యతను చూసి భయపడిపోరాదు.
- జహాం అంటే అర్థం సత్యమార్గాన నిరంతరం సంఘర్షించడం. మనిషిలో అంతర్గతంగా ఉన్న, నమాజంలో ఉన్న చెదులకు వ్యతిరేకంగా, అధ్యత్మిక విలువలు పెంచడానికి చేసే ప్రయత్నాన్ని ‘జహాం’ అంటారు. కేవలం ఈ క్రింది కారణాలతో మాత్రమే ముస్లిములు అల్లాహ్ కోసం చేసే యుద్ధంలో తమ ప్రాణాలను పణంగా పెట్టి పోరాదడానికి దిగవచ్చు:

1. తమ ధర్మాన్ని, తమ ధర్మం అవలంబించడానికి ఉన్న స్వేచ్ఛను కాపాదుకోవడానికి.
  2. అణచివేతలకు గురయిన వారిని కాపాడ్చునికి.
  3. అణచివేతను ప్రతిఫుటించడానికి.
  4. ఇస్లామీయ భూభాగాలను కాపాడడానికి.
  5. ముస్లిములపై దాదులకు సహాయపడేవారిపై దాడి చేయడానికి.
  6. ప్రాణాలను, గౌరవమర్యాదలను, సంవదను కాపాడడానికి.
- నిరాయుదులు, యుద్ధంలో పాల్గొనని వారు, స్త్రీలు, సాధారణ పొరులు, పిల్లలు, వృష్టులు, వికలాంగులలై దాడి చేసే అనుమతి ఇస్లాంలో లేదు. దోషిదీకి పాల్గుఢం, పంటలు నాశనం చేయడం, పశువులు, ఆహార పద్ధతులు వాశనం చేయడం, విధ్వంసం స్ఫోటించడం వగైరా చేపోలు ఇస్లాంలో నిషిధ్ధం. అయితే, గూఢచారులు, ద్రోహలు, కషటులను శత్రువులుగా, పోరాటంలో ఉన్న శత్రువులుగా పరిగణించడం జరుగుతుంది.

పరిహసం

ప్రవ్రప్తక్ (స) బ్రద్రీ యుద్ధ శైలిల నుంచి భాన్ని, వారి విద్యను పరిహసంగా గ్రహించి వారిని విడుదల చేశారు.

గమనిక: చిత్రం కేవలం ఉపాశ్యకం

బ్రద్రీ యుద్ధంలో బ్రతికిబయట పడిన ఖురైమలు మక్కా దిశగా పారి పోయారు. కొందరు ఒంటరిగా, కొందరు జట్టుగా పారిపోయారు. చాలా మంది యుద్ధవీరులు మరణించారు. యుద్ధ సామగ్రి పూర్తిగా కోల్పోయారు. యుద్ధ సామగ్రి ఏమాత్రం లేని, స్వల్ప సంఖ్యలో ఉన్న ముస్లిముల చేతిలో వారు దారుణమైన పరాభవాన్ని ఎదుర్కొన్నారు. ముస్లిములు ఈ యుద్ధంలో అమరులైన తమ తోటి వారిని గౌరవలాంఘనాలతో సమాధి చేశారు. యుద్ధసాత్సును పంపిణీ చేశారు. అమరులైన కుటుంబాల వారికి వారి భాగాన్ని న్యాయంగా చెల్లించారు.

అయితే యుద్ధశైలిల విషయంలో ఏం చేయాలన్నది తేలలేదు. ఇది ఒక సమస్యగా మారింది. ఈ సమస్య గురించి ప్రవక్త (స) తన సహాచరులతో చర్చించారు. స్వయంగా నిర్ణయం తీసు కునే విజ్ఞత, శక్తిసామర్థ్యాలు ఆయనకు ఉన్నాయి. ఆయినా ఆయన సలహా మండలి విధానాన్ని పాటించేవారు. ఆ విధంగా భవిష్యత్తులో ముస్లిములకు ఒక మార్గదర్శక సూత్రంగా సలహా సంప్రదింపుల విధానాన్ని ఏర్పరిచారు. నియంతృత్వానికి దూరంగా ఉండేలా చేశారు.

అబూబక్రీ (రజి) సలహా ఇస్లా, శైదీలు ప్రవక్త తెగకు చెందినవారే కాబట్టి వారిని విడుచిపెట్టి తన పలుకుబడిని పెంచుకోవాలని అన్నారు. కాని ఈ సూచనను ఉమర్ (రజి) ఒప్పుకోలేదు. వారందరూ ప్రవక్త (స)ను నానావిధాలుగా వేధించిన వాళ్ళనీ, మక్కా నుంచి ప్రవక్త(స)ను బహిష్కరించిన వాళ్ళనీ, వారందరినీ హతమార్పాలని అయన అన్నారు. ఎందుకంటే వాళ్ళ అవిశ్వాసుల నాయకులు కూడా, అల్లాహ్ వారిపై ప్రవక్త(స)కు విజయాన్ని ప్రసాదించాడు, వారు చెల్లించే పరిహారాల అవసరం ప్రవక్త(స)కు లేదు, కాబట్టి వారిని హత మార్పడమే మంచిదని తన అభిప్రాయం చెప్పారు. ప్రవక్త (స)అందరి అభిప్రాయాలు విన్నారు. తర్వాత నిర్ణయం తీసుకుండామని చెప్పి తన శిబిరానికి వెళ్ళిపోయారు.

కాస్సేపటి తర్వాత ఆయన తిరిగి వచ్చారు. “అల్లాహ్ కొందరి హృదయాలను మృదువుగా, కరిగిపోయేవిగా చేశాడు. కొందరి హృదయాలను కలినంగా శిలల మార్పిగా చేశాడు. అబూబక్రీ! నీ అభిప్రాయం ప్రవక్త ఇబ్రాహీము అభిప్రాయాన్ని పోలి ఉంది. ప్రవక్త ఇబ్రాహీము, “నన్ను అనుసరించేవాడు నా వాడు, నన్ను కాదనేవాని విషయం, అల్లాహ్ కరుణామయుడు, దయామయుడు” అన్నారు. నీ అభిప్రాయం ప్రవక్త ఈసా అభిప్రాయాన్ని కూడా పోలి ఉంది. ప్రశ్నయదినాన ఆయన తనను దేవునిగా మార్చిన వాళ్ళ పట్ల అందోళనగా ఇలా అంటారు: “ప్రభూ! నువ్వు వారిని ఇక్కిస్తే, అప్పుడు కూడా వాళ్ళ నీకు దాసులే, కాని నువ్వు కనుక వారిని క్షమిస్తే నువ్వు అపార శక్తిసామర్థ్యాలు, అత్యంత వివేకం కలిగిన వాడివి” అన్నారు. ఉమర్! ఇక నీ అభిప్రాయం నూహ్ ప్రవక్త అభిప్రాయాన్ని పోలి ఉంది. ఆయన తన ప్రభువుతో, “ప్రభూ! భూమిపై ఒక్క అవిశ్వాసిని కూడా వదలొద్దు” అన్నారు. అలాగే నీ అభిప్రాయం మూసా అభిప్రాయాన్ని పోలి ఉంది. ఆయన ప్రభువుతో, “వారి సంపదలను సర్వనాశనం చేయి. వారు తమ బాధాకర మైన అంతాన్ని చూసే వరకు వారు విశ్వసించకుండా వారి హృదయాలను కలిన శిలలుగా మార్చివేయి” అన్నారు.

ఆ తర్వాత ప్రవక్త (స) బందీలకు రెండు ప్రత్యామ్నాయాలు చూపారు. వారు పరిహసం చెల్లించి విడుదల పొందవచ్చని ప్రకటించారు. కాని అప్పుడు

ప్రవక్త (స) తీసుకున్న ఈ నిర్ణయం సరయిన నిర్ణయంకాదు. అందుకే ప్రవక్త(స)కు హాచ్చరికగా క్రింది దివ్యఖుర్జున వాక్యం అవతరించింది:

“ధరణిలో శత్రువులను శ్వాసిగా అణచవంతవరకు, తన వద్ద యుద్ధభైదీ లను ఉంచుకోవటం అనేది ఏ ప్రవక్తకూ తగదు. మీరు ప్రాపంచిక ప్రయోజనాలను కాంక్షిస్తున్నారు. కాని అల్లహో (మీ కెరకు) పరలోకాన్ని కాంక్షిస్తున్నాడు. అల్లహో శక్తిమంతుడు, వివేకవంతుడూను.”

(దివ్యఖుర్జున 8 :67)

ఈ అదేశానికి అర్థమేమంటే, శత్రువులను ఆయన కలినంగా శిక్షించాలి. అ విధంగా ఇస్లామ్ శత్రువులపై తన ఆధిక్యతను నిరూపించాలి. హారికి అవకాశాన్ని, ప్రత్యామ్నాయాలను ఇవ్వడం పారపాటు.

“ప్రవక్త! నీ అధినంలో బందీలుగా ఉన్నవారితో ఇలా అను: “మీ హృదయాలలో ఏపాటి మంచితనమైనా ఉన్నదని అల్లహోకు తెలిస్తే, ఆయన మీ వద్ద నుండి తీసుకున్న దానికంటే ఎంతో ఎక్కువగా మీకు ఇస్తాడు. మీ తప్పులను మన్నిస్తాడు. అల్లహో మన్నించేవాడూ, కరుణించే వాడూను.”

(దివ్యఖుర్జున 8 : 70)

అయితే ప్రవక్త (స) ముందు తీసుకున్న నిర్ణయాన్ని రద్దు చేయడం జరగలేదు. పరిహారం తీసుకుని విడిచిపెట్టడానికి అనుమతి ఇవ్వడం జరిగింది.

కథి విన్నపం

బద్రు యుద్ధం తర్వాత యుద్ధభైదీలను విడిచిపెట్టడం జరిగింది. కొండరిని పరిహారం తీసుకుని విడిచిపెట్టారు. కొండరిని పది మంది పిల్లలకు చదవడం ప్రాయడం నేర్చిన తర్వాత విడిచిపెట్టారు. ఆ విధంగా అవిశ్వాసుల నైపుణ్యాన్ని వినియోగించుకోవటం జరిగింది. పరిహారంగా డబ్బు పుచ్చుకునే బదులు వారి నుంచి విద్యా సేవలు పొందటం మేలని దైవప్రవక్త (స) భావించారు.

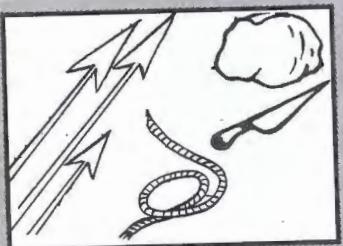
అఱ్బా ఇజ్జూ అల్ జూహామీ అనే వైదిని దైవప్రవక్త (స) ముందు హోజు పరచటం జరిగింది. అతను మక్కా నగరంలో ప్రఖ్యాతి గాంచిన కవి. దైవప్రవక్త (స) ముందు అతను తన గోదు వెళ్ళబుచ్చుకున్నాడు. “దైవప్రవక్త! నేను

కటిక పేదవాళ్లి. నాకు చాలా మంది పిల్లలు ఉన్నారు. వాళ్లను విచిడిపెట్టి నేను ఎక్కువ కాలం ఉండలేను. వాళ్లను అహర అవసరాలు సమకూర్చాలి. నా మీద దయతలచండి” అంటూ అతను అత్యంత దీనంగా వేడుకున్నాడు. దైవప్రవక్త (స) ఎటువంటి పరిహారం తీసుకోకుండానే అతన్ని పదలిపెట్టేశారు. అంతేకాదు, చాలా పెద్ద మొత్తంలో అతనికి భునం కూడా ఇచ్చారు. ఆ కవి నమ్మలేనన్నట్లుగా చూస్తుండిపోయాడు. అతను ఉపాంచిన దాని కంటే ఎన్నో రెట్లు బెదార్యం చూపారు దైవప్రవక్త (స). పరిహారం ఇచ్చి ఖురైపులు తమ వైదిలు కొంతమందిని విడిపించుకున్నారు. ఇదంతా చూస్తున్నప్పుడు అఱ్బా సుఫ్యాన్ మనసు కోపంతో రగిలిపోసాగింది. యుద్ధంలో తమ ప్రజల చాపుకు ప్రతీకారం తీర్చుకోవాలని ఖురైపు నాయకులు అతన్ని పురికొల్పాశాగారు.

ఖుబైచ్

(అదీ కుమారుడు -
చిత్రవధకు గురైన కవి)

(అల్లాహ్ ఆయన పట్ల
ప్రసన్నుడగు గాక!)

“దైవప్రవక్త (స)కు ఒక చిన్న ముట్ట గుచ్ఛుకున్నా ఈ ప్రాణం సుఖంగా ఉండజాలదు” అన్నారు
ఖుబైచ్ (రజి) మక్కా
అవిశ్వాసులతో.

గమనిక: చిత్రం కేవలం ఊషాప్రకం

మక్కా- మదీనా నగరాల మధ్య ఉంటున్న ఒక తెగ తరపున రాయబార బృందం ఒకటి దైవప్రవక్త (స) దగ్గరకు వచ్చింది. తమకు ఇస్లాం ధర్యం బోధిం చేందుకు ఒక గురువును పంపించమని వారు దైవప్రవక్త (స)ను కోరారు. దైవ ప్రవక్త (స) వారి కోరికను మన్మించి అదీ కుమారుడు ఖుబైచ్ (రజి)ను వారి వెంట పంపించారు. ఖుబైచ్ (రజి) గొప్ప విద్యావంతులు. కవి. అంతే కాదు, బద్రీ యుద్ధంలో పాల్గొని శత్రువు వెన్నులో వఱకు పుట్టించిన మహా సమర యోధులు కూడా!

ఆసలు ఆ రాయబార బృందం ఉద్దేశాలు మంచివి కావు. వాస్తవానికి వారు ఒక పథకంతో దైవప్రవక్త (స) వద్దకు వచ్చారు. ముస్లింలు తమ వెంట పంపే వ్యక్తిని మక్కా ఖురైమలకు అమ్ముతే చాలా సామ్య ముడుతుందని వారు ఆశపడ్డారు. పథకం ప్రకారమే వారు ఖుబైచ్ (రజి)ని తాళ్తో కట్టి మక్కా వారికి అప్పగించారు. అందుకు మక్కా వారు చాలా పెద్ద మొత్తంలో సామ్య ముట్టజెప్పారు. మక్కా వారి తరపున అబూ ఇష్అబ్ కుమారుడు హిట్జ్ ఆ మొత్తం చెల్లించాడు. అతను తమీమ్ తెగకు చెందినవాడు. అతని తండ్రి బద్రీ యుద్ధంలో ముస్లింల చేతుల్లో మరణించాడు. తండ్రి మరణానికి ప్రతీకారం

తీర్యకోవటానికి అతను ఖుబైచ్ ను అధిక ధరకు కొన్నాడు. ఆయన్ని అత్యంత దారుణంగా, క్రూరాతి క్రూరంగా నరికి చంపేందుకు తనయామ ప్రాంతానికి తీసుకువెళ్ళాడు. తాళ్తో బిగుతుగా, కదిలేందుకు కూడా ఏలులేని విధంగా బంధించబడివున్న ఖుబైచ్ (రజి) హిట్జ్ ను ఉద్దేశించి, తనకు రెండు రకాతులు నమాజ్ చేసుకునేందుకు అనుమతించాలని కోరారు. హిట్జ్ ఆయనకు అనుమతి ఇచ్చాడు. ఖుబైచ్ (రజి) త్వరగా రెండు రకాతులు నమాజ్ పూర్తి చేసుకున్నారు. నమాజ్ అనంతరం హిట్జ్ వెంట వచ్చిన మక్కా వారిని ఉద్దేశించి ఆయన, “చాపుకు భయపడి సుదీర్ఘంగా నమాజ్ చేస్తున్నాడని మీరు భావిస్తారనే అలోచన నాకు లేనట్లయితే నేను ఇంకా చాలా సేపు నమాజ్ చేసేవాట్టి” అన్నారు.

మక్కావారు ఆయన్ని ఒక స్తంభానికి కట్టేశారు. చివరగా ఆయనతో, “ఇస్లాంను విడిచిపెట్టు. మేము నిన్ను వదిలేస్తాం” అన్నారు. వారి మాటలు విని ఆయన, “మీరు మొత్తం ప్రపంచాన్ని నా కాళ్త దగ్గర పడేసినా నేను ఇస్లాంను వదలిపెట్టును” అని నవ్వుతూ బదులిచ్చారు. మక్కావారి ఆగ్రహం కట్టేలు త్రించు కుంది. తమ ఆరాధ్య దేవత అయిన ‘లాతీ’ విగ్రహంపై ప్రమాణం చేస్తూ, “నువ్వు మా మాటను కాదంటే, దారుణంగా చంపేస్తాం” అన్నారు. “నా మరణం అల్లాహ్ మార్గంలో జరుగుతున్నప్పుడు, ఇక దాని గురించి చింతించాల్సిన పనిలేదు” అన్నారాయన. తన ముఖాన్ని దైవగ్రహం, కాబా వైపుకు తీపుకున్నారు. కాని మక్కా వారు బలవంతంగా ఆయన ముఖాన్ని మరో దిక్కుకు మరల్చారు. అప్పుడాయన దివ్యఖుర్జన్లని ఈ వాక్యం పరించారు:

“తూర్పు అయినా, పడమర అయినా, (ఏ దిక్కు అయినా) అల్లాహ్ దే.

మీరు మీ ముఖాన్ని ఏ దిక్కుకు త్రిప్పినా, అక్కడ మీకు అల్లాహ్ సముఖం లభిస్తుంది.”

(దివ్యఖుర్జన్ 2 : 115)

తర్వాత ఆయన అల్లాహ్ను ఈ విధంగా వేడుకున్నారు:

“ఈ అల్లాహ్! ఇక్కడ చుట్టూ ఇస్లాం శత్రువులే నాకు కనిపిస్తున్నారు. ప్రవక్త (స)కు నా తరపున తుభాషిస్తులు అందజేసేవారెవరూ కనిపించటం లేదు. ఈ అల్లాహ్! దయచేసి నువ్వు నా తరపున ప్రవక్త (స)కు తుభాషిస్తులు అందజేయాలి.”

గమనిక: చిత్రం కేవలం ఊషాప్రకం

ఒక కథనం ప్రకారం ఆ సమయంలో దైవప్రవక్త (స) మదీనా నగరంలో తన సహచరులతో పాటు కూర్చొని వున్నారు. ఉన్నపథంగా ఆయన మగతలోకి వెళ్లిపోయారు. కాసేపటికి తేరుకుని జిబ్రాయిల్ దూత తన వద్దకు వచ్చారనీ, ఖుబైబ్ తరస్సున తనకు శుభాశిస్సులు అందజేశారని తన వెంటవున్న సహచరులకు చెప్పారు.

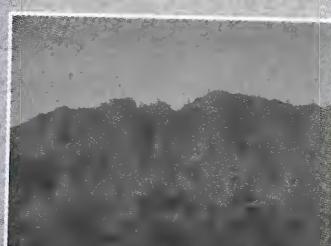
అటు, ఖుబైబ్ (రజి)ను ఈటెలు ధరించి వున్న నలబై మంది బహుదైవారాధకులు చుట్టుముట్టారు. వాళ్లలో ఒకడు, “బద్రీయుద్ధంలో మన తండ్రుల్ని చెంపిన వారిలో ఏదూ ఉన్నాడు” అంటూ తోచివారిని రెచ్చగొడుతూ మాట్లాడాడు. ఖుబైబ్ (రజి) బిగ్గరగా, “ఓ అల్లాహో! నీ ప్రవక్త సందేశాన్ని మేము ప్రజలకు చేర వేశాము. ఈ రోజు నా పట్ల ఇక్కడ ఏం జరుగుతుందో నీ ప్రవక్తకు తెలియజేయి. అల్లాహో! ఏరి సంఖ్యాను తగ్గించు. ఏరిని వధించు. నీ ఆగ్రహం నుంచి ఏ ఒక్కడూ తప్పించుకోకూడదు.” అని ప్రార్థించారు.

ఖుబైబ్ (రజి) పెట్టిన శాపం వినగానే అఱూ సుఫ్యాన్ కుమారుడు ముత్తివియా వెనక్కి తగ్గారు. (ఈయన తర్వాత ఇస్లాం స్వీకరించారు). హిజామ్ కుమారుడు హకీమ్, ముత్తా కుమారుడు జుబైర్లు అక్కణ్ణుంచి పరుగులు తీశారు. మిగిలినవాళ్లు మాత్రం తమ దగ్గరున్న ఈటెలతో ఖుబైబ్ (రజి)ను నిర్దాక్షిణ్యంగా పాడవసాగారు. ఆయన శరీరం నెత్తురోడసాగింది. ఆ స్థితిలోనే ఆయన తన ముఖాన్ని కాబాగృహం వైపు త్రిప్పి, “నా ముఖాన్ని కాబా గృహం వైపు త్రిప్పిన అల్లాహోకు స్తోత్రములు. ఆ గృహాన్ని ఆయన తన కొరకు, తన ప్రవక్తల కొరకు, తన విశ్వాసుల కొరకు ఎన్నుకున్నాడు” అన్నారు.

ఖురైమల నాయకుడైన అఱూ సుఫ్యాన్ ఆయన మీద జాలిపడుతున్నట్లు నటిస్తూ, “చూడు! సువ్య ఎలాంటి బాధల్లో చిక్కుకున్నావో! అక్కడ నీ ప్రవక్త ముహామ్మద్ మాత్రం తన ఇంట్లో సుఖంగా ఉన్నాడు. ఇప్పుడు నీ స్థానంలో ఆయన వుండి, సువ్య నీ ఇంట్లో సుఖంగా ఉంటే బాగుంటుందని అనిపించటం లేదూ?!” అని అడిగాడు. ఖుబైబ్ (రజి) వెంటనే, “దైవప్రవక్త (స)కు ఒక చిన్న ముల్లు గుచ్ఛుకున్న ఈ ప్రాణం సుఖంగా ఉండజాలదు” అన్నారు.

ఆయన మాటలు అఱూ సుఫ్యాన్కు ఛెత్తుమనిపించాయి. ఒక మనిషి పట్ల ఎవరైనా అసలు, ఇంత అభిమానం కలిగి వుంటారా అని ఆశ్చర్యపోయాడు. దైవప్రవక్త (స)కు ఆయన అనుచరులు విశ్వాసులైనంతగా ప్రపంచంలో మరెవరూ విశ్వాసులు కారని ఆయనకు అర్థం అయింది.

ఉపాధి యుద్ధం (క్రి. శ. 625)

ఆ సమయంలో మీరు పరారవ సాగారు. ఇంకొకరిని పట్లించుకునే ధ్యానే మీకు తెకపోయింది. ఆ క్షణంలో వెనుక సుంచి ప్రవక్త మిమ్మల్ని కేక చేస్తునే వున్నాడు. కనుక మీకు దక్కుండా పోయిన దాని గురించి, వాటిల్లివ సష్టాన్ని గురించి మీరు బాధపడకుండా ఉండటానికి అల్లాహో మీకు దుఃఖం వెంటది దుఃఖం కలుగజేశాడు.

(ఖుర్జన్ 3:152)

గమనిక: చిత్రం కేచలర కుప్పర్కు

ప్రా జీ మూడో సంవత్సరం. ఖురైమలు మదీనాపై దాడి చేయటానికి సమర సన్నాహాలు చేయసాగారు. ఈ సన్నాహాలకు రబీయా కుమారుడు అబ్బుల్లాహో, అఱూ జహాల్ కుమారుడు ఇక్కిమా, ఉమయ్యా కుమారుడు సఫ్వివాన్లు నాయకత్వం వహించారు. వారిని యుద్ధానికి ప్రేరేపిస్తూ ఖురైమ ప్రీలు కూడా యుద్ధ సన్నాహాల్లో తమ వంతు పాత్రను పోషించారు. అపార యుద్ధ సామగ్రిని వెంటబెట్టుకొని వారు ప్రవక్త నగరం వైపు కదం తొక్కారు. అదను చూసి మదీనాపై దాడి చేయటానికి ఉపాధి పర్వతం దగ్గర కాపు కాశారు.

అటు మదీనాలో ప్రవక్త (స) తన ప్రజలను అప్రమత్తం చేశారు. శత్రువు దాడిని ఎదుర్కొవటానికి సిద్ధంగా ఉండ మని చెప్పారు. కపట నాయకుని కుమారుడైన అబ్బుల్లాహో కూడా ఈ సందర్భంగా దైవప్రవక్త ఆలోచనను సమర్థించారు. తమ ధనప్రాణాలను సైతం అల్లాహో మార్గంలో ధారపోయాలని ఎంతగానో ఉవ్విశ్వారుతోన్న ఒక యువవర్గం మాట్లాడుతూ, “ఓ దైవప్రవక్త! ఏట్ల మిమ్మల్ని చూసి భయ వడ్డారు’ అని శత్రువులు గేలిచేసే పరిస్థితి రాకుండా, వారిని ఎదుర్కొవటానికి ఇప్పుడే మాకు అనుమతి

ఇవ్వండి అని కోరారు. అయితే అబ్బుల్లాహ్ (రజి) గత సంఘటనలను ప్రస్తావించి, ముస్లింలు మదీనాలో ఉండి శత్రువులను ఎదుర్కొవటమే మేలని వాదించారు. “మదీనావాసులు శత్రువుల్ని ఎదుర్కొవటానికి నగరం నుంచి బయటికి వెళ్లినప్పుడల్లా వారికి నష్టమే జరిగింది, అలాగాకుండా శత్రువులు మదీనాపై దాడిచేసినప్పుడు మదీనావాసులే విజయం సాధించారు” అని అభిప్రాయపడ్డారు. ఈ వాదోపవాదాలు జరుగుతూ ఉన్నాయి. అంతలో జుమా నమాజుకు వేళ అయింది.

నమాజు తర్వాత ప్రవక్త (స) శిరస్తాణం, కవచం ధరించారు. మదీనాలోనే ఉండి శత్రువును ఎదుర్కొవాలనే తన తోలి అభిప్రాయాన్ని ఆయన మార్పుకున్నట్లు ఇది సూచించింది. అప్పుడు యువకులు, “దైవప్రవక్త! మా వల్ల మీరు శత్రువుని ఎదుర్కొనే విషయంలో, తమ స్వంత అభిప్రాయాన్ని మార్పుకున్నట్లు అనిపోంది. మదీనాలో ఉండి యుద్ధం చేయాలన్నదే తమరి నిర్ణయం అయితే అలాగే కానివ్వండి. మనం ఇక్కణ్ణంచే శత్రువు దాడిని ఎదుర్కొండాం” అన్నారు. దానికి ఆయన, “ఒక ప్రవక్త యుద్ధ కవచం ధరించిన తరువాత, ఇక యుద్ధతంత్రం ముగిసేవరకూ అతనికి కవచం విడిచే అనుమతి లేదు” అన్నారు.

తర్వాత ఆయన ఇబ్రై ఉమ్మె మక్కామ్ను తన గైర్ఫాజిరులో మదీనాకు నాయకునిగా నియమించారు. తాను తిరిగి వచ్చేవరకు మదీనా ప్రజల మంచి చెడ్డలను పర్యవేక్షిస్తూ ఉండాలని ఆయనకు పురమాయించారు. వెయ్య మంది సిపాయిాలతో కూడిన ప్రవక్త సైన్యం ఉహద్ పర్వతం వైపు బయలు దేరింది.

పిరికిపండ

మార్దమధ్యంలో ఉబై కుమారుడైన అబ్బుల్లాహ్ ముందుకు వెళ్లటూనికి నిరాకరించాడు. మదీనాలో ఉండి శత్రువుని ఎదుర్కొవాలనే తన అభిప్రాయాన్ని ప్రవక్త గౌరవించలేదన్న సాకుతో తనవాళ్లను తీసుకొని వెనుదిరిగి వెళ్లిపోవటానికి నిశ్చయించుకున్నాడు. మొత్తం సైన్యంలో మూడో వంతు జనం అతని అనుంగు అనుచరులే ఉన్నారు. (నిజానికి మదీనాలో ఉండి శత్రువుని ఎదుర్కొవాలన్నది ప్రవక్త అభిప్రాయమే! పరిస్థితుల బెచిత్యం రీత్యా దాన్ని ఆయన

మార్పుకోవలని వచ్చింది. అబ్బుల్లాహ్ ఆ అభిప్రాయాన్ని సమర్థించినవాడే గానీ, మొదటగా ఆ అభిప్రాయాన్ని వెలిబుచ్చినవాడు కాదు). సైన్యాన్ని ఈ స్థితిలో విడిచిపెట్టి వెళ్లిపోదలచుకున్నవారిని ఉద్దేశించి ఉమర్ కుమారుడు అబ్బుల్లాహ్ (రజి), “ప్రజలారా! నేను మీకు ఆల్లాహ్నాను గుర్తు చేస్తున్నాను. ఈ రోజు మీరు మమ్మల్ని, మన ప్రవక్తను ఈ స్థితిలో వదలి వెళ్లుకండి” అని ఎంతగానో బతిమాలారు. కానీ వారు ఆయన గొడును ఏ మాత్రం పట్టించుకో కుండా వెళ్లిపోయారు. అసలే తక్కువ సంఖ్యలో ఉన్న ముస్లిం సైన్యం మరింత బలహీనపడిపోయింది.

యుద్ధ ప్రణాళిక

సైన్యం తక్కువగా ఉన్నపుటీకి ముస్లింలు దైర్యం కోల్పోలేదు. మిగిలిన ఏడొందల మందిని వెంటబెట్టుకొని దైవప్రవక్త (స) కదనరంగం వైపు తరలివెళ్లారు. శత్రువులకు - ఉహద్ పర్వతానికి మధ్య సైన్యాన్ని మోహరించారు. వారి వెనుక పర్వతం దగ్గర ఒక కనుమ లాంటిది ఉంది. అటు నుంచి శత్రువులు వెన్నుపోటు పొడవకుండా దైవప్రవక్త (స) కొంతమంది విలుకాండ్రను ఆ ఘ్సలంలో నియమించారు. ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ ఆ ఘ్సలం విడిచిరావద్దని వారికి గట్టిగా తాకీదు చేశారు. తాను ఆదేశించనంతవరకూ దాడికి దిగవద్దని ఇతర సైనికులందరికి ఆయన పురమాయించారు.

మరోవైపు ఖురైమలు మూడువేల సైనికుల్ని, రెండు వందల వాహనాలను వెంటబెట్టుకొని వచ్చారు. తమ కంటే నాలుగురెట్లు ఎక్కువ సంఖ్యలో ఉన్నవారితో పోరాడవలసిన క్లిష్ట సమయం ముస్లిములకు ఆసన్నమయింది. శత్రు సైన్యానికి కుడివైపు వలీద్ కుమారుడు ఖాలిద్ తన అశ్వదానికి నాయకత్వం వహిస్తుండగా, ఎడుమవైపు అబూ జహార్ కుమారుడు ఇక్రిమా తన పటాలానికి నాయకత్వం వహిస్తున్నాడు. వీళ్లిధ్దరూ అరేబియాలో బాగా పేరెన్నికగన్న యుద్ధవీరులు!

దైవప్రవక్త (స) ఖిద్దం

ప్రవక్త (స) ఒర నుంచి ఖిద్దం లాగి తన సైన్యాన్ని ఉద్దేశించి, “మీలో ఈ ఖద్దాన్ని స్వీకరించి దీని హక్కుని వెరవేర్చగల వారెవ్వరు?” అని అడిగారు. అబూ దుజానా (రజి) ముందుకు వచ్చి, “దైవప్రవక్త! ఏమిటి దీని హక్కు?”

అని అడిగారు. దానికి ప్రవక్త (స), “దీని పదును పోయే వరకూ, నువ్వు దీనితో శత్రువులను వధించాలి” అని చెప్పారు. అందుకు అటూ దుజానా (రజి) అంగీకరిస్తూ, “దైవప్రవక్త! నేను ఆ ఖడ్డున్ని తీసుకొని, దాని హక్కుని నెరవేరుస్తాను” అన్నారు. దైవప్రవక్త (స) నుంచి ఆయన ఖడ్డం స్వీకరించారు. దాని పిడికి ఒక గుడ్డ చుట్టారు. తర్వాత ఆ ఖడ్డం చేత బట్టుకొని సైనిక పంక్తుల మధ్య పీరునివలె నడుస్తూ కనిపించారు. అప్పుడు ప్రవక్త (స), “ఇటువంటి సందర్భాల్లో తప్ప గర్వాన్ని అల్లాహ్ ఎంతమాత్రం ఇష్టపడడు” అని చెప్పారు.

ఆటు ఖురైషు శిబిరంలో అటూ సుఖ్యాన్ తన సైన్యానికి జాగ్రత్తలు చెప్పటం ప్రారంభించాడు. తమ జెండాలను ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ క్రింద పడనీయరాదని సైన్యంలోని పతాకధారులకు గట్టిగా తాకీదు చేశాడు. బద్రీ యుద్ధంలో మొదట తమ పతాకధారులే బందీలుగా పట్టుబడిన వైనాన్ని వారికి గుర్తు చేశాడు. అన్ని జాగ్రత్తలు చెప్పిన తర్వాత మక్కా సైన్యాన్ని ముందుకు నడిపించాడు. సరిగ్గా వారి వెనుకే ఆతని భార్య ఉత్సా కుమార్తె పిందీ మహిళల సైన్యానికి నాయకత్వం వహిస్తూ ముందుకు నడిచింది. యుద్ధంలో పాల్గొన్న ఆ స్త్రీలు డప్పలు వాయిస్తూ, పాటలు పాదుతూ కదన రంగంలోకి పురుషులను పురికొల్పాగారు.

హంజా (రజి) వీరమరణం

శత్రువుల తరఫున బాగా యుద్ధ సైపుణ్యం ఉన్న వారిలో వహ్మీ ఒకడు. వహ్మీ అంటే క్రూరుడు! ఇతడు జబైర్ బానిస. దైవప్రవక్త (స) గారి బాబాయి హంజాను హతమార్థితే ఆతనికి బానిసత్వం నుండి స్వేచ్ఛ ఇవ్వటమేగాక, గొప్ప బహుమానం కూడా ఇస్తామని ఖురైషులు వాగ్దానం చేశారు. బహుమానానికి ఆశపడ్డ ఆ క్రూరుని కట్ట హంజా (రజి) కోసం వెతికాయి. యుద్ధంలో హంజా మెరుపు వేగంతో తన ఖడ్డాన్ని రఘుతీపి సున్నారు. శత్రుసైన్యంలోకి చొచ్చుకుపోయి తన కరవాలంతో డజన్లమంది శత్రువుల్ని మట్టి కరిపిసున్నారు. అప్పుడే వహ్మీ హంజాపైకి తన ఈబెను విసిరాడు. అది హంజా ఛాతీలో దిగబడింది. హంజా నేలకొరిగారు.

ప్రవక్త ఖడ్డపు బాధ్యత నెరవేలన సందర్భం!

ప్రవక్త గారిచ్చిన ఖడ్డం చేతబట్టుకొని అటూ దుజానా (రజి) శత్రు సైన్యంలోకి చొచ్చుకుపోతున్నారు. ఆయన ఖడ్డపు ధాటికి ఒక్కొక్క శత్రువు ప్రాణాలు అనంత వాయువుల్లో కలసిపోతున్నాయి. సరిగ్గా అప్పుడే పిందీ చుట్టూ కలియజూసింది. తాను యుద్ధం నడిమధ్యలో నించొని వున్నట్లు అమెకు అర్థమయ్యింది. అదీగాక తను అటూ దుజానాకు దగ్గర్లో ఉంది. వెంటుకవాసిలో అటూ దుజానా ఖడ్డపు వేటు, ఆమె నుంచి తప్పింది. ఆయన వేగంగా ఖడ్డం రఘుతీపించుకుంటూ వస్తున్నారు. అప్పుడే పిందీ అటువైపు వచ్చింది. తన ఖడ్డం ఒక స్త్రీ మీద పడబోతుందని వెంటనే అటూ దుజానా (రజి) అర్థం చేసుకున్నారు. అంతే క్షణాల్లో ఆయన తన చెయ్యాని అపుకొని ఖడ్డం ప్రక్కకు మరలించారు. ఆ విధంగా తృటిలో ఆమె ప్రాణానికి ముప్పు తప్పింది. ఒక స్త్రీ రక్తంతో దైవప్రవక్త ఖడ్డపు ఆశయం భగ్గం కాకూడదని అటూ దుజానా (రజి) తలపోశారు.

యుద్ధం తొలి దశలో ముస్లింలు మక్కావారిని చిత్రుగా ఓడించారు. శత్రువులు నలువైపుల నుంచి ముట్టడించబడ్డారు. వారి వెన్నుల్లో వఱకు పుట్టింది. బ్రతుకు జీవుడా! అనుకుంటూ వారంతా యుద్ధ మైదానం వదలి పలాయనం చిత్రగించారు.

యుద్ధసౌత్తు మీద ఎగబడ్డ జనం

శత్రువులు పారిపోవటం చూసి, తాము ఇక గెలిచామనే భావనతో కొంతమంది ముస్లింలు సైనిక పంక్తులను విడిచిపెట్టి యుద్ధసాత్తు మీదికి ఎగబడ్డారు. తోటి సైనికులు యుద్ధసాత్తు కోసం పరుగులు తీయటం గమనించి, కనుమ దగ్గర కాపులాకాస్తున్న విలుకాంటు కూడా ఆ స్థానాన్ని వదలిపెట్టి, యుద్ధసాత్తు వైపు పరుగెత్తుకొచ్చారు. అప్పుడు ఆ స్థానం భూతీ అయింది. కనుమదారి నుంచి అడ్డు తోలగింది. ముస్లింలపై వెనుక నుంచి దాడి చేయటానికి శత్రువులకు మంచి అవకాశం లభించింది. శత్రువులు ఆ అవకాశాన్ని పూర్తిగా వినియోగించుకున్నారు. ఈ అనూహ్వా పరిణామం ముస్లిం సైన్యాన్ని ఊపిరిసలపనీయకుండా చేసింది.

శత్రువుల సాహసం!

అబూ తల్లా ఖురైమల యుద్ధపతాకాన్ని పట్టుకొని ఉన్నాడు. యుద్ధంలో అతని చేతులు రెండూ తెగిపోయాయి. తెగిపోయిన ఆ చేతులతోనే అతను యుద్ధపతాకాన్ని గుండెలకు హత్తుకొని పైకెత్తి పట్టుకున్నాడు. అల్భమ కుమారై ఉప్పు అటుగా పరుగిత్తుకొని వచ్చింది. ఆ పతాకం జారిపోకుండా గట్టిగా పట్టుకొని, ఖురైమ యువకుల్ని పిలిచింది. అరబ్బు పురుషులే కాదు, అరబ్బు స్త్రీలు కూడా మహా దైర్యపంతులై ఉంటారన్న దానికి ఇదొక మచ్చుతునక!

ముస్లిం సైన్యాల పంక్తుల్లో కలకలం రేకెత్తింది. కనుమ దారి ఖాళీ అయింది. అంది వచ్చిన ఆ అవకాశాన్ని శత్రువులు జారవిడుచుకోలేదు. శత్రువులు పూర్తి బలంతో వెనుకనుంచి ముస్లింలపై దాడి చేశారు. చిన్న భిన్నమై ఉన్న ముస్లింలపై మళ్ళీ పంజా విసరటం శత్రువుకు చాలా సులువు అయింది. అతి కొడ్ది సమయంలోనే శత్రువులు ముస్లింలపై ఆధిక్యతను సాధించగలిగారు.

వదంతి

ముస్లింలు ఇప్పుడు పూర్తిగా శత్రువుల అదుపులో ఉన్నారు. చాలామంది యుద్ధభూమి వదలి పౌరిపోయారు కూడా. కొంతమంది మాత్రం దైర్యం కోల్పోకుండా పౌరాడుతున్నారు. అప్పుడే దైవప్రవక్త (స) చనిపోయారనే ఒక వదంతి వ్యాపించింది. దాంతో ముస్లింలకు మిన్ను విరిగి మీదపడినట్లు అనిపించింది. నిజానికి దైవప్రవక్త (స) చనిపోలేదు. ఆ సమయంలో ఆయనకు గాయాలు మాత్రమే అయ్యాయి. బాగా రక్తస్వాపం జరిగింది. ఆయన్ని శత్రువుల దాడి నుంచి రక్కించటానికి సహచరులు (సహిభా) చుట్టూ గుమిగూడి నిలు చున్నారు. వారిలో అబూబక్రీ, ఉమర్, అలీ, అబ్బుల్లాహ్ కుమారుడు తల్లా, అవ్వామ్ కుమారుడు జ్ఞాబైర్ మొదలగువారు ఉన్నారు. ఇక ముస్లింలకు విజయం లభించే అవకాశాలు దాదాపు లేకపోయాయి. సహచరులు ప్రవక్త (స)ను పర్వతం చాటుకు తీసుకొని వెళ్ళారు. ఖలఫ్ కుమారుడు ఉబై వాళ్ళ వెంటపడ్డాడు. “ముహమ్మద్ ఎక్కడ? అతను క్షేమంగా ఉంటే నేను సుఖంగా ఉండలేను” అని అరవసాగాడు. అప్పుడు దైవప్రవక్త సహచరులోకరు, “దైవప్రవక్తా! తమరు గనక అనుమతిస్తే మాలో ఎవరో ఒకరు వెళ్లి అతని

పని పూర్తిచేసి వస్తారు” అన్నారు. అందుకు దైవప్రవక్త (స), “అతన్ని రానిప్పండి” అన్నారు. ఉబై దగ్గరకు రాగానే, బరిసె ఎత్తి అతని మెడపైకి విసిరారు. అంతే అతను చచ్చి ఉరుకున్నాడు.

సహచరులు నీట్లు తీసుకొని వచ్చి నెత్తురోడుతున్న దైవప్రవక్త ముఖార విందం కడిగారు. ఈ యుద్ధంలో ముస్లింలు బాగా కుదిపివేయ బడ్డారు. డెబ్బిరెండు మంది గొప్ప యోధుల్ని వారు కోల్పోయారు. నిజానికి ముస్లింలు ప్రారంభంలో విజయానికి చాలా చేరువలో ఉన్నారు. అయితే అల్లాహ్ తలంపు వేరుగా ఉంది. ఈ సందర్భాన్ని ఖుర్జెన్ ఇలా స్పృశిస్తాంది:

“అల్లాహ్ మీకు చేసిన (సహయం చేస్తానే) తన వాగ్గానాన్ని నెరవేర్చాడు. ప్రారంభంలో ఆయన ఆజ్ఞ ప్రకారం మీరే వారిని చంపుతూ ఉన్నారు. కాని మీరు బలహీనతను ప్రదర్శించినప్పుడు, మీ కర్తవ్యం చిపయంలో పరస్పరం విభేదాలకు గురి అయినప్పుడు మీరు వ్యామోహపడిన వస్తువును (అంటే విజయధనాన్ని) అల్లాహ్ మీకు చూపగానే మీరు మీ నాయకుని ఆజ్ఞను ఉల్లంఘించారు - ఎందుకంటే, మీలో కొండరు జహ్ని కోరారు, మరికొండరు పరాన్ని కోరారు-ఆపుడు అల్లాహ్ మిమ్మల్ని పరీక్షించటానికి అవిశ్యాసులకు బదులుగా మిమ్మల్ని ఓటిమిపాలు చేశాడు.” (దివ్యఖుర్జెన్ 3 : 152)

అబూ సుఫ్యాన్ ఒక చెట్టునెక్కి, “యుద్ధం సరిసమానం అయింది. ఆ రోజుకి ప్రతీకారం ఈ రోజు” అన్నాడు. ప్రవక్త (స) అతనికి సమాధానం ఇవ్వ లేనంత బలహీన ఫీతిలో ఉన్నారు. అందుకని ఉమర్ (రజి) బిగ్గరగా, “అల్లాహ్ అందరికంటే గొప్పవాడు, మహాశక్తిశాలి. మేమూ మీరూ సమానం కాము. ఎందుకంటే మేము మరణించిన తర్వాత స్వర్గానికి వెళతాం, మీరేమో నరకానికి పోతారు” అన్నారు. అబూ సుఫ్యాన్, “ఉమర్! దగ్గరకు రా” అని పిలిచాడు. నిర్భయంగా అతని దగ్గరకు వెళ్ళారు ఉమర్ (రజి). “ఉమర్! దైవం మీద ప్రమాణం చేసి చెప్పు, ముహమ్మద్ మా చేతుల్లో చచ్చాడు కదూ?” అని అనుమానంగా అడిగాడు. దానికి ఉమర్ (రజి) సమాధానంగా, “దైవం సాక్షి! ఆయన నిక్షేపంగా ఉన్నారు. నీ కారుకూతలేంటో కనుక్కొని రమ్మని ఆయనే నన్ను పంపించారు” అని చెప్పారు. ఆ మాట వినగానే అబూ సుఫ్యాన్కు,

ఇక తాము యుద్ధం వదలి వెళ్లిపోవటమే లోక్యం అనిపించింది. “త్వరగా ఇక్కుణ్ణుంచి పారిపోండి” అని అతడు తన ప్రజలకు ఆదేశించాడు.

శత్రువుపై నిఘూ

చెల్లాచెదరైన సైన్యాన్ని ప్రవక్త (స) తిరిగి ఒక చోటకు నమీకరించారు. అలీ (రజి)ని సైన్యాధిపతిగా నియమించారు. పారిపోతున్న అబూ సుఫ్యాన్ సైన్యాన్ని వెంబడించమని అలీ (రజి)కు ఆదేశించారు. వారు గుర్రాలను మోహించారో లేక ఒంటలను మోహించారో చూసి రమ్యని పంపించారు. ఒకవేళ వారు ఒంటలను మోహించి గుర్రాలను వదలిపెట్టినట్లయితే మక్కాకు తిరిగి వెళ్లున్నట్లనీ, అలాగాకుండా గుర్రాలను మోహించి ఒంటలను వదలిపెట్టి నట్లయితే వారు తిరిగి మదీనాపై దండెత్తే ఉద్దేశ్యంతో ఉన్నట్లనీ ప్రవక్త (స) సూచించారు.

స్త్రీల అనాగలిక ప్రవర్తన

యుద్ధంలో అమరగతి నొందిన పీరుల శవాలకు భానన సంస్కారాలు నిర్వహించటానికి దైవప్రవక్త (స) పర్వతంపై నుంచి క్రిందికి దిగివచ్చారు. కాని అక్కడి దృశ్యం చూసిన ప్రవక్త (స) హతాపులయ్యారు. ఆ సన్నివేశం ఆయన హృదయాన్ని కలచివేసింది. శత్రువులు యుద్ధంలో శవాల పట్ల చాలా అనుచితంగా వ్యవహించారు. హింద్ ప్రవర్తన మరీ ఘోరంగా ఉండింది. ఆమె నిద్రాక్షిణ్యంగా హంజా (రజి) పాట్టి చీల్చి, పచ్చి కాలేయాన్ని బయటికి తీసి నమిలి మింగలేక ఉమ్మేసింది. ఇతర స్త్రీలు కూడా చాలా క్రూరంగా ప్రవర్తించారు. కొండరు ముస్లింల ముక్కుల్ని, చెవుల్ని కోసి మాలగా చేసుకుని మెడల్లో వేసుకున్నారు. హంజా మృతదేహాన్ని కపివేయమని ప్రవక్త (స) ఆదేశించారు. ఆయన కోసం దేవుణ్ణి ప్రార్థించారు. తర్వాత ప్రతి ఒక్క మృతుని కోసం దేవుణ్ణి ప్రార్థించారు. డెబ్బి రెండు మృతదేహాలను భాననం చేశారు. శత్రు సైనికుల మృతదేహాలకు కూడా ఆయన భానన సంస్కారాలు చేయించారు.

శత్రువులను దైవప్రవక్త (స) హమ్రావుల్ అసద్ వరకు వెంబడించారు. మదీనాకు పది కిలోమీటర్ల దూరంలో హమ్రావుల్ అసద్ ఉంది. ముస్లింలు

తమను వెంబడిస్తున్నారన్న సంగతి అబూ సుఫ్యాన్కు అర్థమయింది. భయం కొద్ది అతను, సైన్యంతో పాటు మక్కా వైపు పలాయనం చిత్రగించాడు.

గ్రహించవలసిన పారాలు

- అల్లాహ్ మార్గంలో అవసరమైనప్పుడు తప్ప, గర్వ ప్రదర్శనకు అనుమతి లేదు.
- యుద్ధ ప్రణాళికను ఎంత వెక్కుందీగా తయారు చేసుకున్న సైన్యాధిపతి ఆదేశాలను పాలించకపోతే యుద్ధంలో ఓటమీ భాయం.
- దైవవిధిని నిర్ద్రక్యం చేసి ప్రాపంచిక వస్తువుల మీద వ్యామోహం చూపితే దాని ఫలితం పరాజయమే అవుతుంది.
- వదంతులు దైర్యవంతుల్ని సైతం భయబ్రాంతులకు లోనుచేస్తాయి.
- విపత్తుర పరిస్థితుల్లో యుద్ధప్రణాళికలో భాగంగా రణరంగం నుంచి వెనక్కి తగ్గటం సమంజనమే. ఇది పీరికితనం క్రిందికి రాదు.
- శత్రువులు వెళ్లిపోయిన తర్వాత కూడా దైవప్రవక్త (స) నిఘూ కార్యక్రమాన్ని ఆవలేదు. వాళ్లను అనుసరించి వాళ్ల కార్యకలాపాల్ని గమనిస్తూ ఉన్నారు.
- ఈ యుద్ధంలో శత్రు స్త్రీలు చాలా క్రూరంగా ప్రవర్తించారు.
- శత్రు సైనికుల మృత కశేబరాలను కూడా భాననం చేయించటం దైవప్రవక్త (స) మంచితనాన్ని సూచిస్తాంది.

పోరబాటుగా జరిగిన ప్రతీకారం

గోదమీద నుంచి ఒక పెద్ద బండరాయిని దొర్చించి తమను సహాయం కోరటానికి వచ్చిన దైవప్రవక్త (స)ను చంపాలని యూదులు కుత్తుపన్నారు.

గమనిక: చిత్రం కేవలం డాఫ్టుకు

ఇ స్లాంకు పూర్వం అజ్ఞన కాలంలో ఉమయ్యా అధ్యమై పెద్ద కసాయివాడుని ప్రతీతి. అతను ఎంతోమంది అమాయక ప్రజల్లి అతి క్రూరంగా హత్య చేశాడు. అయితే అతని కుమారుడు అమ్మ మాత్రం అల్లాహ్‌పై అపారమైన నమ్మకం గల ముస్లింగా రాణించారు. ఆయన గప్ప యుద్ధ వీరుడు కూడా.

ఉపాండ యుద్ధం జరిగిన తరువాత అప్పు ఒకసారి మదీనా నగరం వైపు వెళ్లు న్నారు. మహాన బావి దగ్గరకు రాగానే బనూ అమ్మ తెగవారి చేతిలో డెబ్బి మంది ముస్లింలు అతి దారుణంగా హత్యచేయబడిన సంగతి ఆయనకు గుర్తొచ్చింది. (బనూ అమ్మ తెగవారు తమకు ఇస్లాం ధర్మం బోధించటానికి ధర్మభోధకుల్ని పంపించమని ఒకప్పుడు దైవప్రవక్త (స)ను కోరారు. దైవప్రవక్త (స) వారి కోరికను మన్నించి బోధకుల్ని పంపారు. నిజానికి వారు ముస్లింలను హత్య చేసే ఉద్దేశ్యంతోనే దైవప్రవక్త (స) ముందు ఆ ప్రతిపాదన పెట్టారు.) అప్పుడు జరిగిన సంగతులన్నీ అమ్మ గారికి ఒక్కొక్కటిగా గుర్తుకు రాసాగాయి. అప్పుడే ఆ తెగకు చెందిన ఇధ్దరు మనుషులు ఆయనకు కనిపించారు. వాళ్లను చూడగానే అమ్మ ఆనే శాన్ని అప్పుకోలేక పోయారు. వెంటనే ఆధ్యరిని కడతేర్చారు. దార్లో ఆయనకు

ఒక ముస్లిం ఎదురయ్యాడు. ఆయన చేసిన హత్య గురించి తెలుసుకున్నాడు. ఆ ఇధ్దరిని చంపి అమ్మ చాలా పెద్ద పొపం చేసినట్లు ఆ ముస్లిం మాట్లాడాడు. కారణం, చనిపోయిన ఇధ్దరు దైవప్రవక్త (స)తో శాంతి ఒప్పందం చేసుకుని వున్నారు. ఈ సంగతి త్వరగా దైవప్రవక్త (స)కు తెలియపరచమని అతను అమ్మకు సలహా ఇచ్చాడు. అప్పుడు గాని అమ్మకు తాను చేసిన తప్ప ఎంతటి తీవ్రమైనదో బోధపడలేదు. క్షణం ఆలస్యం చేయకుండా దైవప్రవక్త (స) సన్నిధికి చేరుకొని జరిగినదంతా ఆయనకు వివరించారు. అది వినగానే దైవప్రవక్త (స) ముఖారవిందం కోపంతో ఎరుపెక్కింది. అమ్మను తీవ్రంగా మందలిస్తూ, “నువ్వు ఇధ్దరు విశ్వాసుల్ని హత్య చేశావు. ఇప్పుడు నేను వారి కుటుంబానికి వెంటనే రక్తపరిహం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది. అది కూడా వెంటనే చెల్లించాలి. లేకపోతే ఆ కుటుంబం వారు ప్రతీకారం తీర్ముకోవటానికి వస్తారు” అన్నారు. దురదుష్టవశాత్తూ, ఆ సమయంలో దైవప్రవక్త (స) దగ్గర ఉప్పులేదు. అందుకని అర్థిక సహాయం నిమిత్తం యూద తెగ అయిన బనూ నజీర్ ని సంప్రదించాలని అయిన నిశ్చయించారు. ఈ తెగ మదీనా నగర శివార్లలో నివసించేది. దైవప్రవక్త (స) మదీనాకు వచ్చిన కొత్తలో వారు ఆయనతో ఒక ఒప్పందం చేసుకొని ఉన్నారు. ఒప్పందం అయితే చేసుకున్నారు గాని దైవప్రవక్త (స) పట్ల వారికి ఎక్కుడలేని అమాయ, కోపం! అదీగాక అమ్మ (రజి) చేతుల్లో హత్తున కుటుంబాల వారితో వీరికి మైత్రి సంబంధాలు ఉన్నాయి.

అప్పుడు బనూ నజీర తెగకు నాయకుడు, అభీతబ్ కుమారుడు హాయ్. దైవప్రవక్త (స) తమ ప్రాంతానికి రానున్నారని అతనికి తెలిసింది. తమకు స్వాగతం పలకటానికి నగరం శివార్లలోకి వస్తున్నానని అతడు దైవప్రవక్త (స)కు కబురు పంపాడు. ముస్లింలు ఆయుధాలు లేకుండానే వచ్చారు. బనూ నజీర తెగతో తమకు శాంతి ఒప్పందం ఉంది కనుక వారి వల్ల తమకు ఎటువంటి హని ఉండడని ముస్లింలు భావించారు. దైవప్రవక్త (స)ను కలవగానే యూదులు తమ మనసుల్లోని క్రోధాన్ని దాచిపెట్టి, ముఖాలకు నవ్వు పులుము కొని ఆయన్ని స్వాగతించారు. దైవప్రవక్త (స) మాత్రం చాలా ప్రశాంతంగా, హందాగా వారికి అభివాదం చేశారు. తర్వాత తన రాక ఉద్దేశం వారికి వివరించారు. ఒక ముస్లిం వల్ల పొరపాటున ఇధ్దరు అమ్మ తెగవారు హత్యయ్యారనీ, వారితో శాంతి ఒప్పందం ఉన్న కారణంగా వారికి రక్తపరిహం చెల్లించటం

తన విధిగా భావిస్తున్నాననీ, అయితే ప్రస్తుతం తన వద్ద ఉబ్బు లేనందువల్ల అప్పు అడగటానికి పచ్చానని ఆయన వారికి చెప్పారు. దానికి హాయ్ చాలా తియ్యగా మాటల్లాడుతూ, “ఓస్, ఇదెంత పని! ముహమ్మద్! మీరు కాసేపు విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉండండి. మేము ఇప్పుడే ఆ ఉబ్బు మీకు సమ కూరుస్తాం” అన్నాడు. దైవప్రవక్త (స), ఆయన సహాచరులు పట్టణ ప్రహరి గోడ ప్రకృసు ఉబ్బు కోసం వేచి ఉన్నారు.

కుట్ట

దైవప్రవక్త (స), ఆయన సహాచరులు నిరాయథులుగా ఉండటం చూసి యూదులు వారిని హతమార్పటానికి కుట్టపన్నారు. జహాం కుమారుడు అమ్రు ఆ పాపం చేయటానికి ముందుకొచ్చాడు. ఒక పెద్ద రాతి బండను గోడపై నుంచి దైవప్రవక్త (స) మీదకు దొర్లించటానికి వాడు పూనుకున్నాడు. గురిచూసి దొర్లించాలనుకొని క్రిందికి తొంగిచూస్తే అక్కడ ఎవరూ కనిపించ లేదు. వాడు ఆశ్చర్యపోయాడు.

పరిశీతుల్ని బేరీజు వేసుకున్న దైవప్రవక్త (స) అక్కడ వేచి ఉండటం సముచితం కాదని గ్రహించారు. మదీనాకు తిరిగి వచ్చేశారు. బనూ నజీర్ తెగవారు తమను హత్య చేయటానికి కుట్ట పన్నారనీ, అల్లాహ్ తనకు వహి ద్వారా ఆ విషయం తెలియజేశాడని దైవప్రవక్త (స) సహాచరులకు చెప్పారు. ముస్లింలందరిని సమీకరించి తమకూ - బనూ నజీర్ తెగవారికి మధ్య ఉన్న శాంతి ఒప్పందం భగ్గమయిందనీ, ఇకనుంచి తమకూ - వారికి మధ్య యథ్థ వాతావరణం నెలకొని ఉంటుందనీ, కనుక ముస్లింలందరూ అప్రమత్తులై ఉండాలని ఆయన ప్రకటించారు.

ద్రోహపుల బహిష్మరణ

దైవప్రవక్త (స) బనూ నజీర్ తెగవారి వద్దకు మన్సలమ కుమారుడు ముహమ్మద్ను పంపించి వెంటనే మదీనా విడిచిపెట్టి వెళ్లాలనీ, లేదా వారిని మదీనా నుంచి బలవంతంగా తరిమివేయటం జరుగుతుందని చివరిసారిగా హాచ్చరించారు. దైవప్రవక్త (స) పంపిన వార్తాహారుడు వారి ముందు ఇలా ప్రకటించాడు: “ఓ బనూ నజీర్ ప్రజలారా! మీ నమ్మక ద్రోహం బట్టబయలు అయింది. మీ కుటీల ప్రయత్నాలు గురించి అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు

తెలియజేశాడు. ఇంతకు ముందు మదీనా నగరాన్ని వదలిపెట్టిన బనూ ఔనుఖూ తెగవారిలా మీరు కూడా ఇట్లు ఖాశీ చేసి మీ ప్రాణాలను రక్షించుకోండి.”

తమ బండారం బయటపడిందని బనూ నజీర్ తెగవారు అర్థం చేసు కున్నారు. నగరం విడిచి వెళ్లిపోనటానికి సిద్ధమయ్యారు. కాని కపటుల నాయ కుటైన అబ్బల్లాహ్ బిన్ ఉబై మాత్రం వారిని రెచ్చగొడ్డు, “మీ ఇంద్రను వదలిపెట్టి వెళ్లకండి. ముహమ్మద్కు వ్యతిరేకంగా మేము మీకు సహా పడతాం. ఒకవేళ మిమ్మల్ని బలవంతంగా గంటివేస్తే, మీతోపాటు మేమూ వస్తాం” అన్నాడు.

ముందుగా ఆ ప్రాంతాన్ని ముట్టడించమని దైవప్రవక్త (స) తన సైన్యాన్ని అదేశించారు. వారి ఆహార సరఫరాను నిలిపివేశారు. ఇక వారికి లొంగిపోవటం మినహా మార్గాంతరం లేకపోయింది. చాలా రోజుల వరకు వారు తమ ఇంద్ర ల్లోనే దాక్కొని ఉన్నారు. ముస్లింలు తలచుకుంచే కోటకు నిప్పంటించి ఎలుకల్లి రప్పించినట్లు వారిని బయటికి రప్పించగలిగేవారు. కాని దానివల్ల అమాయక స్త్రీలకు, పిల్లలకు, ముసలివారికి హని కలిగే ప్రమాదం ఉంటుంది. అనలు రక్తపాతం జరగకూడదన్నది దైవప్రవక్త (స) అభిమతం. అందుకని ఆయన ముందుగా చుట్టుప్రక్కల పొలాల్లో ఉన్న ఖర్జుర చెట్లు నరికివేయమని ముస్లింలను అదేశించారు. తెగవారి ఆహార వనరులు మూతపడ్డాయి. దైవప్రవక్త (స) ముందు లొంగిపోవటం మినహా తాము బతికి బట్టకట్టే మార్గం లేదని వారికి అర్థమయ్యాంది. తమకు కొంత సమయం కావాలని వారు దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి రాయబారం పంపారు. మదీనా విడిచివెళ్లటానికి సిద్ధ మయ్యారు. అయితే తమ బంటెలు మోయగలిగినంత సామగ్రి వెంట తీసుకెళ్ల టానికి అనుమతించమని కోరారు. దైవప్రవక్త (స) వారి కోరికను మన్నిస్తూ ఆయుధాలు మాత్రం తీసుకెళ్లవద్దని చెప్పారు. ఆ విధంగా వారు ఒక్క ఆయుధాలు వదలిపెట్టి మిగిలిన సామగ్రి తాము తీసుకెళ్లగలిగినంత తీసుకొని మదీనా నగరం విడిచి వెళ్లిపోయారు.

ఈ మృత్తుంతాన్నే ఖుర్జన్ క్లప్పంగా ఇలా వష్టించింది :

“ఒకవేళ అల్లాహ్ దేశబహిష్కార విషయాన్ని వారి నోసట రాసి ఉండక

పోతే, ప్రపంచంలోనే ఆయన వారిని శిక్షించి ఉండేవాడు. పరలోకంలో వారి కొరకు నరక శిక్ష ఉండనే ఉంది. వారు అల్లహ్ ను, ఆయన ప్రవక్తనూ వ్యతిరేకించినందు వల్లనే ఇదంతా జరిగింది. అల్లహ్ ను ఎవడు వ్యతిరేకించినా, వాడిని అల్లహ్ చాలా కలినంగా శిక్షిస్తాడు.
మీరు ఏ ఖర్జారపు చెట్లను నరికివేశారో లేక ఏ ఖర్జారపు చెట్లను వాటి ప్రేళ్లతో యథాతథంగా ఉండనిచ్చారో, ఇదంతా అల్లహ్ ఆజ్ఞతోనే జరిగింది. అల్లహ్ ఈ ఆజ్ఞను దుర్మార్గులను అవమానపరచేందుకు ఇచ్చాడు.”
(దివ్యబురుల్ 59:3-5)

గ్రహించేవలసిన పాఠాలు

- బాధ్యతా రాహిత్యంతో, అతిగా ఆవేశపద్ధత్తు వ్యక్తులు చేసే కొన్ని పనులు సమాజానికి హానికరం కావచ్చు. అటువంటి పనులను ఆపాలి. చూడండి! దైవప్రవక్త (స) ఆ ఆవాంఘనీయ సంఘటనను నివారించే పనిలో భాగంగా రక్తపరిహారానికి తఱ్పులు సమీకరించటంలో ఏమాత్రం ఆలస్యం చేయలేదు.
- దైవప్రవక్త (స)ను హత్యచేయాలన్న శత్రువుల కుట్టను అల్లహ్ భగ్గం చేశాడు.
- సంఘ విద్రోహులైనై గట్టి చర్యలు తీసుకోవాలి.
- అమాయక ప్రజల, పశువుల రక్తపాతాన్ని దైవప్రవక్త (స) ఇష్టపడలేదు. పైగా తాము తీసుకెళ్లగలిగినంత సామగ్రి తీసుకెశ్చే అనుమతి ఇచ్చి శత్రువుల మీద కూడా ఆయన ఎంతో కరుణ చూపారు.

శత్రు మూకలు

(అమేజాబీ)

కందక యుద్ధ పూర్వ రంగం

ఓ విశ్వాసులారా! అల్లహ్ నీ కురిపించిన దయానుగ్రహస్తున్ని

ఇష్ట జ్ఞాపికి తెచ్చుకోండి. మీపై

సైనిక దఱాలు దండెత్తి

వచ్చినప్పుడు మేము వాటీసై

ప్రచండమైన పెనుగాలిని, మీకు

తాసరాని సైన్యాలను పంపాము.

(ఖరుల్ 33 : 9)

బ నూ నజీర్ తెగ నాయకుడు పుయ్ బిన్ అఫ్ఫతబ్ బహిష్మృత జీవితం గడుపుతున్నప్పటికీ దైవప్రవక్త (స) పట్ల, ముస్లింల పట్ల విరోధాన్ని మానుకోలేదు. మదీనా నగరం నుంచి ఇస్లాం ధర్మాన్ని కూకటిపేశ్లతో పెకిలించివేసి మళ్లీ తన సాంతగడ్పై పాగా వేయాలని ఎత్తులు వేయ సాగాడు. ఈ కుట్టలో భాగంగానే అతను దైవప్రవక్త శత్రువులందరినీ కలిపి ఒక కూటమిని తయారు చేయటం మొదలుపెట్టాడు. బహిష్మృత జీవితం గడుపుతున్న ఇతరు లందరినీ సమీకరించి, ముహమ్మద్ పీడ వదిలించుకోవటానికి ఏకం కమ్మని వారికి పిలుపునిచ్చాడు. వారందరి తర్వాన ప్రతినిధిగా, ఖురైమలను కూడా తమ కూటమిలో కలుపుకునే ఉద్దేశంతో వారిని సంప్రతించటానికి మక్కా నగరం వెళ్లాడు. అతని వెంట మరి కొందరు యూదులు కూడా మక్కా వెళ్లారు.

మక్కాలో ఖురైమల కార్యదర్శి వారితో మాట్లాడుతూ, “మీరు గ్రంథ ప్రజలు. ఈ విషయంలో మా కర్తవ్యం ఏమిటో మీరే నిర్ణయించాలి. అయితే ఒక మాటకు సమాధానం చెప్పండి; ఒకే దేవుణ్ణి పూజించే ముహమ్మద్ మతం కన్నా వివిధ దేవుళ విగ్రహాలను

పూజించే మా మతం గొప్పదా కాదా?" అని అడిగాడు. దానికి యూదులు అతణ్ణి సమర్థిస్తా, "మీ మతం విషయంలో మీరు ఎటువంటి సందేహానికి లోనుకావలసిన అవసరం లేదు. మీరు అనుసరిస్తున్న మతమే సరైనది. ముహమ్మద్ అనుసరిస్తున్న మతం సరైనది కాదు. మీ విగ్రహాలు తలచుకుంటే కీడు తలపెట్టగలవు. తలచుకుంటే వరాలు కూడా ప్రసాదించగలవు. ఒక్కడైన ముహమ్మద్ దేవునికి ఈ అధికారాలేవీ లేవు. అసలు ఇటువంటి సందర్భంలో మీరు మీ మెదడులోకి ఇటువంటి అనుమానాలు రాశియకండి. లేకపోతే ముహమ్మద్తో యుద్ధం చేయాలనే మీ నిర్ణయం చల్లబడే ప్రమాదముంది. బనూ ఖురైజా యూదులతోనూ, ఇతర అరబ్బు తెగలవారందరితోనూ మేము ఒక కూటమిని తయారు చేస్తాం, మనందరం కలసికట్టగా ముహమ్మద్ కథను కంచికి చేర్చుదాం" అన్నారు.

మదీనాలో ముస్లింల సుస్థిరతను దెబ్బతీయటానికి మక్కావాసులు దీనిని తమకు అందివచ్చిన అవకాశంగా భావించారు. అంతే, వారు కూడా ఆ కూటమిలో చేరిపోయారు. ఆ తరువాత నాయకులందరూ కలసి గతీఫాన్, అప్పజా తెగలవారిని సంప్రతించారు. తర్వాత మదీనాలోని బనూ ఖురైజా తెగవారిని కూడా సంప్రతించారు (చూడబోతే ఈ తెగ అప్పటికి దైవప్రవక్త (స)తో శాంతి ఒప్పందం కుదుర్చుకుని ఉంది). కాని తర్వాత అది శాంతి ఒప్పందాన్ని భగ్గం చేసి ద్రోహానికి పాల్పడింది). కూటమి నాయకులు తమ తెగ వారిని కలవటానికి వస్తున్నారన్న సంగతి బనూ ఖురైజా నాయకుడు కాబ్కు తెలిసింది. అతను ఆందోళన చెందాడు. చెడ్డ నాయకులను లోపలికి అడుగుపెట్టనీయకుండా ఇండ్ల తలుపులు మూసుకోవాలని అతను ప్రజలకు పురమాయించాడు. కూటమి నాయకులు అక్కడికి చేరుకున్నారు. హంయ నేరుగా కాబ్ ఇంటికి వెళ్ళి అతన్ని గట్టిగా పిలుస్తా, "కాబ్, తలుపు తెరు. నేనోక శుభవార్త మోసుకోచ్చాను. అది నీ ప్రజలకు ఎంతో ఉపయోగపడు తుంది" అన్నాడు. కాబ్ దానికి సమాధానమిస్తా, "లేదు, ప్రస్తుతం మాకూతుంది" అన్నాడు. కాబ్ దానికి సమాధానమిస్తా, "మీరు, ప్రస్తుతం మాకూతుంది ముహమ్మద్కు మధ్య శాంతి ఒప్పందం నడుస్తోంది. అనవసరంగా ఈ శాంతిపూర్వక వాతావరణాన్ని నేను భగ్గం చేయలేను" అన్నాడు. దానికి హంయ అతన్ని రెచ్చగొడ్డు, "ముహమ్మద్ నీ మతం వాడు కాదు. గతిఫాన్, అప్పజా అతన్ని రెచ్చగొడ్డు, "ముహమ్మద్ నీ మతం వాడు కాదు. గతిఫాన్, అప్పజా నేనోక కూటమిని తయారు చేశాను. వాళ్లూ వస్తారు. మనకిక తెగలవారితో నేనోక కూటమిని తయారు చేశాను. వాళ్లూ వస్తారు" అని దీనంగా వేడుకున్నారు. (నిజానికి

విజయం భాయం. మనమందరం కలసి బలమైన శక్తిగా రూపాందుతాం" అన్నాడు. "నీవు ఉత్తుత్తి వాగ్గానాలు చేస్తావు. ఏమైనా ముహమ్మద్తో చేసుకున్న ఒప్పందాన్ని నేను భగ్గం చేయను" అన్నాడు కాబ్. అతని సమాధానం విని హంయ నిరుత్సాహపడలేదు. ముహమ్మద్ (స) పైకి అతన్ని పురికొల్పుతూనే ఉన్నాడు. తన ఆలోచనే సరైనదని వితండవాదం చేశాడు. ఆఖరికి కాబ్ను కూడా కూటమిలో చేర్చటంలో కృతకృత్యుడయ్యాడు.

కండక యుద్ధం

బనూ ఖురైజా తెగవారు ఒప్పందాన్ని భగ్గం చేశారన్న సంగతి ముహమ్మద్ (స)కు తెలిసింది. హంయ మరియు కాబ్ ఇద్దరూ కలిసి మదీనాపై దండెత్తాలనుకున్న వార్త కూడా ఆయన (స)కు చేరింది. కొందరు సహచరుల సలహాపై మదీనా చుట్టూ, శత్రువు లోనికి ప్రవేశించటానికి అనుమతి ఉన్న ప్రదేశాల్లో, బాగా లోతుగా ఉండే విశాలమైన కండకాలు త్రవ్యమని దైవప్రవక్త (స) ముస్లింలను ఆదేశించారు. సమరోత్సాహంతో ముస్లింలు ఈ కార్యం పూర్తిచేశారు. తర్వాత వివిధ ప్రదేశాల్లో ముస్లిం విలుకాండ్రు నియమించ బడ్డారు. అదే సమయంలో కొంత మంది ముస్లింలు విజయం తమకే వరిస్తుందన్న అల్లాహ్ వాగ్గానం విషయంలో సందేహానికి లోనయ్యారు. నిజానికి ఈ పరిస్థితులు ముస్లింల సహనశుయ్యాలను పరీక్షించటానికి అల్లాహ్ తరపు నుంచే సృష్టించబడ్డాయన్న విషయాన్ని వారు తెలుసుకోలేకపోయారు. వారి విశ్వాసం బలహీనపడిపోగాంది. అది వారిని కపటుల మాదిరిగా మార్చి వేసింది. వారు పరస్పరం మాటల్లాడుకుంటూ, "శైసర్ (పర్వియన్ రాజు), ఇంకా కిస్తా (రోమన్ చక్రవర్తి) నిధులు లభిస్తాయని ముహమ్మద్ (స) మనకు వాగ్గానం చేశారు. కాని మనకైతే ఏమీ కనిపించటం లేదు. ఆయన మనల్ని మూర్ఖుల్ని చేశారు" అనుకున్నారు. కొందరైతే మదీనా నుంచి పారిపోదామని కూడా భావించారు. ఏవో వంకలు చూపెడుతూ మదీనా విడిచిపెట్టి వెళ్లటానికి అనుమతించమని దైవప్రవక్త (స)ను కోరసాగారు. "మా ఇండ్లు బార్లా తెరుచుకొని ఉంటాయి. శత్రువులు చాలా సులభంగా మా ఇండ్లలోకి జోరబడవచ్చ. వారు మమ్మల్ని నాశనం చేసేస్తారు" అని దీనంగా వేడుకున్నారు. (నిజానికి

అలాంటిది ఏమీ లేదు, జిహోద్లో పాల్గొనుకుండా ఉండటం కోసం... వారు చూపెట్టిన ఒక వంక మాత్రమే.)

ముస్లింలు నలువైపుల నుంచి ముట్టిడించబడ్డారు. దానికి తోడు పంక్తుల్లో ఉన్న కపటులు పలాయనం చిత్తగించారు. అందువల్ల ముస్లింల సంఖ్య ఇంకా తక్కువైపోయింది.

ముసుగులోని మధ్యవర్తి

మసూద్ కుమారుడు నుఫమ్ గత్సాన్ తెగకు చెందినవారు. ఈయన చాలా తెలివైన మనిషి. దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి వెళ్లి, “దైవప్రవక్త! నేను ఇస్లాం స్వీకరించాను. కాని చాలా మందికి ఈ విషయం తెలియదు. కావాలనే నేనలా చేశాను. ఇప్పుడు నేను ముసుగులో ఉండి, మధ్యవర్తిగా ప్రవర్తించి, ఒక ఎత్తు వేయాలని అనుకుంటున్నాను. మీరు దానికి అనుమతిస్తారా?” అని అడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త (స), “సరే, కానియ్య. నీకొక్కడికి అనుమతినిస్తున్నాను. వేరెవ్యరికి ఆ అనుమతి లేదు. అల్లాహ్ కూడా నీకు సహాయం చేస్తాడని ఆశిస్తున్నాను” అన్నారు.

నుఫమ్ అందరికంటే ముందు బనూ ఖురైజా తెగవారి దగ్గరకు వెళ్లి, “నేను మిమ్మల్ని ఎంతగా ప్రేమిస్తానో, మీ నాయకుల్ని ఎంతగా అభిమానిస్తానో తెలుసు కదా?” అన్నారు. ఆయన ముస్లిం అయిన సంగతి యూదులకు తెలియదు. అందుకని వారు సమాధానంగా, “అవును, అందులో సందేహమే లేదు” అన్నారు. అప్పుడు ఆయన వారిలో అనుమానాలు రేకెత్తిస్తూ, “చూడండి! మీ సంపద, మీ స్త్రీలు, మీ పిల్లలు అందరూ మదీనాలోనే ఉన్నారు. ఒకవేళ యుద్ధంలో పరాజయమే గనక ఎదురైతే ఖురైమలు, గత్సాన్ తెగవారు మెల్లగా జారుకుంటారు. కాని మీ సంగతి అలా కాదు. మీరు దారుణంగా పట్టుబడతారు. అప్పుడు మీ జీవితాలు ముహమ్మద్ (స) దయాదాక్షిణ్యాల రైనే ఆధారపడి ఉంటాయి. మీరు ఒంటరిగానయితే ఆయనతో పోరాడలేరు. అది మీకూ తెలుసు” అని భయపెట్టారు.

నుఫమ్ మాటలు విని తమకు తగిన సలహా ఇవ్వమని ఆయనే కోరారు బనూ ఖురైజావారు. అప్పుడాయన, “మీ కూటమి తెగలవారు మిమ్మల్ని

మోసం చేయకుండా జాగ్రత్తపడండి. వారి నాయకుల్లో కొందరిని మీ దగ్గర ఉంచేలా మీరు ఖురైమ, గత్సాన్ తెగలవారిపై ఒత్తిడి తీసుకురండి, సాంత భద్రత కోసం మీరు ఆ మాత్రం నిర్దయాలు తీసుకోవటం చాలా అవసరం సుమా!” అంటూ మెల్లగా వారికి నచ్చజెప్పారు.

ఆయన మాటలు వారిపై భాగా వనిచేశాయి. వారు ఆయన సలహాను అంగీకరించారు. తర్వాత ఆయన ఖురైమల దగ్గరికి వెళ్లి వారి ముందు కూడా ఖురైజా తెగవారి ముందు చేసినటువంటి ప్రతిపాదననే చేశారు. పైగా వాళ్ళకి ఇంకో అబధ్యం కూడా చెప్పారు. తమ భద్రత కోసం తాము కొంత మంది ఖురైమ నాయకుల్ని తమ వద్ద ఉంచుకుంటున్నామని, తర్వాత వారిని మీకు అప్పజెబుతామని, మీరు వారిని చంపేయవచ్చు అని ఖురైజా తెగవారు ముహమ్మద్ (స)కు కబురు పంపినట్టు కూడా ఆయన వారితో అబధ్యమాడారు.

తర్వాత ఆయన తన సాంత తెగవారి దగ్గరికి వెళ్లి వాళ్ళకు కూడా అదే సలహా ఇచ్చారు. ఖురైమలకు చెప్పిన అబధ్యమే వాళ్ళతోనూ చెప్పారు. ఆయన అల్లిన కథను అందరూ నమ్మారు. ప్రతీ తెగవారు స్వీయ భద్రత కోసం ఎదుటి తెగవారి మనుషుల్ని తమ వద్ద ఉంచుకొనిదే ఇతరుల్ని నమ్మలేని స్థితిని మొత్తానికి ఆయన వారి మధ్య సృష్టించగలిగారు.

అటు ఖురైమలు యుద్ధానికి సమాయత్తం కాసాగారు. మదీనా చుట్టూ త్రప్పబడి ఉన్న కందకాలను గుర్రాలతో దాటలేమని తెలుసుకున్న ఖురైమలు తమ యుద్ధ ప్రణాళికలో మార్పులు చేసుకోసాగారు. ఇటు ముస్లిం విలుకాంత్రు కూడా వారిని ఎదుర్కొప్పానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. ఒక పుక్రవారం సాయంత్రం ఖురైమలు అబూజహాల్ కుమారుడు ఇక్కిమాను తమ ప్రతినిధిగా బనూ ఖురైజా వారి వద్దకు పంపారు. తాము ఒక సరికొత్త ప్రదేశంలో ఉన్న కారణంగా అక్కడి వాతావరణం తమ జంతువాహనాలను నాశనం చేసేట్టు ఉండనీ ఆయన వారితో చెప్పాడు. అందుకని యూదులు తమతో ఉండాలని కోరాడు.

దానికి సమాధానంగా బనూ ఖురైజా సర్దారు అయిన కాబ్, ఖురైమలు తమల్ని మోసం చేయకుండా ఉండేందుకుగాను వారు తమ నాయకులు కొందరి తమ వద్ద ఉంచాలన్నాడు. కాబ్ చేసిన ప్రతిపాదన ఖురైమ ప్రతినిధి వర్గానికి చాలా వింతగా తోచింది. తమ నాయకులను అపూరిం చేరడుకే

బనూ ఖురైజా వారు ఈ కుటు పన్నారని ఖురైము ప్రతినిధులు అనుమానించారు. అందుకని అతని ప్రతిపాదనను తిరస్కరించి తిరిగి వచ్చేశారు. వారి ఈ ప్రవర్తన అటు బనూ ఖురైజా వారిని కూడా అనుమానంలో ముంచెత్తింది. ఈ విషయం గతఫాన్ తెగవారికి తెలిసినప్పుడు వారు కూడా కూటమిలో తమకు తోడుగా ఉన్న ఇతర వర్గాలను అనుమానించటం మొదలుపెట్టారు. ఖురైములు మరో ప్రతినిధి బృందాన్ని బనూ ఖురైజా వారి దగ్గరకు పంపించి ఈ సందేశం ఇచ్చారు:

“మేము మా నాయకుల్లో ఎవరీ మీకు అప్పజెప్పబోము. ఇష్టం ఉంటే మాతోపాటు యుద్ధానికి రండి. లేదంటే మీ ఖర్జ.”

ఈ కబురు అందగానే బనూ ఖురైజా వారు నుహమ్ తమను పౌచ్చరించి నట్టగానే జిరిగిందనుకొని, ప్రమాదం నుంచి బయటపడినందుకు లోలోపలే సంబరపడ్డారు.

శత్రు కూటమి యుద్ధం కోసం క్యాంపు వేసింది. ఆ రాత్రి ఒక భయంకర మైన పెనుగాలి వీచింది. దాంతో వారి పొయ్యిలన్నీ ఆరిపోయాయి. అన్నం కుండలు నేలపాలయ్యాయి. ఇది వారిని విపరీతమైన భయాందోళనలకు గురిచేసింది. క్యాంపును విరమించి మక్కాకు తిరిగి వెళ్చిపోయేందుకు నాయకులు నిశ్చయించుకున్నారు. ఖర్జన్ ఈ సందర్భాన్ని ఇలా వివరిస్తోంది:

“అల్లాహో అవిక్యాసులను వెనక్కి తరిమాడు, వారు ఏ లాభాన్ని పొంద కుండానే, కడుపు మంటతే మరలిపోయారు. విక్యాసుల పక్కన యుద్ధం చేయటానికి అల్లాహోయే సరిపోయాడు. అల్లాహో సర్వశక్తి సంపన్ముడు, సర్వసమర్థుడూను. ఈ దాడి చేసిన వారికి తేడ్గుడిన గ్రంథ ప్రజలను తమ దుర్గాల నుండి అల్లాహో క్రిందికి తీసుకువచ్చాడు. వారి హృదయ లను భయంతే నింపాడు. ఈనాడు వారిలోని ఒక వర్ధం వారిని మీరు చంపుతున్నారు. మరొక వర్ధం వారిని మీరు శ్లోదిలుగా చేస్తున్నారు. ఆయన మిమ్మల్ని వారి భూమికి, వారి గృహాలకూ, వారి అస్తులకూ వారసులుగా చేశాడు; మీరు ఎన్నడూ అడుగు మోపని ప్రాంతాన్ని ఆయన మీకు ఇచ్చాడు; అల్లాహో అన్ని చేయగల సమర్థుడు.”

(ఆల్ అహోబ్ : 25-27)

గ్రహించవలసిన పాతాలు

- కేవలం విగ్రహాధకులైన ఖురైముల మద్దతు కోసం వెంపర్లాడిన కపట యూదులు విగ్రహాధనను పాగడటానికి గాని, ఏకదైవాధనను కించపరచటానికి గాని వెనుకాడలేదు.
- నుహమ్ చాలా తెల్పివెవారు. ఇస్లాం కోసం ఆయన ఒక పెద్ద సైన్యం కూడా చేయలేని సేవ చేశారు.
- దైవవిరోధుల్ని మోసం చేయటం, వారు ఎటూ తేల్చుకోలేకుండా చేయటం, వారిలో భయాందోళనలు కలిగించటం సమృతమే.
- అల్లాహో తన విక్యాసుల్ని అనూహ్యమైన పద్ధతుల్లో రక్కించి వారికి విజయాన్ని ప్రసాదించగలదు. వారు అల్ప సంఖ్యలో ఉన్న, వారి దగ్గర తగినంత యుద్ధబలం లేకపోయినా సరే; సామియత యూని యన్ లాంటి ఒక అగ్రరాజ్యం అఫ్సాన్ యోధుల చేతుల్లో చిత్తుగా ఓడిచేపటాన్ని ఇందుకు బలమైన నిదర్శనంగా తీసుకోవచ్చి.

ఇస్లాం విజయారంభం

అయినే తన ప్రవక్తకు
హర్షదర్శకతాయైనీ సత్యధర్మాన్ని
ఇచ్చి పంపాడు - ముఖ్యిక్యులకు
ఎంత సహించరానిదయినా పరే
ఇతర ధర్మాలపై దానికి
ఆధిక్యతను వాసగబానికి!
(ఖుర్జన్ 9 : 33)

గమనిక: చిత్రం కేసలం ఈపత్రిక

ఒ కనాడు కలలో దైవప్రవక్త (స)కు ఇలా సెలవీయబడింది: “అల్లాహ్ సంక లిఫ్సే, మీరు తప్పకుండా మస్జిదె హరామ్లో పూర్తి శాంతితో ప్రవేశిస్తారు. మీరు శిరోముండనం చేయించు కుంటారు, వెంట్లుకలను కత్తిరించు కుంటారు. మీకు ఏ భయమూ ఉండదు. మీకు తెలియని విషయం ఆయనకు తెలుసు. కనుక ఆ స్వప్నం నిజం కాకముందే, ఆయన ఈ సమీప విజయాన్ని మీకు ప్రసాదించాడు.”

(దైవఖుర్జన్ : 48 : 27)

నిద్రలేవగానే ఆయన ముఖార విందం ఆనందంతో కాంతులీనసాగింది. తన సహచరులందరినీ ఆయన మస్జిద్ వద్దకు రమ్యని కబురు చేశారు. సహచరులు ఏ మాత్రం ఆలస్యం చేయ కుండా దైవప్రవక్త (స) చెప్పిన చోటికి చేరుకున్నారు. దైవప్రవక్త (స) తమల్ని అందరిని ఒకిసారి రమ్యని కబురు పంపారంటే, ఎంతో ముఖ్య మైన సమాచారం తెలియజేయటానికి అయిపుం టుందని వారికి బాగా తెలుసు. దైవప్రవక్త (స) తాను చూసిన కల గురించి సహచరులకు వివరించారు. ముస్లింలు నిర్వయంగా మక్కాలో ప్రవేశిస్తున్నట్టు తాను కలలో చూశానని చెప్పారు. కనుక ఉమ్రా యాత్ర చేసిరావటానికి మక్కా వెళ్ళిందుకు సిద్ధం కావాలని ఆయన

తన సహచరులకు ఆదేశించారు. కాబా గృహోనికి గౌరవంగా బలి ఇచ్చేందుకు గాను జంతువులను కూడా వెంట తీసుకువెళ్ళాలని సూచించారు. ఈ యాత్ర గురించిన సమాచారం మదీనాలో, మదీనా చుట్టూప్రక్కల గ్రామాల్లో దావానలంలా వ్యాపిం చింది. మదీనాలో ఉంటున్న మక్కావాసులకు ఈ వార్త ఎనలేని సంతోషాన్ని కలిగించింది. కాబా గృహం పట్ల గౌరవభావంతో ఉమ్రా యాత్ర చేసేందుకు, తమ సాంత గడ్జపై మళ్ళీ అడుగుపెట్టే అవకాశం లభిస్తున్నందుకు వారు ఎంతగానో పాంగిపోయారు. మక్కాలో నిర్వంధించబడ్డ తమ భార్యాపిల్లల్ని, బంధు మిత్రుల్ని కలుసుకోబోతున్నామన్న వార్త ఆ వలన జీవుల మనసుల్ని పులకింపజేసింది.

మదీనా నగరం నలువైపుల నుంచి తండ్రోపతండ్రాలుగా, జన ప్రవాహం కదిలివచ్చింది. దైవప్రవక్త (స) కలను నిజం చేయటానికి, తమ చిరకాల స్వప్సాన్ని సాకారం చేసుకోవటానికి ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి దైవప్రవక్త (స) దగ్గర చేరారు. ఆ విధంగా స్త్రీలు, పురుషులు అందరూ కలసి పదహారు వందల మంది యాత్రికులు మక్కాకు బయలుదేరారు. దారిలో రెండు నగరాలకు మధ్య ఖుజాత తెగకు చెందిన చిషర్ అనే ఆయన్ని ముస్లింలు కలిశారు. దైవప్రవక్త (స) ఆయన్ని మక్కా పరిస్థితులు తెలుసుకుని రమ్యన్ని పంపారు. ఆయన తిరిగి వచ్చి, “దైవప్రవక్త! మీరు చెప్పినట్టుగానే నేను మక్కా వెళ్ళివచ్చాను. మీ కల గురించి, మీ మక్కా ప్రయాణం గురించి వారికి తెలిసిపోయింది” అని సమాచారం అందించాడు. మక్కా వారి స్వందన ఎలా ఉండని దైవప్రవక్త (స) అడిగారు. దానికి సమాధానమిస్తూ అతను, “వాళ్ళంతా ఏకమయి, మిమ్మల్ని మక్కాలోకి రానీయ కూడదని గట్టిగా నిడ్డయించుకున్నారండి! మక్కాలో గొప్ప యోధుడైనటు వంటి వలీద్ కుమారుడు భాలిద్ తన సైన్యంతో భిరాఅల భమీమ అనే చోట మిమ్మల్ని నిలువరించనున్నాడని మక్కా ప్రజలు చెప్పుకుంటుండగా విన్నాను” అని చెప్పాడు.

అప్పుడు దైవప్రవక్త (స), “ఖుర్జెముల పరిస్థితి కడు శోచనీయం. గత యుద్ధంలో వారు వినాశపు అంచులకు చేరుకున్నారు. అయినా గాని వారికి బుద్ధి రాలేదు. నేను వారిని వారి మానాన వదిలేస్తానని వారనుకుం టున్నారేమో? లేదు అలా ఎన్నటికీ జరగదు. అల్లాహ్ నన్ను, తన సందేశం ఇచ్చి పంపాడు. నా

అంతిమ శ్యాస వరకు నేను ఆయన మార్గంలో కృషి చేస్తూనే ఉంటాను.” భాలిద్దతో, అతని అశ్వదళంతో మనకు పనిలేదు. మనం యుద్ధానికి వెళ్లటం లేదు. శాంతియుతంగా ఉప్పు యాత్ర చేయటానికి మాత్రమే వెళ్లన్నాం” అన్నారు.

తర్వాత ఆయన, “భాలిద్దకు ఎదురుపడకుండా మక్కా వెళ్లిందుకు వేరే మార్గం ఎవరికయినా తెలుసా?” అని అడిగారు. అప్పుడు అస్తమ్ తెగకు చెందిన ఒకతను తనకు అటువంటి మార్గం తెలుసని చెప్పి, దైవప్రవక్త (స) కూర్చొని ఉన్న ఒంట అల్ ఇస్విం కశ్చైం చేతబట్టుకొని ముందుకు నడిచాడు. ఇతర ముస్లింలు కూడా అతన్ని అనుసరించారు. పర్వత ప్రాంతం గుండా కొంత దూరం ప్రయాణించి వారంతా ఒక రహదారికి చేరుకున్నారు.

బంట విచిత్ర ప్రవర్తన

దైవప్రవక్త (స) కూర్చొని ఉన్న ఒంట అకస్మాత్తుగా ఆగిపోయింది. అడుగు ముందుకు వేయకుండా నడిబాటలో కూర్చుండిపోయింది. దైవప్రవక్త (స) ఒంటను చాలా అదిలించారు. కానీ లాభం లేకపోయింది. ఒంట మొండికేసిందని కొంతమంది అన్నారు. కానీ అసలు విషయం ఏమిటో దైవప్రవక్త (స)కు అర్థమయింది. తన సహచరులతో ఆయన, “లేదు, ఒంట మొండికేయలేదు. మనుపటిలాగే అది ఇప్పుడు కూడా విధేయంగానే ఉంది” అని చెప్పారు. తర్వాత ఆయన అబ్రహమ్, అతని ఏనుగు మక్కాపై దాడి చేసిన సంగతిని సూచిస్తూ, “ఎవరయితే మక్కాలోకి ఏనుగును ప్రవేశించకుండా అడ్డుకున్నాడో ఆయనే ఈ ఒంటను కూడా ముందుకు వెళ్లకుండా ఆపాడు. ఇందులో ఓ మంచి సూచన కూడా ఉంది. ఎవరి చేతుల్లోనయితే ముహమ్మద్ ప్రాణం ఉందో ఆయన సాక్షి! ఖురైమలు నాతో చర్చలు జరపటానికి వస్తారు. విశ్వాసానికి విఫూతం రానంత వరకు వారు ఎటువంటి పరతులు పెట్టినా నేను వాటిని అంగీకరిస్తాను” అన్నారు.

మక్కాలోకి ప్రవేశించకుండా కొంత సమయం వేచి ఉండాలని దైవప్రవక్త (స)కు దైవికంగా సూచనలు అందాయి.

పుద్దెబియా ఒప్పందం

దైవప్రవక్త (స) ఒంట ఆగిన ప్రాంతం పుద్దెబియాగా పిలువబడుతుంది.

దైవప్రవక్త (స) అక్కడ వేచి ఉండాలని నిశ్చయించారు. చాలాసేపటి తర్వాత మక్కా పైపు నుంచి ఒక రౌతు వస్తున్నట్లు కనిపించాడు. అతను ఖుజాత తెగకు చెందిన వర్భా కుమారుడు బుదైల్. ఈ తెగకు ముస్లింలతో ఒప్పందం ఉంది. అతను దగ్గరకు రాగానే జనం అతన్ని ప్రశ్నించసాగారు. కానీ అతను ఎవరికి జవాబు చెప్పకుండా వేరుగా దైవప్రవక్త (స) గుడారం దగ్గరికి, “ముహమ్మద్! నేను మిమ్మల్ని కలవటానికి వచ్చానన్న సంగతి ఖురైమలకు తెలియదు. ఖురైమ నాయకులు నిన్న ఒక సమావేశం జరిపారు. అందులో మిమ్మల్ని మక్కాలోకి అడుగుపెట్టనీయరాదని ప్రతినిఖూనారు. మీకు వ్యక్తి రేకంగా యుద్ధం ప్రకటించారు. తాము పూజించే విగ్రహాల సమక్కంలోనే వారు ఒట్టేసుకున్నారు. దైవప్రవక్త! మీతో నా మనవి ఏమంటే, మీరు చాలా జాగ్రత్తగా ఉండండి. వారు మీకు ఏ విధంగానైనా హాని కలిగించటానికి ప్రయత్నించవచ్చు” అంటూ ముస్లింలను అప్రమత్తం చేశాడు ఆ వ్యక్తి.

అందుకు దైవప్రవక్త (స) బదులిస్తూ, “బుదైల్! నేనిక్కడికి యుద్ధం కోసం రాలేదు. నిజానికి మేము ప్రణ్యాక్ష్మితాన్ని సందర్శించటానికి వచ్చాము. అందుకోసం బలి ఇవ్వటానికి పశువులను కూడా వెంటతెచ్చాము. చూడు, మేమంతా ఇహ్రామ్ దుస్తుల్లోనే ఉన్నాము. పీలైతే నువ్వు ఈ విషయాలు ఖురైమలకు తెలియజేయ్యా. బహుశా నీ ద్వారా అల్లాహ్ రక్తపాతాన్ని ఆపివేయ వచ్చు. వారి హృదయాల్లోని ట్రోధం కొంచెమైనా తగ్గవచ్చు” అన్నారు.

బుదైల్ మక్కాకు తిరిగివెళ్లి చూస్తే, ఖురైమలు ఇంకా ముహమ్మద్ (స) రాక గురించే చర్చించుకుంటున్నారు. బుదైల్ వారి దగ్గరికి వెళ్లాడు. అతను ముహమ్మద్ (స)ను కలిసిన సంగతి వారికి ముందుగానే తెలిసి పోయింది. వారు అతని మీద మండిపడ్డారు. ముస్లింల గురించి తమ గుండెల్లో రగులుతున్న కోధాగ్ని వెళ్లుగుక్కుతూ, “ఏమిటి, ముహమ్మద్ మళ్ళీ మా మీద దాడి చేసి, మిమ్మల్ని అవమానపరచటానికి వచ్చాడా? ఉత్తేబా, షైబా, ఇబ్రూ హింసామ్ లాంటి మా నాయకుల్ని చంపింది చాలదంటనా? వారి చావు దృశ్యం ఇంకా మా కళ్లు ముందు నుంచి తొలగిపోలేదు. వారి భార్యలు ఇంకా వారి కోసం ఏడుస్తానే ఉన్నారు. ఇంతలోనే మరో యుద్ధానికి తెగబడ్డాడా?” అని గాంధ్రించారు.

బుదైల్ వారి మాటను మధ్యలోనే ఆపి, “నన్ను నమ్మండి. నేను కళ్లారా చూసి వచ్చాను. వారంతా ఇహ్రామ్ దుస్తులు ధరించి ఉన్నారు. సాంప్ర

దాయిక ఖడ్డలు తప్ప వారి దగ్గర ఇతర ఆయుధాలు కూడా ఏమీ లేవు. పైగా వారు బలి ఇవ్వటానికి ఎన్నో జంతువులను కూడా తీసుకువచ్చారు. వాళ్ళది ఒకే ఆశ, అది ఉమ్రా చేయటం” అని చెప్పాడు. ఈ ధర్మకార్యాన్ని నిర్వహించుకొని శాంతియుతంగా వెళ్లిపోయేందుకు ముహమ్మద్ (స)ను అనుమతించమని కూడా అతను ఖురైమ సర్దారులను కోరాడు.

మధ్యవర్తికి చీవాట్లు

తాము దూసిన ఖడ్డలు శాంతించి తిరిగి ఒరల్లోకి వెళ్లాయని ఆశిస్తున్న ట్లయితే, వెంటనే తాను ఆ భ్రమ నుంచి తేరుకోవాలని ఖురైమలు బుద్దైలను పోచ్చరించారు. తమకు సలహాలు ఇవ్వటం మానుకోమ్మంటూ అతనికి చీవాట్లు పెట్టారు. అతని మాటల్ని విషపూరితమైనవిగా పేర్కొన్నారు. అతని తెగవారు ముహమ్మద్ (స)తో ఒప్పందం కుదుర్చుకున్న విషయాన్ని ప్రస్తావిస్తూ, ఇక తమను తప్పుడారి పట్టించటం మానుకుంటే మంచిదని వారు అతని పోచ్చరించారు.

మరో రాయబారం

మక్కా ప్రజల నాయకుడైన అబూ సుఖ్యాన్ తన ప్రజలకు సలహా ఇస్తూ, “ఒన్నా హలైన్ నాయకుడు, అల్ఫామా కుమారుడైన అల్ హలైన్ను మనం మన రాయబారిగా ముహమ్మద్ (స) వద్దకు వంపుదాం. అతను మన పారుగువాడే. అదీగాక అతను మన కూటమి సభ్యుడు. అతను ముహమ్మద్ (స) ను మదీనాకు త్రిపి పంపించగల్లుతాడేమో” అన్నాడు. అబూ సుఖ్యాన్ సలహాను అందరూ అంగీకరించారు. అల్ హలైన్ తనను కలిసినప్పుడు ముహమ్మద్ (స) చాలా సంతోషించారు. హలైన్ చాలా సుగుణవంతుడు.

బలి ఇవ్వటానికి తెచ్చిన పశువులు ఎండకు అల్లాడిపోతున్న దృశ్యాన్ని దైవప్రవక్త (స) హలైన్కు చూపించారు. ఉమ్రా యాత్ర పూర్తి చేసుకొని, తొందరగా పశువులను బలి ఇచ్చి, మదీనాకు వెళ్లిపోవాలని తాము ఎంత అతురతగా ఎదురు చూస్తున్నది దైవప్రవక్త (స) అతనికి వివరించారు. పశువుల దుస్థితిని చూసి హలైన్ చలించిపోయాడు. వెంటనే ఖురైమల వద్దకు వెళ్లి, పుణ్యక్షేత్ర యాత్ర చేసుకోవటానికి వచ్చినవారిని ఆపటం మహాపాపమని అన్నాడు. తమ ప్రదేశం కాని వాళ్ళయాన యుహోజర్, హిమ్యయర్ తెగలవారికి

తాము కాబా యాత్ర చేసుకోవటానికి అనుమతించిన సంగతిని గుర్తు చేస్తూ, ముహమ్మద్ (స) తాతగారు తమ గొప్ప నాయకుల్లో ఒకరనీ, ఆయన మనవణ్ణి మక్కాలో అడుగుపెట్టినీయకుండా నిలువరించటం భావ్యం కాదని చెప్పాడు. “ప్రజలను హాజ్, ఉమ్రా యాత్రలు చేయకుండా ఆపటానికి నేను మీతో కూటమిలో చేరలేదు. ఒకవేళ మీరు ఈ విషయంలో మొండిగా ప్రవర్తిస్తే, నేను మన మధ్య ఉన్న ఒప్పందాన్ని త్రయించుకోవాల్సి వస్తుంది” అని పోచ్చరించి అక్కణ్ణంచి బయలుదేరాడు. ఖురైమలు అతని ఆపుతూ, మరీ అంత కోప్పడ వద్దనీ, ఆలోచించుకోవటానికి తమకు కొంత సమయం ఇవ్వమని కోరాడు.

ఖురైమలు మీమాంసలో పడిపోయారు. ఒక వైపేమో తాము ముహమ్మద్ (స)ను అడ్డుకుంటామని తమ పూజ్య దేవతల ముందు ఒట్టేసు కుని ఉన్నారు. మరో వైపు గత యుద్ధాల్లో ముస్లింల శక్తిసామధ్యాలనూ వారు చవిచూసి ఉన్నారు. బద్ర యుద్ధం రోజున ఒక చిన్న సైనిక పటులం చేతిలో వారు తిన్న చావుదెబ్బ వారి జీవిత చరిత్రలో ఒక చీకటి పుటగా మిగిలి పోయింది. అలాగే ఉహద్ యుద్ధంలో తాత్కాలికంగా తమది పైచేయి అయినా అందులోనూ వారికి ఒరిగిందేమీ లేదు. ఇటీవల జరిగిన కండక యుద్ధ భయానక పరిణామాలూ ఇంకా వారి స్వీతిపథం నుంచి చెరిగిపోలేదు.

అయితే ముస్లింలను అడ్డుకోకుండా మక్కాలోకి స్వాగతిస్తే, అది తమ పాలిట ఇంకా ఆవమానకరంగా పరిణమిస్తుందన్న భయం కూడా మరో వైపు ఖురైమలను వెంటాడుతూ ఉంది.

మూడి మధ్యవర్తిత్వం

తాయిఫ్ నగర నాయకుడు, మసూద్ కుమారుడు నుహమ్, ఖురైమలతో మాటల్లాడుతూ, “మాకూ-మీకూ మధ్య ఒప్పందం ఉంది. నాకు అనుమతి ఇవ్వండి. నేను ముహమ్మద్(స)తో మాటల్లాడివస్తాను” అన్నాడు.

ఖురైమలు వెంటనే అంగీకరించారు. నుహమ్ దైవప్రవక్త (స)ను కలిశాడు. ఆయన గాంభీర్యాన్ని, ఆయన అవగాహనా శక్తిని చూసి అతను అవాక్కుయ్యాడు. బెదురుతూనే ఆయన వంక తలెత్తి చూశాడు, దైర్యం కూడగట్టుకొని, “ఈ ముహమ్మద్! నీ సాంత ప్రజలతోనే యుద్ధం చేయటానికి నువ్వు జనాన్ని కూడగట్టుకుని వచ్చినట్లున్నావు. నేను చెబుతున్నాను విను! ఖురైమలు ఎంతో

గారవ ప్రతిష్టలు కలవారు. వారు అవమానించదగ్గవారు కాదు. నువ్వు మక్కలోకి అడుగుపెట్టరాదని వారు తమ దేవుళ్ళ ముందు ప్రతిజ్ఞ చేశారు. ఖురైమలు గొప్ప యుద్ధ వీరులన్న సంగతి నీకు తెలుసు. వాళ్ళతో యుద్ధం చేసి గెలవటం నీ వల్ల కాని పని. నువ్వు మక్కలవారికి సహాయం చేయాల్సిందిపోయి, వారితో కయ్యం కొనితెచ్చుకుంటావెందుకు? నా మాట విని తిరిగి వెళ్ళిపో” అన్నాడు.

దైవప్రవక్త (స) ఎంతో ఓర్చుగా అతను చెప్పినదంతా విని, ఆఖరికి అతనికి సమాధానమిన్నా, “నేను బుద్ధైత్తు చెప్పాను. అల్ హలైన్స్కు చెప్పాను. నీకు అదే చెబుతున్నాను. నేను యుద్ధం చేయటానికి రాలేదు. నేనికృడికి ఉప్పు యత చేయటం కోసం వచ్చాను. వారు గనక నా కార్యాన్ని పూర్తిచేసుకోనిస్తే మంచిది, లేదంచే అల్లాహో తరఫు నుంచి తదుపరి ఆళ్ళ అందేవరకు నేనికృదే వేచి ఉంటాను” అన్నారు.

నుపమ మక్కలు తిరిగి వెళ్లి, తాను ముహమ్మద్ (స)తో జరిపిన చర్చలు విజయవంతం కాలేదని సమాచారం అందించాడు. అసలు అతని ప్రతిస్పందన ఏమిటని ఖురైమలు. అతన్ని గుచ్ఛి గుచ్ఛి అడిగారు. అందుకతను, “ప్రజలారా! వినండి. నేను ఎన్నో రాజ్యాల రాజులను, చక్రవర్తులను చూశాను. పర్సియా చక్రవర్తిని, అభీసీనియా రాజుని, ఎందరెందర్నో నేను సందర్శించాను. కాని ముహమ్మద్ (స) సహచరులు ఆయన్ని గౌప్యగా, ఇతర ఏ ప్రజలూ తమ రాజుని, చక్రవర్తిని గౌరవించటం నేనెన్నదూ చూడలేదు. వారు ఆయన నాయకత్వాన్ని మనసా, వాచ అంగికరించి, తమ వ్యవహారాలను నడుపటంలో ఆయనకు సంపూర్ణ అధికారాన్ని ఇచ్చారు. ఆయన అభిప్రాయాన్ని వారు మనసారా అంగికరిస్తారు. కనుక మీకు నా సలహా ఏమంటే, ఈ విషయంలో మిరు ఓ ఒప్పందానికి రండి, ఎందుకంచే నిర్ణయం మీ చేతుల్లోనే ఉంది.” అన్నాడు.

అతని మాటలు విన్న తర్వాత ఖురైమలు తలపాగరుతో, “ఖురైమలు వారథి లాంటివారు. ఆ వారథిని ఎవరూ దాటలేదు. ‘ఖురైమ’ అంటే ఎవరూ అధిరోహించలేని పర్వత శిఖరం. మా జెండాలు ఎన్నటికి తలదించవు” అన్నారు.

ద్రీహం

ఖురైమలు ఒక సమావేశం ఏర్పాటు చేశారు. తాము ఎట్టి పరిస్థితుల్లోనూ ముస్లింల విషయమై తమ నిర్ణయం మార్పుకోరాదని అందులో వారు ప్రతిపాదన

చేశారు. అంతేకాదు, ముహమ్మద్ (స)పై ఆయన వెంట ఉన్న యాత్రికులపై రాత్రికి రాత్రి దాడి చేయాలని కూడా వారు ఆ సమావేశంలో నిర్ణయించుకున్నారు. గొప్ప సాహసవంతుడు, యువకుడు అయిన ఇబ్రైముగ్రీని వారు ఈ పని కోసం నియమిస్తా, “మనవాళ్లలో మంచి విలుకాళ్ల అయిన వారిని కొంత మందిని వెంటబెట్టుకొని వెళ్లి, ముస్లింలపై బాణాలు కురిపించు. వారు చెల్లచెద్దరైపోయి మదీనాకు పారిపోవాలి” అని సూచనలిచ్చారు.

ఆదృష్టవశాత్తూ, ఆ రోజు రాత్రి దైవప్రవక్త (స), ముస్లింల శిబిరం చుట్టూ కొంతమంది కాపలాద్దరును నియమించారు. అటు ముగ్రీ అనుచరులు ముస్లింలపై దాడి చేయటానికి వచ్చారు. కాని వారు చివరికి, తాము తవ్విన గోతీలో తామే పడ్డారు. దాడి చేయటానికి వచ్చినవారు ముస్లింల చేతిలో బందీలయ్యారు. అయితే, ఇరుపక్కాల మధ్య వైషమ్యాన్ని తొలగించేందుకు దైవప్రవక్త (స) వారిని విధిచిపెట్టేశారు. మక్కలవారితో శాంతిచర్చలు జరిపేందుకు హిరాష్మేను పంపించారు. చర్చల కోసం వెళ్లిన ఆ ప్రతినిధి వర్గం ఆత్మయంత అందోళనకర స్థితిలో వెనక్కి వచ్చింది. “ఓ ప్రవక్తా! ఖురైమలు క్రోధాగ్నీలో రగిలిపోతున్నారో ఈ దురాగతం వెల్లడి చేసింది. దైవప్రవక్త (స) మాత్రం ఈ సంఘట నపై చాలా సొమ్యంగా స్పందించారు. ఖురైమలకు వ్యక్తిరేకంగా ఆయన ఒక్క మాట కూడా అనలేదు. రాయబారులు అందించిన సమాచారం గురించి అన్ని కోణాల్లో ఆలోచించటం మొదలుపెట్టారు. తర్వాత తన సహచరులను ఉద్దేశించి, “మనం వారి త్రూరత్వాన్ని సహనంతో ఎదుర్కొండాం. వారి ఈ రోగానికి మన్నింపుల మందుతో చికిత్స చేధ్యం. బహుశా హిరాష్మే వారి కంటికి గొప్ప రాయబారిగా కనిపించలేదేమా! ఉమర్ (రజి) అయితే భాగా చర్చలు జరవగలరని నా అభిప్రాయం” అన్నారు.

అందుకు ఉమర్ (రజి) అనుమానం వెలిబుచ్చుతూ, “దైవపక్కా! ఇంతవరకు నేనెప్పుడూ మీ మాట కాదనలేదు. కాని ఇప్పుడున్న పరిస్థితుల్లో నేను

మక్కాకు వెళ్తే నా ప్రాణానికే ముప్పు. మక్కావారు నన్నూ, నా తెగ అయిన బన్నా అదీ వారిని విపరీతంగా ద్వేషిస్తున్నారు. మేమంతా ముస్లింలమై మక్కా వదలిపెట్టి వచ్చాము. అక్కడ నాకు రక్షణ కల్పించేవారెవ్వరూ లేరు. అయితే మక్కాలో మంచి స్థానం, రక్షణ కలిగిన వ్యక్తి మనలో ఒకరు ఉన్నారు. ఆయన మరెవరో కాదు, ఉస్సాన్ (రజి). మక్కా నాయకులైన ఉఖబా, అబాన్, ముఅవియా, అబూ సుఫ్యాన్ వీళ్లందరూ ఆయన వంశం వారే. కాబట్టి ఉస్సాన్ (రజి)కు మక్కాలో ఎటువంటి హోని ఉండదు” అన్నారు. అప్పుడు ఉస్సాన్ (రజి) స్వయంగా ఈ కార్యం నిర్వహించటానికి ముందుకు వచ్చారు.

ఉస్సాన్ (రజి) నగరంలోకి వెళ్లి అబాన్ ఇంటి తలుపు తట్టారు. అబాన్ తలుపు తెరిచి చూశాడు. ఉస్సాన్ (రజి)ను చూడగానే, “స్వాగతం, రా, తమ్ముడూ! ఈ రాత్రి పూట నువ్వు ఇక్కడ ఏం చేస్తున్నావు? ముహమ్మద్ శిబిరాన్ని వదలిపెట్టి ఇక్కడికెందుకు వచ్చావు?” అంటూ ప్రశ్నల వర్షం కురిపించాడు. ఉస్సాన్ (రజి) అతనికి బదులిస్తూ, “నేనిక్కడికి రాయబారిగా వచ్చాను. ఖురైమలు అర్ధం చేసుకోలేకపోతున్న ఒక విషయాన్ని వారికి వివరించటానికి నేను ఇక్కడికి వచ్చాను. వారు ఏమైనా హోని తలపెడతారేమోనని భయంగా ఉంది. నాకు నీ రక్షణ కావాలి” అన్నారు. అబాన్ ఆయన్ని ఖురైమ నాయకుల వద్దకు తీసుకువెళ్లి, “మీకు తెలుసు కదా! ఇతను నా తమ్ముడు ఉస్సాన్. ఇతను ఇప్పుడు నా రక్షణలో ఉన్నాడు. ఇతన్ని ముహమ్మద్ పంపించారట. ఇతను మీతో ఏదో మాట్లాడాలంటు న్నాడు” అని చెప్పాడు. ఉస్సాన్ (రజి) చెప్పినదంతా విన్న తర్వాత ఖురైమలు, “కాబా చుట్టూ తవాఫ్ (ప్రదక్షిణ) చేసేందుకు మేము ముహమ్మద్ని అనుమతించము. కావాలంటే నువ్వు తవాఫ్ చేసుకోవచ్చు” అన్నారు.

తనకు ఆ అవకాశం ఇస్తామని చెప్పినందుకు ఉస్సాన్ (రజి) వారికి కృతజ్ఞతలు తెలియజేసుకున్నారు. కాని తవాఫ్ చేయటానికి మాత్రం నిరాకరించారు. ముహమ్మద్ (స)కు, ఆయన అనుచరులందరికి ఉప్పు చేసుకునే అనుమతి ఇచ్చేంత వరకు తానూ మస్సిడె హరామ్లో అడుగుపెట్టనని ఆయన ఖురైమ పెద్దలకు నిర్మిహమాటంగా చెప్పేశారు.

ఉస్సాన్ (రజి) నిర్ణయం

మదీనాకు వలసవెళ్లకుండా మక్కాలోనే బంధింపబడి ఖురైమల ఆగడాలకు గురవుతూ ఉన్న అణగారిన ముస్లింల ఇండ్లను ఉస్సాన్ (రజి)

సందర్శించారు. “మీరు నిరాశపడవద్దు, అల్లాహో త్వరలోనే మీకు విముక్తి కలిగి స్తాడు” అని ఆయన వారికి ధైర్యం చెప్పారు. ఖురైమలకు ఈ విషయం తెలిసింది. మక్కావారిలో అనైక్యతా బీజాలు నాటుతున్నాడనే నెపంతో వారు ఆయన్ని నిర్ఘంధించారు.

అటు దైవప్రవక్త (స), ఉస్సాన్ (రజి) రాక కోసం ఎంతో ఆత్మతగా ఎదురు చూడసాగారు. ఉస్సాన్ (రజి) ఖురైమల చేతుల్లో వధింపబడ్డారన్న ఒక వదత్తి దైవప్రవక్త (స)కు చేరింది. ఈ పుకారు విని ముస్లింలు తీవ్ర ఆందోళనకు లోనయ్యారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) ముస్లింలకు, తొందరపాటు నిర్దయాలు తీసుకోవద్దని బోధించారు. ఆ వదంతి నిజానిజాలు తెలిసేదాకా వేచిఉండమని చెప్పారు. తర్వాత ఆయన దైవధ్యానం చేయటానికి ఒక చెట్టు క్రిందికి వెళ్లారు.

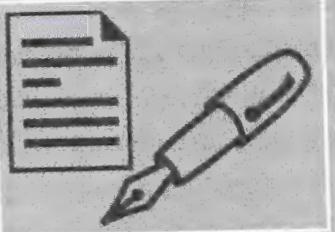
వెనక్కి తగ్గిన ఖురైమలు!

ముస్లింల దగ్గర తగినన్ని ఆయుధాలు లేవు. ఆయినా సరే ఖురైమలు ఉస్సాన్ (రజి)ను హాత్య చేసిన సంగతి నిజమని తేలితే ఖురైమలతో తప్పకుండా యుద్ధం చేయాలని వారు నిర్ణయించుకున్నారు. అప్పుడే అమ్ర కుమారుడు సుప్రాల్ గుర్రం మీద స్వార్థ చేస్తూ తమ వైపు దూసుకువస్తున్నట్లు కనిపించాడు. దైవప్రవక్త (స) సుప్రాల్ను చూసి, “ఖురైమలు స్వయంగా ఇతన్ని పంపించి నట్లయితే వారు శాంతిని కోరుకుంటున్నారని భావం. ఎందుకంటే సుప్రాల్ చాలా వివేకపంతుడు, మంచి మనిషి. ఇలాంటి మనిషిని ఖురైమలు శాంతి చర్చల కోసమే పంపిస్తారు” అని చెప్పారు. దైవప్రవక్త (స) మాట నిజమని తేలింది. సుప్రాల్ వచ్చిరాగానే, “ముహమ్మద్! అసద్ తెగవారి ప్రతిజ్ఞ గురించి పూర్తి వివరాలు మేము విన్నాము. మీ శిబిరంపై దాడి జరిపినందుకు ఖురైమలు చాలా చింతిస్తున్నారు. ఉస్సాన్ (రజి) వధించబడులేదు. భద్రతా కారణాల దృష్టి ఆయన్ని ఆపి ఉంచటం జరిగింది. త్వరలోనే ఆయన్ని విడిచిపెట్టేస్తాం. నేనిక్కడికి ఒక శాంతి దూతగా వచ్చాను. మేము తాత్కాలికంగా యుద్ధానికి స్వస్తి పలుకు తున్నాం. బహుశా ఈ విధంగా మన విభేదాలు సమసిపోవచ్చు” అన్నాడు.

దైవప్రవక్త (స) సుప్రాల్ను తన గుడారంలోకి తీసుకువెళ్లారు. దాదాపు గంటన్నర సేపు చర్చలు జరిగాయి.

బహుందం

(క్రి. క. 628)

పీ.శ. టిఎ సంవత్సరంలో
ముస్లిములకు, మక్కా
అవిక్కాసులకు మధ్య ఒక
చారిత్రాత్మక బహుందం జరిగింది.
దాన్నే హజ్రెటియా బహుందం
అంటారు.

గమనిక: చిత్రం కేవలం ఊపోత్కం

చి వరికి ఇరుపక్కాల మధ్య ఒక బహుందం కుదిరింది. ఆ బహుందంలోని అంశాలు ఇవి :

1. ముస్లింలు ఈ సంవత్సరం ఉప్రేషణ చేయలేరు. అయితే మరుసటి యేడు వారికి ఉప్రేషణ యాత్ర చేసుకునే అనుమతి ఉంటుంది. అప్పుడు ఖురైములు మక్కా ఖాళీ చేస్తారు. మూడు రోజుల వరకు ముస్లింలు స్వేచ్ఛగా ఉప్రేషణ చేసుకోవచ్చు.
2. మరుసటి యేడు ఉప్రేషణ వచ్చి నప్పుడు ముస్లింలు తమ సాంప్రదాయిక ఖడ్గాలు తప్పితే ఇతర ఆయుధాలేవీ వెంట తీసుకు రాకూడదు. ఆ ఖడ్గాలు కూడా ఒర లోనే అటిగి ఉండాలి.
3. పదెండ్ల వరకు ఇరుపక్కాల మధ్య యుద్ధం అనేది జరగదు.
4. ముస్లింలలో ఎవరైనా ఖురైముల దగ్గరికి వెళ్లిపోవాలనుకుంటే ముస్లింలు వారిని నిరభ్యంతరంగా వెళ్లనివ్వాలి. అయితే ముస్లింలను తిప్పి పంపించాలన్న నియమం ఖురైములకు లేదు. అది ఖురైముల ఇష్టాయిష్టాల మీదే ఆధారపడి ఉంటుంది.
5. మక్కా నుంచి ఖురైముల కట్టగప్పి

ఎవరైనా ముస్లింల దగ్గరికి వచ్చి చేరితే వారిని ముస్లింలు తిప్పి పంపించాలి.

6. ఏ తెగ అయినా ఖురైముల తరపు నుంచి ఈ బహుందంలోకి చేరదలిస్తే నిరభ్యంతరంగా చేరవచ్చు.
7. అలాగే ఏ తెగ అయినా ముస్లింల తరపు నుంచి ఈ బహుందంలో చేరదలిస్తే నిరభ్యంతరంగా చేరవచ్చు.

ఈ బహుందంలోని షరతులు ఏకపక్కంగా ఉన్నట్లు ముస్లింలకు అనిపించింది. వారు దీని పట్ల చాలా అపంతప్పిని వెలిబుచ్చారు. అడీగాక ముస్లింలు ఏ ఉద్దేశంతో మక్కాకు బయలుదేరారో ఆ ఉద్దేశం నెరవేరటం లేదు.

ఉమర్ (రజి) ఆగ్రహోదగ్రులయ్యారు. అబూబక్ర్ (రజి)ను ఆయన, “అల్లాహ్ సాక్షిగా అడుగుతున్నాను, చెప్పండి! ముహమ్మద్ (స) దైవప్రవక్త కాదా?” అని అడిగారు. “జొను. అందులో సందేహం ఏముంది?” అన్నారు అబూబక్ర్ (రజి). ఉమర్ (రజి) మళ్ళీ, “మనం ముస్లింలంకామా?” అని అడిగారు. “అపును” అని బదులిచ్చారు అబూబక్ర్ (రజి). “మక్కా వారు అల్లాహ్ కు సహవర్తుల్ని కల్పించిన ముఖైక్కలు కారా?” అని అడిగారు.

అపునన్నట్టు తల ఊపారు అబూబక్ర్ (రజి).

ఉమర్ (రజి) ప్రశ్నల వర్షం కురిపిస్తూనే పోతున్నారు.

“మరలాంటప్పుడు మనం మన ధర్మం మూలంగా ఎందుకు వేధించబడుతున్నాం?” అని అడిగారాయన.

“ఉమర్! ముహమ్మద్ (స) దైవప్రవక్త అన్న మాటకు విధేయులై ఉండండి” అని అబూబక్ర్ (రజి) ఆయనకు హితోపదేశం చేశారు.

దానికి ఉమర్ (రజి) “ముహమ్మద్ (స) నిజమైన దైవప్రవక్త అని నేను నమ్ముతున్నాను. ఇబ్రైమ్ ఇంట్లో ఇస్లాం స్వీకరించిన నాటి నుంచి నేను ఈ మాట అంటూ వస్తున్నాను. ఈ ప్రత్యేక సందర్భంలో తప్ప నేను ఇంతకు ముందెన్నదూ ఈ రకమైన సందేహం వెలిబుచ్చలేదు. దైవప్రవక్త (స) మమ్మల్ని ఇక్కడికి ఉప్రేషణ చేయటానికి తీసుకువచ్చారు. కానీ ఈ బహుంద షరతులు మమ్మల్ని ఉప్రేషణ చేయకుండా అడ్డుకుంటున్నాయి. ఇలా ఎందుకు జరుగుతుందో నాకు అర్థం కావటం లేదు” అన్నారు.

“ఉమర్! నీ మనసులోని భావాలకు సమాధానం నా దగ్గర లేదు. నా సలహా ఏమిటంచే, నువ్వు నేరుగా దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి వెళ్ళి ఆయన ముందు నీ సందేహం వెలిబుచ్చు” అన్నారు అబూబక్ర్ (రజి). ఉమర్ (రజి) దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి వెళ్ళి అబూబక్ర్ (రజి)ని అడిగిన ప్రశ్నలే అడిగారు. దైవప్రవక్త (స) సమాధానమిస్తా, “నేను దేవుని దాసుణ్ణి, దేవుని ప్రవక్తను. నేను ఆయన ఆజ్ఞల్ని ఉఱ్ఱింఫుంచను. కనుక ఆయన నన్ను ఎన్నటికీ ఒంటరిగా వదలిపెట్టడు. మీరు కాబా గృహాన్ని సందర్శిస్తారని నేనను మాట వాస్తవమే. కాని అది ఈ సంవత్సరమే జరుగుతుందని నేను చెప్పలేదు కదా! కనుక ఉమర్! కాస్త ఓపికపట్టండి. నేను చెప్పినట్లుగానే మీరు తప్పకుండా కాబా గృహాన్ని సందర్శించి తపాఫ్ చేస్తారు” అని చెప్పారు. ఉమర్ (రజి)కు దైవప్రవక్త (స) మాటలు విషయాన్ని మరో కోణంలో అర్థం చేసుకునేలా చేశాయి. ఆయన మనసులోని సందేహాలన్నీ తొలగిపాయాయి.

ఒప్పంద రాతలో భేదాభిప్రాయాలు

సుప్రాత్తో కలిసి కూర్చుని ఒప్పందంలోని షరతులను నమోదు చేయ మని దైవప్రవక్త (స) అలీ (రజి)కు పురమాయించారు. దైవప్రవక్త (స) ఒక్కొక్క మాట చెబుతుంచే అలీ (రజి) వాటిని ఒక పత్రం మీద రాయసాగారు. ముందుగా, “అనంత కరుణామయుడు, అపార కృపాశీలుడు అయిన అల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభం” అని రాశారు. అంతలో సుప్రాత్ కల్పించుకొని, “ఈ ప్రారంభ వచనం నాకు పరిచయం లేదు. అల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభం అని రాయండి చాలు” అన్నాడు. దైవప్రవక్త (స) అతని అభ్యంతరాన్ని అంగీకరించారు. అతను అన్న ప్రకారమే అలీ (రజి) ప్రారంభ వచనం రాశారు. తర్వాత దైవప్రవక్త (స) ఇలా రాయించారు:

“జివి దైవప్రవక్త (స)కు - సుప్రాత్ బిన్ అమ్రేకు మధ్య జరిగిన ఒప్పందం షరతులు.”

సుప్రాత్ మళ్ళీ అడ్డు తగిలాడు, “నువ్వు నిజంగా దైవప్రవక్తవని నేను నమిన్నట్లయితే నేను నిన్ను వ్యక్తిరేకించాల్సిన అవసరం ఏముంది? నీ మీద యుధ్యం చేయాల్సిన అవసరం కూడా ఉండదు. అందుకని ‘దైవప్రవక్త’ అని గాకుండా ‘అబ్బుల్లాహ్’ కుమారుడు ముహమ్మద్’ అని రాయండి” అన్నాడు.

అతని ఈ అభ్యంతరాన్ని కూడా దైవప్రవక్త (స) మన్నించారు.

బప్పంద నియమాల నమోదు కార్యక్రమం ముగిసింది. ఈ సమయంలో సుప్రాత్ ఎలాంటి అభ్యంతరాన్ని వ్యక్తం చేయలేదు. అక్కడున్న వారందరికి బప్పంద పత్రం చదివి వినిపించబడింది. ఇరుప్రకాల వారు ఆ ఒప్పంద పత్రంపై సంతకాలు చేశారు. దానికి సాక్షుల్ని కూడా నియమించటం జరిగింది. ఒప్పంద షరతులు ముస్లింలను కించపరచినట్లుగా ఉన్నప్పటికీ ముస్లింలు ఎలాంటి అందోళన వ్యక్తం చేయలేదు. తమ అసంతృప్తిని లోలోపలే దిగమింగారు.

ముస్లింలకు మొదలైన కష్టాలు!

బప్పంద పత్రంలోని సిరా ఇంకా ఆరనే లేదు, అంతలోనే ఒకతను వచ్చి పడ్డాడు. అతని కాళ్ళు చేతులూ సంకెళ్తతో బంధించబడి ఉన్నాయి. ఇతని పేరు అబూ జందల్. ఇంద్రేమల తరఫున సంధి కోసం రాయబారిగా వచ్చిన సుప్రాత్ కుమారుడే ఇతను. తాను ఇస్లాం స్వీకరించాననీ, మదీనాకు వలసపోతుండే ఇంద్రేమలు తను బంధించి ఉంచారనీ, ఎలాగో వారి నుంచి తప్పించుకుని వచ్చానని చెప్పుకొచ్చాడు. ఇక్కొ ముస్లింలతో కలసి ఉండాలని కోరుకుంటున్నాననీ, తనను కూడా మదీనా తీసుకువెళ్ళమని దైవప్రవక్త (స)ను, ముస్లింలను ప్రాధీయపదసాగాడు.

ఆ దృశ్యం చూసి తండ్రి హృదయం ఎంతగానో బాధపడింది. అయినా గుండె రాయి చేసుకొని కుమారుని వంక గుర్తుగా చూశాడు సుప్రాత్. తర్వాత దైవప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి, “ముహమ్మద్! మన మధ్య ఇప్పుడే ఒక ఒప్పందం కుదిరింది. దాని ప్రకారం నా కుమారుణ్ణి నేను నా వెంట మక్కాకు తీసుకు వెళ్లాను” అన్నాడు. సంకెళ్తతో బంధించబడి ఉన్న ఆ యువకుడు, పదేపదే బ్రతిమాలటం చూసి ముస్లింల హృదయాలు చలించిపోయాయి. “ఇష్టం వచ్చినట్లు చిత్రహింసలు పెట్టుకోమని నన్ను ఇంద్రేమలకు అప్పగించి వెళ్లన్నారా దైవప్రవక్తా?!” అని కడుదీనంగా మొరపెట్టుకుంటున్నాడు ఆ యువకుడు. దైవప్రవక్త (స) అతనికి బదులిస్తూ, “అబూ జందల్! సహనం వహించు. నీ కోసం, ఇంకా మక్కాలో అణగారిపాతున్న ఇతర ముస్లింల కోసం అల్లాహ్ త్వరలోనే ఏదైనా పరిష్కారం చూపిస్తాడు. నేను ఇప్పుడే ఇంద్రేమలతో ఒక ఒప్పందం మీద సంతకం చేశాను. నేను వారికి మాట ఇచ్చాను. నేను మాట తప్పేవాళ్ళి కాను” అని చెప్పారు. అంతలోనే సుప్రాత్ వచ్చి, ఏడుస్తున్న తన కుమారుణ్ణి గట్టిగా పట్టుకొని సంకెళ్తతో ఈద్దుకుంటూ తీసుకువెళ్లాడు.

“ఉమర్! నీ మనసులోని భావాలకు సమాధానం నా దగ్గర లేదు. నా సలహా ఏమిటంటే, నువ్వు నేరుగా దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి వెళ్లి ఆయన ముందు నీ సందేహం వెలిబుచ్చు” అన్నారు అబూబక్ర్ (రజి). ఉమర్ (రజి) దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి వెళ్లి అబూబక్ర్ (రజి)ని అడిగిన ప్రశ్నలే అడిగారు. దైవప్రవక్త (స) సమాధానమిస్తూ, “నేను దేవుని దాసుణ్ణి, దేవుని ప్రవక్తను. నేను ఆయన ఆజ్ఞల్ని ఉఱ్ఱంఖించను. కనుక ఆయన నన్ను ఎన్నటికీ ఒంటరిగా వదలిపెట్టడు. మీరు కాబా గృహోన్ని సందర్శిస్తారని నేన్నను మాట వాస్తవమే. కాని అది ఈ సంవత్సరమే జరుగుతుందని నేను చెప్పలేదు కదా! కనుక ఉమర్! కాస్త ఓపికపట్టండి. నేను చెప్పినట్లుగానే మీరు తప్పకుండా కాబా గృహోన్ని సందర్శించి తపాఫ్ చేస్తారు” అని చెప్పారు. ఉమర్ (రజి)కు దైవప్రవక్త (స) మాటలు విషయాన్ని మరో కోణంలో అర్థం చేసుకునేలా చేశాయి. ఆయన మనసులోని సందేహాలన్నీ తొలగిపోయాయి.

ఒప్పంద రాతలో భేదాభిప్రాయాలు

సుహైల్తో కలిసి కూర్చుని ఒప్పందంలోని ఘరతులను నమోదు చేయ మని దైవప్రవక్త (స) అలీ (రజి)కు పురమాయించారు. దైవప్రవక్త (స) ఒక్కొక్క మాట చెబుతుంటే అలీ (రజి) వాటిని ఒక పత్రం మీద రాయసాగారు. ముందుగా, “అనంత కరుణామయుడు, అపోర కృపాశీలుడు ఆయన ఆల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభం” అని రాశారు. అంతలో సుహైల్ కల్పించుకొని, “ఈ ప్రారంభ వచనం నాకు వరిచయం లేదు. ఆల్లాహ్ పేరుతో ప్రారంభం అని రాయిండి చాలు” అన్నాడు. దైవప్రవక్త (స) అతని ఆభ్యంతరాన్ని అంగీకరించారు. అతను అన్న ప్రకారమే అలీ (రజి) ప్రారంభ వచనం రాశారు. తర్వాత దైవప్రవక్త (స) ఇలా రాయించారు:

“జివి దైవప్రవక్త (స)కు - సుహైల్ బిన్ అమ్రుకు మధ్య జరిగిన ఒప్పందం ఘరతులు.”

సుహైల్ మళ్లీ అడ్డు తగిలాడు, “నువ్వు నిజంగా దైవప్రవక్తవని నేను నమ్మినట్లయితే నేను నిన్ను వ్యతిరేకించాల్సిన అవసరం ఏముంది? నీ మీద యుధ్థం చేయాల్సిన అవసరం కూడా ఉండదు. అందుకని ‘దైవప్రవక్త’ అని గాకుండా ‘అబ్బుల్లాహ్ కుమారుడు ముహమ్మద్’ అని రాయిండి” అన్నాడు.

అతని ఈ ఆభ్యంతరాన్ని కూడా దైవప్రవక్త (స) మన్నించారు.

ఒప్పంద నియమాల నమోదు కార్యక్రమం ముగిసింది. ఈ సమయంలో సుహైల్ ఎలాంటి అభ్యంతరాన్ని వ్యక్తం చేయలేదు. అక్కడున్న వారందరికి ఒప్పంద పత్రం చదివి వినిపించబడింది. ఇరుపక్కాల వారు ఆ ఒప్పంద పత్రంపై సంతకాలు చేశారు. దానికి సాక్షుల్ని కూడా నియమించటం జరిగింది. ఒప్పంద ఘరతులు ముస్లింలను కించపరచినట్లుగా ఉన్నప్పటికీ ముస్లింలు ఎలాంటి అందోళన వ్యక్తం చేయలేదు. తమ అసంతృప్తిని లోలోపలే దిగమింగారు.

ముస్లింలకు మొదలైన కష్టాలు!

ఒప్పంద పత్రంలోని సిరా ఇంకా అరనే లేదు, అంతలోనే ఒకతను వచ్చి పడ్డాడు. అతని కాశ్లూ చేతులూ సంకెళ్లతో బంధించబడి ఉన్నాయి. ఇతని పేరు అబూ జందల్. ఖురైముల తరఫున సంధి కోసం రాయబారిగా వచ్చిన సుహైల్ కుమారుడే ఇతను. తాను ఇస్లాం స్వీకరించాననీ, మదీనాకు వలసపోతుంటే ఖురైములు తనను బంధించి ఉంచారనీ, ఎలాగో వారి నుంచి తప్పించుకుని వచ్చానని చెప్పాచ్చాడు. ఇక్కపై ముస్లింలతో కలసి ఉండాలని కోరుకుంటున్నాననీ, తనను కూడా మదీనా తీసుకువెళ్చమని దైవప్రవక్త (స)ను, ముస్లింలను ప్రాధీయపడసాగాడు.

ఆ దృశ్యం చూసి తండ్రి హృదయం ఎంతగానో బాధపడింది. అయినా గుండె రాయి చేసుకొని కుమారుని వంక గుర్రుగా చూశాడు సుహైల్. తర్వాత దైవప్రవక్త (స)ను ఉద్దేశించి, “ముహమ్మద్! మన మధ్య ఇప్పుడే ఒక ఒప్పందం కుదిరింది. దాని ప్రకారం నా కుమారుణ్ణి నేను నా వెంట మక్కాకు తీసుకు వెళ్చాను” అన్నాడు. సంకెళ్లతో బంధించబడి ఉన్న ఆ యువకుడు, పదేపదే బ్రతిమాలటం చూసి ముస్లింల హృదయాలు చలించిపోయాయి. “ఇష్టం వచ్చినట్లు చిత్రహింసలు పెట్టుకోమని నన్ను ఖురైములకు అప్పగించి పెట్టున్నారా దైవప్రవక్తా?!?” అని కడుదీనంగా మొరపెట్టుకుంటున్నాడు ఆ యువకుడు. దైవప్రవక్త (స) అతనికి బదులిస్తూ, “అబూ జందల్! సహానం వహించు. నీ కోసం, ఇంకా మక్కాలో అణగారిపోతున్న ఇతర ముస్లింల కోసం అల్లాహ్ త్వరలోనే ఏదైనా పరిష్కారం చూపిస్తాడు. నేను ఇప్పుడే ఖురైములతో ఒక ఒప్పందం మీద సంతకం చేశాను. నేను వారికి మాట ఇచ్చాను. నేను మాట తప్పేవాణి కాను” అని చెప్పారు. అంతలోనే సుహైల్ వచ్చి, ఏదుస్తున్న తన కుమారుణ్ణి గట్టిగా పట్టుకొని సంకెళ్లతో ఈడ్డుకుంటూ తీసుకువెళ్చాడు.

బహుందంలోని విషయాలు మక్కల వారందరికి తెలియటానికి ఎక్కువ సమయం పట్టలేదు. బక్కతెగ ఖురైములతో చేతులు కలిపింది. మరోవైపు ఖుజాత తెగ ముస్లింలతో స్నేహ సంబంధాలు ఏర్పరచుకుంది.

ముస్లిం శిబిరంలో ప్రకటన గావించమని దైవప్రవక్త (స) ఒక వ్యక్తిని పంచించారు. “ముస్లిములారా! ఖురైములతో మనకు ఒప్పుందం కుదిరింది. కనుక ఇక మీ జంతువులను ఖుర్చానీ చేసేయండి. శిరోముండనం చేయించుకోండి-లేదా వెంటుకలు కత్తిరించుకోండి. ఇహోమ్ దీక్షను విరమించండి. ఇక మనం మన ఇండ్లకు వెళ్లిపోదాం” అని ఆ వార్తాపారుడు మూడు సార్లు ప్రకటించాడు. కానీ ఏ ఒక్కరూ అతని మాటల మీద ఆసక్తి చూపలేదు. అతను దైవప్రవక్త (స) గుడారం వద్దకు వెళ్లి, ఆయనకు వారి ప్రవర్తనను గురించి తెలియజేశాడు. దైవప్రవక్త (స) కాస్త అసహానంతో గుడారంలోకి వెళ్లిపోయారు. ముఖవలికల్ని బట్టి ఆయన అందోళనలో ఉన్నారని పసిగట్టిన ఆయన భార్య ఉమ్మె సలమా, “ఏమయింది దైవప్రవక్త! ఎందుకలా ఉన్నారు?” అని అడిగారు. “నా ప్రజలు నా మాటను తిరస్కరించారు” అని దైవప్రవక్త (స) బదులిచ్చారు. అప్పుడామే ఆయనకు దైవర్యం చెఱుతూ, “దైవప్రవక్త! మీ ఆచరణలోనే వారికి గొప్ప ఆదర్శం ఉంది. వారికి అందరికంచే గొప్ప ఆదర్శమూర్తి మీరు. ముందు మీరు బయటికి వెళ్లి మీ జంతువులను ఖుర్చానీ ఇవ్వండి. మీ వెంటుకలను కత్తిరించుకోండి. మీ ఆదర్శాన్ని వారు తప్పకుండా అనుసరిస్తారని నాకు నమ్మకముంది” అని సలహా ఇచ్చారు.

దైవప్రవక్త (స) ప్రజల వద్దకు వెళ్లి, “ఒకవేళ మీరు ఇస్లాంను విడిచిపెట్ట దలచుకుంటే, వెళ్లిండి, వెళ్లి ఆ ఖురైములతోనే కలవండి. ధర్మాన్ని వదలిపెట్టేవారి అవసరం మాకు లేదు. ఇక ఉప్పు సంగతంటారా?! వచ్చే ఏడాది ఉప్పు యాత్ర చేయటానికి, ఇప్పుడు మనం తిరిగి వెళ్లిపోదాం. నేను ఏది చేసినా అల్లాహ్ ఆజ్ఞ మేరకి చేస్తాను. ఆయనే నా సహాయకుడు. ఆయన నన్ను ఎన్నటికీ ఒంటరిగా వదలిపెట్టడు. ప్రస్తుతం ఏం చేయాలనేది నేను మీ నిర్ణయానికి వదలిపెట్టేన్న న్నాను” అన్నారు.

తర్వాత ఆయన తన జంతువులను ఖుర్చానీ ఇచ్చారు. శిరోజాలను కత్తిరించేసుకున్నారు. ఇహోమ్ దుస్తులు విడిచారు. ముస్లింలందరూ ఆయన్ని అనుసరించటానికి ఇక ఎంతో సమయం పట్టలేదు. వారి సందేహాలన్నీ తొలగిపోయాయి.

ర్హోంచవలసిన పారాలు

- అల్లాహ్ ముస్లింల విశ్వాసాన్ని అనూహ్యామైన రీతుల్లో పరీక్షిస్తుంటాడు. దైవప్రవక్త కలను ఆధారంగా చేసుకొని ముస్లింలు పవిత్ర యాత్రకు బయలుదేరారు. అయితే తమ ఉద్దేశం నేరవేరుండానే ఇండ్లకు తెలిగచ్చోయి. ఈ ప్రయాణంలోనే ఖురైములతో వారు ఒక ఒప్పుందం తుదుర్చుకున్నారు. దాని వల్ల కొంతకాలం కోసమైనా యుద్ధ వాతావరణాన్ని అపేందుకు అవకాశం కలిగింది. ముస్లింలు తమ పరిస్థితులు మయ్యగుచ్ఛుకునే అవకాశం ఏర్పడింది. ఈ సందర్భంగా ముస్లింలు కనబరచిన సహానం, వారి త్యాగభావం వారికి వారు ఉపాంచిన దాని కంటే ఎన్నోరెట్లు గొప్ప ప్రతిఫలం తెచ్చిపెట్టింది. తర్వాత జరిగిన సంఘటనలే దాన్ని రుజువు చేశాయి.
- ఖురైముల ప్రవర్తన అత్యంత అవమానకరంగానూ, క్రూరంగానూ ఉండింది. ఒప్పుండ పత్రంపై రాసిన అల్లాహ్ గుణగొలనూ, అలాగే దేవుడు తనకు ఇచ్చిన ‘దైవప్రవక్త’ అనే బిరుదును తొలగించమని ష్యాయాన దైవప్రవక్తపైనే వారు ఒత్తిడి తీసుకువచ్చారు. సగటు విశ్వాసికి ఇది అల్లాహ్ పట్ల అపచారంగా, మాలిక విశ్వాసాల పట్ల అవమానంగా కనిపిస్తుంది. దైవప్రవక్త (స) పమయానుకూలంగా స్పుందించి ఇస్లాంకు గొప్ప కిర్తిని సంపూర్ణంగా పెట్టారు.
- దైవప్రవక్త (స)కు ఆయన భార్య నుంచి మంచి సలహా లభించింది.
- అల్లాహ్ ను మహాన్నత ప్రభువుగా ఖురైములు తిరస్కరించేవారు కాదు. అయితే అల్లాహ్తోపాటు ఇతర చిల్లర దేవుళ్లను కూడా వారు పూజించే వారు. ఈ పద్ధతి ఖండించడగినది.
- దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స) గారి తండ్రి సేరు అబ్దుల్లాహ్.

అబూ బసీర్

దైన్యస్తి

మక్కలో ఇణ్ణం స్వీకరించిన
అబూ బసీర్ను ఖుర్జె
అవిశ్వాసులు బంధించి
చిత్రపొంసలకు గురిచేశారు.

గమనిక: చిత్రం కేవలం డాహుర్కం

పశు దైఖియా ఒప్పందంలోని పరతులు
ముస్లింలకు మింగుడు పడటం లేదు.
ఈ సంవత్సరం ఉప్రుహా చేయకుండా
తిరిగి వెళ్లటం వారి హృదయాల్లో తీవ్ర
అసంతృప్తిని నింపింది. అబూ జందల్
దైన్యస్తిని చూసి కూడా, తాము
అయినకు సహాయపడ లేకపోవటంతో
వారి అహం దెబ్బతింది. ఈ సంఘటన
లన్నీ వారి మనసుల్లో మెదలుతుండగానే
మరో సంఘటన జరిగింది. వారి గాయా
లపై మళ్ళీ కారం చల్లినట్లయింది.

అబూ బసీర్ మదీనాకు చేరు
కున్నారు. మక్కలో ఖుర్జెములు ఆయన్ని
విపరీతంగా బాధించారు. ఆ సంగతి
ఆయన్ని చూస్తేనే తెలిసిపోతుంది.
ముస్లింలు తనకు కుశల ప్రశ్నలు వేసి
నప్పుడు ఆయన తన దురవశ్శ గురించి
ఇలా చెప్పుకొచ్చారు:

“ఒకప్పుడు ముహమ్మద్ (స)
సందేశం మీద నాకు విపరీతమైన కోపం
ఉండేది. ఆయన మక్కల వదలిపెట్టి
మదీనాకు వలస వచ్చినప్పుడు ఆయ
న్నీక తిరుగు బాటుదారునిగా, తన వంశా
నికి చెడ్డ పేరు తీసుకువచ్చిన వానిగా
నేను భావించాను. ఒకరోజు ఎవరో
ఖుర్జన్ పారాయణం చేస్తుంటే
విన్నాను. ఆ శబ్దం వినకూడదని నేను
చాలా ప్రయత్నించాను. కాని ఏదో తెలి
యని శక్తి నన్ను అక్కణ్ణించి కదలకుండా

అపింది. నేను బలవంతాన అక్కడి నుంచి వెళ్లిపోదామని నిశ్చయించాను. కాని
ఆ కొడ్ది సమయంలోనే నేను ఖుర్జన్ పారాయణంలోని అందానికి, దాని శైలికి
ముగ్గుళ్ళయ్యాను. ఆ విధంగా నేను ఇణ్ణంలు దగ్గరపుతూ కొడ్ది రోజులకే ముస్లింనై
పోయాను. ఇటీవల నేను మదీనాకు వచ్చి ముస్లింలతో కలసి జీవించాలను
కున్నాను. నా ఉద్దేశం ఖుర్జెములకు తెలియజేస్తే, వారు నన్ను బంధించి
నిర్దాక్షిణ్యంగా వేధించారు. అఖరికి దేవసీ దయతో కాపలాదారుల కండ్లు గప్పి
నేను పారిపోయి వచ్చాను. మీతో కలిసి జీవించాలనీ, మీతో కలిసి అల్లాహ్
మార్గంలో కృషి చేయాలని నా చిరకాల వాంఛ.”

అబూ బసీర్ ఈ మాటలు చెబుతుండగానే ఖుర్జెములు చెందిన ఇద్దరు
వ్యక్తులు ఆయన్ని వెతుక్కుంటూ అక్కడికి వచ్చారు. దైవప్రవక్త (స)తో వారు,
“ఓ ముహమ్మద్! మాకు తెలిసినంతమటుకు నీవు నీ చిన్నతనంలో కూడా
అడినమాట తేప్పువాడవు కాదు. అబూ బసీర్ మా మతాన్ని వదలిపెట్టాడు. మా
అచారాలను కాలరాశాడు. అతనో తిరుగుబాటుదారు. మనం చేసుకున్న
బప్పందం ప్రకారం అతన్ని బంధించి తీసుకువెళ్లే హక్కు మాకుంది” అన్నారు.
దైవప్రవక్త (స) వారికి బదులిస్తూ, “నేను ఒప్పందాన్ని ఉల్లంఘించలేదు. అదిగో
అబూ బసీర్. అల్లాహ్ త్వరలోనే అతన్ని, ఇతర ముస్లింలను రక్కించే మార్గం
తీసుకువస్తాడు” అని చెప్పారు. మక్కలారు-అబూ బసీర్ను బంధించి తమ వెంట
తీసుకువెళ్లారు.

ముస్లింలపై మరో పిడుగు

అబూ బసీర్ విషయంలో దైవప్రవక్త స్పందనను చూసి ముస్లింలు హతావ
లయ్యారు. వారి మొహల్లో కోపం చిందులేసింది. అయితే ఆ తర్వాత కొడ్ది
సేపటికే అబూ బసీర్ గుర్దం మీద స్వార్థ చేస్తూ తమ వైపు రావటం చూసి వారు
అశ్వర్యపోయారు. ఆయన వెంట ఆయన్ని పట్టుకెళ్లిన భటులు కూడా లేరు. ఆ
ఇద్దరు భటుల్లో ఒకట్టి తాను చంపేశానని, ఇంకొకతను తప్పించుకుని పారి
పోయాడని అబూ బసీర్ వాళ్లతో చెప్పారు. ఇప్పుడు తాను ముస్లింలతో కలసి
ఉండటానికి వచ్చానన్నారు. కాని దైవప్రవక్త (స)తన సహచరులతో, “ఇప్పుడు
నేను ఒప్పందంలో ఉన్నాను. ఆ ఒప్పందాన్ని గౌరవించటం విధి. అబూ బసీర్
షైర్యాన్ని నేను మెచ్చుకుంటాను. కాని మదీనాలో ఉండటానికి నేను ఆయన్ని

అనుమతించలేను. అయిన్ని మరెక్కడికైనా వెళ్లమనంది. అయిన ఎక్కడికి వెళ్లినా నా ప్రాంతం అయినకు ఆశ్రయం అవుతుందని, అల్లాహ్ అయిన ప్రాధనల్ని, ఆరాధనల్ని స్వీకరిస్తాడని నేను ఆశిస్తున్నాను” అన్నారు. మరో దారి లేక అబూ బసీర్ మదీనా విడిచి వెళ్లవలసి వచ్చింది. అయిన మనసు ఎంతో బాధపడింది. ఎక్కడికి వెళ్లాలో పాలుపోని పరిష్కారి!

అత్యంత దైన్య స్థితిలో అబూ బసీర్ తిరిగి వెళ్లి పోవటం ముస్లింలను మరోమారు కంట తడిపెట్టించింది. ముస్లింలు మరింత భావోద్యోగానికి లోనయ్యారు.

అలాగే చాలా నెలలు గడిచాయి. ఒక రోజు ఎవరో రొతు మదీనా వైపు రావటం ముస్లింలకు కనిపించింది. అతను కూడా కొత్తగా ఇస్లాం స్వీకరించి మక్కా నుంచి పారిపోయి వస్తున్నాడని ముస్లింలు అనుకున్నారు. అతనికి ఎదురుగా వెళ్లి, “ముస్లింగా మారి ఇక్కడికి వచ్చివా బాబూ! అయితే వెంటనే ఇక్కణ్ణుంచి వెళ్లిపో. ఈ నగరం నీకు అనువైన ఘలం కాదు. ఎందుకంటే ఖురైములతో మాకు ఒప్పందం ఉంది. ఖురైముల నుంచి మేము నిన్ను విడిపించలేము” అంటూ అతని ముందు తమ అశక్తతను వెల్లడిస్తూ మాట్లాడారు. తాము ముస్లింలమై నందున ఒప్పందాన్ని ఎన్నటికీ ఉల్లంఫించలేమని ఖరాకండీగా చెప్పేశారు. మదీనా గాకుండా మరెక్కడికైనా వెళ్లమనీ, అల్లాహ్ సహాయంపై నమ్మకముండ మని వారు అతనికి సలహాలివ్యసాగారు.

వారి మాటలు విన్న ఆ మనిషి బిగ్గరగా నవ్వేశాడు. “మీరు పారబడు తున్నారు. నేను ముస్లింను కాను. నేను మా ప్రజల మతాన్ని ఎన్నటికీ వదలి పెట్టును. నేను ఖురైముల తరఫున రాయబారిగా వచ్చాను. ఎంతో ముఖ్యమైన విషయమై ముహమ్మద్ (స)తో మాట్లాడటానికి నేనిక్కడికి వచ్చాను” అని చెప్పాడు. ఖురైములు ఈ సమయంలో రాయబారం ఎందుకు పంపి ఉంటారు? అని ముస్లింలు పునరాలోచనలో పడిపోయారు. వారు ఆ వచ్చిన వ్యక్తిని ముహమ్మద్ (స) దగ్గరికి తీసుకువెళ్లారు. అతను దైవప్రవక్త (స)తో మాట్లాడుతూ, “ఇంతకు ముందు మా దగ్గరి నుంచి పారిపోయన అబూ బసీర్ విషయం గురించి మీతో మాట్లాడటానికి ఖురైములు నన్ను పంపారు. అతను ఒక ఎడారిలో దాక్కు న్నాడు. ఆ ప్రదేశం మక్కా నుంచి పారిపోతున్నవారికి ఆశ్రయంగా మారింది. అబూ

బసీర్, అతని అనుచరులు మా మీద యుధ్ధం ప్రకటించారు. వారు మా వ్యాపార బృందాలను అడ్డుకొని మా సరుకును దోచుకుంటున్నారు. ఈ సమస్యకు పరిష్కారం అడగటానికి నేను మీ దగ్గరికి వచ్చాను. మదీనాకు వచ్చే ముస్లింలను మక్కాకు తిరిగి పంపించాలనే ఒప్పంద నియమాన్ని మనం ఉభయులం కలసి మార్చుకుంటే, ఇకముందు ఆ సమస్య ఉండడని మా అభిప్రాయం. వారు మీ వెంట ఉండటమే మాకు శ్రేయస్తురం. తద్వారా కొత్తగా ఇస్లాం స్వీకరించేవారు అబూ బసీర్ వర్గంలో చేరకుండా ఉంటారు. లేకపోతే అబూ బసీర్ అనుచరుల సంఖ్య విపరీతంగా పెరిగిపోయే అవకాశం ఉంది. అదే జరిగితే వారి చేతుల్లో మేము ముప్పుతిప్పలు పడతాము” అన్నాడు. ఒప్పందంలోని ఆ నియమాన్ని మార్చుటానికి దైవప్రవక్త (స) సంతోషంగా అంగీకరించారు.

పరిష్కారుల్లో వచ్చిన ఈ మార్చుకు ముస్లింలు చాలా సంతోషించారు. వారి ఆనందానికి అవధుల్లేకుండా పోయాయి. తమ సౌదరులు ఇప్పుడు తమతోనే ఉంటారు. తమతోనే కలసి, శాంతిసుహృదాప వాతావరణంలో అల్లాహ్ ను ఆరాధిస్తారు. ఈ పరిణామం ముస్లింలకు అమితమైన ఆనందాన్నిచ్చింది.

మరుసటి సంవత్సరం వందలాది ముస్లింలు మక్కా వెళ్లి ఉప్రా యాత్ర నిర్వహించారు. అయితే ముస్లింలకు బాధ కలిగించిన విషయం ఏమిటంటే ఒప్పందం ప్రకారం ముస్లింలు మక్కాలో మూడు రోజులు మాత్రమే ఉండాలి. అదీగాక ఈ అంక్కలు పదేండ్ల దాకా ఉంటాయి.

కానీ అల్లాహ్ లీల అనూహ్యంగా పనిచేస్తూ ఉంటుంది. మళ్ళీ పరిష్కారులు మరో మలుపు తీసుకున్నాయి.

కాబా సౌక్రిక్యా రక్తపొతం!

ఒక రోజు రాత్రి సాలిమ్ కుమారుడు అమ్మ మదీనా వైపు పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చాడు. అతను బసీర్ ఖుజాత్ తెగకు చెందినవాడు. ఖుజాత్ తెగవారికి ముస్లింలతో మైత్రీసంబంధాలున్నాయి. అతను దైవప్రవక్త (స)కు ఒక ముఖ్య సమాచారం ఆందించాడు. “బక్క తెగవారు మన ప్రజలపై దాడిచేసి మనవాళ్లను కొంత మందిని చంపేశారు. మేము వాళ్లను ఎదుర్కొచ్చేయెంతలో వాళ్లకు తోడుగా ఖురైములు కూడా ఆయుధాలతో సహా మా మీదికి వచ్చారు. మేము వాళ్లతో

పొరాడలేక పవిత్ర కాబా గృహంలోకి పరుగిత్తి అక్కడ దాక్కున్నాము. కాని వారు కాబా గృహ పవిత్రతను కూడా కాలరాసి సరిగ్గి అక్కడే మన ప్రజలను చంపేశారు. మాలో కొంత మంది ఎలాగో తప్పించుకుని వర్షా కుమారుడు బుద్దీల్ ఇంట్లో దాక్కున్నారు. ఆయన మాకు రక్షణ ఇచ్చారు.” అని చెప్పాడు.

తన మాటల చివర్లో అట్టు ఒక అందమైన కవితను ఆలాపించి తన తెగ వారికి సహాయం చేయమని కోరాడు. దైవప్రవక్త (స) వారి సహాయం కోసం అల్లాహోను ప్రార్థించారు.

ఖురైషుల ఈ అనాగరిక చర్య హజైచియా ఒప్పందాన్ని బహిరంగంగా ఉల్లంఘించటమే! ముస్లింలతో సహకార ఒప్పందం కలిగివున్న తెగ మీద దాడి చేయటమే కాదు, కాబా గృహ పవిత్రతను కూడా ఖురైషులు కాలరాశారు. ఇప్పుడు ముస్లిం లకు జిహ్వాను ప్రకటించటం తప్ప ప్రత్యామ్మాయం కనిపించలేదు.

ఖురైషులు కాబా గృహంలో దాడులకు తెగబడిన, హత్యలకు పాల్పడిన రాత్రి తెల్లారిన అప్పటికిగాని ఖురైషులకు తాము ఎంతటి ఫోరానికి పాల్పడినది తెలిసి రాలేదు. దీనికి ముస్లింలు ప్రతీకారం చేస్తారని వారిలో భయం మొదలయింది. ప్రస్తుత పరిస్థితిలో ఖురైషులు యుద్ధానికి సిద్ధంగా లేరు. ఖురైషు నాయకులందరూ ఒకచోట సమావేశమయ్యారు. విభిన్న అభిప్రాయాలు వెల్లు వెత్తాయి. ఒకానోక దశలో, ఏమైనాసరే మక్కాపై దాడి చేయకుండా ముహమ్మద్ (స)ను అడ్డుకోవాలని వారంతా కూడబలుక్కున్నారు. వారి నాయకుల్లో అబూ సుఫ్యాన్ అగ్రగణ్యులు. మక్కాలోనే కాదు, మొత్తం అరేబియా దేశంలో ఆయనకు గొప్ప గారవాదరణలు ఉన్నాయి. దైవప్రవక్త (స)తో చంపలు జరిపే బాధ్యత ఆయనకు అప్పగించబడింది.

కోపాంతిక ముస్లింలు

మక్కావారు తమ భవిష్యత్తును అఱ్ఱాసుఫ్యాన్ చేతుల్లో పెట్టారు. ఆయన మదీనాకు బయలుదేరారు. ఖురైషులు సృష్టించిన రక్కపాతం గురించి మదీనా వాసులకు ముందుగానే తెలిసి ఉండటం ఆయన్ని ఆశ్చర్యపరచింది. ముస్లింలు ఆయన ముందు తమ కోపాన్ని వెళ్లగ్కారు. తాను ఏ సమస్య పరిప్పారం కోసం వచ్చారో ఆ సమస్య జరిలమైపోతోందని ఆయనకు అట్టమై పోయింది. ఇక తాను మక్కాకు తెరిగి వెళ్లిపోవాలా లేక దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి

వెళ్లి క్షమాపణలు చెప్పుకోవాలా అని ఆలోచించుకోసాగారు. చాలా సేపు దైవప్రవక్త (స) ఇంటి ముందే నిలుచున్నారు. కాని ఎవరూ ఆయన్ని లోనికి అహ్మానించలేదు. తన కూతురు ఉమ్మె హాబీబా రమ్మలా ఇంటికి వెళ్లారాయన. అమె దైవప్రవక్త (స) భార్య. తన తండ్రికి అమె కూడా ఎటువంటి స్వాగత సత్కారాలు చేయలేదు. పైగా ఆయనపై కినుకనే వ్యక్తపరిచారు. అవమానంతో, పరాభవంతో కూతురి ఇంటి నుంచి బయలుదేరారు అబూసుఫ్యాన్. దారిలో ఆయనకు దైవప్రవక్త (స) కనిపించారు. దైవప్రవక్త (స) మానంగా, తీక్షణంగా ఆయన వైపు చూడసాగారు. ఆయన వెనక్కి తిరిగి ఉమర్ (రజి) దగ్గరికి పరుగిత్తారు. తనను ఆధుకోమని కోరారు. ఉమర్ (రజి) మరింత ఆగ్రహ వర్షం కురిపించారు. ఇక మక్కాకు తిరిగి వెళ్లిపోవటం తప్ప అబూ సుఫ్యాన్కు గత్యంతరం లేకపోయింది.

జిహ్వీ ప్రకటన

అబూ సుఫ్యాన్ మదీనా నుంచి వెళ్లిపోగానే దైవప్రవక్త (స) యుద్ధ సన్మాహాలను తీవ్రతరం చేశారు. అల్లాహోను, అంతిమ దినాన్ని విశ్వసించే ముస్లిం తెగలన్నీ కూడా రమజాన్ నెల సాంతం మదీనాలో గడపాలిని ఆయన ప్రకటన చేయించారు. లెక్కలేనన్ని గుర్రాలు, ఆయుధాలు సన్వద్ధం చేయబడ్డాయి. విధిభేతుల ప్రజలు యుద్ధానికి సమాయత్తుమయ్యారు. మదీనా పుర వీధుల్లో జనసంద్రం పోచెత్తింది.

మజీదూ, గుఫార్, అన్జార్, సుతైమ్ మొదలగు ప్రాంతాల నుంచి ప్రజలు మదీనాకు వచ్చారు. ముస్లిం సైనికబలం వెల్లువెత్తినట్లుగా ఉంది. అంత పెద్ద సైన్యం గురించి అరబ్బులు కనీవిని ఎరుగరు. సైన్యానికి సంబంధించిన విషయాలు రహస్యంగా ఉంచాలని దైవప్రవక్త (స) ముస్లింలకు సూచించారు. హరాత్తుగా, మక్కా వారు ఎటు తేల్యుకోలేని పరిస్థితిలోనే మక్కాపై ఈ దాడి జరగ బోతోంది. ఖురైషుల ఎదురుదాడి మూలంగా పవిత్ర మక్కా నగరంలో రక్కపాతం జరగటం ఆయనకు ఎంతమాత్రం ఇష్టం లేదు.

విజయ వీచికలు

అల్లాహో రక్షణతో దైవప్రవక్త (స) గారి శాంతి పతాకం ఆకాశంలో రెపరెపలాడింది. దైవప్రవక్త (స) కోసం ప్రాణంర్పణకైనా సిద్ధపడ్డ పన్చెందు వేల మంది

సైనికులు మదీనా నుంచి బయలుదేరారు. మార్గమధ్యంలో వారు అబ్బాస్‌ను, ఆయన కుటుంబం వారిని కలిశారు. అబ్బాస్ దైవప్రవక్త (స) గారి బాబాయి. ఆయన దైవప్రవక్త (స)తో మాట్లాడుతూ, “ఓ దైవప్రవక్త! నేను ఎప్పటి నుంచో ముస్లింగా ఉన్నాను. అయితే బహిరంగంగా అందరిముందు ఈ విషయాన్ని బయటపెట్టలేకపోయాను. ఏది ఏమైనా ఇక నేను ఈ రహస్యాన్ని దాచలేను. ఇప్పుడు నేను అల్లాహ్ కోసం మదీనా వలసపెళ్లాలని నిశ్చయించుకొని బయలు దేరి వస్తున్నాను” అని చెప్పారు. అందుకు దైవప్రవక్త (స) బదులిస్తూ, “బాబాయ్! మీరు ఇస్లాం స్వీకరించటాన్ని మేము మనసారా స్వాగతిస్తున్నాం. అల్లాహ్ మీకు పుభం చేస్తాడు. మీకు రక్షణ కల్పిస్తాడు. మీ కుటుంబికుల్ని మదీనాకు పంచించేసి సైన్యంలో చేరిపోండి. ఇస్లాంకు లభించటాయే విజయాన్ని చూసి తరించండి” సైన్యంలో చేరిపోంది. ఇస్లాంకు లభించటాయే విజయాన్ని చూసి తరించండి” అన్నారు. ఆయన సైన్యం వైపు చూశారు. కనుచూపు మేర ఆయనకు సైన్యమే అన్నారు. ఆయన సైన్యం వైపు చూశారు. కనుచూపు మేర ఆయనకు సైన్యమే కనిపించింది. లోయలు, పర్యుతాలు ఎక్కడ చూసినా ముస్లిం సైనికులే కనిపిస్తు న్నారు. ఆ దృశ్యాన్ని చూసిన అబ్బాస్ (రజి), “దైవప్రవక్త! ఇంత పెద్ద సైన్యం మక్కాలోకి ప్రవేశిస్తే ఆడ మగ, చిన్నాపెద్ద అందరూ భయంతో వణకిపోతారు” అని స్వందించారు.

అబ్బాస్ (రజి) జీక్కం

తన కుటుంబికులను మదీనాలో విధిచిపెట్టిన తర్వాత అబ్బాస్ (రజి) రాత్రికి రాత్రే ఒక రహస్య మార్గం గుండా మక్కా వైపు బయలుదేరారు. ముహమ్మద్ (స) సైన్యంతో ఫీకొనవద్దనీ, అందులోనే ఖురైమల క్షేమం ఉండనీ ఆయన వారిని హాచ్చరించదలిచారు. దారిలో ఆయనకు కొందరు మాట్లాడుకుం టున్నట్లు శబ్దం వినిపించింది. దగ్గరకు వెళ్లి చూస్తే అబూ సుఫ్యాన్, ఆయన అనుచరులు కనిపించారు. తాను ముస్లింగా మారిన సంగతి వారి ముందు దాచ టంలో ఇక అర్థం లేదని భావించి వారికి తన సంగతి మొత్తం చేపేశారు. ఇంత చీకట్లో మీరు ఇక్కడ ఏం చేస్తున్నారని వారిని ప్రశ్నించారు. అబూ సుఫ్యాన్ బదులిస్తూ, “మేము యుద్ధం ఎలాగూ చేయలేము. కనుక ఇక్కడ ఉండి ముహమ్మద్ కదలికల గురించి సమాచారం సేకరిస్తున్నాము. మేము బప్పందాన్ని ఉల్లంఘించాము. ముహమ్మద్ మా మీద ప్రతీకారం తీర్చుకుంటారని మాకు ఉండి” అన్నారు. దానికి అబ్బాస్ (రజి), “అబూ సుఫ్యాన్! నీవు అనుమంగా ఉంది” అన్నారు. దానికి అబ్బాస్ (రజి), “అబూ సుఫ్యాన్! అబూ సుఫ్యాన్ని మీ విడిదికి తీసుకొని వెళ్లండి. ఈ రాత్రికి బాగా విక్రాంతి తీసుకోండి. రేపు తెల్లారిన తర్వాత ఈయన్ని

సైన్యం మక్కాకు దగ్గర్లోనే ఉంది. ఆ సైన్యం ఇసుకేస్తే రాలనంత పెద్ద సంఖ్యలో ఉంది. అయిన విజయం సాధిస్తే, ముస్లింలు నిన్ను విధిచిపెట్టరు. తప్పకుండా చంపేస్తారు. ఆ దృశ్యం నేను చూడలేను. కనుక ఓ ఖురైమ నాయకా! దైవప్రవక్త (స)ను, నీ క్షమాభిక్ష గురించి అడుగుతాను. పద ఆయన దగ్గరికి వెళ్లాం” అన్నారు.

వాహనంపై అబ్బాస్ (రజి) పెనుక అబూ సుఫ్యాన్ కూర్చుని దైవప్రవక్త (స) వద్దకు బయలుదేరారు. వారిరువురిని చూసి ముస్లింలు ఆశ్చర్యపోయారు. ఉమర్ (రజి) ఎగిరి గంతేస్తూ, “అబూ సుఫ్యాన్! ఓ దైవవిలోధి! నువ్వు నా చేతుల్లో పడ్డావు. ఈ రోజు మీకూ - మాకూ మధ్య ఒప్పందం కూడా లేదు. ఇటువంటి అవకాశం కల్పించినందుకు నేను అల్లాహ్కు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటున్నాను” అని చిగ్గరగా అన్నారు. దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి వెళ్లి ఆయన, “ఓ దైవప్రవక్త! చూడండి, మీ ముందు ఎవరు నిలుచొని ఉన్నారో! అబూ సుఫ్యాన్! ఇతను మనకు దొరికిపోయేలా చేశాడు అల్లాహ్. ఈ రోజు ఇతని మెడ నరికి నా గుండెను చల్లార్చు కోకుండా ఆపటానికి ఏ ఒప్పందమూ లేదు” అన్నారు. అంతలో అబ్బాస్ (రజి) కల్పించుకొని, “లేదు, దైవప్రవక్త! అబూ సుఫ్యాన్కు నేను రక్షణ ఇస్తున్నాను. మీరు నా రక్షణను అగోరవపరచరని నేను ఆచిస్తున్నాను” అన్నారు.

ఉమర్ (రజి) ఉరుకోలేదు. అమితమైన కోపాన్ని ప్రదర్శిస్తూ, “అబూ సుఫ్యాన్ ఖురైమల నాయకుడు. మన యుద్ధాలన్నిటిలో ఇతను వారికి నాయ కుడిగా ఉన్నాడు. ఉపాద్య యుద్ధ ప్రధాన సూత్రధారి ఇతను. శత్రుమూక లన్నీ మదీనాపై దాడి చేసినప్పుడు కూడా ఇతనే వారికి నాయకత్వం వహించాడు. ఇతని మరణం ముస్లింలకు గొప్ప ఉంరటనిస్తుంది” అన్నారు. దానికి అబ్బాస్ (రజి), “ఓ ఉమర్! అబూ సుఫ్యాన్ మీ వంశం వారైతే మీరు ఆ మాట అని ఉండరు. ఈయన అభై మనాఫ వంశం వారైనందున మీరు ఈయన చాపుని ఇంతగా కాంక్షి స్తున్నారు” అన్నారు. ఉమర్ (రజి) కోపం కట్టలు త్రైంచుకుంది. “ఓ అబ్బాస్! మీరు హద్దులు దాటుతున్నారు. నా కన్న తండ్రి ఇస్లాం స్వీకరించి నప్పటి కండే మీరు ఇస్లాం స్వీకరించినప్పుడు నాకు ఎక్కువ ఆనందం కలిగింది. ఎందుకో తెలుసా? మీ సహచర్యం, మీ సంభాషణ దైవప్రవక్త (స)ను ఎంతగానో మురపిం చాయి” అన్నారు. అబ్బాస్ (రజి) ఆయన మాటకు సమాధానం ఇవ్వ బోయేంత లోగా దైవప్రవక్త (స) అడ్డుపడి, “అబ్బాస్! అబూ సుఫ్యాన్ని మీ విడిదికి తీసుకొని వెళ్లండి. ఈ రాత్రికి బాగా విక్రాంతి తీసుకోండి. రేపు తెల్లారిన తర్వాత ఈయన్ని

నా దగ్గరికి తీసుకురండి, అప్పుడు ఏం చేయాలో నిర్ణయిద్దాం” అన్నారు. ఇక ఉమర్ (రజి) కూడా ఏమీ మాట్లాడలేదు.

అబూ సుఫ్యాన్ సందేహిలు

అబ్బాన్ (రజి) అబూ సుఫ్యాన్ ను తన వెంట తీసుకొని వెళ్లారు. ఇష్టరూ రాత్రంతా కలసి కూర్చోని వివిధ విషయాల గురించి మాట్లాడుకున్నారు. అబూ సుఫ్యాన్ ఇస్లాం స్వీకరిస్తారని అబ్బాన్ (రజి) ఆశిస్తున్నారు.

మరునాడు తెల్లవారు జామున వేల మంది ముస్లింలు ప్రెర్థనకై నిలుచొని ఉండటం అబూ సుఫ్యాన్ చూశారు. “వీట్లు ఏం చేస్తున్నారు?” అని అబ్బాస్ ను అడిగారు. వారు ప్రోర్థన చేస్తున్నారని అబ్బాన్ (రజి) చెప్పారు. “రా, వుజ్జా చేసుకో. మనం దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి వెళ్లాం” అన్నారు. అబూ సుఫ్యాన్ కాస్త తటుపట్టాయిస్తూనే ఆయన్ని అనుసరించారు. దైవప్రవక్త (స) వారిద్దరిని స్వాగతించి కూర్చోబెట్టారు. “అబూ సుఫ్యాన్! అల్లాహ్ తప్ప వేరొక ఆరాధ్యాడు లేడని మీరు తెలుసు కోవాల్సిన సమయం వచ్చేసింది” అన్నారు. దానికి అబూ సుఫ్యాన్ మాట్లాడుతూ, “మీరు ఎంతటి ఉడార స్వభావులు! ఎంతటి సహనశిల్యాలు?!” మీరు చెబుతుంది నిజమే. అల్లాహ్ తప్ప వేరొక ఆరాధ్యాడే గనక ఉండి ఉంటే ఈపాటికి అతను మాకు సహాయం చేసి ఉండాల్సింది” అన్నారు. దైవప్రవక్త (స) ఆయనకు ఇస్లాం సందేశం అందజేస్తూ, “అబూ సుఫ్యాన్! నేను నిజంగా అల్లాహ్ ప్రవక్తనసి మీరు విశ్వసించాల్సిన సమయం ఇది” అన్నారు. దానికి అబూ సుఫ్యాన్, “మీరు ఎంతో మంచివారు. ఎంతో వివేకవంతులు. అయితే ఇప్పటికీ నాకు మీ ప్రవక్త పనికి సంబంధించి కొన్ని సందేహాలున్నాయి” అన్నారు. అంతలో అబ్బాన్ (రజి) అడ్డుకొని, “అబూ సుఫ్యాన్! సత్యం పగటి వెలుతురంత సృష్టింగా ఉంది. సత్యాన్ని కానకుండా చేస్తున్న నీ కంటి తెరల్చి తొలగించుకో. నీ హృదయ జ్యోతిని మసక బార్ధిన అనుమానపు అడ్డుతెరల్చి దూరం చెయ్యి. నా మాట విని ముస్లింగా మారిపో. ప్రపంచంలోనూ, పరలోకంలోనూ నిన్ను నువ్వు కాపాడుకుంటావు” అని హితవు చెప్పారు. అబూ సుఫ్యాన్ ఎటూ తేల్చుకోలేక పొతున్నారు. కొడ్దిసేపటిదాకా ఆయన నోటి నుంచి మాట రాలేదు. తర్వాత ఆయన బిగ్గరగా, “అల్లాహ్ తప్ప వేరొక ఆరాధ్య దేవుడులేడనీ, ముహమ్మద్ (స) అల్లాహ్ ప్రవక్త అని నేను సాక్షీమిస్తున్నాను” అని ప్రకటించారు.

అబూ సుఫ్యాన్ (రజి) ఇస్లాం స్వీకారం అందరినీ ఆనందంలో ముంచె త్రీంది. అబూ సుఫ్యాన్, అబ్బాన్ (రజి) లిరువురూ అక్కణ్ణుంచి బయలుదేరారు. వుజ్జా ఎలాచేయాలో, నమాజులు ఎలా నిర్వహించాలో అబూ సుఫ్యాన్ (రజి)కు నేరించే బాధ్యత స్వయామ అబ్బాన్ (రజి) స్వీకరించారు. విశ్వాసం (ఊమాన్)కు సంబంధించిన మౌలిక విషయాలు ఆయన అబూ సుఫ్యాన్ కు నేరించారు. దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి తిరిగి వెళ్లి, “దైవప్రవక్తా! అబూ సుఫ్యాన్ గురించి నాకు బాగా తెలుసు. ఆయన ఇప్పటివరకు ఒక నాయకునిగా జీవితం గడిపారు. ఎంతైనా ఇస్లాం సందేశం ఆయనకు ఇప్పుడు కొత్తగానే ఉంటుంది. ఇస్లాం ధర్మం ఆయన హృదయంతరాశంలో ఇంకా పూర్తిగా నాటుకోలేదు. ఆయన గర్వపడే విధంగా ఆయనకేదయినా స్థానం ఇవ్వండి. దాంతో ఇస్లాం ఆయన హృదయంలో గట్టిగా నాటుకుంటుంది” అని విన్నవించుకున్నారు.

దైవప్రవక్త (స) కొడ్దిసేపు మానంగా ఉండి తర్వాత ఇలా ప్రకటించారు: “సరే, ఆయనతో చెప్పండి. మక్కాలో అబూ సుఫ్యాన్ ఇంట్లోకి ప్రవేశించిన వారం దరూ సురక్షితంగా ఉంటారు. అలాగే సైన్యంతో తలపడకుండా ఇండ్లలోకి వెళ్లి పోయి గడియ వేసుకున్న వారు కూడా సురక్షితంగా ఉంటారు.”

మక్కాకు తిరిగిచ్చిన అబూ సుఫ్యాన్

దైవప్రవక్త (స) తనకు ప్రసాదించిన గౌరవానికి అబూ సుఫ్యాన్ పాంగి పోయారు. ముస్లింల జిభిరం నుంచి బయలుదేరి త్వరత్వరగా మక్కాలోకి ప్రవేశించారు. ప్రజలందరిని సమావేశపరచి ఉపన్యాసం ఇచ్చారు. “ప్రజలారా! ముహమ్మద్ (స) సైన్యంతో వస్తున్నారు. మీరు మునుపెన్చుకూ చూడనంత పెద్ద సైన్యం అది. నా ఇంట్లో ప్రవేశించిన వారంతా సురక్షితంగా ఉంటారని ఆయన నాకు మాటిచ్చారు” అని చెప్పారు.

ఈ మాటలు వినగానే ఆయన భార్య హింద్ కోపంతో చిందులు వేసింది. “ఈ ద్రోహాని చంపేయండి. ఇతను తన ప్రజలకు ద్రోహం చేశాడు” అని ఇన్నది. హింద్ మాటలు విని ప్రజలు అవాక్కాయారు. అబూ సుఫ్యాన్ ను, స్వయామ ఆయన భార్య ధిక్కరించటం చూసిన జనం తమ చెవుల్ని తుమే నమ్మించుకోయారు. అబూ సుఫ్యాన్ (రజి) మళ్ళీ ప్రజలను ఉద్దేశించి,

“ప్రజలారా! నా భార్య మాటలు విని మోసపోవద్దు. మీ బాగుకోరి నేను ఈ సలహా ఇస్తున్నాను. మిమ్మల్ని కాపాడాలనీ, అనవసర రక్తపాతాన్ని నివారించా లన్నదే నా ఉద్దేశం. మీరు ముహమ్మద్ (స) సైన్యాన్ని ఎదుర్కొలేరు” అని హితవు చెప్పారు. “మరి మక్కా ప్రజలందరూ మీ ఇంట్లో సరిపోరు కదా?!” అని జనం సందేహం వెలిబుచ్చారు. అటూ సుఖ్యాన్ (రజి) దానికి సమాధాన మిస్తూ, “తమ ఇండ్లుల్కి వెళ్లి గడియ వేనుకునేవారు కూడా సురక్షితంగా ఉంటారు. మస్తిధుల్ హరామ్లోకి వెళ్లినవారు కూడా రక్షణ పొందుతారు” అని చెప్పారు. “బతుకు జీవుడా” అనుకుంటూ ప్రజలంతా సురక్షిత స్థానాల వైపు పరుగులు తీశారు.

విజయంలోన, వినయం!

(క్రి.శ. 629)

(ఓ ప్రవక్త!) అల్లాహ్
సహయం అందినప్పుడు,
విజయం వరించినప్పుడు,
ప్రజలు గుంపులు
గుంపులుగా అల్లాహ్
ధర్మంలోకి వచ్చి చేరటాన్ని
నీవు చూసినప్పుడు, నీవు నీ
ప్రభువు స్తుతంతో సహ
అయిన పవిత్రతను
కొనియాడుతూ ఉందు.
మన్మింపుకై అయిన్ని
ప్రార్థించు. నిస్పందేహంగా
అయిన మహా గౌప్యగా
పశ్చాత్తాపాన్ని
అమోదించేవాడు.
(ఖుర్జన్ 110 : 1 - 3)

దైవప్రవక్త (స) సైన్యంతో సహా మక్కాలోకి ప్రవేశించారు. అప్పుడాయన నల్లటి తలపాగా ధరించి వున్నారు. అల్లాహ్ కృతజ్ఞతగా అయిన శిరస్సు వంగి ఉంది. మక్కాలో ఆయనకు ఎటువంటి ప్రతిఫుటన ఎదురు కాలేదు. అల్లాహ్ తనపై అవతరింపజేసిన విజయ వచనాలను ఉచ్చరిస్తూ మక్కాలో అడుగు పెట్టురాయన.

తర్వాత కాబా దగ్గరికి వెళ్లి తవాఫ్ (కాబా చుట్టూ ప్రదక్షిణలు) చేశారు. హజ్జ అస్వద్దను (నల్లరాయిని) చుంబించారు. తర్వాత ఒక పెద్ద సమూహం వైపు దృష్టి సారించారు. వారేవరో కాదు, అడుగదు గునా ఇస్తోంకు, ముస్లింలకు హని తలపెట్టాలని ప్రయత్నించిన కురైము సర్దారులు. తమ భవిష్యత్తు గురించి ముహమ్మద్ (స) ఏం తీర్చు చెబుతారో నని వారు భయంతోనూ, ఆత్మతతోనూ ఎదురుచూడసాగారు.

ఖురైమలు తనను విపరీతంగా వేధించారు. అవమానపరిచారు. తన పట్ల చాలా కరకుగా ప్రవర్తించారు. మరి ఈ రోజు తాను కాబా గృహం వద్ద విజేతగా నిలుచున్నారు.

దైవప్రవక్త (స) వారిని ఉద్దేశించి, “ఓ ఖురైమ ప్రజలారా! నేను మిమ్మల్ని ఏం చేయబోతున్నానని అనుకుంటున్నారు మీరు?” అని అడిగారు. వారిలో తెలివైన

వాడు ఒకడు తలపైకెత్తి, “మీరు చాలా గొప్ప వ్యక్తి. దయాశిలి. మీరు మా విషయంలో ఎంతో ఉదారంగా నిర్దియం తీసుకుంటారని మేము ఆశిస్తున్నాం” అన్నాడు. దానికి దైవప్రవక్త (స) బదులిస్తూ, “యూసుఫ్ ప్రవక్త తన సౌదరులతో అన్న మాటే నేనూ అంటాను. ఈ రోజు మీపై ఏ నిండా లేదు. శాంతిగా, స్వేచ్ఛగా మీరు ఇక్కణ్ణంచి వెళ్లిపోవచ్చు” అన్నారు.

మక్కా ప్రజల కొరకు దైవప్రవక్త (స) ప్రకటించిన క్షమాగుణం ఆయన లోని గొప్ప బోదార్యానికి అద్దం పట్టింది. ముహమ్మద్ (స) మామూలు వ్యక్తి కారు. ఆయన ఒక దైవప్రవక్త, దయాశిలి. ఆయన మనసులో ద్వేషానికి కొంచెమైనా స్థానం లేదు. అల్లాహ్ ఆయనకు శత్రువులపై ఆధిక్యతను ఇచ్చాడు. కాని ఆయన మన్మింపుల వైఖరిని ఇష్టపడ్డారు. ఆ విధంగా ఆయన తన తరం వారికోసం, తర్వాతి తరాల వారి కోసం ఒక గొప్ప ఆదర్శాన్ని నెలకొల్పారు.

వంచకులు

దైవప్రవక్త సందేశాన్ని విశ్వాసించిన వారి హృదయాలు శాంతిని, సుఖాన్ని ఆస్వాదించాయి. ఆయన సందేశం దేశమంతటా వ్యాపిస్తోంది. అయితే కొన్ని శక్తులు ఆ సందేశాన్ని వ్యాపించకుండా అడ్డుకోవటానికి శతవిధాలా ప్రయత్నించాయి. ముహమ్మద్ (స) అంటే వారికి గిట్టిలేదు. ఆయన ఉనికి తమ నాయకత్వానికి ఎసరు పెడుతుందని వారు భయపడ్డారు. వారిలో ఈ రెండు వర్గాల వారున్నారు:

1. ఒకరు, మక్కా ముఖుకులు, అరబ్బు బహుధైవాధకులు. పీరు ఇస్లాం సందేశాన్ని పూర్తిగా తిరస్కరించారు. తమ శత్రుత్వాన్ని పీరు రహస్యంగా ఉంచలేదు. ఇస్లాంను అణగదొక్కటానికి దొరికిన ప్రతి అవకాశాన్ని పీరు పూర్తిగా వినియోగించుకున్నారు. దైవప్రవక్త నాయకత్వాన్ని చూసి వారు అనుయతో రగిలిపోయేవారు. ఘరీతంగా ఇది బహిరంగ విద్యేషానికి తెరతీసింది. అటువంటి సందర్భాల్లో యుద్ధాన్ని నివారించేందుకుగాను దైవప్రవక్త (స) వారితో వివిధ ఒప్పందాలు కుదుర్చుకున్నారు. మరికొన్ని సందర్భాల్లో గత్యంతరం లేక వారితో యుద్ధాలు కూడా చేయవలసి వచ్చింది.

2. రెండవ వర్గంవారు, నయవంచకులు (మునాఫికున్). ఈ వర్గం ఇస్లాంకు చాలా నష్టం కలిగించింది. ఈ వర్గంవారు తమ హృదయాల్లో ఉన్న

విషయాలకు భిన్నమైన మాటలు పలికేవారు. పైకి వారు ముస్లింల లాగానే కనిపించేవారు. దైవప్రవక్త (స)ను, ఇస్లాంను అభిమానిస్తున్నట్లు నటించేవారు. కాని వారి హృదయాల్లో విపరీతమైన అసూయా ద్వేషాలు గూడుకట్టుకొని ఉండేవి. లోలోపలే వారు ముస్లింలకు వ్యతిరేకంగా కుట్టలకు, కుతంత్రాలకు పాల్పడుతుండేవారు. అల్లాహ్ వారిని ఇలా వర్ణించాడు:

“వారు విశ్వాసులను కలుసుకున్నపుడు “మేమూ విశ్వాసులమే” అని అంటారు. తర్వాత తమ పైత్తాను సర్రాచులతో కలసినపుడు, మేము మీతేనే ఉన్నాం. మేము నిజంగా ఇస్లాం స్వీకరించలేదు” అని చెబుతారు.”
(ద్విఖుర్జన్ 2 :14)

బ్రగ్గమన్మ ప్రాంతీయ విభేదాలు

ఒన్ను ముస్తలిఫ్ యుద్ధానంతరం ముస్లిం సైన్యం మద్దనాకు తిరుగు ప్రయాణయ్యంది. మార్గం మధ్యలో విశ్రాంతి నిమిత్తం ‘మురైసీ’ అనే బయాసిన్న వద్ద అగింది. ఆ సైన్యంలో యహోయా అనే అతను ఉన్నాడు. ఇతను గిఫార్ తెగకు చెందినవాడు, ఉమర్ (రజి) గారి సేవకుడు.

మరో సేవకుడు ఉన్నాడు. అతని పేరు సినాన్. ఇతను జుహోనీ తెగకు చెందినవాడు. జుహోనీ తెగకు బెన్ తెగతో మైత్రీ సంబంధాలున్నాయి. ఈ సేవకులిద్దరూ బావి దగ్గర నీట్లు తోడుకునే విషయంలో గొడవపడ్డారు. తనకు సహాయం చేయటానికి రమ్యుని యహోయా ముహోజీర్లను పిలిచాడు. అటు సినాన్ అన్నార్లను కేకవేశాడు. మొత్తానికి ఇస్లాం ధర్మం రూపుమాపటానికి ప్రయత్నిస్తూ వచ్చిన ప్రాంతీయత్వాన్ని ఈ సేవకులిద్దరూ తట్టిలేపారు.

ఈ వివాదం అబ్బుల్లాహ్ బిన్ ఉబైకు, ఇంకా ఇతర కపటులకు వినోదంగా మారింది. ప్రాంతీయ విభేదాల ఆధారంగా ముస్లింల మధ్య చిచ్చ రగుల్లాపుటానికి కపటులు కుట్ట పన్నారు. అందుకు ఈ వివాదాన్ని సువర్ణవ కాశంగా భావించారు. మద్దనా నగర స్థానిక ప్రజలను కొంత మందిని కూడగట్టి వారిలో విద్యేష భావాలను నూరిపోయటానికి అబ్బుల్లాహ్ బిన్ ఉబై ప్రయత్నించాడు. “ముహమ్మద్, అతని అనుచరులు మద్దనాకు వచ్చినవాటి నుంచి మనం పరాభవంపాలుగాని రోజులేదు. ఈ ముహోజీర్ల మా ఉప్పు తిని ఇప్పుడు

మా మీదే పెత్తనం చెలాయించటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. కుక్కకు బాగా తిండిపెడితే ఆఖరికి అది యజమానినే మింగేస్తుందట. అలా అయిపోయింది మన పరిస్థితి. మనం మదీనాకు వెళ్లిన తర్వాత ఇక ఈ కాందిశేకులకు సహాయం చేయటం ఆపేద్దాం. వారిని వేరెక్కడికైనా వెళ్లిపోమనండి. ఈ రోజు మనం వారికి సహాయం చేస్తున్నాం. రేపు వారు మనల్నే ఇక్కణ్ణుంచి వెళ్ళగొడ్డారు. మనల్ని యుద్ధాలకు పంపించి మన సంఖ్యను తగ్గించాలనీ, మన పిల్లలను అనాధలుగా మార్చి, మన స్త్రీలను విధవలుగా చేయాలని ముహమ్మద్ పెద్ద కుట్ట పన్నాడు” అని చెప్పాడు.

కపటాగైనేరుని అబ్దు ప్రమాణం

ఈ మాటలు వింటున్న వారిలో జైద్ బిన్ అర్థమ్ కూడా ఉన్నారు. ఈయన నిజమైన ముస్లిం. దైవప్రవక్త (స)ను ఎంతగానో అభిమానించేవారు. ముస్లింలందరూ ఐక్యమత్యంతో, శాంతిసామరస్యాలతో కలసి జీవించాలని ఆయన కోరుకునేవారు. అందుకని ఆయన దైర్యంగా అబ్బూల్లాహ్ బిన్ ఉబైను అడ్డుకున్నారు. “అల్లాహ్ తోడు. నువ్వు తుచ్ఛుడివి. నీ సాంత తెగవారు కూడా నిన్ను ఇష్టపడురు. నిన్ను అనుసరించేవారు చాలా తక్కువ మంది ఉన్నారు. ముహమ్మద్ (స) బలమైన నాయకులు. అల్లాహ్ సన్నిధిలో, ముస్లింల దగ్గర అన్ని చోట్ల ఆయన ఆదరణీయులు” అన్నారు. ఆ కపటుల సమూహం తనకు హాని తలపెట్టుకముందే ఆయన అక్కణ్ణుంచి బయటపడ్డారు. నేరుగా దైవప్రవక్త (స) ఇబిరానికి వెళ్లి కపటుల దుష్టయత్తాల గురించి ఆయనకు తెలియజేశారు. ఈ మాటలు వినగానే దైవప్రవక్త (స) ముఖారవిందంలో అందోళన తాలూకు భాయలు కనిపించాయి. ముస్లింలలో మొదటిసారి అనైక్యతా భావాన్ని గమనించారాయన. ఈ విచ్ఛిన్నతను మొగ్గలోనే తుంచే యడం మంచిదని భావించారు. అందుకోసం ప్రణాళికను రూపొందించు కున్నారు.

అబ్బూల్లాహ్ తెగకు చెందిన నాయకుడు ఒకతను ఈ సంగతి తెలుసుకొని దైవప్రవక్త (స)కు అభ్యంతరం చెప్పాడు. “దైవప్రవక్త! అబ్బూల్లాహ్ మా నాయకుల్లోనివాడు. ఒక సామాన్య వ్యక్తి మాటలు విని ఆయన మీద చర్య

తీసుకోవటం సముచితం కాదు” అన్నాడు. జైద్ వైపు తిరిగి, “బహుళా నీకు అలాంటి భ్రమ కలిగిందేమో?” అన్నారు. జైద్, తాను విన్నదాని మీద తనకు గట్టి నమ్మకం ఉన్నట్లు, “లేదు, దైవప్రవక్త! అలాంటిదేమీ లేదు” అన్నారు. “బహుళా నువ్వు అతని మాటల్ని అర్థం చేసుకోవటంలో పారపాటు పడ్డావేమో?” అని మళ్ళీ అడిగారు దైవప్రవక్త (స). కాని జైద్ మాత్రం తనమాట మీద గట్టిగా నిలబడ్డారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) అబ్బూల్లాహ్ ను పిలిపించి, “ఏమిటి నేను విన్నది నిజమేనా? నువ్వు ఆ మాటలు అన్నావా?” అని అడిగారు. జైద్ చెప్పిన మాటలు అతనికి వినిపించారు. అబ్బూల్లాహ్ వెంటనే మాట మార్చాడు. “అల్లాహ్ సాక్షి! పవిత్ర గ్రంథాన్ని మీపై అవతరింపజేసిన దేవుని సాక్షి! నేను అస్సలు ఆ మాట అనలేదు. జైద్ అబ్దుం చెబుతున్నాడు” అన్నాడు. నిస్సిగ్గుగా వాడు దేవుని మీద ప్రమాణం కూడా చేశాడు. అప్పుడు ఉమర్ (రజి) అతనిపైకి ఎగబడుతూ, “దైవప్రవక్త! ఏడు అబ్దుం చెబుతున్నాడు. మీరు నాకు అనుమతి ఇవ్వండి, ఏష్టి ఇక్కడికిక్కడే మట్టికరి పిస్తాను” అన్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (స) బదులిస్తూ, “ఉమర్! ఉండుకోండి. ముహమ్మద్ తన ప్రజల్ని తానే చంపుతున్నాడని ప్రజలు చెప్పుకుంటే ఏమవుతుందో ఆలోచించండి?” అన్నారు.

మరునాడు తెల్లవారు జామున ఇక ఆ ప్రదేశం నుంచి ప్రయాణం కొనసాగించాలని దైవప్రవక్త (స) తన సహచరులకు ఆదేశించారు. సాధారణంగా దైవప్రవక్త (స) అంత ఉదయాన్నే ప్రయాణం మొదలుపెట్టరు. కాని సైనికుల్ని ప్రయాణంలో ఉంచితే భావి దగ్గర జరిగిన గొడవను వారు మరిచిపోతారని భావించి ఆయన ఆ నిర్దయం తీసుకున్నారు.

మార్గంలో వారికి ఉస్సైద్ కలిశారు. అంత పొద్దున్నే దైవప్రవక్త (స) ప్రయాణంలో ఉండటం చూసి ఆశ్చర్యపోతూ ఆయన, “దైవప్రవక్త! ఏమిటి ఈ రోజు మీరు వేళకాని వేళలో ప్రయాణం చేస్తున్నారు” అని అడిగారు. దానికి దైవప్రవక్త (స) బదులిస్తూ, “మీ సహచరుడు ఏమన్నాడో తెలుసా?” అని ప్రశ్నించారు. “ఏ సహచరుడు? అసలు ఏమన్నాడతను?” అందోళనగా అడిగారు ఉస్సైద్. “మదీనా వెళ్లిన తర్వాత గొప్పవారు హీనుల్ని వెళ్లగొడ్డారట.

మీ అబ్బుల్లాహ్ అన్నాడు” అంటూ దైవప్రవక్త (స) ఆయనకు జరిగినదంతా వివరించారు. అప్పుడు ఉసైద్ సృందిస్తూ, “దైవప్రవక్త! మీరే గొప్పవారు. మీరు తలచుకున్నప్పుడు మీరే అతన్ని మదీనా నుంచి గెంటివేయగలరు. అతని విషయంలో మీరు కాస్త జాగ్రత్తగా ఉండటమే మంచిది. మీరు మదీనా రావటంతో వాడి పదవి కాస్తా పోయింది. అందుకే అతను అసూయతో కుళ్లి పోతున్నాడు” అని చెప్పారు.

దైవప్రవక్త (స) ప్రయాణం కొనసాగిస్తూనే పోయారు. మదీనా చేరుకునే దాకా మధ్యలో ఎక్కడా మజిలీ చేయలేదు. విశ్రాంతి కోసం కూడా ఆగలేదు. మదీనా చేరుకోగానే దివ్య ఖుర్జన్ లోని ఈ వాక్యాలు అవతరించాయి :

“కపటులు నీ దగ్గరికి వచ్చినప్పుడు ‘మీరు దైవప్రవక్త అని మేము ఒప్పుకుంటున్నాము’ అంటారు. నీవు తన ప్రవక్త అన్న విషయం అల్లాహ్కు బాగా తెలుసు. కపటులు అబద్ధాలకోరులని అల్లాహ్ ధృవీక రిస్తున్నాడు.”

(ఖుర్జన్ : 63 : 1 - 8)

గ్రహించవలసిన పొతాలు

■ కపటులు అల్లాహ్ పేరుతో అబద్ధపు ప్రమాణాలు కూడా చేయగలరు. ముస్లింల సమైక్యతను భంగం చేయటానికి వారు వర్షం, వర్షం, వంశం, తెగ, ప్రాంతం, జాతి మొదలగు విచ్ఛిన్నకర పద్ధతులను అనుసరిస్తారు.

హునైన్ యుద్దం

హునైన్ యుద్దం జరిగిన రోజున లల్లాహ్ మిమ్మల్లి అదుకున్నాడు. ఆ సందర్భంగా మీరు మీ అధిక సంభూతి గర్వపడ్డారు. కానీ ఆ సంభూతిలం మీకే విధంగానూ ప్రయోజనం కలిగించలేదు. భూమి విశాలంగా ఉండి కూడా మీకోసం ఇరుక్కే పోయింది. అప్పుడు మీరు వెన్ను చూపి ఘరలిపోయారు. ఆ తరువాత అల్లాహ్ తన ప్రఫక్తానై, విశ్వాసులపై తన తరఫు నుంచి స్థిమితాన్ని అవశరింపజేశాడు. మీకు కానరాని సేవలను పంపించాడు. సత్య తిరస్కారులను తీచ్చించాడు.

(ఖుర్జన్ 9 : 25,26)

తొ యిఫ్ నగరానికి మాజీ నాయ కుడు జూరైజ్. ఆయన వయోవ్యద్ధుడు, అంధుడు. యుద్ధతంత్రాల గురించి ఆయనకు బాగా తెలుసు. ఆయన, ఒక ఒంటె మీద కూర్చొని ఉన్నాడు. సేవకుడు ఒంటె తోలుకొని వెళ్లున్నాడు. ప్రస్తుతం తాము ఏ ప్రదేశంలో ఉన్న మని ఆయన తన సేవకుణ్ణి అడిగాడు. అది బౌతాన్ ప్రదేశమని సేవకుడు చెప్పాడు. అక్కడే విడిది చేయమని జూరైజ్ తన ప్రజలకు సలహా ఇచ్చాడు. ఆ ప్రదేశం కొండలేపీ లేకుండా, మరీ సమతలంగానూ కాకుండా చాలా అనుకూలంగా ఉంది.

అక్కడికి కొఢిదూరంలో ఆయనకు ప్రీల, పిల్లల శబ్దాలు, జంతువుల అరుపులు వినిపించాయి. అక్కడ ఎవరున్నారని ఆయన తన సేవకుల్లి అడిగాడు. “మన కొత్త నాయకుడు మాలిక్కు ప్రజలను యుద్ధానికి సమాయత్తం చేస్తున్నాడు. ధనసంపదల్ని, భార్యాభిష్టల్లి సైతం వెంటబెట్టు కొని ఒక చోట సమావేశం అవమని ఆయన ప్రజలకు ఆదేశించాడు” అని సేవకులు జూరైజ్కు తెలిపారు. తనను ఆ కొత్త నాయకుని వద్దకు తీసుకువెళ్లమని జూరైజ్ సేవకుల్లి కోరాడు. సేవకులు ఆయన్ని మాలిక్ దగ్గరికి తీసుకు వెళ్లారు. జూరైజ్, మాలిక్ను “ఎం

జరుగుతుందిక్కడ?" అని అడిగాడు. దానికి మాలిక్ బదులిస్తూ, "ముహమ్మద్ ఎటువంటి ప్రతిఘటన ఎదురుకాకుండానే నిక్షేపంగా మక్కాలోకి ప్రవేశించాడు. మక్కా తర్వాత పెద్ద నగరం మాదే. కనుక భవిష్యత్తులో ముహమ్మద్ (స) మనపై కూడా దాడి చేయవచ్చు. హాజిన్, నన్న, జపామ్, సభీఫ్ మొదలగు తాయిఫ్ తెగలన్నీ కూడా ముహమ్మద్ (స) మీద మెరుపుదాడి చేయాలని నిశ్చయించాయి" అని చెప్పాడు. అది విని జూరైజ్, "మరయితే ఇక్కడ పశువుల అరుపులు, చిన్న పిల్లల ఏడుపులు ఎందుకు వినపడుతున్నాయి?" అని అడిగాడు. దానికి సమాధానమిస్తూ మాలిక్, "మనవాట్లు ముహమ్మద్(స) సైన్యాన్ని చూసి బెదిరిపోయి యుద్ధం చేయకుండా ఉంటారేమోనని నాకు భయంగా ఉంది. అందుకని నేను వారి ప్రీతిను, పిల్లలను యుద్ధమైదానానికి వెంట తీసుకొచ్చాను. తమ భార్యాబిడ్జల్చి, సిరిసంపదల్చి కాపాడుకోవటానికి అయినా మన సైనికులు తప్పకుండా యుద్ధం చేయవలసి ఉంటుంది" అని చెప్పుకొచ్చాడు. దానికి జూరైజ్ తల అడ్డంగా ఆడిస్తూ, "ఈ విషయంలో నేను నీతో ఏకీభవించలేను. మీరు ఓడిపోతే మీ భార్యాబిడ్జల ముందే అవమానం పాలవుతారు. కాబట్టి పీళ్లను యుద్ధమైదానం నుంచి పంపేయంది" అని సలహా ఇచ్చాడు. కానీ మాలిక్ మాత్రం తల పాగరుతో, "నీవు ముసలోడివై పోయావు. యుద్ధ తంత్రాలకు సంబంధించి నీ విద్యలకు కాలం చెల్లింది. ఈ విషయాలను నువ్వు పట్టించుకో. కీకన్నా సమర్థవంతులే ఈ వ్యవహారాలను పర్యవేక్షిస్తున్నారు" అన్నాడు.

మొత్తానికి వారు ముస్లింలపై మెరుపుదాడి చేయటానికి గట్టిగా నిశ్చయించుకున్నారు.

జీటమి తీరంలో...

మక్కాను జయించి మదీనాకు బయలుదేరారు దైవప్రవక్త (స). మార్గ మధ్యంలో ఆయనకు కొన్ని తెగలు తమ మీద దాడి చేయటానికి పూనుకున్నా యన్న వార్త అందింది. మదీనాకు చేరుకున్న తర్వాత ఆయన ముస్లింలకు, ఆయధాలు దింపవద్దని ఆదేశించారు. ప్రస్తుతం విశ్రాంతి తీసుకోవటానికి అవకాశం లేదని చెప్పారు. అరేబియాలో అవిశ్వాసులకు గట్టి పట్టు ఉన్న చివరి ప్రాంతం తాయిఫ్. దైవప్రవక్త (స) ముస్లిం సైన్యాలను అటు వైపు నడిపించారు. తన తెల్లటి కంచర గాడిదైపై స్వారీ చేస్తూ ఉన్నారాయన.

దానిపేరు దుల్మర్ల. ముస్లింలు సూర్యాస్తమయానికి ముందే తాయిఫ్ నగరానికి దగ్గర్లోని హనైన్ పర్వతాల వద్దకు చేరుకున్నారు. అయితే హరాత్తుగా అవిశ్వాసులు అన్ని వైపుల నుంచి ముస్లింలపై దాడి చేశారు. ఆ హరాత్తురిణా మానికి ముస్లింలు కకావికలయ్యారు. ముస్లిం సైన్యం చిన్నాభిన్నమైపోయింది. దైవప్రవక్త (స) ఆందోశనకు గురయ్యారు. కలసికట్టగా పోరాడమని ముస్లిం లను పిలిచారు. కాని ఆ ఫ్లితిలో ఆయన మాటల్ని ఎవరూ పట్టించుకోలేదు. వెనక్కి తిరిగి చూస్తే అబూబక్రీ, ఉమర్, అలీ, అబూ సుఫ్యాన్, ఇంకా తన వంశస్తులు మరికొంత మంది మాత్రమే ఆయనకు కనిపించారు. అబూ సుఫ్యాన్ (రజి) తన భావాలను అణచుకోలేకపోయారు. బిగ్గరగా అరుస్తూ, "అల్లాహ్ సాక్షి! ఇక మనం ఓడిపోయినట్టే. అవిశ్వాస సైన్యాలను సముద్రకెరటాలే ఆపగల్లతాయి" అన్నారు.

అటు శత్రువుల వైపు నుంచి హంబల్ కుమారుడు కలాదా గట్టిగా అరుస్తూ, "నేటితో ముహమ్మద్ మంత్రజాలం అంతమైపోతుంది" అన్నాడు. అన్నార్లనందరినీ తిరిగి కూడగట్టమని దైవప్రవక్త (స) అబ్బాస్ (రజి)కు ఆదేశించారు. అబ్బాస్ (రజి), "ఓ అన్నార్లారా!, దైవప్రవక్త కోసం ప్రాణార్పణకు సిద్ధపడ్డ పీరుల్లారా!, శత్రువులకు వ్యతిరేకంగా తనకు సహాయపడమని ఆయన మిమ్మల్చి పిలుస్తున్నారు" అని ఎలుగెత్తి ప్రకటించారు. అబ్బాస్ (రజి) పిలుపు తమ కర్షపుటాలకు తాగానే అన్నార్ యోధులు, పారిపోతున్న వారల్లా వెనక్కి తిరిగి, "లబ్బీక యా రసూలల్లాహ్, లబ్బీక (దైవప్రవక్త! వచ్చేస్తున్నాం)" అంటూ పరుగెత్తుకొచ్చారు. క్షణాల్లో ముస్లిం సైన్యం బారులు తీరింది. దృఢచిత్తులైన యోధులతో ముస్లిం సైన్యం అవిశ్వాసులపై ఉవ్వేత్తున ఎగిసిపడింది. ముస్లింల ధైర్యం అవిశ్వాసులకు సముద్రంలో తుఫానులా అగుపించింది. భయంతో ప్రాణాలు అరచేతిలో పట్టుకొని, వెంటతెచ్చిన సామగ్రినంతటిని వదలిపెట్టేసి, యుద్ధమైదానం నుంచి పలాయనం చిత్తగించారు అవిశ్వాసులు.

(చదవండి, ఖుర్జన్ 9 : 25)

తాయిఫ్ ముట్టడి

హనైన్ యుద్ధమైదానం నుంచి పారిపోయిన బనూ సభీఫ్ తెగ తాయిఫ్ నగరంలోకి జొరబడింది. ఈ నగరంలో పటిష్టమైన కోటలెన్నో ఉన్నాయి. రక్షణ నిమిత్తం నగరం చుట్టూ ఎన్నో ప్రాకారాలు నిర్మించబడి ఉన్నాయి.

ముస్లిం సైనికులు వారిని వెంబడించారు, కానీ వారు అప్పటికే తమ కోట ల్లోకి వెళ్ళి దాక్కున్నారు . ఒక యేడాదికి సరిపోయే ఆహారం కూడా వారు ముందే కోటలో సమకూర్చుకొని పెట్టుకున్నారు. ముస్లిం సైనికులు సాహసం చేసి ప్రహరి గోడలు దూకి లోనికి ప్రవేశించారు. కానీ అవిశ్వాసులు పైనుంచి వారిపై ధారాపాతంగా బాణాల వర్షం కురిపించారు. దాని వల్ల ఎంతో మంది ముస్లింలు ప్రాణాలు కోల్పోయారు. అయినా దైవప్రవక్త (స) ముట్టడిని ఆపలేదు. పగలు, రేయి ఇరవై రోజుల వరకూ ఈ యుద్ధం కొనసాగింది.

దైవప్రవక్త (స) ఒక చెక్క ట్యూంకును తయారు చేసి దాన్ని బండి చక్కాలపై బిగించారు. ప్రపంచంలో మొట్టమొదటి యుద్ధ ట్యూంకుగా దీన్ని చెప్పాకోవచ్చు. కొంత మంది సైనికులు ఆ ట్యూంకులో కూర్చున్నారు. తర్వాత ఆ ట్యూంకును ప్రాకారంలోనికి నెట్టటం జరిగింది. అయితే ప్రతిఫలటించేవారు కూడా బాగా తెలివైనవారే. ఇనుమును బాగా కాల్పి మండుతున్న ఆ ఇనుప ముక్కల్ని వారు చెక్క ట్యూంకులపై విసరివేయసాగారు. కాలుతున్న చెక్క ట్యూంకుల నుంచి బయటపడి, పారిపోతూ వున్న ముస్లిం సైనికుల్ని శత్రువులు బాణాలతో ఏరివేయటం ప్రారంభించారు.

ఖర్మార చెట్లను, ద్రాక్ష తోటల్ని నరికివేస్తామని దైవప్రవక్త (స) కోటలోని వారిని బెదిరించారు. దాని వల్ల మరుసటి యేదు శత్రువులకు ధాన్యపు గింజలు ఉండవు. అందుకు భయపడి శత్రువులు లొంగిపోతారేమానని దైవప్రవక్త(స) ఆశించారు. అయితే బనూ సభీఫ్ తెగవారు దైవప్రవక్త (స) వద్దకు రాయబారం పంపించారు. చెట్లు రాతి నేలలో నాటబడి ఉన్నందున వాటిని గనక ఒకసారి ధ్వంసం చేస్తే మళ్ళీ ఆ నేలలో చెట్లు పెరగవనీ, అలా చేయకుండా కేవలం పంట వరకు తీసుకోవలసిందని వారు దైవప్రవక్తను కోరారు. చెట్లు నరకటం వల్ల శాశ్వత నష్టం వాటిల్లుతుందని గ్రహించిన దైవప్రవక్త (స) ఆ నిర్ణయం మానుకున్నారు.

తర్వాత దైవప్రవక్త (స) మరో పథ్థతిలో దాడి చేయాలని నిర్ణయించారు. కోటపై నిప్పుల బాణాలు కురిపించి, మెరుపుదాడుల్లో తర్హిదైన సైనికుల్ని కోటపైకి వదలాలని అనుకున్నారు అయితే అంతలో ఆయనకు ఒక అలోచన వచ్చింది. దైవప్రవక్త (స)కు ఆ నగరంతో ప్రగాఢమైన అనుబంధం ఉంది. తాను ఒక నిస్సహియ అనాధనిగా ఉన్నప్పుడు తనను పెంచి పోషించిన

హలీమా దాడి ఆ నగరంలోనే నివసించేవారు. ఆ విషయం గుర్తుకు రాగానే ఆయన మనసు ద్రవించిపోయింది.

దైవప్రవక్త (స), ఆయన సహచరులు ఇండ్ల నుంచి బయలుదేరి అప్పటికి రెండు మాసాలు గడిచిపోయాయి. త్వరలో జుల్ భాదా నెల కూడా ప్రారంభం కానుంది: ఆ నెలలో యుద్ధం చేయటం నిషిద్ధం. అందుకని దైవప్రవక్త (స) ఒక నిర్ణయానికి వచ్చారు. శత్రువులకు ఓ సందేశం పంపిస్తూ తాము తాయిఫ్ ముట్టడిని ఎత్తివేస్తున్నామనీ, ఈ విషయమై చర్చించటానికి ఒక ప్రతినిధి బృందాన్ని పంపమని ఆ సందేశంలో దైవప్రవక్త (స) శత్రువులను కోరారు. అక్కణ్ణుంచి బయలుదేరే నుందు శత్రువుల నగరంపై శాపం పెట్టి మని దైవప్రవక్త (స)ను సహచరులు కోరారు. కానీ ఆయన మాత్రం, తాయిఫ్ వాసులకు సత్యాన్ని గ్రహించే సద్వ్యాధిని ప్రసాదించమని అల్లాహోను ప్రార్థించారు.

ముస్లింలు మరుసటి సంవత్సరం తిరిగొచ్చి తమ చెట్లను నరికివేశారంబే ఇక తమకు చాపు తప్పదని గ్రహించిన శత్రువులు, ముస్లింలపై దాడి చేయటం, వారిని ఎదిరించటం సముచితం కాదని భావించారు. ఇరువర్గాల మధ్య ఒక ఒప్పందం తీసుకువచ్చే విషయమై చర్చించేందుకు తమ ప్రతినిధి బృందాన్ని మదీనా పంపించారు. వారి రాక గురించి తెలుసుకొని దైవప్రవక్త (స) ఎంతో సంతోషించారు.

బనూ సభీఫ్ బృందం మదీనా నగరానికి చేరుకుంది. మాస్తే అక్కడి ప్రజలందరూ ముస్లింలుగా మారి ఉన్నారు. వారి మొండితనం మెత్తబడింది. ఇప్పుడిక తాము ముస్లింల ముందు లొంగిపోవటమే సముచిత మని భావించారు వారు. కానీ ఒక షరతు మీద ఇస్లాంలోకి ప్రవేశించాలని వారు భావించారు. మూడు సంవత్సరాల వరకు తమ విగ్రహాలను పూజించుకోవటానికి అనుమతి ఇవ్వాలని వారు దైవప్రవక్త (స)ను కోరారు. కానీ దైవప్రవక్త (స) వారి ఈ షరతును అంగీకరించలేదు. కనీసం ఒక్క సంవత్సరమైనా పూజించు కోనివ్వాలని వారు దైవప్రవక్త (స)ను బ్రతిమాలారు. కానీ దైవప్రవక్త (స) సేమిరా అన్నారు. కనీసం ఆరు నెలల కోసమైనా అనుమతించండి దైవప్రవక్తా!

అని విన్వించుకున్నారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స), తోహీద్ (ఎకదైవారాధన) విషయంలో ఎట్టి పరిస్థితిలోనూ తాను రాజీపడేదిలేదని, ఖరాకండీగా చెప్పేశారు. ఎట్టకేలకు తాయిఫ్హాసులు లొంగిపోయారు.

దైవప్రవక్త (స) తాయిఫ్హాసుల పట్ల ఎంతో కరుణావాత్సల్యాలతో వ్యవహరించారు. హలవైన్ యుద్ధంలో పట్లుబడిన వారి బందీలను విడుదల చేశారు. ఒకప్పుడు తాయిఫ్హాసులు దైవప్రవక్త (స)ను రాళ్లతో కొట్టి ఆయన రక్తం కళ్లచూశారు. తనకు సహాయం చేయమని కోరటానికి వెళ్తితే అత్యంత పరాభవ స్థితిలో నగరం నుంచి వెడలగొట్టారు. అయినా కూడా ప్రస్తుతం దైవప్రవక్త (స) అవేపి పట్టించుకోలేదు, బెపరతుగా వారి బందీలను విడిచి పెట్టారు. దైవప్రవక్త (స) అవలంబించిన ఉదార వైఫిరి వారి మనసుల్ని చాలా ప్రభావితం చేసింది. వారి మనసులు ఇస్తాం వైపు మొగ్గాయి. వారందరూ దృఢమైన ముస్లింలుగా మారిపోయారు.

గ్రహించవలసిన పోరాలు

- విధ్యంసంతో కూడిన విజయం దైవప్రవక్త (స) ఆశయం కాదు. యుద్ధ సమయంలో ఆయన మనుషులనే కాదు, వ్యక్తజూతి సంక్షేమాన్ని కూడా దృష్టిలో పెట్టుకున్నారు. తాయిఫ్ నగరాన్ని చూడగానే ఆయనకు తన బాల్యం గుర్తుకు వచ్చింది. చిన్నతనంలో తనను అల్లారుముద్దుగా పెంచిన ‘హాలీమా అమ్మ’ ఆ నగరంలోనే నివసించేదని గుర్తుకురాగానే ఆయన హ్యాదయం ద్రవించిపోయింది. వెంటనే ఆయన యుద్ధ తంత్రంలో మార్పులు చేసుకున్నారు.
- ప్రాణ శత్రువులను సైతం శేంచకుండా, వారు సన్మార్గంపైకి రావాలని ప్రార్థించటం ఆయన పెదార్యాన్ని చాటిచెబుతోంది.
- తోహీద్ విషయంలో ఎన్నటికి రాజీపడకూడదు.
- శత్రువులు వ్యక్తిగతంగా తనను ఎంతో బాధపెట్టారు. అయినప్పటికీ దైవప్రవక్త (స) వారి మీద ప్రతీకారం తీర్పుకోలేదు. పైగా వారిపట్ల కరుణా వాత్సల్యాలతోనే వ్యవహరించారు. ఫలితంగా ప్రాణశత్రువులు సైతం ప్రాణ ముత్రులుగా మారి ఇస్తాంలో దృఢవిశ్వాసులుగా రాణించారు.

ముగ్గురు ముస్లింల బహిష్కారం

(ఖర్జన్ 9 : 118)

‘ముగ్గురి’ వ్యవహారం వాయిదా వేయబడిందో వారి వైపుకు కూడా (అల్లాహ్ దయతో మరలాడు). భూమి విశాలంగా ఉండి కూడా వారికి ఇరుకైపోయింది. వారి ప్రాణాలు కూడా వారికి భారమైపోయాయి. అల్లాహ్ పట్లు నుంచి తమను కాపాడుకోవటానికి ఆయన వైపుకు మరలటం తప్ప మార్గాంతరం లేదని వారు గ్రహించారు. ఇక మీదట కూడా వారు ఈ విధంగా మరలి వచ్చేటందుకు గాను అల్లాహ్ వారి వైపుకు మరలాడు.

మండు వేసవి. మదీనాలో బాగా డబ్బు కొరత ఉంది. ప్రతి ఒక్కడూ కోత్ కొచ్చిన పంటను అమ్ముకొని డబ్బు సంపాదించుకోవాలని ఎదురు చూస్తున్న కాలం అది. సరిగ్గా ఆ సమయంలోనే, జిహ్వద్ కోసం సన్వద్ధం కావాలంటూ దైవప్రవక్త (స) తరఫున ముస్లింలకు ఒక ఉత్తర్వు వెలువడింది. తబూక్వాసులు జకాత్ పన్నులు చెల్లించటానికి నిరాకరించారు, కనుక వారి మీద సైనిక చర్య చేపట్ల వలసిన అవసరం ఏర్పడిందని దైవప్రవక్త (స) చెప్పారు. అసలే గడ్డ పరిస్థితుల్ని ఎదుర్కొంటున్న ముస్లింలు ఈ యుద్ధ వార్డు విని మరింత కలవరానికి గురయ్యారు.

ప్రారంభంలో ముస్లింలు దైవప్రవక్త ఆడేశాన్ని అర్థం చేసుకోలేక పోయారు. దానికి మొదటి కారణం, అంతకు ముందెన్నడూ వాట్లు అటువంటి మండు వేసవిలో ప్రయాణాలు చేయలేదు. రెండవ కారణం, ప్రస్తుతం వారు పంటను కోసి భద్రపరచుకునే పనిలో ఉన్నారు. కోతొచ్చిన పంటను అలాగే వదిలేసి వెళ్తి పంటకు విపరీతమైన నష్టం వాటిల్లుతుంది. అసలే దారిద్ర్యంతో మగ్గుతున్న వారి జీవితాలు మరింత దుర్భరమైపోతాయి. విశ్వాసంలో బాగా పరిప్రయుత్వందిన కొంత మంది అగ్రశేషి ముస్లింలు కూడా ఇదంతా ఆలోచించు

కొని మొదట్లో యుద్ధానికి వెళ్లకుండా ఉండాలని నిశ్చయించుకున్నారు. అయితే ఇస్తాం పట్ల వారికి గల ప్రగాఢ విశ్వాసం, అనంతరం వారిలోని ఈ తాత్కాలిక బలహీనతను దూరం చేసేసింది.

ఈ సందర్భంగా ముస్లింల పోరాట స్వార్థికి గండి కొట్టటానికి కపటులు విశ్వప్రయత్నాలూ చేశారు. కాని వారికి అడుగుగునా అపజయమే ఎదురైంది. ప్రజలు ఇస్తాం పట్ల మొక్కవోని విశ్వాసాన్ని ప్రదర్శించారు. కపటులకు ఇది చెంపవెట్టు అయింది.

మొత్తానికి ఒక పెద్ద సైన్యం యుద్ధానికి బయలుదేరింది. కొందరు మదీనా లోనే ఉండిపోయారు. అన్ని విధాలా ఆరోగ్యంగా ఉండి కూడా వారు యుద్ధానికి బయలుదేరలేదు. వారిలో ఈ నలుగురు ముస్లింలు కూడా ఉన్నారు: అబూ షైసమా, కాబ్ బిన్ మాలిక్, మురారా బిన్ రబీ, హిలాల్ బిన్ ఉమయ్యా.

అబూ షైసమాకు ఇద్దరు భార్యలు. వారిద్దరూ భర్తను సంతోషపెట్టటంలో పరస్పరం పోటిపడేవారు. ఇద్దరూ ఆయనకు ఎంతో రుచికరమైన వంటకాలు వండిపెట్టేవారు. ఒకనాటి రుచికరమైన భోజన సమయంలో ఆయనకు దైవప్రవక్త (స) గుర్తుకువచ్చారు. ముస్లిం సైన్యం ఎక్కడ ఉన్నదో, వారి దగ్గర చాలినన్ని ఆహరపాసీయాలు ఉన్నాయో లేవో అనే ఆలోచనలు ఆయన మనసును కలవరపెట్టాయి. అంతే, ఎంతో రుచికరమైన ఆ భోజనాన్ని సైతం పక్కకు నెఱ్చేని, “అక్కడ దైవప్రవక్త (స) మండుటెండల్లో, మలమల మాడే ఇసుక ఎడారిలో ధర్మం కోసం శ్రమిస్తుంటే, నేను చల్లటి నీడలో, విందులు ఆరగిస్తూ, అందమైన స్థీలతో కోసం శ్రమిస్తుంటే, నేను చల్లటి నీడలో, విందులు ఆరగిస్తూ, అందమైన స్థీలతో అనందిస్తూ గడపటమా?! అసంభవం. నా భార్యల్లో ఎవరి ఇంటికి నేను వెళ్లము, దైవప్రవక్త (స)తో కలిసి యుద్ధం చేయటానికి ఇప్పుడే బయలుదేరుతాను, అల్లాహ్ సాక్షి” అంటూ భోజనం మీద నుంచి లేచారు. ఆయుధాలు ధరించి సైన్యంలో కలవటానికి బయలుదేరారు.

రేపుమాపులతోనే గడిచిపోయిన పుణ్యకాలం!

మిగతా ముగ్గురు కొన్ని రోజులు ఆనందంగా గడిపారు. తర్వాత వారికి తప్పు తెలిసాచ్చింది. అదీగాక మదీనాలో స్త్రీలు, పిల్లలు, వ్యాధిగ్రస్తులు, ముసలివారు తప్ప మరవరూ లేరని తెలిసినప్పుడు పశ్చాత్తాపంతో వారు మరింత కుమిలిపోయారు. ఇప్పుడైనా తాము జహాదో పాల్గొనాలని నిశ్చయించు

కున్నారు. కాని అప్పటికే చాలా ఆలస్యమైపోయింది. దైవప్రవక్త (స) జహాద్ కార్యం ముగించుకొని వెనుతిరగటమూ జరిగింది. ఆయన మదీనా చేరుకునే సమయం దగ్గరపడేకొద్ది, తమ పిరికితనానికి ఆయన ముందు ఏం జవాబు చెప్పాలనే ఆందోళన వారిలో పెరిగి పోసాగింది. తబూక్ నుంచి తిరిగి రాగానే దైవప్రవక్త (స) మొట్టమొదటగా ముస్లిం వెళ్లారు. కృతజ్ఞతా ప్రార్థనలు చేశారు. తర్వాత ప్రజలను కలిసేందుకు అక్కడే ఆసీనులయ్యారు. కపటులు ఒక్కొక్కరే ఆయన ముందుకు వచ్చి యుద్ధంలో పాల్గొనలేకపోవటానికి ఏవో సాకులు చెప్పసాగారు. దైవప్రవక్త (స) వారి కట్టుకథలు విని, “మీ మాటల్లోని నిజాయితీ గురించి అల్లాహ్ కు మాత్రమే తెలుసు, ఆయనే మీ గురించి తీర్పు చేస్తాడు” అన్నారు. తర్వాత కాబ్ వంతు వచ్చింది. ఆయన మెల్లగా దైవప్రవక్త (స) ముందుకు వెళ్లి పలకరించారు. ఆయన్ని చూస్తూనే దైవప్రవక్త (స) చిరు నవ్వును చిందిన్నా, “నువ్వు ఎందుకు వెనక ఉండిపోయావు?” అని అడిగారు. కానేపటిదాకా ఏం జవాబు చెప్పాలో కాబ్కు అర్థం కాలేదు. ఆయన చాలా మాటకారి. తలచుకుంటే క్షణాల్లో ఆయన ఒక కథ అల్లేసి ఎదుటివారిని మెప్పించ గలరు. కాని ఇప్పుడు పరిస్థితి వేరు. దైవప్రవక్త (స) ఆయన్ని యుద్ధానికి రాకపోవ టానికి కారణమేమి టని అడుగుతున్నారు. అందుకని ఆయన ఎంతో వినయంగా, నిజాయితీగా జవాబు చెప్పారు. “దైవప్రవక్త! నేను మదీనాలో ఉండిపోవటానికి కారణముంటూ ఏమీ లేదు. సైన్యంతోపాటు బయలుదేరటానికి ఆసమయంలో నేను అన్ని విధాలా ఆరోగ్యంగానే ఉన్నాను” అన్నారు. దానికి దైవప్రవక్త (స) బదులిస్తూ, “నువ్వు నిజం చెబుతున్నావు” అన్నారు. తర్వాత ఆయన్ని ఉడ్చేశించి, “అల్లాహ్ నీ వ్యవహారాన్ని తేల్చేదాకా చేచి ఉండు” అని చెప్పారు. మిగతా ఇద్దరు, హిలాల్ మరియు మురారాలు కూడా ఎటువంటి అబధపు సాకులు చెప్పకుండా నిజాయితీగా తమ తప్పును ఒప్పుకున్నారు. ఆ ముగ్గురుతో ఎటువంటి సంబంధాలు పెట్టుకోరాదని, సామాజికంగా వారిని బహిష్కరించాలని దైవప్రవక్త (స) ప్రజలకు ఆదేశించారు.

హిలాల్ మరియు మురారాలు తమ ఇండ్రుల్లోనే స్వీయ నిర్వంధానికి పూను కున్నారు. బయటికి వెళ్లకుండా తమల్ని తాము ఇండ్రుల్లోనే కట్టిపడేసు కున్నారు. కాని కాబ్ బాగా యువకులు. కాబట్టి రోజులాగే ఆయన మార్గుట్టుకి వెళ్లేవారు,

ముస్లిదుకు వెళ్తుండేవారు. దైవప్రవక్త (స)కు సలాం చేసేవారు. కాని ఆయన నుంచి ఎటువంటి సమాధానమూ లభించేది కాదు. కొంతకాలం తర్వాత ఆయన ఏకాంతాన్ని భరించలేకపోయారు. అందుకని తన బంధువు అబూ ఖతాదాను కలవటానికి బయలుదేరారు. ఖతాదా ఇంటి గోడ దూకి లోపలికి వెళ్లారు. ఖతాదాకు సలాం చేశారు. కాని ఆయన మాత్రం జవాబు చెప్పలేదు. దాంతో కాబీకు కోపమొచ్చింది. “అబూ ఖతాదా! దేవుడి మీద ప్రమాణం చేసి అడుగు తున్నాను, చెప్పు. దేవుళ్లి, దైవప్రవక్త (స)ను నేను ఎంతగానో అభిమాని స్తున్నానన్న సంగతి నీకు తెలియదా?” అని గట్టిగా అడిగారు. అబూ ఖతాదా మానంగా ఉన్నారు. కాబీ మళ్లీ మళ్లీ ఆయన్ని ప్రశ్నించారు. కాని ఎంత అడిగినా ఆయన జవాబు చెప్పలేదు. ఆఖరిసారి అడిగినప్పుడు “అల్లాహ్కు, ఆయన ప్రవక్తకే బాగా తెలుసు” అని చెప్పి ఊరుకున్నారు. ఆ సమాధానం వినగానే కాబీకు దుఃఖం ముంచుకొచ్చింది. కళ్ల వెంబడి అప్రథారలు ప్రవహించాయి.

వల విసిలన గస్సాన్ రాజు!

ఒక రోజు కాబీ బజారు గుండా నడుచుకుంటూ వెళ్లున్నారు. ఆయనకు ఒక క్రైస్తవుడు ఎదురై, పట్టువప్తంలో చుట్టబడి ఉన్న ఒక లేఖ అందించాడు. అందులో ఇలా రాసి ఉంది:

“మీ నాయకుడు మిమ్మల్ని నిర్మల్క్షం చేస్తున్నాడని మాకు తెలిసింది. మీరు మామూలు కుటుంబంలో పుట్టినవారు కాదు. మదీనాలో ఉండి మీరు బాధల్ని భరించటం మాకు అస్సలు నచ్చటం లేదు. మీరు మా దగ్గరికి రండి. ఇక్కడ మీకు ఏ లోటూ ఉండదు. దయచేసి మీకు సకల మర్యాదలు చేసుకునే సాభాగ్యాన్ని మీరు మాకు కలుగజేస్తారని ఆశిస్తున్నాం.”

ఆది చదివి కాబీ భోరున ఏష్టేశారు. ఉత్తరం చించి అవతల పారేశారు. మనస్సార్థిగా ఇస్లాం స్వీకరించిన వ్యక్తి ఆయన. ఇతర ఏ సంపద, ఏ గౌరవమూ ఆయన్ని ఈమాన్ భాగ్యం నుంచి వేరుచేయజాలదు.

కాబీ, ఆయనగారి ఇద్దరు మిత్రులు సమాజం నుంచి బహిష్కరించబడి అప్పటికి నలభై రోజులు అయ్యాయి. తర్వాత ఆ ముగ్గురు తమ భార్యలకు

కూడా దూరంగా ఉండాలని దైవప్రవక్త (స) తరఫు నుంచి మరో ఆదేశం వెలువడింది.

హిలాల్ భార్య దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి వెళ్లి, “దైవప్రవక్తా! హిలాల్ బొత్తిగా నిస్సహియులు. నేను ఆయన వెంట ఉండకపోతే ఆయన ఇంకా చాలా బాధపడతారు. కనుక ఆయనకు తోడుగా ఉండటానికి దయచేసి నన్ను అనుమతించండి” అని కోరింది. దైవప్రవక్త (స), “నువ్వు ఆయన బాగోగులు చూడవచ్చు. కాని ఆయన వెంట ఆయన భార్యగా మాత్రం ఉండకూడదు” అన్నారు. ఆ మాట విని నవ్వుతూ అమె, “మీరు ఆయనకు ఏకాంతం విధించినప్పటి నుంచి, తాను చేసిన తప్పుకు పశ్చాత్తాపంతో ఏడుస్తూ ఉండటంలోనే ఆయన కాలం గడచిపోతోంది దైవప్రవక్తా!” అని చెప్పి వెళ్లిపోయింది.

కాబీ, దైవప్రవక్త (స) దగ్గరికి వెళ్లి, “దైవప్రవక్తా! నేను నా భార్యకు విడాకులు ఇవ్వాలా?” అని అడిగారు. అందుకు దైవప్రవక్త (స), “నువ్వు అమెకు దూరంగా ఉండాలని మాత్రమే చెప్పాను” అని ముక్కసిరిగా సమాధానమిచ్చారు.

హిలాల్ భార్య తన భర్తకు తోడుగా ఉండటానికి దైవప్రవక్త (స) నుంచి అనుమతి తీసుకున్నారు. అది చూసి కాబీ బంధుమిత్రులు చాలా మంది, “నీ భార్యను కూడా దైవప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్లి అనుమతి తీసుకోమని చెప్పు” అని ఆయనకు సలహాలు ఇవ్వసాగారు. కాని అందుకు ఆయన నిరాకరించారు. “హిలాల్ ముసలివారు. అందుకని ఆయన దైవప్రవక్త (స) దగ్గర అనుమతి కోరారు. కాని నేను యువకుళ్లి. ఆ విధమైన అనుమతి అడగటానికి నా దగ్గర ఎలాంటి కారణమూ లేదు” అంటూ ఆయన వారి సలహాను తోసిపుచ్చారు.

యాభయవ రోజున దైవప్రవక్త (స) మీద అల్లాహ్ వాణి అవతరించింది. ఆ ముగ్గురి పశ్చాత్తాప భావాన్ని అల్లాహ్ స్వీకరించాడని ఆయన ఎంతో సంతోషంగా ప్రకటించారు. కొంత మంది ముస్లింలు ఆ శుభవార్త అందజేయటానికి కాబీ మిత్రుల దగ్గరికి పరుగెత్తుకుని వెళ్లారు. దైవప్రవక్త (స) దగ్గరి నుంచి వచ్చిన ఆ శుభవార్త విని కాబీ ఎంతగానో సంతోషించారు. ఒంటి మీదున్న చొక్కు తీసి ఆ శుభవార్త మోసుకొచ్చిన వానికి కానుకగా ఇచ్చారు. తర్వాత దైవప్రవక్త (స)ను కలవటానికి ముస్లిద్వైపు పరుగెత్తారు. దైవప్రవక్త (స) ఆయన్ని చూసి,

“సంతోషించు కాబీ! ఈ రోజు నీ జీవితంలో అత్యంత సంతోషదాయకమైన రోజు” అంటూ అభినందించారు. కానేపటికి హిలాల్, మురారాలు కూడా అక్కడికి చేరుకున్నారు. వారి గురించి అవతరించిన ఖుర్జున్ వాక్యాలు దైవప్రవక్త (స) వారికిచదివి వినిపించారు :

“ఇంకా వ్యవహారం వాయిదా వెయ్యబడిన ఆ ముగ్గురిని కూడా ఆయన క్షమించాడు. ఇంత పెద్ద వైశాల్యం కలిగి ఉండి కూడా, భూమి వారికి ఇరుకై పోయింది. వారి ప్రాణాలు కూడా వారికి భారమైపోయాయి. అల్లాహ్ నుండి తమను కాపాడుకోవటానికి స్వయంగా అల్లాహ్ కారుణ్యం తప్ప వేరే ఆత్మయం ఏది లేదని వారు తెలుసుకున్నారు. అప్పుడు అల్లాహ్, కనికరంతో వారి సైఫునకు మరలాడు, వారు ఆయన సైఫునకు మరలి వచ్చేటందుకు. నిశ్చయంగా ఆయన చాలా క్షమించేవాడూ, కరుణించే వాడూను.”

(దివ్యఖుర్జున్ 9 : 118)

విశ్వాసుల మాత్రై కపటుల నీలాపనిందలు

(ఖుర్జున్ 24 : 23)

శౌశీల్యవతులుగా ఉన్న, ఏ పాపం ఎరుగని విశ్వసించిన
స్త్రీలపై అపనింద
మోహేవారు ఇహపరాలలో
శపించబడ్డారు. వారి కోసం
చాలా పెద్ద శిక్ష ఉంది.

ప డమటి దిక్కున సూర్యుడు అస్తి మించాడు. ఎడారి మొత్తం, మెల్లగా రేచీకటి ఒడిలోకి జారుకుంటోంది. కానే పటికి ఆ ప్రదేశమంతా అంధకారం అలుముకుంది. చెవులు మూనుకు పోయినట్లు నిశ్చభ్జం!

ఒన్నా ముస్తలిక్తో యుద్ధం ముగిసిన తర్వాత జరిగిన సంఘటన ఇది. దైవప్రవక్త (స), ఆయన సహచరులు బనూ ముస్తలిక ప్రాంతం నుంచి మదీనాకు తిరుగు ప్రయాణమయ్యారు. సైన్యమంతా ఆ ఎడారి ప్రాంతాన్ని దాటుకొని ముందుకు వెళ్లిపోయింది. అందరికంటే వెనుక ఒక కావలివాడు సైన్యం వెళ్లిన దారిని పరిశీలిస్తూ, తాను కూర్చుని ఉన్న ఒంటెను ముందుకు ఉరికిస్తున్నాడు. ఆయన పేరు సఫవాన్ బిన్ ముత్తల్ (రజ). సులైమ్ తెగకు చెందినవారు. ముస్లింల వస్తువులు ఏవైనా దారిలో పడిపోతే వాటిని తీసుకు వచ్చే బాధ్యత ఆయనకు అప్పజెప్ప బడింది. సైన్యం నడిచిన దారిని పరిశీలించుకుంటూ వెనుక నుంచి వస్తున్నారాయన. సైన్యం చాలా దూరం వెళ్లి పోయింది. తిరిగి సైన్యంలో కలవటానికి ఆయన త్వరత్వరగా వెళ్లున్నారు. దార్లో ఆయనకు ఏదో వస్తువు నేల మీద పడివున్నట్లు కనిపించింది. పెంటనే ఆయన ఒంటెను అపటానికి ప్రయత్నిం

చారు. కాని వేగంలో ఉన్న ఆ ఒంటె కాస్త ముందుకు పోయిగాని ఆగలేదు. ఒంటె దిగి వెనక్కి వచ్చారాయన. చూస్తే ఎవరో మనిషి దుష్పటి కప్పుకొని పడుకొని ఉన్నట్లు కనిపించింది. అప్పటికి ఇంకా పొద్దుపోలేదు. చుట్టూ మసక చీకటి ఉంది. అయినా పరిసరాలు మాత్రం స్ఫ్రేంగానే కనిపిస్తున్నాయి. ఆ వ్యక్తి వైపు ఆయన బాగా పరిశిలనగా చూశారు. ఆమె దైవప్రవక్త (స) భార్య ఆయిషా (రజి. అన్వహో) అని అధం కాగానే వెనక్కి తిరిగి, ఎడారిలో ఈ వేళ ఒంటరిగా ఈమె ఇక్కడ ఎందుకు ఉన్నారు? అని ఆలోచనలో పడిపోయారు. అక్కడ జరిగిన అలికిడికి ఆయిషా (రజి.అన్వహో)కు మెలకువ వచ్చింది. ఆమె ఉలిక్కిపడి లేచారు. ఎవరో వ్యక్తి ముందు నిలుచుని ఉండటం చూసి మొహం మీద వట్టం కప్పు కున్నారు.

“ఓ గారవ నారీ! మీరు ఇక్కడేం చేస్తున్నారు?” అని అడిగారు సఫ్ఫువాన్. భయంతో వణకిపోతున్న ఆయిషా (రజి.అన్వహో) ఆయనకు సమాధానం కూడా చెప్పలేకపోయారు. సఫ్ఫువాన్ (రజి) ఒంటెను ఆమె ముందుకు తీసుకువచ్చి కూర్చోబెట్టారు. ఆమెను ఒంటె మీద కూర్చోముని చెప్పారు. తర్వాత ఒంటె కళ్ళం వట్టుకొని సైన్యం వెళ్లిన దారిలో నడవటం ప్రారంభించారు. ఆ చీకట్లో నడుచుకుంటూ వెళ్లినప్పుడు వారిరువురి మధ్య ఎలాంటి సంభాషణ జరగలేదు. మర్మాడు మధ్యాహ్ననికి వారు సైన్యం దగ్గరికి చేరుకోగలిగారు. ఆయిషా (రజి. అన్వహో) ఒంటె మీద కూర్చోని ఉండటం, ఆ ఒంటెను సఫ్ఫువాన్ తోలుకొని రావటం చూసి దైవప్రవక్త (స) ఆశ్చర్యపోయారు. “ఎం జిరిగింది? నువ్వు ఎలా వెనక బడ్డావు? అని దైవప్రవక్త (స) ఆమెను అడిగారు.

అప్పుడు ఆయిషా (రజి.అన్వహో) ఇలా వివరించారు!

“నిన్న రాత్రి మీరు విడిది నుంచి బయలుదేరినప్పుడు నేను కాలకృత్యాల కోసం వెళ్లి ఉన్నాను. తిరిగి వచ్చినప్పుడు నా హారం ఎక్కడో పడిపోయింది. మళ్ళీ నేను హారం వెతుక్కోవటానికి వెళ్లాను. నేను తిరిగొచ్చేసరికల్లా మీరంతా వెళ్లి పోయారు. నేను ఎన్నో సార్లు కేకవేశాను. కాని ఎవరూ నా కేకలు వినిపించుకోలేదు. అక్కడే ఉండిపోవటం మంచిదనుకున్నాను. నేను లేకపోవటం చూసి మీరు నన్ను వెతుక్కుంటూ తిరిగి అక్కడికి వస్తారని నేను భావించాను. నా దుష్పటిని నిండుగా కప్పుకొని ఆ ఇసుక మీదే మేను వాల్శాను. కాసేపటికి నాకు నిద్రపట్టింది. తిరిగి నేను కట్టు తెరిచి చూసినప్పుడు సఫ్ఫువాన్ నా ముందు కనిపించారు. ఆయనే

దయతో నన్ను ఇక్కడికి తీసుకువచ్చారు. సఫ్ఫువాన్కు మంచి బహుమానం ఇవ్వాలి.”

దైవప్రవక్త (స) ఆమెను కొంచెం కూడా అనుమానించలేదు. అసలు ఆయన ఎందుకు అనుమానిస్తారు? ఆమె ఎవరు? అబూ బ్రక్ (రజి) కుమార్తె. ఎంతో పరువు ప్రతిష్టలు గల కుటుంబం ఆయనది. ఆమె పవిత్రతను, నైతికతను అనుమానించటానికి అస్పులు వీలులేదు. అదీగాక ఆమె దైవప్రవక్త (స) సహధర్మచారిణి. ఒక అపవిత్ర ప్రైతో తన ప్రవక్త కాపురం చేయటానికి దేవుడు అసలు అవకాశం కల్పించడు. దైవప్రవక్త (స) ఆమెను అనుమానించలేదు. పైగా తన ప్రియ సతీమణికి కలిగిన అసాకర్యానికి ఆయన ఎంతగానో చింతించారు. సైన్యాన్ని తొందరగా ఇండ్లు చేర్చాలన్న తొందరో ఆయన ఆమె బాగోగుల్ని మరచి పోయారు.

సీచ్మైన సీలాపనిందలు

కొందరు చాలా విచిత్రమైన మనస్తత్వం కలిగివుంటారు. పొద్దస్తమానం ఇతరుల తప్పులెన్నుతూ, ఉబుసుపోక కబుర్లు చెప్పుకుంటూ కూర్చుంటారు. ఇతరుల మసను నోప్పించటంలో వారి నాలుకలు చురకత్తుల్లా పనిచేస్తాయి. దైవప్రవక్త (స) కాలంలో మదీనాలోనూ ఇటువంటి అనుమానాల అయ్యలు కొందరు ఉండేవారు. ఆయిషా (రజి.అన్వహో)కు - ఆ యువకునికి మధ్య ఏదో అక్రమం జరిగివుంటుందని వారు అనుమానం లేవదీశారు. ఆ యువకునికి మంచి బహుమానం ఇవ్వాలన్న ఆయిషా (రజి.అన్వహో) ప్రతిపాదనను వారు తమ అపనిందకు ఆధారంగా చూపేటారు. దైవప్రవక్త (స) అంటే గిట్టనివారికి ఈ సంఘటన అందివచ్చిన అవకాశం ఆయింది. దైవప్రవక్త కుటుంబ మర్యాదల్ని కాలరాయాలని కాచుకొని వున్నవారికి ఈ సంఘటన ఒక వరమయింది. దైవప్రవక్త (స)ను ఆయన అనుయాయులందరి ముందు తల వంచుకునేలా చేయాలని దుర్మార్గులు పథకం రచించారు.

విశ్వాసుల మాత, దైవప్రవక్త సతీమణి ఆయిషా (రజి.అన్వహో)పై మోపబడిన ఇటువంటి సీచ్మైన అపనిందలకు బాగా ప్రచారం కల్పించిన వ్యక్తి ఉచ్చై కుమారుడు అబ్బుల్లాహో. ఇతను ముందు నుంచే కపటుల నాయకునిగా వ్యవహరిస్తూ వచ్చాడు. సాచిత్త కుమారుడు హస్సాన్, అసాసా కుమారుడు మిస్తహో

లాంటి కొంతమంది ముస్లింలు కూడా అమాయకంగా ఆ కపటనాయకుని వలలో చిక్కుకున్నారు. మదీనాలో ఈ దుష్టుచారం విపరీతంగా వ్యాపిస్తూ పొసాగింది. ఆ ఇరువురు సౌశీల్యవంతుల మధ్య అనైతిక సంబంధాన్ని తాము కళ్లారా చూసినట్టే జనం చెప్పుకోసారు. అయితే, ప్రజల ఈ అనుచిత వ్యాఖ్యలు ఇంకా ఆయిపా (రజి.అన్హో) చెవులకు సొకలేదు. అమె దైవభక్తి, ధర్మపరాయణ తల గురించి తెలిసిన ప్రజలు ఆ సౌశీల్యవతి ముందు ఈ అనుచిత వ్యాఖ్యల గురించి ప్రస్తావించేందుకు కూడా ధైర్యం చేయలేకపోయారు. చాపక్రింద నీరులా వ్యాపిస్తూ పోతున్న ఈ దుష్టుచారం గురించి దైవప్రవక్త (స)కు కూడా ఏమీ తెలియకపోవటం విశేషం.

నిరాదరణకు గుర్తైన భార్య

ఆ కాలంలోనే ఆయిపా (రజి.అన్హో) జబ్బు పడ్డారు. తీవ్రమైన జ్వరం కారణంగా కొన్ని రోజులు ఆమె మంచంలో పడ్డారు. ఇంట్లో ఆమె బాగోగులు చూసేవారు, ఆమెకు ధైర్యం చేపేవారూ అందరూ ఉన్నారు. కాని ఆమె అస్వస్థత తగ్గే సూచనలు మాత్రం కనిపించలేదు. అందుకు ఇదీ ఒక కారణం; అంతకు ముందు ఆమె ఎప్పుడు జబ్బుపడినా దైవప్రవక్త (స) ఆమె ప్రకృత కూర్చొని ఆమెకు ధైర్యం చేఱుతుండేవారు. కాని ప్రస్తుతం దైవప్రవక్త (స) ధర్మకార్యాల్లో ఎక్కువగా నిమగ్నులై వుండటం వల్ల ఆమె బాగోగుల్ని అంత బాగా పట్టించుకోలేకపోయారు. దాంతో ఆవిడ మనస్తానికి గురయ్యారు. తన అసంతృప్తిని పరోక్షంగా వెలిబుచ్చుతూ, పుట్టింటికి వెళ్ళిందుకు తనకు అనుమతి ఇవ్వమని ఆవిడ దైవప్రవక్త (స)ను కోరారు. బహుళా అనారోగ్య స్థితిలో ఆమెకు తల్లిదండ్రుల అవసరం ఉండేమో అని భావించి దైవప్రవక్త (స) కూడా అడిగిన వెంటనే అనుమతి ఇచ్చేశారు. అదీ ఆమెకు నచ్చలేదు. ఆమె మరింత అసంతృప్తికి లోనయ్యారు. తను ఆయనకు దూరంగా ఉంటే, అప్పుడైనా ఆయనకు తన ఆరోగ్యం గురించి అలోచన వస్తుందని భావించి ఆమె పుట్టింటికి వెళ్లిపోయారు. తన తల్లిదండ్రుల వద్ద మొత్తం ఇరవై రోజులు ఉన్నారు. ధైవకృపతో ఆ కాలంలో అనారోగ్యం నుంచి ఆవిడ హర్షిగా కోలుకున్నారు.

పణికించిన వార్త

బకరోజు ఆయిపా (రజి.అన్హో) సరుకులు కొనటానికి అంగడికి వెళ్లారు.

ఆమె వెంట మిస్త్రో తల్లి కూడా ఉన్నారు. మిస్త్రో నికార్యయిన ముస్లిం అయినప్పటికీ ఆయిపా (రజి.అన్హో) విషయంలో మాత్రం ఆయన విశ్వాసం ఆయన్ని కపటులతో వంతపాడకుండా ఆపలేకపోయింది. ఆయన తల్లి ఆయిపా (రజి.అన్హో)కు తోడుగా అంగడిలో నడుస్తూ ఉండగా ఆమె తోడుకున్ని వున్న పాడువాటి బట్టలు ఆమె కాళ్లల్లో ఇరుక్కున్నాయి. క్రిందికి తూలిపోతూ ఆమె, “మా మిస్త్రో నాశనం గాను!” అన్నారు. అది విని ఆయిపా (రజి.అన్హో) నిర్ఘంత పోయారు. తల్లి తన సాంత కుమారుష్టే శపిస్తుండటం ఆమెకు విస్మయం కలిగించింది. “బద్ర యుద్ధంలో ఇస్లాం కోసం వీరోచితంగా పోరాడిన యోధుడు మీ అబ్బాయి. ఆయన్ని గురించి ఎందుకు అలా అంటారు?” అని మామూలుగానే అడిగారు ఆయిపా (రజి.అన్హో). “సీకు తెలియదా అమ్మా?” అని అమాయకంగా అడిగింది ఆ తల్లి. మదీనా నగరంలో ఆయిపా (రజి) గురించి చెప్పుకుంటున్న విషయాలన్నీ ఆవిడ ముందు ఏకరువుపెట్టింది. ఆ అపనిందల గురించి వినగానే ఆయిపా (రజి)కు గుండె ఆగినంత పనయింది. వెంటనే ఆక్కణ్ణుంచి ఇంటికి పరుగెత్తా రామె. ఇంటికి చేరుకోగానే తల్లిదండ్రుల ముందు భోరున ఏచ్చేశారు. “అల్లాహ్ మిమ్ముల్చీ క్కమించుగాక! ఇనం నా మీద ఇంత పెద్ద అభాండాలు వేస్తుంటే, నాకు ఒక్క మాటలునా చెప్పుకుండా దాస్తారా?” అని తల్లిని ప్రశ్నించారు. అందుకు ఆవిడ గారి తల్లి, “అమ్మాయా! ఈ పుకార్లను నువ్వు అస్తులు పట్టించుకోవద్దు. నువ్వు ఒక అందమైన మహిళవి. నీ ఆయన నిన్ను అమితంగా ప్రేమిస్తారు. అయితే ఆయనకు ఇతర భార్యలు కూడా ఉన్నారు. అలాంటప్పుడు వారు నీ గురించి ఉఱుసుపోక మాటలు మాట్లాడుకోవటం సహజమే” అంటూ తన కూతురికి నచ్చజెప్పటానికి ప్రయత్నించారు.

ప్రవక్త (స)కూ తెలిసింది

సుమారు వెల రోజుల వరకు మదీనా ప్రజలు ఈ దుష్టవదంతి గురించి చిలివలు పలవలుగా చెప్పుకుంటూ ఉన్నారు. మనల్ని ఎవరైనా దూరం నుంచి అదేపనిగా చూస్తూ మాట్లాడుకుంటున్నారు, కాని మనం ఆక్కడకు చేరుకోగానే ఒక్కసారిగా వారు ఆ సంభాషణ ఆపేస్తారనుకోండి; అప్పుడు మనకు ఎలా అనిపిస్తుంది? మన గురించి వాళ్లు ఏం చెప్పుకుంటున్నారో ఆ తెలుసుకోవాలనే ఆత్మత మనలో కలగటం సహజమే కదా! ధైవప్రవక్త (స) పట్ల కూడా మదీనాలో అలాగే జరిగింది.

దైవప్రవక్త (స) చాలా తెలివైనవారు. ప్రతి విషయాన్ని ఆయన చాలా సునిశితంగా పరిశీలిస్తారు. తన చుట్టూ ఏదో సమస్య పరిభ్రమిస్తున్న సంగతి ఆయనకు అర్థమయింది. ఆ తర్వాత సహజంగానే ఆయనలో కొద్దిగా అండోళన మొదలయింది. వెంటనే ఆయన తనకు బాగా నమ్మకస్తులైన సహచరులను, దగ్గరి బంధువులను పిలిచి విషయం ఏమిటని అడిగారు. తర్వాత ఆయన, తన మరో భార్య, జహాం కుమార్తె జైనబ్ దగ్గరకు వెళ్లారు. దైవప్రవక్త (స) పట్ల ప్రేమ విషయంలో జైనబ్కు - ఆయిషాకు మధ్య ఎప్పుడూ పోటీ ఉండేది. మదీనా ప్రజలు ఇంత రహస్యంగా ఏం మాట్లాడుకుంటున్నారో నీకేముయినా తెలుసా? అని అడిగారు. తాను ఆ నోటి, ఈ నోటి విన్న ఒకటి అరా మాటలు జైనబ్ (రజి. అన్హో) దైవప్రవక్త (స)తో చెప్పారు. సాధారణంగా ఇటువంటి పరిస్థితుల్లో ఏ శ్రీ అయినా తన సవతి గురించి ఒకటికి నాలుగు అబద్ధాలు జోడించి చెబుతుంది. కాని జైనబ్ (రజి. అన్హో) మాత్రం ఆయిషా (రజి)కు వ్యతిరేకంగా పల్లెత్తు మాట అనలేదు. పైగా ఆమె మంచితనాన్ని మెచ్చుకుంటూ మాట్లాడారు. “ఇటువంటి అభాండాల నుంచి నేను నా చెప్పల్సి, దృష్టిని కాపాడుకుంటాను. ఆయిషా (రజి. అన్హో) గురించి నాకు బాగా తెలుసు. తను చాలా మంచి అమ్మాయి. అల్లాహో ఉన్నాడన్న మాట ఎంత సత్యమో నేను చెబుతున్న ఈ మాట కూడా అంతే సత్యం” అన్నారామె.

తర్వాత దైవప్రవక్త (స) తన బాబాయి కుమారుడు అలీ (రజి)ని సంప్రతిం చారు. “ఆయిషా గారి పనిమనిషి బుర్రెరా. ఆమెను అడిగితే బాగుంటుంది కదా!” అని ఆయన సూచించారు. ఈ దుప్పుచారం గురించి నీకు ఏమి తెలుసి దైవప్రవక్త (స) బుర్రెరాను ప్రశ్నించారు. అందుకు సమాధానమిస్తూ, “నాకు తెలిసినంత మటుకు ఆయిషాగాపలో అనుమానించదగిన విషయం ఏదీ లేదండి. అప్పుడప్పుడూ ఆమె హిండిని నానబెట్టారు. తర్వాత ఆ సంగతి మరిచిపోయి ఆద మరచి నిద్రపోతారు. దాంతో కోఱ్లు మొదలైనవి వచ్చి ఆ హిండి మొత్తం ఆరగించి వెళ్లపోతాయి. అంతకు మించిన నిర్లక్షణం ఏదీ నేను ఆమెలో చూడలేదు” అని చెప్పింది బుర్రెరా.

ప్రజలకు ప్రబోధనం

చాలా రోజులు గడిచిపోయాయి. దైవప్రవక్త (స) ఆయిషా (రజి. అన్హో)ను కలవలేదు. ఆయితే లోకం ముందు నిజాన్ని నిరూపించటానికి జిభ్రయాల్ దూత

అల్లాహో సందేశం తీసుకొని రావాలని ఆయన ఆత్మతతో ఎదురు చూస్తున్నారు. ఒకరోజు ఆయన మస్సిదుకు వెళ్లి ప్రజలందరిని సమావేశపరిచారు. వారి మీద ఆగ్రహం వ్యక్తం చేశారు. “ప్రజలారా! మీలో కొందరు నా కుటుంబం గురించి అనస్యాలను వ్యాపించజేసి నన్ను బాధపెడుతున్నారు. అనటు ఇలా ఎందుకు జరుగుతోంది? నా కుటుంబంలో మంచి తప్పితే మరేమీ నాకు తెలియదు. అల్లాహో ఉనికి ఎంత సత్యమో నేను చెబుతున్న మాటలు కూడా అంతే సత్యం. మీరు ఆరోపిస్తున్న వ్యక్తి గురించి అనుమానాలు పెట్టుకోవటానికి కూడా నా దగ్గర ఎటువంటి ఆధారం లేదు. నేను ఇంట్లో ఉన్నప్పుడు తప్ప ఇంకెన్నడూ అతను నా ఇంటి గడప కూడా తొక్కులేదు” అన్నారు.

ముఖాముఖీ

దైవప్రవక్త (స) మస్సిద్ నుండి బయలుదేరి ఆయిషా (రజి. అన్హో) వద్దకు వెళ్లారు. అప్పటిక ఆమె ఇంకా తన పుట్టింట్లోనే ఉన్నారు. దైవప్రవక్త (స) ఆక్కటికి చేరుకున్నప్పుడు ఆమె తన తల్లిదండ్రుల ముందు ఏడుస్తూ కూర్చున్నారు. ఆక్కడ మరో ఆన్సార్ మహిళ కూడా ఉంది. దైవప్రవక్త (స) వారందరికి సలాం చేశారు. ఆయిషా (రజి)ను ఉద్దేశించి, “ఆయిషా! ప్రజలు నీ గురించి ఏం అనుకుంటున్నారో నువ్వు విని ఉంటావు. సువ్వు ఏ తప్పు ఎరుగిని దానివయితే, అల్లాహో స్వయంగా నీ నిర్దోషిత్వాన్ని లోకం ముందు చాటిచెబుతోడు. నాకు ఆ నమ్మకం ఉంది. ఒకవేళ నువ్వు ఏదయినా తప్పు చేసివున్నట్లయితే పశ్చాత్తాపవడు, క్షమాభిక్ష కోసం అల్లాహోను వేడుకో” అన్నారు. దైవప్రవక్త (స)కు సమాధానం చెబుతారేమోనని తన తండ్రి వంక తీక్ష్ణంగా చూశారు ఆయిషా (రజి. అన్హో). కాని ఆయన దైవప్రవక్త (స)కు ఏమీ బదులివ్వాలేదు. పైగా తన కూతురితోనే, “అమ్మాయే! ఏం మాట్లాడాలో నాకేమీ పాలుపోవటం లేదు” అన్నారు. కండి పోయిన ముఖంతో ఆమె తల్లి వంక చూశారు. దైవప్రవక్త (స)తో ఏం మాట్లాడాలో ఆమె తల్లికి కూడా అర్థం కాలేదు. అప్పుడు స్వయంగా ఆయిషా (రజి. అన్హో)నే వారందరికి చాలా గట్టిగా జవాబు చెప్పారు. “మీరందరూ నా గురించి ఏదో విని నమ్మేశారు. ఇప్పుడు నేను, ‘నాకేమీ తెలియదు, నేను నిర్దోషిని’ అంటే మీకు నా మీద నమ్మకం కలగదు. చేయని తప్పుని చేశానని నేను ఒప్పుకుంటే ఆ అబద్ధాన్ని మీరు నమ్మేస్తారు. ఏమైనా, నేను ఏ తప్పు చేయలేదన్న సంగతి అల్లాహోకు బాగా తెలుసు” అన్నారు. ఈ సందర్భంగా ఆమె యాఖూబ్ ప్రవక్త పేరు గుర్తుతెచ్చుకోవటానికి

ప్రయత్నించారు. కాని ఆ నిస్మహస్తితిలో ఆమెకు అయన పేరు గుర్తుకురాలేదు. “ఈ దుష్పరిణామాన్ని నేను అత్యుత్తమ సహనంతో ఎదుర్కొంటాను” అని యూనుఫ్ ప్రవక్త తండ్రి చెప్పిన మాటలే నేను చెబుతున్నాను” అని మాత్రం అనగలిగారు. అల్లాహ్ తనకు న్యాయం చేస్తాడని ఆమె గట్టిగా నమ్మారు. అయితే తన సౌశీల్యతను రుజువు చేస్తూ దైవసందేశం అంత త్వరగా అవతరిస్తుందనీ, ప్రశ్నయదినం వరకూ తనకు సంబంధించిన వాక్యాలు ప్రజల చేత పరించబడతా యని ఆమె అస్సలు ఉపాంచలేదు. ఏదో ఒక కల ద్వారా అల్లాహ్ దైవప్రవక్త (స)కు నిజం తెలియపరుస్తాడని ఆవిడ భావించారు.

అనుకోకుండా ఒక్కసారిగా దైవప్రవక్త (స)ను ఒక విచిత్రమైన పరిస్థితి ఆవహించింది. దాని తాలూకు అనవాట్లు ఆయన ముఖారవిందంపై స్పష్టంగా కనిపించాయి. ఆ హారాత్పరిణామానికి అక్కడున్న వారంతా చాలా ఆందోళన పడ్డారు. ఆయన ముఖం నిండా చెమటలు పట్టాయి. మెల్లగా మగతలోకి జారు కున్నారాయన. కుటుంబ సభ్యులు ఆయన్ని చుట్టుముట్టారు. ఆయన తల క్రింద ఒక దిండు ఉంచారు. ఉపాంచి బిగబట్టి అందరూ మౌనంగా కూర్చొని ఉన్నారు. అయిచో (రజి) నిర్భయంగా ఉన్నారు. కాని ఆమె తల్లిదండ్రులు ఆందోళనతో పణకిపోసాగారు. కాసేపటికి దైవప్రవక్త (స) మగత నుంచి తేరుకున్నారు. ఆయన ముఖారవిందం ఆనందంతో కళకళలాడుతూ ఉంది. ఆయన నోటి నుంచి వెలువడిన మొట్టమొదటటి మాటలు: “శుభాకాంక్షలు ఆయిషా! అల్లాహ్ నీ నిర్దేషిత్వానికి సంబంధించి రుజువు పంపించాడు.”

తర్వాత ఆయన ఈ క్రింది ఖుర్జన్ వాక్యాలు చదివి వినిపించారు:

“ఈ పెద్ద ఆపనిందను కల్పించి తెచ్చినది కూడా మీలోని ఒక వర్ధమే. మీరు దీనిని మీ పాలిటి కీడుగా భావించకండి. పైగా ఇది మీ కొరకు మేలైనదే. కాకపోతే (ఈ వ్యవహారంలో), వారిలో ప్రతి ఒక్కరికీ వారు సంపాదించిన దాన్యిబట్టి పాపం లభిస్తుంది. మరి వారిలో చాలా పెద్ద పాత్రను పోషించిన వాడికి మాత్రం మహా శిక్ష పడుతుంది. దాన్యి గురించి వినగానే విశ్వాసులైన స్త్రీ పురుషులు తమ వారి పట్ల మంచి తలంపుతే, “ఇది పచ్చి అభాండం” అని ఎందు కనలేదు? దీనిపై వారు నలుగురు సాక్షుల్ని ఎందుకు తీసుకురాలేదు? సాక్షుల్ని తీసుకురానం

దున ఈ నీలాపనిందను మోపినవారు అల్లాహ్ సన్నిధిలో అబద్ధాల కోరులయ్యారు.

జహాపరలోకాలలో మీపై అల్లాహ్ అనుగ్రహం, ఆయన దయ గనక ఊండక పోతే ఏ మాటల్లోనయితే మీరు పడి పోయారో, దానికి పర్యవసానంగా, ఓ పెద్ద శిక్ష మిమ్మల్ని చుట్టుకునేడే! (ఎందుకంటే) అప్పుడు మీరు ఆ విషయాన్ని ఆ నోటా ఈ నోటా అందుకుని (వ్యాపింపజేశారు.) మీకు ఏ మాత్రం తెలియని విషయాన్ని మీ నోటితో పేలటం మొదలెట్టారు. మీరు దాన్యి చిన్న విషయంగా భావించారు. కాని అల్లాహ్ దృష్టిలో మాత్రం అది చాలా పెద్ద విషయం.

అనసు మీరు ఆ మాట వినగానే, “జలాంటి మాట చెప్పటం మనకు ఎంత మాత్రం తగదు. ఓ అల్లాహ్ నీవు పరమ పవిత్రుడవు. ఇది మాత్రం పెద్ద అభాండమే” అని ఎందుకు అనలేదు? మీరు నిజమైన విశ్వాసులే అయితే జక మీదట ఎన్నడూ జలాంటి చెప్పకు పాల్గుదరాదని అల్లాహ్ మీకు బోధపరు స్తున్నాడు. అల్లాహ్ మీకు తన ఆయతులను విశదపరుస్తున్నాడు. అల్లాహ్ అన్ని తెలిసినవాడు, వివేకవంతుడు. ముస్లింలలో అశ్శీలత వ్యాపించాలని కోరుకునే వారికి ప్రపంచంలోనూ, పరలోకంలోనూ వ్యధాభరితమైన యాతన ఉంది. అల్లాహ్ కు అంతా తెలుసు. కాని మీకు తెలియదు. అల్లాహ్ దయాను గ్రహలే గనక మీపై లేకపోయనట్లయితే (మీ నిర్యాకానికి గాను జపుతీకే శిక్ష అవతరించేది). అల్లాహ్ ప్రేమమయుడు, కనికరం కలవాడు (కాబట్టి సరిపోయింది).

ఓ విశ్వాసులారా! పైతాను అడుగు జాడల్లో నడవకండి. పైతాను అడుగు జాడలలో నడిచే వారికి వాడు అశ్శీలతను, చెడు పనులను గురించి మాత్రమే ఆదేశిస్తాడు. అల్లాహ్ చలువ, ఆయన దాక్షిణ్యం గనక మీపై లేకపోతే మీలో ఎవడూ, ఎన్నటికీ పరిశుద్ధుడు అయ్యేవాడు కాడు. అయితే అల్లాహ్ తాను కోరిన వారిని పరిశుద్ధులుగా చేస్తాడు. అల్లాహ్ అంతా వినేవాడు, అన్ని తెలిసినవాడు.”

(ఖుర్జన్ 24 : 11-21)

ఈ వాక్యాలు వినగానే అందరి హృదయాల్లోనూ ప్రశాంతత నెలకోరది.

ఆయషా (రజి) తల్లి సంతోషం పట్టలేక తన కుమారైతో, “లే, లేచి దైవప్రవక్తకు కృతజ్ఞతలు తెలుపుకో” అని అంది. కానీ ఈ సంఘటన వల్ల బాగా మనస్తాపానికి గురైన ఆయషా (రజి.అన్హ), “నేను కృతజ్ఞతలు తెలుపుకో వలసినది ఆయనకో లేక మీ ఇధరికో (తల్లిదండ్రులకు) కాదు. నా నిర్దోషిత్వాన్ని రుజువుచేసిన మహాన్నతుడైన అల్లాహోకు ముందుగా నేను కృతజ్ఞతలు తెలుపుకుంటాను” అన్నారు.

ర్హించవలసిన పారాలు

- పాగ క్రింద మంట ఉంటుందని సాధారణంగా జనం అనుమానిస్తూ ఉంటారు. ఆయతే అల్లాహో దృష్టిలో అనుమానం కూడా ఒక అప్రాధమే! చెదు మాటలు వినటం, అహాలోచితంగా వాటిని ఇతరుల ముందు చెప్పకుంటూ తిరగటుం క్రమించరాని నేరం. అందుకు ఇహాలోకంలోనూ, పరలోకంలోనూ తీవ్రమైన శిక్ష ఉంటుంది. నిందలు, నిష్ఫారాలు సభ్య సమాజంలో చెడుల్ని పెంచి పోవిస్తాయి. కనుక ఇస్లాం వాటిని “ఫిల్మ” (ఉపద్రవం) గా పరిగణిస్తుంది. ఒక్కవేళ ఎక్కడైనా వ్యభిచారం నిజంగా జరిగివున్న కూడా, దాన్ని నిరూపించటానికి నలుగురు ప్రత్యక్ష సాక్షులు అవసరమని దివ్యఖ్రాంతిను చట్టం దిమూండు చేస్తుంది. ఒక్కవేళ ఆ వ్యభిచారం గురించి సాక్ష్యం చెప్పటానికి ముగ్గురు ముందుకు వచ్చినా సరే వారి సాక్ష్యం చెల్లనేరదు. పైగా ఖర్జన పెట్టిన “నలుగురి” నియ మాన్మి ఉల్లంఘించి సౌకీల్యవతులైన అమాయక ప్రీలపై అవసిందలు మోపటానికి సిద్ధమైనందుకు ప్రజలందరి సమక్కంలో వారికి కొరడా దెబ్బల శిక్ష విధించటం జరుగుతుంది. నూర్ (24వ) సూరాలో ఈ విషయం కూలంకషంగా చర్చించబడింది.
- కైనావ్ (రజి.అన్హ) ఆయషా (రజి.అన్హ)కు సవతి. ఆయస్ప్రాటీక్ అమె ఆయషా(రజి)నుగురించి చెడుగా పర్మెట్టు మాట అనలేదు. పైగా ఆవిడ మంచితనం గురించి చెప్పుకొచ్చారు.

- చెదు వదంతులు వ్యాపింపజేయటం గురించి ప్రజలను దైవప్రవక్త (స) బహిరంగంగా ప్రశ్నించారు.
- తన మీద మోపబడిన నీలాపనిందల గురించి వివి ఆయషా (రజి. అన్హ) నిలువెల్ల వళకిపోయారు. బాధపడ్డారు. భోరున విలపించారు. ఆయస్ప్రాటీక్ ఈ ఉపద్రవాన్ని సహనంతో, ఉత్తమోత్తమమైన రితిలో భరించారు. సమాజంలో అవ్యాయంగా ఆవసిందలను ఎదుర్కొనే ప్రతి ఒక్కరికీ అమె విధానం ఆదర్శచీయం. ఇతరుల కోసం గొతులు తవ్వేవారే తాము తవ్వుకున్న గోతుల్లో పడిపోతారు. అల్లాహో వ్యాయం శీలవంతుల పక్కనే ఉంటుంది. వారిపై అభాండాలు మోపినపారే చివరికి కష్టాల పాలవుతారు.

మస్తిష్క జిరార్ - కపటుల మస్తిష్క

(కపటులలో)

మరికొంతమంది కూడా ఉన్నారు - కీడు కలిగించే, అవిక్యాసంతో కూడిన మాటలు చెప్పుకునే ఉద్దేశంతో, విక్యాసుల మధ్య చీలికను తెచ్చే లక్ష్యంతో, అంతకు మనుపు అల్లాహ్నాను, అయిన ప్రవక్తను వ్యతిరేకించిన

ప్రక్కికి ఆసరా ఇచ్చే ఆలోఛనలో వారు ఒక మస్తిష్కను నిర్మించారు. (ఈ కట్టడాన్ని నిర్మించటంలో) తమ ఉద్దేశం మేలు చేయటం తప్ప మరొకబీ కాదని వారు ప్రమాణాలు చేస్తారు. వారు అబ్బాలకోరులన్న విషయానికి అల్లాహ్మాయే సాక్షి.

(ఖుర్జన్ 9: 107)

బ క రోజు అర్ధరాత్రి. కొందరు వ్యక్తులు ఒకానోక ఇంట్లో రహస్యంగా గుమిగూడి సమావేశం నిర్వహించు కుంటున్నారు. వారిలో ఖుషైయిర్ కుమారుడు ముతుతిట్ మాట్లాడుతూ, “ముస్లింలలో బనూ అమ్మ తెగవారికి లభిస్తున్న గౌరవాన్ని చూస్తే నాకు ఒట్లు మండిపోతోంది. తమ ప్రాంతం ఖుబాలో ఒక మస్తిష్కను నిర్మించు కున్నందుకే వారికి ఆ గౌరవం, ఆ అదరణలు లభిస్తున్నాయి. వారు మాకంటే ఏ విషయంలో గొప్ప? మనం కూడా వారి వంశానికి చెందిన వాళ్ళ మేగా?” అన్నాడు. అతని మాటలు విన్న మిగతా వాళ్ళందరిలోనూ అనూయాగ్ని రగులుకుంది. హతీ కుమారుడు సాలబా వారిని ఇంకా రెచ్చగొదుతూ, “అప్పును, వారికి లభిస్తున్న గౌరవాదరణలు చూస్తే నాకూడా చాలా కోపం వస్తోంది. ఇంకో విషయం ఏమిటంటే, ఇస్లాం మతం రోజు రోజుకూ బలం పుంజు కుంటోంది. ఒక తిరుగులేని శక్తిగా ఎదిగి పోతోంది. చిలాల్ను చూడండి. ఒకప్పుడు అతనో నీగ్రో బానిస. అతను నమాజు కోసం పిలుపునిస్తే, ముస్లింలు నమాజు కోసం గుంపులు గుంపులుగా పోగుతారు. మస్తిష్క నమాజ్ చేసేవారితో నిండి పోతుంది. అపలు ఇలా కలిసి నమాజ్ చేయటం వల్లనే వారి మధ్య సంబం

ధాలు పటిష్ఠం అవుతున్నాయేమో అనిపిస్తుంది నాకు” అన్నాడు. అంతలో ఆమిర్ కుమారుడు వదీలు కల్పించుకొని, “ఇక మాటల వల్ల లాభం లేదు. మనం ఏదో ఒకటి చేయాలి. నా దగ్గర ఒక ఉపాయం ఉంది. నజ్హాన్ ప్రాంతపు క్రైస్తవ మత గురువు అబూ ఆమిర్ దగ్గర్యుంచి నాకు ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. ముస్లింల ఇక్కణ్ణను విడగొట్టటానికి లభించే ఏ అవకాశాన్ని చేజార నివ్వప్పదని అతను ఆ ఉత్తరంలో మనకు రాశాడు. అటు క్రైస్తవులు కూడా ముస్లింలపై మూకుమృషిగా దాడి చేయటానికి పారుగు దేశాల వారందరి నుంచి సైనిక సహకారాన్ని కూడగడు తున్నారు” అని చెప్పుకొచ్చాడు.

అబూ ఆమిర్ ఒక క్రైస్తవ సన్యాసి. అతను ఇస్లాంను తిరస్కరించాడు. అంతటితో ఆగలేదు. దైవప్రవక్త (స)కు ప్రాణ శత్రువుగా మారాడు. ఇతని సారధ్యంలో ఇస్లాంకు వ్యతిరేకంగా ఒక తీవ్రమైన ఉద్యమం నడిచింది. ఆ తర్వాత అతను అరేబియా దేశం నుంచి పారిపోయాడు. కాన్సైంటినోపుల్ రాజు ఆశ్రయంలో తలదాచుకున్నాడు. అక్కణ్ణంచి క్రైస్తవ మతావలంబీకుల్లో తనకు గల పరపతిని చూపించి జైజాంటిన్ చక్రవర్తి హారుక్యులన్ నుంచి కూడా సైనిక సహాయం పొందటానికి అతను కృష్ణి చేశాడు. అంతేకాదు, మదీనా నగర సానికు లైన కపటులతో రహస్యంగా రాయబారాలు నడిపాడు. దైవప్రవక్త (స)ను, ముస్లింలను ఓటమి పాలుచేయటానికి దేశాంతరం నుంచే కుట్టలు మొదలు పెట్టాడు.

పారిని పథకం!

రహస్య సమావేశంలో వదీలు తన సహచరులతో మాట్లాడుతూ, “యుద్ధం చేసి ముహముద్దీను మనం ఓడించలేము. దానికి బదులు మనం ఎక్కుడైనా కొంత ఘ్రణలం తీసుకుండాం. అక్కడ ఒక కొత్త మస్తిష్కు నిర్మించ్చాం. అది రాత్రి వేళల్లో మన సమావేశాలకు, అబూ ఆమిర్ నుంచి రహస్య సమాచారం పాంద టానికి అనుకూలంగా ఉంటుంది. ఈ మస్తిష్కు ఇమామ్ గా మనం జిరియ్య కుమారుడు మజ్జుహ్నాను నియమించ్చాం. అతను ఖుర్జన్ గ్రంథం చక్కగా చదవగలడు. ముస్లింలు కూడా నమాజులో అతని సారధ్యాన్ని (ఇమాముల్ను) ఇష్టపడతారు. అదీగాక అతను పిల్లాపాడు. మన పథకం గురించి అతనికి అను మానం కూడా రాదు” అని అందర్నీ ఒప్పిస్తూ తన ఉపాయం వివరించాడు.

ఆతని ఉపాయం అందరికీ నచ్చింది. అందరూ తమ వంతు సాయం చేయటానికి ముందుకు వచ్చారు. కొత్త మస్సిదు నిర్మాణం కోసం విరాళాలు సేకరించారు. అతి కొద్ది సమయంలోనే ఖుబా మస్సిదు కన్నా ఒక పెద్ద మస్సిద్దను నిర్మించేశారు. తర్వాత దైవప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్లి, “దైవప్రవక్త! ముసలివారికి, వ్యాధిగ్రస్తులకు అనువుగా ఉంటుందని భావించి మేము మా ప్రాంతంలో ఒక మస్సిదును నిర్మించాం. చలికాలంలో మస్సిదె ఖుబా దాకా నడిచివెళ్లాలంటే బలహీనులకు చాలా ఇబ్బందిగా ఉంటోంది. మజ్జుహోను మేము ఇమాముగా నియమించుకున్నాం. మీకు తెలియనిది ఏముంది? మజ్జుహో చిన్నవాడైనప్పటికీ మంచి ప్రతిభావంతుడు. ఖుర్జన్ బాగా చదువుతాడు. మీరు ఒకసారి ఆ మస్సిదుకు వచ్చి నమాజు చేసి మమ్మల్ని ఆశీర్వదించాలని మా కోరిక. ఒకసారి మీరు మా మస్సిదును సందర్శిస్తే అది ఇతర ముస్లింలకూ ఆదర్శం అవుతుంది” అన్నారు. తమ ఆహ్వానాన్ని మన్నించటంలో దైవప్రవక్త (స) అమిత ఆసక్తిని కనబరుస్తారని వారు భావించారు. కానీ ఆశ్చర్యకరంగా దైవప్రవక్త (స), “లేదు, నాకు ఇప్పుడు చాలా పనులున్నాయి. తీరిక దొరికినప్పుడు, దైవం తలిస్తే, నేను మీ వ్యవహారం గురించి తప్పక ఆలోచిస్తాను” అన్నారు. దైవప్రవక్త జవాబు విని వారు అవాక్కుయ్యారు. ఒకళ్ల మొహలు ఒకళ్ల చూసుకుంటూ ఉండిపోయారు.

కొద్ది రోజులు గడిచాయి. దైవప్రవక్త (స) తబూక్ యుద్ధానికి వెళ్లి వెను దిరిగి వస్తున్నారు. మరి రెండు రోజుల్లో ఆయన మదీనా నగరం చేరుకుంటారు. ఆ ప్రయాణంలోనే జిబుయాల్ దూత అల్లాహో సందేశం తీసుకొని దైవప్రవక్త (స)ను వద్దకు వచ్చారు. కపటుల దురుఢీశాలను గురించి ఆయన దైవప్రవక్త (స)ను అప్రమత్తం చేశారు. కొత్త మస్సిదు నిర్మాణం తెరవెనుక నడిచిన కథ ఏమిటో ఆయనకు తెలియజేశారు.

దైవప్రవక్త (స) మదీనా చేరుకోగానే ఆ మస్సిద్దను దహనం చేశారు. కపటుల విద్రోహ బుద్ధి బట్టబయలుయింది. అయితే ఆ తర్వాత కూడా కపటులు తమ సీచబుద్ధిని మానుకోలేదు. ముస్లింలకు వ్యతిరేకంగా కుట్టలు కొనసాగిస్తానే పోయారు. (చదవండి దివ్యఖుర్జన్ 9:107 -110)

ముబాహిలూ

(సత్యవాచులకు -
అసత్యవాచులకు మధ్య
అల్లాహో అభిశాప సమరం)

నీ వద్దకు ఈ జ్ఞానం వచ్చిన
తరువాత కూడా నీతో
ఎవరయినా ఈ విషయంలో
వాదనకు దిగితే వారితో
స్వప్తంగా ఇలా చేపేయి :
“రండి! మీరు మేము కలసి
మన కుమారులను, మన
స్త్రీలను పిలుద్దాం.
స్వయంగా మనం కూడా
వద్దాం. ఆ తర్వాత -
'అబ్దాలు చేపేవారిపై
అల్లాహో శాపం పడుగాక'
అని దీనాతిదీనంగా
ప్రార్థించాము.”
(ఖుర్జన్ 3 : 61)

న జ్ఞాన్ ప్రాంతానికి ట్రైస్త మత గురువు అబుల్ హారిస్. అతని వ్యక్తిగత సలహాదారు పరహాబీల్. ఒక రోజు అతను తన సలహాదారుణ్ణి పిలిచి, “అబ్బుల్లాహో కుమారుడు ముహమ్మద్ (స) నుంచి నాకు ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. ఆయన మమ్మల్ని ఇస్లాం వైపుకు ఆహ్వానిస్తున్నాడు. ఈ ఆహ్వానాన్ని తిరస్కరించిన ట్లయితే మనం ఆయనకు కప్పం చెల్లించాల్సి ఉంటుంది లేదా వారితో యుద్ధానికి సిద్ధం కావలసి ఉంటుంది. ఈ విషయంలో నాకు నీ సలహా కావాలి. ఇస్లాయాల్ ప్రవక్త వంశంలో ఒక ప్రవక్తను పంపిస్తానని అల్లాహో వాగ్గానం చేపిపున్నాడను సంగతి నాకూ తెలుసు. అయితే మత గ్రంథాలలో తెలుపబడిన ప్రవక్త ఈయనే అని మనం ఎలా నిర్ధారించు కోపాలి?” అని అడిగాడు. అందుకు పరహాబీల్ సలహా యిస్తూ, “దీనికోసం మనం కొంత సమయం తీసుకుండాం. ఇలోగా మనం ఇతర ఆధ్యాత్మిక పండితులను కూడా సంప్రతించటానికి ఏలుంటుంది” అని చెప్పాడు. ఈ విషయంపై వారి మధ్య సుదీర్ఘ చర్చ జరిగింది. కానీ దీని గురించి వారు ఒక ఇచ్చితమైన నిర్దయానికి రాలేకపోయారు.

చర్చ గంటలను మౌగించమని మత గురువు తరఫున ఆశమయింది. చర్చ గంటల మౌతను ఆ ప్రజలు ఒక

ప్రకటనగా, చర్చిపిలుపుగా భావిస్తారు. అనవాయితీ ప్రకారం నజ్ఞాన్ ప్రాంతంలో నివసిస్తున్న క్రైస్తవులందరూ ఆ గంటల మోత విని మతగురువు ముందు హజరయ్యారు. ఆయన తన ప్రజలకు ముహమ్మద్ (స) పంపిన ఉత్తరం గురించి తెలియజేశాడు. అందరూ దీనిపై పరస్పరం సంప్రతించుకున్నారు. దీని మీద సుదీర్ఘ చర్చ జరిగింది. చివరికి వారు తమ తరఫున ఒక బృందాన్ని ముహమ్మద్ (స) వద్దకు పంపించి దీని గురించి ఆయనతోనే మాట్లాడాలని సమావేశంలో తీర్మానించుకున్నారు. వారి తరఫున మతపండితులతో కూడిన ఒక బృందం మద్దనాకు బయలుదేరింది. ధగ ధగ మెరుస్తున్న సిల్కు వస్తోల్లో, ఖర్జన రత్న ఖచిత ఉంగరాలు ధరించి, తళతళ మెరుస్తున్న శిలువ సూచకాలు మెడల్లో వేలాడదీసుకొని ఎంతో అట్టహసంగా ఆ మతపెద్దలు మద్దనాలోకి ప్రవేశించారు. దైవప్రవక్త (స)ను వారు మస్జిదె నబపీలో కలుసుకున్నారు. మర్యాదగా ఆయనకు అభివాదం చేశారు. దైవప్రవక్త (స) కూడా వారిని సాదరంగా లోనికి ఆహ్వానించారు.

చర్చ ప్రారంభించే ముందు వారు ప్రార్థన చేసుకున్నారు. దైవప్రవక్త (స) అందుకు అభ్యంతరం తెలుపలేదు. వారి కార్యాదర్శి, పరహాబీల్, దైవప్రవక్త (స) తో మాట్లాడుతూ, “ముహమ్మద్! మేము క్రైస్తవులం. ‘నేను దైవప్రవక్తను’ అని మీరు చెబుతున్నారు సరే; కాని మీరు క్రీస్తు గురించి ఏం మాట్లాడతారో వినాలని ఉండి మాకు” అన్నాడు. దానికి సమాధానమిస్తూ ఆయన, “క్రీస్తు గురించి మీకు చెప్పటానికి ఇప్పుడు నా దగ్గర ఎటువంటి సమాచారమూ లేదు. అయితే మీరు రేపటి వరకు నిరీక్షించండి. ఈ రోజు రాత్రికల్లా ఏదైనా సమాచారం అల్లాహ్ నాకు వహీ ద్వారా అందజేస్తే, రేపు నేను మీకు తప్పకుండా తెలియజేస్తాను” అన్నారు.

మరునాడు ఆ క్రైస్తవ బృందం మస్జిదె నబపీ దగ్గరకు ఆహ్వానించబడింది. ఆ రాత్రి అల్లాహ్ తనకు అందజేసిన ఈ వహీ సమాచారాన్ని వారికి దైవప్రవక్త (స) పరించి వినిపించారు:

అల్లాహ్ దృష్టిలో ఈసా ఉపమానం ఆదం ఉపమానాన్ని పోలినదే. (ఆయన) అతన్ని మత్తీతో చేసి ‘అయిపో’ అని ఆజ్ఞాపించగానే అతను (మనిషిగా) అయిపోయాడు. నీ ప్రభువు తరఫునుంచి (వచ్చిన) సత్యం ఇదే. జాగ్రత్త! శంకించే వారిలో చెరిపికు.

కనుక నీ వద్దకు ఈ జ్ఞానం వచ్చిన తరువాత కూడా నీతో ఎవరయినా ఈ విషయంలో వాడనకు దిగితే వారితో స్ఫురణగా ఇలా చెప్పేయి:

“రండి! మీరూ మేము కలసి మన కుమారులను, మన స్త్రీలను పిలుడ్డాం. స్వయంగా మనం కూడా వడ్డాం. ఆ తర్వాత - ‘అబ్దాలు చెప్పేవారిపై అల్లాహ్ శాపం పడుగాక’ అని దీనాతిదీనంగా ప్రార్థించాము.”

(దివ్యఖర్జన 3 : 59-61)

అంతా విన్న తర్వాత దీని గురించి ఆలోచించుకోవటానికి తమకు కొంత సమయం ఇవ్వమని దైవప్రవక్త (స)ను అభ్యధించి క్రైస్తవ బృందం ఆక్కణ్ణించి బయలుదేరింది.

పరహాబీల్ తనవారికి సలహా యిస్తూ, “ఒకవేళ ముహమ్మద్ కేవలం ఒక ప్రాపంచిక రాజు గనక అయినట్లయితే, ఆయనకు అతి పొరుగున నివాసం ఉంటున్న మనం ఆయన్నుంచి సురక్షితంగా ఉండలేము. ఒకవేళ ఆయన నిజంగా దైవప్రవక్త అయి వుండి మనం ఆయన్ని నిర్దక్కయించే చేసినట్లయితే, ఇక సందేహం లేదు, మనం అల్లాహ్ శాపాన్ని కొనితెచ్చుకుంటాం. అదే గనక జరిగితే మనలో ఎవరూ అల్లాహ్ శాపం నుంచి బతికి బట్టకట్టలేరు” అన్నాడు. అయితే ప్రస్తుతం తమ కర్తవ్యం ఏమిటని వారు అతనే అడిగారు. అందుకు అతను, “ఈ వ్యవహారాన్ని మనం ముహమ్మద్ చేతుల్లోనే పెడడాం” అన్నాడు. అతని సలహాను అందరూ అంగీకరించారు. దైవప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్లి వారు, “ముహమ్మద్! అల్లాహ్ శాపాన్ని కొనితెచ్చుకోవటం మాకు ఇష్టం లేదు. అందుకని ఈ సమస్యకు పరిష్కారం మీరే నిర్ణయించండి. మీరు నిర్ణయించే దాన్ని మేము మనసారా అంగీకరిస్తాము. దానికి కట్టుబడి ఉంటాము” అని చెప్పారు. అందుకు దైవప్రవక్త (స), “మీ సంగతి సరే; కాని నజ్ఞాన్లో ఉన్న ఇతర క్రైస్తవుల సంగతేంటి?! వారు నా నిర్ణయాలను అమలుపరచటానికి నిరాకరిస్తేనో?” అని అడిగారు. దానికి పరహాబీల్ బదులిస్తూ, “నా ప్రజలు నన్ను సంప్రతించకుండా ఏ పనీ చేయరు. అదిగాక మేము నజ్ఞాన్ క్రైస్తవ మతం తరఫున అధికారికంగా వచ్చినవాళ్లం. మా మాటకు వారు ఎదురు చెప్పలేరు” అన్నాడు.

మరుసటి దినం దైవప్రవక్త (స) తన నిర్ణయం వెలిబుచ్చారు. “నేను మిమ్మల్ని ఇస్లాం స్వీకరించమని కోరుతున్నాను” అన్నారు. అందుకు వారు నిరాకరించారు. “మరయితే యుద్ధం చేస్తారా?” అని అడిగారు ప్రవక్త (స). ప్రస్తుతం

తాము పోరుబాట పట్టే స్థితిలో లేదుని వారు సమాధానమిచ్చారు. మరయితే నజ్ఞాన్ వాసులు తమ విధేయతా సూచకంగా ఇస్త్రామీయ రాజ్యానికి “రక్షణ రసుము” చెల్లించాలని దైవప్రవక్త (స) తీర్మానించారు. ఎంత సామ్యు చెల్లించాలో చెప్పుమని వారు అయిన్న అడిగారు. దైవప్రవక్త (స) వారికి సమాధానమిస్తూ, “నజ్ఞాన్ వాసులందరి తరఫున సంవత్సరానికి రెండు వేల దిర్ఘములు చాలు. రుసుం మొత్తంలో సగభాగం, అంటే వెయ్యి దిర్ఘములు రజ్జువ్ నెలలో చెల్లిం చండి. మిగతా భాగం సఫర్ నెలలో చెల్లించవచ్చు. ప్రతి చెల్లింపుకు మధ్య ఆరు నెలల గడువు ఉంటుంది. మీరు ఈ నియమాలను అంగీకరించి, వాటికి కట్టుబడి ఉంటే అల్లాహ్ రక్షణను, అల్లాహ్ ప్రవక్త రక్షణను పొందుతారు. మీ మత గురువుల్ని, నాయకుల్ని ఎన్నుకోవటంలో మీకు పూర్తి స్వేచ్ఛ ఉంటుంది. మీ ఆంతరంగిక వ్యవహారాల్లో మేము జోక్కం చేసుకోబోము. పైగా మీ నగరాన్ని బయటి, లోపలి దాడుల నుంచి రక్షిస్తాము. మీరు ఈ నియమాలను ఉల్లంఘించ నంతరకూ మన మధ్య ఈ ఒప్పందం కొనసాగుతుంది. మేమూ మీ పట్ల చాలా సౌమ్యంగా వ్యవహరిస్తూం” అని చెప్పారు. దైవప్రవక్త (స) తీర్మానం వారికి ఎంతో ఉత్సమమైనదిగా అనిపించింది. ఇంకేం! ఎదురు చెప్పుకుండా వారు ఆ ఒప్పందం మీద సంతకంపెట్టారు. నజ్ఞాన్ కు తిరిగి వెళ్లిన తర్వాత వారు దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (స)ను అమితంగా పొగిడారు. (దివ్య ఖుర్జెన్ 3:60 -62)

గ్రహించవలనిన పొతాలు

- “ముబారాలా” అనేది సత్యవాదులకు - అసత్యవాదులకు మధ్య జరిగే సంవాదంలో అనుసరించబడే ఒక ఇస్త్రామీయ విధానం. దాని ప్రకారం సంవాదనలో పాల్గొనే ప్రత్యర్థులు ఇరువురూ, తమ విశ్వాసాలు అసత్య మైన పక్కంలో తమ పై అల్లాహ్ శాపం విరుచుకువడాలని శపించు కుంటారు.
- దైవప్రవక్త (స) క్రిష్టవులను ముఖీదె నబాలోనికి రానిచ్చారు. చర్చ ప్రారం భించటానికి ముందు వారు చేసుకున్న ప్రార్థనలకు ఆయన ఎటువంటి అభ్యంతరం తెలుపలేదు.

- తమ భవిష్యత్తును నిర్దయించే అధికారాన్ని క్రిష్టవులు దైవప్రవక్త (స)కు అప్పగించారు. అయితే తనకు అప్పగించిన ఆ అధికారాన్ని దైవప్రవక్త (స) ఏమాత్రం దుర్భినియోగం చేయలేదు. పైగా వారికి మూడు విషయాల్లో ఏదో ఒక దాన్ని ఎంపిక చేసుకునే సౌలభ్యాన్ని సమకూర్చారు.
- క్రిష్టవులు రక్షణయుము చెల్లించటానికి అంగీకరించటంతో ఆయన వారికి ఇతర నియమాలను గురించి కూడా తెలియజేశారు. వాటిని అంగీకరించిన పక్కంలో వారి రాజ్యాన్ని బయటి శక్తుల దాడి ముంచి రక్షిస్తామని హామీ ఇచ్చారు. వారి రాజ్యంపై దైవప్రవక్త (స) ఎటువంటి భౌతిక అంక్షలు పెట్టలేదు. వారి మత వ్యవహారాల్లోనూ జోక్కం చేసుకోలేదు.

తప్పుడు సమాచారం

ఓ విశ్వాసులారా!
ఎవడయినా దుర్యుద్ధనుడు
మీ వద్దకు ఏదైనా
సమాచారాన్ని తీసుకువస్తే,
దాని నిజానిజాలను
నిర్ధారించుకోండి. అన్యధా
మీరు నిజం తెలియని
కారణంగా ఇతర జనులకు
నష్టం కలిగించి, తరువాత
చేసిన దానిపై సిగ్గుతో
కుంచించుకు పోవలసిన
పరిస్థితి రావచ్చ.
(ఖర్మన్ 49 : 6)

ఇ స్లాం ధర్మోన్నతి కోసం ముస్లింలు బనీ ముస్లిం తెగవారితో జరిపిన యుద్ధం ముగిసింది. అనంతరం దైవప్రవక్త (స) ఆ తెగకే చెందిన ఒక మహిళను వివాహం చేసుకున్నారు. ఆ పెంటి మూలంగా బనీ ముస్లిం తెగవారం దరికీ ఇస్లాం ధర్మాన్ని స్వీకరించే సాభాగ్యం లభించింది.

దైవప్రవక్త (స) మదీనాకు తిరిగి వచ్చారు. అది జకాత్ (ధనవంతులు విధిగా చెల్లించవలసిన) సామ్య వసూలు చేసే కాలం. ఆ విధంగా వసూలైన సామ్య నిరుపేదలకు పంచి పెట్టబడుతుంది. **దైవప్రవక్త (స)** ఈ పనికోసం వలీదీను బనీ ముస్లిం తెగవారి వద్దకు పంపించారు. మదీనా నగరం నుంచి **దైవప్రవక్త (స)** పంపిన వ్యక్తి ఒకరు తమ వద్దకు వస్తున్నారని అటు బనీ ముస్లిం తెగవారికి తెలిసి పోయింది. వారు ఎంత సంతోషించారు. వలీదు ఘనస్వాగతం పలకటానికి వారంతా ఊరి పాలిమేరల దాకా వచ్చారు. అంతమంది జనం ఒకే సారి తనవైపు రావటం చూసి వలీద్ బెదిరి పోయారు. ఆ తెగవారితో ఆయనకు గతంలో ఎప్పుడో శత్రుత్వం ఉండేది. దాని గురించి ఆలోచించుకొని వారంతా తన మీదకు దాడి చేయటానికి వస్తున్నారని వలీద్ భ్రమించారు. దూరం నుంచే వెనక్కి తిరిగి పారిపోయి వచ్చేశారు.

వలీద్ దైవప్రవక్త (స) వద్దకు వెళ్లి, “దైవప్రవక్తా! ఆ తెగవారంతా నన్ను చంపటానికి కుట్టపన్నారు. నేనెలాగో వాళ్ల నుంచి తప్పించుకొని ప్రాణాలను దక్కించుకోగలిగాను. అసలు వాళ్ల ఇస్లాం ధర్మాన్ని వదలిపెట్టారు. మనకు జకాత్ చెల్లించటానికి కూడా నిరాకరించారు” అని చెప్పారు. ఆయన మాటలు విని దైవప్రవక్త (స) విచారం వ్యక్తం చేశారు. బనీ ముస్లిం తెగవారి విశ్వాస ఘాతు కానికి తగిన బుధ్యి చెప్పాలని దైవప్రవక్త (స) యుద్ధసన్నాహాలు మొదలుపెట్టారు. అటు బనీ ముస్లిం తెగవారికి దైవప్రవక్త (స) తమపై యుద్ధానికి సన్మద్ధం అవుతున్నట్టు సూచనలు అందాయి. బహుళ వలీద్ తమ గురించి దైవప్రవక్త (స)కు తప్పుడు సమాచారం ఇచ్చి వుంటారని వారు అర్థం చేసుకున్నారు. ఇక వారు ఏమాత్రం ఆలస్యం చేయదలచుకోలేదు. వెంటనే ఒక బృందాన్ని మదీనాకు పంపించి దైవప్రవక్త (స)కు ఈ విధంగా కబురుచేశారు:

“దైవప్రవక్తా! మీరు మా నుంచి జకాత్ సామ్య వసూలు చేయటానికి ఒక రాయబారిని పంపించారని మాకు తెలిసింది. దానికి మేము ఎంతగానో సంతోషించాము. మీ రాయబారిని సగౌరవంగా ఊళ్లోకి ఆహ్వానించాలని కోరు కున్నాం. అందరం కలసి ఊరి పాలిమేరలకు చేరుకున్నాం. కాని వలీద్ మమ్మల్ని చూడగానే వెనక్కు తిరిగి పారిపోయారు. ఆయన ఎందుకు పారిపోయారో మాకు అర్థం కాలేదు. ఆయన మీ దగ్గరకు వచ్చి, మేము ఆయన్ని హత్య చేయటానికి ప్రయత్నించినట్లు సమాచారం అందించారని ఇప్పుడే మాకు కబురు అందింది. కాని ఇది పచ్చి అబద్ధం. మేము ఇస్లాం స్వీకరించినపుటి నుంచి అల్లాహ్పై మానమ్మకంలో ఎటువంటి మార్పు రాలేదు.”

దైవప్రవక్త (స)కు ఏమీ తోచలేదు. తాను ఎవరిని నమ్మాలి? వలీదీనా? బనీ ముస్లిం తెగవారినా? అలోచిస్తూ ఉండిపోయారు దైవప్రవక్త (స). అంతలో పరమ ప్రభువైన అల్లాహ్ దివ్య ఖర్మన్ లో ఈ క్రింది వాక్యాన్ని అవతరింపజేసి దైవప్రవక్త (స) ఎదుర్కొంటున్న మీమాంసను తొలగించేశాడు:

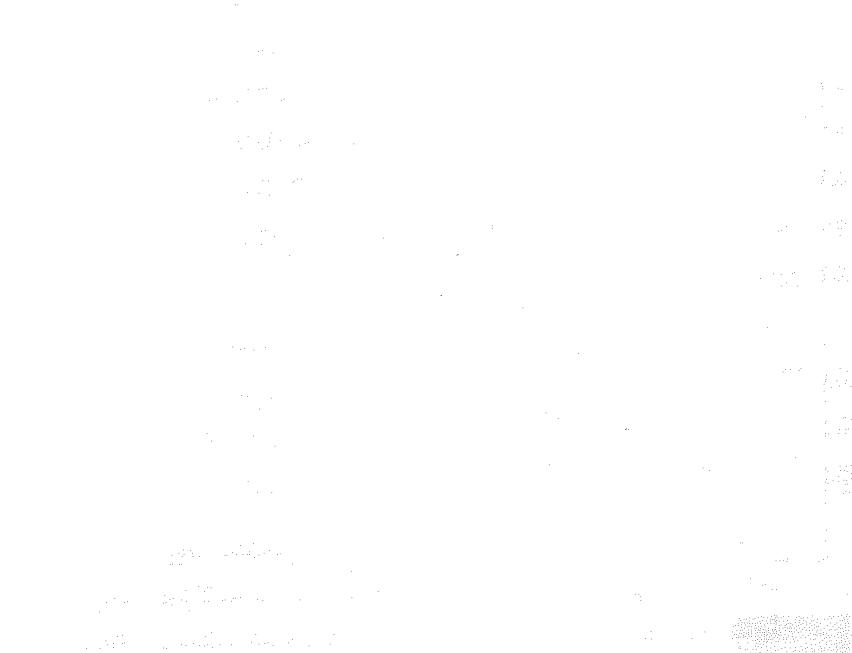
“ఓ విశ్వాసులారా! ఎవడయినా దుర్యుద్ధనుడు మీ వద్దకు ఏదైనా సమాచారాన్ని తీసుకువస్తే, దాని నిజానిజాలను నిర్ధారించుకోండి. అన్యధామీరు నిజం తెలియని కారణంగా ఇతర జనులకు నష్టం కలిగించి,

తరువాత చేసిన దానిపై సిగ్గుతో కుంచించుకు పోవలసిన పరిస్థితి
రావచు.

(ఖుర్జన 49 : 6)

ప్రశ్నాంచక్కలనీచ ప్రశ్నలు

- మన తద్వా విరయుడా మహారాం వెళ్లి లాభు ప్రశ్నాంచక్కలనీచ ప్రశ్నలు దివ్య ఖార్జన మనిషి అచేతిస్తుంది.
- ఖార్జ పొమ్మును వమ్మాలు చేయుటానికి వెళ్లిన వశిర్ (రథ) పితులు నీటుల్లాగ్ని పుస్తకించుకొని ఉన్న ముఘ్యరిక కెగ్గాం గురించి దాలా అమరితంగా ఉపొందుకున్నాము. క్రిష్ణవత్క (ఏ)కు అల్లాహ్ తరువాత చందేశం ఉండి ఉండకపోతే ముఘ్యంలకు తీరచి వస్తుం వారిద్ది ఉంచేది.
- ఎన్నాడు ఆరోపించి రక్తం ఫంచించి వాస్తువాలను వెల్పుణి కేముకోవబడం క్రియుచ్చిరం. కేముకో అచువచుఱైమ అస్యందులకు లోముకాపులని వచ్చుంచి.

అల్ ముజూదిలూ

(వాదించిన మహిళ)

(అనాలోచితంగా గాని,
కోపంలో గాని విడాకులు
జవ్వుతుం గురించిన కథ)

(ఓ ప్రపక్కా!) తన భర్త
విషయమై నీతో వాదిస్తూ,
అల్లాహ్కు ఫిర్యాదు
చేసుకుంటూ ఉన్న ఆ ప్రీ
మాటను అల్లాహ్ విన్నాడు.
ఇంకా, అల్లాహ్ మీరిద్దరి
మధ్య జరిగిన సంవాదనను
(కూడా) విన్నాడు. నిశ్చ
యంగా అల్లాహ్ (అంతా)
వినేవాడు, చూసేవాడు.
(ఖుర్జన 58 : 1)

సా లబా కుమార్తె భోలా. యవ్వనంలో
అమె చాలా అందగత్తె. సామిత్ కుమా
రుడు బెన్నెను ఆమె వివాహమాడారు. ఆ
దంపతులు చాలా కాలం ఆనందమయ
వైవాహిక జీవితం గడిపారు. తామిద్దరి
ప్రేమకు ప్రతీకగా వారికి అనేకమంది
సంతానం కూడా కలిగారు.

ఒకరోజు ఆమె అల్లాహ్ను ధ్యానిస్తూ
కూర్చుని వున్నారు. అల్లాహ్ పవిత్రతను
కొనియాడుతూ తస్విహ్ వచ్చాలు పరిస్తు
న్నారు. అప్పుడే భర్త బెన్ ఆమె దగ్గరకు
వచ్చారు. ప్రేమతో ఆమెను ముద్దాడుతూ
దగ్గరకు తీసుకోవాలని సంకల్పించారు.
ఆమె పూర్తిగా అల్లాహ్ ధ్యానంలో లీనమై
ఉన్నారు. అల్లాహ్ పట్ల భక్తిభావం తప్ప
మరో ధ్యాన ఆ సమయంలో ఆమెకు
లేదు. అందుచేత ఆమె తన భర్త కోరికను
మన్నించలేకపోయారు. సున్నితంగానే
భర్త చేతులను వదలించుకున్నారుమే.
దొంతో బెన్ మనసు నోచ్చుకుంది. తన
భార్య అంతకు ముందెన్నడూ ఆ రితిలో
తన కోరికను తిరస్కరించలేదని ఊహిం
చుకున్నాయన. అంతే, తీవ్ర ఆగ్రహో
నికి లోనై, “నీవు నాకు తల్లిలాంటి దానివి
పో!” అనేశారు.

ఈ మాట అనటంతో ఆయన తన
భార్యకు విడాకులు ఇచ్చినట్లయింది.
అజ్ఞాన కాలంలో భార్యలకు విడాకులిచ్చే
మూర్ఖపు పథ్థతుల్లో ఇదొకటి. ఈ రకమైన

డొంకతిరుగుడు విడాకుల విధానాన్ని “జిహోర్” అని అంటారు. తల్లిని వివాహమాడటం నిషిధ్యమైనద్దీ భార్యను కూడా తన కొరకు నిషేధించుకుంటున్నాను అని దీని భావం. ఇస్లాం ఈ విడాకుల విధానాన్ని ఖండించింది.

హరాత్తుగా భర్త తనకు విడాకులిచ్చేసరికి భోలా దిమ్ముదిరిగిపోయింది. బౌన్తో తాను యొండ్డతరబడి కలసి జీవించింది. ఇన్నేండ్ల తర్వాత ఒక్కసారిగా విడాకులిచ్చేస్తే భర్త లేకుండా తాను ఎలా బ్రతకగలనని ఆమె తల్లిల్లిపోయింది. తాను భర్తను అమితంగా ప్రేమించింది. ఆయన ద్వారా కలిగిన సంతానాన్ని అపురూపంగా పెంచుకుంది. అలాంటి భర్త తనను, తన పిల్లలను జీవితపు చీకటలో వదిలేసి వెళతాడా? అని ఆ స్త్రీ కన్నీపిర్యంతమయింది. ఈ ప్రపంచంలో భర్త తప్ప తనకు “నా” అన్న వాళ్ళవరూ లేరు.

భవిష్యత్తు గురించి ఆలోచన ఆమె గుండెలో భయం రేపింది. పుట్టుడు దుఃఖంతో ఆమె తన సమస్యను దైవప్రవక్త (స) దృష్టికి తీసుకువెళ్లింది. తీవ్రమైన బాధతో కృంగిపోతూ, “దైవప్రవక్త! నేను బౌన్ భార్యను. నేను యవ్వనంలో ఉన్నప్పుడు ఎంతోమంది నాతో వివాహాన్ని కోరుకున్నారు. కానీ అందర్నీ కాదని నేను బైనే వరించాను. ఇప్పుడు నాకు వయసు పైబడింది. బౌన్ ద్వారా నాకు చాలామంది పిల్లలు కూడా పుట్టారు. ఈ పరిస్థితిలో బౌన్ నాకు విడాకులిచ్చారు. అనాలోచితంగా, అజ్ఞానంగా ఆయన అన్న మాట కారణంగా నేను ఆయనతో దాంపత్య జీవితానికి నిషిధ్యమైపోయానే!” అంటూ ఆమె రోదించింది.

తన సంకట పరిస్థితిని దైవప్రవక్త (స)కు వివరించింది: “పిల్లల్ని ఆయన దగ్గర వదిలేద్దామంటే అదీ సాధ్యం కాదు. ఎందుకంటే వాళ్లల్లో ఒకటిధ్దరు చాలా పసిపిల్లలు. వారి మంచిచెడ్డ చూడటం ఆయనతో అయ్యపని కాదు. సరే; పిల్లల్ని నేనే పోషించుకుండామంటే నాకు ఆ తాహాతు లేదు. దయచేసి ఈ విషయంలో నాకు సరైన మార్గాన్ని సూచించండి దైవప్రవక్త!” అని కడు దీనంగా వేడుకుంది.

ఆ పడతి మాటలు దైవప్రవక్త (స) కారుణ్య హృదయాన్ని కలచివేశాయి. ఆవిడ పరిస్థితిపై ఆయన తీవ్రమైన విచారాన్ని వ్యక్తం చేశారు. కానీ ఈ సమస్యకు పరిష్కారం ప్రస్తుతం తన వద్ద కూడా ఏమీ లేదు. ఎందుకంటే అప్పటివరకు అల్లాహ్ దీని గురించి ఎటువంటి సమాచారం ఆయనకు పంపలేదు. ఆ విషయమే ఆయన ఆవిడతో చెప్పారు.

తన సమస్యకు ఏదో ఒక పరిష్కారం లభిస్తుందని గంపెడు ఆశతో ఆమె దైవప్రవక్త (స) సన్నిధికి వచ్చింది. కానీ దైవప్రవక్త (స) జవాబు ఆమెను నిస్పహాకు గురిచేసింది. కట్టలు తెంచుకు వస్తున్న దుఃఖాన్ని అతి కష్టం మీద అప్పకోవటానికి ప్రయత్నిస్తూ, “ఈ కష్ట కాలంలో నేను మహోన్నతుడైన అల్లాహ్ వైపునకే మరలు తున్నాను” అంటూ దేవుళ్లి దీనాతిదీనంగా ప్రార్థించింది. ఆమె ప్రార్థన ముగిసేలో గానే దైవప్రవక్త (స) పై దేవుడు “హహీ” అవతరింపజేశాడు. అల్లాహ్ సందేశం ఆయన వద్దకు వచ్చేసింది. అర్షాపై ఆసీనుడై ఉన్న అల్లాహ్ ఆ అబల ప్రార్థనను ఆలకించాడు. దైవప్రవక్త (స) ఆమెకు ఆ శుభవార్తను అందజేస్తూ, అల్లాహ్ తన వద్దకు పంపిన సందేశం వినిపించారు. ఎవరైనా ‘జిహోర్’ ద్వారా విడాకులిచ్చి తర్వాత విడాకుల్ని ఉపసంహరించుకోదలిస్తే వారు ఈ మూడు పనుల్లో నుంచి ఏదో ఒక పని తప్పకుండా చేయాలి:

- 1) ఒక బానిసకు స్వేచ్ఛనివ్వాలి. లేదా
- 2) రెండు నెలలపాటు నిరంతరాయంగా ఉపవాసాలు పాటించాలి. లేదా
- 3) అర్వామంది నిరుపేదలకు భోజనం పెట్టాలి.

అల్లాహ్ సందేశం విన్న తర్వాత భోలా (రజి.అన్హో) హృదయం శాంత పడింది. ఆమె మనసు సంతోషంతో నిండిపోయింది. దైవప్రవక్త (స) బౌన్ పిలిచి, “ఎందుకిలా చేశావు?” అని అడిగారు. బౌన్ (రజి) అప్పటికే తాను చేసిన తప్పుకు పశ్చాత్తాప భావంతో కుమిలిపోతూ ఉన్నారు. ఆయన సమాధానమిస్తూ, “దైవప్రవక్త! పైతాన్ నా మెదడులో చెడు ఆలోచన రేపాడు. ఆ బలహీన క్షణంలో నేను నా భావావేశాలను నియంత్రించుకోలేకపోయాను. పారపాటున ఈ మూర్ఖ పనికి ఒడిగట్టాను” అని చెప్పారు. తాను చేసిన ఆ తప్పుకు ప్రాయశ్శిత్తం చెప్పమని దీనంగా అభ్యర్థించుకున్నారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) కొద్ది సమయం క్రితమే అవతరించిన ఈ ఖుర్జన్ వాక్యాలు ఆయనకు చదివి వినిపించారు:

(ఇ ప్రవక్త!) తన భర్త విషయమై నీతో వాదిస్తూ, అల్లాహ్కు ఫిర్యాదు చేసు కుంటూ ఉన్న ఆ స్త్రీ మాటలు అల్లాహ్ విన్నాడు. ఇంకా, అల్లాహ్ మిరిద్దరి మధ్య జరిగిన సంవాదనను (కూడా) విన్నాడు. నిశ్చయంగా అల్లాహ్ (అంతా) వినేవాడు, చూసేవాడు.

మీలో ఎవరయినానసరే తమ భార్యలపై 'జిహోర్'ను ప్రయోగించినంత మాత్రాన (సిపు నా తల్లి ఏపు) లాంటి దానివి అని నోరు జారినంత మాత్రాన) వారు వారికి తల్లులైపోరు. వారిని కన్నవారు మాత్రమే వాస్తువా నికి వారి తల్లులు. నిజానికి ఈ విధంగా పలికేవారు అసహ్యమైన మాటను, అబద్ధాన్ని పలికారు. నిశ్చయంగా అల్లాహో మన్నించేవాడు, క్రమాభిక్ష పెట్టేవాడును.

మరెవరయినా తమ భార్యలపై 'జిహోర్' ను ప్రయోగించి, తమ నేటి ద్వారా జారిపోయిన (తప్పుడు) మాటను ఉపనంహరించదలచుకుంచే వారు ఒకరినికరు తాకకముండే అతను ఒక బానిసకు స్వేచ్ఛను ప్రసాదించాలి. దీని ద్వారా మీకు గుణపారం నేరుబడుతున్నది. మీరు చేసేదంతా అల్లాహోకు తెలును. ఆ స్థోమతలేనివాడు, భార్యాభర్తలు పరస్పరం ముట్టుకోకముండే ఆ రెండు మాసాలపాటు ఎడుతెగకుండా ఉపవాసాలు పాటించాలి. ఈపాటి శక్తి కూడా లేనివాడు అరవైమంది అగ్రత్యాపరులకు అన్నం పెట్టలి. అల్లాహో మరియు అయిన ప్రవక్తపై మీ పరిపూర్వ విక్యానం రూఢి కావటానికి ఇది మీమై విధించబడింది. ఇప్పి అల్లాహో నిర్ణయించిన పూడ్చలు. అవిక్యానులకు బాధాకరమైన శిక్ష భాయం.

(ఖరున్ 58 : 1-4)

తర్వాత దైవప్రవక్త (స) బౌసను, "నువ్వు ఒక బానిసకు స్వేచ్ఛను ప్రసాదించగలవా?" అని అడిగారు. "అల్లాహో తోడు! నాకు అంత తాహాతు లేదు దైవప్రవక్తా!" అని విన్నవించుకున్నారు బౌస (రజి). "పోనీరెణ్ణెల్ల పాటు మధ్యలో ఒక్క రోజు కూడా నాగా లేకుండా ఉపవాసం ఉండగలవా?" అని మళ్ళీ అడిగారు దైవప్రవక్త (స). "లేదు దైవప్రవక్తా! నియమానుసారం భోజనం లేకపోతే నేను చాలా నీరసించిపోతాను. నా చూపు కూడా మందగిన్నుంది" అన్నారు బౌస. అందుకు దైవప్రవక్త (స), "మరయితే అరవై మంది నిరుపేదలకు భోజనం పెట్టు, సరిపోతుంది" అని బౌసతో అన్నారు. దానికి సమాధానమిన్ను బౌస (రజి), "దైవప్రవక్తా! మీరు ఏదయినా దానథర్యం చేస్తే తప్ప, అది కూడా చేయలేని పరిఫైతిలో ఉన్నాను నేను" అని చెప్పారు.

అరవైమంది నిరుపేదలను సమీకరించమని చెప్పారు. తర్వాత దైవప్రవక్త (స) స్వయంగానే ఆ నిరుపేదలకు భోజనం పెట్టే ఏర్పాట్లు చేశారు. ఆ విధంగా బౌస (రజి) పరిపోరం (కప్పురా) చెల్లించినట్టుయింది. ఎట్లకేలకు తన భార్యను మళ్ళీ కలుసుకునే అవకాశం లభించినందుకు ఆయన చాలా సంతోషించారు. అపై భోలా (రజి.అన్సహ)తో అనందమయమైన ప్రేమేక జీవితాన్ని కొనసాగించారు.

గ్రహించవలసిన పోరాయి

- అజ్ఞాన కాలపు ఒక మూర్ఖాచారం నుంచి బయటపడే మార్గాన్ని అల్లాహో ముస్లింలకు చూపించాడు. భోలా (రజి.అన్సహ) సంఘటన ఇందుకు తోడుడింది.
- అనూహ్య సంఘటనలు జరిగిప్పాడు కప్పురా (పరిపోరం) ద్వారా పరిప్రాతుల్ని చక్కనిధుకోవటానికి ఇస్లాం ధర్మం ఆన్సూరం కల్పిస్తోంది. ఈ సుగుణం సత్యధర్మ సానుకూలతకు అద్దం పడుతోంది.
- శారీరక సత్యుప కలిగిన వారు పరిపోరం (కప్పురా) క్రింద అరవైరోజుల పాటు నిరంతరాయంగా ఉపవాసం పాటించటం తప్పనిపరః.

ఆత్ తహ్వారీమ్

(నిషిద్ధం)

(తాత్కాలికంగా దాంపత్య సంబంధాలకు దూరంగా ఉండటానికి సంబంధించిన కథ)

ప్రవక్త తన భార్యలలో ఒకమెతో ఒక రహస్య విషయం చెప్పినప్పుడు, అమే ఆ విషయాన్ని (మరొకామెకు) తెలియపరిచింది. ఈ సంగతిని అల్లాహ్ తన ప్రవక్తకు తెలియపరచగా, ప్రవక్త ఈ విషయాన్ని కొంతచెప్పి, మరికొంత దాటవేశాడు. ప్రవక్త ఈ సమాచారాన్ని తన భార్యకు తెలిపినపుడు, ‘ఇంతకీ ఈ విషయం మీకెవరు తెలిపారు?’ అని అమే అడిగింది. “అన్నీ తెలిసిన, సర్పం ఎరిగిన అల్లాహ్ నాకీ సంగతిని తెలియజేశాడు” అని ప్రవక్త చెప్పాడు.

(ఖుర్జన్ 66 : 3)

దైవప్రవక్త ముహమ్మద్ (అల్లాహ్ అయనపై శాంతి కారుణ్యాలు కురిపించుగాక!) సామాన్య మానవులుకారు. మానవ సుగుణాలన్నీ మూర్తిభవిం చిన మహా మనీషి ఆయన. ఉత్తమ నైతికతకు మారుపేరుగా ఆయన శుభనామం ప్రజా బాహుళ్యంలో నిత్యం కీర్తించబడుతూ ఉంటుంది. అల్లాహ్ దృష్టిలో ఆయన స్ఫుర్తిలో కెల్లా ఉత్తములు. ఇస్లామీయ రాజ్యభారాన్ని, ముస్లింల వ్యక్తిగత సమస్యలను పరిష్కరించే బాధ్యతను సైతం ఆయన తన భుజస్కుంధాలపై వేసుకున్నారు. ఆయన గురించి తెలిసిన వారేవరైనా, ప్రజలు అనుసరించడగిన ఓ మహా నాయకునిగా ఆయన్ని గుర్తిస్తారు. ఆయన సూచనలు పాటిస్తూ, ఆయన అడుగుజాడల్లో నడిచేందుకు ఉత్సాహం చూపిస్తారు. నిరుపేదలు- ధనవంతులు, పుణ్యతులు - పాపాతులు అందరికోసం ఆయన ఇంటి తలుపులు ఎల్లప్పుడూ తెరుచుకునే ఉంటాయి. తన ఇంటి వద్ద కాపలా కాయటానికి అంగరక్కుల అవసరం ఆయనకు ఎన్నడూ కలగలేదు.

ప్రవక్త (స)తో సాన్నిహిత్యాన్ని అభిలిపించని వారు ఎవరుంటారండీ? ఈ విషయంలో ఆయన భార్యల అసక్తిని గురించి ఇక ప్రత్యేకంగా చెప్పనవసరం లేదు. ఆయన సామీవ్యం కోసం

భార్యలు పరస్పరం పోటీ పడిన సందర్భాలు అనేకం ఉన్నాయి. కొన్నిసార్లు వారి మితిమీరిన ధోరణి దైవప్రవక్త (స)కు బాధాకరంగానూ పరిణమించేది.

దైవప్రవక్త సతీమణులు (రజి.అన్సహన్) ఉత్తమ నైతికతను కనబరచి ప్రజలకు ఆదర్శంగా నిలివ వలసినవారు. ప్రవర్తనలోనూ, పరుల పట్ల వ్యవ హోరంలోనూ దైవప్రవక్త సతీమణులు అత్యన్నత స్థానంలో ఉండాలని జనం కోరుకోవటం సహజమే! ఈ విధంగా ఒక గొప్ప సామాజిక బాధ్యతను వారు నెరవేర్పువలసి ఉంటుంది. అదీగాక అల్లాహ్ వారిని విశ్వాసుల మాతలుగా పేర్కొన్నాడు. అయితే మనుషులు ఎంతటి గొప్పవారైనపుటికి మానవ సహజమైన బలహీనతలకు వారు అతీతులు కాలేరు. మానవ సహజమైన ఈ బలహీనతే దైవప్రవక్త సతీమణులను సైతం బాధ్యతల నిర్వహణ విషయంలో ఏమార్పుకు గురిచేసేది.

దైవప్రవక్త (స), ఆయన సతీమణులు మానవాతీతులు కారని తెలిపే సంఘటనలు ఇస్లామీయ చరిత్రలో కోకొల్లలుగా మనకు లభ్యమవుతాయి. అటువంటి ఒక సంఘటనను దివ్య ఖుర్జన్ సైతం చూచాయగా ప్రస్తావించింది. వివరాల్కి వెళితే....

అయిపో, హఫ్మా (రజి)లు దైవప్రవక్త (స) గారి భార్యలు. ఆయనకు అత్యంత దగ్గరి సహచరులైన అబూ బ్రి, ఉమర్ (రజి)ల కుమారైలు వీరు. ఒకసారి దైవప్రవక్త (స) అయిపో, హఫ్మాలతో వేర్యేరుగా మాటలాడుతూ వారిద్దరికి ఒక ముఖ్య సమాచారం గురించి చెప్పారు. దాన్ని రహస్యంగా ఉంచమని తాకీదు చేశారు. కానీ ఆ రహస్యం రహస్యంగా ఉండలేదు. హఫ్మా (రజి.అన్సహన్) అయిపో (రజి) ముందు గుట్టును రట్టు చేసేశారు.

దైవప్రవక్త (స) వారిది వాట్సల్యుకరమైన మనస్తత్వం. తన కుటుంబం పట్ల ఆయన ఎల్లప్పుడూ ప్రేమతో, అప్యాయతతోనే వ్యవహరించేవారు. కానీ ఈ ఇరువురి భార్యల తప్పిదం పట్ల ఆయన మనసు చాలా నొచ్చుకుంది. కోపంలో ఆయన ఒక ప్రతినటూనారు. అల్లాహ్ పై ప్రమాణం చేస్తూ, “నిర్ణిత కాలం వరకు నేను భార్యలతో దాంపత్య సంబంధాలకు దూరంగా ఉంటాను. వారు చేసిన తప్పుకు శిక్ష ఇది” అని ఆయన అన్నారు.

ఇక అప్పట్టుంచి దైవప్రవక్త (స) కొన్నాళ్ళు ఒక చిన్న కుటీరంలో విశ్రాంతి తీసుకుంటూ గడిపారు. ఆ కుటీరంలోకి వెళ్లాలంటే, ఒక చెట్టునెక్కి దాని గుండా లోనికి ప్రవేశించవలని ఉండేది. ఆ గదిలో ఒక ముతక చాప తప్ప మరేమీ ఉండేవి కావు. ఆ చాప మీదే దైవప్రవక్త (స) విశ్రాంతి తీసుకుంటూ ఉండేవారు. కొన్ని ఖర్షార పండ్లు, కాసిన్ని ధాన్యపు గింజలు - ఇదే ఆ ఏకాంత జీవనంలో అయిన ఆహారం! తన వ్యక్తిగత సేవకులు, సహాచరులు అయిన రిహోబాను అయిన కుటీర ద్వారం వద్ద నియమించారు. తన అనుమతి లేకుండా ఎవరినీ లోనికి అనుమతించ వద్దని ఆయనకు పురమాయించారు. గదిలోపల ఆయన దైవధ్యానంలో నిమగ్నులై ఉండేవారు.

కొంత కాలం గడిచింది. దైవప్రవక్త కుటుంబ పరిస్థితులు బాగా లేవన్న సంగతి అందరికి తెలిసిపోయింది. మరోవైపు దైవప్రవక్త (స) భార్యలకు విడాకులు ఇచ్చారన్న వదంతి కూడా జన సామాన్యంలో వ్యాపించింది. ఈ వార్త ఉమర్ (రజి)ను కలవరానికి గురిచేసింది. నిజం ఏమిటో తెలుసుకోవాలని ఆయన దైవప్రవక్త (స) వద్దకు బయలుదేరారు. కుటీరానికి చేరుకొని లోనికి వెళ్లటానికి అనుమతించమని సేవకుణ్ణి కోరారు. కానీ ప్రవక్త సేవకుడు ఆయన్ని లోనికి వెళ్లటానికి అనుమతించలేదు. తాను దైవప్రవక్త (స) ను కలవాల్సించేనని ఉమర్ (రజి) గట్టిగా మాట్లాడారు. ఇక ఉమర్ను ఆపటం కష్టమని భావించిన రిహోబా ఆయన్ను లోనికి అనుమతించారు. లోపలికి వెళ్లిన ఉమర్ (రజి), దైవప్రవక్త (స) అ చిన్న కుటీరంలో ఆహారం కోసం, విశ్రాంతి కోసం పడుతున్న ఇబ్బందిని చూసి ఏడ్యకుండా ఉండలేకపోయారు.

“ఉమర్! మీరు ఎందుకు ఏడుస్తున్నారు?” అని చాలా నెమ్ముదిగా అడిగారు దైవప్రవక్త (స). ఆయన ఎదుర్కొంటున్న బాధను, ఇబ్బందిని చూసి తట్టుకోలేక విలపిస్తున్నానని ఉమర్ (రజి) బదులిచ్చారు.

తర్వాత వినయంగా ఆయనతో, “దైవప్రవక్త! ఇంట్లో ఆడవాళ్ళు మీ మనసును నాప్పించారా? మీరు మీ భార్యలకు విడాకులు ఇచ్చారని జనం చెప్పు కుంటున్నారు. అది నిజమేనా? మీరు ఏం చేసినా ఘర్షాలేదు. అల్లాహ్ మీకు తేడుగా ఉన్నాడనీ, దైవదూతలంతా మీ పక్కానే ఉన్నారని మాకు గట్టి నమ్మకం

ఉంది. అబూ బ్రీక, నేను, ఇంకా విశ్వాసులందరం మీ వెంటే ఉన్నాం. మీకు ఏ అపద కలిగినా, ఏ కష్టం కలిగినా దాన్ని ఎదుర్కొవటానికి మేము సిద్ధంగా ఉన్నాం” అని ఉమర్ (రజి) ఏవేవో విషయాలు మాటల్లాడుకుంటూ పోతున్నారు.

ఉమర్ (రజి) మాటలు దైవప్రవక్త (స)కు నవ్వు తెప్పించాయి. ఆయన మోముపై చిరునవ్వు విరిసింది. తన భార్యల్లో ఎవరికి తాను విడాకులు ఇవ్వ లేదని ఆయన ఉమర్ (రజి)కు చెప్పారు. ఆయన తిరిగచ్చి ముస్లింలకు ఈ శుభవార్తను వినిపించారు. ప్రజలంతా ఆనందించారు.

మరి కొంత సమయం గడిచాక దైవప్రవక్త (స) ఇంటికి తిరిగి వచ్చారు. అప్పుడు ఆయషా, హాష్మా (రజి)లు తాము చేసిన తప్పిదంపై పశ్చాత్తాప పడుతూ, అల్లాహ్ మాను క్రూమాభిక్రు వేడుకుంటూ, ప్రాథమిక నుమిగ్గులై ఉన్నారు. ఆ దృశ్యం చూసి ఆయన ఎంతగానో సంతోషించారు. దైవప్రవక్త (స) సతీమణులు అప్పు దప్పుడూ మానవ సహజమైన బలహీనతలకు లోనయ్యేవారన్న మాట నిజమే కాని వారు విశ్వాసుల్లో అందరికంటే ఉత్తమ సుగుణవంతులన్న విషయం మనం మరచిపోకూడదు. (పదవండి దివ్యఖుర్జన్ 66:1-5)

ర్హించపలసిన పాతాలు

- ప్రజల బాధ్యతలను పర్యవేక్షిస్తూ ఉండటం ప్రవక్తకు అతి ముఖ్యమైన విషయం.
- “శిక్” నిమిత్తం కొంతకాలం వరలు భార్యల పట్ల దాంపత్య సంబంధాలకు దూరంగా ఉంటానని ప్రమాణం చేయటం దైవప్రవక్త (స) క్రియా శిలంతను, ఈ విషయంలో ఆయన ప్రత్యేకతను సూచిస్తోంది. అయితే శిక్కను అమలు పరుస్తున్నప్పుడు తాను సైతం ఏకాంత జీవనంలో ఇబ్బం దులను ఎదుర్కొవటం గమనించడగిన విషయం.

జైనబ్

జహాం కుమార్తె
(రజియల్లాహు అన్వహో)

ఇస్లాంలో దత్తతకు గల
శాస్త్రీయ స్తానాస్తి
వివరించిన సంఘటన

అల్లాహో మీ దత్తపుత్రులను
మీ (కన్సు) కొడుకులుగా
చేయలేదు. ఇప్పునీ మీ
నోభిమాటలే. అల్లాహో
సత్యం పలుకుతున్నాడు.....
దత్తపుత్రులను వారి (కన్సు)
తండ్రుల సంబంధంతోనే
పిలపండి. అల్లాహో దృష్టిలో
ఇదే న్యాయం..... మరుపు
వల్ల మీచేత విదన్ను (తప్పు)
జరిగిపోతే దాని పాపం మీపై
ఉండదు. అయితే హృదయ
హృదయంగా చేసినపక్షంలో
అది పాపమే.

(ఖుర్జన 33 : 4 - 5)

ఖ దీజా (రజి.అన్వహో) దైవ ప్రవక్త (స) గారి మొదటి భార్య. అవిడ దైవ ప్రవక్త(స)ను అమితంగా ప్రేమించే వారు. ఒకసారి అవిడ ఒక బానిస బాలుణ్ణి కొనుగోలు చేశారు. ఆ బాలుని పేరు జైద. అతని తండ్రి హరిన్. ఆ బాలుణ్ణి ఆమె ప్రవక్త(స)కు కానుకగా సమర్పించుకున్నారు. అయిన ఆ బాలుణ్ణి ఎంతో వాత్సల్యంతో తన సంరక్షణలోకి తీసుకున్నారు. దైవప్రవక్త (స) కనబరిచిన ఆప్యాయతా అనురాగాలకు మురిసిపోయి ఆ పిల్లవాడు అయిన దగ్గరే ఉండసాగాడు. ఎంతో ఇష్టపడి ఆయనకు సేవ చేస్తుండేవాడు.

ఒకరోజు బనూహరిన్కు చెందిన కొందరు బాటసారులు మక్కా నగరానికి వచ్చారు. వారు దైవ ప్రవక్త (స)ఇంటి వద్ద తిరుగుతున్న జైదను గుర్తుపట్టారు. అతను తమ తెగ పిల్లవాడనీ, ఎవరో అతణ్ణి అపహరించి తీసుకువెళ్లారనీ, ఆ తర్వాత బానిసగా అమ్మి ఉండవచ్చని, ఇక ఆ పిల్లవాడిని తమకు అప్పజెప్పమని వారు దైవప్రవక్త (స)ను కోరారు. అతడి కొనుగోలుకు అయిన ఖర్మలు చెల్లించి అయినా సరే; అతన్ని వెంట తీసుకు వెళతామని పట్టుబట్టారు. అప్పుడు దైవప్రవక్త (స) వారితో, “ఈ విషయాన్ని మనం జైద ఇష్టానికి వదిలేద్దాం. అతను మీ వెంట వెళ్లటానికి ఇష్టపడుతున్న

ట్లయితే తప్పకుండా తీసుకెళ్లండి. నేను మీ నుంచి ఎలాంటి మూల్యం తీసుకోను. అతని కొనుగోలుకు అయిన వ్యయం కూడా నాకు అక్కరలేదు” అన్నారు. తర్వాత వారు జైదను వెంట తీసుకెళ్లటానికి పిలిచారు. కాని ఆశ్చర్యంగా, ఆ పిల్లవాడు ప్రవక్త (స) వద్ద ఉండటానికి ఇష్టపడ్డారు. అతని విశ్వాసానికి ముచ్చటపడి దైవప్రవక్త (స) అతణ్ణి దత్తత తీసుకున్నాడు. అప్పట్టుంచి జనం ఆ బాలుణ్ణి జైద బిన్ ముహమ్మద్ (ముహమ్మద్ కుమారుడు జైద) అని పిలుస్తుండేవారు.

జైద యుక్తవయస్సుకు చేరుకున్నారు. తన కుమారునిగా పెరిగిన అయనకు ఓ మంచి అరబ్బు మహిళతో వివాహం జరిగించాలని దైవ ప్రవక్త (స) కోరుకున్నారు. జహాం కుమార్తె జైనబ్ సంబంధం దైవప్రవక్త (స)కు నచ్చింది. ఆమె ఎవరో కాదు, స్వయం దైవప్రవక్త మేనత్త అయిన ఉమ్మెమా కూతురే! కాని పెళ్ళికూతురు అన్నయ్య అబ్బుల్లాహోకు ఈ సంబంధం నచ్చలేదు. జైద ఒకప్పుడు బానిస జీవితం గడిపినవారు. అలాంటి సాధారణ వ్యక్తి, అరబ్బుల్లో ఒక ఉన్నత తెగకు చెందిన తన చెల్లెలికి సరిజోడు ఎలా కాగలరని ఆయన ప్రశ్నించారు. అటు జైనబ్ (రజి.అన్వహో) కూడా తన అన్న మాటను సమ్మిస్తూ దైవప్రవక్త (స) తీసుకువచ్చిన సంబంధాన్ని తోసిపుచ్చారు. వారిరువురి తిరస్కార ధౌరణిపై అల్లాహో ఈ క్రింది ఖుర్జన వాక్యాలను అవతరింపజేశాడు:

(చూడండి) అల్లాహో మరియు ఆయన ప్రవక్త ఏ వ్యవహారంలోనయినా ఒక నిర్దయం చేసిన తరువాత విశ్వాసులైన ఏ పురుషునికిగానీ, స్త్రీకి గానీ తమకు వర్తించే ఆ వ్యవహారంలో ఎలాంటి స్వయం నిర్దయాధికారం మిగిలి ఉండదు. ఒకవేళ ఎవరైనా అల్లాహోకు, ఆయన ప్రవక్తకు అవిధేయత చూపితే అతను స్ఫూర్ధ్వమైన అపమాద్మానికి లోసైనట్టే (జాగ్రత్త!).

(దివ్య ఖర్జన 33: 36)

ఈ వాక్యాలు చెవిన పదగానే జైనబ్, అవిడ అన్న ఇద్దరూ తమ మాటను వెనక్కు తీసుకున్నారు. అల్లాహో అభీష్టం ముందు శిరసావహించటానికి వారు సిద్ధమయ్యారు. ఎట్లకేలకు జైద - జైనబ్ల, వివాహం జరిగింది. అల్లాహో వారి అధ్యస్తంలో రాసివుంచినంత కాలం వారిరువురూ భార్యాభర్తలుగా జీవితం గడిపారు.

దంపతుల మధ్య తగాదాలు

జైద్ తన శక్తి మేరకు కష్టపడి పనిచేసి భార్యను నుఖపెట్టటానికి కృషి చేశారు. కొన్నాళ్ళ తర్వాత ఆ దంపతుల మధ్య తగాదాలు మొదలయ్యాయి. జైద్ సహించలేక ఒకనాడు భార్యకు విడాకులు ఇవ్వాలని భావించారు. ఆ విషయమై దైవప్రవక్త (స)ను సంప్రదించారు. “జైద్! నీ భార్య జైనబ్, నా మేనత్క కూతురు. అసలు మీ పెళ్ళి జరిగేది కాదు. అల్లాహ్ ప్రమేయంతో మీ ఇధరి వివాహం జరిగింది. కనుక ఓపిక పట్టు. తనతోనే కలిసి జివించు” అని దైవప్రవక్త (స) జైద్కు నచ్చజెప్పి పంపించారు.

రోజులు గదుస్తున్న కౌద్ది ఆ దంపతుల మధ్య విభేదాలు పెరుగుతూనే పోయాయి. జైనబ్ నుంచి తనకు విడాకులు ఇప్పించమని దైవప్రవక్త (స)ను జైద్ మాటిమాటికి అడుగుతుండేవారు. అఖరికి జైద్ పరిస్థితిపై దైవప్రవక్త (స)కు జాలి కలిగింది. ఇక నీకు ఏది సముచితంగా కనిపిస్తే అది చేయి అని ఆయన జైద్తో అన్నారు. ఆ అవకాశం కోసం ఎంతో కాలం నుంచి ఎదురు చూస్తున్న జైద్ భార్యకు విడాకులిచ్చేశారు.

ఆనేక నెలలు గడిచిపోయాయి. తర్వాత దైవప్రవక్త (స) స్వయంగా జైనబ్కు వివాహ సందేశం పంపించారు. అమె కూడా దైవప్రవక్త (స)ను వివాహం చేసుకోవటానికి సంతోషంగా అంగీకరించారు.

ఇక ఈ వివాహం ప్రజల్లో చర్చనీయాంశం అయింది. ఈ వివాహ చట్ట బధ్యతను ప్రశ్నిస్తూ జనం ఆయన్ను వేధించటం మొదలు పెట్టారు. అరబ్బు బహు దైవారాధకుల ఆచారం ప్రకారం దత్త కుమారుని భార్యను వివాహం చేసుకోరాదు. దత్త కుమారుడు సాంత కుమారుని లాంటివాడేనని ఆ కాలం ప్రజల నమ్మకం. అస్సుడు దైవప్రవక్త (స) పై ఈ క్రింది వాక్యాలు అవతరించాయి. ఈ వాక్యాలు బహుదైవారాధకుల నోళ్ళు మూలుంచాయి. ఆస్తి పంపకాల వ్యవహారంలోగాని, మరే వ్యవహారంలోనైనా గాని దత్తప్రత్యుత్తుల పట్ల కన్న కుమారుల మాదిరిగా వ్యవహారించటాన్ని ఈ వాక్యాలు సహాలు చేశాయి. మొత్తానికి దత్త కుమారుణ్ణి సాంత కుమారునిగా చేసే చట్టమేదీ లేదని అల్లాహ్ ఈ వ్యక్కాల్లో నిరుపించాడు.

ఏ మనిషి శరీరంలోనూ అల్లాహ్ రెండు హృదయాలను ఉంచలేదు. మీరు మీ భార్యల్లో ఎవరినయినా మీ తల్లులుగా ప్రకలీంచినంత మాత్రాన అల్లాహ్ వారిని (నిజంగానే) మీ తల్లులుగా చేయలేదు. మీ దత్తపుత్రులను కూడా మీ (కన్న) కొడుకులుగా చేయలేదు. ఇవన్నీ మీ నోటి మాటలే. అల్లాహ్ సత్యం పలుకుతున్నాడు. ఆయన (రుజు) మార్గం మాపుతున్నాడు.

దత్తపుత్రులను వారి (కన్న) తండ్రుల సంబంధంతోనే పిలవండి. అల్లాహ్ దృష్టిలో ఇదే న్యాయం. ఒకవేళ వారి (కన్న) తండ్రులెవరో మీకు తెలీకపాతే, అట్టి పరిస్థితిలో వారు మీ ధార్మిక సోదరులు, స్నేహితులు అవుతారు. మరుపు వల్ల మీచేత ఏదన్నా (తప్ప) జరిగిపోతే దని పాపం మీమై ఉండదు. ఆయితే హృదయపూర్వకంగా చేసినపక్షంలో అది పాపమే. అల్లాహ్ అపారంగా క్షమించే వాడు, అమితంగా కనికరించేవాడు.

(దివ్య ఖుర్జన్ 33:4-5)

అల్లాహ్ ఇంకా ఇలా సెలవిచ్చాడు:

(ఇ ప్రవక్త! ఆ సందర్భాన్ని కాప్త జ్ఞాపకం చేసుకో) అల్లాహ్ అనుగ్రహిం చిన వ్యక్తితో, నువ్వు సయితం ఉపకారం చేసిన వానితో, “నువ్వు నీ భార్యను నీ దగ్గరే ఉండనివ్వు, అల్లాహ్కు భయపడు” అని చెప్పే వాడిని. కాని అల్లాహ్ బయటపెట్టులని ఉన్న ఒక విషయాన్ని నువ్వు నీ మనసులోనే దాచిపెట్టావు. నువ్వు జనులకు భయపడేవాడిని. నిజానికి నువ్వు భయపడటానికి అల్లాహ్యే ఎక్కువ హక్కుదారుడు.

(దివ్య ఖుర్జన్ 33:37)

జైనబ్ వివాహం దైవప్రవక్త (స)తో ఈ విధంగా జరిగింది. అందుకనే జైనబ్ (రజి.అన్వహో) తన సవతుల మీద గొప్పలు చెప్పుకుంటూ, “దైవప్రవక్త (స)తో మీ పెండిత్యు మీ తండ్రుల, మీ సంరక్షకుల పెద్దరికంలో జరిగాయి. కాని నా పెండి మాత్రం అల్లాహ్ మధ్యవర్తిత్వంతో జరిగింది” అంటుండేవారు.

మొత్తానికి దైవప్రవక్త - జైనబ్ల వివాహం అజ్ఞానకాలం నాటి ఒక మూర్ఖచారాన్ని నంస్కరించటానికి తోడ్పడింది. రక్షనంబంధాల ప్రాముఖ్యతను,

ఆస్తివారసత్వ పంపకాలను గురించి ఈ వివాహం మరింత స్వష్టంగా వివరించింది. సామాజిక జన జీవనంలో ఒకరు మరొకరికి దన్మగా నిలిచినంత మాత్రాన, ఒకరు మరొకరితో అతి సన్నిహితంగా మెలిగినంత మాత్రాన వారి మధ్య రక్తసంబంధం పుట్టుకురాదు.

అయితే ఇటువంటి పరోపకార భావాలకు బహుళ ఇస్లాంలో స్థానం లేదని తలపోయటానికి కూడా ఏల్లేదు సుమా! స్త్రీ పురుషుల మధ్య రక్త సంబంధం లేనప్పుడు ఖుర్జన్ నిర్ధారించిన వైవాహిక కట్టుబాట్లు వారికి వర్తించవని చెప్పటమే ఈ సంఘటన పరమార్థం. ఇతరుల పిల్లల్ని దత్తత తీసుకున్నంత మాత్రాన వారు తమ కన్న తల్లిదండ్రులకు కాకుండా పోరు. ఆ పిల్లలు తమ పేర్లతో పాటు తమ కన్న తల్లిదండ్రుల పేర్లనూ నిచ్చింతగా రాసుకోవచ్చు, అలా రాయాలి కూడా! ప్రజలు కూడా వారిని వారి కన్న తల్లిదండ్రుల పేర్లతోనే పిలవాలి. ఇది ఖుర్జన్ అదేశం. తాము దత్తత తీసుకున్న పిల్లలకే ఆస్తి మొత్తాన్ని ధారా దత్తం చేస్తామని అంటే ఇస్లాం ధర్మం ఒప్పుకోదు. అలా చేస్తే రక్తసంబంధికుల హక్కును కొల్గాట్టినట్లవుతుంది. అలా అని మనిషిలోని సహజమైన భావాలను, ఆత్మియతా అనురాగాలను ఇస్లాం ధర్మం నిర్దాక్షిణ్యంగా అణచి వేయదు. తాము కోరుకుంటే ఆస్తిలో మూడోవంతు దత్తపుత్రునికి ఇచ్చుకోవచ్చు. మిగిలినది మాత్రం రక్తసంబంధికులకే దక్కాలి.

గ్రహించవలసిన పాఠాలు

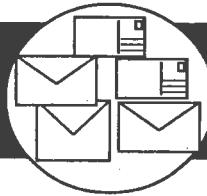
- దైవప్రవక్త (స) జీవితంలోని ఈ అఫ్హార్య సంఘటనపై ఇస్లాం శత్రువులు తీవ్ర అనుచితమైన వ్యాఖ్యలు చేశారు. దైవప్రవక్త (స) తన దత్త కుమారుని భార్యపై మోజా పడ్డారని (ఈ అనుచితమైన మాటను మన నోటితో అనవలసి వస్తున్నందుకు అల్లాహ్ మనల్ని క్రమించాలని ప్రార్థిస్తున్నాం), అందుకే జైద చేత అయిన భార్యకు విడాకులు ఇప్పించారని కొంత మంది మర్మార్థులు వనిగట్టుకొని దైవప్రవక్త (స)పై నిందారోపణలకు దిగారు. కాని వారి ఈ అరోపణలు వనిసేని. జైనట్ (రజి.అన్హా) స్వయానా దైవప్రవక్త (స) గారి మేనత్త కూతురు. తను పుట్టినప్పటి నుంచి

దైవప్రవక్త (స)కు తన గురించి బాగా తెలుసు. జైనబ్సు వివాహమాదాలనే కోరిక గనక తన మనసులో ముందు నుంచి ఉన్నట్లయితే ఆయన ఆమెను జైదకిచ్చి వివాహం చేసేవారే కాదు. పైగా మంచి యవ్వనంలో ఉన్నప్పుడే ఆయన ఆమెను వివాహమాడేవారు. తన యాబై యేండ్ర వయసు దాకా ఆగవలసిన అవసరం ఆయనకు లేదు. అదీగాక ఆయన జైనబ్సు వివాహమాడినప్పుడు ఆమెకు నదివయసు దాటింది. అంతేకాదు, జైనబ్సు విడాకులు ఇవ్వాడ్చని దైవప్రవక్త (స) జైదకు పదే పదే తాకీము చేసిన విషయం కూడా ఈ సందర్భంగా మనం గమనించాలి. జైనబ్సు వట్ల సహనంతో ఉండటం జిక తన వట్ల కాదని అన్నప్పుడు మాత్రమే దైవప్రవక్త (స) ఆయనకు విడాకుల అనుమతి ఇచ్చారు.

● దైవప్రవక్త (స) జైనట్ (రజి)ని దైవాజ్ఞ మేరకే వివాహమాదారన్న విషయం అర్థమయితే, ఆవిడతో ఆయన వివాహం గురించి అనలు ఇంత చర్చ అనవసరం. అల్లాహ్ తన అజ్ఞను దేస్తుయినా అమలు పరచదలచుకున్న ప్పుడు, ప్రజల్లో ఒక అత్యుత్తమ ఆదర్శాన్ని నెలకొల్పటం కోసం, సాధారణంగా ప్రవక్త ద్వారానో లేక ప్రవక్త సమీప వ్యక్తుల ద్వారానో దాన్ని అమలు పరుస్తాడు. దీన్ని మనం అర్థం చేసుకోవాలి.

(చదవండి ఖుర్జన్ 33: 28-40+52 ఆయతుల వ్యాఖ్యానం)

మీ అభిప్రాయాలు, సూచనలు
మాకు రాయటం మర్చిపోకండి!

ఇస్లామీయ ఆరాధనలు

ప్రతి ముస్లిం ఇంట్లో ఉండవలసిన పుస్తకం

[నిజంగా ఏక ముస్లిం ఇంట్లో ఉంటుపన్ని పుస్తకము కది ఇది?]

శాంతి మార్గం పబ్లికేషన్స్ వారు ప్రమరించిన ఈ పుస్తకానికి పారకుల నుంచి వస్తేన్న విశేష స్వందన పబ్లికేషన్ సేవకగణంలో నూతనోత్తేజాన్ని నింపుతోంది. పారకుల అనూహ్య స్వందన ఈ పుస్తకాన్ని ఉర్ధ్వ, ఇంద్రీషు, హిందీ భాషల్లోకి అసువదించేందుకు ప్రక్రియకు ప్రేరణగా నిలిచింది. పబ్లికేషన్ తన పారకులందరికి వేరువేరున ధన్యవాదాలు తెలియజేసు కుంటోంది. ఇస్లామీయ ఆరాధనల్లో ఇంకా ఏ అంశాలను చేర్చితే ఈ పుస్తకం ఇది మరింత ప్రయోజనదాయకంగా రూపుదిద్దుకుంటుందనే విషయం గురించి పబ్లికేషన్ అలోచిస్తోంది. ఈ సందర్భంగా మీరూ మీ సలహాలు, సూచనలు మాకు పంపవచ్చు.

పారకులకు ఏ పుస్తకాలు అందజేయాలి? అనే దానికంటే పారకులు మన నుంచి ఎలాంటి పుస్తకాలు కోరుకుంటున్నారు? ఫారికి ఏ ధార్మిక గ్రంథాల అవసరం ఉంది? అనే విషయాలకే శాంతిమార్గం పబ్లికేషన్ పెద్దఫీట వేస్తోంది. మరి పబ్లికేషన్ ఆశయం నెరవేరాలంటే అందులో పారకులైన మీ భాగస్వామ్యం చాలా అవసరం. ఈ ఆశయ సాధనలో భాగంగా రాష్ట్రం నలుమూలల నుంచి ప్రజల అభిప్రాయాలను, సూచనలను సేకరించటం జరుగుతోంది. పారకుల నుంచి వస్తున్న సహేతుకమైన సలహాలు, సూచనలు శాంతిమార్గం చేపట్టి ధార్మిక పథకాల దిశాన్దీశం చేయటంలో కీలకపాత్రము పోషిస్తున్నాయి. మరి ఆలస్యం దేనికి?

మీరూ మీ మనసులోని భావాలను మాత్రే పంచుకోవటానికి ప్రయత్నించండి. మీ ఉత్తరాలు మరెన్నే పథకాలకు పునాదిరాళ్ళు కావచ్చు.

పారకుల స్వందనలే ప్రకాశకులకు అభినందనలు

మా చిరునామా: శాంతిమార్గం పబ్లికేషన్స్

ఆపియానె రాజీ, 16-2-867 10 ఇక్కర్బాగ్, సైదాబాద్, హైదరాబాద్-59

E-mail: shantimargam@gmail.com